Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2
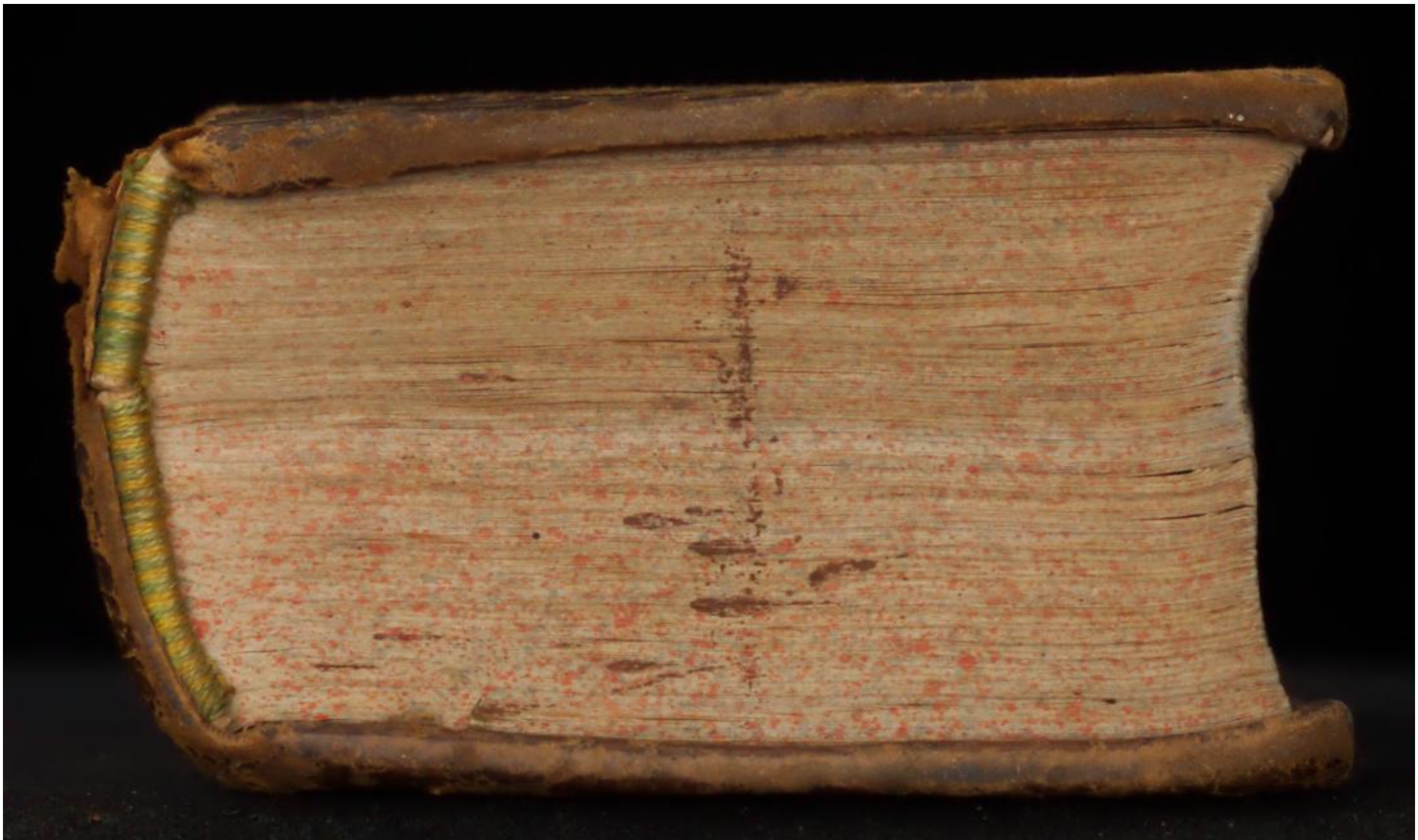



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Strabo lib. 1. p. 7. ed. Casauboni. Οὐδὲ γὰρ ἀληθές ἐστιν ὅ φησιν Ἐρατοσθένης, ὅτι ποιητὴς πᾶς στοχάζεται ψυχαγωγίας, οὐ διδασκαλίας χάριν. τἀναντία γὰρ οἱ φρονιμώτατοι τῶν περὶ ποιητικῆς τι φθεγξαμένων, πρώτην τινὰ λέγουσι φιλοσοφίαν τὴν ποιητικήν.

~~[illegible]~~

~~B 16~~

KW 235
E 17

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# P. OVIDII NASONIS
# OPERUM TOMUS II.

QUI

# METAMORPHOSES
complectitur.

NICOLAUS HEINSIUS, D. F.
locis infinitis ex fide ſcriptorum exemplarium caſtigavit, & obſervationes adjecit.

Gulielmus Coetier Anno 1665.

*AMSTELÆDAMI,*
Ex Officinâ Elzevirianâ.
Aº CIↃ IↃC LIX.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

KONINKL.
BIBLIOTHEEK
TE 'SHAGE.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# P. OVIDII NASONIS
# METAMORPHOSEON
# LIBRI XV.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

## NASONIS EPIGRAMMA.

ORba parente ſuo quicunque volumina tangis,
His ſaltem veſtrâ detur in urbe locus.
Quoque magis faveas, non ſunt hæc edita ab illo,
Sed quaſi de Domini funere rapta ſui.
Quicquid in his igitur vitii rude carmen habebit,
Emendaturus, ſi licuiſſet, erat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# METAMORPHOSEON
## SERIES COMPENDIOSA.
### EX
## GUILIELMI CANTERI
### NOVIS LECTIONIBUS.

*EXiſtimo equidem multis, cum Ovidii Transformationes legunt, idem quod mihi ſæpe, contingere: ut perpetuam illam & nunquam interruptam narrationum tam variarum connexionem ſatis mirari nequeant: quodque in hoc Opere Poëta tam convenienter propoſito ſuo, à prima mundi origine ad ſua uſque tempora, perpetuum carmen artificioſiſſime deducat. Quæ quidem res ita me ſemper delectavit, ut temperare mihi tandem non potuerim, quin, Opere toto ſemel pervoluto, ordinis rationem per ſingulas fabellas conſiderarem, atque adeo totum Opus quaſi in Epitomen quandam redigerem: ut quam ex partibus ſingulis olim voluptatem ceperam, eam tunc è toto poëmate breviter ſub oculos poſito, longe pleniorem perciperem: & poëtæ ingenium cum in aliis rebus multis, tum in hac præcipuè non vulgare fuiſſe deprehenderem. Hujus porro voluptatis fructum ut cum aliis etiam, nec invitis fortaſſe, communicemus; viſum eſt hoc loco Transformationes Ovidii, quam breviſſimè fieri potuit excerptas, Lectori, tanquam in tabella, ſpectandas proponere: earumque methodum omnem velut digito commonſtrare. Ea autem ſic habet.*

LIBER I. *Principio Chaos in elementa quatuor diſtin-*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ſtinguitur, quibus cum ſui darentur ſingulis incolæ; homo ex terra & aqua creatus eſt. Secutæ ſunt ætates hominum quatuor. In quarum poſtrema de Gigantum ſanguine nati ſunt homines. Qui cum eſſent impii, Iupiter, quamvis antea Lycaonem in lupum mutaſſet, generali nihilominus ſupplicio diluvium inducens, omnia in aquam convertit. Hic ſoli relinquuntur ſuperſtites, Deucalion & Pyrrha. Qui poſt redditam terram, jactis poſt terga lapidibus, humanum repararunt genus. Nam reliqua quidem animalia, ſponte ſua ex humore & calore prodierunt. Interque ea & Pytho ſerpens. Quem cum Apollo interemiſſet, Pythios ludos in rei memoriam inſtituit. In quibus victores æſculea corona donabantur. nondum enim extiterat laurus, donec in eam Daphne puella fuit converſa. Quod cum accidiſſet, tum ad patrem ejus Peneum, cum reliqui fluvii, ſive congratulandi, ſive etiam conſolandi gratia conveniſſent; ſolus deſideratus eſt Inachus. quod de filia ſua Ione ſollicitus eſſet, quam Iupiter poſt ſtuprum in juvencam mutarat. Ea cum ab Argo cuſtodiretur, Mercurius eum, narrata prius Nymphæ Syringis in arundinem transformatione, occidit. cujus oculi deinde à Iunone in pavonem collati fuerunt. Tum Io priſtina mulieris forma recepta, Epaphum parit.

LIB. II. Qui cum aliquando Phaëthonti Apollinem, ut falſum ac ſuppoſititium patrem, objeciſſet; ille currus Solaris imperium ad diem unum à patre in pignus veræ ſtirpis petiit. Quo impetrato, terra ab eo tota accenditur, & inter cetera nigreſcunt Æthiopes. Phaëthontem deinde fulmine percuſſum dum lugent ſorores, & una cognatus Cygnus; illæ in arbores, hic in cygnum mutatur. Tum Iupiter luſtrato terrarum orbe, ac priſtino vigori reſtituto, in Calliſtonem incidit, eamque ſumpta Dianæ forma ſtupravit. Ob id irata Iuno, Calliſtonem in urſam convertit: quam poſtea Arcas filius transfixurus fuerat, niſi utrumque Iupiter inter ſidera retuliſſet. Qua de re cum apud Oceanum Iuno conqueſta eſſet, in cælum relata fuit



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*humeris pavonum, qui nuper variegati fuerant: ſicut & corvus nuper ex albo niger erat redditus, cum Cornicis monitis, quæ illi tum ſuam in cornicem, tum Nyctimenes in noctuam mutationem explicarat, non obtemperaſſet, ſed audacter Coronidis adulterium ad Apollinem detuliſſet. Ejus deinde filio, Æſculapio, cum futura prædiceret Ocyroë, in aquam ira divina vertitur. Tum Chiron pater, Apollinis auxilium fruſtra invocavit: quod ille jam inde Elide paſtor factus, aliud ageret, neglectis etiam bubus. Id quod Mercurio illos furandi occaſionem dedit. qui deinde, Batti, cum is ſolus eſſet furti conſcius perfidia ſe commutando deprehenſa, in indicem lapidem eum convertit. Inde in Atticam ingreſſus, Herſe, Cecropis filia, potitur. Cui dum invidet ſoror Aglauros, in ſaxum obrigeſcit. Poſtea Iupiter, cum ipſum boves Agenoris ad litus advertere juſſiſſet, ſumpta tauri ſpecie, Europam per mare in Cretam transvexit.*

LIB. III. *Hic Agenor, Cadmum jubet filiam amiſſam inveſtigare. Quod dum ille facit, è dentibus draconis occiſi, in terra ſatis, enaſcuntur homines: cum quibus ille deinde Thebas condidit. Huic primum valde luctuoſa fuit nepotis Actæonis in cervum mutati dilaceratio: quamvis Iunoni grata fuerit, quæ Semelen pellicem oderat. Ideoque ad ipſam ſub facie Beroës nutricis accedens, mortem illi procuravit. Paulo poſt Iupiter cum Iunone diſputans, utra Venus eſſet ſuavior, Tireſiam adhibet arbitrum: quandoquidem ſexum utrumque fuerat expertus. Is lata contra Iunonem ſententia, ab illa quidem viſu privatus, à Iove autem vaticinandi ſcientiam conſecutus eſt. Primum autem ejus oraculum in Narciſſo comprobatum fuit: qui cum puellas omnes, inter quas & Echo præ amoris impatientia in vocem fuerat converſa, contempſiſſet; ſui ipſius denique amore contabeſcens, in florem mutatus eſt. Pentheus tamen vatem hunc irridebat, quamquam & ipſi vera prædixerat. Nam, cum Bacchi celebrarentur Orgia, ille famulum quendam ſacrorum, poſtquam nautas in piſces fuiſſe transformatos ab eo intellexerat, in vincula*

conjecit: & inde à Bacchis fuit diſcerptus. id quod magnam apud omnes fidem ſacris conciliavit.

Lib. IV. Alcithoë tamen, una cum ſororibus, conſtanter ea contemnebat. Adeo ut in feſto varias ad colum hiſtorias illæ ſibi invicem narrare cœperint partim de moris denigratis, partim de Apolline in Eurynomen verſo, ut cum Leucothoë concumberet: quamobrem Clytie zelotypa in heliotropium fuerit mutata: partim etiam de Hermaphrodito & Salmacide nympha, in unum corpus concretis. Quo facto, ſorores ipſæ in veſpertiliones, earumque telæ in vitem & pampinos transformatæ ſunt. Hac de re cum Agave lætaretur, magnus ei dolor oblatus eſt: quando Ino & Athamas in mare per inſaniam proſiluerunt, & facti ſunt dii marini. Quos dum mulieres Thebanæ pro mortuis deplorant, in ſaxa & volucres commutantur. Cadmus quoque hac calamitate commotus, relictis Thebis, in Illyriam cum uxore profectus eſt. ubi uterque anguineam formam accepit. Solus itaque reſtabat Bacchi de contemptoribus Acriſius, avus Perſei, qui Gorgonis caput amputavit. E cujus guttis in terram delapſis angues exorti ſunt: & Atlantem in montem, virgaſque, poſt Andromedam liberatam, in lapides convertit. Orto deinde in nuptiis tumultu, Phineum cum ſuis, unaque Prœtum & Polydecten, ſaxeos reddidit.

Lib. V. Tum Pallas, quæ illi hactenus comes fuerat, ipſo relicto in Heliconem ſe confert, ut Hypocrenen inſpiciat. Ibi narrant illi Muſæ de Pyreneo, & Pieridibus in picas converſis. poſtquam, cantu de variis transformationibus inſtituto, cum ipſis contendiſſent.

Lib. VI. Quo exemplo mota Dea, anum ſe fecit. Itaque inito cum Arachne texendi certamine, poſtquam utriuſque tela varias transformationes repræſentavit, ipſam in araneam mutavit. Nihil tamen hoc Nioben movit, quo minus amiſſis liberis in ſaxum obdureſceret. Quo quidem cognito, vulgus Lycios ruſticos in ranas à Diana verſos, & Marſyam Apolline excoriatum, in memoriam revoca-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

vocavit. Cum vero ad conſolandos Thebanos urbes finitimæ convenissent, ſoli defuerunt Athenienſes: quoniam à Tereo Rege infeſtabantur. Qui deinde ſtuprata Philomela, in upupam transformatus fuit: quemadmodum & Philomela in luſciniam, ac Progne in hirundinem. Quæ res Pandioni ſocero intellecta, mortem attulit. Huic in regno ſucceſſit Erechtheus. è cujus filia Orithyia, Boreas Calaim procreavit & Zethen. Qui in Argonautarum numero quondam fuerunt; cum Iaſon, ſeminatis ſerpentis dentibus, è quibus homines armati prodierunt, & dracone ſopito, vellus aureum retulit.

LIB. VII. *Is poſtquam domum cum Medea rediit, Æſoni illa juventutem reddidit. Eandemque & Peliæ pollicita, præmiſſo arietis in agnum reformati ſpecimine, dolo eum occidit. Inde per varia loca multis inſignia transformationibus delata, poſt occiſos liberos, Ægeo nupſit. Contra hunc poſtea bellum movit Minos; collectis undique copiis: ut & è Paro. Quam cum Arne quondam prodidiſſet, in monedulam fuerat converſa. Æacus verò ab Ægeo ſtetit, & ad eum Myrmidones ſuos, è formicis ortos, auxilio miſit, duce Cephalo: qui aliquando uxorem ſuam, mutata ſibi forma, in adulterium pellexerat, canemque ſuum ſimul cum vulpe in ſaxa converti viderat.*

LIB. VIII. *Minos interim Alcathoën obſidet. qua capta, Niſus in haliaetum & Scylla in cirin fuerunt tranſlati. Hinc in Cretam ille reverſus eſt, ubi Minotaurus labyrintho erat incluſus. quem cum Theſeus deinde de medio ſuſtuliſſet, cum Ariadne in patriam rediens, eam in itinere dereliquit. Hinc eam Bacchus aſſumpſit, ejuſque coronam inter ſidera collocavit. Icarus vero, cum ex inſula conaretur poſt patrem evolare, ſubmerſus eſt: ejuſque exſequias celebrantem patrem vidit perdix, è Talo nuper transformata. Theſeus interea cum valde celebris jam eſſet, ad aprum Calydonium, cujus interfectore ſublato, ſorores ejus in Meleagrides aves mutatæ ſunt, fuit convocatus. Inde ad Acheloum divertitur, & Echinades inſulas conſpicit,*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*ſpicit, in quas Naiades erant converſæ. Quod ita fieri potuiſſe, Lelex primum Baucidis & Philemonis probat exemplo, qui in arbores fuerint commutati: ſicut & domus ipſorum in templum, ac pagus ipſe in ſtagnum. Achelous deinde Protei & Meſtræ transformationes adjicit, ac ſuas denique, quibus uſus quondam fuerat, cum ipſum premeret Hercules, gratia Deianiræ.*

LIB. IX. *Hæc illi poſtea veſtem miſit, qua periit (poſtquam Lichas in ſcopulum fuit tranſlatus) & in cœlum traductus eſt. Tum verò Alcmena ad Iolen ſe contulit: eique Galanthidem in muſtelam, & illa viciſſim ſororem ſuam in arborem converſam narravit. Interim ſupervenit ipſis Iolaus, reparata per Heben juventute. Id quod non poſſe omnibus contingere, Iupiter Æaci exemplo docet. Hunc fugiens Miletus, in Aſiam diſceſſit, & Byblidem procreavit atque Caunum: cujus illa amore tabefacta, in fontem periit. Quæ quidem res magis mira omnibus viſa fuiſſet; niſi paulo ante Iphis, ipſo nuptiarum die, virilem ſexum accepiſſet.*

LIB. X. *His porro nuptiis qui interfuerat Hymenæus, ad Orpheum inde ſe contulit; ſed malo omine. quandoquidem mox obiit Eurydice, & poſtea ſecundo. Cum quidem non aliter obſtupuit Orpheus, quam qui Cerbero conſpecto ſaxeus eſt effectus. Poſtea cum in monte quodam varias transformationes lyra exprimeret, accurrerunt ad eum arbores omnes, & inter ceteras pinus ex Aty, & cupreſſus è Cypariſſo mutata.*

LIB. XI. *Hinc cum Thraciæ mulieres illum diſcerpſiſſent, in arbores mutatæ ſunt. Tum Bacchus è Thracia receſſit, & Midæ pro Sileno reſtituto auri copiam fecit. cujus cum illum pœniteret, in Pactolo lotus, arenas ejus aureas reddidit. Poſtea Phœbus pro iniquo judicio aures illi aſininas tribuit. Quo facto, Troiæ mœnia, humanam indutus formam, exſtruxit. Hanc urbem poſtquam cepit Hercules, Heſionem Telamoni uxorem dedit: quandoquidem Peleus jam Thetidem poſt multas ejus transfor-*

*mationes*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*mationes duxerat: & ad Ceycem poſtea profectus, Dædalionem in accipitrem, & lupum in lapidem converſum, partim intellexerat, partim ipſe viderat. Accidit deinde, ut Alcyone, marito poſt naufragium ſub Morphei figura per ſomnum conſpecto, in avem, ſicut & maritus, mutaretur. Quos in aëre volantes cum animadvertiſſent quidam, Æſacum quondam in mergum, qui tum forte aderat, meminerunt transformatum.*

LIB. XII. *Huic tum Priamus pater, tanquam mortuo, exequias fecit una cum filiis. excepto tamen Paride, qui in Græciam profectus erat: quemque deinde perſecuti Græci, draconem Aulide lapideum viderunt redditum. Inde Cygnus ab Achille occiſus in avem vertitur. cum invulnerabilis fuiſſet. Sic ut & Cænis olim in Cæneum, & poſtea in avem, commutata. Quod cum narraſſet Neſtor, Periclymeni quoque transformationes adjunxit.*

LIB. XIII. *Neptunus deinde Achilli mortem procurat. De cujus armis Ajax & Vlyſſes poſt mortem contendunt. Ajace vero hac de cauſa mortuo, ſanguis ejus in hyacinthum convertitur. Capta poſtea Troia, Hecuba in canem mutata eſt. Cujus fortunam cum dii omnes deplorarent, Aurora ſola Memnonem duntaxat, avem jam factum, lugebat. Æneas autem profugus ad Anium, cujus filiæ in columbas erant converſæ, aliaque deinceps loca transformationibus celebrata, delatus eſt. In Latium denique ut venit, bellum cum Turno ſuſcepit.*

LIB. XIV. *Is cum per Venulum peteret auxilium à Diomede, cujus ſocii in aves fuerant mutati, repulſam paſſus eſt; redeunte Venulo per ea loca, in quibus paſtor quondam in oleaſtrum erat converſus. Poſtea naves Æneæ in prælio Nymphæ fiunt. Sicut & Ardea poſt occiſum Turnum, avis. atque Æneas ipſe, Indiges. Succeſſerunt huic Reges alii. Quorum inter ceteros ſub Proca floruit Pomona. quam cum amaret Vertumnus, ſumpta primum anus forma, & Anaxaretes in ſaxum converſæ exemplo uſurpato: deinde rurſum juvenis factus, voto potitur.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*ritur. Inde ſub Numitore aquæ frigidæ redduntur calidæ. Cui qui ſucceſsit, Romulus, factus eſt Quirinus: ejuſque uxor, Ora dea.*

LIB. XV. *Secutus eſt Numa: qui cum de originibus Crotonis inquireret, nigros calculos quondam in albos fuiſſe commutatos comperit. & Pythagoram de perpetuis rerum transformationibus diſputantem audivit. Mortuum deinde Numam deflens Ægeria, nec Hippolyti, qui ſuas ipſi converſiones proponebat, conſolationem admittens, in fontem liqueſcit. Id quod non minus fuit mirandum, quam quod Romuli lancea arbor, aut Cippus factus eſt cornutus. Iulius Cæſar denique in ſtellam poſt mortem commutatus fuit.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Danielem Heinsium ad 7 od: lib: 1 Horat: v. 5. de contextu huius operis adde.



# P. OVIDII NASONIS METAMORPHOSEON

## *LIBER PRIMVS.*

IN nova fert animus mutatas dicere formas
Corpora. Dî, cœptis (nam, Dî, mutaſtis & illas)
Adſpirate meis: primâque ab origine mundi
Ad mea perpetuum deducite tempora carmen.
Ante mare & tellus, &, quod tegit omnia, cælum,
Unus erat toto Naturæ vultus in orbe,
Quem dixêre Chaos; rudis indigeſtaque moles;
Nec quicquam, niſi pondus iners; congeſtaque eodem
Non bene junctarum diſcordia ſemina rerum.
Nullus adhuc mundo præbebat lumina Titan;
Nec nova creſcendo reparabat cornua Phœbe;
Nec circumfuſo pendebat in aëre tellus
Ponderibus librata ſuis: nec brachia longo
Margine terrarum porrexerat Amphitrite.
Quaque fuit tellus, illic & pontus & aër:
Sic erat inſtabilis tellus, innabilis unda,
Lucis egens aër. nulli ſua forma manebat.
Obſtabatque aliis aliud: quia corpore in uno
Frigida pugnabant calidis, humentia ſiccis,
Mollia cum duris, ſine pondere habentia pondus.
Hanc Deus & melior litem Natura diremit.
Nam cælo terras, & terris abſcidit undas:
Et liquidum ſpiſſo ſecrevit ab aëre cælum.
Quæ poſtquam evolvit, cæcoque exemit acervo,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Diſſociata locis concordi pace ligavit.
Ignea convexi vis & ſine pondere cæli
Emicuit, ſummâque locum ſibi legit in arce.
Proximus eſt aër illi levitate, locoque:
Denſior his tellus: elementaque grandia traxit;
Et preſſa eſt gravitate ſui. circumfluus humor
Ultima poſſedit, ſolidumque coërcuit orbem.
  Sic ubi diſpoſitam, quiſquis fuit ille Deorum,
Congeriem ſecuit, ſectamque in membra redegit;
Principio terram, ne non æqualis ab omni
Parte foret, magni ſpeciem glomeravit in orbis.
Tum freta diffundi, rapidiſque tumeſcere ventis
Juſſit, & ambitæ circundare littora terræ.
Addidit & fontes, immenſaque ſtagna, lacuſque;
Fluminaque obliquis cinxit declivia ripis:
Quæ diverſa locis partim ſorbentur ab ipsâ;
In mare perveniunt partim, campoque recepta
Liberioris aquæ, pro ripis littora pulſant.
Juſſit & extendi campos, ſubſidere valles,
Fronde tegi ſilvas, lapidoſos ſurgere montes.
Utque duæ dextrâ cælum, totidemque ſiniſtrâ
Parte ſecant Zonæ, quinta eſt ardentior illis;
Sic onus incluſum numero diſtinxit eodem
Cura Dei: totidemque plagæ tellure premuntur.
Quarum quæ media eſt, non eſt habitabilis æſtu:
Nix tegit alta duas: totidem interutramque locavit;
Temperiemque dedit miſtâ cum frigore flammâ.
Imminet his aër. qui, quanto eſt pondere terræ
Pondus aquæ levius, tanto eſt oneroſior igni.
Illic & nebulas, illic conſiſtere nubes
Juſſit, & humanas motura tonitrua mentes,
Et cum fulminibus facientes frigora ventos.
His quoque non paſſim mundi fabricator habendum
Aëra permiſit. vix nunc obſiſtitur illis,
Cum ſua quiſque regant diverſo flamina tractu,
Quin lanient mundum; tanta eſt diſcordia fratrum.

Eurus

Eurus ad Auroram, Nabathæaque regna receſſit,
Perſidaque, & radiis juga ſubdita matutinis.
Veſper, & occiduo quæ littora Sole tepeſcunt,
Proxima ſunt Zephyro: Scythiam Septemque trionem
Horrifer invaſit Boreas: contraria tellus
Nubibus aſſiduis, pluvioque madeſcit ab Auſtro.
Hæc ſuper impoſuit liquidum & gravitate carentem
Æthera, nec quicquam terrenæ fæcis habentem.
Vix ea limitibus diſſepſerat omnia certis;
Cum, quæ preſſa diu maſſa latuere ſub illâ,
Sidera cœperunt toto efferveſcere cælo.
Neu regio foret ulla ſuis animantibus orba:
Aſtra tenent cæleſte ſolum, formæque Deorum:
Ceſſerunt nitidis habitandæ piſcibus undæ:
Terra feras cepit: volucres agitabilis aër.
Sanctius his animal, mentiſque capacius altæ
Deerat adhuc, & quod dominari in cætera poſſet:
Natus homo eſt. ſive hunc divino ſemine fecit
Ille opifex rerum, mundi melioris origo:
Sive recens tellus, ſeductaque nuper ab alto
Æthere, cognati retinebat ſemina cæli.
Quam ſatus Iapeto, miſtam fluvialibus undis,
Finxit in effigiem moderantum cuncta Deorum.
Pronaque cum ſpectent animalia cætera terram;
Os homini ſublime dedit: cælumque tueri
Juſſit, & erectos ad ſidera tollere vultus.
Sic, modo quæ fuerat rudis & ſine imagine, tellus
Induit ignotas hominum converſa figuras.

Aurea prima ſata eſt ætas, quæ, vindice nullo,
Sponte ſuâ ſine lege fidem rectumque colebat.
Pœna metuſque aberant. nec verba minacia fixo
Ære legebantur: nec ſupplex turba timebant
Judicis ora ſui: ſed erant ſine vindice tuti.
Nondum cæſa ſuis, peregrinum ut viſeret orbem,
Montibus, in liquidas pinus deſcenderat undas:
Nullaque mortales, præter ſua littora, norant.

Non-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Nondum præcipites cingebant oppida foſſæ:
Non tuba directi, non æris cornua flexi,
Non galeæ, non enſis, erant. ſine militis uſu
Mollia ſecuræ peragebant otia mentes.
Ipſa quoque immunis raſtroque intacta, nec ullis
Saucia vomeribus, per ſe dabat omnia tellus:
Contentique cibis nullo cogente creatis,
Arbuteos fœtus, montanaque fraga legebant,
Cornaque, & in duris hærentia mora rubetis;
Et quæ deciderant patulâ Jovis arbore glandes.
Ver erat æternum, placidique tepentibus auris
Mulcebant Zephyri natos ſine ſemine flores.
Mox etiam fruges tellus inarata ferebat:
Nec renovatus ager gravidis canebat ariſtis.
Flumina jam lactis, jam flumina nectaris ibant:
Flavaque de viridi ſtillabant ilice mella.
Poſtquam, Saturno tenebroſa in Tartara miſſo,
Liv: l.5.c.1. ep.2 ex Ponto. v.101. Sub Jove mundus erat; ſubiit argentea proles,
Auro deterior, fulvo pretioſior ære.
Jupiter antiqui contraxit tempora veris:
Perque hyemes, æſtuſque, & inæquales autumnos,
Et breve ver, ſpatiis exegit quattuor annum.
Tum primum ſiccis aër fervoribus uſtus
Canduit: & ventis glacies adſtricta pependit.
Tum primum ſubiêre domos. domus antra fuerunt,
Et denſi frutices, & vinctæ cortice virgæ.
Semina tum primum longis Cerealia ſulcis
Obruta ſunt, preſſique jugo gemuêre juvenci.
Tertia poſt illas ſucceſſit aënea proles,
Sævior ingeniis, & ad horrida promtior arma;
Nec ſcelerata tamen. De duro eſt ultima ferro.
Protinus irrumpit venæ pejoris in ævum
Omne nefas: fugêre pudor, verumque fideſque:
In quorum ſubiêre locum, fraudeſque, dolique,
Inſidiæque, & vis, & amor ſceleratus habendi.
Vela dabat ventis, nec adhuc bene noverat illos,
Navita:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Navita : quæque diu ſteterant in montibus altis,
Fluctibus ignotis inſultavêre carinæ.
Communemque prius, ceu lumina Solis & auras,
Cautus humum longo ſignavit limite menſor.
Nec tantum ſegetes alimentaque debita dives
Poſcebatur humus ; ſed itum eſt in viſcera terræ :
Quaſque recondiderat, Stygiiſque admoverat umbris,
Effodiuntur opes irritamenta malorum.
Jamque nocens ferrum, ferroque nocentius aurum
Prodierat : prodit bellum, quod pugnat utroque ;
Sanguineâque manu crepitantia concutit arma.
Vivitur ex rapto. non hoſpes ab hoſpite tutus,
Non ſocer à genero: fratrum quoq; gratia rara eſt.
Imminet exitio vir conjugis, illa mariti :
Lurida terribiles miſcent aconita novercæ :
Filius ante diem patrios inquirit in annos.
Victa jacet Pietas : & Virgo cæde madentes
Ultima cæleſtum terras Aſtræa reliquit.
Neve foret terris ſecurior arduus æther ;
Affectaſſe ferunt regnum cæleſte Gigantas :
Altaque congeſtos ſtruxiſſe ad ſidera montes.
Tum pater omnipotens miſſo perfregit Olympum
Fulmine, & excuſſit ſubjecto Pelio Oſſam.
Obruta mole ſuâ cum corpora dira jacerent ;
Perfuſam multo natorum ſanguine terram
Immaduiſſe ferunt, calidumque animaſſe cruorem :
Et, ne nulla feræ ſtirpis monumenta manerent,
In faciem vertiſſe hominum. ſed & illa propago
Contemtrix Superûm, ſævæque avidiſſima cædis,
Et violenta fuit : ſcires è ſanguine natos.
Quæ pater ut ſummâ vidit Saturnius arce ;
Ingemit : &, facto nondum vulgata recenti
Fœda Lycaoniæ referens convivia menſæ,
Ingentes animo & dignas Jove concipit iras ;
Conciliumque vocat. tenuit mora nulla vocatos.
Eſt via ſublimis, cælo manifeſta ſereno :

Lactea,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Lactea nomen habet; candore notabilis ipſo.
Hac iter eſt Superis ad magni tecta Tonantis,
Regalemque domum. dextrâ lævâque Deorum
Atria nobilium valvis celebrantur apertis.
Plebs habitant diverſa locis. à fronte potentes
Cælicolæ, clarique ſuos poſuêre penates.
Hic locus eſt; quem, ſi verbis audacia detur,
Haud timeam magni dixiſſe Palatia cæli.
Ergo ubi marmoreo Superi ſedere receſſu,
Celſior ipſe loco, ſceptroque innixus eburno,
Terrificam capitis concuſſit terque quaterque
Cæſariem; cum qua terram, mare, ſidera, movit.
Talibus inde modis ora indignantia ſolvit:
Non ego pro mundi regno magis anxius illâ
Tempeſtate fui, qua centum quiſque parabant
Injicere anguipedum captivo brachia cælo.
Nam, quanquā ferus hoſtis erat, tamē illud ab uno
Corpore, & ex unâ pendebat origine bellum.
Nunc mihi, qua totum Nereus circumtonat orbem,
Perdendum mortale genus. per flumina juro
Infera, ſub terras Stygio labentia luco,
Cuncta prius tentata: ſed immedicabile vulnus
Enſe recidendum; ne pars ſincera trahatur.
Sunt mihi Semidei, ſunt ruſtica numina Nymphæ,
Faunique, Satyrique, & monticolæ Silvani:
Quos quoniam cæli nondum dignamur honore,
Quas dedimus, certè terras habitare ſinamus.
An ſatis, ô Superi, tutos fore creditis illos,
Cum mihi, qui fulmen, qui vos habeoque, regoque,
Struxerit inſidias notus feritate Lycaon?
Confremuêre omnes: ſtudiiſque ardentibus auſum
Talia depoſcunt. ſic, cum manus impia ſævit
Sanguine Cæſareo Romanum extinguère nomen,
Attonitum tanto ſubitæ terrore ruinæ
Humanum genus eſt; totuſque perhorruit orbis.
Nec tibi grata minus pietas, Auguſte, tuorum,

De conjurationibus in Aug: intellige de quibus Suet: cap: 19. non De Julio Cæsare.

Quàm

Quàm fuit illa Jovi. qui poſtquam voce manuque
Murmura compreſſit; tenuere ſilentia cuncti.
Subſtitit ut clamor preſſus gravitate regentis;
Jupiter hoc iterum ſermone ſilentia rumpit:
Ille quidem pœnas (curam dimittite) ſolvit;
Quod tamen admiſſum, quæ ſit vindicta, docebo.
Contigerat noſtras infamia temporis aures:
Quam cupiens falſam, ſummo delabor Olympo,
Et Deus humanâ luſtro ſub imagine terras.
Longa mora eſt, quantum noxæ ſit ubique repertum,
Enumerare: minor fuit ipſa infamia vero.
Mænala tranſieram latebris horrenda ferarum,
Et cum Cylleno gelidi pineta Lycæi.
Arcados hinc ſedes & inhoſpita tecta tyranni
Ingredior, traherent cum ſera crepuſcula noctem.
Signa dedi veniſſe Deum; vulguſque precari
Cœperat. irridet primò pia vota Lycaon.
Mox ait, Experiar, Deus hic, diſcrimine aperto,
An ſit mortalis: nec erit dubitabile verum.
Nocte gravem ſomno nec opinâ perdere morte
Me parat. hæc illi placet experientia veri.
Nec contentus eo, miſſi de gente Moloſſâ
Obſidis unius jugulum mucrone reſolvit:
Atque ita ſemineces partim ferventibus artus
Mollit aquis, partim ſubjecto torruit igni.
Quos ſimul impoſuit menſis; ego vindice flammâ
In domino dignos everti tecta Penates.
Territus ille fugit; nactuſque ſilentia ruris
Exululat, fruſtraque loqui conatur: ab ipſo
Colligit os rabiem, ſolitæque cupidine cædis
Vertitur in pecudes: & nunc quoq; ſanguine gaudet.
In villos abeunt veſtes, in crura lacerti.
Fit lupus, & veteris ſervat veſtigia formæ.
Canities eadem eſt, eadem violentia vultu:
Idem oculi lucent: eadem feritatis imago.
Occidit una domus: ſed non domus una perire

Digna

Digna fuit. qua terra patet, fera regnat Erinnys.
In facinus juraſſe putes. dent ocius omnes,
Quas meruêre pati, ſic ſtat ſententia, pœnas.
Dicta Jovis pars voce probant, ſtimuloſque frementi
Adjiciunt: alii partes aſſenſibus implent.
Eſt tamen humani generis jactura dolori
Omnibus: &, quæ ſit terræ mortalibus orbæ
Forma futura, rogant: quis ſit laturus in aras
Thura? feriſne paret populandas tradere gentes?
Talia quærentes, ſibi enim fore cætera curæ,
Rex Superûm trepidare vetat; ſobolemque priori
Diſſimilem populo promittit origine mirâ.
Jamque erat in totas ſparſurus fulmina terras;
Sed timuit, ne forte ſacer tot ab ignibus æther
Conciperet flammas, longuſque ardeſceret axis.
Eſſe quoque in fatis reminiſcitur, affore tempus,
Quo mare, quo tellus, correptaque regia cæli
Ardeat; & mundi moles operoſa laboret.
Tela reponuntur manibus fabricata Cyclopum.
Pœna placet diverſa; genus mortale ſub undis
Perdere, & ex omni nimbos dimittere cælo.
Protinus Aeoliis Aquilonem claudit in antris,
Et quæcunque fugant inductas flamina nubes:
Emittitque Notum. madidis Notus evolat alis;
Terribilem piceâ tectus caligine vultum.
Barba gravis nimbis; canis fluit unda capillis:
Fronte ſedent nebulæ: rorant pennæque, ſinuſque.
Utque manu latâ pendentia nubila preſſit;
Fit fragor: hinc denſi funduntur ab æthere nimbi.
Nuntia Junonis varios induta colores
Concipit Iris aquas, alimentaque nubibus adfert.
Sternuntur ſegetes, & deplorata coloni
Vota jacent; longique labor perit irritus anni.
Nec cælo contenta ſuo Jovis ira: ſed illum
Cæruleus frater juvat auxiliaribus undis.
Convocat hic amnes. qui poſtquam tecta tyranni



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Intravêre ſui, Non eſt hortamine longo
Nunc, ait, utendum: vires effundite veſtras.
Sic opus eſt. aperite domos: ac mole remotâ
Fluminibus veſtris totas immittite habenas.
Juſſerat. hi redeunt, ac fontibus ora relaxant:
Et defrænato volvuntur in æquora curſu.
Ipſe tridente ſuo terram percuſſit: at illa
Intremuit, motuque ſinus patefecit aquarum.
Exſpatiata ruunt per apertos flumina campos;
Cumque ſatis arbuſta ſimul, pecudeſque, viroſque,
Tectaque, cumque ſuis rapiunt penetralia ſacris.
Si qua domus manſit, potuitque reſiſtere tanto
Indejecta malo; culmen tamen altior hujus
Unda tegit, preſſæque labant ſub gurgite turres.
Jamque mare & tellus nullum diſcrimen habebant.
Omnia pontus erant. deerant quoque littora ponto.
Occupat hic collem: cymbâ ſedet alter aduncâ,
Et ducit remos illic, ubi nuper ararat.
Ille ſupra ſegetes, aut merſæ culmina villæ,
Navigat: hic ſummâ piſcem deprendit in ulmo.
Figitur in viridi (ſi Fors tulit) anchora prato:
Aut ſubjecta terunt curvæ vineta carinæ.
Et, modo qua graciles gramen carpſere capellæ,
Nunc ibi deformes ponunt ſua corpora phocæ.
Mirantur ſub aquâ lucos, urbeſque, domoſque
Nereïdes: ſilvaſque tenent delphines, & altis
Incurſant ramis, agitataque robora pulſant.
Nat lupus inter oves: fulvos vehit unda leones:
Unda vehit tigres. nec vires fulminis apro,
Crura nec ablato proſunt velocia cervo.
Quæſitiſque diu terris, ubi ſidere detur,
In mare laſſatis volucris vaga decidit alis.
Obruerat tumulos immenſa licentia ponti,
Pulſabantque novi montana cacumina fluctus.
Maxima pars undâ rapitur: quibus unda pepercit,
Illos longa domant inopi jejunia victu.

Sepa-

Separat Aönios Actæis Phocis ab arvis,
Terra ferax, dum terra fuit; ſed tempore in illo
Pars maris, & latus ſubitarum campus aquarum.
Mons ibi verticibus petit arduus aſtra duobus;
Nomine Parnaſus, ſuperatque cacumine nubes.
Hîc ubi Deucalion (nam cetera texerat æquor)
Cùm conſorte tori parvâ rate vectus adhæſit;
Corycidas Nymphas, & numina montis adorant,
Fatidicamque Themin; quæ tunc oracla tenebat.
Non illo melior quiſquam, nec amantior æqui
Vir fuit, aut illâ metuentior ulla Deorum.
Jupiter ut liquidis ſtagnare paludibus orbem,
Et ſupereſſe videt de tot modo millibus unum,
Et ſupereſſe videt de tot modo millibus unam;
Innocuos ambos, cultores numinis ambos;
Nubila disjecit: nimbiſque Aquilone remotis,
Et cælo terras oſtendit, & æthera terris.
Nec maris ira manet. poſitoque tricuſpide telo
Múlcet aquas rector pelagi: ſupraque profundum
Exſtantem, atque humeros innato murice tectum
Cæruleum Tritona vocat; conchæque ſonaci
Inſpirare jubet; fluctuſque & flumina ſigno
Jam revocare dato. cava buccina ſumitur illi
Tortilis, in latum quæ turbine creſcit ab imo:
Buccina, quæ medio concepit ut aëra ponto,
Littora voce replet ſub utroque jacentia Phœbo.
Tum quoque, ut ora Dei madidâ rorantia barbâ
Contigit, & cecinit juſſos inflata receptus,
Omnibus audita eſt telluris & æquoris undis:
Et quibus eſt undis audita, coërcuit omnes.
Jam mare littus habet: plenos capit alveus amnes:
Flumina ſubſidunt: colles exire videntur.
Surgit humus: creſcunt loca decreſcentibus undis.
Poſtque diem longam nudata cacumina ſilvæ
Oſtendunt, limumque tenent in fronde relictum.
Redditus orbis erat. quem poſtquam vidit inanem,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Et deſolatas agere alta ſilentia terras;
Deucalion lacrymis ita Pyrrham affatur obortis:
O ſoror, ô conjux, ô fœmina ſola ſuperſtes,
Quam commune mihi genus, & patruelis origo,
Deinde torus junxit; nunc ipſa pericula jungunt:
Terrarum, quaſcunque vident occaſus & ortus,
Nos duo turba ſumus. poſſedit cætera pontus.
Nunc quoque adhuc vitæ non eſt fiducia noſtræ
Certa ſatis: terrent etiamnum nubila mentem.
Quid tibi, ſi ſine me fatis erepta fuiſſes,
Nunc animi, miſeranda, foret? quo ſola timorem
Ferre modo poſſes? quo conſolante dolores?
Namque ego (crede mihi), ſi te modo pontus haberet,
Te ſequerer, conjux: & me quoque pontus haberet.
O utinam poſſem populos reparare paternis
Artibus; atque animas formatæ infundere terræ!
Nunc genus in nobis reſtat mortale duobus;
Sic viſum Superis: hominumque exempla manemus.
Dixerat, & flebant. placuit cæleſte precari
Numen; & auxilium per ſacras quærere ſortes.
Nulla mora eſt; adeunt pariter Cephiſidas undas,
Ut nondum liquidas, ſic jam vada nota ſecantes.
Inde ubi libatos irroravêre liquores
Veſtibus & capiti; flectunt veſtigia ſanctæ
Ad delubra Deæ: quorum faſtigia turpi Serv: vide 2 Æn: 225.
Squallebant muſco; ſtabantque ſine ignibus aræ.
Ut templi tetigêre gradus; procumbit uterque
Pronus humi, gelidoque pavens dedit oſcula ſaxo.
Atque ita, Si precibus, dixerunt, numina juſtis
Victa remolleſcunt, ſi flectitur ira Deorum;
Dic, Themi, qua generis damnum reparabile noſtri
Arte ſit: & merſis fer opem, mitiſſima, rebus.
Mota Dea eſt; ſortemque dedit: Diſcedite templo;
Et velate caput; cinctaſque reſolvite veſtes;
Oſſaque poſt tergum magnæ jactate parentis.
Obſtupuêre diu: rumpitque ſilentia voce



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Pyrrha prior; juſſiſque Deæ parêre recuſat:
Detque ſibi veniam, pavido rogat ore: pavetque
Lædere jactatis maternas oſſibus umbras.
Interea repetunt cæcis obſcura latebris
Verba datæ ſortis ſecum, inter ſeque volutant.
Inde Promethides placidis Epimethida dictis
Mulcet, &c, Aut fallax, ait, eſt ſollertia nobis,
Aut pia ſunt, nullumque nefas oracula ſuadent.
Magna parens terra eſt: lapides in corpore terræ
Oſſa reor dici: jacere hos poſt terga jubemur.
Conjugis augurio quanquam Titania mota eſt;
Spes tamen in dubio eſt. adeo cæleſtibus ambo
Diffidunt monitis. ſed quid tentare nocebit?
Deſcendunt; velantque caput, tunicaſque recingunt;
Et juſſos lapides ſua poſt veſtigia mittunt.
Saxa (quis hoc credat, niſi ſit pro teſte vetuſtas?)
Ponere duritiem cœpere, ſuumque rigorem;
Mollirique morâ, mollitaque ducere formam.
Mox, ubi creverunt, naturaque mitior illis
Contigit, ut quædam, ſic non manifeſta, videri
Forma poteſt hominis; ſed uti de marmore cœpto
Non exacta ſatis, rudibuſque ſimillima ſignis.
Quæ tamen ex illis aliquo pars humida ſucco,
Et terrena fuit, verſa eſt in corporis uſum.
Quod ſolidum eſt, flectique nequit, mutatur in oſſa:
Quod modo vena fuit, ſub eodem nomine manſit:
Inque brevi ſpatio, Superorum munere, ſaxa
Miſſa viri manibus faciem traxêre virilem:
Et de fœmineo reparata eſt fœmina jactu.
Inde genus durum ſumus, experienſque laborum:
Et documenta damus, qua ſimus origine nati.
Cætera diverſis tellus animalia formis
Sponte ſuâ peperit; poſtquam vetus humor ab igne
Percaluit Solis; cœnumque, udæque paludes
Intumuêre æſtu: fœcundaque ſemina rerum
Vivaci nutrita ſolo, ceu matris in alvo,
Cre-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Creverunt, faciemque aliquam cepêre morando.
Sic ubi deſeruit madidos ſeptemfluus agros
Nilus, & antiquo ſua flumina reddidit alveo,
Æthereoque recens exarſit ſidere limus;
Plurima cultores verſis animalia glebis
Inveniunt, & in his quædam modo cœpta ſub ipſum
Naſcendi ſpatium: quædam imperfecta, ſuiſque
Trunca vident numeris: & eodem in corpore ſæpe
Altera pars vivit; rudis eſt pars altera tellus.
Quippe ubi temperiem ſumſere humorq;calorque;
Concipiunt: & ab his oriuntur cuncta duobus.
Cumque ſit ignis aquæ pugnax;vapor humidus omnes
Res creat, & diſcors concordia fœtibus apta eſt.
Ergo ubi diluvio tellus lutulenta recenti
Solibus æthereis altoque recanduit æſtu;
Edidit innumeras ſpecies: partimque figuras
Rettulit antiquas; partim nova monſtra creavit.
Illa quidem nollet, ſed te quoque, maxime Python,
Tum genuit: populiſque novis, incognita ſerpens,
Terror eras. tantum ſpatii de monte tenebas.
Hunc Deus arcitenens, & nunquam talibus armis
Ante, niſi in damis capreiſque fugacibus, uſus
Mille gravem telis, exhauſtâ pene pharetrâ,
Perdidit effuſo per vulnera nigra veneno.
Neve operis famam poſſit delere vetuſtas;
Inſtituit ſacros celebri certamine ludos;
Pythia de domitæ ſerpentis nomine dictos.
His juvenum quicunque manu, pedibuſve, rotâve
Vicerat; eſculeæ capiebat frondis honorem.
Nondum laurus erat; longoque decentia crine
Tempora cingebat de qualibet arbore Phœbus.
  Primus amor Phœbi Daphne Peneïa; quem non
Fors ignara dedit, ſed ſæva Cupidinis ira.
Delius hunc nuper victâ ſerpente ſuperbus
Viderat adducto flectentem cornua nervo:
Quidque tibi, laſcive puer, cum fortibus armis?

Dixerat: iſta decent humeros geſtamina noſtros;
Qui dare certa feræ, dare vulnera poſſumus hoſti.
Qui modo peſtifero tot jugera ventre prementem
Stravimus innumeris tumidum Pythona ſagittis.
Tu face neſcio quos eſto contentus amores
Irritare tuâ: nec laudes aſſere noſtras.
Filius huic Veneris; Figat tuus omnia, Phœbe;
Te meus arcus, ait: quantoque animalia cedunt
Cuncta tibi, tanto minor eſt tua gloria noſtrâ.
Dixit: & eliſo percuſſis aëre pennis
Impiger umbroſâ Parnaſi conſtitit arce:
Eque ſagittiferâ promſit duo tela pharetrâ
Diverſorum operum. fugat hoc, facit illud amorem.
Quod facit, auratum eſt, & cuſpide fulget acutâ:
Quod fugat, obtuſũ eſt, & habet ſub arundine plumbũ.
Hoc Deus in Nymphâ Peneïde fixit; at illo
Læſit Apollineas trajecta per oſſa medullas.
Protinus alter amat; fugit altera nomen amantis,
Silvarum latebris captivarumque ferarum
Exuviis gaudens, innuptæque æmula Phœbes.
Vitta coërcebat poſitos ſine lege capillos.
Multi illam petiêre: illa averſata petentes,
Impatiens experſque viri, nemorum avia luſtrat:
Nec quid Hymẽ, quid Amor, quid ſint connubia, curat.
Sæpe pater dixit: Generum mihi, filia, debes.
Sæpe pater dixit: Debes mihi, nata, nepotes.
Illa velut crimen tædas exoſa jugales,
Pulcra verecundo ſuffunditur ora rubore;
Inque patris blandis hærens cervice lacertis,
Da mihi perpetuâ, genitor cariſſime, dixit,
Virginitate frui: dedit hoc pater ante Dianæ.
Ille quidem obſequitur: ſed te decor iſte, quod optas,
Eſſe vetat; votoque tuo tua forma repugnat.
Phœbus amat; viſæque cupit connubia Daphnes:
Quæque cupit, ſperat: ſuaque illum oracula fallunt.
Utque leves ſtipulæ demtis adolentur ariſtis;

Ut

Ut facibus ſepes ardent, quas forte viator
Vel nimis admovit, vel jam ſub luce reliquit;
Sic Deus in flammas abiit: ſic pectore toto
Uritur, & ſterilem ſperando nutrit amorem.
Spectat inornatos collo pendere capillos.
Et, Quid ſi comantur? ait. videt igne micantes
Sideribus ſimiles oculos. videt oſcula; quæ non
Eſt vidiſſe ſatis. laudat digitoſque, manuſque,
Brachiaque, & nudos mediâ plus parte lacertos.
Si qua latent, meliora putat. fugit ocior aurâ
Illa levi: neque ad hæc revocantis verba reſiſtit:
Nympha, precor, Penêi, mane: non inſequor hoſtis.
Nympha, mane. ſic agna lupum, ſic cerva leonem,
Sic aquilam pennâ fugiunt trepidante columbæ;
Hoſtes quæque ſuos. amor eſt mihi cauſſa ſequendi.
Me miſerum! ne prona cadas, indignave lædi
Crura ſecent ſentes; & ſim tibi cauſſa doloris.
Aſpera, qua properas, loca ſunt. moderatius, oro,
Curre, fugamque inhibe: moderatius inſequar ipſe.
Cui placeas, inquire tamen. non incola montis,
Non ego ſum paſtor: non hîc armenta, gregeſve
Horridus obſervo. neſcis, temeraria, neſcis
Quem fugias: ideoque fugis. mihi Delphica tellus,
Et Claros, & Tenedos, Pataræaque regia ſervit.
Jupiter eſt genitor. per me, quod eritque, fuitque,
Eſtque, patet: per me concordant carmina nervis.
Certa quidem noſtra eſt: noſtrâ tamen una ſagittâ
Certior, in vacuo quæ vulnera pectore fecit.
Inventum medicina meum eſt; opiferque per orbem
Dicor; & herbarum ſubjecta potentia nobis.
Hei mihi, quod nullis amor eſt medicabilis herbis:
Nec proſunt domino, quæ proſunt omnibus, artes!
Plura locuturum timido Peneïa curſu
Fugit; cumque ipſo verba imperfecta reliquit:
Tum quoque viſa decens. nudabant corpora venti,
Obviaque adverſas vibrabant flamina veſtes;



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Et levis impexos retro dabat aura capillos :
Auctaq;forma fugâ eſt.ſed enim non ſuſtinet ultra
Perdere blanditias juvenis Deus : utque movebat
Ipſe Amor, admiſſo ſequitur veſtigia paſſu.
Ut canis in vacuo leporem cum Gallicus arvo
Vidit ; & hic prædam pedibus petit, ille ſalutem.
Alter inhæſuro ſimilis, jam jamque tenere
Sperat, & extento ſtringit veſtigia roſtro :
Alter in ambiguo eſt, an ſit deprenſus, & ipſis
Morſibus eripitur ; tangentiaque ora relinquit.
Sic Deus, & virgo eſt : hic ſpe celer, illa timore.
Qui tamen inſequitur, pennis adjutus Amoris,
Ocior eſt, requiemque negat : tergoque fugaci
Imminet ; & crinem ſparſum cervicibus afflat.
Viribus abſumtis expalluit illa : citæque
Victa labore fugæ, ſpectans Penêidas undas,
Fer,pater,inquit,opem; ſi flumina numen habetis.
[Qua nimium placui, tellus, aut hiſce, vel iſtam,
Quæ facit ut lædar, mutando perde figuram.]
Vix prece finitâ, torpor gravis alligat artus :
Mollia cinguntur tenui præcordia libro.
In frondem crines, in ramos brachia creſcunt :
Pes modo tam velox pigris radicibus hæret :
Ora cacumen obit : remanet nitor unus in illâ.
Hanc quoque Phœbus amat:poſitâque in ſtipite dextrâ
Sentit adhuc trepidare novo ſub cortice pectus.
Complexuſque ſuis ramos, ut membra, lacertis,
Oſcula dat ligno : refugit tamen oſcula lignum.
Cui Deus, At conjux quoniam mea non potes eſſe,
Arbor eris certè, dixit, mea. ſemper habebunt
Te coma, te citharæ, te noſtræ, laure, pharêtræ.
Tu ducibus Latiis aderis, cum læta triumphum
Vox canet ; & longæ viſent Capitolia pompæ.
Poſtibus Auguſtis eadem fidiſſima cuſtos
Ante fores ſtabis ; mediamque tuebere quercum.
Utque meum intonſis caput eſt juvenile capillis ;

Tu

Tu quoq; perpetuos ſemper gere frondis honores.
Finierat Pæan. factis modo laurea ramis
Annuit: utque caput, viſa eſt agitaſſe cacumen.
   Eſt nemus Hæmoniæ, prærupta quod undiq; claudit
Silva: vocant Tempe. per quæ Penêus ab imo
Effuſus Pindo ſpumoſis volvitur undis:
Dejectuque gravi tenues agitantia fumos
Nubila conducit, ſummaſque aſpergine ſilvas
Inpluit; & ſonitu plus quàm vicina fatigat.
Hæc domus, hæ ſedes, hæc ſunt penetralia magni
Amnis: in hoc reſidens facto de cautibus antro,
Undis jura dabat, Nymphiſque colentibus undas.
Conveniunt illuc popularia flumina primum;
Neſcia gratentur, conſolentúrne parentem,
Populifer Sperchêos; & irrequietus Enipeus,
Apidanuſque ſenex, leniſque Amphryſos, & Æas.
Moxque amnes alii. qui, qua tulit impetus illos,
In mare deducunt feſſas erroribus undas.
Inachus unus abeſt: imoque reconditus antro
Fletibus auget aquas: natamque miſerrimus Iô
Luget, ut amiſſam. neſcit vitâne fruatur,
An ſit apud manes. ſed quam non invenit uſquam,
Eſſe putat nuſquam; atque animo pejora veretur.
Viderat à patrio redeuntem Jupiter Iö
Flumine: &, O virgo Jove digna, tuoque beatum
Neſcio quem factura toro, pete, dixerat, umbras
Altorum nemorũ, (& nemorũ monſtraverat umbras)
Dum calet, & medio Sol eſt altiſſimus orbe.
Quod ſi ſola times latebras intrare ferarum;
Præſide tuta Deo nemorum ſecreta ſubibis:
Nec de plebe Deo, ſed qui cæleſtia magnâ
Sceptra manu teneo; ſed qui vaga fulmina mitto.
Ne fuge me. fugiebat enim. jam paſcua Lernæ,
Conſitaque arboribus Lircæa reliquerat arva;
Cum Deus inductâ latas caligine terras
Occuluit, tenuitque fugam, rapuitque pudorem.

Interea medios Juno deſpexit in agros :
Et noctis faciem nebulas feciſſe volûcres
Sub nitido mirata die ; non fluminis illas
Eſſe, nec humenti ſentit tellure remitti :
Atque ſuus conjux, ubi ſit, circumſpicit ; ut quæ
Deprenſi toties jam noſſet furta mariti.
Quem poſtquam cælo non repperit ; Aut ego fallor,
Aut ego lædor, ait. delapſaque ab æthere ſummo
Conſtitit in terris ; nebulaſque recedere juſſit.
Conjugis adventum præſenſerat, inque nitentem
Inachidos vultus mutaverat ille juvencam.
Bos quoque formoſa eſt. ſpeciem Saturnia vaccæ,
Quanquam invita, probat : nec non & cujus, & unde,
Quove ſit armento, veri quaſi neſcia, quærit.
Jupiter è terrâ genitam mentitur, ut auctor
Deſinat inquiri. petit hanc Saturnia munus.
Quid faciat? crudele, ſuos addicere amores :
Non dare, ſuſpectum. pudor eſt, qui ſuadeat illinc ;
Hinc diſſuadet amor. victus pudor eſſet amore :
Sed leve ſi munus ſociæ generiſque torique
Vacca negaretur ; poterat non vacca videri.
Pellice donatâ, non protinus exuit omnem
Diva metum ; timuitque Jovem, & fuit anxia furti.
Donec Ariſtoridæ ſervandam tradidit Argo.
Centum luminibus cinctum caput Argus habebat.
Inde ſuis vicibus capiebant bina quietem :
Cætera ſervabant, atque in ſtatione manebant.
Conſtiterat quocunque modo ; ſpectabat ad Iö :
Ante oculos Iö, quamvis averſus, habebat.
Luce ſinit paſci : cum Sol tellure ſub altâ eſt ;
Claudit, & indigno circumdat vincula collo.
Frondibus arbuteis, & amarâ paſcitur herbâ :
Proque toro, terræ non ſemper gramen habenti
Incubat infelix ; limoſaque flumina potat.
Illa etiam ſupplex Argo cum brachia vellet
Tendere ; non habuit, quæ brachia tenderet Argo :
Cona-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Conatoque queri mugitus edidit ore:
Pertimuitque ſonos: propriâque exterrita voce eſt.
Venit & ad ripas, ubi ludere ſæpe ſolebat,
Inachidas ripas: novaque ut conſpexit in undâ
Cornua, pertimuit, ſeque externata refugit.
Naïdes ignorant, ignorat & Inachus ipſe,
Quæ ſit. at illa patrem ſequitur, ſequiturque ſorores:
Et patitur tangi, ſeque admirantibus offert.
Decerptas ſenior porrexerat Inachus herbas;
Illa manus lambit, patriiſque dat oſcula palmis;
Nec retinet lacrymas: &, ſi modo verba ſequantur,
Oret opem; nomenque ſuum, caſuſque loquatur.
Littera pro verbis, quam pes in pulvere ducit,
Corporis indicium mutati triſte peregit.
Me miſerum! exclamat pater Inachus: inque gementis
Cornibus, & niveæ pendens cervice juvencæ,
Me miſerum! ingeminat. tune es quæſita per omnes,
Nata, mihi terras? tu non inventa repertâ
Luctus eras levior. retices: nec mutua noſtris
Dicta refers. alto tantum ſuſpiria prodis
Pectore: quodq; unum potes, ad mea verba remugis.
At tibi ego ignarus thalamos tædaſque parabam:
Speſque fuit generi mihi prima, ſecunda nepotum.
De grege nunc tibi vir, nunc de grege natus habendus.
Nec finire licet tantos mihi morte dolores:
Sed nocet eſſe Deum. præcluſaque janua leti
Æternum noſtros luctus extendit in ævum.
Talia mœrenti ſtellatus ſubmovet Argus,
Ereptamque patri diverſa in paſcua natam
Abſtrahit. ipſe procul montis ſublime cacumen
Occupat: unde ſedens partes ſpeculetur in omnes.
Nec Superûm rector mala tanta Phoronidos ultra
Ferre poteſt: natumque vocat; quem lucida partu
Pleïas enixa eſt: letoque det, imperat, Argum.
Parva mora eſt, alas pedibus, virgamque potenti
Somniferam ſumſiſſe manu, tegimenque capillis.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Hæc ubi diſpoſuit, patriâ Jove natus ab arce
Deſilit in terras. illic tegimenque removit,
Et poſuit pennas: tantummodo virga retenta eſt.
Hac agit, ut paſtor, per devia rura capellas,
Dum venit, abductas: & ſtructis cantat avenis.
Voce novæ captus cuſtos Junonius artis,
Quiſquis es, hoc poteras mecum conſidere ſaxo,
Argus ait: neque enim pecori fœcundior ullo
Herba loco eſt: aptamque vides paſtoribus umbram.
Sedit Atlantiades, & euntem multa loquendo
Detinuit ſermone diem: junctiſque canendo
Vincere arundinibus ſervantia lumina tentat.
Ille tamen pugnat molles evincere ſomnos:
Et, quamvis ſopor eſt oculorum parte receptus;
Parte tamen vigilat. quærit quoque, namque reperta
Fiſtula nuper erat, qua ſit ratione reperta.
Tum Deus, Arcadiæ gelidis in montibus, inquit,
Inter Hamadryadas celeberrima Nonacrinas
Naïas una fuit. Nymphæ Syringa vocabant.
Non ſemel & Satyros eluſerat illa ſequentes,
Et quoſcunque Deos umbroſave ſilva, feraxve
Rus habet. Ortygiam ſtudiis ipſâque colebat
Virginitate Deam. ritu quoque cincta Dianæ
Falleret, & credi poſſet Latonia, ſi non
Corneus huic arcus, ſi non foret aureus illi.
Sic quoque fallebat. redeuntem colle Lyceo
Pan videt hanc, pinuque caput præcinctus acutâ,
Talia verba refert. reſtabat verba referre;
Et precibus ſpretis fugiſſe per avia Nympham;
Donec arenoſi placitum Ladonis ad amnem
Venerit hîc illi curſum impedientibus undis,
Ut ſe mutarent, liquidas oraſſe ſorores:
Panaque, cum prenſam ſibi jam Syringa putaret,
Corpore pro Nymphæ calamos tenuiſſe paluſtres:
Dumque ibi ſuſpirat, motos in arundine ventos
Effeciſſe ſonum tenuem, ſimilemque querenti:



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Arte novâ vociſque Deum dulcedine captum,
Hoc mihi concilium tecum, dixiſſe, manebit:
Atque ita diſparibus calamis compagine ceræ
Inter ſe junctis nomen tenuiſſe puellæ.
Talia dicturus vidit Cyllenius omnes
Succubuiſſe oculos, adopertaque lumina ſomno.
Supprimit extemplo vocem: firmatque ſoporem,
Languida permulcens medicatâ lumina virgâ.
Nec mora: falcato nutantem vulnerat enſe,
Qua collo confine caput: ſaxoque cruentum
Dejicit; & maculat præruptam ſanguine cautem.
Arge, jaces: quodque in tot lumina lumen habebas
Exſtinctum eſt: centumque oculos nox occupat una.
Excipit hos, volucriſque ſuæ Saturnia pennis
Collocat; & gemmis caudam ſtellantibus implet. Phaed: fab: 19. l. 3
Protinus exarſit, nec tempora diſtulit iræ;
Horriferamque oculis animoque objecit Erinnyn
Pellicis Argolicæ, ſtimuloſque in pectora cæcos
Condidit, & profugam per totum terruit orbem.
Ultimus immenſo reſtabas, Nile, labori.
Quem ſimul ac tetigit, poſitiſque in margine ripæ
Procubuit genibus, reſupinoque ardua collo,
Quos potuit, ſolos tollens ad ſidera vultus,
Et gemitu, & lacrymis, & luctiſono mugitu
Cum Jove viſa queri eſt, finemque orare malorum.
Conjugis ille ſuæ complexus colla lacertis,
Finiat ut pœnas tandem, rogat: Inque futurum
Pone metus, inquit, nunquam tibi cauſſa doloris
Hæc erit: & Stygias jubet hoc audire paludes.
Ut lenita Dea eſt, vultus capit illa priores:
Fitque quod ante fuit. fugiunt è corpore ſetæ:
Cornua decreſcunt: fit luminis arctior orbis.
Contrahitur rictus: redeunt humerique manuſque:
Ungulaque in quinos dilapſa abſumitur ungues.
De bove nil ſupereſt, formæ niſi candor, in illâ:
Officioque pedum Nymphe contenta duorum.

Erigitur : metuitque loqui ; ne more juvencæ
Mugiat : & timidè verba intermiſſa retentat.
Nunc Dea linigerâ colitur celeberrima turbâ.
Huic Epaphus magni genitus de ſemine tandem
Creditur eſſe Jovis : perque urbes juncta parenti
Templa tenet. fuit huic animis æqualis & annis
Sole ſatus Phaëthon: quem quondam magna loquentē,
Nec ſibi cedentem, Phœboque parente ſuperbum,
Non tulit Inachides : Matrique, ait, omnia demens
Credis ; & es tumidus genitoris imagine falſi.
Erubuit Phaëthon, iramque pudore repreſſit :
Et tulit ad Clymenen Epaphi convicia matrem.
Quoque magis doleas, genitrix, ait : ille ego liber,
Ille ferox tacui. pudet hæc opprobria nobis
Et dici potuiſſe, & non potuiſſe refelli.
At tu, ſi modo ſum cæleſti ſtirpe creatus,
Ede notam tanti generis : meque aſſere cælo.
Dixit ; & implicuit materno brachia collo :
Perque ſuum, Meropiſque caput, tædaſque ſororum,
Traderet oravit veri ſibi ſigna parentis.
Ambiguum, Clymene precibus Phaëthontis, an irâ
Mota magis dicti ſibi criminis ; utraque cælo
Brachia porrexit : ſpectanſque ad lumina Solis,
Per jubar hoc, inquit, radiis inſigne coruſcis,
Nate, tibi juro, quod nos auditque videtque ;
Hoc te, quem ſpectas, hoc te, qui temperat orbem,
Sole ſatum. ſi ficta loquor, neget ipſe videndum
Se mihi ; ſitque oculis lux iſta noviſſima noſtris.
Nec longus patrios labor eſt tibi noſſe penates :
Unde oritur, terræ domus eſt contermina noſtræ.
Si modo fert animus; gradere: & ſcitabere ab ipſo.
Emicat extemplo lætus poſt talia matris
Dicta ſuæ Phaëthon ; & concipit æthera mente.
Æthiopaſque ſuos, poſitoſque ſub ignibus Indos
Sidereis, tranſit ; patrioſque adit impiger ortus.

# P. OVIDII NASONIS
# METAMORPHOSEON
## *LIBER SECVNDVS.*

Regia Solis erat ſublimibus alta columnis,
Clara micante auro flammaſque imitante pyropo:
Cujus ebur nitidum faſtigia ſumma tenebat:
Argenti bifores radiabant lumine valvæ.
Materiem ſuperabat opus. nam Mulciber illic
Æquora cælarat medias cingentia terras,
Terrarumque orbem, cælumque, quod imminet orbi,
Cæruleos habet unda Deos; Tritona canorum,
Proteaque ambiguum, balænarumque prementem
Ægæona ſuis immania terga lacertis,
Doridaque, & natas: quarum pars nare videntur,
Pars in mole ſedens virides ſiccare capillos;
Piſce vehi quædam. facies non omnibus una,
Nec diverſa tamen: qualem decet eſſe ſororum.
Terra viros, urbeſque gerit, ſilvaſque, feraſque,
Fluminaque, & nymphas, & cætera numina ruris.
Hæc ſuper impoſita eſt cæli fulgentis imago:
Signaque ſex foribus dextris, totidemque ſiniſtris.
Quo ſimul acclivo Clymeneia limite proles
Venit, & intravit dubitati tecta parentis;
Protinus ad patrios ſua fert veſtigia vultus:
Conſiſtitque procul. neque enim propiora ferebat
Lumina. purpureâ velatus veſte ſedebat
In ſolio Phœbus claris lucente ſmaragdis.
A dextrâ, lævâque Dies, & Menſis, & Annus,
Sæculaque, & poſitæ ſpatiis æqualibus Horæ:
Verque novum ſtabat cinctum florente coronâ:



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Stabat nuda Æſtas, & ſpicea ſerta gerebat.
Stabat & Autumnus calcatis ſordidus uvis.
Et glacialis Hyems canos hirſuta capillos.
Inde loco medius, rerum novitate paventem
Sol oculis juvenem quibus aſpicit omnia, vidit.
Quæque viæ tibi cauſſa? quid hac, ait, arce petîſti,
Progenies, Phaëthon, haud inficianda parenti?
Ille refert, O lux immenſi publica mundi,
Phœbe pater, ſi das hujus mihi nominis uſum,
Nec falſâ Clymene culpam ſub imagine celat;
Pignora da, genitor; per quæ tua vera propago
Credar; & hunc animis errorem detrahe noſtris.
Dixerat. at genitor circum caput omne micantes
Depoſuit radios; propiuſque accedere juſſit:
Amplexuque dato, Nec tu meus eſſe negari
Dignus es; & Clymene veros, ait, edidit ortus.
Quoque minus dubites; quodvis pete munus: ut illud
Me tribuente feras. promiſſis teſtis adeſto
Dîs juranda palus, oculis incognita noſtris.
Vix bene deſierat: currus rogat ille paternos,
Inque diem alipedum jus & moderamen equorum.
Pœnituit juraſſe patrem. qui terque quaterque
Concutiens illuſtre caput, Temeraria, dixit,
Vox mea facta tuâ eſt. utinam promiſſa liceret
Non dare! confiteor, ſolum hoc tibi, nate, negarem.
Diſſuadere licet. non eſt tua tuta voluntas.
Magna petis, Phaëthon; & quæ nec viribus iſtis
Munera conveniant, nec tam puerilibus annis.
Sors tua mortalis: non eſt mortale quod optas.
Plus etiam, quam quod Superis contingere fas ſit,
Neſcius affectas. placeat ſibi quiſque licebit;
Non tamen ignifero quiſquam conſiſtere in axe
Me valet excepto. vaſti quoque rector Olympi,
Qui fera terribili jaculatur fulmina dextrâ,
Non agat hos currus. & quid Jove majus habemus?
Ardua prima via eſt; & qua vix mane recentes

Enitan-

Enitantur equi: medio eſt altiſſima cælo;
Unde mare & terras ipſi mihi ſæpe videre
Fit timor, & pavida trepidat formidine pectus.
Ultima prona via eſt; & eget moderamine certo.
Tunc etiam, quæ me ſubjectis excipit undis,
Ne ferar in præceps, Tethys ſolet ipſa vereri.
Adde, quod aſſiduâ rapitur vertigine cælum;
Sideraque alta trahit, celerique volumine torquet.
Nitor in adverſum: nec me, qui cætera, vincit
Impetus: & rapido contrarius evehor orbi.
Finge datos currus. quid agas? poteriſne rotatis
Obvius ire polis, ne te citus auferat axis?
Forſitan & lucos illic urbeſque Deorum
Concipias animo, delubraque ditia donis
Eſſe. per inſidias iter eſt, formaſque ferarum.
Utque viam teneas, nulloque errore traharis;
Per tamen adverſi gradieris cornua Tauri,
Hæmonioſque arcus, violentique ora Leonis,
Sævaque circuitu curvantem brachia longo
Scorpion, atque aliter curvantem brachia Cancrum.
Nec tibi quadrupedes animoſos ignibus illis
Quos in pectore habent, quos ore & naribus efflant,
In promtu regere eſt. vix me patiuntur, ut acres
Incaluêre animi; cervixque repugnat habenis.
At tu, funeſti ne ſim tibi muneris auctor,
Nate, cave: dum reſque ſinit, tua corrige vota.
Scilicet, ut noſtro genitum te ſanguine credas,
Pignora certa petis. do pignora certa timendo:
Et patrio pater eſſe metu probor. aſpice vultus
Ecce meos: utinamque oculos in pectora poſſes
Inſerere, & patrias intus deprendere curas!
Deniq; quidquid habet dives circumſpice mundus:
Eque tot ac tantis cæli terræque mariſque
Poſce bonis aliquid: nullam patiere repulſam.
Deprecor hoc unum; quod vero nomine pœna,
Non honor eſt. pœnam, Phaëthon, pro munere poſcis.

Quid mea colla tenes blandis, ignare, lacertis?
Ne dubita; dabitur (Stygias juravimus undas)
Quodcunque optaris: ſed tu ſapientius opta.
Finierat monitus. dictis tamen ille repugnat:
Propoſitumque tenet: flagratque cupidine currûs.
Ergo, qua licuit genitor cunctatus, ad altos
Deducit juvenem Vulcania munera currus.
Aureus axis erat, temo aureus, aurea ſummæ
Curvatura rotæ; radiorum argenteus ordo.
Per juga chryſolithi, poſitæque ex ordine gemmæ,
Clara repercuſſo reddebant lumina Phœbo.
Dumque ea magnanimus Phaëthon miratur, opuſquè
Perſpicit: ecce vigil rutilo patefecit ab ortu
Purpureas Aurora fores, & plena roſarum
Atria. diffugiunt ſtellæ: quarum agmina cogit
Lucifer, & cæli ſtatione noviſſimus exit.
At pater ut terras, mundumque rubeſcere vidit,
Cornuaque extremæ velut evaneſcere Lunæ;
Jungere equos Titan velocibus imperat Horis.
Juſſa Deæ celeres peragunt: ignemque vomentes
Ambroſiæ ſucco ſaturos præſepibus altis
Quadrupedes ducunt; adduntque ſonantia fræna.
Tum pater ora ſui ſacro medicamine nati
Contigit; & rapidæ fecit patientia flammæ.
Impoſuitque comæ radios: præſagaque luctûs
Pectore ſollicito repetens ſuſpiria, dixit:
Si potes hîc ſaltem monitis parere paternis;
Parce, puer, ſtimulis; & fortius utere loris.
Sponte ſua properant. labor eſt inhibere volentes.
Nec tibi directos placeat via quinque per arcus.
Sectus in obliquum eſt lato curvamine limes.
Zonarumque trium contentus fine polumque
Effugito auſtralem, junctamque aquilonibus Arcton.
Hac ſit iter: manifeſta rotæ veſtigia cernes.
Utque ferant æquos & cælum & terra calores;
Nec preme, nec ſummum molire per æthera currum.

Altius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Altius egreſſus cæleſtia tecta cremabis ;
Inferius terras : medio tutiſſimus ibis.
Neu te dexterior tortum declinet in anguem ,
Neve ſiniſterior preſſam rota ducat ad aram :
Inter utrumque tene. Fortunæ cætera mando ;
Quæ juvet, & melius, quam tu tibi, conſulat opto.
Dum loquor ; Heſperio poſitas in littore metas
Humida nox tetigit. non eſt mora libera nobis :
Poſcimur. effulget tenebris Aurora fugatis.
Corripe lora manu : vel, ſi mutabile pectus
Eſt tibi, conſiliis , non curribus , utere noſtris :
Dum potes ; & ſolidis etiamnum ſedibus adſtas ;
Dumque male optatos nondum premis inſcius axes.
Quæ tutus ſpectes , ſine me dare lumina terris.
Occupat ille levem juvenili corpore currum :
Statque ſuper; manibuſque datas contingere habenas
Gaudet; & invito grates agit inde parenti.
Interea volucres Pyroeïs, & Eöus, & Æthon,
Solis equi, quartuſque Phlegon, hinnitibus auras
Flammiferis implent,pedibuſque repagula pulſant.
Quæ poſtquam Tethys, fatorum ignara nepotis ,
Reppulit ; & facta eſt immenſi copia mundi ;
Corripuêre viam , pedibuſque per aëra motis
Obſtantes findunt nebulas, penniſque levati
Prætereunt ortos îſdem de partibus Euros.
Sed leve pondus erat ; nec quod cognoſcere poſſent
Solis equi : ſolitâque jugum gravitate carebat.
Utque labant curvæ juſto ſine pondere naves ,
Perque mare inſtabiles nimiâ levitate feruntur ;
Sic onere aſſueto vacuos dat in aëra ſaltus ,
Succutiturque altè , ſimiliſque eſt currus inani.
Quod ſimulac ſenſere ; ruunt, tritumque relinquunt
Quadrijugi ſpatium : nec , quo prius , ordine currunt.
Ipſe pavet ; nec qua commiſſas flectat habenas,
Nec ſcit qua ſit iter : nec, ſi ſciat, imperet illis.
Tum primum radiis gelidi caluêre Triones ,

Et vetito fruſtra tentarunt æquore tingi.
Quæque polo poſita eſt glaciali proxima ſerpens,
Frigore pigra prius, nec formidabilis ulli;
Incaluit: ſumſitque novas fervoribus iras.
Te quoque turbatum memorant fugiſſe, Boöte;
Quamvis tardus eras, & te tua plauſtra tenebant.
Ut verò ſummo deſpexit ab æthere terras
Infelix Phaëthon, penitus penituſque patentes;
Palluit, & ſubito genua intremuêre timore:
Suntque oculis tenebræ per tantum lumen obortæ.
Et jam mallet equos nunquam tetigiſſe paternos:
Jamque agnoſſe genus piget, & valuiſſe rogando:
Jam Meropis dici cupiens; ita fertur, ut acta
Præcipiti pinus Boreâ, cui victa remiſit
Fræna ſuus rector, quam Dîs votiſque reliquit.
Quid faciat? multum cæli poſt terga relictum:
Ante oculos plus eſt. animo metitur utrumque.
Et modo, quos illi fato contingere non eſt, N.Gl:3.478
Proſpicit occaſus: interdum reſpicit ortus.
Quidque agat ignarus, ſtupet: & nec fræna remittit,
Nec retinere valet: nec nomina novit equorum.
Sparſa quoque in vario paſſim miracula cælo,
Vaſtarumque videt trepidus ſimulacra ferarum.
Eſt locus, in geminos ubi brachia concavat arcus
Scorpios; & caudâ flexiſque utrinque lacertis
Porrigit in ſpatium ſignorum membra duorum.
Hunc puer ut nigri madidum ſudore veneni
Vulnera curvatâ minitantem cuſpide vidit;
Mentis inops, gelidâ formidine lora remiſit.
Quæ poſtquam ſummum tetigere jacentia tergum,
Exſpatiantur equi: nulloque inhibente per auras
Ignotæ regionis eunt; quaque impetus egit,
Hac ſine lege ruunt: altoque ſub æthere fixis
Incurſant ſtellis, rapiuntque per avia currum.
Et modo ſumma petunt, modo per decliva, viaſque
Præcipites ſpatio terræ propiore feruntur.

In-

Inferiuſque ſuis fraternos currere Luna
Admiratur equos: ambuſtaque nubila fumant.
Corripitur flammis, ut quæque altiſſima, tellus;
Fiſſaque agit rimas, & ſuccis aret ademtis.
Pabula caneſcunt: cum frondibus uritur arbos:
Materiamque ſuo præbet ſeges arida damno.
Parva queror. magnæ pereunt cum mœnibus urbes:
Cumque ſuis totas populis incendia gentes
In cinerem vertunt. ſilvæ cum montibus ardent.
Ardet Athos, Tauruſque Cilix, & Tmolus, & Oete;
Et nunc ſicca, prius celeberrima fontibus, Ide;
Virgineuſque Helicon, & nondum Oeagrius Hæmos.
Ardet in immenſum geminatis ignibus Ætne,
Parnaſuſque biceps, & Eryx, & Cynthus, & Othrys,
Et tandem Rhodope nivibus caritura, Mimaſque,
Dindymaque, & Mycale. natuſque ad ſacra Cithæron.
Nec proſunt Scythiæ ſua frigora: Caucaſus ardet,
Oſſaque cum Pindo, majorq; ambobus Olympus:
Aëriæque Alpes, & nubifer Apenninus.
Tunc vero Phaëthon cunctis è partibus orbem
Aſpicit accenſum: nec tantos ſuſtinet æſtus:
Ferventeſque auras, velut è fornace profundâ,
Ore trahit, curruſque ſuos candeſcere ſentit.
Et neque jam cineres ejectatamque favillam
Ferre poteſt: calidoque involvitur undique fumo.
Quoque eat, aut ubi ſit, piceâ caligine tectus
Neſcit; & arbitrio volucrum raptatur equorum.
Sanguine tum credunt in corpora ſumma vocato,
Æthiopum populos nigrum traxiſſe colorem.
Tum facta eſt Libye raptis humoribus æſtu
Arida; tum Nymphæ paſſis fonteſque lacuſque
Deflevere comis. queritur Bæotia Dircen,
Argos Amymonen, Ephyre Pirenidas undas.
Nec ſortita loco diſtantes flumina ripas
Tuta manent: mediis Tanaïs fumavit in undis,
Penêoſque ſenex, Theutrantêuſque Caïcus,

Et

Et celer Iſmenos, cum Phocaïco Erymantho,
Arſuruſque iterum Xanthus, flavuſque Lycormas,
Quique recurvatis ludit Mæandros in undis;
Mygdoniuſque Melas, & Tænarius Eurotas.
Arſit & Euphrates Babylonius, arſit Orontes,
Thermodonque citus, Gangeſque, & Phaſis, & Iſter.
Æſtuat Alpheos: ripæ Spercheïdes ardent:
Quodque ſuo Tagus amne vehit, fluit ignibus aurum.
Et, quæ Mæonias celebrarant carmine ripas,
Flumineæ volucres medio caluere Caÿſtro.
Nilus in extremum fugit perterritus orbem,
Occuluitque caput, quod adhuc latet. oſtia ſeptem
Pulverulenta vacant ſeptem ſine flumine valles.
Fors eadem Iſmarios Hebrum cum Strymone ſiccat,
Heſperioſq; amnes, Rhenum, Rhodanumq;, Padumq;,
Cuique fuit rerum promiſſa potentia, Tybrin.
Diſſilit omne ſolum; penetratque in Tartara rimis
infra 5.358 Lumen, & infernum terret cum conjuge Regem.
Et mare contrahitur: ſiccæque eſt campus arenæ,
Quod modo pontus erat. quoſq; altum texerat æquor,
Exſiſtunt montes, & ſparſas Cycladas augent.
Ima petunt piſces: nec ſe ſuper æquora curvi
Tollere conſuetas audent delphines in auras.
Corpora phocarum ſummo reſupina profundo
Exanimata natant. ipſum quoque Nerea fama eſt,
Doridaque, & natas, tepidis latuiſſe ſub antris.
Ter Neptunus aquis cum torvo brachia vultu
Exſerere auſus erat: ter non tulit aëris æſtus.
Alma tamen Tellus, ut erat circumdata ponto,
Inter aquas pelagi, contractos undique fontes,
Qui ſe condiderant in opacæ viſcera matris;
Suſtulit omniferos collo tenus arida vultus:
Oppoſuitque manum fronti: magnoque tremore
Omnia concutiens paullum ſubſedit; & infra,
Quàm ſolet eſſe, fuit: ſiccâque ita voce locuta eſt:
Si placet hoc, meruique, quid ô tua fulmina ceſſant,

Summe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Summe Deûm? liceat perituræ viribus ignis,
Igne perire tuo; cladem que auctore levare. hinc facit Phaedri fab. 21. N.5.192. lib.9.v.7.
Vix equidem fauces hæc ipſa in verba reſolvo.
(Preſſerat ora vapor.) toſtos en aſpice crines,
Inque oculis tantum, tantum ſuper ora favillæ.
Hoſne mihi fructus, hunc fertilitatis honorem
Officiique refers; quod adunci vulnera aratri,
Raſtrorumque fero, totoque exerceor anno?
Quod pecori frondes, alimentaque mitia fruges
Humano generi, vobis quod thura miniſtro?
Sed tamen exitium fac me meruiſſe: quid undæ,
Quid meruit frater? cur illi tradita ſorte
Æquora decreſcunt, & ab æthere longius abſunt?
Quod ſi nec fratris, nec te mea gratia tangit;
At cæli miſerere tui. circumſpice utrumque;
Fumat uterque polus: quos ſi vitiaverit ignis,
Atria veſtra ruent. Atlas en ipſe laborat:
Vixque ſuis humeris candentem ſuſtinet axem.
Si freta, ſi terræ pereunt, ſi regia cæli;
In chaos antiquum confundimur. eripe flammis,
Si quid adhuc ſupereſt: & rerum conſule ſummæ.
Dixerat hæc Tellus: neque enim tolerare vaporem
Ulterius potuit, nec dicere plura: ſuumque
Rettulit os in ſe, propioraque manibus antra.
At pater omnipotens Superos teſtatus, & ipſum,
Qui dederat currus, niſi opem ferat, omnia fato
Interitura gravi; ſummam petit arduus arcem;
Unde ſolet latis nubes inducere terris:
Unde movet tonitrus, vibrataque fulmina jactat.
Sed neque, quas poſſet terris inducere, nubes
Tunc habuit: nec, quos cælo dimitteret, imbres.
Intonat: & dextrâ libratum fulmen ab aure
Miſit in aurigam: pariterque animâque rotiſque
Expulit, & ſævis compeſcuit ignibus ignes.
Conſternantur equi: & ſaltu in contraria facto
Colla jugo excutiunt, abruptaque lora relinquunt.

Illic

Illic fræna jacent, illic temone revulſus
Axis ; in hac radii fractarum parte rotarum :
Sparſaque ſunt latè laceri veſtigia currûs.
At Phaëthon, rutilos flammâ populante capillos,
Volvitur in præceps, longoque per aëra tractu
Fertur ; ut interdum de cælo ſtella ſereno,
Etſi non cecidit, potuit cecidiſſe videri.
Quem procul à patriâ diverſo maximus orbe
Excipit Eridanus : ſpumantiaque abluit ora.
   Naïdes Heſperiæ trifidâ fumantia flammâ
Corpora dant tumulo : ſignantq; hoc carmine ſaxum.
Hic ſitus eſt Phaëthon, currûs auriga paterni :
Quem ſi non tenuit, magnis tamen excidit auſis.
Nam pater obductos luctu miſerabilis ægro
Condiderat vultus : &, ſi modo credimus, unum
Iſſe diem ſine Sole ferunt. incendia lumen
Præbebant ; aliquiſque malo fuit uſus in illo.
At Clymene poſtquam dixit, quæcunque fuerunt
In tantis dicenda malis ; lugubris & amens,
Et laniata ſinus totum percenſuit orbem :
Exanimeſque artus primò, mox oſſa requirens,
Repperit oſſa tamen peregrinâ condita ripâ.
Incubuitque loco : nomenque in marmore lectum
Perfudit lacrymis, & aperto pectore fovit.
Nec minus Heliades fletus, &, inania morti
Munera, dant lacrymas : & cæſæ pectora palmis
Non auditurum miſeras Phaëthonta querelas
Nocte dieque vocant : adſternunturque ſepulcro.
Luna quater junctis implerat cornibus orbem :
Illæ more ſuo (nam morem fecerat uſus)
Plangorem dederant. è quîs Phaëthuſa ſororum
Maxima, cum vellet terræ procumbere, queſta eſt
Diriguiſſe pedes : ad quam conata venire
Candida Lampetie ; ſubitâ radice retenta eſt.
Tertia cum crinem manibus laniare pararet ;
Avellit frondes. hæc ſtipite crura teneri,

Illa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Illa dolet fieri longos ſua brachia ramos.
Dumque ea mirantur; complectitur inguina cortex:
Perq; gradus uterum, pectuſque, humeroſque, manuſq;
Ambit: & exſtabant tantum ora vocantia matrem.
Quid faciat mater? niſi, quo trahat impetus illam,
Huc eat, atque illuc? &, dum licet, oſcula jungat?
Non ſatis eſt. truncis avellere corpora tentat,
Et teneros manibus ramos abrumpere: at inde
Sanguineæ manant, tanquam de vulnere, guttæ.
Parce, precor, mater, quæcunque eſt ſaucia, clamat:
Parce, precor: noſtrum laniatur in arbore corpus.
Jamque vale. cortex in verba noviſſima venit.
  Inde fluunt lacrymæ: ſtillataque ſole rigeſcunt
De ramis electra novis: quæ lucidus amnis add: Dioſc: lib:1 .c.114.
Excipit, & nuribus mittit geſtanda Latinis.
  Adfuit huic monſtro proles Stheneleïa Cycnus,
Qui tibi materno quamvis à ſanguine junctus,
Mente tamen, Phaëthon, propior fuit. ille relicto
(Nam Ligurum populos, & magnas rexerat urbes)
Imperio ripas virides amnemque querelis
Eridanum implerat, ſilvamque ſororibus auctam:
Cum vox eſt tenuata viro: canæque capillos
Diſſimulant plumæ: collumque à pectore longum
Porrigitur, digitoſque ligat junctura rubentes:
Penna latus veſtit: tenet os ſine acumine roſtrum:
Fit nova Cycnus avis. nec ſe cæloque Jovique
Credit, ut injuſtè miſſi memor ignis ab illo.
Stagna colit, patuloſque lacus: ignemque peroſus.
Quæ colat, elegit contraria flumina flammis.
  Squallidus interea genitor Phaëthontis, & expers
Ipſe ſui decoris, qualis, cum deficit orbem,
Eſſe ſolet: lucemque odit, ſeque ipſe, diemque:
Datque animum in luctus; & luctibus adjicit iram:
Officiumque negat mundo. Satis, inquit, ab ævi
Sors mea principiis fuit irrequieta: pigetque
Actorum ſine fine mihi, ſine honore, laborum.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Quilibet alter agat portantes lumina currus.
Si nemo eſt, omneſque Dei non poſſe fatentur;
Ipſe agat: ut ſaltem, dum noſtras tentat habenas,
Orbatura patres aliquando fulmina ponat.
Tum ſciet, igni pedum vires expertus equorum,
Non meruiſſe necem, qui non bene rexerit illos.
Talia dicentem circumſtant omnia Solem
Numina: neve velit tenebras inducere rebus,
Supplice voce rogant. miſſos quoque Jupiter ignes
Excuſat, precibuſque minas regaliter addit.
[Colligit amentes; & adhuc terrore paventes,
Phœbus equos: ſtimuloque domans & verbere ſævit:
Sævit enim, natumque objectat, & imputat illis.]
At pater omnipotens ingentia mœnia cæli
Circuit: &, ne quid labefactum viribus ignis
Corruat, explorat. quæ poſtquam firma, ſuique
Roboris eſſe videt: terras, hominumque labores
Perſpicit. Arcadiæ tamen eſt impenſior illi
Cura ſuæ. fonteſque, & nondum audentia labi
Flumina reſtituit. dat terræ gramina, frondes
Arboribus; læſaſque jubet vireſcere ſilvas.
Dum redit, itque frequens; in virgine Nonacrinâ
Hæſit: & accepti caluêre ſub oſſibus ignes.
Non erat hujus opus lanam mollire trahendo;
Nec poſitu variare comas. ubi fibula veſtem,
Vitta coërcuerat neglectos alba capillos,
Et modo leve manu jaculum, modo ſumpſerat arcum;
Miles erat Phœbes: nec Mænalon attigit ulla
Gratior hac Triviæ. ſed nulla potentia longa eſt.
Ulterius medio ſpatium Sol altus habebat;
Cum ſubit illa nemus, quod nulla cecîderat ætas.
Exuit hîc humero pharetram, lentoſque retendit
Arcus: inque ſolo, quod texerat herba, jacebat:
Et pictam poſitâ pharetram cervice premebat.
Jupiter ut vidit feſſam, & cuſtode vacantem;
Hoc certè conjux furtum mea neſciet, inquit:

Aut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Aut ſi reſcierit; ſunt ô, ſunt jurgia tanti.
Protinus induitur faciem cultumque Dianæ:
Atque ait, O comitum virgo pars una mearum,
In quibus es venata jugis? de ceſpite virgo
Se levat: &, Salve numen, me judice, dixit,
Audiat ipſe licet, majus Jove. ridet, & audit;
Et ſibi præferri ſe gaudet; & oſcula jungit;
Nec moderata ſatis, nec ſic à virgine danda.
Qua venata foret ſilvâ narrare parantem
Impedit amplexu: nec ſe ſine crimine prodit.
Illa quidem contra, quantum modo fœmina poſſit,
(Aſpiceres utinam, Saturnia, mitior eſſes!)
Illa quidem pugnat: ſed quæ ſuperare puella,
Quiſve Jovem poterat? ſuperum petit æthera victor
Jupiter. huic odio nemus eſt, & conſcia ſilva.
Unde, pedem referens, pæne eſt oblita pharêtram
Tollere cum telis, &, quem ſuſpenderat, arcum.
Ecce, ſuo comitata choro Dictynna per altum
Mænalon ingrediens, & cæde ſuperba ferarum,
Aſpicit hanc, viſamque vocat: clamata refugit;
Et timuit primò, ne Jupiter eſſet in illâ.
Sed poſtquam pariter Nymphas incedere vidit;
Senſit abeſſe dolos: numerumque acceſſit ad harum.
Heu quam difficile eſt, crimen non prodere vultu!
Vix oculos attollit humo: nec, ut ante ſolebat,
Juncta Deæ lateri, nec toto eſt agmine prima:
Sed ſilet; & læſi dat ſigna rubore pudoris.
Et (niſi quod virgo eſt) poterat ſentire Diana
Mille notis culpam. Nymphæ ſenſiſſe feruntur.
Orbe reſurgebant Lunaria cornua nono;
Cum Dea venatrix, fraternis languida flammis,
Nacta nemus gelidũ: de quo cum murmure labens
Ibat, & attritas verſabat rivus arenas.
Ut loca laudavit; ſummas pede contigit undas.
His quoque laudatis, Procul eſt, ait, arbiter omnis:
Nuda ſuperfuſis tingamus corpora lymphis.

Par-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Parrhaſis erubuit. cunctæ velamina ponunt:
Una moras quærit. dubitanti veſtis ademta eſt:
Qua poſitâ nudo patuit cum corpore crimen.
Attonitæ, manibuſque uterum celare volenti,
I procul hinc, dixit, nec ſacros pollue fontes,
Cynthia: deque ſuo juſſit ſecedere cœtu.
Senſerat hoc olim magni matrona Tonantis:
Diſtuleratque graves in idonea tempora pœnas.
Cauſſa moræ nulla eſt: & jam puer Arcas (idipſum
Indoluit Juno) fuerat de pellice natus.
Quo ſimul obvertit ſævam cum lumine mentem;
Scilicet hoc unum reſtabat, adultera, dixit,
Ut fœcunda fores: fieretque injuria partu
Nota: Joviſque mei teſtatum dedecus eſſet.
Haud impune feres: adimam tibi nempe figuram;
Qua tibi, quaque places noſtro, importuna, marito.
Dixit: &, adversâ prenſis à fronte capillis,
Stravit humi pronam. tendebat brachia ſupplex:
Brachia cœperunt nigris horreſcere villis,
Vide Palæpha: tum περὶ ἀπίστων pag: 40 edit: Tal.
Curvarique manus, & aduncos creſcere in ungues,
Officioque pedum fungi: laudataque quondam
Ora Jovi, lato fieri deformia rictu.
Neve preces animos, & verba ſuperflua flectant;
Poſſe loqui eripitur. vox iracunda, minaxque,
Plenaque terroris rauco de gutture fertur.
Mens antiqua tamen factâ quoque manſit in urſâ.
Aſſiduoque ſuos gemitu teſtata dolores,
Qualeſcunque manus ad cælum & ſidera tollit:
Ingratumque Jovem, nequeat cum dicere, ſentit.
Ah quoties, ſolâ non auſa quieſcere ſilvâ,
Ante domum, quondamque ſuis erravit in agris!
Ah quoties per ſaxa canum latratibus acta eſt!
Venatrixque metu venantum territa fugit!
Sæpe feris latuit viſis; oblita quid eſſet:
Urſaque conſpectos in montibus horruit urſos:
Pertimuitque lupos; quamvis pater eſſet in illis.

Ecce

Ecce Lycaöniæ proles ignara parenti
Arcas adeſt, ter quinque ferè natalibus actis.
Dumque feras ſequitur; dum ſaltus eligit aptos,
Nexilibuſque plagis ſilvas Erymanthidas ambit;
Incidit in matrem. quæ reſtitit Arcade viſo;
Et cognoſcenti ſimilis fuit. ille refûgit:
Immotoſque oculos in ſe ſine fine tenentem
Neſcius extimuit: propiuſque accedere aventi
Vulnifico fuerat fixurus pectora telo:
Arcuit omnipotens: pariterque ipſoſque nefaſque
Suſtulit; & celeri raptos per inania vento
Impoſuit cælo, vicinaque ſidera fecit. Add: Pauſan: in Arcad: p. 238.
Intumuit Juno, poſtquam inter ſidera pellex
Fulſit: & ad canam deſcendit in æquora Tethyn,
Oceanumque ſenem; quorum reverentia movit
Sæpe Deos: cauſſamque viæ ſcitantibus infit:
Quæritis æthereis quare regina Deorum
Sedibus huc adſim? pro me tenet altera cælum.
Mentiar, obſcurum niſi nox cum fecerit orbem,
Nuper honoratas ſummo mea vulnera cælo
Videritis ſtellas illic, ubi Circulus axem
Ultimus extremum ſpatioque breviſſimus ambit.
Eſt verò, cur quis Junonem lædere nolit,
Offenſamque tremat; quæ proſim ſola nocendo?
En ego quantum egi! quam vaſta potentia noſtra eſt!
Eſſe hominem vetui: facta eſt Dea. ſic ego pœnas
Sontibus impono: ſic eſt mea magna poteſtas.
Vindicet antiquam faciem, vultuſque ferinos
Detrahat; Argolicâ quod in ante Phoronide fecit.
Cur non & pulſâ ducat Junone, meoque
Collocet in thalamo, ſocerumque Lycaöna ſumat?
At vos ſi læſæ contemtus tangit alumnæ,
Gurgite cæruleo ſeptem prohibete Triones:
Sideraque in cælo ſtupri mercede recepta
Pellite: ne puro tingatur in æquore pellex.
Dî maris annuerant. habili Saturnia curru

Ingreditur liquidum pavonibus aëra pictis :
Tam nuper pictis cæſo pavonibus Argo ;
Quam tu nuper eras , cum candidus ante fuiſſes ,
Corve loquax, ſubitò nigrantes verſus in alas.
Nam fuit hæc quondam niveis argentea pennis
Ales , ut æquaret totas ſine labe columbas :
Nec ſervaturis vigili Capitolia voce
Cederet anſeribus , nec amanti flumina cycno.
Lingua fuit damno : linguâ faciente loquaci ,
Qui color albus erat , nunc eſt contrarius albo.
Pulcrior in totâ , quam Lariſſæa Coronis ,
Non fuit Hæmoniâ. placuit tibi , Delphice, certè ,
Dum vel caſta fuit , vel inobſervata. ſed ales
Senſit adulterium Phœbeïus: utque latentem
Detegeret culpam non exorabilis index ,
Ad dominum tendebat iter : quem garrula motis
Conſequitur pennis, ſcitetur ut omnia , cornix.
Auditâque viæ cauſſâ , Non utile carpis ,
Inquit, iter : ne ſperne meæ præſagia linguæ.
Quid fuerim,quid ſimque, vide; meritumq; require:
Invenies nocuiſſe fidem. nam tempore quodam
Pallas Erichthonium, prolem ſine matre creatam ,
Clauſerat Actæo textâ de vimine ciſtâ :
Virginibuſque tribus gemino de Cecrope natis
Hanc legem dederat , ſua ne ſecreta viderent.
Abdita fronde levi denſâ ſpeculabar ab ulmo ,
Quid facerent. commiſſa duæ ſine fraude tuentur ,
Pandroſos atque Herſe. timidas vocat una ſorores
Aglauros : nodoſque manu diducit. at intus
Infantemque vident, apporrectumque draconem.
Acta Deæ refero. pro quo mihi gratia talis
Redditur , ut dicar tutelâ pulſa Minervæ ;
Et ponar poſt noctis avem. mea pœna volûcres
Admonuiſſe poteſt ; ne voce pericula quærant.
At puto non ultro nec quicquam tale rogantem
Me petiit. ipſâ licet hoc à Pallade quæras :

Quam-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Quamvis irata eſt: non hoc irata negabit.
Nam me Phocaïcâ clarus tellure Coroneus
(Nota loquor) genuit. fueramque ego regia virgo:
Divitibuſque procis (ne me contemne) petebar.
Forma mihi nocuit. nam dum per littora lentis
Paſſibus, ut ſoleo, ſummâ ſpatiarer arenâ,
Vidit, & incaluit pelagi Deus: utque precando
Tempora cum blandis abſumſit inania verbis;
Vim parat, & ſequitur. fugio, denſumque relinquo
Littus, & in molli nequicquam laſſor arenâ.
Inde Deos, homineſque voco: nec contigit ullum
Vox mea mortalem. mota eſt pro virgine virgo,
Auxiliumque tulit. tendebam brachia cælo:
Brachia cœperunt levibus nigreſcere pennis.
Rejicere ex humeris veſtem molibar; at illa
Pluma erat; inque cutem radices egerat imas.
Plangere nuda meis conabar pectora palmis:
Sed neque jam palmas, nec pectora nuda gerebam.
Currebam: nec, ut ante, pedes retinebat arena:
Et ſummâ tollebar humo. mox acta per auras
Evehor, & data ſum comes inculpata Minervæ.
Quid tamen hoc prodeſt, ſi diro facta volucris
Crimine Nyctimene noſtro ſucceſſit honori?
An, quæ per totam res eſt notiſſima Lesbon,
Non audita tibi eſt? patrium temeraſſe cubile
Nyctimenen? avis illa quidem: ſed conſcia culpæ
Conſpectum lucemque fugit, tenebriſque pudorem
Celat; & à cunctis expellitur æthere toto.
Talia dicenti, Tibi, ait, revocamina, corvus,
Sint precor iſta malo. nos vanum ſpernimus omen.
Nec cœptum dimittit iter: dominoque jacentem
Cum juvene Hæmonio vidiſſe Coronida narrat.
Laurea delapſa eſt audito crimine amantis:
Et pariter vultuſque Deo, plectrumque, colorque
Excidit. utque animus tumidâ fervebat ab irâ;
Arma aſſueta capit; flexumque à cornibus arcum



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Tendit: & illa ſuo toties cum pectore juncta
Indevitato trajecit pectora telo.
Icta dedit gemitum, tractoque à vulnere ferro,
Candida Puniceo perfudit membra cruore:
Et dixit, Potui pœnas tibi, Phœbe, dediſſe;
Sed peperiſſe prius. duo nunc moriemur in unâ.
Hactenus; & pariter vitam cum ſanguine fudit.
Corpus inane animæ frigus letale ſecutum eſt.
Pœnitet heu ſerò pœnæ crudelis amantem:
Seque, quod audierit, quod ſic exarſerit, odit:
Odit avem, per quam crimen cauſſamque dolendi
Scire coactus erat: nervumque, arcumque, manumq;
Odit; cumque manu temeraria tela ſagittas.
Collapſamque fovet: ſerâque ope vincere fata
Nititur; & medicas exercet inaniter artes.
Quæ poſtquam fruſtra tentata, rogumque parari
Senſit, & arſuros ſupremis ignibus artus;
Tum vero gemitus (neque enim cæleſtia tingi
Ora decet lacrymis) alto de corde petitos
Edidit. haud aliter, quam cum ſpectante juvencâ
Lactentis vituli, dextrâ libratus ab aure,
Tempora diſcuſſit claro cava malleus ictu.
Ut tamen ingratos in pectora fudit odores:
Et dedit amplexus, injuſtaque juſta peregit:
Non tulit in cineres labi ſua Phœbus eoſdem
Semina: ſed natum flammis uteroque parentis
Eripuit; geminique tulit Chironis in antrum.
Sperantemque ſibi non falſæ præmia linguæ
Inter aves albas vetuit conſidere corvum.
Semifer interea divinæ ſtirpis alumno
Lætus erat; miſtoque oneri gaudebat honore.
Ecce venit rutilis humeros protecta capillis
Filia Centauri: quam quondam Nympha Chariclo,
Fluminis in rapidi ripis enixa, vocavit
Ocyroën. non hæc artes contenta paternas
Edidiciſſe fuit: fatorum arcana canebat.

Ergo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Ergo ubi fatidicos concepit mente furores,
Incaluitque Deo, quem clauſum pectore habebat;
Aſpicit infantem, Totique ſalutifer orbi
Creſce puer, dixit: tibi ſe mortalia ſæpe
Corpora debebunt: animas tibi reddere ademtas
Fas erit, idque ſemel Dîs indignantibus auſus,
Poſſe dare hoc iterum flammâ prohibebere avitâ:
Eque Deo corpus fies exſangue; Deuſque,
Qui modo corpus eras: & bis tua fata novabis.
Tu quoque, care pater, non jam mortalis, & ævis
Omnibus ut maneas, naſcendi lege creatus;
Poſſe mori cupies tum, cum cruciabere diræ
Sanguine ſerpentis per ſaucia membra recepto.
Teque ex æterno patientem numina mortis
Efficient: tripliceſque Deæ tua fila reſolvent.
Reſtabat fatis aliquid: ſuſpirat ab imis
Pectoribus, lacrymæque genis labuntur obortæ:
Atque ita, Prævertunt, inquit, me fata; vetorque
Plura loqui; vociſque meæ præcluditur uſus.
Non fuerant artes tanti, quæ numinis iram
Contraxêre mihi. mallem neſciſſe futura.
Jam mihi ſubduci facies humana videtur:
Jam cibus herba placet: jam latis currere campis
Impetus eſt in equam, cognataque corpora vertor.
Tota tamen quare? pater eſt mihi nempe biformis.
Talia dicenti pars eſt extrema querelæ
Intellecta parum: confuſaque verba fuêre.
Mox nec verba quidem, nec equæ ſonus ille videtur;
Sed ſimulantis equam: parvoque in tempore certos
Edidit hinnitus: & brachia movit in herbas.
Tum digiti coëunt, & quinos alligat ungues
Perpetuo cornu levis ungula: creſcit & oris,
Et colli ſpatium: longæ pars maxima pallæ
Cauda fit. utque vagi crines per colla jacebant,
In dextras abiêre jubas: pariterque novata eſt
Et vox & facies. nomen quoque monſtra dedere.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Flebat, opemque tuam fruſtra Philyreïus heros,
Delphice, poſcebat. ſed nec reſcindere magni
Juſſa Jovis poteras: nec, ſi reſcindere poſſes,
Tunc aderas. Elin Meſſeniaque arva colebas.
Illud erat tempus, quo te paſtoria pellis
Texit; onuſque fuit baculum ſilveſtre ſiniſtræ:
Alterius, diſpar ſeptenis fiſtula cannis.
Dumque amor eſt curæ, dum te tua fiſtula mulcet;
Incuſtoditæ Pylios memorantur in agros
Proceſſiſſe boves. videt has Atlantide Maiâ
Natus; & arte ſuâ ſilvis occultat abactas.
Senſerat hoc furtum nemo, niſi notus in illo
Rure ſenex. Battum vicinia tota vocabant.
Divitis hic ſaltus herboſaque paſcua Nelei,
Nobiliumque greges cuſtos ſervabat equarum.
Hunc timuit, blandâque manu ſeduxit: &, Eia,
Quiſquis es, hoſpes, ait, ſi forte armenta requiret
Hæc aliquis, vidiſſe nega. neu gratia facto
Nulla rependatur; nitidam cape præmia vaccam.
Et dedit. acceptâ voces has reddidit hoſpes:
Tutus eas. lapis iſte prius tua furta loquatur.
Et lapidem oſtendit. ſimulat Jove natus abire.
Mox redit: &, verſâ pariter cum voce figura,
Ruſtice, vidiſti ſi quas hoc limite, dixit,
Ire boves; fer opem: furtoque ſilentia deme.
Juncta ſuo pretium dabitur tibi fœmina tauro.
At ſenior, pôſtquam merces geminata, Sub illis
Montibus, inquit, erunt. & erant ſub montibus illis.
Riſit Atlantiades: &, Me mihi, perfide, prodis?
Me mihi prodis? ait. perjuraque pectora vertit
In durum ſilicem; qui nunc quoque dicitur Index:
Inque nihil merito vetus eſt infamia ſaxo.
Hinc ſe ſuſtulerat paribus caducifer alis:
Munychioſque volans agros, gratamque Minervæ
Deſpectabat humum, cultique arbuſta Lycæi.
Illâ forte die caſtæ de more puellæ

Ver-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Vertice ſuppoſito feſtas in Palladis arces
Pura coronatis portabant ſacra caniſtris.
Inde revertentes Deus aſpicit ales: iterque
Non agit in rectum; ſed in orbem curvat eundem.
Ut volucris viſis rapidiſſima milüus extis,
Dum timet, & denſi circumſtant ſacra miniſtri,
Flectitur in gyrum; nec longius audet abire:
Spemque ſuam motis avidus circumvolat alis.
Sic ſuper Actæas agilis Cyllenius arces
Inclinat curſus: & eaſdem circinat auras.
Quanto ſplendidior, quam cætera ſidera, fulget
Lucifer; & quanto te, Lucifer, aurea Phœbe;
Tanto virginibus præſtantior omnibus Herſe
Ibat: eratque decus pompæ, comitumque ſuarum.
Obſtupuit formâ Jove natus: & æthere pendens
Non ſecus exarſit, quam cum balearica plumbum
Funda jacit. volat illud, & incandeſcit eundo:
Et quos non habuit, ſub nubibus invenit, ignes.
Vertit iter; cæloque petit diverſa relicto:
Nec ſe diſſimulat: tanta eſt fiducia formæ.
Quæ quamquam juſta eſt; curâ tamen adjuvat illam:
Permulcetque comas, chlamydemque, ut pendeat aptè,
Collocat: ut limbus, totumque appareat aurum:
Ut teres in dextrâ, qua ſomnos ducit & arcet,
Virga ſit: ut terſis niteant talaria plantis.
Pars ſecreta domûs ebore & teſtudine cultos
Tres habuit thalamos. quorum tu, Pandroſo, dextrum,
Aglauros lævum, medium poſſederat Herſe.
Quæ tenuit lævum, venientem prima notavit
Mercurium: nomenque Dei ſcitarier auſa eſt,
Et cauſam adventûs. cui ſic reſpondit Atlantis
Pleïoneſque nepos: Ego ſum, qui juſſa per auras
Verba patris porto. pater eſt mihi Jupiter ipſe.
Nec fingam cauſſas. tu tantum fida ſorori
Eſſe velis, proliſque meæ matertera dici.
Herſe cauſſa viæ. faveas oramus amanti.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Adſpicit hunc oculis iſdem, quibus abdita nuper
Viderat Aglauros flavæ ſecreta Minervæ : v. 560 ſupra
Proque miniſterio magni ſibi ponderis aurum
Poſtulat. interea tectis excedere cogit.
Vertit ad hanc torvi Dea bellica luminis orbem,
Et tanto penitus traxit ſuſpiria motu,
Ut pariter pectus, poſitamque in pectore forti
Ægida concuteret. ſubit, hanc arcana profanâ
Detexiſſe manu tum, cum ſine matre creatam
Lemnicolæ ſtirpem contra data fœdera vidit :
Et gratamque Deo fore jam, gratamque ſorori :
Et ditem ſumto, quod avara popoſcerit, auro.
Protinus Invidiæ nigro ſquallentia tabo
Tecta petit. domus eſt imis in vallibus antri
Abdita, ſole carens, non ulli pervia vento ;
Triſtis, & ignavi pleniſſima frigoris ; & quæ
Igne vacet ſemper, caligine ſemper abundet.
Huc ubi pervenit belli metuenda virago ;
Conſtitit ante domum, (neque enim ſuccedere tectis
Fas habet) & poſtes extremâ cuſpide pulſat.
Concuſſæ patuere fores. videt intus edentem
Vipereas carnes, vitiorum alimenta ſuorum,
Invidiam : viſâque oculos avertit. at illa
Surgit humo pigrâ : ſemeſarumque relinquit
Corpora ſerpentum : paſſuque incedit inerti.
Utque Deam vidit formâque armiſque decoram;
Ingemuit : vultumque ima ad ſuſpiria duxit.
Pallor in ore ſedet : macies in corpore toto :
Nuſquam recta acies : livent rubigine dentes :
Pectora felle virent : lingua eſt ſuffuſa veneno.
Riſus abeſt ; niſi quem viſi movêre dolores.
Nec fruitur ſomno, vigilacibus excita curis :
Sed videt ingratos, intabeſcitque videndo,
Succeſſus hominum : carpitque & carpitur unà :
Suppliciumq; ſuum eſt. quamvis tamen oderat illam ;
Talibus adfata eſt breviter Tritonia dictis :

In-

Inſice tabe tuâ natarum Cecropis unam.
Sic opus eſt. Aglauros ea eſt. haud plura locuta
Fugit; & impreſſâ tellurem reppulit haſtâ.
Illa Deam obliquo fugientem lumine cernens;
Murmura parva dedit; ſucceſſurumque Minervæ
Indoluit: baculumque capit; quod ſpinea totum
Vincula cingebant: adopertaque nubibus atris,
Quacunque ingreditur, florentia proterit arva,
Exuritque herbas, & ſumma cacumina carpit:
Afflatuque ſuo populos, urbeſque, domoſque
Polluit: & tandem Tritonida conſpicit arcem;
Ingeniis, opibuſque, & feſtâ pace virentem:
Vixque tenet lacrymas; quia nil lacrymabile cernit.
Sed poſtquam thalamos intravit Cecrope natæ;
Juſſa facit: pectuſque manu ferrugine tinctâ
Tangit: & hamatis præcordia ſentibus implet:
Inſpiratque nocens virus: piceumque per oſſa
Diſſipat, & medio ſpargit pulmone, venenum.
Neve mali ſpatium cauſſæ per latius errent;
Germanam ante oculos, fortunatumque ſororis
Conjugium, pulcrâque Deum ſub imagine ponit:
Cunctaque magna facit. quibus irritata, dolore
Cecropis occulto mordetur: & anxia nocte,
Anxia luce gemit; lentâque miſerrima tabe
Liquitur, ut glacies incerto ſaucia ſole:
Feliciſque bonis non ſecius uritur Herſes;
Quam cum ſpinoſis ignis ſupponitur herbis;
Quæ neque dant flammas, lenique tepore cremantur.
Sæpe mori voluit; ne quicquam tale videret:
Sæpe velut crimen rigido narrare parenti.
Denique in adverſo venientem limine ſedit
Excluſura Deum. cui blandimenta, preceſque,
Verbaque jactanti mitiſſima, Deſine, dixit:
Hinc ego me non ſum niſi te motura repulſo.
Stemus, ait, pacto, velox Cyllenius, iſto:
Cælataſque fores virgâ patefecit. at illi

Surgere conanti partes, quaſcunque ſedendo
Flectimur, ignavâ nequeunt gravitate moveri.
Illa quidem recto pugnat ſe attollere trunco:
Sed genuum junctura riget, friguſque per ungues
Labitur; & pallent amiſſo ſanguine venæ.
Utque malum latè ſolet immedicabile cancer
Serpere, & illæſas vitiatis addere partes;
Sic letalis hyems paulatim in pectora venit:
Vitaleſque vias, & reſpiramina clauſit.
Nec conata loqui eſt; nec, ſi conata fuiſſet,
Vocis haberet iter. ſaxum jam colla tenebat;
Oraque duruerant: ſignumque exſangue ſedebat.
Nec lapis albus erat. ſua mens infecerat illam.
Has ubi verborum pœnas mentiſque profanæ
Cepit Atlantiades; dictas à Pallade terras
Linquit, & ingreditur jactatis æthera pennis.
Sevocat hunc genitor; nec cauſſam faſſus amoris,
Fide miniſter, ait, juſſorum nate meorum,
Pelle moram, ſolitoque celer delabere curſu:
Quæque tuam matrem tellus à parte ſiniſtrâ
Suſpicit, (indigenæ Sidonida nomine dicunt)
Hanc pete: quodque procul montano gramine paſci
Armentum regale vides; ad littora verte.
Dixit: & expulſi jamdudum monte juvenci
Littora juſſa petunt: ubi magni filia regis
Ludere virginibus Tyriis comitata ſolebat.
Non bene conveniunt, nec in unâ ſede morantur,
Majeſtas & amor. ſceptri gravitate relictâ,
Ille pater rectorque Deûm; cui dextra triſulcis
Ignibus armata eſt, qui nutu concutit orbem;
Induitur tauri faciem: miſtuſque juvencis
Mugit, & in teneris formoſus obambulat herbis.
Quippe color nivis eſt; quam nec veſtigia duri
Calcavâre pedis, nec ſolvit aquaticus Auſter.
Colla toris extant: armis palearia pendent:
Cornua parva quidem; ſed quæ contendere poſſis
Facta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Facta manu, purâque magis perlucida gemmâ.
Nullæ in fronte minæ; nec formidabile lumen:
Pacem vultus habet. miratur Agenore nata,
Quod tam formoſus, quod prælia nulla minetur.
Sed, quamvis mitem, metuit contingere primò.
Mox adit: & flores ad candida porrigit ora.
Gaudet amans: &, dum veniat ſperata voluptas,
Oſcula dat manibus. vix ah, vix cætera differt.
Et nunc alludit, viridique exſultat in herbâ;
Nunc latus in fulvis niveum deponit arenis.
Paulatimque metu demto, modo pectora præbet
Virgineâ plaudenda manu; modo cornua ſertis
Impedienda novis. auſa eſt quoque regia virgo,
Neſcia quem premeret, tergo conſidere tauri.
Cum Deus à terrâ, ſiccoque à littore, ſenſim
Falſa pedum primis veſtigia ponit in undis.
Inde abit ulterius, mediique per æquora ponti
Fert prædam. pavet hæc: littuſque ablata relictum
Reſpicit: & dextrâ cornum tenet; altera dorſo
Impoſita eſt: tremulæ ſinuantur flamine veſtes.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# P. OVIDII NASONIS

# METAMORPHOSEON

## *LIBER TERTIUS.*

IAmque Deus poſitâ fallacis imagine tauri,
Se confeſſus erat; Dictæaque rura tenebat.
Cum pater ignarus Cadmo perquirere raptam
Imperat: & pœnam, ſi non invenerit, addit
Exſilium, facto pius & ſceleratus eodem.
Orbe pererrato (quis enim deprendere poſſit
Furta Jovis?) profugus patriamque iramque parentis
Vitat Agenorides; Phœbique oracula ſupplex
Conſulit: &, quæ ſit tellus habitanda, requirit.
Bos tibi, Phœbus ait, ſolis occurret in arvis,
Nullum paſſa jugum, curvique immunis aratri.
Hac duce carpe vias: &, qua requieverit herbâ,
Mœnia fac condas: Bœotiaque illa vocato.
Vix bene Caſtalio Cadmus deſcenderat antro:
Incuſtoditam lentè videt ire juvencam,
Nullum ſervitii ſignum cervice gerentem.
Subſequitur, preſſoque legit veſtigia greſſu;
Auctoremque viæ Phœbum taciturnus adorat.
Jam vada Cephiſi, Panopeſque evaſerat arva:
Bos ſtetit; &, tollens ſpatioſam cornibus altis
Ad cælum frontem, mugitibus impulit auras.
Atque ita, reſpiciens comites ſua terga ſequentes,
Procubuit, teneráque latus ſubmiſit in herbâ.
Cadmus agit grates; peregrinæque oſcula terræ
Figit: & ignotos montes agroſque ſalutat.
Sacra Jovi facturus erat: jubet ire miniſtros,
Et petere è vivis libandas fontibus undas.
Silva vetus ſtabat, nullâ violata ſecuri.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Eſt ſpecus in medio virgis ac vimine denſus,
Efficiens humilem lapidum compagibus arcum;
Uberibus fœcundus aquis. hoc conditus antro
Martius anguis erat, criſtis præſignis & auro.
Igne micant oculi; corpus tumet omne veneno:
Treſque vibrant linguæ: triplici ſtant ordine dentes.
Quem poſtquam Tyriâ lucum de gente profecti
Infauſto tetigere gradu; demiſſaque in undas
Urna dedit ſonitum; longo caput extulit antro
Cæruleus ſerpens; horrendaque ſibila miſit.
Effluxere urnæ manibus: ſanguiſque relinquit
Corpus, & attonitos ſubitus tremor occupat artus.
Ille volubilibus ſquamoſos nexibus orbes
Torquet, & immenſos ſaltu ſinuatur in arcus:
Ac mediâ plus parte leves erectus in auras
Deſpicit omne nemus: tantoque eſt corpore, quanto,
Si totum ſpectes, geminas qui ſeparat Arctos.
Nec mora: Phœnicas (ſive illi tela parabant,
Sive fugam; ſive ipſe timor prohibebat utrumque)
Occupat; hos morſu, longis complexibus illos:
Hos necat afflatos funeſti tabe veneni.
Fecerat exiguas jam Sol altiſſimus umbras:
Quæ mora ſit ſociis miratur Agenore natus;
Veſtigatque viros. tegimen derepta leoni
Pellis erat: telum ſplendenti lancea ferro,
Et jaculum; teloque animus præſtantior omni.
Ut nemus intravit, letataque corpora vidit,
Victoremque ſupra ſpatioſi corporis hoſtem
Triſtia ſanguineâ lambentem vulnera linguâ;
Aut ultor veſtræ, fidiſſima corpora, mortis,
Aut comes, inquit, ero. dixit: dextrâque molarem
Suſtulit; & magnum magno conamine miſit.
Illius impulſu cum turribus ardua celſis
Mœnia mota forent. ſerpens ſine vulnere manſit;
Loricæque modo ſquamis defenſus, & atræ
Duritiâ pellis, validos cute reppulit ictus.

At non duritiâ jaculum quoque vincit eâdem;
Quod medio lentæ fixum curvamine ſpinæ
Conſtitit; & toto deſcendit in ilia ferro.
Ille dolore ferox caput in ſua terga retorſit:
Vulneraque adſpexit, fixumque haſtile momordit.
Idque, ubi vi multâ partem labefecit in omnem,
Vix tergo eripuit. ferrum tamen oſſibus hæret.
Tum vero; poſtquam ſolitas acceſſit ad iras
Plaga recens, plenis tumuerunt guttura venis:
Spumaque peſtiferos circumfluit albida rictus:
Terraque raſa ſonat ſquamis; quique halitus exit
Ore niger Stygio, vitiatas inficit auras.
Ipſe modo immenſum ſpiris facientibus orbem
Cingitur: interdum longâ trabe rectior exit.
Impete nunc vaſto, ceu concitus imbribus amnis,
Fertur, & obſtantes proturbat pectore ſilvas.
Cedit Agenorides paulum: ſpolioque leonis
Suſtinet incurſus; inſtantiaque ora retardat
Cuſpide prætentâ. furit ille, & inania duro
Vulnera dat ferro: figitque in acumine dentes.
Jamque venenifero ſanguis manare palato
Cœperat; & virides aſpergine tinxerat herbas:
Sed leve vulnus erat: quia ſe retrahebat ab ictu;
Læſaque colla dabat retro; plagamque ſedere
Cedendo arcebat, nec longius ire ſinebat.
Donec Agenorides conjectum in gutture ferrum
Uſque ſequens preſſit: dum retro quercus eunti
Obſtitit; & fixa eſt pariter cum robore cervix.
Pondere ſerpentis curvata eſt arbor, & imæ
Parte flagellari gemuit ſua robora caudæ.
Dum ſpatium victor victi conſiderat hoſtis;
Vox ſubitò audita eſt: (neq; erat cognoſcere promtum
Unde; ſed audita eſt) Quid, Agenore nate, peremtum
Serpentem ſpectas? & tu ſpectabere ſerpens.
Ille diu pavidus, pariter cum mente colorem
Perdiderat; gelidoque comæ terrore rigebant.

Ecce

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Ecce viri fautrix ſuperas delapſa per auras
Pallas adeſt : motæque jubet ſupponere terræ
Vipereos dentes populi incrementa futuri.
Paret : &, ut preſſo ſulcum patefecit aratro,
Spargit humi juſſos mortalia ſemina dentes.
Inde (fide majus) glebæ cœpêre moveri :
Primaque de ſulcis acies apparuit haſtæ.
Tegmina mox capitum picto nutantia cono :
Mox humeri pectuſque, onerataque brachia telis
Exiſtunt : creſcitque ſeges clypeata virorum.
Sic, ubi tolluntur feſtis aulæa theatris,
Surgere ſigna ſolent ; primumque oſtendere vultum ;
Cætera paulatim : placidoque educta tenore
Tota patent ; imoque pedes in margine ponunt.
Territus hoſte novo Cadmus capere arma parabat :
Ne cape, de populo, quem terra creaverat, unus
Exclamat ; nec te civilibus inſere bellis.
Atque ita terrigenis rigido de fratribus unum
Cominus enſe ferit : jaculo cadit eminus ipſe.
Hic quoque, qui leto dederat, non longius illo
Vivit, & exſpirat, modo quas acceperat, auras.
Exemploque pari furit omnis turba : ſuoque
Marte cadunt ſubiti per mutua vulnera fratres.
Jamque brevis ſpatium vitæ ſortita juventus
Sanguineam trepido plangebant pectore matrem ;
Quinque ſuperſtitibus : quorum fuit unus Echion.
Is ſua jecit humi monitu Tritonidis arma ;
Fraternæque fidem pacis petiitque deditque.
Hos operis comites habuit Sidonius hoſpes ;
Cum poſuit juſſam Phœbêis ſortibus urbem.
Jam ſtabant Thebæ : poteras jam, Cadme, videri
Exſilio felix : ſoceri tibi Marſque Venuſque
Contigerant. huc adde genus de conjuge tantâ,
Tot natos, nataſque, & pignora cara nepotes.
Hos quoq; jam juvenes. ſed ſcilicet ultima ſemper
Exſpectanda dies homini : dicique beatus

Ante obitum nemo ſupremaque funera debet.
Prima nepos inter tot res tibi, Cadme, ſecundas
Cauſſa fuit luctûs, alienaque cornua fronti
Addita, voſque canes ſatiatæ ſanguine herili.
At bene ſi quæras; Fortunæ crimen in illo,
Non ſcelus invenies. quod enim ſcelus error habebat?
Mons erat, infectus variarum cæde ferarum:
Jamque dies rerum medias contraxerat umbras;
Et Sol ex æquo metâ diſtabat utrâque;
Cum juvenis placido per devia luſtra vagantes
Participes operum compellat Hyantius ore:
Lina madent, comites, ferrumque cruore ferarum:
Fortunæque dies habuit ſatis. altera lucem
Cum croceis invecta rotis Aurora reducet;
Propoſitum repetamus opus. nunc Phœbus utrâque
Diſtat idem terrâ; finditque vaporibus arva.
Siſtite opus præſens: nodoſaque tollite lina.
Juſſa viri faciunt; intermittuntque laborem.
Vallis erat piceis & acutâ denſa cupreſſu;
Nomine Gargaphie, ſuccinctæ ſacra Dianæ:
Cujus in extremo eſt antrum nemorale receſſu,
Arte laboratum nullâ: ſimulaverat artem
Ingenio Natura ſuo. nam pumice vivo
Et levibus tophis nativum duxerat arcum.
Fons ſonat à dextrâ tenui perlucidus undâ
Margine gramineo patulos incinctus hiatus.
Hic Dea ſilvarum venatu feſſa ſolebat
Virgineos artus liquido perfundere rore.
Quo poſtquam ſubiit; Nympharum tradidit uni
Armigeræ jaculum, pharetramque, arcuſque retentos.
Altera depoſitæ ſubjecit brachia pallæ.
Vincla duæ pedibus demunt. nam doctior illis
Iſmenis Crocale, ſparſos per colla capillos
Colligit in nodum; quamvis erat ipſa ſolutis.
Excipiunt laticem Nepheleque, Hyaleque, Rhaniſque,
Et Pſecas, & Phiale; funduntque capacibus urnis.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Dumque ibi perluitur ſolitâ Titania lymphâ;
Ecce nepos Cadmi dilatâ parte laborum
[Per nemus ignotum non certis paſſibus errans]
Pervenit in lucum: ſic illum fata ferebant.
Qui ſimul intravit rorantia fontibus antra;
Sicut erant, viſo nudæ ſua pectora Nymphæ elegans formula, quâ & ſuet: divus Calig: cap: 45. N. infra 5. 602 & 6. 243. & 657.
Percuſsêre viro: ſubitiſque ululatibus omne
Implevêre nemus: circumfuſæque Dianam
Corporibus texêre ſuis. tamen altior illis
Ipſa Dea eſt, colloque tenus ſupereminet omnes.
Qui color infectis adverſi Solis ab ictu Ita & Tubero apud Gell: lib: 6. cap: 4. N. infra 6. 49.
Nubibus eſſe ſolet, aut purpureæ Auroræ;
Is fuit in vultu viſæ ſine veſte Dianæ.
Quæ quanquam comitum turbâ ſtipata ſuarum;
In latus obliquum tamen adſtitit: oraque retro
Flexit: & ut vellet promptas habuiſſe ſagittas;
Quas habuit, ſic hauſit aquas: vultumque virilem
Perfudit: ſpargenſque comas ultricibus undis,
Addidit hæc cladis prænuntia verba futuræ:
Nunc tibi me poſito viſam velamine narres,
Si poteris narrare, licet. nec plura minata,
Dat ſparſo capiti vivacis cornua cervi:
Dat ſpatium collo: ſummaſque cacuminat aures:
Cum pedibuſque manus, cum longis brachia mutat
Cruribus: & velat maculoſo vellere corpus.
Additus & pavor eſt. fugit Autoneïus heros:
Et ſe tam celerem curſu miratur in ipſo.
[Ut vero ſolitis ſua cornua vidit in undis.]
Me miſerum! dicturus erat: vox nulla ſecuta eſt.
Ingemuit; vox illa fuit; lacrymæque per ora
Non ſua fluxerunt. mens tantum priſtina manſit.
Quid faciat? repetatne domum regalia tecta?
An lateat ſilvis? timor hoc, pudor impedit illud.
Dum dubitat; videre canes: primuſque Melampus,
Ichnobateſque ſagax latratu ſigna dedere;
Gnoſſius Ichnobates, Spartanâ gente Melampus.

Inde

Inde ruunt alii rapidâ velocius aurâ,
Pamphagus, & Dorceus, & Oribaſus; Arcades omnes:
Nebrophonoſque valens, & trux cum Læ
lape Theron,
Et pedibus Pterelas, & naribus utilis Agre,
Hylæuſque fero nuper percuſſus ab apro,
Deque lupo concepta Nape, pecudeſque ſecuta
Pœmenis, & natis comitata Harpyia duobus,
Et ſubſtricta gerens Sicyonius ilia Ladon:
Et Dromas, & Canace, Stricteque, & Tigris, & Alce,
Et niveis Leucon, & villis Asbolus atris,
Prævalidusque Lacon, & curſo fortis Aëllo,
Et Thous, & Cyprio velox cum fratre Lyciſce:
Et nigram medio frontem diſtinctus ab albo
Harpolos & Melaneus, hirſutaque corpore Lachne:
Et patre Dictæo, ſed matre Laconide nati,
Labros, & Agriodos, & acutæ vocis Hylactor:
Quoſq; referre mora eſt. ea turba cupidine prædæ
Per rupes, ſcopuloſque, adituque carentia ſaxa,
Qua via difficilis, quaque eſt via nulla, feruntur.
Ille fugit, per quæ fuerat loca ſæpe ſecutus.
Heu famulos fugit ipſe ſuos! clamare libebat,
[Actæon ego ſum: dominũ cognoſcite veſtrum.]
Verba animo deſunt: reſonat latratibus æther.
Prima Melanchætes in tergo vulnera fecit:
Proxima Theridamas; Oreſitrophus hæſit in armo.
Tardius exierant; ſed per compendia montis
Anticipata via eſt. dominum retinentibus illis
Cætera turba coït, confertque in corpore dentes.
Jam loca vulneribus deſunt. gemit ille, ſonumque,
Et, ſi non hominis, quem non tamen edere poſſit
Cervus, habet: mœſtiſque replet juga nota querelis:
Et genibus ſupplex pronis ſimiliſque roganti,
Circumfert tacitos, tanquam ſua brachia, vultus.
At comites rapidum ſolitis latratibus agmen
Ignari inſtigant, oculiſque Actæona quærunt;
Et velut abſentem certatim Actæona clamant.

Varro in Ephebo περὶ ἐmmονῆς: crede mihi plures dominos servi comederunt quam canes: quod si Actaeon occupasset et ipse prius suos canes comedisset, et non nugas saltatoribus in theatro fieret. Vide Palaephatum περὶ ἀπίστων. p. 18 ...

Ad nomen caput ille refert: ut abeſſe queruntur,
Nec capere oblatæ ſegnem ſpectacula prædæ.
Vellet abeſſe quidem; ſed adeſt: velletque videre,
Non etiam ſentire, canum fera facta ſuorum.
Undique circumſtant: merſiſque in corpore roſtris
Dilacerant falſi dominum ſub imagine cervi.
[Nec niſi finitâ per plurima vulnera vitâ
Ira pharetratæ fertur ſatiata Dianæ.]
   Rumor in ambiguo eſt: aliis violentior æquo
Viſa Dea eſt: alii laudant, dignamque ſevera
Virginitate vocant. pars invenit utraque cauſſas.
Sola Jovis conjux non tam culpetne probetne
Eloquitur; quàm clade domus ab Agenore ductæ
Gaudet: & à Tyriâ collectum pellice transfert
In generis ſocios odium. ſubit ecce priori
Cauſſa recens; gravidamque dolet de ſemine magni
Eſſe Jovis Semelen. tum linguam ad jurgia ſolvit.
Profeci quid enim toties per jurgia? dixit.
Ipſa petenda mihi eſt: ipſam, ſi maxima Juno
Rite vocor, perdam; ſi me gemmantia dextrâ
Sceptra tenere decet; ſi ſum regina, Joviſque
Et ſoror & conjux. certe ſoror. at puto furto
Contentam: & thalami brevis eſt injuria noſtri.
Concipit; id deerat: manifeſtaque crimina pleno
Fert utero: & mater, quod vix mihi contìgit uni,
De Jove vult fieri. tanta eſt fiducia formæ.
Fallat eam faxo: nec ſim Saturnia; ſi non
Ab Jove merſa ſuo Stygias penetrarit in undas.
   Surgit ab his ſolio fulvâque recondita nube
Limen adit Semeles. nec nubes ante removit,
Quam ſimulavit anum: poſuitque ad tempora canos:
Sulcavitque cutem rugis: & curva trementi
Membra tulit paſſu: vocem quoque fecit anilem.
Ipſaque fit Beroë, Semeles Epidauria nutrix.
Ergo ubi, captato ſermone, diuque loquendo,
Ad nomen venere Jovis; ſuſpirat: &, Optem

Ju-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Jupiter ut ſit, ait: metuo tamen omnia. multi
Nomine Divorum thalamos inière pudicos.
Nec tamen eſſe Jovem ſatis eſt: det pignus amoris;
Si modo verus is eſt: quantuſque, & qualis ab altâ
Junone excipitur; tantus, taliſque rogato
Det tibi complexus: ſuaque ante inſignia ſumat.
  Talibus ignaram Juno Cadmeïda dictis
Formârat. rogat illa Jovem ſine nomine munus.
Cui Deus, Elige, ait: nullam patière repulſam.
Quoque magis credas; Stygii quoq; conſcia ſunto
Numina torrentis. timor & Deus ille Deorum.
Læta malo, nimiumque potens, perituraque amantis
Obſequio Semele, Qualem Saturnia, dixit,
Te ſolet amplecti, Veneris cum fœdus initis,
Da mihi te talem. voluit Deus ora loquentis
Opprimere. exierat jam vox properata ſub auras.
Ingemuit: neque enim non hæc optaſſe, neque ille
Non juraſſe poteſt. ergo mœſtiſſimus altum
Æthera conſcendit; nutuque ſequentia traxit
Nubila: quîs nimbos, immiſtaque fulgura ventis
Addidit, & tonitrus, & inevitabile fulmen.
Qua tamen uſque poteſt, vires ſibi demere tentat.
Nec, quo centimanum dejecerat igne Typhœa,
Nunc armatur eo: nimium feritatis in illo.
Eſt aliud levius fulmen; cui dextra Cyclopum
Sævitiæ, flammæque minus, minus addidit iræ:
Tela ſecunda vocant Superi. capit illa; domumque
Intrat Agenoream. corpus mortale tumultus
Non tulit æthereos; doniſque jugalibus arſit.
Imperfectus adhuc infans genitricis ab alvo
Eripitur, patrioque tener (ſi credere dignum)
Inſuitur femori; maternaque tempora complet.
Furtim illum primis Ino matertera cunis
Educat. inde datum Nymphæ Nyſeïdes antris
Occuluêre ſuis; lactiſque alimenta dedêre.
  Dumque ea per terras fatali lege geruntur;

Tuta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Tutaque bis geniti ſunt incunabula Bacchi:
Forte Jovem memorant diffuſum nectare curas
Sepoſuiſſe graves, vacuâque agitaſſe remiſſos
Cum Junone jocos: &, Major veſtra profecto eſt,
Quam quæ contingit maribus, dixiſſe, voluptas.
Illa negat. placuit quæ ſit ſententia docti
Quærere Tireſiæ. Venus huic erat utraque nota.
Nam duo magnorum viridi coëuntia ſilvâ
Corpora ſerpentum baculi violaverat ictu:
Deque viro factus (mirabile) fœmina, ſeptem
Egerat autumnos. octavo rurſus eoſdem
Vidit: &, Eſt veſtræ ſi tanta potentia plagæ,
Dixit, ut auctoris ſortem in contraria mutet:
Nunc quoq; vos feriam. percuſſis anguibus îſdem
Forma prior rediit; genitivaque venit imago.
Arbiter hic igitur ſumtus de lite jocoſâ,
Dicta Jovis firmat. gravius Saturnia juſto,
Nec pro materiâ fertur doluiſſe: ſuique
Judicis æternâ damnavit lumina nocte.
At pater omnipotens (neq;enim licet irrita cuiquam
Facta Dei feciſſe Deo) pro lumine ademto
Scire futura dedit: pœnamque levavit honore.
Ille per Aönias famâ celeberrimus urbes
Irreprehenſa dabat populo reſponſa petenti.
Prima fide vociſque ratæ tentamina ſumſit
Cærula Liriope: quam quondam flumine curvo
Implicuit; clauſæque ſuis Cephiſos in undis
Vim tulit. enixa eſt utero pulcherrima pleno
Infantem, Nymphis jam tunc qui poſſet amari;
Narciſſumque vocat. de quo conſultus, an eſſet
Tempora maturæ viſurus longa ſenectæ:
Fatidicus vates, Si ſe non noverit, inquit.
Vana diu viſa eſt vox auguris. exitus illam,
Reſque probat, letique genus, novitaſque furoris.
Jamque ter ad quinos unum Cephiſius annum
Addiderat: poteratque puer, juveniſque videri.

Multi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Multi illum juvenes, multæ cupiêre puellæ.
Sed fuit in tenerâ tam dirâ ſuperbia formâ;
Nulli illum juvenes, nullæ tetigêre puellæ.
Aſpicit hunc, trepidos agitantem in retia cervos,
Vocalis Nymphe; quæ nec reticere loquenti,
Nec prior ipſa loqui didicit, reſonabilis Echo.
Corpus adhuc Echo, non vox erat: & tamen uſum
Garrula non alium, quam nunc habet, oris habebat;
Reddere de multis ut verba noviſſima poſſet.
Fecerat hoc Juno. quia, cum deprendere poſſet
Sub Jove ſæpe ſuo Nymphas in monte jacentes,
Illa Deam longo prudens ſermone tenebat,
Dum fugerent Nymphæ. poſtquam Saturnia ſenſit;
Hujus, ait, linguæ, qua ſum deluſa, poteſtas
Parva tibi dabitur, vociſque breviſſimus uſus.
Reque minas firmat. tamen hæc in fine loquendi
Ingeminat voces: auditaque verba reportat.
Ergo ubi Narciſſum per devia luſtra vagantem
Vidit, & incaluit; ſequitur veſtigia furtim.
Quoque magis ſequitur; flammâ propiore caleſcit.
Non aliter, quam cum ſummis circumlita tædis
Admotam rapiunt vivacia ſulfura flammam.
O quoties voluit blandis accedere dictis,
Et molles adhibere preces! natura repugnat;
Nec ſinit incipiat. ſed quod ſinit, illa parata eſt
Exſpectare ſonos, ad quos ſua verba remittat.
Forte puer, comitum ſeductus ab agmine fido,
Dixerat, Ecquis adeſt? &, Adeſt, reſponderat Echo.
Hic ſtupet: utque aciem partes diviſit in omnes;
Voce, Veni, clamat magnâ. vocat illa vocantem.
Reſpicit: & nullo rurſus veniente, Quid, inquit,
Me fugis? & totidem, quot dixit, verba recepit.
Perſtat; & alternæ deceptus imagine vocis;
Huc coëamus, ait: nullique libentius unquam
Reſponſura ſono, Coëamus rettulit Echo:
Et verbis favet ipſa ſuis; egreſſaque ſilvis

Ibat,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Ibat, ut injiceret ſperato brachia collo.
Ille fugit: fugienſque, Manus complexibus aufer:
Ante, ait, emoriar, quam ſit tibi copia noſtri.
Rettulit illa nihil, niſi, Sit tibi copia noſtri.
Spreta latet ſilvis: pudibundaque frondibus ora
Protegit: & ſolis ex illo vivit in antris.
Sed tamen hæret amor; creſcitque dolore repulſæ.
Attenuant vigiles corpus miſerabile curæ:
Adducitque cutem macies; & in aëra ſuccus
Corporis omnis abit. vox tantum, atq; oſſa ſuperſunt.
Vox manet. oſſa ferunt lapidis traxiſſe figuram.
[Inde latet ſilvis: nulloque in monte videtur;
Omnibus auditur. ſonus eſt, qui vivit in illâ.]
Sic hanc, ſic alias undis aut montibus ortas
Luſerat hic Nymphas; ſic cœtus ante viriles.
Inde manus aliquis deſpectus ad æthera tollens
Sic, amet iſte licet, ſic non potiatur amato,
Dixerat. aſſenſit precibus Rhamnuſia juſtis.
Fons erat illimis, nitidis argenteus undis,
Quem neque paſtores, neque paſtæ monte capellæ
Contigerant, aliudve pecus: quem nulla volûcris,
Nec fera turbarat, nec lapſus ab arbore ramus.
Gramen erat circa, quod proximus humor alebat:
Silvaque, ſole lacum paſſura tepeſcere nullo.
Hîc puer, & ſtudio venandi laſſus & æſtu,
Procubuit; faciemque loci, fontemque ſecutus.
Dumque ſitim ſedare cupit; ſitis altera crevit.
Dumque bibit, viſæ correptus imagine formæ,
Rē ſine corpore amat: corpus putat eſſe, quod umbra eſt.
Adſtupet ipſe ſibi: vultuque immotus eodem
Hæret, ut è Pario formatum marmore ſignum.
Spectat humi poſitus geminum ſua lumina ſidus,
Et dignos Baccho, dignos & Apolline crines;
Impubeſque genas, & eburnea colla, decuſque
Oris, & in niveo miſtum candore ruborem;
Cunctaque miratur; quibus eſt mirabilis ipſe.

Se cupit imprudens. &, qui probat, ipſe probatur.
Dumque petit, petitur. pariterque incendit, & ardet.
Irrita fallaci quoties dedit oſcula fonti!
In medias quoties viſum captantia collum
Brachia merſit aquas; nec ſe deprendit in illis!
Quid videat neſcit. ſed quod videt, uritur illo:
Atque oculos idem, qui decipit, incitat error.
Credule, quid fruſtra ſimulacra fugacia captas?
Quod petis, eſt nuſquam: quod amas, avertere, perdes.
Iſta repercuſſæ, quam cernis, imaginis umbra eſt.
Nil habet iſta ſui. tecum venitque, manetque:
Tecum diſcedat; ſi tu diſcedere poſſis.
Non illum Cereris, non illum cura quietis
Abſtrahere inde poteſt. ſed opacâ fuſus in herbâ
Spectat inexpleto mendacem lumine formam:
Perque oculos perit ipſe ſuos. paulumque levatus,
Ad circumſtantes tendens ſua brachia ſilvas;
Ecquis, io ſilvæ, crudelius, inquit, amavit?
Scitis enim, & multis latebra opportuna fuiſtis.
Ecquem, cum veſtræ tot agantur ſæcula vitæ,
Qui ſic tabuerit, longo meminiſtis in ævo?
Et placet, & video: ſed quod videoque, placetque,
Non tamen invenio. tantus tenet error amantem.
Quoque magis doleam; nec nos mare ſeparat ingens,
Nec via, nec montes, nec clauſis mœnia portis.
Exiguâ prohibemur aquâ. cupit ipſe teneri.
Nam quoties liquidis porreximus oſcula lymphis;
Hic toties ad me reſupino nititur ore.
Poſſe putes tangi. minimũ eſt quod amantibus obſtat.
Quiſquis es, huc exi. quid me, puer unice, fallis?
Quove petitus abis? certe nec forma, nec ætas
Eſt mea, quam fugias: & amarunt me quoq; Nymphæ.
Spem mihi neſcio quam vultu promittis amico:
Cumque ego porrexi tibi brachia, porrigis ultro:
Cum riſi, arrides. lacrymas quoque ſæpe notavi
Me lacrymante tuas. nutu quoque ſigna remittis:



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Et, quantum motu formoſi ſuſpicor oris,
Verba refers aures non pervenientia noſtras.
In te ego ſum, ſenſi: nec me mea fallit imago.
Uror amore mei. flammas moveoque feroque.
Quid faciam? roger, anne rogem? quid deinde rogabo?
Quod cupio mecum eſt. inopem me copia fecit.
O utinam noſtro ſecedere corpore poſſem!
Votũ in amante novum; vellẽ, quod amamus, abeſſet.
Jamque dolor vires adimit: nec tempora vitæ
Longa meæ ſuperant: primoq; extinguor in ævo.
Nec mihi mors gravis eſt poſituro morte dolores.
Hic, qui diligitur, vellem diuturnior eſſet.
Nunc duo concordes animâ moriemur in unâ.
Dixit, & ad faciem rediit male ſanus eandem;
Et lacrymis turbavit aquas: obſcuraque moto
Reddita forma lacu eſt. quam cum vidiſſet abire;
Quo fugis? oro, mane; nec me, crudelis, amantem
Deſere, clamavit. liceat, quod tangere non eſt,
Adſpicere; & miſero præbere alimenta furori.
Dumque dolet, ſummâ veſtem deduxit ab orâ,
Nudaque marmoreis percuſſit pectora palmis.
Pectora traxerunt tenuem percuſſa ruborem.
Non aliter, quam poma ſolent; quæ candida parte,
Parte rubent. aut ut variis ſolet uva racemis
Ducere purpureum, nondum matura, colorem.
Quæ ſimul aſpexit liquefactâ rurſus in undâ;
Non tulit ulterius: ſed, ut intabeſcere flavæ
Igne levi ceræ, matutinæve pruinæ
Sole tepente ſolent, ſic attenuatus amore
Liquitur; & cæco paulatim carpitur igni.
Et neque jam color eſt miſto candore rubori;
Nec vigor, & vires, & quæ modo viſa placebant,
Nec corpus remanet, quondam quod amaverat Echo.
Quæ tamen ut vidit, quamvis irata memorque,
Indoluit: quotieſque puer miſerabilis, Eheu,
Dixerat; hæc reſonis iterabat vocibus, Eheu.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Cumque ſuos manibus percuſſerat ille lacertos,
Hæc quoque reddebat ſonitum plangoris eundem.
Ultima vox ſolitam fuit hæc ſpectantis in undam,
Heu fruſtra dilecte puer! totidemque remiſit
Verba locus: dictoque Vale, Vale inquit & Echo.
Ille caput viridi feſſum ſubmiſit in herbâ.
Lumina nox claudit domini mirantia formam.
Tum quoque ſe, poſtquam eſt infernâ ſede receptus,
In Stygiâ ſpectabat aquâ. planxêre ſorores
Naïdes: & ſectos fratri poſuere capillos.
Planxere & Dryades. plangentibus aſſonat Echo:
Jamque rogum, quaſſaſque faces, feretrumq; parabant:
Nuſquam corpus erat. croceum pro corpore florem
Inveniunt, foliis medium cingentibus albis.
 Cognita res meritam vati per Achaïdas urbes
Attulerat famam: nomenque erat auguris ingens.
Spernit Echionides tamen hunc, ex omnibus unus
Contemtor Superûm Pentheus: præſagaque ridet
Verba ſenis: tenebraſque & cladem lucis ademtæ
Objicit. ille movens albentia tempora canis,
Quam felix eſſes, ſi tu quoque luminis hujus
Orbus, ait, fieres; ne Bacchia ſacra videres!
Jamque dies aderit, jamque haud procul auguror eſſe;
Qua novus huc veniat proles Semeleïa Liber.
Quem niſi templorum fueris dignatus honore;
Mille lacer ſpargêre locis: & ſanguine ſilvas
Fœdabis, matremque tuam, matriſque ſorores.
Evenient. neque enim dignabere numen honore:
Meque ſub his tenebris nimium vidiſſe querêris.
Talia dicentem proturbat Echione natus.
Dicta fides ſequitur; reſponſaque vatis aguntur.
Liber adeſt: feſtiſque fremunt ululatibus agri.
Turba ruunt: miſtæque viris matreſque nuruſque,
Vulguſque, proceresſque, ignota ad ſacra feruntur.
Quis furor, anguigenæ, proles Mavortia, veſtras
Attonuit mentes? Pentheus ait. ærane tantum



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Ære repulſa valent? & adunco tibia cornu?
Et magicæ fraudes? ut quos non belliger enſis,
Non tuba terruerint, non ſtrictis agmina telis;
Fœmineæ voces, & mota inſania vino,
Obſcœnique greges, & inania tympana vincant?
Voſne, ſenes, mirer? qui longa per æquora vecti
Hac Tyron, hac profugos poſuiſtis ſede Penates;
Nunc ſinitis ſine Marte capi? voſne, acrior ætas,
O juvenes, propiorque meæ; quos arma tenere,
Non thyrſos; galeâque tegi, non fronde decebat?
Eſte, precor, memores, qua ſitis ſtirpe creati:
Illiuſque animos, qui multos perdidit unus,
Sumite ſerpentis. pro fontibus ille lacuque
Interiit: at vos pro famâ vincite veſtrâ.
Ille dedit leto fortes: vos pellite molles,
Et patrium revocate decus. ſi fata vetabant
Stare diu Thebas; utinam tormenta virique
Mœnia diruerent: ferrumque igniſque ſonarent!
Eſſemus miſeri ſine crimine: ſorſque querenda,
Non celanda foret: lacrymæque pudore carerent.
At nunc à puero Thebæ capientur inermi:
Quem neque bella juvant, nec tela, nec uſus equorum;
Sed madidus myrrhâ crinis, molleſque coronæ,
Purpuraque, & pictis intextum veſtibus aurum.
Quem quidem ego actutum (modo vos abſiſtite) cogã
Aſſumtumque patrem commentaque ſacra fateri.
An ſatis Acriſio eſt animi, contemnere vanum
Numen, & Argolicas venienti claudere portas;
Penthea terrebit cum totis advena Thebis?
Ite citi, (famulis hoc imperat) ite, ducemque
Attrahite huc vinctum. juſſis mora ſegnis abeſto.
Hunc avus, hunc Athamas, hunc cætera turba ſuorum
Corripiunt dictis: fruſtraque inhibere laborant.
Acrior admonitu eſt; irritaturque retenta
Et creſcit rabies: remoraminaque ipſa nocebant.
Sic ego torrentem, qua nil obſtabat eunti,

Lenius, & modico ſtrepitu decurrere vidi.
At, quacunque trabes obſtructaque ſaxa tenebant,
Spumeus, & fervens, & ab objice ſævior ibat.
Ecce cruentati redeunt: &, Bacchus ubi eſſet,
Quærenti domino, Bacchum vidiſſe negarunt.
Hunc, dixere, tamen comitem, famulumque ſacrorum
Cepimus: & tradunt manibus poſt terga ligatis.
[Sacra Dei quondam Tyrrhenâ gente ſecutum.]
Aſpicit hunc oculis Pentheus, quos ira tremendos
Fecerat: &, quanquam pœnæ vix tempora differt,
O periture; tuâque aliis documenta dature
Morte, ait, ede tuum nomen, nomenq; parentum,
Et patriam; moriſque novi cur ſacra frequentes.
Ille metu vacuus, Nomen mihi, dixit, Acœtes;
Patria Mæonia eſt: humili de plebe parentes.
Non mihi, quæ duri colerent pater arva juvenci,
Lanigeroſve greges, non ulla armenta reliquit.
Pauper & ipſe fuit: linoque ſolebat & hamis
Decipere, & calamo ſalientes ducere piſces.
Ars illi ſua cenſus erat. cum traderet artem;
Accipe, quas habeo, ſtudii ſucceſſor & hæres,
Dixit, opes: morienſque mihi nihil ille reliquit
Præter aquas. unum hoc poſſum appellare paternum.
Mox ego, ne ſcopulis hærerem ſemper in îſdem,
Addidici regimen, dextrâ moderante, carinæ
Flectere: & Oleniæ ſidus pluviale capellæ,
Täygetenque, Hyadaſque oculis Arctonq; notavi,
Ventorumque domos, & portus puppibus aptos.
Forte petens Delon, Diæ telluris ad oras
Applicor, & dextris adducor littora remis:
Doque leves ſaltus: udæque immittor arenæ.
Nox ubi conſumta eſt; Aurora rubeſcere primum
Cœperat: exſurgo, laticeſque inferre recentes
Admoneo; monſtroque viam, quæ ducat ad undas.
Ipſe, quid aura mihi tumulo promittat ab alto,
Proſpicio: comiteſque voco, repetoque carinam.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Adſumus en, inquit, ſociorum primus Opheltes :
Utque putat, prædam deſerto nactus in agro,
Virgineâ puerum ducit per littora formâ.
Ille, mero ſomnoque gravis, titubare videtur ;
Vixque ſequi. ſpecto cultum, faciemque, gradumque :
Nil ibi, quod poſſet credi mortale, videbam.
Et ſenſi, & dixi ſociis, Quod numen in iſto
Corpore ſit dubito : ſed corpore numen in iſto eſt.
Quiſquis es, ô faveas, noſtriſque laboribus adſis.
His quoque des veniam. Pro nobis mitte precari,
Dictys ait : quo non alius conſcendere ſummas
Ocyor antennas, prenſoque rudente relabi.
Hoc Libys, hoc flavus proræ tutela Melanthus,
Hoc probat Alcimedon : &, qui requiemq; modumq;
Voce dabat remis, animorum hortator Epopeus:
Hoc omnes alii. prædæ tam cæca cupido eſt.
Non tamen hanc ſacro violari pondere pinum
Perpetiar, dixi : pars hîc mihi maxima juris.
Inque aditu obſiſto. furit audaciſſimus omni
De numero Lycabas : qui Thuſcâ pulſus ab urbe
Exſilium, dirâ pœnam pro cæde, luebat.
Is mihi, dum reſto, juvenili guttura pugno
Rupit : & excuſſum miſiſſet in æquora ; ſi non
Hæſiſſem, quamvis amens, in fune retentus.
Impia turba probat factum. tum denique Bacchus,
(Bacchus enim fuerat) veluti clamore ſolutus
Sit ſopor ; eque mero redeant in pectora ſenſus ;
Quid facitis ? quis clamor, ait ? qua, dicite, nautæ,
Huc ope perveni ? quo me deferre paratis ?
Pone metum, Proreus, & quos contingere portus
Ede velis, dixit. terrâ ſiſtêre petitâ.
Naxon, ait Liber, curſus advertite veſtros.
Illa mihi domus eſt : vobis erit hoſpita tellus.
Per mare fallaces, perque omnia numina jurant
Sic fore : meque jubent pictæ dare vela carinæ.
Dextera Naxos erat. dextrâ mihi lintea danti,

Quid facis, ô demens? quis te furor, inquit, Acœte,
Pro ſe quiſque, tenet? lævam pete. maxima nutu
Pars mihi ſignificat; pars, quid velit, aure ſuſurrat.
Obſtupui: Capiatque alius moderamina, dixi:
Meque miniſterio ſceleriſque artiſque removi.
Increpor à cunctis; totumque immurmurat agmen.
E quibus Æthalion, Te ſcilicet omnis in uno
Noſtra ſalus poſita eſt? ait. & ſubit ipſe: meumque
Explet opus: Naxoque petit diverſa relictâ.
  Tum Deus illudens, tanquam modo deniq; fraudem
Senſerit, è puppi pontum proſpectat aduncâ.
Et flenti ſimilis, Non hæc mihi littora, nautæ,
Promiſiſtis, ait: non hæc mihi terra rogata eſt.
Quo merui pœnam facto? quæ gloria veſtra eſt;
Si puerum juvenes, ſi multi fallitis unum?
Jamdudum flebam. lacrymas manus impia noſtras
Ridet: & impellit properantibus æquora remis.
Per tibi nunc ipſum (nec enim præſentior illo
Eſt Deus) adjuro, tam me tibi vera referre,
Quam veri majora fide. ſtetit æquore puppis
Haud aliter, quam ſi ſiccum navale teneret.
Illi admirantes remorum in verbere perſtant:
Velaque deducunt; geminâque ope currere tentant.
Impediunt hederæ remos, nexuque recurvo
Serpunt; & gravidis diſtringunt vela corymbis.
Ipſe, racemiferis frontem circumdatus uvis,
Pampineis agitat velatam frondibus haſtam.
Quem circa tigres, ſimulacraque inania lyncum,
Pictarumque jacent fera corpora pantherarum.
Exſiluêre viri; ſive hoc inſania fecit,
Sive timor: primuſque Medon nigreſcere pinnis
Corpore depreſſo, & ſpinæ curvamina flecti
Incipit. huic Lycabas, In quæ miracula, dixit,
Verteris? & lati rictus, & panda loquenti
Naris erat, ſquammamque cutis durata trahebat.
At Libys, obſtantes dum vult obvertere remos,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

In ſpatium reſilire manus breve vidit; & illas
Jam non eſſe manus; jam pinnas poſſe vocari.
Alter ad intortos cupiens dare brachia funes,
Brachia non habuit; truncoque repandus in undas
Corpore deſiluit. falcata noviſſima cauda eſt.
Qualia dividuæ ſinuantur cornua Lunæ.
Undique dant ſaltus: multâque aſpergine rorant:
Emerguntque iterum: redeuntque ſub æquora rurſus:
Inque chori ludunt ſpeciem: laſcivaque jactant
Corpora; & acceptum patulis mare naribus efflant.
De modo viginti (tot enim ratis illa ferebat)
Reſtabam ſolus. pavidum, gelidumque trementi
Corpore, vixque meum firmat Deus, Excute, dicens,
Corde metum, Diamque tene. delatus in illam
Accenſis aris Baccheïa ſacra frequento.
Præbuimus longis Pentheus ambagibus aures,
Inquit: ut ira morâ vires abſumere poſſet.
Præcipitem famuli rapite hinc: cruciataque diris
Corpora tormentis Stygiæ dimittite nocti.
Protinus abſtractus ſolidis Tyrrhenus Acœtes
Clauditur in tectis: & dum crudelia juſſæ
Inſtrumenta necis ferrumque igneſque parantur;
Sponte ſuâ patuiſſe fores, lapſaſque lacertis
Sponte ſuâ fama eſt, nullo ſolvente, catenas.
    Perſtat Echionides: nec jam jubet ire, ſed ipſe
Vadit, ubi electus facienda ad ſacra Cithæron
Cantibus & clarâ bacchantum voce ſonabat.
Ut fremit acer equus, cum bellicus ære canoro
Signa dedit tubicen, pugnæque aſſumit amorem:
Penthea ſic ictus longis ululatibus æther
Movit: & audito clangore recanduit ira.
Monte fere medio eſt, cingentibus ultima ſilvis,
Purus ab arboribus, ſpectabilis undique campus.
Hîc oculis illum cernentem ſacra profanis
Prima videt, prima eſt inſano concita motu,
Prima ſuum miſſo violavit Penthea thyrſo

Mater : Iö, geminæ, clamavit, adeſte ſorores.
Ille aper, in noſtris errat qui maximus agris,
Ille mihi feriendus aper. ruit omnis in unum
Turba furens. cunctæ coëunt, cunctæque ſequuntur,
Jam trepidum, jam verba minus violenta locutum,
Jam ſe damnantem, jam ſe peccaſſe fatentem.
Saucius ille tamen, Fer opem matertera, dixit,
Autonoë : moveant animos Actæonis umbræ.
Illa quid Actæon neſcit ; dextramque precanti
Abſtulit : Inöo lacerata eſt altera raptu.
Non habet infelix quæ matri brachia tendat :
Trunca ſed oſtendens disjectis corpora membris ;
Adſpice, mater ait. viſis ululavit Agave ;
Collaque jactavit, movitque per aëra crinem :
Avulſumque caput digitis complexa cruentis
Clamat, Iö comites, opus hæc victoria noſtrum eſt.
Non citius frondes autumno frigore tactas,
Jamque male hærentes altâ rapit arbore ventus ;
Quam ſunt membra viri manibus direpta nefandis.
Talibus exemplis monitæ nova ſacra frequentant,
Thuraque dant, ſanctaſque colunt Iſmenides aras.

# P. OVIDII NASONIS
# METAMORPHOSEON

## *LIBER QVARTVS.*

AT non Alcithoë Minyeïas orgia cenſet
Accipienda Dei. ſed adhuc temeraria Bacchum
Progeniem negat eſſe Jovis: ſociaſque ſorores
Impietatis habet. feſtum celebrare ſacerdos,
Immuneſque operum dominas famulaſque ſuorum
Pectora pelle tegi, crinales ſolvere vittas,
Serta comâ, manibus frondentes ſumere thyrſos,
Juſſerat: & ſævam læſi fore numinis iram
Vaticinatus erat. parent matreſque nuruſque;
Telaſque, calathoſque, infectaque penſa reponunt:
Thuraque dant: Bacchumque vocant, Bromiumque, Lyæumque,
Ignigenamque, ſatumque iterum, ſolumq; bimatrem,
Additur his Nyſeus, indetonſuſque Thyoneus,
Et cum Lenæo genialis conſitor uvæ,
Nyctelliuſque, Eleleuſq; parens, & Iäcchus, & Evan:
Et quæ præterea per Graias plurima gentes
Nomina, Liber, habes. tibi enim inconſumta Juventas.
Tu puer æternus, tu formoſiſſimus alto
Conſpiceris cælo: tibi, cum ſine cornibus adſtas,
Virgineum caput eſt: Oriens tibi victus, aduſque
Decolor extremo quæ cingitur India Gange.
Penthea tu, venerande, bipenniferumque Lycurgum
Sacrilegos mactas: Tyrrhenaque mittis in æquor
Corpora. tu bijugum pictis inſignia frænis
Colla premis lyncum: Bacchæ Satyrique ſequuntur:
Quique ſenex ferulâ titubantes ebrius artus

Suſtinet; & pando non fortiter hæret aſello.
Quacunque ingrederis; clamor juvenilis, & unà
Fœmineæ voces, impulſaque tympana palmis,
Concavaque æra ſonant, longoque foramine buxus.
Pacatus mitiſque, rogant Iſmenides, adſis:
Juſſaque ſacra colunt. ſolæ Minyeïdes intus,
Intempeſtivâ turbantes feſta Minervâ,
Aut ducunt lanas, aut ſtamina pollice verſant,
Aut hærent telæ, famulaſque laboribus urgent.
E quibus una levi deducens pollice filum:
Dum ceſſant aliæ, commentaque ſacra frequentant,
Nos quoque, quas Pallas melior Dea detinet, inquit,
Utile opus manuum vario ſermone levemus:
Perque vices aliquid, quod tempora longa videri
Non ſinat, in medium vacuas referamus ad aures.
Dicta probant, primamque jubent narrare ſorores.
Illa, quid è multis referat (nam plurima norat)
Cogitat; & dubia eſt, de te, Babylonia, narret,
Derceti, quam verſâ ſquamis velantibus artus
Stagna Palæſtini credunt celebraſſe figurâ:
An magis ut ſumtis illius filia pennis
Extremos albis in turribus egerit annos.
Naïs an ut cantu, nimiumque potentibus herbis,
Verterit in tacitos juvenilia corpora piſces:
Donec idem paſſa eſt. an, quæ poma alba ferebat,
Ut nunc nigra ferat contactu ſanguinis arbor.
Hæc placet: hanc, quoniam vulgaris fabula non eſt,
Talibus orſa modis, lanâ ſua fila ſequente:
Pyramus & Thisbe, juvenũ pulcherrimus alter,
Altera, quas Oriens habuit, prælata puellis,
Contiguas tenuêre domos: ubi dicitur altam
Coctilibus muris cinxiſſe Semiramis urbem.
Notitiam primoſque gradus vicinia fecit.
Tempore crevit amor. tædæ quoque jure coiſſent;
Sed vetuêre patres, quod non potuêre vetare.
Ex æquo captis ardebant mentibus ambo.

Con-

Conſcius omnis abeſt. nutu ſigniſque loquuntur.
Quoque magis tegitur, tectus magis æſtuat ignis.
Fiſſus erat tenui rimâ, quam duxerat olim,
Cum fieret, paries domui communis utrique.
Id vitium nulli per ſæcula longa notatum;
(Quid non ſentit amor?) primi ſenſiſtis amantes,
Et voci feciſtis iter: tutæque per illud
Murmure blanditiæ minimo tranſire ſolebant.
Sæpe ut conſtiterant, hinc Thisbe, Pyramus illinc;
Inque vicem fuerat captatus anhelitus oris;
Invide, dicebant, paries, quid amantibus obſtas?
Quantum erat, ut ſineres nos toto corpore jungi!
Aut hoc ſi nimium, vel ad oſcula danda pateres!
Nec ſumus ingrati. tibi nos debere fatemur,
Quod datus eſt verbis ad amicas tranſitus aures.
Talia diversâ nequicquam ſede locuti;
Sub noctem dixêre Vale: partique dedêre
Oſcula quiſque ſuæ, non pervenientia contra.
Poſtera nocturnos Aurora removerat ignes,
Solque pruinoſas radiis ſiccaverat herbas:
Ad ſolitum coïêre locum. tum murmure parvo
Multa prius queſti, ſtatuunt, ut nocte ſilenti
Fallere cuſtodes, foribuſque excedere tentent:
Cumque domo exierint, urbis quoq; tecta relinquant:
Neve ſit errandum lato ſpatiantibus arvo;
Conveniant ad buſta Nini: lateantque ſub umbrâ
Arboris. arbor ibi niveïs uberrima pomis
Ardua morus erat, gelido contermina fonti.
Pacta placent: & lux tardè diſcedere viſa
Præcipitatur aquis, & aquis nox ſurgit ab îſdem.
Callida per tenebras, verſato cardine, Thisbe
Egreditur, fallitque ſuos: adopertaque vultum
Pervenit ad tumulum; dictâque ſub arbore ſedit.
Audacem faciebat amor. venit ecce recenti
Cæde leæna boum ſpumantes oblita rictus,
Depoſitura ſitim vicini fontis in undâ.

Quam procul ad Lunæ radios Babylonia Thisbe
Vidit: & obſcurum timido pede fugit in antrum.
Dumque fugit; tergo velamina lapſa relinquit.
Ut lea ſæva ſitim multâ compeſcuit undâ,
Dum redit in ſilvas, inventos forte ſine ipſâ
Ore cruentato tenues laniavit amictus.
Serius egreſſus veſtigia vidit in alto
Pulvere certa feræ, totoque expalluit ore
Pyramus. ut vero veſtem quoque ſanguine tinctam
Repperit; Una duos nox, inquit, perdet amantes:
E quibus illa fuit longâ digniſſima vitâ.
Noſtra nocens anima eſt. ego te, miſeranda, peremi,
In loca plena metûs qui juſſi nocte venires:
Nec prior huc veni. noſtrum divellite corpus,
Et ſcelerata fero conſumite viſcera morſu,
O quicunque ſub hac habitatis rupe, leones.
Sed timidi eſt optare necem. velamina Thisbes
Tollit, & ad pactæ ſecum fert arboris umbram.
Utque dedit notæ lacrymas, dedit oſcula veſti:
Accipe nunc, inquit, noſtri quoque ſanguinis hauſtus,
Quoque erat accinctus, dimittit in ilia ferrum.
Nec mora; ferventi moriens è vulnere traxit.
Ut jacuit reſupinus humi; cruor emicat alte.
Non aliter, quam cum vitiato fiſtula plumbo
Scinditur, & tenues ſtridente foramine longè
Ejaculatur aquas; atque ictibus aëra rumpit.
Arborei fœtûs aſpergine cædis in atram
Vertuntur faciem: madefactaque ſanguine radix
Puniceo tingit pendentia mora colore.
Ecce metu nondum poſito, ne fallat amantem,
Illa redit: juvenemque oculis, animoque requirit:
Quantaque vitarit narrare pericula geſtit.
Utque locum, & verſam cognovit in arbore formam;
(Sic facit incertam pomi color) hæret an hæc ſit.
Dum dubitat, tremebunda videt pulſare cruentum
Membra ſolum; retroque pedem tulit: oraque buxo
Palli-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Pallidiora gerens, exhorruit æquoris inſtar,
Quod fremit, exiguâ cum ſummum ſtringitur aurâ.
Sed poſtquam remorata ſuos cognovit amores;
Percutit indignos claro plangore lacertos:
Et laniata comas, amplexaque corpus amatum,
Vulnera ſupplevit lacrymis; fletumque cruori
Miſcuit: & gelidis in vultibus oſcula figens,
Pyrame, clamavit, quis te mihi caſus ademit?
Pyrame, reſponde. tua te, cariſſime, Thisbe
Nominat. exaudi: vultuſque attolle jacentes.
Ad nomen Thisbes oculos jam morte gravatos
Pyramus erexit, visâque recondidit illâ.
Quæ poſtquam veſtemque ſuam cognovit, & enſe
Vidit ebur vacuum; Tua te manus, inquit, amorque
Perdidit, infelix. eſt & mihi fortis in unum
Hoc manus: eſt & amor. dabit hic in vulnera vires.
Perſequar exſtinctum: letique miſerrima dicar
Cauſſa comeſque tui: quique à me morte revelli
Heu ſolâ poteras, poteris nec morte revelli.
Hoc tamen amborum verbis eſtote rogati,
O multum miſeri meus illiuſque parentes,
Ut, quos certus amor, quos hora noviſſima junxit,
Componi tumulo non invideatis eodem.
At tu, quæ ramis arbor miſerabile corpus
Nunc tegis unius, mox es tectura duorum;
Signa tene cædis: pulloſque, & luctibus aptos
Semper habe fœtus gemini monumenta cruoris.
Dixit: & aptato pectus mucrone ſub imum
Incubuit ferro; quod adhuc à cæde tepebat.
Vota tamen tetigêre Deos, tetigêre parentes.
Nam color in pomo eſt, ubi permaturuit, ater:
Quodque rogis ſupereſt, unâ requieſcit in urnâ.
Deſierat: mediumque fuit breve tempus; & orſa eſt
Dicere Leuconöe. vocem tenuêre ſorores.
Hunc quoque, ſidereâ qui temperat omnia luce,
Cepit amor Solem. Solis referemus amores.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Primus adulterium Veneris cum Marte putatur
Hic vidiſſe Deus. videt hic Deus omnia primus.
Indoluit facto: Junonigenæque marito
Furta tori, furtique locum monſtravit. at illi
Et mens, & quod opus fabrilis dextra tenebat,
Excidit. extemplo graciles ex ære catenas,
Retiaque, & laqueos, quæ lumina fallere poſſint,
Elimat. non illud opus tenuiſſima vincant
Stamina, non ſummo quæ pendet aranea tigno.
Utque leves tactus, momentaque parva ſequantur,
Efficit: & lecto circumdata collocat aptè.
Ut venêre torum conjux & adulter in unum;
Arte viri, vincliſque novâ ratione paratis,
In mediis ambo deprenſi amplexibus hærent.
Lemnius extemplo valvas patefecit eburnas:
Admiſitque Deos. illi jacuêre ligati
Turpiter. atque aliquis de Dîs non triſtibus optet
Sic fieri turpis. Superi risêre: diuque
Hæc fuit in toto notiſſima fabula cælo.
Exigit indicii memorem Cythereïa pœnam:
Inque vices illum, tectos qui læſit amores,
Lædit amore pari. quid nunc, Hyperione nate,
Forma, calorque tibi, radiataque lumina proſunt?
Nempe tuis omnes qui terras ignibus uris,
Ureris igne novo: quique omnia cernere debes,
Leucothoën ſpectas: & virgine figis in unâ,
Quos mundo debes, oculos. modo ſurgis Eöo
Temporius cælo: modo ſerius incidis undis;
Spectandique morâ brumales porrigis horas.
Deficis interdum: vitiumque in lumina mentis
Tranſit; & obſcurus mortalia pectora terres.
Nec, tibi quod Lunæ terris propioris imago
Obſtiterit, palles. facit hunc amor iſte colorem.
Diligis hanc unam: nec te Clymeneque, Rhodoſque,
Nec tenet Ææa genitrix pulcherrima Circes,
Quæque tuos Clytie, quamvis deſpecta, petebat

Con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Concubitus; ipſoque illo grave vulnus habebas
Tempore. Leucothoë multarum oblivia fecit.
Gentis odoriferæ quam formoſiſſima partu
Edidit Eurynome, ſed poſtquam filia crevit,
Quam mater cunctas, tam matrem filia vincit.
Rexit Achæmenias urbes pater Orchamus: iſque
Septimus à priſci numeratur origine Beli.
Axe ſub Heſperio ſunt paſcua Solis equorum:
Ambroſiam pro gramine habent. ea feſſa diurnis
Membra miniſteriis nutrit, reparatque labori.
Dumque ibi quadrupedes cæleſtia pabula carpunt;
Noxque vicem peragit; thalamos Deus intrat amatos
Verſus in Eurynomes faciem genitricis: & inter
Bis ſex Leucothoën famulas ad limina cernit
Lævia verſato ducentem ſtamina fuſo.
Ergo ubi, ceu mater, caræ dedit oſcula natæ;
Res, ait, arcana eſt: famulæ, diſcedite: neve
Arripite arbitrium matri ſecreta loquenti.
Paruërunt: thalamoque Deus ſine teſte relicto,
Ille ego ſum, dixit, qui longum metior annum,
Omnia qui video; per quem videt omnia tellus;
Mundi oculus. mihi crede, places. pavet illa: metuque,
Et colus, & fuſus digitis cecidêre remiſſis.
Ipſe timor decuit. nec longius ille moratus,
In veram rediit faciem, ſolitumque nitorem.
At virgo, quamvis inopino territa viſu,
Victa nitore Dei, poſitâ vim paſſa querelâ eſt.
Invidit Clytie, (neque enim moderatus in illâ
Solis amor fuerat) ſtimulataque pellicis irâ
Vulgat adulterium: diffamatumque parenti
Indicat. ille ferox immanſuetuſque precantem,
Tendentemque manus ad lumina Solis, &, Ille
Vim tulit invitæ, dicentem, defodit altâ
Crudus humo: tumulumque ſuper gravis addit arenæ.
Diſſipat hunc radiis Hyperïone natus: iterque
Dat tibi, quo poſſis defoſſos promere vultus.

Nec tu jam poteras enectum pondere terræ
Tollere, Nympha, caput: corpuſque exſangue jacebas.
Nil illo fertur volucrum moderator equorum
Poſt Phaëthontêos vidiſſe dolentius ignes.
Ille quidem gelidos radiorum viribus artus,
Si queat, in vivum tentat revocare calorem.
Sed, quoniam tantis fatum conatibus obſtat,
Nectare odorato ſpargit corpuſque locumque:
Multaque præqueſtus, Tanges tamen æthera, dixit.
Protinus imbutum cæleſti nectare corpus
Delicuit, terramque ſuo madefecit odore:
Virgaque per glebas ſenſim radicibus actis
Thurea ſurrexit; tumulumque cacumine rupit.
At Clytien (quamvis amor excuſare dolorem,
Indiciumque dolor poterat) non amplius auctor
Lucis adit: Veneriſque modum ſibi fecit in illâ.
Tabuit ex illo dementer amoribus uſa,
Nympharum impatiens; & ſub Jove nocte dieque
Sedit humo nudâ nudis incomta capillis.
Perque novem luces expers undæque cibique
Rore mero, lacrymiſque ſuis jejunia pavit:
Nec ſe movit humo. tantum ſpectabat euntis
Ora Dei: vultuſque ſuos flectebat ad illum.
Membra ferunt hæſiſſe ſolo: partemque coloris
Luridus exſangues pallor convertit in herbas.
Eſt in parte rubor: violæque ſimillimus ora
Flos tegit. illa ſuum, quamvis radice tenetur,
Vertitur ad Solem: mutataque ſervat amorem.
Dixerat: & factum mirabile ceperat aures.
Pars fieri potuiſſe negant; pars omnia veros
Poſſe Deos memorant: ſed non & Bacchus in illis.
Poſcitur Alcithoë, poſtquam ſiluêre ſorores:
Quæ radio ſtantis percurrens ſtamina telæ,
Vulgatos taceo, dixit, paſtoris amores
Daphnidis Idæi, quem Nymphe pellicis irâ
Contulit in ſaxum. tantus dolor urit amantes.

Nec

Nec loquor, ut quondam naturæ jure novato
Ambiguus fuerit modo vir, modo fœmina, Scython.
Te quoque, nunc adamas, quondam fidiſſime parvo,
Celmi, Jovi: largoque ſatos Curetas ab imbri.
Et Crocon in parvos verſum cum Smilace flores,
Prætereo: dulcique animos novitate tenebo.
Unde ſit infamis; quare male fortibus undis
Salmacis enervet, tactoſque remolliat artus;
Diſcite. cauſſa latet: vis eſt notiſſima fontis.
Mercurio puerum divâ Cythereïde natum
Naïdes Idæis enutrivêre ſub antris.
Cujus erat facies, in qua materque paterque
Cognoſci poſſent: nomen quoque traxit ab illis.
Is tria cum primum fecit quinquennia; montes
Deſeruit patrios: Idâque altrice relictâ
Ignotis errare locis, ignota videre
Flumina gaudebat; ſtudio minuente laborem.
Ille etiam Lycias urbes, Lyciæque propinquos
Caras adit. videt hîc ſtagnum lucentis ad imum
Uſque ſolum lymphæ. non illic canna paluſtris,
Nec ſteriles ulvæ, nec acutâ cuſpide junci.
Perſpicuus liquor eſt. ſtagni tamen ultima vivo
Ceſpite cinguntur, ſemperque virentibus herbis.
Nympha colit: ſed nec venatibus apta, nec arcus
Flectere quæ ſoleat, nec quæ contendere curſu:
Solaque Naïadum celeri non nota Dianæ.
Sæpe ſuas illi fama eſt dixiſſe ſorores:
Salmaci, vel jaculum, vel pictas ſume pharetras;
Et tua cum duris venatibus otia miſce.
Nec jaculum ſumit, nec pictas illa pharetras:
Nec ſua cum duris venatibus otia miſcet.
Sed modo fonte ſuo formoſos perluit artus:
Sæpe Citoriaco deducit pectine crines;
Et quid ſe deceat, ſpectatas conſulit undas.
Nunc perlucenti circumdata corpus amictu
Mollibus aut foliis, aut mollibus incubat herbis.

Sæpe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Sæpe legit flores. & tunc quoque forte legebat,
[Cum puerum vidit: viſumque optavit habere.]
Nec tamen ante adiit, etſi properabat adire,
Quam ſe compoſuit, quam circumſpexit amictus,
Et finxit vultum; & meruit formoſa videri.
Tunc ſic orſa loqui: Puer ô digniſſime credi
Eſſe Deus; ſeu tu Deus es, potes eſſe Cupido:
Sive es mortalis; qui te genuêre beati:
Et frater felix, & fortunata profectò
Si qua tibi ſoror eſt, & quæ dedit ubera nutrix.
Sed longè cunctis longéque potentior illis,
Si qua tibi ſponſa eſt; ſi quam dignabere tædâ.
Hæc tibi ſive aliqua eſt; mea ſit furtiva voluptas:
Seu nulla eſt; ego ſim: thalamumque ineamus eundem.
Naïs ab his tacuit: pueri rubor ora notavit
Neſcia quid ſit amor: ſed & erubuiſſe decebat.
Hic color apricâ pendentibus arbore pomis,
Aut ebori tincto eſt, aut ſub candore rubenti,
Cum fruſtra reſonant æra auxiliaria, Lunæ.
Poſcenti Nymphæ ſine fine ſororia ſaltem
Oſcula, jamque manus ad eburnea colla ferenti,
Deſinis? an fugio, tecumque, ait, iſta relinquo?
Salmacis extimuit; Locaque hæc tibi libera trado,
Hoſpes, ait: ſimulatque gradu diſcedere verſo.
Tum quoque reſpiciens, fruticumque recondita ſilvâ
Delituit: flexumque genu ſubmiſit. at ille
Ut puer, & vacuis ut inobſervatus in herbis,
Huc it; & hinc illuc: & in alludentibus undis
Summa pedum, taloque tenus veſtigia tingit.
Nec mora; temperie blandarum captus aquarum,
Mollia de tenero velamina corpore ponit.
Tum verò obſtupuit; nudæque cupidine formæ
Salmacis exarſit. flagrant quoque lumina Nymphes.
Non aliter, quam cum puro nitidiſſimus orbe
Oppoſitâ ſpeculi referitur imagine Phœbus.
Vixque moram patitur: vix jam ſua gaudia differt.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Jam cupit amplecti : jam ſe male continet amens.
Ille, cavis velox applauſo corpore palmis,
Deſilit in latices : alternaque brachia ducens
In liquidis tranſlucet aquis : ut eburnea ſi quis
Signa tegat claro, vel candida lilia, vitro.
Vicimus, en meus eſt, exclamat Naïs : &, omni
Veſte procul jactâ, mediis immittitur undis :
Pugnacemque tenet : luctantiaque oſcula carpit :
Subjectatque manus, invitaque pectora tangit :
Et nunc hac juveni, nunc circumfunditur illac.
Denique nitentem contra, elabique volentem
Implicat, ut ſerpens, quam regia ſuſtinet ales ;
Sublimemque rapit : pendens caput illa, pedeſque
Alligat ; & caudâ ſpatiantes implicat alas.
Utve ſolent hederæ longos intexere truncos :
Utque ſub æquoribus deprenſum polypus hoſtem
Continet, ex omni dimiſſis parte flagellis.
Perſtat Atlantiades ; ſperataque gaudia Nymphæ
Denegat. illa premit ; commiſſaque corpore toto
Sicut inhærebat, Pugnes licet, improbe, dixit,
Non tamen effugies. ita Dî jubeatis, & iſtum
Nulla dies à me, nec me ſeducat ab iſto.
Vota ſuos habuêre Deos. nam miſta duorum
Corpora junguntur : facieſque inducitur illis
Una. velut ſi quis conductâ cortice ramos
Creſcendo jungi, pariterque adoleſcere cernat.
Sic ubi complexu coïerunt membra tenaci,
Nec duo ſunt, & forma duplex, nec fœmina dici,
Nec puer ut poſſint;neutrumque,& utrumq;videntur.
Ergo ubi ſe liquidas, quo vir deſcenderat, undas
Semimarem feciſſe videt, mollitaque in illis
Membra ; manus tendens, ſed jam non voce virili,
Hermaphroditus ait, Nato date munera veſtro,
Et pater & genitrix, amborum nomen habenti :
Quiſquis in hos fontes vir venerit, exeat inde
Semivir ; & tactis ſubito molleſcat in undis.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Motus uterque parens nati rata vota biformis
Fecit, & incerto fontem medicamine tinxit.
  Finis erat dictis ; & adhuc Minyëia proles
Urget opus, ſpernitque Deum, feſtumq; profanat:
Tympana cum ſubitò non apparentia raucis
Obſtrepuêre ſonis : & adunco tibia cornu,
Tinnulaq; æra ſonant: redolent myrrhæque, crocique:
Reſque fide major, cœpêre vireſcere telæ,
Inque hederæ faciem pendens frondeſcere veſtis.
Pars abit in vites : & quæ modo fila fuêrunt,
Palmite mutantur : de ſtamine pampinus exit :
Purpura fulgorem pictis accommodat uvis.
Jamque dies exactus erat, tempuſque ſubibat,
Quod tu nec tenebras, nec poſſes dicere lucem ;
Sed cum luce tamen dubiæ confinia noctis.
Tecta repente quati, pingueſque ardere videntur
Lampades, & rutilis collucêre ignibus ædes :
Falſaque ſævarum ſimulacra ululare ferarum.
Fumida jamdudum latitant per tecta ſorores ;
Diverſæque locis ignes ac lumina vitant.
Dumque petunt latebras ; parvos membrana per artus
Porrigitur, tenuique inducit brachia pennâ.
Nec qua perdiderint veterem ratione figuram
Scire ſinunt tenebræ. non illas pluma levavit :
Suſtinuêre tamen ſe perlucentibus alis.
Conatæque loqui, minimam pro corpore vocem
Emittunt ; peraguntque leves ſtridore querelas.
Tectaque, non ſilvas, celebrant : lucemque peroſæ
Nocte volant : ſeroque trahunt à veſpere nomen.
  Tum-verò totis Bacchi memorabile Thebis
Numen erat ; magnaſque novi matertera vires
Narrat ubique Dei : de totque ſororibus expers
Una doloris erat, niſi quem fecêre ſorores.
Aſpicit hanc natis, thalamoque Athamantis habentem
Sublimos animos, & alumno numine Juno ;
Nec tulit : & ſecum, Potuit de pellice natus



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Vertere Mæonios, pelagoque immergere, nautas,
Et laceranda ſuæ nati dare viſcera matri,
Et triplices operire novis Minyëidas alis:
Nil poterit Juno, niſi inultos flere dolores?
Idque mihi ſatis eſt? hæc una potentia noſtra eſt?
Ipſe docet quid agam. fas eſt & ab hoſte doceri.
Quidque furor valeat, Pentheâ cæde ſatiſque
Ac ſuper oſtendit. cur non ſtimuletur, eatque
Per cognata ſuis exempla furoribus Ino?
Eſt via declivis funeſtâ nubila taxo:
Ducit ad infernas per muta ſilentia ſedes.
Styx nebulas exhalat iners: umbræque recentes
Deſcendunt illac, ſimulacraque functa ſepulcris.
Pallor Hyemſque tenent latè loca ſenta: novique,
Qua ſit iter, manes, Stygiam quod ducit ad urbem,
[Ignorant: ubi ſit nigri fera regia Ditis.]
Mille-capax aditus, & apertas undique portas
Urbs habet. utque fretum de totâ flumina terrâ,
Sic omnes animas locus accipit ille; nec ulli
Exiguus populo eſt, turbamve accedere ſentit.
Errant exſangues ſine corpore & oſſibus umbræ:
Parſque forum celebrant, pars imi tecta tyranni;
Pars alias artes antiquæ imitamina vitæ.
Suſtinet ire illuc cæleſti ſede relictâ,
(Tantum odiis iræque dabat) Saturnia Juno.
Quo ſimul intravit, ſacroque à corpore preſſum
Ingemuit limen; tria Cerberus extulit ora:
Et tres latratus ſimul edidit. illa ſorores
Nocte vocat genitas, grave & implacabile numen.
Carceris ante fores clauſas adamante ſedebant:
Deque ſuis atros pectebant crinibus angues.
Quam ſimul agnorunt inter caliginis umbras;
Surrexêre Deæ. ſedes Scelerata vocatur.
Viſcera præbebat Tityos lanianda; novemque
Jugeribus diſtentus erat. tibi, Tantale, nullæ
Deprenduntur aquæ: quæque imminet, effugit arbos.

Ephorus lib: 4 apud Theon: Soph: cap: περὶ ἀναγκαίων ἀκ: ὅτι Τιτυὸς μὲν ἦν Πανοπέως δυνάστης, ἀνὴρ παράνομος καὶ βίαιος.

Aut petis, aut urges ruiturum, Siſyphe, ſaxum.
Volvitur Ixion: & ſe ſequiturque fugitque.
Molirique ſuis letum patruelibus auſæ,
Aſſiduæ repetunt, quas perdant, Belides undas.
Quos omnes acie poſtquam Saturnia torvâ
Vidit, & ante omnes Ixiona; rurſus ab illo
Siſyphon aſpiciens, Cur hic è fratribus, inquit,
Perpetuas patitur pœnas; Athamanta ſuperbum
Regia dives habet: qui me cum conjuge ſemper
Sprevit? & exponit cauſſas odiique viæque;
Quidque velit. quod vellet, erat, ne regia Cadmi
Staret; & in facinus traherent Athamanta Sorores.
Imperium, promiſſa, preces confundit in unum:
Sollicitatque Deas. ſic hæc Junone locutâ,
Tiſiphone canos, ut erat, turbata capillos
Movit: & obſtantes rejecit ab ore colûbras.
Atque ita, Non longis opus eſt ambagibus, infit.
Facta puta, quæcunque jubes. inamabile regnum
Deſere: teque refer cæli melioris ad auras.
  Læta redit Juno: quam cælum intrare parantem
Roratis luſtravit aquis Thaumantias Iris.
Nec mora; Tiſiphone madefactam ſanguine ſumit
Importuna facem: fluidoque cruore rubentem
Induitur pallam; tortoque incingitur angue:
Egrediturque domo. Luctus comitantur euntem,
Et Pavor, & Terror, trepidoque Inſania vultu.
Limine conſtiterat: poſtes tremuiſſe feruntur
Æolii; pallorque fores infecit acernas:
Solque locum fugit. monſtris exterrita conjux,
Territus eſt Athamas: tectoque exire parabant,
Obſtitit infelix, aditumque obſedit, Erinnys:
Nexaque vipereis diſtendens brachia nodis,
Cæſariem excuſſit. motæ ſonuêre colubræ.
Parſque jacens humeris; pars circum tempora lapſæ
Sibila dant, ſaniemque vomunt, linguaſque coruſcant.
Inde duos mediis abrumpit crinibus angues;
Peſti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Peſtiferâque manu raptos immiſit. at illi
Inöoſque ſinus Athamantêoſque pererrant;
Inſpirantque graves animas: nec vulnera membris
Ulla ferunt. mens eſt, quæ diros ſentiat ictus.
Attulerat ſecum liquidi quoque monſtra veneni,
Oris Cerberei ſpumas, & virus Echidnæ;
Erroreſque vagos, cæcæque oblivia mentis,
Et ſcelus, & lacrymas, rabiemque, & cædis amorem;
Omnia trita ſimul: quæ ſanguine miſta recenti
Coxerat ære cavo, viridi verſata cicutâ.
Dumque pavent illi; vertit furiale venenum
Pectus in amborum: præcordiaque intima movit.
Tum face jactatâ per eundem ſæpius orbem,
Conſequitur motos velociter ignibus ignes.
Sic victrix, juſſique potens, ad inania magni
Regna redit Ditis: ſumtumq; recingitur anguem.
Protinus Æolides mediâ furibundus in aulâ
Clamat, Iö, comites, his retia pandite ſilvis:
Hîc modo cum geminâ viſa eſt mihi prole leæna.
Utque feræ, ſequitur veſtigia conjugis amens:
Deque ſinu matris ridentem & parva Learchum
Brachia tendentem rapit, & bis terque per auras Sen: Herc: Fur: v. 1006. Infra 9. 217.
More rotat fundæ: rigidoque infantia ſaxo
Diſcutit oſſa ferox. tum denique concita mater,
(Seu dolor hoc fecit, ſeu ſparſi cauſa veneni;)
Exululat; paſſiſque fugit male ſana capillis.
Teque ferens parvum nudis, Melicerta, lacertis,
Evohe, Bacche, ſonat. Bacchi ſub nomine Juno
Riſit: &, Hos uſus præſtet tibi, dixit, alumnus.
Imminet æquoribus ſcopulus. pars ima cavatur
Fluctibus, & tectas defendit ab imbribus undas:
Summa riget, frontemque in apertum porrigit æquor.
Occupat hunc (vires inſania fecerat) Ino:
Seque ſuper pontum, nullo tardata timore,
Mittit, onuſque ſuum. percuſſa recanduit unda.
At Venus immeritæ neptis miſerata labores,

Sic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Sic patruo blandita ſuo eſt : O numen aquarum,
Proxima cui cælo ceſſit , Neptune, poteſtas ;
Magna quidem poſco : ſed tu miſerere meorum,
Jactari quos cernis in Iönio immenſo :
Et Dîs adde tuis. aliqua & mihi gratia ponto eſt.
Si tamen in dio quondam concreta profundo
Spuma fui , Graiumque manet mihi nomen ab illâ.
Annuit oranti Neptunus ; & abſtulit illis ,
Quod mortale fuit ; majeſtatemque verendam
Impoſuit; nomenque ſimul faciemque novavit :
Leucotheëque Deum cum matre Palæmona dixit.
Sidoniæ comites, quantum valuêre, ſecutæ
Signa pedum, primo vidêre noviſſima ſaxo :
Nec dubium de morte ratæ, Cadmeïda palmis
Deplanxêre domum ſciſſæ cum veſte capillos.
Utque parum juſtæ, nimiumque in pellice ſævæ
Invidiam fecêre Deæ. convicia Juno
Non tulit : &, Faciam vos ipſas maxima, dixit ,
Sævitiæ monumenta meæ. res dicta ſecuta eſt.
Nam quæ præcipue fuerat pia, Perſequar, inquit,
In freta reginam. ſaltumque datura, moveri
Haud uſquam potuit : ſcopuloque affixa cohæſit.
Altera, dum ſolito tentat plangore ferire
Pectora, tentatos ſentit riguiſſe lacertos.
Illa, manus ut forte tetenderat in maris undas ,
Saxea facta manus in eaſdem porrigit undas :
Hujus , ut arreptum laniabat vertice crinem,
Duratos ſubito digitos in crine videres.
Quo quæque in geſtu deprenditur , hæſit in illo.
Pars volucres factæ;quæ nunc quoq;gurgite in illo
Æquora diſtringunt ſumtis Iſmenides alis.
Neſcit Agenorides natam parvumque nepotem
Æquoris eſſe Deos. luctu ſerieque malorum
Victus, & oſtentis, quæ plurima viderat, exit
Conditor urbe ſuâ ; tanquam Fortuna locorum ,
Non ſua ſe premeret : longiſque erratibus actus



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Contigit Illyricos profugâ cum conjuge fines.
Jamque malis anniſque graves, dum prima retractant
Fata domûs, releguntque ſuos ſermone labores;
Num ſacer ille meâ trajectus cuſpide ſerpens,
Cadmus ait, fuerit; tum, cum Sidone profectus
Vipereos ſparſi per humum nova ſemina dentes?
Quem ſi cura Deûm tam certâ vindicat irâ,
Ipſe precor ſerpens in longam porrigar alvum.
Dixit: &, ut ſerpens, in longam tenditur alvum;
Duratæque cuti ſquamas increſcere ſentit,
Nigraque cæruleis variari corpora guttis:
In pectuſque cadit pronus: commiſſaque in unum
Paulatim tereti ſinuantur acumine crura.
Brachia jam reſtant: quæ reſtant brachia tendit;
Et lacrymis per adhuc humana fluentibus ora,
Accede, ô conjux, accede, miſerrima, dixit:
Dumque aliquid ſupereſt de me; me tange: manumque
Accipe, dum manus eſt; dum non totũ occupat anguis.
Ille quidem vult plura loqui: ſed lingua repente
In partes eſt fiſſa duas. nec verba volenti
Sufficiunt: quotieſque aliquos parat edere queſtus;
Sibilat. hanc illi vocem Natura relinquit.
Nuda manu feriens exclamat pectora conjux,
Cadme, mane: teque his, infelix, exue monſtris.
Cadme, quid hoc? ubi pes? ubi ſunt humeriq;, manuſq;?
Et color, & facies, &, dum loquor, omnia? cur non
Me quoque, cæleſtes, in eundem vertitis anguem?
Dixerat. ille ſuæ lambebat conjugis ora:
Inque ſinus caros, veluti cognoſceret, ibat;
Et dabat amplexus; aſſuetaque colla petebat.
Quiſquis adeſt (aderant comites) terretur. at illos
Lubrica permulcent criſtati colla dracones,
Et ſubito duo ſunt; junctoque volumine ſerpunt;
Donec in appoſiti nemoris ſubiêre latebras.
Nunc quoq; nec fugiunt hominē, nec vulnere lædunt:
Quidque prius fuerint, placidi meminêre dracones.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Sed tamen ambobus verſæ ſolatia formæ
Magna nepos fuerat: quem debellata colebat
India: quem poſitis celebrabat Achaïa templis.
Solus Abantiades ab origine cretus eâdem
Acriſius ſupereſt, qui mœnibus arceat urbis
Argolicæ; contraque Deum ferat arma; genuſque
Non putet eſſe Jovis. neque enim Jovis eſſe putabat
Perſea; quem pluvio Danaë conceperat auro.
Mox tamen Acriſium, (tanta eſt præſentia veri)
Tam violaſſe Deum, quam non agnôſſe nepotem,
Pœnitet. impoſitus jam cælo eſt alter: at alter
Viperei referens ſpolium memorabile monſtri
Aëra carpebat tenerum ſtridentibus alis.
Cumque ſuper Libycas victor penderet arenas;
Gorgonei capitis guttæ cecidere cruentæ:
Quas humus exceptas varios animavit in angues.
Unde frequens illa eſt infeſtaque terra colubris.
Inde per immenſum ventis diſcordibus actus
Nunc huc, nunc illuc, exemplo nubis aquoſæ,
Fertur; & ex alto ſeductas æthere longè
Deſpectat terras; totumque ſupervolat orbem.
Ter gelidas Arctos, ter Cancri brachia vidit:
Sæpe ſub occaſus, ſæpe eſt ablatus in ortus.
Jamque cadente die veritus ſe credere nocti
Conſtitit Heſperio regnis Atlantis in orbe;
Exiguamque petit requiem, dum Lucifer ignes
Evocet Auroræ; currus Aurora diurnos.
Hîc hominum cunctos ingenti corpore præſtans
Iapetionîdes Atlas fuit. ultima tellus
Rege ſub hoc & pontus erat, qui Solis anhelis
Æquora ſubdit equis, & feſſos excipit axes.
Mille greges illi, totidemque armenta per herbas
Errabant: & humum vicinia nulla premebant.
Arboreæ frondes aûro radiante nitentes
Ex auro ramos, ex auro poma tegebant.
Hoſpes, ait Perſeus illi, ſeu gloria tangit

Te

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Te generis magni: generis mihi Jupiter auctor:
Sive es mirator rerum; mirabere noſtras.
Hoſpitium requiemque peto. memor ille vetuſtæ
Sortis erat: (Themis hanc dederat Parnaſia ſortem)
Tempus, Atla, veniet, tua quo ſpoliabitur auro
Arbor: & hunc prædæ titulum Jove natus habebit.
Id metuens, ſolidis pomaria clauſerat Atlas
Mœnibus, & vaſto dederat ſervanda draconi:
Arcebatque ſuis externos finibus omnes.
Huic quoque, Vade procul, ne longè gloria rerum,
Quas mentiris, ait, longè tibi Jupiter abſit.
Vimque minis addit: foribuſque expellere tentat
Cunctantem, & placidis miſcentem fortia dictis.
Viribus inferior, (quis enim par eſſet Atlanti
Viribus?) At quoniam parvi tibi gratia noſtra eſt;
Accipe munus, ait. lævâque à parte Meduſæ
Ipſe retroverſus ſquallentia prodidit ora.
Quantus erat, mons factus Atlas. jam barba comæque
In ſilvas abeunt: juga ſunt humerique manuſque.
Quod caput ante fuit, ſummo eſt in monte cacumen.
Oſſa lapis fiunt. tum partes auctus in omnes
Crevit in immenſum, (ſic Dî ſtatuiſtis) & omne
Cum tot ſideribus cælum requievit in illo.
Clauſerat Hippotades æterno carcere ventos:
Admonitorque operum cælo clariſſimus alto
Lucifer ortus erat. pennis ligat ille reſumtis
Parte ab utrâque pedes; teloque accingitur unco:
Et liquidum motis talaribus aëra findit.
Gentibus innumeris circumque infraque relictis,
Æthiopum populos Cepheïa conſpicit arva.
Illic immeritam maternæ pendere linguæ
Andromedan pœnas injuſtus juſſerat Ammon.
Quam ſimul ad duras religatam brachia cautes
Vidit Abantiades; niſi quod levis aura capillos
Moverat; & trepido manabant lumina fletu;
Marmoreum ratus eſſet opus. trahit inſcius ignes:



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Et ſtupet : &, viſæ correptus imagine formæ,
Pæne ſuas quatere eſt oblitus in aëre pennas.
Ut ſtetit, O, dixit, non iſtis digna catenis,
Sed quibus inter ſe cupidi junguntur amantes;
Pande requirenti nomen terræque tuumque;
Et cur vincla geras. primò ſilet illa : nec audet
Appellare virum virgo : manibuſque modeſtos
Celaſſet vultus ; ſi non religata fuiſſet.
Lumina, quod potuit, lacrymis implevit obortis.
Sæpius inſtanti, ſua ne delicta fateri
Nolle videretur, nomen terræque ſuumque,
Quantaque maternæ fuerit fiducia formæ,
Indicat. &, nondum memoratis omnibus, unda
Inſonuit : venienſque immenſo bellua ponto
Eminet ; & latum ſub pectore poſſidet æquor.
Conclamat virgo : genitor lugûbris, & amens
Mater adeſt ; ambo miſeri, ſed juſtius illa.
Nec ſecum auxilium, ſed dignos tempore fletus,
Plangoremque ferunt: vinctoque in corpore adhærent.
Cum ſic hoſpes ait : Lacrymarum longa manere
Tempora vos poterunt: ad opẽ brevis hora ferendã eſt.
Hanc ego ſi peterem Perſeus Jove natus, & illâ
Quam clauſam implevit fœcundo Jupiter auro,
Gorgonis anguicomæ Perſeus ſuperator, & alis
Æthereas auſus jactatis ire per auras;
Præferrer cunctis certe gener. addere tantis
Dotibus & meritũ (faveant modo numina) tento.
Ut mea ſit, ſervata meâ virtute, paciſcor.
Accipiunt legem, (quis enim dubitaret?) & orant,
Promittuntque ſuper regnum dotale, parentes.
Ecce velut navis præfixo concita roſtro
Sulcat aquas, juvenum ſudantibus acta lacertis;
Sic fera dimotis impulſu pectoris undis
Tantum aberat ſcopulis, quantum balearica torto
Funda poteſt plumbo medii tranſmittere cæli :
Cum ſubitò juvenis pedibus tellure repulsâ

Arduus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Arduus in nubes abiit. ut in æquore ſummo
Umbra viri viſa eſt, viſam fera ſævit in umbram.
Utque Jovis præpes, vacuo cum vidit in arvo
Præbentem Phœbo liventia terga draconem,
Occupat averſum: neu ſæva retorqueat ora,
Squamigeris avidos figit cervicibus ungues.
Sic celeri fiſſum præpes per inane volatu
Terga feræ preſſit; dextroque frementis in armo
Inachides ferrum curvo tenus abdidit hamo.
Vulnere læſa gravi modo ſe ſublimis in auras
Attollit: modo ſubdit aquis: modo more ferocis
Verſat apri, quem turba canum circumſona terret.
Ille avidos morſus velocibus effugit alis:
Quaque patent, nunc terga cavis ſuper obſita conchis,
Nunc laterum coſtas, nunc qua tenuiſſima cauda
Deſinit in piſcem, falcato vulnerat enſe.
Bellua puniceo miſtos cum ſanguine fluctus
Ore vomit. maduêre graves aſpergine pennæ.
Nec bibulis ultra Perſeus talaribus auſus
Credere; conſpexit ſcopulum: qui vertice ſummo
Stantibus extat aquis; operitur ab æquore moto.
Nixus eo, rupiſque tenens juga prima ſiniſtrâ,
Ter quater exegit repetita per ilia ferrum.
Littora cum plauſu clamor ſuperaſque Deorum
Implevêre domos. gaudent, generumque ſalutant,
Auxiliumque domûs ſervatoremque fatentur
Caſſiope, Cepheuſque pater. reſoluta catenis
Incedit virgo pretiumque & cauſſa laboris.
Ipſe manus hauſtâ victrices abluit undâ:
Anguiferumque caput nudâ ne lædat arenâ,
Mollit humum foliis: nataſque ſub æquore virgas
Sternit, & imponit Phorcynidos ora Meduſæ.
Virga recens, bibulâque etiamnum viva medullâ,
Vim rapuit monſtri, tactuque induruit hujus:
Percepitque novum ramis & fronde rigorem.
At pelagi Nymphæ factum mirabile tentant



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Pluribus in virgis, & idem contingere gaudent:
Seminaque ex illis iterant jactata per undas.
Nunc quoque curaliis eadem natura remanſit,
Duritiem tacto capiant ut ab aëre; quodque
Vimen in æquore erat, fiat ſuper æquora ſaxum.
 Dîs tribus ille focos totidem de ceſpite ponit;
Lævum Mercurio, dextrum tibi, bellica virgo;
Ara Jovis media eſt. mactatur vacca Minervæ;
Alipedi vitulus; taurus tibi, ſumme Deorum.
Protinus Andromedan & tanti præmia facti
Indotata rapit. tædas Hymenæus Amorque
Præcutiunt: largis ſatiantur odoribus ignes:
Sertaque dependent tectis: lotique, lyræque,
Tibiaque, & cantus, animi felicia læti
Argumenta, ſonant. reſeratis aurea valvis
Atria tota patent, pulcroque inſtructa paratu.
[ Cepheni proceres ineunt convivia regis. ]
Poſtquam epulis functi generoſi munere Bacchi
Diffudêre animos: cultuſque habituſque locorum
Quærit Abantiades; quærenti protinus unus
[ Narrat Lyncides, moreſque, habituſque virorum.]
Quæ ſimul edocuit, Nunc, ô fortiſſime, dixit,
Fare precor, Perſeu, quantâ virtute, quibuſque
Artibus abſtuleris crinita draconibus ora.
Narrat Agenorides, gelido ſub Atlante jacentem
Eſſe locum, ſolidæ tutum munimine molis:
Cujus in introïtu geminas habitaſſe ſorores
Phorcydas, unius partitas luminis uſum:
Id ſe ſolerti furtim, dum traditur, aſtu
Suppoſitâ cepiſſe manu: perque abdita longè,
Deviaque, & ſilvis horrentia ſaxa fragoſis
Gorgoneas tetigiſſe domos: paſſimque per agros,
Perque vias vidiſſe hominum ſimulacra ferarumque,
In ſilicem ex ipſis visâ converſa Meduſâ:
Se tamen horrendæ clypei, quod læva gerebat,
Ære repercuſſo formam aſpexiſſe Meduſæ:

Dum-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Dumque gravis ſomnus colubraſq; ipſamque tenebat,
Eripuiſſe caput collo: penniſque fugacem
Pegaſon & fratrem matris de ſanguine natos.
Addidit & longi non falſa pericula curſus:
Quæ freta, quas terras ſub ſe vidiſſet ab alto:
Et quæ jactatis tetigiſſet ſidera pennis.
Ante exſpectatum tacuit tamen. excipit unus
E numero procerum, quærens, cur ſola ſororum
Geſſerit alternis immiſtos crinibus angues.
Hoſpes ait, Quoniam ſcitaris digna relatu,
Accipe quæſiti cauſſam. clariſſima formâ,
Multorumque fuit ſpes invidioſa procorum
Illa: nec in totâ conſpectior ulla capillis
Pars fuit. inveni, qui ſe vidiſſe referrent.
Hanc pelagi rector templo vitiaſſe Minervæ
Dicitur. averſa eſt, & caſtos ægide vultus
Nata Jovis texit. neve hoc impune fuiſſet;
Gorgoneum turpes crinem mutavit in hydros.
Nunc quoque, ut attonitos formidine terreat hoſtes,
Pectore in adverſo, quos fecit, ſuſtinet angues.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# P. OVIDII NASONIS
# METAMORPHOSEON
## *LIBER QVINTVS.*

DUmque ea Cephenum medio Danäeïus heros
Agmine commemorat; fremidâ regalia turbâ
Atria complentur: nec conjugialia feſta
Qui canat, eſt clamor; ſed qui fera nuntiet arma.
Inque repentinos convivia verſa tumultus
Aſſimilare freto poſſis: quod ſæva quietum
Ventorum rabies motis exaſperat undis.
Primus in his Phineus, belli temerarius auctor,
Fraxineam quatiens æratæ cuſpidis haſtam;
En, ait, en adſum præreptæ conjugis ultor.
Nec mihi te pennæ, nec falſum verſus in aurum
Jupiter, eripient. conanti mittere Cepheus,
Quid facis? exclamat: quæ te, germane, furentem
Mens agit in facinus? meritiſne hæc gratia tantis
Redditur? hac vitam ſervatæ dote rependis?
Quam tibi non Perſeus, verum ſi quæris, ademit:
Sed grave Nereïdum numen, ſed corniger Ammon,
Sed quæ viſceribus veniebat bellua ponti
Exſaturanda meis. illo tibi tempore rapta eſt,
Quo peritura fuit. niſi ſi, crudelis, idipſum
Exigis, ut pereat: luctuque levabere noſtro
Scilicet haud ſatis eſt, quod te ſpectante revincta eſt;
Et nullam quod opem patruus ſponſuſve tuliſti:
Inſuper à quoquam quod ſit ſervata dolebis;
Præmiaque eripies? quæ ſi tibi magna videntur;
Ex illis ſcopulis, ubi erant affixa, petîſſes:
Nunc ſine, qui petiit, per quem non orba ſenectus,
Ferre, quod & meritis & voce eſt pactus: eumque
Non tibi, ſed certæ prælatum intellige morti.
Ille nihil contra: ſed & hunc, & Perſea vultu

Alter-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Alterno ſpectans, petat hunc ignorat, an illum.
Cunctatuſque brevi, contortam viribus haſtam,
Quantas ira dabat, nequicquam in Perſea miſit.
Ut ſtetit illa toro; ſtratis tum denique Perſeus
Exſiluit: teloque ferox inimica remiſſo
Pectora rupiſſet; niſi poſt altaria Phineus
Iſſet: & (indignum) ſcelerato profuit ara.
Fronte tamen Rhœti non irrita cuſpis adhæſit.
Qui poſtquam cecidit, ferrumque ex oſſe revulſum eſt,
Palpitat, & poſitas aſpergit ſanguine menſas.
Tum verò indomitas ardeſcit vulgus in iras:
Telaque conjiciunt. & ſunt, qui Cephea dicant
Cum genero debere mori. ſed limine tecti
Exierat Cepheus, teſtatus juſque, fidemque,
Hoſpitiique Deos, ea ſe prohibente moveri.
Bellica Pallas adeſt; & protegit ægide fratrem:
Datque animos. erat Indus Athis, quem flumine Gange
Edita Limnate vitreis peperiſſe ſub antris
Creditur, egregius formâ: quam divite cultu
Augebat, bis adhuc octonis integer annis;
Indutus chlamydem Tyriam, quam limbus obibat
Aureus: ornabant aurata monilia collum;
Et madidos myrrhâ curvum crinale capillos.
Ille quidem jaculo quamvis diſtantia miſſo
Figere doctus erat; ſed tendere doctior arcus.
Tum quoque lenta manu flectentem cornua Perſeus
Stipite, qui mediâ poſitus fumabat in arâ,
Perculit; & fractis confudit in oſſibus ora.
Hunc ubi laudatos jactantem in ſanguine vultus
Aſſyrius vidit Lycabas; junctiſſimus illi
Et comes, & veri non diſſimulator amoris;
Poſtquam exhalantem ſub acerbo vulnere vitam
Deploravit Athin; quos ille tetenderat, arcus
Arripit: &, Mecum tibi ſint certamina, dixit:
Nec longum pueri fato lætabere; quo plus
Invidiæ, quam laudis, habes. hæc omnia nondum

Dixerat: emicuit nervo penetrabile telum:
Sen: ep: 53 plan[?]e in fine Catull: carm:
Vitatumque, tamen ſinuoſâ veſte pependit.
Vertit in hunc harpen ſpectatam cæde Meduſæ
Acriſioniades, adigitque in pectus. at ille
Jam moriens, oculis ſub nocte natantibus atrâ,
Circumſpexit Athin: ſeque acclinavit in illum:
Et tulit ad manes junctæ ſolatia mortis.
Ecce Syenites genitus Methione Phorbas,
Et Libys Amphimedon, avidi committere pugnam,
Sanguine, quo tellus latè madefacta tepebat,
Conciderant lapſi: ſurgentibus obſtitit enſis,
Alterius coſtis, jugulo Phorbantis adactus.
At non Actoriden Erithon, cui lata bipennis
Telum erat, admoto Perſeus petit enſe: ſed altis
Exſtantem ſignis, multæque in pondere maſſæ,
Ingentem manibus tollit cratera duabus;
Infligitque viro. rutilum vomit ille cruorem:
Et reſupinus humum moribundo vertice pulſat.
Inde Semiramio Polydæmona ſanguine cretum,
Caucaſiumque Abarin, Sperchionidenque Lycetum,
Intonſumque comas Elycen, Phlegianque, Clytumque
Sternit: & exſtructos morientum calcat acervos.
Nec Phineus auſus concurrere cominus hoſti,
Intorquet jaculum: quod detulit error in Idan,
Expertem fruſtra belli, & neutra arma ſecutum.
Ille tuens oculis immitem Phinea torvis,
Quandoquidem in partes, ait, abſtrahor, accipe, Phineu,
Quem feciſti hoſtem; penſaque hoc vulnere vulnus.
Jamque remiſſurus tractum de corpore telum
Sanguine defectos cecidit collapſus in artus.
Hîc quoque Cephenum poſt regem primus Odites
Enſe jacet Clymeni: Protenora perculit Hypſeus:
Hypſea Lyncides. fuit & grandævus in illis
Emathion, æqui cultor, timiduſque Deorum:
Quem quoniam prohibent anni bellare, loquendo
Pugnat; & inceſſit, ſcelerataque devovet arma.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Huic Chromis amplexo tremulis altaria palmis
Demetit enſe caput; quod protinus incidit aræ:
Atque ibi ſemanimi verba exſecrantia linguâ
Edidit, & medios animam exſpiravit in ignes.
Hinc gemini fratres, Broteaſque & cæſtibus Ammon
Invicti, vinci ſi poſſent cæſtibus enſes,
Phinêâ cecidêre manu: Cereriſque ſacerdos
Ampycus, albenti velatus tempora vittâ,
Tu quoque, Iäpetide, non hos adhibendus in uſus;
Sed qui pacis opus citharam cum voce moveres;
Juſſus eras celebrare dapes, feſtumque canendo.
Cui procul aſtanti, plectrumque imbelle tenenti,
Pettalus, I, ridens, Stygiis cane cætera, dixit,
Manibus: & lævo mucronem tempore figit.
Concidit, & digitis morientibus ille retentat
Fila lyræ: caſuque canit miſerabile carmen.
Non ſinit hunc impune ferox cecidiſſe Lycormas:
Raptaque de dextro robuſta repagula poſti
Oſſibus illidit mediæ cervicis. at ille
Procubuit terræ mactati more juvenci.
Demere tentabat lævi quoque robora poſtis
Cinyphius Pelates. tentanti dextera fixa eſt
Cuſpide Marmaridæ Corythi; lignoque cohæſit.
Hærenti latus hauſit Abas: nec corruit ille;
Sed retinente manum moriens è poſte pependit.
Sternitur & Melaneus Perſeïa caſtra ſecutus,
Et Naſamoniaci Dorylas ditiſſimus agri;
Dives agri Dorylas: quo non poſſederat alter
Latius, aut totidem tollebat farris acervos.
Hujus in obliquo miſſum ſtetit inguine ferrum:
Letifer ille locus. quem poſtquam vulneris auctor
Singultantem animam, & verſantem lumina vidit
Bactrius Halcyoneus, Hoc quod premis, inquit, habeto
De tot agris terræ: corpuſque exſangue reliquit.
Torquet in hunc haſtam calido de vulnere raptam
Ultor Abantiades: mediâ quæ nare recepta

Cervice exacta eſt, in parteſque eminet ambas.
Dumq; manum Fortuna juvat; Clytiumque, Claninq;,
Matre ſatos unâ, diverſo vulnere fudit.
Nam Clytii per utrumque gravi librata lacerto
Fraxinus acta femur: jaculum Clanis ore momordit.
Occidit & Celadon Mendeſius: occidit Aſtreus,
Matre Palæſtinâ, dubio genitore creatus.
Æthionque ſagax quondam ventura videre;
Nunc ave deceptus falsâ: regiſque Thoactes
Armiger, & cæſo genitore infamis Agyrtes.
Plus tamen exhauſto ſupereſt: namq; omnibus unum
Opprimere eſt animus. conjurata undiq; pugnant
Agmina pro cauſsâ meritum impugnante fidemque.
Hac pro parte ſocer fruſtra pius, & nova conjux,
Cum genitrice, favent; ululatuque atria complent.
Sed ſonus armorum ſuperat, gemituſque cadentum:
Pollutoſque ſemel multo Bellona Penates
Sanguine perfundit; renovataque prælia miſcet.
Circuëunt unum Phineus, & mille ſecuti
Phinea. tela volant hibernâ grandine plura
Præter utrumque latus, præterque & lumen & aures.
Applicat hinc humeros ad magnæ ſaxa columnæ:
Tutaque terga gerens, adverſaque in agmina verſus,
Suſtinet inſtantes. inſtabant parte ſiniſtrâ
Chaönius Molpeus, dextra Nabathæus Ethemon.
Tigris ut, auditis diversâ valle duorum
Extimulata fame mugitibus armentorum,
Neſcit utrò potius ruat; & ruere ardet utróque:
Sic dubius Perſeus, dextrâ lævâne feratur,
Molpea trajecti ſubmovit vulnere cruris;
Contentuſq; fugâ eſt. neq; enim dat tempus Ethemon;
Sed furit: &, cupiens alto dare vulnera collo,
Non circumſpectis exactum viribus enſem
Fregit: & extremâ percuſſæ parte columnæ
Lamina diſſiluit; dominique in gutture fixa eſt.
Non tamen ad letum cauſſas ſatis illa valentes



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Plaga dedit. trepidum Perſeus, & inermia fruſtra
Brachia tendentem Cyllenide confodit harpe.
Verum ubi virtutem turbæ ſuccumbere vidit,
Auxilium, Perſeus, quoniam ſic cogitis ipſi,
Dixit, ab hoſte petam: vultus avertite veſtros,
Si quis amicus adeſt: & Gorgonis extulit ora.
Quære alium, tua quem moveant miracula, dixit
Theſcelus: utque manu jaculum fatale parabat
Mittere, in hoc hæſit ſignum de marmore geſtu.
Proximus huic Ampyx animi pleniſſima magni
Pectora Lyncidæ gladio petit: inque petendo
Dextera diriguit, nec citra mota nec ultra.
At Nileus, qui ſe genitum ſeptemplice Nilo
Ementitus erat, clypeo quoque flumina ſeptem
Argento partim, partim cælaverat auro,
Aſpice, ait, Perſeu, noſtræ primordia gentis:
Magna feres tacitas ſolatia mortis ad umbras,
A tanto cecidiſſe viro. pars ultima vocis
In medio ſuppreſſa ſono eſt: adapertaque velle
Ora loqui credas; nec ſunt ea pervia verbis.
Increpat hos, Vitioque animi, non crinibus, inquit,
Gorgoneis torpetis, Eryx: incurrite mecum;
Et proſternite humi juvenem magica arma moventẽ.
Incurſurus erat; tenuit veſtigia tellus:
Immotuſque ſilex armataque manſit imago.
Hi tamen ex merito pœnas ſubiêre. ſed unus
Miles erat Perſei, pro quo dum pugnat, Aconteus,
Gorgone conſpectâ ſaxo concrevit oborto.
Quem ratus Aſtyages etiamnum vivere, longo
Enſe ferit: ſonuit tinnitibus enſis acutis.
Dum ſtupet Aſtyages; naturam traxit eandem:
Marmoreoque manet vultus mirantis in ore.
Nomina longa mora eſt mediâ de plebe virorum
Dicere. bis centum reſtabant corpora pugnæ:
Gorgone bis centum riguerunt corpora viſâ.
Pœnitet injuſti nunc denique Phinea belli.

Sed quid agat? ſimulacra videt diverſa figuris;
Agnoſcitque ſuos: & nomine quemque vocatos
Poſcit opem: credenſque parum, ſibi proxima tangit
Corpora: marmor erant. avertitur; atque ita ſupplex,
Confeſſaſque manus, obliquaque brachia tendens,
Vincis, ait, Perſeu: remove fera monſtra; tuæque
Saxificos vultus, quæcunque ea, tolle Meduſæ.
Tolle, precor. non nos odium regnive cupido
Compulit ad bellum: pro conjuge movimus arma.
Cauſſa fuit meritis melior tua, tempore noſtra.
Non ceſſiſſe piget. nihil, ô fortiſſime, præter
Hanc animam concede mihi: tua cætera ſunto.
Talia dicenti, neque eum, quem voce rogabat,
Reſpicere audenti, Quod, ait, timidiſſime Phineu,
Et poſſum tribuiſſe, & magnum munus inerti eſt,
(Pone metum) tribuam: nullo violabere ferro.
Quin etiam manſura dabo monumenta per ævum;
Inque domo ſoceri ſemper ſpectabere noſtri:
Ut mea ſe ſponſi ſoletur imagine conjux.
Dixit: & in partem Phorcynida tranſtulit illam,
Ad quam ſe trepido Phineus obverterat ore.
Tum quoque conanti ſua flectere lumina cervix
Diriguit, ſaxoque oculorum induruit humor.
Sed tamen os timidum, vultuſq; in marmore ſupplex,
Submiſſæque manus, facieſque obnoxia manſit.
  Victor Abantiades patrios cum conjuge muros
Intrat: & immeritæ vindex ultorque parentis
Aggreditur Prœtum. nam fratre per arma fugato
Acriſionêas Prœtus poſſederat arces.
Sed nec ope armorum, nec, quam male ceperat, arce
Torva colubriferi ſuperavit lumina monſtri.
  Te tamen, ô parvæ rector Polydecta Seriphi,
Nec juvenis virtus per tot ſpectata labores,
Nec mala mollierant. ſed inexorabile durus
Exerces odium: nec iniquâ finis in irâ eſt.
Detrectas etiam laudes: fictamque Meduſæ

Arguis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Arguis eſſe necem. Dabimus tibi pignora veri;
Parcite luminibus, Perſeus ait: oraque regis
Ore Meduſæo ſilicem ſine ſanguine fecit.
Hactenus aurigenæ comitem Tritonia fratri
Se dedit. inde cavâ circumdata nube Seriphon
Deſerit; à dextrâ Cythno Gyaroque relictis.
Quaque ſuper pontum via viſa breviſſima, Thebas,
Virgineumque Helicona petit; quo monte potita
Conſtitit; & doctas ſic eſt affata ſorores:
Fama novi fontis noſtras pervenit ad aures;
Dura Meduſæi quem præpetis ungula rupit.
Is mihi cauſſa viæ. volui mirabile monſtrum
Cernere: vidi ipſum materno ſanguine naſci.
Excipit Uranie: Quæcunque eſt cauſſa videndi
Has tibi, Diva, domos, animo gratiſſima noſtro es.
Vera tamen fama eſt: & Pegaſus hujus origo
Fontis. & ad latices deducit Pallada ſacros.
Quæ mirata diu factas pedis ictibus undas,
Silvarum lucos circumſpicit antiquarum;
Antraque, & innumeris diſtinctas floribus herbas:
Feliceſque vocat pariter ſtudiique locique
Mnemonidas. quam ſic affata eſt una ſororum:
O, niſi te virtus opera ad majora tuliſſet,
In partem ventura chori Tritonia noſtri,
Vera refers; meritóque probas arteſque locumque:
Et gratam ſortem, tutæ modo ſimus, habemus.
Sed (vetitum eſt adeo ſceleri nihil) omnia terrent
Virgineas mentes: diruſque ante ora Pyreneus
Vertitur: & nondum me totâ mente recepi.
Daulia Threïcio Phocêaque milite rura
Ceperat ille ferox, injuſtaque regna tenebat.
Templa petebamus Parnaſia. vidit euntes:
Noſtraque fallaci veneratus numina cultu;
Mnemonides, (cognorat enim) conſiſtite, dixit:
Nec dubitate, precor, tecto grave ſidus, & imbrem
(Imber erat) vitare meo: ſubiêre minores

Sæpe caſas Superi. dictis & tempore motæ
Annuimuſque viro, primaſque intravimus ædes.
Deſierant imbres; victoque Aquilonibus Auſtro,
Fuſca repurgato fugiebant nubila cælo.
Impetus ire fuit. claudit ſua tecta Pyreneus:
Vimque parat: quam nos ſumtis effugimus alis.
Ipſe ſecuturo ſimilis ſtetit arduus arce:
Quaque via eſt vobis, erit & mihi, dixit, eâdem.
Seque jacit vecors è ſummæ culmine turris:
Et cadit in vultus, diſcuſſique oſſibus oris
Tundit humum moriens ſcelerato ſanguine tinctam.
Muſa loquebatur. pennæ ſonuêre per auras:
Voxque ſalutantum ramis veniebat ab altis.
Suſpicit; & linguæ quærit tam certa loquentes
Unde ſonent: hominemque putat Jove nata locutum.
Ales erant; numeroque novem ſua fata querentes
Inſtiterant ramis imitantes omnia picæ.
Miranti ſic orſa Deæ Dea: Nuper & iſtæ
Auxerunt volucrem victæ certamine turbam.
Pïeros has genuit Pellæis dives in arvis.
Pæonis Evippe mater fuit. illa potentem
Lucinam novies, novies paritura, vocavit.
Intumuit numero ſtolidarum turba ſororum:
Perque tot Hæmonias, & per tot Achaïdas urbes
Huc venit: & tali committunt prælia voce:
Deſinite indoctum vanâ dulcedine vulgus
Fallere. nobiſcum, ſi qua eſt fiducia vobis,
Theſpiades certate Deæ. nec voce, nec arte
Vincemur; totidemque ſumus. vel cedite victæ
Fonte Meduſæo, & Hyanteâ Aganippe:
Vel nos Emathiis ad Pæonas uſque nivoſos
Cedamus campis. dirimant certamina Nymphæ.
Turpe quidem contendere erat; ſed cedere viſum
Turpius. electæ jurant per flumina Nymphæ;
Factaque de vivo preſſere ſedilia ſaxo.
Tunc, ſine ſorte prior quæ ſe certare profeſſa eſt,

Bella canit Superûm : falſoque in honore Gigantas
Ponit, & extenuat magnorum facta Deorum ;
Emiſſumque imâ de ſede Typhoëa terræ
Cælitibus feciſſe metum ; cunctoſque dediſſe
Terga fugæ : donec feſſos Ægyptia tellus
Ceperit, & ſeptem diſcretus in oſtia Nilus.
Huc quoque terrigenam veniſſe Typhoëa narrat,
Et ſe mentitis Superos celaſſe figuris :
Duxque gregis, dixit, fit Jupiter ; unde recurvis
Nunc quoq; formatus Libys eſt cũ cornibus Ammon.
Delius in corvo, proles Semeleïa capro,
Fele ſoror Phœbi, niveâ Saturnia vaccâ,
Piſce Venus latuit, Cyllenius Ibidis alis.
Hactenus ad citharam vocalia moverat ora:
Poſcimur Aonides. ſed forſitan otia non ſint;
Nec noſtris præbere vacet tibi cantibus aurem.
Ne dubita; veſtrumque mihi refer ordine carmen,
Pallas ait : nemoriſque levi conſedit in umbrâ.
Muſa refert : Dedimus ſummam certaminis uni.
Surgit, & immiſſos hederâ collecta capillos
Calliope querulas prætentat pollice chordas :
Atque hæc percuſſis ſubjungit carmina nervis.
Prima Ceres unco glebam dimovit aratro :
Prima dedit fruges, alimentaque mitia terris :
Prima dedit leges. Cereris ſumus omnia munus.
Illa canenda mihi eſt. utinam modo dicere poſſem
Carmina digna Deæ! certè Dea carmine digna eſt.
Vaſta giganteis ingeſta eſt inſula membris
Trinacris ; & magnis ſubjectum molibus urget
Æthereas auſum ſperare Typhoëa ſedes.
Nititur ille quidem, pugnatque reſurgere ſæpe :
Dextra ſed Auſonio manus eſt ſubjecta Peloro :
Læva, Pachyne, tibi : Lilybæo crura premuntur :
Degravat Ætna caput : ſub qua reſupinus arenas
Ejectat, flammamque fero vomit ore Typhœeus.
Sæpe remoliri luctatur pondera terræ ;



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Oppidaque, & magnos evolvere corpore montes.
Inde tremit tellus: & Rex pavet ipſe ſilentum,
Ne pateat, latoque ſolum retegatur hiatu;
Immiſſuſque dies trepidantes terreat umbras.
Hanc metuens cladem tenebroſâ ſede tyrannus
Exierat: curruque atrorum vectus equorum
Ambibat Siculæ cautus fundamina terræ.
Poſtquam exploratum ſatis eſt, loca nulla labare;
Depoſitique metus: videt hunc Erycina vagantem
Monte ſuo reſidens, natumque amplexa volucrem;
Arma, manuſque meæ, mea, nate, potentia, dixit,
Illa, quibus ſuperas omnes, cape tela, Cupido,
Inque Dei pectus celeres molire ſagittas,
Cui triplicis ceſſit fortuna noviſſima regni.
Tu Superos, ipſumque Jovem, tu numina ponti
Victa domas, ipſumque, regit qui numina ponti.
Tartara quid ceſſant? cur non matriſque tuumque
Imperium profers? agitur pars tertia mundi.
Et tamen in cælo quoque tanta potentia noſtro
Spernitur: ac mecum vires minuuntur Amoris.
Pallada nonne vides, jaculatricemque Dianam
Abſceſſiſſe mihi? Cereris quoque filia virgo,
Si patiemur, erit: nam ſpes affectat eaſdem.
At tu, pro ſocio ſi qua eſt mea gratia regno,
Junge Deam patruo. dixit Venus. ille pharêtram
Solvit: & arbitrio matris de mille ſagittis
Unam ſepoſuit. ſed qua nec acutior ulla,
Nec minus incerta eſt, nec quæ magis audiat arcum.
Oppoſitoque genu curvavit flexile cornu:
Inque cor hamatâ percuſſit arundine Ditem.
Haud procul Hennæis lacus eſt à mœnibus altæ,
Nomine Pergus, aquæ. non illo plura Caÿſtros
Carmina cygnorum labentibus audit in undis.
Silva coronat aquas, cingens latus omne; ſuiſque
Frondibus, ut velo, Phœbêos ſubmovet ignes.
Frigora dant rami, Tyrios humus humida flores.

Per-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Perpetuum ver eſt. quo dum Proſerpina luco
Ludit, & aut violas, aut candida lilia carpit;
Dumque puellari ſtudio calathoſque ſinumque
Implet, & æquales certat ſuperare legendo;
Pæne ſimul viſa eſt, dilectaque, raptaque Diti:
*Similis gradatio est in illo poeta: Mars videt hanc, visamque cupit, potiturque cupita*
Uſque adeò properatur amor. Deâ territa mœſto
Et matrem, & comites, ſed matrem ſæpius, ore
Clamat: &, ut ſummâ veſtem laniarat ab orâ,
Collecti flores tunicis cecidêre remiſſis.
Tantaque ſimplicitas puerilibus adfuit annis:
Hæc quoque virgineum movit jactura dolorem.
Raptor agit currus: & nomine quemque vocatos
Exhortatur equos. quorum per colla jubaſque
Excutit obſcurâ tinctas ferrugine habenas.
Perque lacus altos, & olentia ſulfure fertur
Stagna Palicorum ruptâ ferventia terrâ:
Et qua Bacchiadæ bimari gens orta Corintho
Inter inæquales poſuerunt mœnia portus.
Eſt medium Cyanes, & Piſææ Arethuſæ,
Quod coït anguſtis incluſum cornibus æquor.
Hic fuit, à cujus ſtagnum quoque nomine dictum eſt,
Inter Sicelidas Cyane celeberrima Nymphas;
Gurgite quæ medio ſummâ tenus exſtitit alvo,
Agnovitque Deum: Nec longius ibitis, inquit.
Non potes invitæ Cereris gener eſſe. roganda;
Non rapienda fuit. quod ſi componere magnis
Parva mihi fas eſt; & me dilexit Anapis.
Exorata tamen, nec, ut hæc, exterrita nupſi.
Dixit: &, in partes diverſas brachia tendens,
Obſtitit. haud ultra tenuit Saturnius iram:
Terribileſque hortatus equos, in gurgitis ima
Contortum valido ſceptrum regale lacerto
Condidit. icta viam tellus in Tartara fecit:
Et pronos currus medio cratere recepit.
At Cyane, raptamque Deam, contemtaque fontis
Jura ſui mœrens, inconſolabile vulnus

Men-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Mente gerit tacitâ; lacrymiſque abſumitur omnis:
Et, quarum fuerat magnum modo numen, in illas
Extenuatur aquas. molliri membra videres:
Oſſa pati flexus: ungues poſuiſſe rigorem:
Primaque de totâ tenuiſſima quæque liqueſcunt;
Cærulei crines, digitique, & crura, pedeſque:
Nam brevis in gelidas membris exilibus undas
Tranſitus eſt. poſt hæc tergumque, humerique, latuſq;,
Pectoraque in tenues abeunt evanida rivos.
Denique pro vivo vitiatas ſanguine venas
Lympha ſubit: reſtatque nihil, quod prendere poſſis.
Interea pavidæ nequicquam filia matri
Omnibus eſt terris, omni quæſita profundo.
Illam non rutilis veniens Aurora capillis
Ceſſantem vidit, non Heſperus. illa duabus
Flammiferâ pinus manibus ſuccendit ab Ætnâ;
Perque pruinoſas tulit irrequieta tenebras.
Rurſus, ubi alma dies hebetarat ſidera, natam
Solis ad occaſus Solis quærebat ab ortu.
Feſſa labore ſitim collegerat; oraque nulli
Colluerant fontes: cum tectam ſtramine vidit
Forte caſam; parvaſque fores pulſavit: at inde
Prodit anus; Divamque videt; lymphamque roganti,
Dulce dedit, toſtâ quod coxerat ante polentâ.
Dum bibit illa datum; duri puer oris & audax
Conſtitit ante Deam; riſitque, avidamque vocavit.
Offenſa eſt: neque adhuc epotâ parte loquentem
Cum liquido miſtâ perfudit Diva polentâ.
Combibit os maculas; &, qua modo brachia geſſit,
Crura gerit: cauda eſt mutatis addita membris:
Inque brevem formam, ne ſit vis magna nocendi,
Contrahitur: parvâque minor menſura lacertâ eſt.
Mirantem, flentemque, & tangere monſtra parantem
Fugit anum; latebramque petit: aptumque colori
Nomen habet, variis ſtellatus corpora guttis.
Quas Dea per terras, & quas erraverit undas,

Dice-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Dicere longa mora eſt. quærenti defuit orbis.
Sicaniam repetit. dumque omnia luſtrat eundo;
Venit & ad Cyanen: ea, ni mutata fuiſſet,
Omnia narraſſet. ſed & os & lingua volenti
Dicere non aderant: nec, quo loqueretur, habebat.
Signa tamen manifeſta dedit: notamque parenti
Illo forte loco delapſam gurgite ſacro
Perſephones zonam ſummis oſtendit in undis.
Quam ſimul agnovit, tanquam tum denique raptam
Sciſſet, inornatos laniavit Diva capillos:
Et repetita ſuis percuſſit pectora palmis.
Nec ſcit adhuc ubi ſit: terras tamen increpat omnes;
Ingrataſque vocat, nec frugum munere dignas.
Trinacriam ante alias, in qua veſtigia damni
Repperit. ergò illic ſævâ vertentia glebas
Fregit aratra manu: parilique irata colonos
Ruricolaſque boves leto dedit: arvaque juſſit
Fallere depoſitum; vitiataque ſemina fecit.
Fertilitas terræ latum vulgata per orbem
Caſſa jacet: primis ſegetes moriuntur in herbis:
Et modo ſol nimius, nimius modo corripit imber.
Sideraque, ventique nocent: avidæque volucres
Semina jacta legunt: lolium, tribulique fatigant
Triticeas meſſes, & inexpugnabile gramen.
Cum caput Elêis Alpheïas extulit undis:
Rorranteſque comas à fronte removit ad aures:
Atque ait: O toto quæſitæ virginis orbe,
Et frugum genitrix, immenſos ſiſte labores:
Neve tibi fidæ violenta iraſcere terræ.
Terra nihil meruit: patuitque invita rapinæ.
Nec ſum pro patriâ ſupplex: huc hoſpita veni.
Piſa mihi patria eſt: & ab Elide ducimus ortum. Adde Stat: epit: stellæ & Violantillæ. v. 204.
Sicaniam peregrina colo: ſed gratior omni
Hæc mihi terra ſolo eſt. hos nunc Arethuſa penates,
Hanc habeo ſedem; quam tu, mitiſſima, ſerva.
Mota loco cur ſim, tantique per æquoris undas

Ad-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Advehar Ortygiam, veniet narratibus hora
Tempeſtiva meis: cum tu curiſque levata,
Et vultûs melioris eris. mihi pervia tellus
Præbet iter: ſubterque imas ablata cavernas
Hîc caput attollo: deſuetaque ſidera cerno.
Ergo, dum Stygio ſub terris gurgite labor,
Viſa tua eſt oculis illic Proſerpina noſtris.
Illa quidem triſtis, nec adhuc interrita vultu;
Sed regina tamen, ſed opaci maxima mundi;
Sed tamen inferni pollens matrona tyranni.
Mater ad auditas ſtupuit, ceu ſaxea, voces:
Attonitæque diu ſimilis fuit. utque dolore
Pulſa gravi gravis eſt amentia; curribus auras
Exit in æthereas: ibi toto nubila vultu
Ante Jovem paſſis ſtetit invidioſa capillis.
Proque meo veni ſupplex tibi, Jupiter, inquit,
Sanguine, proque tuo. ſi nulla eſt gratia matris;
Nata patrem moveat: neu ſit tibi cura precamur
Vilior illius, quod noſtro eſt edita partu.
En quæſita diu tandem mihi nata reperta eſt:
Si reperire vocas, amittere certius; aut ſi
Scire ubi ſit, reperire vocas. quod rapta, feremus.
Dummodo reddat eam. neque enim prædone marito
Filia digna tua eſt; ſi jam mea filia digna eſt.
Jupiter excepit: Commune eſt pignus onuſque
Nata mihi tecum: ſed, ſi modo nomina rebus
Addere vera placet, non hoc injuria factum,
Verum amor eſt: neque erit nobis gener ille pudori.
Tu modo, Diva, velis. ut deſint cætera; quantum eſt
Eſſe Jovis fratrem! quid quod nec cætera deſunt,
Nec cedit niſi ſorte mihi? ſed tanta cupido
Si tibi diſcidii; repetat Proſerpina cælum:
Lege tamen certâ; ſi nullos contigit illic
Ore cibos. nam ſic Parcarum fœdere cautum eſt.
  Dixerat. at Cereri certum eſt educere natam.
Non ita fata ſinunt. quoniam jejunia virgo

Sol-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Solverat: &, cultis dum ſimplex errat in hortis,
Puniceum curvâ decerpſerat arbore pomum:
Sumtaque pallenti ſeptem de cortice grana
Preſſerat ore ſuo. ſoluſque ex omnibus illud
Viderat Aſcalaphus: quem quondam dicitur Orphne,
Inter Avernales haud ignotiſſima Nymphas,
Ex Acheronte ſuo furvis peperiſſe ſub antris.
Vidit: & indicio reditum crudelis ademit.
Ingemuit regina Erebi; teſtemque profanam
Fecit avem: ſparſumque caput Phlegethontide lymphâ
In roſtrum, & plumas, & grandia lumina vertit.
Ille ſibi ablatus fulvis amicitur ab alis;
Inque caput creſcit; longoſque reflectitur ungues;
Vixque movet natas per inertia brachia pennas:
Fœdaque fit volucris, venturi nuntia luctus,
Ignavus bubo, dirum mortalibus omen.
    Hic tamen indicio pœnam linguâque videri
Commeruiſſe poteſt. vobis, Acheloïdes, unde
Pluma pedeſque avium, cum virginis ora geratis?
An quia, cum legeret vernos Proſerpina flores,
In comitum numero miſtæ, Sirenes, eratis?
Quam poſtquam toto fruſtra quæſiſtis in orbe;
Protinus ut veſtram ſentirent æquora curam,
Poſſe ſuper fluctus alarum inſiſtere remis
Optaſtis: facileſque Deos habuiſtis; & artus
Vidiſtis veſtros ſubitis flaveſcere pennis.
Ne tamen ille canor mulcendas natus ad aures,
Tantaque dos oris linguæ deperderet uſum;
Virginei vultus, & vox humana remanſit.
    At medius fratriſque ſui mœſtæque ſororis
Jupiter ex æquo volventem dividit annum.
Nunc Dea regnorum numen commune duorum
Cum matre eſt totidem, totidem cum conjuge menſes.
Vertitur extemplo facies & mentis & oris:
Nam, modo quæ poterat Diti quoque mœſta videri,
Læta Deæ frons eſt: ut Sol, qui tectus aquoſis

Nu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Nubibus ante fuit, victis ubi nubibus exit.
Exigit alma Ceres, natâ ſecura repertâ,
Quæ tibi cauſſa viæ: cur ſis, Arethuſa, ſacer fons.
Conticuêre undæ: quarum Dea ſuſtulit alto
Fonte caput: virideſque manu ſiccata capillos
Fluminis Elêi veteres narravit amores.
Pars ego Nympharum, quæ ſunt in Achaïde, dixit,
Una fui: nec me ſtudioſius altera ſaltus
Legit, nec poſuit ſtudioſius altera caſſes.
Sed quamvis formæ nunquã mihi fama petita eſt,
Quamvis fortis eram; formoſæ nomen habebam:
Nec mea me facies nimium laudata juvabat.
Quaque aliæ gaudere ſolent, ego ruſtica dote
Corporis erubui; crimenque placere putavi.
Laſſa revertebar (memini) Stymphalide ſilvâ.
Æſtus erat: magnumque labor geminaverat æſtum.
Invenio ſine vortice aquas, ſine murmure euntes,
Perſpicuas imo; per quas numerabilis altà
Calculus omnis erat; quas tu vix ire putares.
Cana ſalicta dabant, nutritaque populus undâ,
Sponte ſua natas ripis declivibus umbras.
Acceſſi; primúmque pedis veſtigia tinxi:
Poplite deinde tenus. neque eo contenta, recingor:
Molliaque impono ſalici velamina curvæ:
Nudaque mergor aquis. quas dum ferioque, trahoque,
Mille modis labens, excuſſaque brachia jacto;
Neſcio quod medio ſenſi ſub gurgite murmur:
Territaque inſiſto propioris margine ripæ.
Quo properas, Arethuſa? ſuis Alpheus ab undis,
Quo properas? iterum rauco mihi dixerat ore.
N. 3. ſupra. 178 Sicut eram, fugio ſine veſtibus. altera veſtes
Ripa meas habuit. tanto magis inſtat, & ardet:
Et quia nuda fui, ſum viſa paratior illi.
Sic ego currebam; ſic me ferus ille premebat:
Ut fugere accipitrem pennâ trepidante columbæ,
Ut ſolet accipiter trepidas agitare columbas.

Uſque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Uſque ſub Orchomenon, Pſophidaque, Cyllenenque,
Mænalioſque ſinus, gelidumque Erimanthon, & Elin
Currere ſuſtinui. nec me velocior ille.
Sed tolerare diu curſus ego viribus impar
Non poteram : longi patiens erat ille laboris.
Per tamen & campos, per opertos arbore montes,
Saxa quoque, & rupes, & qua via nulla, cucurri.
Sol erat à tergo : vidi præcedere longam
Ante pedes umbram ; niſi ſi timor illa videbat.
Sed certè ſonituque pedum terrebar ; & ingens
Crinales vittas afflabat anhelitus oris.
Feſſa labore fugæ, Fer opem, deprendimur, inquam,
Armigeræ, Dictynna, tuæ : cui ſæpe dediſti
Ferre tuos arcus, incluſaque tela pharêtrâ.
Mota Dea eſt ; ſpiſſiſque ferens è nubibus unam
Me ſuper injecit. luſtrat caligine tectam
Amnis ; & ignarus circum cava nubila quærit.
Biſque locum, quo me Dea texerat, inſcius ambit :
Et bis, lö Arethuſa, lö Arethuſa, vocavit.
Quid mihi tunc animi miſeræ fuit? anne quod agnæ eſt,
Siqua lupos audit circum ſtabula alta frementes ?
Aut lepori, qui vepre latens hoſtilia cernit
Ora canum, nulloſque audet dare corpore motus ?
Non tamen abſcedit : neque enim veſtigia cernit
Longius ulla pedum. ſervat nubemque locumque.
Occupat obſeſſos ſudor mihi frigidus artus ;
Cæruleæque cadunt toto de corpore guttæ.
Quaque pedem movi, manat lacus : eque capillis
Ros cadit : & citius, quam nunc tibi fata renarro,
In laticem mutor. ſed enim cognoſcit amatas
Amnis aquas, poſitoque viri, quod ſumſerat, ore,
Vertitur in proprias, ut ſe mihi miſceat, undas.
Delia rumpit humum. cæcis ego merſa cavernis
Advehor Ortygiam : quæ me cognomine Divæ
Grata meæ ſuperas eduxit prima ſub auras.
Hac Arethuſa tenus. geminos Dea fertilis angues

Curribus admovit; frænisque coërcuit ora:
Et medium cæli terræque per aëra vecta eſt:
Atque levem currum Tritonida miſit in arcem
Triptolemo; partimque rudi data ſemina juſſit
Spargere humo, partim poſt tempora longa recultæ.
Jam ſuper Europen ſublimis & Aſida terras
Vectus erat juvenis; Scythicas advertitur oras.
Rex ibi Lyncus erat. regis ſubit ille penates.
Qua veniat, cauſſamque viæ, nomenque rogatus,
Et patriam, Patria eſt claræ mihi, dixit, Athenæ;
Triptolemus nomen. veni nec puppe per undas,
Nec pede per terras: patuit mihi pervius æther.
Dona fero Cereris; latos quæ ſparſa per agros
Frugiferas meſſes, alimentaque mitia reddant.
Barbarus invidit: tantique ut muneris auctor
Ipſe ſit; hoſpitio recipit: ſomnoque gravatum
Aggreditur ferro. conantem figere pectus
Lynca Ceres fecit: rurſuſque per aëra miſit
Mopſopium juvenem ſacros agitare jugales.
Finierat dictos è nobis maxima cantus.
At Nymphæ viciſſe Deas Helicona colentes
Concordi dixêre ſono. convicia victæ
Cum jacerent, Quoniam, dixit, certamine vobis
Supplicium meruiſſe parum eſt, maledictaque culpæ
Additis, & non eſt patientia libera nobis;
Ibimus in pœnas; &, qua vocat ira, ſequemur.
Rident Emathides, ſpernuntque minacia verba;
Conatæque loqui, & magno clamore protervas
Intentare manus, pennas exire per ungues
Aſpexêre ſuos, operiri brachia plumis:
Alteraque alterius rigido concreſcere roſtro
Ora vident, volucreſque novas accedere ſilvis.
Dumque volunt plangi; per brachia mota levatæ
Aëre pendebant nemorum convicia picæ.
Nunc quoque in alitibus facundia priſca remanſit,
Raucaque garrulitas, ſtudiumque immane loquendi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# P. OVIDII NASONIS METAMORPHOSEON

## *LIBER SEXTVS.*

PRæbuerat dictis Tritonia talibus aurem ;
Carminaque Aönidum , juſtamque probaverat iram.
Tum ſecum, Laudare parum eſt ; laudemur & ipſæ :
Numina nec ſperni ſine pœnâ noſtra ſinamus.
Mæoniæque animum fatis intendit Arachnes :
Quam ſibi lanificæ non cedere laudibus artis
Audierat. non illa loco, nec origine gentis
Clara, ſed arte,fuit. pater huic Colophonius Idmon
Phocaïco bibulas tingebat murice lanas.
Occiderat mater : ſed & hæc de plebe, ſuoque
Æqua viro fuerat. Lydas tamen illa per urbes
Quæſierat ſtudio nomen memorabile ; quamvis
Orta domo parvâ , parvis habitabat Hypæpis.
Hujus ut aſpicerent opus admirabile, ſæpe
Deſeruêre ſui Nymphæ vineta Tymoli :
Deſeruêre ſuas Nymphæ Pactolides undas.
Nec factas ſolum veſtes ſpectare juvabat ;
Tum quoque, cum fierent , tantus decor affuit arti.
Sive rudem primos lanam glomerabat in orbes :
Seu digitis ſubigebat opus ; repetitaque longo
Vellera mollibat nebulas æquantia tractu ;
Sive levi teretem verſabat pollice fuſum ;
Seu pingebat acu ; ſcires à Pallade doctam .
Quod tamen ipſa negat : tantâque offenſa magiſtrâ ,
Certet, ait, mecum ; nihil eſt quod victa recuſem.
Pallas anum ſimulat : falſoſque in tempora canos
Addit , & infirmos baculo quoque ſuſtinet artus.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Tum ſic orſa loqui: Non omnia grandior ætas,
Quæ fugiamus, habet. ſeris venit uſus ab annis.
Conſilium ne ſperne meum. tibi fama petatur
Inter mortales faciendæ maxima lanæ.
Cede Deæ: veniamque tuis temeraria dictis
Supplice voce roga. veniam dabit illa roganti.
Aſpicit hanc torvis, inceptaque fila relinquit;
Vixque manum retinens, confeſſaq; vultibus iram,
Talibus obſcuram reſecuta eſt Pallada dictis:
Mentis inops, longâque venis confecta ſenectâ:
Et nimium vixiſſe diu nocet. audiat iſtas,
Si qua tibi nurus eſt, ſi qua eſt tibi filia, voces.
Conſilii ſatis eſt in me mihi. neve monendo
Profeciſſe putes; eadem ſententia nobis.
Cur non ipſa venit; cur hæc certamina vitat?
Tum Dea, Venit, ait; formamque removit anilem;
Palladaque exhibuit. venerantur numina Nymphæ,
Mygdonideſque nurus. ſola eſt non territa virgo.
Sed tamen erubuit; ſubituſque invita notavit
Ora rubor: rurſuſque evanuit. ut ſolet aër
Purpureus fieri, cum primum Aurora movetur;
Et breve poſt tempus candeſcere Solis ab ictu.
Perſtat in incepto, ſtolidæque cupidine palmæ
In ſua fata ruit. neque enim Jove nata recuſat:
Nec monet ulterius: nec jam certamina differt.
Haud mora; conſtituunt diverſis partibus ambæ,
Et gracili geminas intendunt ſtamine telas.
Tela jugo vincta eſt: ſtamen ſecernit arundo:
Inſeritur medium radiis ſubtemen acutis;
Quod digiti expediunt, atque inter ſtamina ductum
Percuſſo feriunt inſecti pectine dentes.
Utraque feſtinant: cinctæque ad pectora veſtes
Brachia docta movent, ſtudio fallente laborem.
Illic & Tyrium quæ purpura ſenſit aënum
Texitur, & tenues parvi diſcriminis umbræ:
Qualis ab imbre ſolet percuſſis ſolibus arcus

In-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Inficere ingenti longum curvamine cælum :
In quo diverſi niteant cum mille colores ,
Tranſitus ipſe tamen ſpectantia lumina fallit.
Uſq; adeò quod tangit idem eſt: tamen ultima diſtant.
Illic & lentum filis immittitur aurum ,
Et vetus in telâ deducitur argumentum.
  Cecropiâ Pallas ſcopulum Mavortis in arce
Pingit, & antiquam de terræ nomine litem.
Bis ſex cæleſtes medio Jove ſedibus altis
Auguſtâ gravitate ſedent. ſua quemque Deorum
Inſcribit facies. Jovis eſt regalis imago.
Stare Deum pelagi, longoque ferire tridente
Aſpera ſaxa facit , medioque è vulnere ſaxi
Exſiluiſſe ferum ; quo pignore vindicet urbem.
At ſibi dat clypeum , dat acutæ cuſpidis haſtam :
Dat galeam capiti : defenditur ægide pectus.
Percuſſamque ſuâ ſimulat de cuſpide terram
Prodere cum baccis fœtum canentis olivæ :
Mirarique Deos. operi victoria finis.
Ut tamen exemplis intelligat æmula laudis ,
Quod pretium ſperet pro tam furialibus auſis ;
Quattuor in partes certamina quattuor addit
Clara colore ſuo, brevibus diſtincta ſigillis.
Threïciam Rhodopen habet angulus unus,& Hæmon;
Nunc gelidos montes, mortalia corpora quondam ;
Nomina ſummorum ſibi qui tribuêre Deorum.
  Altera Pygmææ fatum miſerabile matris
Pars habet. hanc Juno victam certamine juſſit
Eſſe gruem ; populiſque ſuis indicere bellum.
  Pingit & Antigonen auſam contendere quondam
Cum magni conſorte Jovis ; quam regia Juno
In volucrem vertit : nec profuit Ilion illi ,
Laomedonve pater, ſumtis quin candida pennis
Ipſa ſibi plaudat crepitante ciconia roſtro.
  Qui ſupereſt ſolus Cinyran habet angulus orbum:
Iſque gradus templi natarum membra ſuarum

Amplectens, ſaxoque jacens, lacrymare videtur.
Circuit extremas oleis pacalibus oras.
Is modus eſt; operique ſuâ facit arbore finem.
  Mæonis eluſam deſignat imagine tauri
Europen: verum taurum, freta vera putares.
Ipſa videbatur terras ſpectare relictas,
Et comites clamare ſuas, tactumque vereri
Aſſilientis aquæ; timidaſque reducere plantas.
Fecit & Aſterien aquilâ luctante teneri:
Fecit olorinis Ledam recubare ſub alis:
Addidit, ut Satyri celatus imagine pulcram
Jupiter implerit gemino Nycteïda fœtu:
Amphitryon fuerit, cum te Tirynthia cepit;
Aureus ut Danaen, Aſopida luſerit igneus;
Mnemoſynen paſtor: varius Deoïda ſerpens.
Te quoque mutatum torvo, Neptune, juvenco
Virgine in Æoliâ poſuit. tu viſus Enipeus
Gignis Aloïdas; aries Biſaltida fallis. Hygin: fab: 188 adde.
Et te, flava comas, frugum mitiſſima mater,
Senſit equum; te ſenſit avem crinita colubris
Mater equi volucris: ſenſit Delphina Melantho.
Omnibus his faciemque ſuam faciemque locorum
Reddidit. eſt illic agreſtis imagine Phœbus.
Utque modo accipitris pennas, modo terga leonis
Geſſerit: ut paſtor Macareïda luſerit Iſſen.
Liber ut Erigonen falſâ deceperit uvâ:
Ut Saturnus equo geminum Chirona crearit.
Ultima pars telæ, tenui circumdata limbo,
Nexilibus flores hederis habet intertextos.
  Non illud Pallas, non illud carpere Livor
Poſſit opus. doluit ſucceſſu flava virago:
Et rupit pictas cæleſtia crimina veſtes.
Utque Cytoriaco radium de monte tenebat;
Ter quater Idmoniæ frontem percuſſit Arachnes.
Non tulit infelix: laqueoque animoſa ligavit
Guttura. pendentem Pallas miſerata levavit:

Atque ita, Vive quidem, pende tamen, improba, dixit:
Lexque eadem pœnæ, ne ſis ſecura futuri,
Dicta tuo generi, ſeriſque nepotibus eſto.
Poſt ea diſcedens ſuccis Hecateïdos herbæ
Spargit. & extemplo triſti medicamine tactæ
Defluxêre comæ: cumque his & naris & auris.
Fitque caput minimum toto quoque corpore parvæ.
In latere exiles digiti pro cruribus hærent.
Cætera venter habet. de quo tamen illa remittit
Stamen; & antiquas exercet aranea telas.
Lydia tota fremit: Phrygiæque per oppida facti
Rumor it, & magnum ſermonibus occupat orbem.
Ante ſuos Niobe thalamos cognoverat illam,
Tum cum Mæoniam virgo Sipylumque colebat.
Nec tamē admonita eſt pœnâ popularis Arachnes
Cedere cælitibus, verbiſque minoribus uti.
Multa dabant animos. ſed enim nec conjugis artes,
Nec genus amborum, magnique potentia regni,
Sic placuêre illi, quamvis ea cuncta placebant,
Ut ſua progenies: & feliciſſima matrum
Dicta foret Niobe; ſi non ſibi viſa fuiſſet.
Nam ſata Tireſiâ venturi præſcia Manto
Per medias fuerat, divino concita motu,
Vaticinata vias: Iſmenides, ite frequentes:
Et date Latonæ, Latonigeniſque duobus,
Cum prece thura piâ; lauroque innectite crinem.
Ore meo Latona jubet. paretur: & omnes
Thebaïdes juſſis ſua tempora frondibus ornant:
Thuraque dant ſanctis, & verba precantia, flammis.
Ecce venit comitum Niobe celeberrima turbâ,
Veſtibus intexto Phrygiis ſpectabilis auro:
Et, quantum ira ſinit, formoſa: movenſque decoro
Cum capite immiſſos humerum per utrumq; capillos.
Conſtitit: utque oculos circumtulit alta ſuperbos;
Quis furor auditos, inquit, præponere viſis
Cæleſtes? aut cur colitur Latona per aras;



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Numẽ adhuc ſine thure meũ eſt? mihi Tantalus auctor;
Cui licuit ſoli Superorum tangere menſas.
Pleïadum ſoror eſt genitrix mihi: maximus Atlas
Eſt avus, æthereum qui fert cervicibus axem:
Jupiter alter avus. ſocero quoque glorior illo.
Me gentes metuunt Phrygiæ: me regia Cadmi
Sub dominâ eſt: fidibuſque mei commiſſa mariti
Mœnia cum populis à meque viroque reguntur.
In quamcunque domûs adverto lumina partem,
Immenſæ ſpectantur opes. accedit eodem
Digna Deâ facies. huc natas adjice ſeptem,
Et totidem juvenes; & mox generoſque nuruſque.
Quærite nunc, habeat quam noſtra ſuperbia cauſam:
Neſcio quoque audete ſatam Titanida Cæo
Latonam præferre mihi; cui maxima quondam
Exiguam ſedem parituræ terra negavit.
Ne cælo, nec humo, nec aquis Dea veſtra recepta eſt.
Exul erat mundi; donec miſerata vagantem,
Hoſpita tu terris erras, ego, dixit, in undis,
Inſtabilémque locum Delos dedit. illa duobus
Facta parens: uteri pars eſt hæc ſeptima noſtri.
Sum felix. quis enim neget hoc? felixque manebo.
Hoc quoque quis dubitet? tutam me copia fecit.
Major ſum, quam cui poſſit Fortuna nocere.
Multaque ut eripiat; multo mihi plura relinquet.
Exceſſêre metum mea jam bona. fingite demi
Huic aliquid populo natorum poſſe meorum;
Non tamen ad numerum redigar ſpoliata duorum
Latonæ. turbâ quo quantum diſtat ab orbâ?
Ite ſacris, properate ſacris; laurumque capillis
Ponite. deponunt; infectaque ſacra relinquunt:
Quodque licet, tacito venerantur murmure numen.
Indignata Dea eſt: ſummoque in vertice Cynthi
Talibus eſt dictis geminâ cum prole locuta:
En ego veſtra parens, vobis animoſa creatis,
Et niſi Junoni, nulli ceſſura Dearum,

An Dea ſim, dubitor: perque omnia ſæcula cultis
Arceor, ô nati, niſi vos ſuccurritis, aris.
Nec dolor hic ſolus. diro convicia facto
Tantalis adjecit: voſque eſt poſtponere natis
Auſa ſuis: & me (quod in ipſam recidat) orbam
Dixit; & exhibuit linguam ſcelerata paternam.
Adjectura preces erat his Latona relatis:
Deſine, Phœbus ait, (pœnæ mora longa) querelas.
Dixit idem Phœbe. celerique per aëra lapſu
Contigerant tecti Cadmeïda nubibus arcem.
Planus erat latéque patens prope mœnia campus,
Aſſiduis pulſatus equis; ubi turba rotarum,
Duraque mollierant ſubjectas ungula glebas.
Pars ibi de ſeptem genitis Amphione fortes
Conſcendunt in equos, Tyrioque rubentia fuco
Terga premunt; auroque graves moderantur habenas.
E quibus Iſmenos, qui matri ſarcina quondam
Prima ſuæ fuerat, dum certum flectit in orbem
Quadrupedes curſus, ſpumantiaque ora coërcet;
Hei mihi! conclamat; medioque in pectore fixus
Tela gerit; freniſque manu moriente remiſſis
In latus à dextro paulatim defluit armo.
Proximus, audito ſonitu per inane pharêtræ,
Frena dabat Sipylus: veluti cum præſcius imbris
Nube fugit viſâ, pendentiaque undique rector
Carbaſa deducit, ne qua levis effluat aura.
Frena dabat. dantem non evitabile telum
Conſequitur: ſummâque tremens cervice ſagitta
Hæſit; & exſtabat nudum de gutture ferrum.
Ille, ut erat pronus, per colla admiſſa jubaſque
Volvitur; & calido tellurem ſanguine fœdat.
Phædimus infelix, & aviti nominis hæres
Tantalus, ut ſolito finem impoſuêre labori;
Tranſierant ad opus nitidæ juvenile palæſtræ;
Et jam contulerant arcto luctantia nexu
Pectora pectoribus; cum tento concita cornu,

Sicut erant juncti, trajecit utrumque ſagitta.
Ingemuêre ſimul; ſimul incurvata dolore
Membra ſolo poſuêre; ſimul ſuprema jacentes
Lumina verſarunt; animam ſimul exhalarunt.
Aſpicit Alphenor, laniataque pectora plangens
Advolat, ut gelidos complexibus allevet artus:
Inque pio cadit officio. nam Delius illi
Intima fatifero rumpit præcordia ferro.
Quod ſimul eductum, pars eſt pulmonis in hamis
Eruta: cumque animâ cruor eſt effuſus in auras.
At non intonſum ſimplex Damaſichthona vulnus
Afficit. ictus erat, qua crus eſſe incipit, & qua
Mollia nervoſus facit internodia poples.
Dumque manu tentat trahere exitiabile telum,
Altera per jugulum pennis tenus acta ſagitta eſt.
Expulit hanc ſanguis: ſeque ejaculatus in altum
Emicat, & longè terebratâ proſilit aurâ.
Ultimus Ilioneus non profectura precando
Brachia ſuſtulerat: Dîque ô communiter omnes,
Dixerat; (ignarus non omnes eſſe rogandos)
Parcite. motus erat, cum jam revocabile telum
Non fuit, arcitenens. minimo tamen occidit ille
Vulnere; non altâ percuſſo corde ſagittâ.
Fama mali, populique dolor, lacrymæque ſuorum
Tam ſubitæ matrem certam fecêre ruinæ,
Mirantem potuiſſe; iraſcentemque, quod auſi
Hoc eſſent Superi, quod tantum juris haberent.
Nam pater Amphion, ferro per pectus adacto,
Finierat moriens pariter cum luce dolorem.
Heu quantum hæc Niobe Niobe diſtabat ab illâ;
Quæ modo Latoïs populum ſubmoverat aris,
Et mediam tulerat greſſus reſupina per urbem,
Invidioſa ſuis; at nunc miſeranda vel hoſti!
Corporibus gelidis incumbit: & ordine nullo
Oſcula diſpenſat natos ſuprema per omnes.
A quibus ad cælum liventia brachia tendens,

Paſce-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Paſcere, crudelis, noſtro, Latona, dolore;
Paſcere, ait; ſatiaque meo tua pectora luctu:
[Corque ferum ſatia, dixit: per funera ſeptem]
Efferor: exſulta; victrixque inimica triumpha.
Cur autem victrix? miſeræ mihi plura ſuperſunt,
Quàm tibi felici. poſt tot quoque funera vinco.
Dixerat: inſonuit contento nervus ab arcu;
Qui, præter Nioben unam, conterruit omnes.
Illa malo eſt audax. ſtabant cum veſtibus atris
Ante toros fratrum demiſſo crine ſorores.
E quibus una, trahens hærentia viſcere tela,
Impoſito fratri moribunda relanguit ore.
Altera, ſolari miſeram conata parentem,
Conticuit ſubitò; duplicataque vulnere cæco eſt.
[Oraque non preſſit, niſi poſtquam ſpiritus exit.]
Hæc fruſtra fugiens collabitur; illa ſorori
Immoritur: latet hæc; illam trepidare videres.
Sexque datis leto, diverſaque vulnera paſſis,
Ultima reſtabat: quam toto corpore mater,
Totâ veſte tegens, Unam, minimamque relinque;
De multis minimam poſco, clamavit, & unam.
Dumque rogat; pro qua rogat, occidit. orba reſedit
Exanimes inter natos, nataſque, virumque:
Diriguitque malis. nullos movet aura capillos.
In vultu color eſt ſine ſanguine: lumina mœſtis
Stant immota genis: nihil eſt in imagine vivi.
Ipſa quoque interius cum duro lingua palato
Congelat, & venæ deſiſtunt poſſe moveri. Palæphat: adde περὶ ἀπί: 5ων. p. 32 edit: Toll:
Nec flecti cervix, nec brachia reddere geſtus,
Nec pes ire poteſt. intra quoque viſcera ſaxum eſt.
Flet tamen, & validi circumdata turbine venti
In patriam rapta eſt. ibi fixa cacumine montis
Liquitur, & lacrymas etiamnum marmora manant.
  Tum vero cuncti manifeſtam numinis iram
Fœmina virque timent: cultuque impenſius omnes
Magna gemelliparæ venerantur numina Divæ.

Utque ſit, à facto propiore priora renarrant.
E quibus unus ait: Lyciæ quoque fertilis agris
Haud impune Deam veteres ſprevêre coloni.
Res obſcura quidem eſt ignobilitate virorum;
Mira tamen. vidi præſens ſtagnumque lacumque
Prodigio notum. nam me jam grandior ævo,
Impatienſque viæ genitor deducere lectos
Juſſerat inde boves; gentiſque illius eunti
Ipſe ducem dederat. cum quo dum paſcua luſtro,
Ecce lacûs medio ſacrorum nigra favillâ
Ara vetus ſtabat, tremulis circumdata cannis.
Reſtitit; & pavido, Faveas mihi, murmure dixit
Dux meus: & ſimili, Faveas, ego murmure dixi.
Naïadum, Faunine foret tamen ara rogabam,
Indigenæne Dei; cum talia reddidit hoſpes:
Non hac, ô juvenis, montanum numen in arâ eſt.
Illa ſuam vocat hanc, cui quondam regia Juno
Orbe interdixit: quam vix erratica Delos
Orantem accepit, tum cum levis inſula nabat.
Illic, incumbens cum Palladis arbore palmæ,
Edidit invitâ geminos Latona novercâ.
Hinc quoque Junonem fugiſſe puerpera fertur:
Inque ſuo portaſſe ſinu duo numina natos.
Jamque Chimæriferæ, cum Sol gravis ureret arva,
Finibus in Lyciæ, longo Dea feſſa labore,
Sidereo ſiccata ſitim collegit ab æſtu:
Uberaque ebiberant avidi lactantia nati.
Forte lacum melioris aquæ proſpexit in imis
Vallibus: agreſtes illic fruticoſa legebant
Vimina cum juncis, gratamque paludibus ulvam.
Acceſſit, poſitoque genu Titania terram
Preſſit, ut hauriret gelidos potura liquores.
Ruſtica turba vetant. Dea ſic affata vetantes:
Quid prohibetis aquis? uſus communis aquarum.
Nec Solem proprium Natura, nec aëra fecit,
Nec tenues undas. ad publica munera veni,

Quæ

F. Lact. ap. lib: 1 div: inst: cap: 17. Per orbem terræ iactata Latona vix insulam parvam, in qua pareret, invenit.

Quæ tamen ut detis ſupplex peto. non ego noſtros
Abluere hîc artus, laſſataque membra parabam:
Sed relevare ſitim. caret os humore loquentis;
Et fauces arent; vixque eſt via vocis in illis.
Hauſtus aquæ mihi nectar erit: vitamque fatebor
Accepiſſe ſimul. vitam dederîtis in undâ.
Hi quoque vos moveant; qui noſtro brachia tendunt
Parva ſinu. & caſu tendebant brachia nati.
Quem non blanda Deæ potuiſſent verba movere?
Hi tamen orantem perſtant prohibere: minaſque,
Ni procul abſcedat, conviciaque inſuper addunt.
Nec ſatis hoc. ipſos etiam pedibuſque manuque
Turbavêre lacus: imoque è gurgite mollem
Huc illuc limum ſaltu movere maligno.
Diſtulit ira ſitim. neque enim jam filia Cœi
Supplicat indignis; nec dicere ſuſtinet ultra
Verba minora Deâ: tollenſque ad ſidera palmas,
Æternum ſtagno, dixit, vivatis in iſto.
Eveniunt optata Deæ. juvat iſſe ſub undas;
Et modo tota cavâ ſummergere membra palude:
Nunc proferre caput; ſummo modo gurgite nare:
Sæpe ſuper ripam ſtagni conſidere: ſæpe
In gelidos reſilire lacus. & nunc quoque turpes
Litibus exercent linguas: pulſoque pudore,
Quamvis ſint ſub aquâ, ſub aquâ maledicere tentant.
Vox quoque jam rauca eſt; inflataque colla tumeſcunt:
Ipſaque dilatant patulos convicia rictus.
Terga caput tangunt; colla intercepta videntur:
Spina viret: venter, pars maxima corporis, albet:
Limoſoque novæ ſaliunt in gurgite ranæ.
  Sic ubi neſcio quis Lyciâ de gente virorum
Rettulit exitium; Satyri reminiſcitur alter:
Quem Tritoniacâ Latöus arundine victum
Affecit pœnâ. Quid me mihi detrahis? inquit.
Ah piget: ah non eſt, clamabat, tibia tanti!
Clamanti cutis eſt ſummos derepta per artus:



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

D. Cyprianus ep. 9; Inexpugnabilem fidem superare non potuit saeviens diu plaga repetita, quamvis rupta compage viscerum torquerentur in servis Dei non membra sed vulnera.



Nec quicquam, niſi vulnus, erat. cruor undique manat;
Detectique patent nervi: trepidæque ſine ullâ
Pelle micant venæ. ſalientia viſcera poſſis,
Et perlucentes numerare in pectore fibras.
Illum ruricolæ ſilvarum numina Fauni,
Et Satyri fratres, & tunc quoque clarus Olympus,
Et Nymphæ flêrunt: & quiſquis montibus illis
Lanigeroſque greges, armentaque bucera pavit.
Fertilis immaduit, madefactaque terra caducas
Concepit lacrymas, ac venis perbibit imis.
Quas ubi fecit aquam, vacuas emiſit in auras.
Inde petens rapidum ripis declivibus æquor,
Marſya nomen habet, Phrygiæ liquidiſſimus amnis.
  Talibus extemplo redit ad præſentia dictis
Vulgus; & extinctum cum ſtirpe Amphiona lugent.
Mater in invidiâ eſt. tamen hanc quoque dicitur unus
Fleſſe Pelops: humeroque ſuas ad pectora poſtquam
Deduxit veſtes, ebur oſtendiſſe ſiniſtro.
Concolor hic humerus, naſcendi tempore, dextro,
Corporeuſque fuit. manibus mox cæſa paternis
Membra ferunt junxiſſe Deos. aliiſque repertis,
Qui locus eſt juguli medius, ſummique lacerti;
Defuit. impoſitum eſt non comparentis in uſum
Partis ebur: factoque Pelops fuit integer illo.
  Finitimi proceres coëunt: urbeſque propinquæ
Oravêre ſuos ire ad ſolatia reges,
Argoſque, & Sparte, Pelopeïadeſque Mycenæ,
Et nondum torvæ Calydon inviſa Dianæ,
Orchomenoſque ferox, & nobilis ære Corinthos,
Meſſeneque ferax, Patræque, humileſque Cleonæ,
Et Nelêa Pylos, neque adhuc Pittheïa Trœzen.
Quæque urbes aliæ bimari clauduntur ab Iſthmo,
Exteriuſque ſitæ bimari ſpectantur ab Iſthmo.
Credere quis poſſit? ſolæ ceſſatis Athenæ.
Obſtitit officio bellum; ſubvectaque ponto
Barbara Mopſopios terrebant agmina muros.

Threïcius

Threïcius Tereus hæc auxiliaribus armis
Fuderat : & clarum vincendo nomen habebat.
Quem ſibi Pandion opibuſque viriſque potentem ,
Et genus à magno ducentem forte Gradivo ,
Connubio Procnes junxit. non pronuba Juno ,
Non Hymenæus adeſt , non illi Gratia lecto.
Eumenides tenuêre faces de funere raptas :
Eumenides ſtravêre torum : tectoque profanus
Incubuit bubo , thalamique in culmine ſedit.
Hac ave conjuncti Procne Tereuſque ; parentes
Hac ave ſunt facti. gratata eſt ſcilicet illis
Thracia : Dîſque ipſi grates egêre : diemque ,
Quaque data eſt claro Pandione nata tyranno,
Quaque erat ortus Itys , feſtam juſſêre vocari.
Uſque adeo latet utilitas. jam tempora Titan
Quinque per autumnos repetiti duxerat anni :
Cum blandita viro Procne , Si gratia , dixit,
Ulla mea eſt, vel me viſendæ mitte ſorori ;
Vel ſoror huc veniat. redituram tempore parvo
Promittes ſocero. magni mihi numinis inſtar
Germanam vidiſſe dabis. jubet ille carinas
In freta deduci : veloque & remige portus
Cecropios intrat ; Piræaque littora tangit.
Ut primum ſoceri data copia, dextraque dextræ
Jungitur ; infauſto committitur omine ſermo.
Cœperat, adventus cauſſam , mandata referre
Conjugis ; & celeres miſſæ ſpondere recurſus :
Ecce venit magno dives Philomela paratu ;
Divitior formâ : quales audire ſolemus
Naïdas & Dryadas mediis incedere ſilvis :
Si modo des illis cultus , ſimileſque paratus.
Non ſecus exarſit conſpectâ virgine Tereus ;
Quam ſi quis canis ignem ſupponat ariſtis :
Aut frondem , poſitaſque cremet fœnilibus herbas.
Digna quidem facies. ſed & hunc innata libido
Exſtimulat : pronumque genus regionibus illis

In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

In Venerem eſt. flagrat vitio gentiſque ſuoque.
Impetus eſt illi, comitum corrumpere curam,
Nutriciſque fidem: nec non ingentibus ipſam
Sollicitare datis; totumque impendere regnum:
Aut rapere, & ſævo raptam defendere bello.
Et nihil eſt, quod non effræno captus amore
Auſit: nec capiunt incluſas pectora flammas.
Jamque moras malè fert; cupidoque revertitur ore
Ad mandata Procnes; & agit ſua vota ſub illis.
Facundum faciebat amor. quotieſque rogabat
Ulterius juſto; Procnen ita velle ferebat.
Addidit & lacrymas; tanquam mandaſſet & illas.
Prò Superi, quantum mortalia pectora cæcæ
Noctis habent! ipſo ſceleris molimine Tereus
Creditur eſſe pius: laudemque à crimine ſumit.
Quid quod idem Philomela cupit? patrioſque lacertis
Blanda tenens humeros, ut eat viſura ſororem,
Perque ſuam, contraque ſuam, petit uſque, ſalutem.
Spectat eam Tereus; præcontrectatque videndo:
Oſculaque, & collo circumdata brachia cernens;
Omnia pro ſtimulis, facibuſque, ciboque furoris
Accipit. & quoties amplectitur illa parentem;
Eſſe parens vellet: neque enim minus impius eſſet.
Vincitur ambarum genitor prece. gaudet, agitque
Illa patri grates: & ſucceſſiſſe duabus
Id putat infelix; quod erit lugubre duabus.
Jam labor exiguus Phœbo reſtabat: equique
Pulſabant pedibus ſpatium declivis Olympi.
Regales epulæ menſis, & Bacchus in auro
Ponitur. hinc placido dantur ſua corpora ſomno.
At rex Odryſius, quamvis ſeceſſit, in illâ
Æſtuat: & repetens faciem, motuſque, manuſque;
Qualia vult fingit, quæ nondum vidit: & ignes
Ipſe ſuos nutrit, curâ removente ſoporem.
Lux erat: &, generi dextram complexus euntis,
Pandion comitem lacrymis commendat obortis:

Hanc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Hanc ego, care gener, quoniam pia cauſſa coëgit,
[Et voluêre ambæ, voluiſti tu quoque, Tereu,]
Do tibi: perque fidem, cognataque pectora ſupplex,
Per Superos oro, patrio tuearis amore:
Et mihi ſollicitæ lenimen dulce ſenectæ
Quamprimū (omnis erit nobis mora longa) remittas.
Tu quoq; quamprimum, (ſatis eſt procul eſſe ſororem)
Si pietas ulla eſt, ad me, Philomela, redito.
Mandabat; pariterque ſuæ dabat oſcula natæ:
Et lacrymæ mites inter mandata cadebant.
Utque fide pignus dextras utriuſque popoſcit;
Inter ſeque datas junxit; natamque nepotemque
Abſentes memori pro ſe jubet ore ſalutent:
Supremumque vale, pleno ſingultibus ore,
Vix dixit: timuitque ſuæ præſagia mentis.
At ſimul impoſita eſt pictæ Philomela carinæ;
Admotumque fretum remis, tellusque repulſa eſt;
Vicimus, exclamat: mecum mea vota feruntur.
[Exſultatque, & vix animo ſua gaudia differt]
Barbarus: & nuſquam lumen detorquet ab illâ.
Non aliter, quam cum pedibus prædator obuncis
Depoſuit nido leporem Jovis ales in alto:
Nulla fuga eſt capto: ſpectat ſua præmia raptor.
Jamque iter effectum; jamque in ſua littora feſſis
Puppibus exierant: cum rex Pandione natam
In ſtabula alta trahit, ſilvis obſcura vetuſtis:
Atq; ibi pallentem, trepidamque, & cuncta timentem,
Et jam cum lacrymis, ubi ſit germana, rogantem,
Includit: faſſuſque nefas, & virginem, & unam
Vi ſuperat; fruſtra clamato ſæpe parente,
Sæpe ſorore ſuâ, magnis ſuper omnia Divis.
Illa tremit, velut agna pavens, quæ ſaucia cani
Ore excuſſa lupi, nondum ſibi tuta videtur:
Utque columba, ſuo madefactis ſanguine plumis,
Horret adhuc, avidoſq; timet, quibus hæſerat, ungues.
Mox ubi mens rediit; paſſos laniata capillos,

[Lu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

[Lugenti ſimilis, cæſis plangore lacertis,]
Intendens palmas, Prò diris, Barbare, factis,
Prò crudelis, ait! nec te mandata parentis
Cum lacrymis movêre piis, nec cura ſororis,
Nec mea virginitas, nec conjugialia jura?
Omnia turbaſti. pellex ego facta ſorori:
Tu geminis conjux. [non hæc mihi debita pœna.]
Quin animā hanc (ne quod facinus tibi, perfide, reſtet)
Eripis? atque utinam feciſſes ante nefandos
Concubitus! vacuas habuiſſem criminis umbras.
Si tamen hæc Superi cernunt; ſi numina Divûm
Sunt aliquid; ſi non perierunt omnia mecum;
Quandocunque mihi pœnas dabis. ipſa pudore
Projecto tua facta loquar. ſi copia detur;
In populos veniam: ſi ſilvis clauſa tenebor;
Implebo ſilvas, & conſcia ſaxa movebo.
Audiat hæc æther, & ſi Deus ullus in illo eſt.
Talibus ira feri poſtquam commota tyranni;
Nec minor hac metus eſt: cauſsâ ſtimulatus utrâque,
Quo fuit accinctus, vaginâ liberat enſem:
Arreptamque comâ, flexis poſt terga lacertis,
Vincla pati cogit. jugulum Philomela parabat;
Spemque ſuæ mortis viſo conceperat enſe.
Ille indignanti, & nomen patris uſque vocanti,
Luctantique loqui comprenſam forcipe linguam
Abſtulit enſe fero. radix micat ultima linguæ.
Ipſa jacet, terræque tremens immurmurat atræ.
Utque ſalire ſolet mutilatæ cauda colûbræ,
Palpitat; & moriens dominæ veſtigia quærit.
Hoc quoque poſt facinus (vix auſim credere) fertur
Sæpe ſuâ lacerum repetîſſe libidine corpus.
Suſtinet ad Procnen poſt talia facta reverti.
Conjuge quæ viſo germanam quærit: at ille
Dat gemitus fictos, commentaque funera narrat.
Et lacrymæ fecêre fidem. velamina Procne
Deripit ex humeris auro fulgentia lato:

In-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Induiturque atras veſtes: & inane ſepulcrum
Conſtituit: falſiſque piacula manibus infert:
Et luget non ſic lugendæ fata ſororis.
Signa Deus bis ſex acto luſtraverat anno.
Quid faciat Philomela? fugam cuſtodia claudit:
Structa rigent ſolido ſtabulorum mœnia ſaxo:
Os mutum facti caret indice. grande dolori
Ingenium eſt: miſeriſque venit ſollertia rebus.
Stamina barbaricâ ſuſpendit callida telâ:
Purpureaſque notas filis intexuit albis
Indicium ſceleris: perfectaque tradidit uni:
aliter Servius ad Ecl. 6. v. 78. cum Ovidio conſentit Achilles Tatius l. 5. p. 285.
Utque ferat dominæ geſtu rogat. ille rogata
Pertulit ad Procnen: nec ſcit quid tradat in illis.
Evolvit veſtes ſævi matrona tyranni:
Germanæque ſuæ carmen miſerabile legit:
Et (mirum potuiſſe) ſilet. dolor ora repreſſit:
Verbaque quærenti ſatis indignantia linguæ
Defuerunt: nec flere vacat. ſed faſque nefaſque
Confuſura ruit: pœnæque in imagine tota eſt.
Tempus erat, quo ſacra ſolent Triëterica Bacchi
Sithoniæ celebrare nurus. nox conſcia ſacris.
Nocte ſonat Rhodope tinnitibus æris acuti:
Nocte ſuâ eſt egreſſa domo regina: Deique
Ritibus inſtruitur; furialiaque accipit arma.
Vite caput tegitur: lateri cervina ſiniſtro
Vellera dependent: humero levis incubat haſta.
Concita per ſilvas turbâ comitante ſuarum
Terribilis Procne, furiiſque agitata doloris,
Bacche, tuas ſimulat. venit ad ſtabula avia tandem:
Exululatque, Evoëque ſonat, portaſque refringit:
Germanamque rapit: raptæque inſignia Bacchi
Induit: & vultus hederarum frondibus abdit:
Attonitamque trahens intra ſua limina ducit.
Ut ſenſit tetigiſſe domum Philomela nefandam,
Horruit infelix; totoque expalluit ore.
Nacta locum Procne, ſacrorum pignora demit,

Oraque

Oraque develat miſeræ pudibunda ſorori;
Amplexuque petit. ſed non attollere contra
Suſtinet hæc oculos; pellex ſibi viſa ſororis:
Dejectoque in humum vultu, jurare volenti,
Teſtarique Deos, per vim ſibi dedecus illud
Illatum, pro voce manus fuit. ardet, & iram
Non capit ipſa ſuam Procne: fletumque ſororis
Corripiens, Non eſt lacrymis hîc, inquit, agendum,
Sed ferro; ſed ſi quid habes, quod vincere ferrum
Poſſit. in omne nefas ego me, germana, paravi.
Aut ego, cum facibus regalia tecta cremaro,
Artificem mediis immittam Terea flammis:
Aut linguam, aut oculos, aut quæ tibi membra pudorē
Abſtulerunt, ferro rapiam: aut per vulnera mille
Sontē animam expellam. magnum quodcunq;paravi.
Quid ſit, adhuc dubito. peragit dum talia Procne;
Ad matrem veniebat Itys. quid poſſit, ab illo
Admonita eſt: oculiſque tuens immitibus, Ah quam
Es ſimilis patri! dixit. nec plura locuta,
Triſte parat facinus; tacitâque exæſtuat irâ.
Ut tamen acceſſit natus, matrique ſalutem
Attulit, & parvis adduxit colla lacertis,
Miſtaque blanditiis puerilibus oſcula junxit;
Mota quidem eſt genitrix; infractaque conſtitit ira:
Invitique oculi lacrymis maduêre coactis.
Sed ſimul ex nimiâ matrem pietate labare infra 12. 29.
Senſit: ab hoc iterum eſt ad vultus verſa ſororis;
Inque vicem ſpectans ambos, Cur admovet, inquit,
Alter blanditias; raptâ ſilet altera linguâ?
Quam vocat hic matrem, cur non vocat illa ſororem?
Cui ſis nupta vide, Pandione nata marito.
Degeneras. ſcelus eſt pietas in conjuge Tereo.
Nec mora; traxit Ityn: veluti Gangetica cervæ
Lactentem fœtum per ſilvas tigris opacas.
Utque domûs altæ partem tenuêre remotam;
Tendentemque manus, & jam ſua fata videntem;
Eia,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Eia, & jam, mater, clamantem, & colla petentem
Enſe ferit Procne, lateri qua pectus adhæret.
Nec vultum avertit. ſatis illi ad fata vel unum
Vulnus erat: jugulum ferro Philomela reſolvit.
Vivaque adhuc, animæque aliquid retinentia membra
Dilaniant. pars inde cavis exſultat aënis:
Pars verubus ſtridet: manant penetralia tabo.
His adhibet conjux ignarum Terea menſis:
Et patrii moris ſacrum mentita, quod uni
Fas ſit adire viro, comites famulosque removit.
Ipſe ſedens ſolio Tereus ſublimis avito
Veſcitur: inque ſuam ſua viſcera congerit alvum.
Tantaque nox animi eſt, Ityn huc arceſſite, dixit.
Diſſimulare nequit crudelia gaudia Procne:
Jamque ſuæ cupiens exſiſtere nuntia cladis;
Intus habes, quod poſcis, ait. circumſpicit ille,
Atque ubi ſit, quærit. quærenti, iterumque vocanti,
Sicut erat ſparſis furiali cæde capillis,
Proſiliit: Ityoſque caput Philomela cruentum
Miſit in ora patris: nec tempore maluit ullo
Poſſe loqui, & meritis teſtari gaudia dictis.
Thracius ingenti menſas clamore repellit,
Vipereaſque ciet Stygiâ de valle ſorores:
Et modo, ſi poſſit, reſerato pectore diras
Egerere inde dapes, ſemeſaque viſcera geſtit:
Flet modo, ſeque vocat buſtum miſerabile nati:
Nunc ſequitur nudo genitas Pandione ferro.
Corpora Cecropidum pennis pendêre putares;
Pendebant pennis. quarum petit altera ſilvas:
Altera tecta ſubit. neque adhuc de pectore cædis
Exceſſêre notæ; ſignataque ſanguine pluma eſt.
Ille dolore ſuo, pœnæque cupidine velox,
Vertitur in volucrem; cui ſtant in vertice criſtæ:
Prominet immodicum pro longâ cuſpide roſtrum.
Nomen Epops volucri: facies armata videtur.
Hic dolor ante diem longæque extrema ſenectæ

Tem-

Tempora, Tartareas Pandiona miſit ad umbras.
  Sceptra loci, rerumq;capit moderamen Erechtheus;
Juſtitiâ dubium , validiſne potentior armis.
Quattuor ille quidem juvenes, totidemque creârat
Fœmineæ ſortis : ſed erat par forma duarum.
E quibus Æolides Cephalus te conjuge felix,
Procri fuit : Boreæ Tereus Thraceſque nocebant :
Dilectâque diu caruit Deus Orithyïâ ,
Dum rogat , & precibus mavult quam viribus uti.
Aſt ubi blanditiis agitur nihil ; horridus irâ ,
Quæ ſolita eſt illi nimiumque domeſtica vento ;
Et meritò, dixit : quid enim mea tela reliqui,
Sævitiam, & vires, iramque , animoſque minaces ,
Admovique preces ; quarum me dedecet uſus ?
Apta mihi vis eſt. vi triſtia nubila pello :
Vi freta concutio, nodoſaque robora verto ,
Induroque nives, & terras grandine pulſo.
Idem ego, cum fratres cælo ſum nactus aperto ,
(Nam mihi campus is eſt) tanto molimine luctor ;
Ut medius noſtris concurſibus intonet æther;
Exiliantque cavis eliſi nubibus ignes.
Idem ego, cum ſubii convexa foramina terræ ,
Suppoſuique ferox imis mea terga cavernis ;
Sollicito manes , totumque tremoribus orbem.
Hac ope debueram thalamos petiiſſe : ſocerque
Non orandus erat, ſed vi faciendus , Erechtheus.
Hæc Boreas, aut his non inferiora locutus ;
Excuſſit pennas. quarum jactatibus omnis
Afflata eſt tellus ; latumque perhorruit æquor.
Pulvereamque trahens per ſumma cacumina pallam,
Verrit humum : pavidamque metu caligine tectus
Orithyïan amans fulvis amplectitur alis.
Dum volat ; arſerunt agitati fortius ignes.
Nec prius aërii curſûs ſuppreſſit habenas,
Quam Ciconum tenuit populos & mœnia,raptor.
Illic & gelidi conjux Actæa tyranni,

Et genitrix facta eſt; partus enixa gemellos;
Cætera qui matris, pennas genitoris haberent.
Non tamen has unà memorant cum corpore natas:
Barbaque dum rutilis aberat ſubmiſſa capillis;
Implumes Calaïsque puer Zetheſque fuerunt.
Mox pariter ritu pennæ cœpêre volucrum
Cingere utrumque latus; pariter flaveſcere malæ.
Ergo, ubi conceſſit tempus puerile juventæ,
Vellera cum Minyis nitido radiantia villo
Per mare non motum primâ petiêre carinâ.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# P. OVIDII NASONIS METAMORPHOSEON

## *LIBER SEPTIMVS.*

IAmque fretum Minyæ Pagaſæâ puppe ſecabant,
Perpetuâque trahens inopem ſub nocte ſenectam
Phineus viſus erat; juveneſque Aquilone creati
Virgineas volucres miſeri ſenis ore fugarant;
Multaque perpeſſi claro ſub Iäſone, tandem
Contigerant rapidas limoſi Phaſidos undas.
Dumque adeunt regem; Phryxêaque vellera poſcunt;
Lexque datur numeris magnorum horrenda laborum;
Concipit interea validos Æetias ignes:
Et luctata diu, poſtquam ratione furorem
Vincere non poterat; Fruſtra, Medea, repugnas;
Neſcio quis Deus obſtat, ait. mirumque, niſi hoc eſt,
Aût aliquid certè ſimile huic, quod amare vocatur.
Nam cur juſſa patris nimium mihi dura videntur?
Sunt quoque dura nimis. cur, quem modo deniq;vidi,
Ne pereat, timeo? quæ tanti cauſſa timoris?
Excute virgineo conceptas pectore flammas,
Si potes, infelix. ſi poſſem, ſanior eſſem.
Sed trahit invitam nova vis; aliudque Cupido,
Mens aliud ſuadet. video meliora, proboque:
Deteriora ſequor. quid in hoſpite, regia virgo,
Ureris? & thalamos alieni concipis orbis?
Hæc quoq; terra poteſt, quod ames, dare. vivat,an ille
Occidat, in Dîs eſt. vivat tamen. idque precari
Vel ſine amore licet. quid enim commiſit Iäſon?
Quam, niſi crudelem, non tangat Iäſonis ætas,
Et genus, & virtus? quam non, ut cætera deſint,

Forma

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Forma movere poteſt ? certè mea pectora movit.
At, niſi opem tulero, taurorum afflabitur ore :
Concurretque ſuæ ſegeti tellure creatis
Hoſtibus : aut avido dabitur fera præda draconi.
Hoc ego ſi patiar, tum me de tigride natam,
Tum ferrum & ſcopulos geſtare in corde fatebor.
Cur non & ſpecto pereuntem ? oculosque videndo
Conſcelero ? cur non tauros exhortor in illum,
Terrigenaſque feros, inſopitumque draconem ?
Dî meliora velint. quamquam non iſta precanda,
Sed facienda mihi. prodamne ego regna parentis,
Atque ope neſcio quis ſervabitur advena noſtrâ,
Ut per me ſoſpes ſine me det lintea ventis,
Virque ſit alterius ; pœnæ Medea relinquar ?
Si facere hoc, aliamve poteſt præponere nobis,
Occidat ingratus. ſed non is vultus in illo,
Non ea nobilitas animo eſt, ea gratia formæ ;
Ut timeam fraudem, meritique oblivia noſtri.
Et dabit ante fidem : cogamque in fœdera teſtes
Eſſe Deos. quid tuta times ? accingere ; & omnem
Pelle moram. tibi ſe ſemper debebit Iaſon,
Te face ſolenni junget ſibi : perque Pelaſgas
Servatrix urbes matrum celebrabere turbâ.
Ergo ego germanam, fratremque, patremque, Deoſque,
Et natale ſolum ventis ablata relinquam ?
Nempe pater ſævus, nempe eſt mea barbara tellus,
Frater adhuc infans : ſtant mecum vota ſororis.
Maximus intra me Deus eſt. non magna relinquam;
Magna ſequar : titulum ſervatæ pubis Achivæ,
Notitiamque loci melioris, & oppida, quorum
Hic quoque fama viget, cultuſque, arteſque virorum :
Quemque ego cum rebus, quas totus poſſidet orbis,
Æſoniden mutaſſe velim : quo conjuge felix
Et Dîs cara ferar, & vertice ſidera tangam.
Quid, quod neſcio qui mediis concurrere in undis
Dicuntur montes, ratibuſque inimica Charybdis,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Nunc ſorbere fretum, nunc reddere; cinctaque ſævis
Scylla rapax canibus Siculo latrare profundo?
Nempe tenens quod amo, gremioq; in Iaſonis hærens,
Per freta longa ferar. nihil illum amplexa verebor:
Aut, ſi quid metuam, metuam de conjuge ſolo.
Conjugiumne vocas, ſpecioſaque nomina culpæ
Imponis, Medea, tuæ? quin aſpice quantum
Aggrediare nefas: &, dum licet, effuge crimen.
Dixit: & ante oculos rectum, pietaſque, pudorque
Conſtiterant: & victa dabat jam terga Cupido.
Ibat ad antiquas Hecates Perſeïdos aras:
Quas nemus umbroſum, ſecretaque ſilva tegebant.
Et jam fortis erat, pulſuſque reſiderat ardor;
Cum videt Æſoniden: extinctaque flamma revixit.
Erubuêre genæ; totoque recanduit ore.
Ut ſolet à ventis alimenta aſſumere, quæque
Parva ſub inductâ latuit ſcintilla favillâ,
Creſcere; & in veteres agitata reſurgere vires:
Sic jam lentus amor, jam quem languere putares.
[Ut vidit juvenem, ſpecie præſentis inarſit.]
Et caſu, ſolito formoſior Æſone natus
Illâ luce fuit. poſſes ignoſcere amanti.
Spectat; & in vultu, veluti nunc denique viſo,
Lumina fixa tenet: nec ſe mortalia demens
Ora videre putat: nec ſe declinat ab illo.
Ut verò cœpitque loqui, dextramque prehendit
Hoſpes, & auxilium ſubmiſſâ voce rogavit;
Promiſitque torum; lacrymis ait illa profuſis:
Quid faciam video: nec me ignorantia veri
Decipiet, ſed amor. ſervabere munere noſtro:
Servatus promiſſa dato. per ſacra triformis
Ille Deæ, lucoque foret quod numen in illo,
Perque patrem ſoceri cernentem cuncta futuri,
Eventuſque ſuos, per tanta pericula jurat.
Creditus, accepit cantatas protinus herbas,
Edidicitque uſum; lætuſque in tecta receſſit.
Poſtera

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Poſtera depulerat ſtellas Aurora micantes :
Conveniunt populi ſacrum Mavortis in arvum ;
Conſiſtuntque jugis. medio Rex ipſe reſedit
Agmine purpureus, ſceptroque inſignis eburno.
Ecce adamantêis Vulcanum naribus efflant
Æripedes tauri : tactæque vaporibus herbæ
Ardent. utque ſolent pleni reſonare camini,
Aut ubi terrenâ ſilices fornace ſoluti
Concipiunt ignem liquidarum aſpergine aquarum ;
Pectora ſic intus clauſas volventia flammas,
Gutturaque uſta ſonant. tamen illis Æſone natus
Obvius it. vertêre truces venientis ad ora
Terribiles vultus, præfixaque cornua ferro ;
Pulvereumque ſolum pede pulſavêre biſulco ;
Fumificiſque locum mugitibus implevêre.
Diriguêre metu Minyæ. ſubit ille ; nec ignes
Sentit anhelatos : tantum medicamina poſſunt.
Pendulaque audaci mulcet palearia dextrâ :
Suppoſitoſque jugo pondus grave cogit aratri
Ducere & inſuetum ferro proſcindere campum.
Mirantur Colchi : Minyæ clamoribus implent,
Adjiciuntque animos. galeâ tum ſumit aënâ
Vipereos dentes ; & aratos ſpargit in agros.
Semina mollit humus valido prætincta veneno :
Et creſcunt, fiuntque ſati nova corpora dentes.
Utque hominis ſpeciem maternâ ſumit in alvo ;
Perque ſuos intus numeros componitur infans ;
Nec niſi maturus communes exit in auras :
Sic ubi viſceribus gravidæ telluris imago
Effecta eſt hominis, fœto conſurgit in arvo :
Quodque magis mirum, ſimul edita concutit arma.
Quos ubi viderunt præacutæ cuſpidis haſtas
In caput Hæmonii juvenis torquere parantes ;
Demiſêre metu vultumque animumque Pelaſgi.
Ipſa quoque extimuit, quæ tutum fecerat illum :
Utque peti vidit juvenem tot ab hoſtibus unum,

Palluit; & ſubitò ſine ſanguine frigida ſedit.
Neve parum valeant à ſe data gramina, carmen
Auxiliare canit; ſecretaſque advocat artes.
Ille, gravem medios ſilicem jaculatus in hoſtes,
A ſe depulſum Martem convertit in ipſos.
Terrigenæ pereunt per mutua vulnera fratres;
Civilique cadunt acie. gratantur Achivi:
Victoremque tenent; avidiſque amplexibus hærent.
Tu quoque victorem complecti, barbara, velles;
[Obſtitit incepto pudor: at complexa fuiſſes;]
Sed te, ne faceres, tenuit reverentia famæ.
Quod licet, affectu tacito lætaris: agiſque
Carminibus grates, & Dîs auctoribus horum.
Pervigilem ſupereſt herbis ſopire draconem:
Qui criſtâ linguiſque tribus præſignis, & uncis
Dentibus horrendus, cuſtos erat arietis aurei.
Hunc poſtquam ſparſit Lethæi gramine ſucci;
Verbaque ter dixit placidos facientia ſomnos,
Quæ mare turbatum, quæ concita flumina ſiſtant;
Somnus in ignotos oculos ſubrepit: & auro
Heros Æſonius potitur: ſpolioque ſuperbus,
Muneris auctorem ſecum ſpolia altera portans,
Victor Iölciacos tetigit cum conjuge portus.
  Hæmoniæ matres pro gnatis dona receptis,
Grandævique ferunt patres: congeſtaque flammâ
Thura liquefiunt; inductaque cornibus aurum
Victima vota cadit. ſed abeſt gratantibus Æſon,
Jam propior leto, feſſuſque ſenilibus annis.
Cum ſic Æſonides: O cui debere ſalutem
Confiteor, conjux, quanquam mihi cuncta dediſti,
Exceſſitque fidem meritorum ſumma tuorum;
Si tamē hoc poſſunt; quid enim non carmina poſſunt?
Deme meis annis; & demtos adde parenti.
Nec tenuit lacrymas. mota eſt pietate rogantis:
Diſſimilemque animum ſubiit Æeta relictus.
Non tamen affectus tales confeſſa, Quod, inquit,
Ex-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Excidit ore pio, conjux, ſcelus? ergo ego cuiquam
Poſſe tuæ videar ſpatium tranſcribere vitæ?
Nec ſinat hoc Hecate; nec tu petis æqua: ſed iſto,
Quod petis, experiar majus dare munus, Iäſon.
Arte meâ ſoceri longum tentabimus ævum,
Non annis revocare tuis. modo Diva triformis
Adjuvet; & præſens ingentibus annuat auſis.
Tres aberant noctes, ut cornua tota coïrent,
Efficerentque orbem. poſtquam pleniſſima fulſit,
Ac ſolidâ terras ſpectavit imagine Luna;
Egreditur tectis veſtes induta recinctas,
Nuda pedem, nudos humeris infuſa capillos:
Fertque vagos mediæ per muta ſilentia noctis
Incomitata gradus. homines, volucreſque, feraſque
Solverat alta quies: nullo cum murmure ſepes,
Immotæque ſilent frondes; ſilet humidus aër.
Sidera ſola micant. ad quæ ſua brachia tendens
Ter ſe convertit; ter ſumtis flumine crinem
Irroravit aquis; ternis ululatibus ora
Solvit: & in durâ ſubmiſſo poplite terrâ,
Nox, ait, arcanis fidiſſima, quæque diurnis
Aurea cum Lunâ ſucceditis ignibus aſtra,
Tuque triceps Hecate, quæ cœptis conſcia noſtris
Adjutrixque venis, cantuſque, arteſque magarum,
Quæque magas, Tellus, pollentibus inſtruis herbis;
Auræque, & venti, monteſque, amneſque, lacuſque,
Dîque omnes nemorum, Dîque omnes noctis adeſte:
Quorum ope, cum volui, ripis mirantibus amnes
In fontes rediêre ſuos: concuſſaque ſiſto;
Stantia concutio cantu freta; nubila pello;
Nubilaque induco: ventos abigoque vocoque:
Vipereas rumpo verbis & carmine fauces:
Vivaque ſaxa, ſuâ convulſaque robora terrâ,
Et ſilvas moveo; jubeoque tremiſcere montes:
Et mugire ſolum, maneſque exire ſepulcris.
Te quoque, Luna, traho, quamvis Temeſæa labores

Æra tuos minuant. currus quoque carmine noſtro
Pallet avi; pallet noſtris Aurora venenis.
Vos mihi taurorum flammas hebetaſtis; & unco
Haud patiens oneris collum preſſiſtis aratro.
Vos ſerpentigenis in ſe fera bella dediſtis:
Cuſtodemque rudem ſomni ſopiſtis: & aurum
Vindice decepto Graias miſiſtis in urbes.
Nunc opus eſt ſuccis; per quos renovata ſenectus
In florem redeat, primoſque recolligat annos.
Et dabitis: neque enim micuerunt ſidera fruſtra;
Nec fruſtra volucrum tractus cervice draconum
Currus adeſt. aderat demiſſus ab æthere currus.
Quo ſimul aſcendit; frænataque colla draconum
Permulſit, manibuſque leves agitavit habenas;
Sublimis rapitur: ſubjectaque Theſſala Tempe
Deſpicit, & creteis regionibus applicat angues:
Et quas Oſſa tulit, quas altus Pelion herbas,
Othryſque, Pinduſque, & Pindo major Olympus,
Perſpicit: & placitâ partim radice revellit;
Partim ſuccidit curvamine falcis aënæ.
Multa quoque Apidani placuerunt gramina ripis,
Multa quoque Amphryſi: neq; eras immunis, Enipeu:
Nec non Penêæ, nec non Spercheides undæ
Contribuêre aliquid, juncoſaque littora Bœbes.
Carpit & Euboïcâ vivax Anthedone gramen,
Nondum mutato vulgatum corpore Glauci.
Et jam nona dies curru penniſque draconum,
Nonaque nox omnes luſtrantem viderat agros;
Cum rediit: neque erant paſti, niſi odore, dracones;
Et tamen annoſæ pellem poſuêre ſenectæ.
Conſtitit adveniens citra limenque, foreſque;
Et tantum cælo tegitur: refugitque viriles
Contactus; ſtatuitque aras è ceſpite binas,
Dexteriore Hecates, at lævâ parte Juventæ.
Quas ubi verbenis, ſilvâque incinxit agreſti;
Haud procul egeſtâ ſcrobibus tellure duabus



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Sacra facit: cultroſque in guttura velleris atri
Conjicit; & patulas perfundit ſanguine foſſas.
Tum ſuper invergens liquidi carcheſia Bacchi,
Æneaque invergens tepidi carcheſia lactis;
Verba ſimul fundit, terrenaque numina poſcit:
Umbrarumque rogat raptâ cum conjuge regem,
Ne properent artus animâ fraudare ſeniles.
Quos ubi placavit precibuſque & murmure longo;
Æſonis effœtum proferri corpus ad aras
Juſſit: & in plenos reſolutum carmine ſomnos
Exanimi ſimilem ſtratis porrexit in herbis.
Hinc procul Æſonidē, procul hinc jubet ire miniſtros:
Et monet arcanis oculos removere profanos.
Diffugiunt juſſi. paſſis Medea capillis
Bacchantum ritu flagrantes circuit aras:
Multifidaſque faces in foſſâ ſanguinis atrâ
Tingit: & intinctas geminis accendit in aris.
Terque ſenem flammâ, ter aquâ, ter ſulfure luſtrat.
Interea validum poſito medicamen aëno
Fervet, & exſultat; ſpumiſque tumentibus albet.
Illic Hæmoniâ radices valle reſectas,
Seminaque, floreſque, & ſuccos incoquit acres.
Adjicit extremo lapides Oriente petitos,
Et, quas Oceani refluum mare lavit, arenas.
Addit & exceptas Lunâ pernocte pruinas,
Et ſtrigis infames, ipſis cum carnibus, alas;
Inque virum ſoliti vultus mutare ferinos
Ambigui proſecta lupi. nec defuit illic
Squamea Cinyphii tenuis membrana chelydri,
Vivaciſque jecur cervi: quibus inſuper addit
Ora caputque novem cornicis ſæcula paſſæ.
His & mille aliis poſtquam ſine nomine rebus
Propoſitum inſtruxit mortali barbara munus;
Arenti ramo jampridem mitis olivæ
Omnia confudit; ſummiſque immiſcuit ima.
Ecce vetus calido verſatus ſtipes aëno

Fit viridis primò: nec longo tempore frondem
Induit; & ſubitò gravidis oneratur olivis.
At quacunque cavo ſpumas ejecit aëno
Ignis, & in terram guttæ cecidêre calentes;
Vernat humus: floreſque, & mollia pabula ſurgunt.
Quod ſimul ac vidit; ſtricto Medea recludit
Enſe ſenis jugulum: veteremque exire cruorem
Paſſa, replet ſuccis. quos poſtquam combibit Æſon
Aut ore acceptos, aut vulnere; barba comæque
Canitie poſitâ nigrum rapuêre colorem.
Pulſa fugit macies: abeunt pallorque ſituſque;
Adjectoque cavæ ſupplentur ſanguine venæ;
Membraque luxuriant. Æſon miratur, & olim
Ante quater denos hunc ſe reminiſcitur annos.
  Viderat ex alto tanti miracula monſtri
Liber: & admonitus juvenes nutricibus annos
Poſſe ſuis reddi; capit hoc à Tethye munus.
  Neve doli ceſſent; odium cum conjuge falſum
Phaſias aſſimulat: Peliæque ad limina ſupplex
Confugit. atque illam (quoniam gravis ipſe ſenectâ)
Asteropea & Antinoe. Pausan: in Arcad: p. 245 Excipiunt natæ. quas tempore callida parvo
Colchis amicitiæ mendacis imagine cepit.
Dumque refert, inter meritorum maxima, demtos
Æſonis eſſe ſitus; atque hac in parte moratur;
Spes eſt virginibus Peliâ ſubjecta creatis,
Arte ſuum parili revireſcere poſſe parentem.
[ Idque petunt: pretiumque jubent ſine fine paciſci.]
Illa brevi ſpatio ſilet; & dubitare videtur:
Suſpenditque animos fictâ gravitate rogantes.
Mox ubi pollicita eſt, Quo ſit fiducia major
Muneris hujus, ait: qui veſtras maximus ævo eſt
Dux gregis inter oves, agnus medicamine fiet.
Protinus innumeris effœtus laniger annis
Attrahitur, flexo circum cava tempora cornu:
Cujus ut Hæmonio marcentia guttura cultro
Fodit, & exiguo maculavit ſanguine ferrum;

Mem-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Membra ſimul pecudis, validoſque venefica ſuccos
Mergit in ære cavo. minuuntur corporis artus:
Cornuaque exuitur, nec non cum cornibus annos:
Et tener auditur medio balatus aëno.
Nec mora; balatum mirantibus exſilit agnus:
Laſcivitque fugâ; lactantiaque ubera quærit.
Obſtupuêre ſatæ Peliâ: promiſſaque poſtquam
Exhibuêre fidem; tum verò impenſius inſtant.
Ter juga Phœbus equis in Ibero gurgite merſis
Demſerat; & quartâ radiantia nocte micabant
Sidera; cum rapido fallax Æetias igni
Imponit purum laticem, & ſine viribus herbas.
Jamque neci ſimilis, reſoluto corpore, regem,
Et cum rege ſuo cuſtodes ſomnus habebat,
Quem dederant cantus, magicæq; potentia linguæ.
Intrarant juſſæ cum Colchide limina natæ:
Ambierantque torum: Quid nunc dubitatis inertes?
Stringite, ait, gladios: veteremque haurite cruorem;
Ut repleam vacuas juvenili ſanguine venas.
[In manibus veſtris vita eſt ætaſque parentis.]
Si pietas ulla eſt, nec ſpes agitatis inanes;
Officium præſtate patri: teliſque ſenectam
Exigite; & ſaniem conjecto emittite ferro.
His, ut quæque pia eſt, hortatibus impia prima eſt: V. infra 8. v. 475.
Et ne ſit ſcelerata, facit ſcelus. haud tamen ictus
Ulla ſuos ſpectare poteſt: oculoſque reflectunt;
Cæcaque dant ſævis averſæ vulnera dextris.
Ille, cruore fluens, cubito tamen allevat artus:
Semilacerque toro tentat conſurgere: & inter
Tot medius gladios pallentia brachia tendens;
Quid facitis, gnatæ? quid vos in fata parentis
Armat, ait? cecidêre illis animique manuſque.
Plura locuturo cum verbis guttura Colchis
Abſtulit, & calidis laniatum merſit aënis.
Quod niſi pennatis ſerpentibus iſſet in auras;
Non exemta foret pœnæ, fugit alta ſuperque

Pelion umbroſum Philyreïa tecta, ſuperque
Othryn, & eventu veteris loca nota Cerambi.
Hic ope Nympharum ſublatus in aëra pennis,
Cum gravis infuſo tellus foret obruta ponto,
Deucalionêas effugit inobrutus undas.
Æoliam Pitanen à lævâ parte relinquit,
Factaque de ſaxo longi ſimulacra draconis:
Idæumque nemus: quo raptum furta juvencum
Occuluit Liber falſi ſub imagine cervi:
Quaque pater Corythi parvâ tumulatur arenâ:
Et quos Mæra novo latratu terruit agros.
Eurypylique urbem, qua Coæ cornua matres
Geſſerunt, tum cum diſcederet Herculis agmen:
Phœbêamque Rhodon, & Ialyſios Telchinas,
Quorum oculos ipſo vitiantes omnia viſu
Jupiter exoſus, fraternis ſubdidit undis.
Tranſit & antiquæ Cartheïa mœnia Ceæ,
Qua pater Alcidamas placidam de corpore natæ
Miraturus erat naſci potuiſſe columbam.
Inde lacus Hyries videt, & Cycneïa Tempe,
Quæ ſubitus celebravit olor. nam Phyllius illic
Imperio pueri volucreſque ferumque leonem
Tradiderat domitos: taurum quoque vincere juſſus
Vicerat; &, ſpreto toties iratus amore,
Præmia poſcenti taurum ſuprema negabat.
Ille indignatus, Cupies dare, dixit: & alto
Deſiluit ſaxo. cuncti cecidiſſe putabant:
Factus olor niveis pendebat in aëra pennis.
At genitrix Hyrie, ſervari neſcia, flendo
Delicuit: ſtagnumque ſuo de nomine fecit.
Adjacet his Pleuron: in qua trepidantibus alis
Ophias effugit natorum vulnera Combe.
Inde Calaurêæ Latoïdos aſpicit arva,
In volucrem verſi cum conjuge conſcia regis.
Dextera Cyllene eſt: in qua cum matre Menephron
Concubiturus erat, ſævarum more ferarum.

Cephiſon

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Cephiſon procul hinc deflentem fata nepotis
Reſpicit in tumidam phocen ab Apolline verſi:
Eumelique domum lugentis in aëre natam.
Tandem vipereis Ephyren Pirenida pennis
Contigit. hîc ævo veteres mortalia primo
Corpora vulgarunt pluvialibus edita fungis.
Sed poſtquam Colchis arſit nova nupta venenis,
Flagrantemq; domum regis mare vidit utrumque;
Sanguine natorum perfunditur impius enſis:
[Ultaque ſe male mater, Iaſonis effugit arma.]
Hinc Titaniacis ablata draconibus, intrat
Palladias arces: quæ te, juſtiſſime Phineu,
Teque, ſenex Peripha, pariter videre volantes,
Innixamque novis neptem Polypemonis alis.
Excipit hanc Ægeus, facto damnandus in uno:
Nec ſatis hoſpitium eſt, thalami quoque fœdere jungit.
Jamque aderat Theſeus proles ignara parenti;
Qui virtute ſua bimarem pacaverat Iſthmon.
Hujus in exitium miſcet Medea, quod olim
Attulerat ſecum Scythicis aconiton ab oris.
Illud Echidnêæ memorant è dentibus ortum
Eſſe canis. ſpecus eſt tenebroſo cæcus hiatu:
Eſt via declivis, per quam Tirynthius heros
Reſtantem, contraque diem radioſque micantes
Obliquantem oculos, nexis adamante catenis,
Cerberon abſtraxit: rabidâ qui concitus irâ
Implevit pariter ternis latratibus auras:
Et ſparſit virides ſpumis albentibus agros.
Has concrêſſe putant; nactaſque alimenta feracis
Fœcundique ſoli, vires cepiſſe nocendi.
Quæ quia naſcuntur dura vivacia caute,
Agreſtes aconita vocant. ea conjugis aſtu
Ipſe parens Ægeus nato porrexit, ut hoſti.
Sumſerat ignarâ Theſeus data pocula dextrâ;
Cum pater in capulo gladii cognovit eburno
Signa ſui generis: facinuſque excuſſit ab ore.

Effugit illa necem, nebulis per carmina motis.
At genitor, quanquam lætatur ſoſpite nato;
Attonitus tantum leti diſcrimine parvo
Committi potuiſſe nefas, fovet ignibus aras,
Muneribuſque Deos implet: feriuntque ſecures
Colla toroſa boum vinctorum cornua vittis.
Nullus Erechthidis fertur celebratior illo
Illuxiſſe dies. agitant convivia patres,
Et medium vulgus: nec non & carmina, vino
Ingenium faciente, canunt. te, maxime Theſeu,
Mirata eſt Marathon Cretæi ſanguine tauri:
Quodque ſuis ſecurus arat Cromyona colonus;
Munuſque opuſque tuum eſt. tellus Epidauria per te
Clavigeram vidit Vulcani occumbere prolem:
Vidit & immitem Cepheſias ora Procruſten:
Cercyonis letum vidit Cerealis Eleuſin.
Occidit ille Sinis, magnis male viribus uſus;
Qui poterat curvare trabes; & agebat ab alto
Ad terram latè ſparſuras corpora pinus.
Tutus ad Alcathoën Lelegeïa mœnia limes
Compoſito Scirone patet: ſparſique latronis
Terra negat ſedem, ſedem negat oſſibus unda:
Quæ jactata diu fertur duraſſe vetuſtas
In ſcopulos. ſcopulis nomen Scironis inhæret.
Si titulos annoſque tuos numerare velimus;
Facta premant annos. pro te, fortiſſime, vota
Publica ſuſcipimus: Bacchi tibi ſumimus hauſtus.
Conſonat aſſenſu populi, precibuſque faventum
Regia: nec totâ triſtis locus ullus in urbe eſt.
Nec tamen (uſque adeo nulli ſincera voluptas;
Sollicitique aliquid lætis intervenit) Ægeus
Gaudia percepit nato ſecura recepto.
Bella parat Minos: qui quanquam milite, quanquam
Claſſe valet; patriâ tamen eſt firmiſſimus irâ:
Androgeïque necem juſtis ulciſcitur armis.
Ante tamen bellum vires acquirit amicas:

Quaq; potens habitus,volucri freta claſſe pererrat.
Hinc Anaphen ſibi jungit , & Aſtypaleïa regna ;
Promiſſis Anaphen , regna Aſtypaleïa bello :
Hinc humilem Myconon, cretoſaque rura Cimoli,
Florentemque Cythnon, Scyron, planamq; Seriphon,
Marmoreamque Paron , quaque impia prodidit arcem
Sithonis accepto, quod avara popoſcerat, auro.
Mutata eſt in avem , quæ nunc quoque diligit aurum;
Nigra pedem ; nigris velata monedula pennis.
At non Oliaros, Didymæque,& Tenos, & Andros,
Et Gyaros, nitidæque ferax Peparethos olivæ ,
Gnoſſiacas juvêre rates : latere inde ſiniſtro
Oenopiam Minos petit Æacideïa regna.
Oenopiam veteres appellavêre : ſed ipſe
Æacus Æginam genitricis nomine dixit.
Turba ruit , tantæque virum cognoſcere famæ
Expetit. occurrunt illi Telamonque minorque
Quam Telamon, Peleus, & proles tertia Phocus.
Ipſe quoque egreditur tardus gravitate ſenili
Æacus : & quæ ſit veniendi cauſſa requirit.
Admonitus patrii luctûs ſuſpirat , & illi
Dicta refert rector populorum talia centum :
Arma juves oro pro gnato ſumta ; piæque
Pars ſis militiæ. tumulo ſolatia poſco.
Huic Aſopiades, Petis irrita, dixit, & urbi
Haud facienda meæ: neque enim conjunctior ulla
Cecropidis hac eſt tellus. ea fœdera nobis.
Triſtis abit, Stabuntque tibi tua fœdera magno,
Dixit: & utilius bellum putat eſſe minari ,
Quam gerere, atque ſuas ibi præconſumere vires.
Claſſis ab Oenopiis etiamnum Lyctia muris
Spectari poterat ; cum pleno concita velo
Attica puppis adeſt , in portuſque intrat amicos :
Quæ Cephalum,patriæque ſimul mandata ferebat.
Æacidæ longo juvenes poſt tempore viſum
Agnovêre tamen Cephalum; dextraſque dedêre :

Inque patris duxêre domum. ſpectabilis heros,
Et veteris retinens etiamnum pignora formæ,
Ingreditur; ramumque tenens popularis olivæ
A dextrâ lævâque duos ætate minores
Major habet, Clyton & Buten, Pallante creatos.
Poſtquam congreſſus primi ſua verba tulerunt;
Cecropidum Cephalus peragit mandata, rogatque
Auxilium; fœduſque refert, & jura parentum:
Imperiumque peti totius Achaïdos addit.
Sic ubi mandatam juvit facundia cauſſam;
Æacus in capulo ſceptri nitente ſiniſtrâ,
Ne petite auxilium, ſed ſumite, dixit, Athenæ.
Nec dubiè vires, quas hæc habet inſula, veſtras
Ducite, & omnis eat rerum ſtatus iſte mearum.
Robora non deſunt: ſuperat mihi miles, & hoſti.
Gratia Dîs; felix & inexcuſabile tempus.
Immo ita ſit, Cephalus, creſcat tua civibus opto
Res, ait. adveniens equidem modo gaudia cepi;
Cum tam pulcra mihi, tam par ætate juventus
Obvia proceſſit. multos tamen inde requiro,
Quos quondam vidi veſtrâ prius urbe receptus.
Æacus ingemuit; triſtique ita voce locutus:
Flebile principium melior fortuna ſequetur.
Hanc utinam poſſem vobis memorare! ſine ullo
Ordine nunc repetam. neu longâ ambage morer vos;
Oſſa ciniſque jacent, memori quos mente requiris.
Et quota pars illi rerum periêre mearum!
Dira lues irâ populis Junonis iniquæ
Incidit exoſæ dictas à pellice terras.
Dum viſum mortale malum, tantæque latebat
Cauſſa nocens cladis; pugnatum eſt arte medendi.
Exitium ſuperabat opem; quæ victa jacebat.
Principio cælum ſpiſſâ caligine terras
Preſſit; & ignavos incluſit nubibus æſtus.
Dumque quater junctis implevit cornibus orbem
Luna; quater plenum tenuata retexuit orbem,

Leti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Letiferis calidi ſpirarunt flatibus Auſtri.
Conſtat & in fontes vitium veniſſe, lacuſque;
Milliaque incultos ſerpentum multa per agros
Erraſſe; atque ſuis fluvios temeraſſe venenis.
Strage canum primâ, volucrumq;, oviumq;, boumq;,
Inque feris ſubiti deprenſa potentia morbi.
Concidere infelix validos miratur arator
Inter opus tauros; medioque recumbere ſulco.
Lanigeris gregibus balatus dantibus ægros
Sponte ſuâ lanæque cadunt, & corpora tabent.
Acer equus quondam, magnæque in pulvere famæ,
Degenerat palmas; veterumque oblitus honorum,
Ad præſepe gemit, morbo moriturus inerti.
Non aper iraſci meminit; non fidere curſu
Cerva; nec armentis incurrere fortibus urſi.
Omnia languor habet. ſilviſque, agriſque, viiſque
Corpora fœda jacent. vitiantur odoribus auræ.
Mira loquor. non illa canes, avidæque volucres,
Non cani tetigêre lupi: dilapſa liqueſcunt;
Afflatuque nocent; & agunt contagia latè.
Pervenit ad miſeros damno graviore colonos
Peſtis, & in magnæ dominatur mœnibus urbis.
Viſcera torrentur primò: flammæque latentis
Indicium rubor eſt, & ductus anhelitus ægrè.
Aſpera lingua tumet; trepidiſque arentia venis
Ora patent: auræque graves captantur hiatu.
Non ſtratum, non ulla pati velamina poſſunt:
Dura ſed in terrâ ponunt præcordia: nec fit
Corpus humo gelidum, ſed humus de corpore fervet.
Nec moderator adeſt: inque ipſos ſæva medentes
Erumpit clades; obſuntque auctoribus artes.
Quo propior quiſque eſt, ſervitque fidelius ægro;
In partem leti citius venit. utque ſalutis
Spes abiit; finemque vident in funere morbi;
Indulgent animis: & nulla, quid utile, cura eſt.
Utile enim nihil eſt. paſſim, poſitoque pudore,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Fontibus, & fluviis, puteiſque capacibus hærent:
Nec prius eſt exſtincta ſitis, quam vita, bibendo.
[Inde graves multi nequeunt conſurgere; & ipſis
Immoriuntur aquis: aliquis tamen haurit & illas.]
Tantaque ſunt miſeris inviſi tædia lecti;
Proſiliunt: aut, ſi prohibent conſiſtere vires,
Corpora devolvunt in humum; fugiuntq; penates
Quiſque ſuos: ſua cuique domus funeſta videtur.
[Et quia cauſa latet, locus eſt in crimine notus.]
Semanimes errare viis, dum ſtare valebant,
Aſpiceres; flentes alios, terræque jacentes;
Laſſaque verſantes ſupremo lumina motu.
[Membraque pendentis tendunt ad ſidera cæli,
Hìc, illic ubi mors deprenderat, exhalantes.]
Quid mihi tunc animi fuit? an, quod debuit eſſe,
Ut vitam odiſſem, & cuperem pars eſſe meorum?
Quo ſe cunque acies oculorum flexerat; illic
Vulgus erat ſtratum. veluti cum putria motis
Poma cadunt ramis, agitatâque ilice glandes.
Templa vides contra gradibus ſublimia longis:
Jupiter illa tenet. quis non altaribus illis
Irrita thura tulit? quoties pro conjuge conjux,
Pro gnato genitor, dum verba precantia dicit,
Non exoratis animam finivit in aris:
Inque manu thuris pars inconſumta reperta eſt!
Admoti quoties templis, dum vota ſacerdos
Concipit, & fundit purum inter cornua vinum,
Haud exſpectato ceciderunt vulnere tauri!
Ipſe ego ſacra Jovi pro me, patriâque, tribuſque
Cum facerem natis, mugitus victima diros
Edidit: & ſubitò collapſa ſine ictibus ullis
Exiguo tinxit ſubjectos ſanguine cultros.
Fibra quoq; ægra notas veri, monituſque Deorum
Perdiderat. triſtes penetrant ad viſcera morbi.
Ante ſacros vidi projecta cadavera poſtes:
Ante ipſas, quo mors foret invidioſior, aras.

Pars animam laqueo claudunt; mortiſque timorem
Morte fugant: ultróque vocant venientia fata.
Corpora miſſa neci nullis de more feruntur
Funeribus: neque enim capiebant funera portæ.
Aut inhumata premunt terras: aut dantur in altos
Indotata rogos. & jam reverentia nulla eſt:
Deque rogis pugnant: alieniſque ignibus ardent.
Qui lacryment, deſunt: indefletæque vagantur
Natorumque virûmq; animæ, juvenumque ſenumq;.
Nec locus in tumulos, nec ſufficit arbor in ignes.
  Attonitus tanto miſerarum turbine rerum,
Jupiter ô, dixi, ſi te non falſa loquuntur
Dicta ſub amplexus Æginæ Aſopidos iſſe:
Nec te, magne pater, noſtri pudet eſſe parentem;
Aut mihi redde meos: aut me quoque conde ſepulcro.
Ille notam fulgore dedit, tonitruque ſecundo.
Accipio, ſintque iſta precor felicia mentis
Signa tuæ, dixi: quod das mihi, pigneror, omen.
Forte fuit juxta patulis rariſſima ramis
Sacra Jovi quercus de ſemine Dodonæo.
Hìc nos frugilegas aſpeximus agmine longo
Grande onus exiguo formicas ore gerentes,
Rugoſoque ſuum ſervantes cortice callem.
Dum numerum miror, Totidem, pater optime, dixi,
Tu mihi da cives: & inania mœnia reple.
Intremuit, ramiſque ſonum ſine flamine motis
Alta dedit quercus. pavido mihi membra timore
Horruerant, ſtabantque comæ. tamen oſcula terræ,
Roboribuſque dedi: nec me ſperare fatebar;
Sperabam tamen: atque animo mea vota fovebam.
Nox ſubit: & curis exercita corpora ſomnus
Occupat. ante oculos eadem mihi quercus adeſſe,
Et ramos totidem, totidemque animalia ramis
Ferre ſuis viſa eſt; parilique tremiſcere motu:
Graniferumque agmen ſubjectis ſpargere in arvis.
Creſcere quod ſubito, & majus majuſque videri,

Ac

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Ac ſe tollere humo: rectoque adſiſtere trunco;
Et maciem numerumque pedum, nigrumque colorem
Ponere; & humanam membris inducere formam.
Somnus abit. damno vigilans mea viſa; querorque
In Superis opis eſſe nihil. at in ædibus ingens
Murmur erat: voceſq; hominum exaudire videbar,
Jam mihi deſuetas. dum ſuſpicor has quoque ſomni;
Ecce venit Telamon properus: foribuſque recluſis,
Speque fideque, pater, dixit, majora videbis.
Egredere. egredior: qualeſque in imagine ſomni
Viſus eram vidiſſe viros, ex ordine tales
Aſpicio, agnoſcoque. adeunt; regemque ſalutant.
Vota Jovi ſolvo, populiſque recentibus urbem
Partior, & vacuos priſcis cultoribus agros;
Myrmidonaſque voco: nec origine nomina fraudo.
Vide Strabon: lib:8. p.375. Corpora vidiſti. mores, quos ante gerebant,
Nunc quoq; habent; parcumq; genus, patienſq; laborũ,
Quæſitique tenax, & qui quæſita reſervent.
Hi te ad bella pares annis animiſque ſequentur;
Cum primùm, qui te feliciter attulit, Eurus
(Eurus enim attulerat) fuerit mutatus in Auſtros.
Talibus atque aliis longum ſermonibus illi
Implevêre diem. lucis pars ultima menſæ
Eſt data, nox ſomnis. jubar aureus extulerat Sol:
Flabat adhuc Eurus; redituraque vela tenebat.
Ad Cephalum Pallante ſati, cui grandior ætas,
Ad regem Cephalus, ſimul & Pallante creati
Conveniunt. ſed adhuc regem ſopor altus habebat.
Excipit Æacides illos in limine Phocus:
Nam Telamon fraterque viros ad bella legebant.
Phocus in interius ſpatium pulcroſque receſſus
Cecropidas ducit; cum quîs ſimul ipſe reſedit;
Aſpicit Æoliden ignotâ ex arbore factum
Ferre manu jaculum; cujus fuit aurea cuſpis.
Pauca prius mediis ſermonibus ille locutus,
Sum nemorum ſtudioſus, ait, cædiſque ferinæ:

Qua

Qua tamen è ſilvâ teneas haſtile reciſum,
Jamdudum dubito: certè, ſi fraxinus eſſet,
Fulva colore foret: ſi cornus; nodus ineſſet.
Unde ſit ignoro: ſed non formoſius iſto
Viderunt oculi telum jaculabile noſtri.
Excipit Actæis è fratribus alter: &, Uſum
Majorem ſpecie mirabere, dixit, in iſto.
Conſequitur, quodcunque petit: Fortunaque miſſum
Non regit; & revolat nullo referente cruentum.
Tum verò juvenis Nereius omnia quærit:
Cur ſit, & unde datum; quis tanti muneris auctor.
Quæ petit, ille refert, ſed, quæ narrare pudori eſt,
Qua tulerit mercede, ſilet: tactuſque dolore
Conjugis amiſſæ, lacrymis ita fatur obortis:
Hoc me, nate Deâ, (quis poſſit credere?) telum
Flere facit, facietque diu; ſi vivere nobis
Fata diu dederint. hoc me cum conjuge carâ
Perdidit. hoc utinam caruiſſem munere ſemper!
Procris erat (ſi forte magis pervenit ad aures
Orithyia tuas) raptæ ſoror Orithyïæ.
Si faciem moreſque velis conferre duarum;
Dignior ipſa rapi. pater hanc mihi junxit Erechtheus:
Hanc mihi junxit Amor. felix dicebar, eramque:
(Non ita Dîs viſum eſt) ac nunc quoq; forſitan eſſem.
Alter agebatur poſt pacta jugalia menſis;
Cum me cornigeris tendentem retia cervis
Vertice de ſummo ſemper florentis Hymetti
Lutea mane videt pulſis Aurora tenebris:
Invitumque rapit. liceat mihi vera referre
Pace Deæ, quod ſit roſeo ſpectabilis ore,
Quod teneat lucis, teneat confinia noctis,
Nectareis quod alatur aquis; ego Procrin amabam:
Pectore Procris erat, Procris mihi ſemper in ore.
Sacra tori, coïtuſque novos, thalamoſque recentes,
Primaque deſerti referebam fœdera lecti.
Mota Dea eſt: &, Siſte tuas, ingrate, querelas;



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Procrin habe, dixit. quod ſi mea provida mens eſt;
Non habuiſſe voles. meque illi irata remiſit.
Dum redeo, mecumque Deæ memorata retracto;
Eſſe metus cœpit, ne jura jugalia conjux
Non bene ſervaſſet. facieſque ætaſque jubebant
Credere adulterium: prohibebant credere mores.
Sed tamen abfueram: ſed & hæc erat, unde redibam,
Criminis exemplum: ſed cuncta timemus amantes.
Quærere, quo doleam, ſtudeo; doniſque pudicam
Sollicitare fidem. favet huic Aurora timori:
Immutatque meam (videor ſenſiſſe) figuram.
Palladias ineo non cognoſcendus Athenas:
Ingrediorque domum. culpâ domus ipſa carebat;
Caſtaque ſigna dabat: dominoque erat anxia rapto.
Vix aditu per mille dolos ad Erechthida facto;
Ut vidi, obſtupui: meditataque pæne reliqui
Tentamenta fide: male me, quin vera faterer,
Continui; male quin, ut oportuit, oſcula ferrem.
Triſtis erat: ſed nulla tamen formoſior illâ
Eſſe poteſt triſti; deſiderioque calebat
Conjugis abrepti. tu collige, qualis in illâ,
Phoce, decor fuerit; quam ſic dolor ipſe decebat.
Quid referam, quoties tentamina noſtra pudici
Reppulerint mores? quoties, Ego, dixerit, uni
Servor, ubicunque eſt: uni mea gaudia ſervo?
Cui non iſta fide ſatis experientia ſano
Magna foret? non ſum contentus; & in mea pugno
Vulnera; dum cenſus dare me pro nocte paciſcor.
Muneraque augendo tandem dubitare coëgi.
Exclamo: Male tectus ego en, male pactus adulter
Verus eram conjux: me, perfida, teſte teneris.
Illa nihil: tacito tantummodo victa pudore
Inſidioſa malo cum conjuge limina fugit:
Offenſâque mei genus omne peroſa virorum
Montibus errabat ſtudiis operata Dianæ.
Tum mihi deſerto violentior ignis ad oſſa

Pervenit: orabam veniam; & peccaſſe fatebar.
Et potuiſſe datis ſimili ſuccumbere culpæ
Me quoque muneribus; ſi munera tanta darentur.
Hoc mihi confeſſo, læſum prius ulta pudorem,
Redditur, & dulces concorditer exigit annos.
Dat mihi præterea, tanquam ſe parva dediſſet
Dona, canem munus: quem cum ſua traderet illi
Cynthia, Currendo ſuperabit, dixerat, omnes.
Dat ſimul & jaculũ; manibus quod (cernis) habemus.
  Muneris alterius quæ ſit fortuna requiris?
Accipe. mirandi novitate movebere facti.
  Carmina Laïades non intellecta priorum
Solverat ingeniis; & præcipitata jacebat
Immemor ambagum vates obſcura ſuarum.
Scilicet alma Themis non talia linquit inulta.
Protinus Aöniis immittitur altera Thebis
Peſtis; & exitio multi pecorumque ſuoque
Rurigenæ pavêre feram. vicina juventus
Venimus; & latos indagine cinximus agros.
Illa levi velox ſuperabat retia ſaltu:
Summaque tranſibat poſitarum lina plagarum.
Copula detrahitur canibus, quos illa ſequentes
Effugit, & volucri non ſecius alite ludit.
Poſcor & ipſe meum conſenſu Lælapa magno.
Muneris hoc nomen. jamdudum vincula pugnat
Exuere ipſe ſibi, colloque morantia tendit.
Vix bene miſſus erat; nec jam poteramus, ubi eſſet,
Scire. pedum calidus veſtigia pulvis habebat.
Ipſe oculis ereptus erat. non ocior illo
Haſta, nec excuſſæ contorto verbere glandes,
Nec Gortyniaco calamus levis exit ab arcu.
Collis apex medii ſubjectis imminet arvis:
Tollor eò, capioque novi ſpectacula curſûs:
Qua modo deprendi, modo ſe ſubducere ab ipſo
Vulnere viſa fera eſt. nec limite callida recto,
In ſpatiumque fugit; ſed decipit ora ſequentis;

Et redit in gyrum, ne ſit ſuus impetus hoſti.
Imminet hic, ſequiturq; parem: ſimiliſque tenenti
Non tenet, & vacuos exercet in aëra morſus.
Ad jaculi vertebar opem: quod dextera librat
Dum mea; dum digitos amentis indere tento;
Lumina deflexi: revocataque rurſus eodem
Rettuleram, medio (mirum) duo marmora campo
Aſpicio; fugere hoc, illud latrare putares.
Scilicet invictos ambo certamine curſûs
Eſſe Deus voluit; ſi quis Deus adfuit illis.
Hactenus: & tacuit. Jaculo quod crimen in ipſo?
Phocus ait. jaculi ſic crimina reddidit ille.
Gaudia principium noſtri ſint, Phoce, doloris.
Illa prius referam. juvat ô meminiſſe beati
Temporis, Æacida, quo primos rite per annos
Conjuge eram felix; felix erat illa marito.
Mutua cura duos, & amor ſocialis habebat.
Nec Jovis illa meo thalamos præferret amori:
Nec me quæ caperet, non ſi Venus ipſa veniret,
Ulla erat. æquales urebant pectora flammæ.
Sole ferè radiis feriente cacumina primis,
Venatum in ſilvas juveniliter ire ſolebam:
Nec mecum famulos, nec equos, nec naribus acres
Ire canes, nec lina ſequi nodoſa ſinebam.
Tutus eram jaculo. ſed cum ſatiata ferinæ
Dextera cædis erat; repetebam frigus, & umbras,
Et, quæ de gelidis halabat vallibus, auram.
Aura petebatur medio mihi lenis in æſtu:
Auram exſpectabam: requies erat illa labori.
Aura (recordor enim) venias, cantare ſolebam:
Meque juves, intreſque ſinus, gratiſſima, noſtros:
Utque facis, relevare velis, quibus urimur, æſtus.
Forſitan addiderim (ſic me mea fata trahebant)
Blanditias plures: &, Tu mihi magna voluptas,
Dicere ſim ſolitus: tu me reficiſque foveſque:
Tu facis, ut ſilvas, ut amem loca ſola: meoque

Spi-

Spiritus iſte tuus ſemper captatur ab ore.
Vocibus ambiguis deceptam præbuit aurem
Neſcio quis: nomenque auræ tam ſæpe vocatum
Eſſe putans Nymphæ, Nympham mihi credit amari.
Criminis extemplo ficti temerarius index
Procrin adit: linguâque refert audita ſuſurrâ.
Credula res amor eſt. ſubito collapſa dolore,
Ut ſibi narratur, cecidit: longoque refecta
Tempore; ſe miſeram, ſe fati dixit iniqui:
Deque fide queſta eſt: & crimine concita vano,
Quod nihil eſt, metuit; metuit ſine corpore nomen:
Et dolet infelix veluti de pellice verâ.
Sæpe tamen dubitat; ſperatque miſerrima falli:
Indicioque fidem negat; &, niſi viderit ipſa,
Damnatura ſui non eſt delicta mariti.
Poſtera depulerant Auroræ lumina noctem;
Egredior, ſilvaſque peto: victorque per herbas,
Aura veni, dixi, noſtroque medere labori.
Et ſubitò gemitus inter mea verba videbar
Neſcio quos audiſſe. Veni, tamen, optima, dixi.
Fronde levem rurſus ſtrepitum faciente caducâ,
Sum ratus eſſe feram: telumque volatile miſi.
Procris erat: medioque tenens in pectore vulnus,
Hei mihi! conclamat. vox eſt ubi cognita fidæ
Conjugis; ad vocem præceps amenſque cucurri.
Semanimem, & ſparſas fœdantem ſanguine veſtes,
Et ſua (me miſerum!) de vulnere dona trahentem
Invenio: corpuſque meo mihi carius ulnis
Sontibus attollo: ſciſſaque à pectore veſte
Vulnera ſæva ligo: conorque inhibere cruorem:
Neu me morte ſuâ ſceleratum deſerat, oro.
Viribus illa carens, & jam moribunda, coëgit
Hæc ſe pauca loqui: Per noſtri fœdera lecti,
Perque Deos ſupplex oro, ſuperoſque, meoſque;
Per ſi quid merui de te bene; perque manentem
Nunc quoq;, cum pereo, cauſſam mihi mortis, amorẽ;



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Ne thalamis Auram patiare innubere noſtris.
Dixit: & errorem tum denique nominis eſſe
Et ſenſi, & docui. ſed quid docuiſſe juvabat?
Labitur; & parvæ fugiunt cum ſanguine vires.
Dumque aliquid ſpectare poteſt, me ſpectat: & in me
Infelicem animam noſtroque exhalat in ore.
Sed vultu meliore mori ſecura videtur.
Flentibus hæc lacrymans heros memorabat; & ecce
Æacus ingreditur duplici cum prole, novoque
Milite; quem Cephalus cum fortibus accipit armis.

# P. OVIDII NASONIS METAMORPHOSEON

## *LIBER OCTAVUS.*

IAm nitidum retegente diem, noctiſque fugante
Tempora Lucifero, cadit Eurus; & humida ſurgunt
Nubila. dant placidi curſum redeuntibus Auſtri
Æacidis, Cephaloque; quibus feliciter acti
Ante exſpectatum portus tenuêre petitos.
Interea Minos Lelegeïa littora vaſtat:
Prætentatque ſui vires Mavortis in urbe
Alcathoë, quam Niſus habet; cui ſplendidus oſtro
Inter honoratos medio de vertice canos
Crinis inhærebat magni fiducia regni.
Sexta reſurgebant orientis cornua Phœbes:
Et pendebat adhuc belli Fortuna; diuque
Inter utrumque volat dubiis Victoria pennis,
Regia turris erat vocalibus addita muris:
In quibus auratam proles Latoïa fertur
Depoſuiſſe lyram: ſaxo ſonus ejus inhæſit.
Sæpe illuc ſolita eſt aſcendere filia Niſi;
Et petere exiguo reſonantia ſaxa lapillo;
Tum cum pax eſſet. bellum quoque ſæpe ſolebat
Spectare, eque illâ rigidi certamina Martis.
Jamque morâ belli procerum quoque nomina norat,
Armaque, equoſque, habituſque, Cydoneâſq; pharêtras.
Noverat ante alios faciem ducis Europæi;
Plus etiam, quam noſſe ſat eſt. hac judice Minos,
Seu caput abdiderat criſtatâ caſſide pennis,
In galeâ formoſus erat: ſeu ſumſerat auro

Fulgentem clypeum, clypeum ſumſiſſe decebat.
Torſerat adductis haſtilia lenta lacertis;
Laudabat virgo junctam cum viribus artem.
Impoſito patulos calamo ſinuaverat arcus;
Sic Phœbum ſumtis jurabat ſtare ſagittis.
Cum verò faciem demto nudaverat ære,
Purpureuſque albi ſtratis inſignia pictis
Terga premebat equi, ſpumantiaque ora regebat:
Vix ſua, vix ſanæ virgo Niſeïa compos
Mentis erat. felix jaculum, quod tangeret ille,
Quæque manu premeret, felicia fræna vocabat.
Impetus eſt illi, (liceat modo) ferre per agmen
Virgineos hoſtile gradus: eſt impetus illi,
Turribus è ſummis in Gnoſſia mittere corpus
Caſtra; vel æratas hoſti recludere portas:
Vel ſi quid Minos aliud velit. utque ſedebat
Candida Dictæi ſpectans tentoria regis;
Lætor, ait, doleamne geri lacrymabile bellum,
In dubio eſt. doleo quod Minos hoſtis amanti eſt.
Sed niſi bella forent, nunquid mihi cognitus eſſet?
Me tamen acceptâ poterat deponere bellum
Obſide: me comitem, me pacis pignus habere.
Si, quæ te peperit, talis, pulcherrime rerum,
Qualis es ipſe, fuit; merito Deus arſit in illâ.
O ego ter felix, ſi pennis lapſa per auras
Gnoſſiaci poſſem caſtris inſiſtere regis:
Faſſaque me, flammaſque meas, qua dote, rogarem,
Vellet emi! tantum patrias ne poſceret arces.
Nam pereant potius ſperata cubilia; quam ſim
Proditione potens. quamvis ſæpe utile vinci
Victoris placidi fecit clementia multis.
Juſta gerit certè pro nato bella peremto:
In cauſâque valet, cauſſamque tuentibus armis.
Ut puto, vincemur. qui ſi manet exitus urbem;
Cur ſuus hæc illi reſerabit mœnia Mavors,
Et non noſter amor? melius ſine cæde, morâque,

Impenſàque ſui poterit ſuperare cruoris.
Quàm metuo certè, nequis tua pectora, Minos,
Vulneret imprudens! quis enim tam dirus, ut in te
Dirigere immitem, niſi neſcius, audeat haſtam?
Cœpta placent, & ſtat ſententia tradere mecum
Dotalem patriam; finemque imponere bello.
Verùm velle parum eſt. aditus cuſtodia ſervat:
Clauſtraque portarum genitor tenet. hunc ego ſolum
Infelix timeo: ſolus mea vota moratur.
Dî facerent, ſine patre forem! ſibi quiſque profecto
Fit Deus. ignavis precibus Fortuna repugnat.
Altera jamdudum ſuccenſa Cupidine tanto
Perdere gauderet, quodcunque obſtaret amori.
Et cur ulla foret me fortior? ire per ignes,
Per gladios auſim. neque in hoc tamen ignibus ullis,
Aut gladiis opus eſt: opus eſt mihi crine paterno.
Illa mihi eſt auro pretioſior; illa beatam
Purpura me, votique mei factura potentem.
Talia dicenti, curarum maxima nutrix,
Nox intervênit; tenebriſque audacia crevit.
Prima quies aderat; qua curis feſſa diurnis
Pectora ſomnus habet. thalamos taciturna paternos
Intrat: & (heu facinus!) fatali nata parentem
Crine ſuum ſpoliat: prædâque potita nefandâ
[Fert ſecum ſpolium celeris; progreſſaque portâ]
Per medios hoſtes (meritis fiducia tanta eſt)
Pervenit ad regem: quem ſic affata paventem:
Suaſit amor facinus. proles ego regia Niſi
Scylla, tibi trado patrioſque meoſque Penates.
Præmia nulla peto, niſi te. cape pignus amoris
Purpureum crinem. nec me nunc tradere crinem,
Sed patrium tibi crede caput. ſcelerataque dextrâ
Munera porrexit. Minos porrecta refugit.
Turbatuſque novi reſpondit imagine facti:
Dî te ſubmoveant, ô noſtri infamia ſæcli,
Orbe ſuo: telluſque tibi pontuſque negentur.

Certè ego non patiar Jovis incunabula Creten,
Quæ meus eſt orbis, tantum contingere monſtrum.
Dixit: &, ut leges captis juſtiſſimus auctor
Hoſtibus impoſuit, claſſis retinacula ſolvi
Juſſit; & æratas impelli remige puppes.
Scylla, freto poſtquam deductas nare carinas,
Nec præſtare ducem ſceleris ſibi præmia vidit;
Conſumtis precibus violentam tranſit in iram:
Intendenſque manus, paſſis furibunda capillis,
Quo fugis, exclamat, meritorum auctore relictâ,
O patriæ prælate meæ, prælate parenti?
Quo fugis, immitis? cujus victoria noſtrum
Et ſcelus & meritum eſt. nec te data munera, nec te
Noſter movit amor; nec quod ſpes omnis in unum
Te mea congeſta eſt? nam quo deſerta revertar?
In patriam? ſuperata jacet. ſed finge manere:
Proditione meâ clauſa eſt mihi. patris ad ora?
Quæ tibi donavi. cives odêre merentem:
Finitimi exemplum metuunt. exponimur orbæ;
Terrarum nobis ut Crete ſola pateret.
Hac quoque ſic prohibes? ſic nos, ingrate, relinquis?
Non genitrix Europa tibi, ſed inhoſpita Syrtis,
Armeniæve tigres, Auſtrove agitata Charybdis.
Nec Jove tu natus: nec mater imagine tauri
Ducta tua eſt. generis falſa eſt ea fabula veſtri.
Et ferus, & captus nullius amore juvencæ
Qui te progenuit, taurus fuit. exige pœnas,
Niſe pater. gaudete malis modo prodita noſtris
Mœnia: nam fateor, merui; & ſum digna perire.
Me tamen ex illis aliquis, quos impia læſi,
Me perimat. cur, qui viciſti crimine noſtro,
Inſequeris crimen? ſcelus hoc patriæque patrique;
Officium tibi ſit. te verè conjuge digna eſt,
Quæ torvum ligno decepit adultera taurum;
Diſſortemque utero fœtum tulit. ecquid ad aures
Perveniunt mea dicta tuas? an inania venti



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Verba ferunt; îdemque tuas, ingrate, carinas?
Jam jam Paſiphaën non eſt mirabile taurum
Præpoſuiſſe tibi: tu plus feritatis habebas.
Me miſeram! properare juvat: divulſaque remis
Unda ſonat. mecum ſimul ah mea terra recedit.
Nil agis, ô fruſtra meritorum oblite meorum.
Inſequar invitum: puppimque amplexa recurvam,
Per freta longa trahar. vix dixerat; inſilit undas:
[Conſequiturque rates faciente Cupidine vires.]
Gnoſſiacæque hæret comes invidioſa carinæ.
Quam pater ut vidit, (nam jam pendebat in auras,
Et modo factus erat fulvis Halyæëtos alis)
Ibat; ut hærentem roſtro laniaret adunco.
Illa metu puppim dimittit: at aura cadentem
Suſtinuiſſe levis, ne tangeret æquora, viſa eſt.
Pluma fuit. plumis in avem mutata vocatur
Ciris: & à tonſo eſt hoc nomen adepta capillo.
Vota Jovi Minos taurorum corpora centum
Solvit, ut egreſſus ratibus Curetida terram
Contigit; & ſpoliis decorata eſt regia fixis.
Creverat opprobrium generis: fœdumque patebat
Matris adulterium monſtri novitate biformis.
Deſtinat hunc Minos thalamis removere pudorem;
Multiplicique domo, cæciſque includere tectis.
Dædalus ingenio fabræ celeberrimus artis
Ponit opus: turbatque notas, & lumina flexum
Ducit in errorem variarum ambage viarum.
Non ſecus ac liquidus Phrygiis Mæandros in arvis
Ludit; & ambiguo lapſu refluitque fluitque:
Occurrenſque ſibi venturas aſpicit undas:
Et nunc ad fontes, nunc in mare verſus apertum,
Incertas exercet aquas. ita Dædalus implet
Innumeras errore vias: vixque ipſe reverti
Ad limen potuit; tanta eſt fallacia tecti.
Quo poſtquam tauri geminam juveniſque figuram
Clauſit; & Actæo bis paſtum ſanguine monſtrum



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Tertia ſors annis domuit repetita novenis ;
Utque ope virgineâ nullis iterata priorum
Janua difficilis filo eſt inventa relecto ;
Protinus Ægides , raptâ Minoïde , Dian
Vela dedit : comitemque ſuam crudelis in illo
Littore deſeruit. deſertæ, & multa querenti ,
Amplexus & opem Liber tulit. utque perenni
Sidere clara foret, ſumtam de fronte coronam
Immiſit cælo. tenues volat illa per auras :
Dumq;volat; gemmæ ſubitos vertuntur in ignes :
Conſiſtuntque loco, ſpecie remanente Coronæ :
Qui medius nixique genu eſt, anguemque tenentis.
Dædalus interea Creten longumque peroſus
Exſilium, tactuſque ſoli natalis amore ;
Clauſus erat pelago. Terras licet, inquit, & undas
Obſtruat : at cælum certè patet. ibimus illac.
Omnia poſſideat ; non poſſidet aëra Minos.
Dixit : & ignotas animum dimittit in artes :
Naturamque novat. nam ponit in ordine pennas ,
A minimâ cœptas, longam breviore ſequenti :
Ut clivo creviſſe putes. ſic ruſtica quondam
Fiſtula diſparibus paulatim ſurgit avenis.
Tum lino medias , & ceris alligat imas.
Dædali & Icari historiam vide apud Pausaniam in Boeot. p. 240.
Atque ita compoſitas parvo curvamine flectit ;
Ut veras imitentur avés. puer Icarus unà
Stabat : &, ignarus ſua ſe tractare pericla,
Ore renidenti , modo quas vaga moverat aura ,
Captabat plumas : flavam modo pollice ceram
Mollibat ; luſuque ſuo mirabile patris
Impediebat opus. poſtquam manus ultima cœptis
Impoſita eſt ; geminas opifex libravit in alas
Ipſe ſuum corpus : motâque pependit in aurâ.
Inſtruit & natum : Medioque ut limite curras ,
Icare, ait, moneo. ne, ſi demiſſior ibis ,
Unda gravet pennas ; ſi celſior, ignis adurat.
Inter utrumque vola. nec te ſpectare Boöten,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Aut Helicen jubeo, ſtrictumque Orionis enſem.
Me duce carpe viam. pariter præcepta volandi
Tradit; & ignotas humeris accommodat alas.
Inter opus monituſque genæ maduêre ſeniles:
Et patriæ tremuêre manus. dedit oſcula nato
Non iterum repetenda ſuo: penniſque levatus
Ante volat; comitique timet. velut ales, ab alto
Quæ teneram prolem produxit in aëra nido.
Hortaturque ſequi; damnoſaſque erudit artes:
Et movet ipſe ſuas, & nati reſpicit alas.
Hos aliquis, tremulâ dum captat arundine piſces,
Aut paſtor baculo, ſtivave innixus arator,
Vidit; & obſtupuit: quique æthera carpere poſſent,
Credidit eſſe Deos. & jam Junonia lævâ
Parte Samos fuerant, Deloſque, Paroſque relictæ:
Dextra Lebynthos erant, fœcundaque melle Calymne.
Cum puer audaci cœpit gaudere volatu;
Deſeruitque ducem: cælique cupidine tactus
Altius egit iter. rapidi vicinia Solis
Mollit odoratas pennarum vincula ceras.
Tabuerant ceræ: nudos quatit ille lacertos:
Remigioque carens non ullas percipit auras.
Oraque cæruleâ patrium clamantia nomen
Excipiuntur aquâ: quæ nomen traxit ab illo.
At pater infelix, nec jam pater, Icare, dixit,
Icare, dixit, ubi es? qua te regione requiram?
Icare, dicebat: pennas aſpexit in undis.
Devovitque ſuas artes; corpuſque ſepulcro
Condidit; & tellus à nomine dicta ſepulti.
Hunc miſeri tumulo ponentem corpora nati
Garrula ramoſâ proſpexit ab ilice perdix:
Et plauſit pennis: teſtataque gaudia cantu eſt;
Unica tunc volucris; nec viſa prioribus annis,
Factaque nuper avis, longum tibi, Dædale, crimen.
Namque huic tradiderat fatorum ignara, docendam
Progeniem germana ſuam, natalibus actis

Bis puerum ſenis, animi ad præcepta rapacis.
Ille etiam medio ſpinas in piſce notatas
Traxit in exemplum: ferroque incidit acuto
Perpetuos dentes; & ſerræ repperit uſum.
Primus & ex uno duo ferrea brachia nodo:
Vinxit; ut, æquali ſpatio diſtantibus illis,
Altera pars ſtaret; pars altera duceret orbem.
Dædalus invidit; ſacraque ex arce Minervæ
Præcipitem mittit, lapſum mentitus. at illum,
Quæ favet ingeniis, excepit Pallas: avemque
Reddidit: & medio velavit in aëre pennis.
Sed vigor ingenii quondam velocis in alas,
Inque pedes abiit. nomen, quod & ante, remanſit.
Non tamen hæc altè volucris ſua corpora tollit,
Nec facit in ramis altoque cacumine nidos;
Propter humum volitat: ponitque in ſepibus ova:
Antiquique memor metuit ſublimia caſûs.
Jamque fatigatum tellus Ætnæa tenebat
Dædalon: & ſumtis pro ſupplice Cocalus armis
Mitis habebatur. jam lamentabile Athenæ
Pendere deſierant Theſeâ laude tributum.
Templa coronantur: bellatricemque Minervam
Cum Jove Dîſq; vocant aliis: quos ſanguine voto,
Muneribuſque datis, & acerris thuris adorant.
Sparſerat Argolicas nomen vaga Fama per urbes
Theſeos: & populi, quos dives Achaïa cepit,
Hujus opem magnis imploravêre periclis:
Hujus opem Calydon, quamvis Meleagron haberet,
Sollicitâ ſupplex petiit prece. cauſſa petendi
Sus erat, infeſtæ famulus vindexque Dianæ.
Oenea namque ferunt, pleni ſucceſſibus anni,
Primitias frugem Cereri, ſua vina Lyæo,
Palladios flavæ latices libaſſe Minervæ.
Cœptus ab agricolis Superos pervênit ad omnes
Invidioſus honos: ſolas ſine thure relictas
Præteritæ ceſſaſſe ferunt Latoïdos aras.

Tan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Tangit & ira Deos. At non impune feremus;
Quæque inhonoratæ, non & dicemur inultæ,
Inquit: & Onêos ultorem ſpreta per agros
Miſit aprum: quanto majores herbida tauros
Non habet Epiros: ſed habent Sicula arva minores.
Sanguine & igne micant oculi, riget horrida cervix:
[ Et ſetæ denſis ſimiles haſtilibus horrent: ]
Stantque velut vallum, velut alta haſtilia ſetæ.
Fervida cum rauco latos ſtridore per armos
Spuma fluit: dentes æquantur dentibus Indis.
Fulmen ab ore venit: frondes afflatibus ardent.
Is modo creſcenti ſegetes proculcat in herbâ:
Nec matura metit fleturi vota coloni:
Et Cererem in ſpicis intercipit. area fruſtra,
Et fruſtra exſpectant promiſſas horrea meſſes.
Sternuntur gravidi longo cum palmite fœtus,
Baccaque cum ramis ſemper frondentis olivæ.
Sævit & in pecudes. non has paſtorve caneſve,
Non armenta truces poſſunt defendere tauri.
Diffugiunt populi: nec ſe, niſi mœnibus urbis,
Eſſe putant tutos: donec Meleagros, & unà
Lecta manus juvenum coïere cupidine laudis.
Tyndaridæ gemini, ſpectatus cæſtibus alter,
Alter equo; primæque ratis molitor Iaſon,
Et cum Pirithoo felix concordia Theſeus,
Et duo Theſtiadæ, proleſque Aphareïa Lynceus,
Et velox Idas; & jam non fœmina Cæneus,
Leucippuſque ferox, jaculoque inſignis Acaſtus,
Hippothooſq;, Dryaſq;, & cretus Amyntore Phœnix,
Actoridæque pares, & miſſus ab Elide Phyleus.
Nec Telamon aberat, magnique creator Achillis:
Cumque Pheretiade & Hyantêo Iölao
Impiger Eurytion, & curſu invictus Echion,
Naryciuſque Lelex, Panopeuſque, Hyleuſque, feroxq;,
Hippaſus, & primis etiamnum Neſtor in armis.
Et quos Hippocoon antiquis miſit Amyclis;

Penelopeſque ſocer, cum Parrhaſio Ancæo,
Ampycideſque ſagax, & adhuc à conjuge tutus
Oeclides, nemoriſque decus Tegeæa Lycæi.
Raſilis huic ſummam mordebat fibula veſtem;
Crinis erat ſimplex nodum collectus in unum:
Ex humero pendens reſonabat eburnea lævo
Telorum cuſtos: arcum quoque læva tenebat.
Talis erat cultus: facies, quam dicere verè
Virgineam in puero, puerilem in virgine poſſes.
Hanc pariter vidit, pariter Calydonius heros
Optavit renuente Deo: flammaſque latentes
Hauſit, & O felix, ſi quem dignabitur, inquit,
Iſta virum! nec plura ſinunt tempuſque pudorque
Dicere: majus opus magni certaminis urget.
Silva frequens trabibus, quam nulla cecîderat ætas,
Incipit à plano: devexaque proſpicit arva.
Quo poſtquam venêre viri; pars retia tendunt:
Vincula pars adimunt canibus: pars preſſa ſequuntur
Signa pedum: cupiuntque ſuum reperire periclum.
Concava vallis erat: qua ſe demittere rivi
Aſſuêrant pluvialis aquæ. tenet ima lacunæ
Lenta ſalix, ulvæque leves, juncique paluſtres,
Viminaque, & longâ parvæ ſub arundine cannæ.
Hinc aper excitus medios violentus in hoſtes
Fertur, ut excuſſis eliſi nubibus ignes.
Sternitur incurſu nemus: & propulſa fragorem
Silva dat. exclamant juvenes: prætentaque forti
Tela tenent dextrâ, lato vibrantia ferro.
Ille ruit; ſpargitque canes, ut quiſque ruenti
Obſtat: & obliquo latrantes diſſipat ictu.
Cuſpis Echionio primùm contorta lacerto
Vana fuit: truncoque dedit leve vulnus acerno.
Proxima, ſi nimiis mittentis viribus uſa
Non foret, in tergo viſa eſt hæſura petito:
Longius it: auctor teli Pagaſæus Iäſon.
Phœbe, ait Ampycides, ſi te coluique, coloque;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Da mihi, quod petitur, certo contingere telo.
Qua potuit, precibus Deus annuit ictus ab illo,
Sed ſine vulnere aper: ferrum Diana volanti
Abſtulerat jaculo: lignum ſine acumine venit.
Ira feri mota eſt: nec fulmine lenius arſit:
Lux micat ex oculis, ſpiratque è pectore flamma.
Utque volat moles adducto concita nervo,
Cum petit aut muros, aut plenas milite turres;
In juvenes certo ſic impete vulnificus ſus
Fertur: & Eupalamon Pelagonaq; dextra tuentes
Cornua proſternit. ſocii rapuêre jacentes.
At non letiferos effugit Enæſimus ictus
Hippocoonte ſatus. trepidantem, & terga parantem
Vertere ſucciſo liquerunt poplite nervi.
Forſitan & Pylius citra Troiana perîſſet
Tempora: ſed ſumto poſitâ conamine ab haſtâ,
Arboris inſiluit, quæ ſtabat proxima, ramis:
Deſpexitque loco tutus, quem fugerat, hoſtem.
Dentibus ille ferox in querno ſtipite tritis
Imminet exitio, fidenſque recentibus armis
Othriadæ magni roſtro femur hauſit adunco.
At gemini nondum cæleſtia ſidera fratres,
Ambo conſpicui nive candidioribus albâ
Vectabantur equis: ambo vibrata per auras
Haſtarum tremulo quatiebant ſpicula motu.
Vulnera feciſſent; niſi ſetiger inter opacas
Nec jaculis iſſet nec equo loca pervia ſilvas.
Perſequitur Telamon: ſtudioque incautus eundi,
Pronus ab arboreâ cecidit radice retentus.
Dum levat hunc Peleus; celerem Tegeæa ſagittam
Impoſuit nervo, ſinuatoque expulit arcu.
Fixa ſub aure feri ſummum deſtringit arundo
Corpus: & exiguo rubefecit ſanguine ſetas.
Nec tamen illa ſui ſucceſſu lætior ictûs,
Quam Meleagros erat. primus vidiſſe putatur;
Et primus ſociis viſum oſtendiſſe cruorem:

Et, Meritum, dixiſſe, feres virtutis honorem.
Erubuêre viri: ſeque exhortantur; & addunt
Cum clamore animos: jaciuntque ſine ordine tela.
Turba nocet jactis: &, quos petit, impedit ictus.
Ecce furens contra ſua fata bipennifer Arcas,
Diſcite fœmineis quàm tela virilia præſtent,
O juvenes, operique meo concedite, dixit.
Ipſa ſuis licet hunc Latonia protegat armis;
Hunc tamen invitâ perimet mea dextra Dianâ.
Talia magniloquo tumidus memoraverat ore:
Ancipitemque manu tollens utrâque ſecurim,
Inſtiterat digitis primos ſuſpenſus in artus.
Occupat audacem: quaque eſt via proxima leto,
Summa ferus geminos direxit in inguina dentes.
Concidit Ancæus: glomerataque ſanguine multo
Viſcera lapſa fluunt: madefactaque terra cruore eſt.
Ibat in adverſum proles Ixionis hoſtem
Pirithous, validâ quatiens venabula dextrâ.
Cui procul Ægides, O me mihi carior, inquit,
Pars animæ conſiſte meæ: licet eminus eſſe
Fortibus: Ancæo nocuit temeraria virtus.
Dixit: & æratâ torſit grave cuſpide cornum:
Quo bene librato, votique potente futuro,
Obſtitit eſculeâ frondoſus ab arbore ramus.
Miſit & Æſonides jaculum: quod caſus ab illo
Vertit in immeriti fatum latrantis, &, inter
Ilia conjectum, tellure per ilia fixum eſt.
At manus Oenidæ variat: miſſiſque duabus,
Haſta prior terrâ, medio ſtetit altera tergo.
Nec mora: dum ſævit, dum corpora verſat in orbem;
Stridentemque novo ſpumam cum ſanguine fundit;
Vulneris auctor adeſt: hoſtemque irritat ad iram:
Splendidaque adverſos venabula condit in armos.
Gaudia teſtantur ſocii clamore ſecundo;
Victricemque petunt dextræ conjungere dextram:
Immanemque ferum multâ tellure jacentem

Mi-

Mirantes ſpectant: neque adhuc contingere tutum
Eſſe putant: ſed tela tamen ſua quiſque cruentant.
Ipſe pede impoſito caput exitiabile preſſit:
Atque ita, Sume mei ſpolium, Nonacria, juris,
Dixit: & in partem veniat mihi gloria tecum.
Protinus exuvias rigidis horrentia ſetis
Terga dat, & magnis inſignia dentibus ora.
Illi lætitiæ eſt cum munere muneris auctor.
Invidere alii; totoque erat agmine murmur.
E quibus ingenti tendentes brachia voce,
Pone age, nec titulos intercipe fœmina noſtros,
Theſtiadæ clamant: neu te fiducia formæ
Decipiat; longéque tuo ſit captus amore
Auctor. & huic adimunt munus, jus muneris illi.
Non tulit; & tumidâ frendens Mavortius irâ,
Diſcite raptores alieni, dixit, honoris,
Facta minis quantum diſtent. hauſitque nefando
Pectora Plexippi, nil tale timentia, ferro.
Toxea, quid faciat, dubium, pariterque volentem
Ulciſci fratrem, fraternaque fata timentem,
Haud patitur dubitare diu: calidumque priori
Cæde recalfecit conſorti ſanguine telum.
Dona Deûm templis nato victore ferebat,
Cum videt extinctos fratres Althæa referri.
Quæ plangore dato, mœſtis ululatibus urbem
Implet: & auratis mutavit veſtibus atras.
At ſimul eſt auctor necis editus; excidit omnis
Luctus: & à lacrymis in pœnæ verſus amorem eſt.
Stipes erat: quem, cum partus enixa jaceret
Theſtias, in flammam triplices poſuêre ſorores:
Staminaque impreſſo fatalia pollice nentes;
Tempora, dixerunt, eadem lignoque tibique,
O modo nate, damus. quo poſtquam carmine dicto
Exceſsêre Deæ; flagrantem mater ab igne
Eripuit torrem: ſparſitque liquentibus undis.
Ille diu fuerat penetralibus abditus imis:

Servatuſque tuos, juvenis, ſervaverat annos.
Protulit hunc genitrix, tædáſque in fragmina poni
Imperat: & poſitis inimicos admovet ignes.
Tum conata quater flammis imponere ramum,
Cœpta quater tenuit. pugnant materque ſororque,
Et diverſa trahunt unum duo nomina pectus.
Sæpe metu ſceleris pallebant ora futuri:
Sæpe ſuum fervens oculis dabat ira ruborem.
Et modo neſcio quid ſimilis crudele minanti
Vultus erat; modo quem miſereri credere poſſes.
Cumque ferus lacrymas animi ſiccaverat ardor;
Inveniebantur lacrymæ tamen. utque carina,
Quam ventus, ventoque rapit contrarius æſtus,
Vim geminam ſentit, paretque incerta duobus:
Theſtias haud aliter dubiis affectibus errat,
Inque vices ponit, poſitamque reſuſcitat iram.
Incipit eſſe tamen melior germana parente:
Et, conſanguineas ut ſanguine leniat umbras,
Impietate pia eſt. nam poſtquam peſtifer ignis
Convaluit; Rogus iſte cremet mea viſcera, dixit.
Utque manu dirâ lignum fatale tenebat;
Ante ſepulcrales infelix adſtitit aras.
Pœnarumque Deæ triplices furialibus, inquit,
Eumenides, ſacris vultus advertite veſtros.
Ulciſcor facioque nefas. mors morte pianda eſt:
In ſcelus addendum ſcelus eſt, in funera funus.
Per cöacervatos pereat domus impia luctus.
An felix Oeneus nato victore fruetur:
Theſtius orbus erit? melius lugebitis ambo.
Vos modo fraterni manes, animæque recentes,
Officium ſentite meum: magnoque paratas
Accipite inferias, uteri mala pignora noſtri.
Hei mihi! quo rapior? fratres ignoſcite matri.
Deficiunt ad cœpta manus. meruiſſe fatemur
Illum, cur pereat: mortis mihi diſplicet auctor.
Ergo impune feret; vivuſque, & victor, & ipſo

Succeſſu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Succeſſu tumidus regnum Calydonis habebit?
Vos cinis exiguus, gelidæque jacebitis umbræ?
Haud equidem patiar. pereat ſceleratus: & ille
Spemque patris, regnique trahat, patriæque ruinam.
Mens ubi materna eſt? ubi ſunt pia jura parentum?
Et, quos ſuſtinui, bis menſum quinque labores?
O utinam primis arſiſſes ignibus infans:
Idque ego paſſa forem! vixiſti munere noſtro:
Nunc merito moriere tuo. cape præmia facti:
Biſque datam, primùm partu, mox ſtipite rapto,
Redde animam: vel me fraternis adde ſepulcris.
Et cupio, & nequeo. quid agam? modo vulnera fratrũ
Ante oculos mihi ſunt, & tantæ cædis imago:
Nunc animum pietas, maternaque nomina frangunt.
Me miſeram! male vincetis: ſed vincite, fratres:
Dummodo, quæ dedero vobis ſolatia, voſque
Ipſa ſequar, dixit: dextrâque averſa trementi
Funereum torrem medios conjecit in ignes.
Aut dedit, aut viſus gemitus eſt ille dediſſe
Stipes: & invitis correptus ab ignibus arſit.
Inſcius atque abſens flammâ Meleagros ab illâ
Uritur: & cœcis torreri viſcera ſentit
Ignibus: at magnos ſuperat virtute dolores.
Quod tamen ignavo cadat, & ſine ſanguine leto,
Mœret: & Ancæi felicia vulnera dicit.
Grandævumque patrem, fratremque, piaſque ſorores
Cum gemitu, ſociamque tori vocat ore ſupremo;
Forſitan & matrem. creſcunt igniſque dolorque;
Langueſcuntque iterum. ſimul eſt extinctus uterque,
Inque leves abiit paulatim ſpiritus auras:
Alta jacet Calydon. lugent juveneſque ſeneſque:
Vulguſque, procereſque gemunt: ſciſſæque capillos
Planguntur matres Calydonides Eveninæ.
Pulvere canitiem genitor vultuſque ſeniles
Fœdat humi fuſus; ſpatioſumque increpat ævum.
Nam de matre manus, diri ſibi conſcia facti,

Exe-

Exegit pœnas, acto per viſcera ferro.
Non mihi ſi centum Deus ora ſonantia, linguæ
Ingeniumque capax, totumque Helicona dediſſet;
Triſtia perſequerer miſerarum dicta ſororum.
Immemores decoris liventia pectora tundunt:
Dumq; manet corpus, corpus refoventque foventque:
Oſcula dant ipſi, poſito dant oſcula lecto.
Poſt cinerem, cineres hauſtos ad pectora verſant:
Affuſæque jacent tumulo: ſignataque ſaxo
Nomina complexæ, lacrymas in nomina fundunt.
Quas, Parthaöniæ tandem Latoïä clade
Exſatiata domûs, præter Gorgenque nurumque
Nobilis Alcmenæ, natis in corpore pennis
Allevat; & longas per brachia porrigit alas:
Corneaque ora facit; verſaſque per aëra mittit.
Interea Theſeus ſociati parte laboris
Functus, Erechthêas Tritonidos ibat ad arces.
Clauſit iter, fecitque moras Achelöus eunti,
Imbre tumens. Succede meis, ait, inclyte, tectis,
Cecropida; nec te committe rapacibus undis.
Ferre trabes ſolidas, obliquaque volvere magno
Murmure ſaxa ſolent. vidi contermina ripæ
Cum gregibus ſtabula alta trahi: nec fortibus illic
Profuit armentis, nec equis velocibus eſſe.
Multa quoq; hic torrens nivibus de monte ſolutis
Corpora turbineo juvenilia vortice merſit.
Tutior eſt requies; ſolito dum flumina currant
Limite; dum tenues capiat ſuus alveus undas.
Annuit Ægides: Utarque, Acheloë, domoque
Conſilioque tuo, reſpondit: & uſus utroque eſt.
Pumice multicavo, nec lævibus atria tophis
Structa ſubit. molli tellus erat humida muſco.
Summa lacunabant alterno murice conchæ.
Jamque duas lucis partes Hyperione menſo,
Diſcubuêre toris Theſeus comiteſque laborum:
Hac Ixionides, illâ Trœzenius heros.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Parte Lelex, raris jam ſparſus tempora canis.
Quoſque alios parili fuerat dignatus honore
Amnis Acarnanum, lætiſſimus hoſpite tanto.
Protinus appoſitas nudæ veſtigia Nymphæ
Inſtruxêre epulis menſas : dapibuſque remotis
In gemmá poſuêre merum. tum maximus heros
Æquora proſpiciens oculis ſubjecta, Quis, inquit,
Ille locus? digitoque oſtendit: &, Inſula nomen
Quod gerat illa, doce. quanquam non una videtur.
Amnis ad hæc, Non eſt, inquit, quod cernimus, unum.
Quinque jacent terræ : ſpatii diſcrimine fallunt.
Quoque minus ſpretæ factum mirêre Dianæ ;
Naïdes hæ fuerant : quæ cum bis quinque juvencos
Mactaſſent; ruriſque Deos ad ſacra vocaſſent ;
Immemores noſtri feſtas duxere chorêas.
Intumui : quantuſque feror , cum plurimus, unquam;
Tantus eram : pariterque animis immanis & undis
A ſilvis ſilvas , & ab arvis arva revelli.
Cumque loco Nymphas , memores tum deniq; noſtri,
In freta provolvi. fluctus noſterque mariſque
Continuam diduxit humum ; parteſque reſolvit
In totidem, mediis quot cernis Echinadas undis.
Ut tamen ipſe vides, procul, en procul una receſſit
Inſula grata mihi. Perimelen navita dicit.
Huic ego virgineum dilectæ nomen ademi.
Quod pater Hippodamas ægrè tulit: inque profundum
Propulit è ſcopulo parituræ corpora natæ.
Excepi ; nantemque ferens , O proxima cælo
Regna vagæ, dixi, ſortite, tridentifer, undæ,
In quo deſinimus , quo ſacri currimus amnes ,
[ Huc ades , atque audi placidus Neptune precantem.]
Huic ego, quam porto , nocui. ſi mitis, & æquus ,
Si pater Hippodamas, aut ſi minus impius eſſet ;
Debuit illius miſereri ; ignoſcere nobis.
Affer opem ; merſæque precor feritate paternâ
Da, Neptune , locum ; vel ſit locus ipſa licebit.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Hanc quoque complectar. movit caput æquoreus rex :
Concuſſitque ſuis omnes aſſenſibus undas.
Extimuit Nymphe : nabat tamen. ipſe natantis
Pectora tangebam trepido ſalientia motu :
Dumque ea contrecto, totum dureſcere ſenſi
Corpus ; & inductâ condi præcordia terrâ.
[Dum loquor ; amplexa eſt artus nova terra natantes,
Et gravis increvit mutatis inſula membris.]
Amnis ab his tacuit. factum mirabile cunctos
Moverat. irridet credentes : utque Deorum
Spretor erat, mentiſque ferox Ixione natus ;
Ficta refers, nimiumque putas, Acheloë, potentes
Eſſe Deos, dixit ; ſi dant adimuntque figuras.
Obſtupuêre omnes ; nec talia dicta probarunt :
Ante omneſque Lelex, animo maturus & ævo,
Sic ait : Immenſa eſt, finemque potentia cæli
Non habet : & quicquid Superi voluêre, peractum eſt.
Quoque minus dubites ; tiliæ contermina quercus
Collibus eſt Phrygiis, modico circumdata muro.
Ipſe locum vidi : nam me Pelopeïa Pittheus
Miſit in arva, ſuo quondam regnata parenti.
Haud procul hinc ſtagnum ; tellus habitabilis olim ;
Nunc celebres mergis fulicisque paluſtribus undæ.
Jupiter huc, ſpecie mortali, cumque parente
Venit Atlantiades poſitis caducifer alis.
Mille domos adiêre, locum requiemque petentes :
Mille domos clauſêre ſeræ. tamen una recepit,
Parva quidem, ſtipulis & cannâ tecta paluſtri :
Sed pia Baucis anus, parilique ætate Philemon
Illâ ſunt annis juncti juvenilibus ; illâ
Conſenuêre casâ : paupertatemque fatendo
Effecêre levem, nec iniquâ mente ferendam.
Nec refert, dominos illic, famuloſne requiras ;
Tota domus, duo ſunt : îdem parentque jubentque.
Ergo ubi Cælicolæ parvos tetigêre penates ;
Submiſſoque humiles intrarunt vertice poſtes ;

Mem-

Membra ſenex poſito juſſit relevare ſedili :
Quo ſuperinjecit textum rude ſedula Baucis.
Inde foco tepidum cinerem dimovit : & ignes
Suſcitat heſternos ; foliiſque & cortice ſicco
Nutrit ; & ad flammas animâ producit anili :
Multifidaſque faces, ramaliaque arida tecto
Detulit, & minuit, parvoque admovit aëno.
Quodque ſuus conjux riguo collegerat horto,
Truncat olus foliis. furcâ levat ille bicorni
Sordida terga ſuis, nigro pendentia tigno :
Servatoque diu reſecat de tergore partem
Exiguam ; ſectamque domat ferventibus undis.
Interea medias fallunt ſermonibus horas :
Sentirique moram prohibent. erat alveus illic
Fagineus, curvâ clavo ſuſpenſus ab anſa :
Is tepidis impletur aquis ; artuſque fovendos
Accipit. in medio torus eſt de mollibus ulvis
Impoſitus lecto, ſpondâ pedibuſque ſalignis.
Veſtibus hunc velant, quas non niſi tempore feſto
Sternere conſuêrant : ſed & hæc viliſque vetuſque
Veſtis erat, lecto non indignanda ſaligno.
Accubuêre Dei. menſam ſuccincta tremenſque
Ponit anus. menſæ ſed erat pes tertius impar :
Teſta parem fecit. quæ poſtquam ſubdita clivum
Suſtulit ; æquatam mentæ terſere virentes.
Ponitur hîc bicolor ſinceræ bacca Minervæ,
Conditaque in liquidâ corna autumnalia fæce,
Intubaque, & radix, & lactis maſſa coacti ;
Ovaque, non acri leviter verſata favillâ ;
Omnia fictilibus. poſt hæc cælatus eâdem
Siſtitur argillâ crater ; fabricataque fago
Pocula, qua cava ſunt, flaventibus illita ceris.
Parva mora eſt ; epulaſque foci miſêre calentes :
Nec longæ rurſus referuntur vina ſenectæ ;
Dantque locum menſis paulum ſeducta ſecundis.
Hîc nux, hîc miſta eſt rugoſis carica palmis,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Prunaque, & in patulis redolentia mala caniſtris,
Et de purpureis collectæ vitibus uvæ.
Candidus in medio favus eſt. ſuper omnia vultus
Acceſsêre boni : nec iners pauperque voluntas.
Interea, quoties hauſtum cratera repleri
Sponte ſuâ, per ſeque vident ſuccreſcere vina,
Attoniti novitate pavent, manibuſque ſupinis
Concipiunt Baucisque preces timiduſque Philemon:
Et veniam dapibus, nulliſque paratibus orant.
Unicus anſer erat, minimæ cuſtodia villæ:
Quem Dîs hoſpitibus domini mactare parabant:
Ille celer pennâ tardos ætate fatigat;
Eluditque diu: tandemque eſt viſus ad ipſos
Confugiſſe Deos. Superi vetuêre necari;
Dîque ſumus; meritaſque luet vicinia pœnas
Impia, dixerunt. vobis immunibus hujus
Eſſe mali dabitur: modo veſtra relinquite tecta;
Ac noſtros comitate gradus: & in ardua montis
Ite ſimul. parent ambo, baculiſque levati
Nituntur longo veſtigia ponere clivo.
Tantum aberant ſummo, quantũ ſemel ire ſagitta
Miſſa poteſt: flexêre oculos, & merſa palude
Cætera proſpiciunt: tantum ſua tecta manere.
  Dumque ea mirantur; dum deflent fata ſuorum:
Illa vetus dominis etiam caſa parva duobus,
Vertitur in templum: furcas ſubiêre columnæ:
Stramina flaveſcunt; adopertaque marmore tellus,
Cælatæque fores, aurataque tecta videntur.
Talia cum placido Saturnius edidit ore:
Dicite, juſte ſenex, & fœmina conjuge juſto
Digna, quid optetis. cum Baucide pauca locutus,
Conſilium Superis aperit commune Philemon:
Eſſe ſacerdotes, delubraque veſtra tueri
Poſcimus: & quoniam concordes egimus annos;
Auferat hora duos eadem: nec conjugis unquam
Buſta meæ videam; neu ſim tumulandus ab illâ.

Vota fides ſequitur. templi tutela fuêre;
Donec vita data eſt. annis ævoque ſoluti
Ante gradus ſacros cum ſtarent forte, locique
Narrarent caſus; frondere Philemona Baucis,
Baucida conſpexit ſenior frondere Philemon.
Jamque ſuper geminos creſcente cacumine vultus,
Mutua, dum licuit, reddebant dicta; Valeque,
O conjux, dixêre ſimul: ſimul abdita texit
Ora frutex. oſtendit adhuc Tyaneïus illic
Incola de gemino vicinos corpore truncos.
Hæc mihi non vani (neque erat cur fallere vellent)
Narravêre ſenes. equidem pendentia vidi
Serta ſuper ramos: ponenſque recentia, dixi,
Cura pii Dis ſunt, &, qui coluêre, coluntur.
Deſierat: cunctoſque & res & moverat auctor;
Theſea præcipuè: quem facta audire volentem
Mira Deûm, nixus cubito Calydonius amnis
Talibus alloquitur: Sunt, ô fortiſſime, quorum
Forma ſemel mota eſt, & in hoc renovamine manſit.
Sunt, quibus in plures jus eſt tranſire figuras:
Ut tibi, complexi terram maris incola, Proteu.
Nam modo te juvenem, modo te videre leonem,
Nunc violentus aper: nunc, quem tetigiſſe timerent,
Anguis eras: modo te faciebant cornua taurum.
Sæpe lapis poteras, arbor quoque ſæpe videri.
Interdum, faciem liquidarum imitatus aquarum,
Flumen eras: interdum undis contrarius ignis.
Nec minus Autolyci conjux Eriſichthone nata
Juris habet. pater hujus erat, qui numina Divûm
Sperneret; & nullos aris adoleret honores.
Ille etiam Cereale nemus violaſſe ſecuri
Dicitur; & lucos ferro temeraſſe vetuſtos.
Stabat in his ingens annoſo robore quercus;
Una nemus: vittæ mediam, memoreſque tabellæ,
Sertaque cingebant voti argumenta potentis.
Sæpe ſub hac Dryades feſtas duxêre choreas:



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Sæpe etiam, manibus nexis ex ordine, trunci
Circuiêre modum: menſuraque roboris ulnas
Quinque ter implebat. nec non & cætera tanto
Silva ſub hac, ſilvâ quanto jacet herba ſub omni.
Non tamen idcirco ferrum Triopeïus illâ
Abſtinuit; famuloſque jubet ſuccidere ſacrum
Robur: & ut juſſos cunctari vidit, ab uno
Edidit hæc raptâ ſceleratus verba ſecuri:
Non dilecta Deæ ſolum, ſed & ipſa licebit
Sit Dea, jam tanget frondente cacumine terram.
Dixit: &, obliquos dum telum librat in ictus,
Contremuit, gemitumque dedit Deoïa quercus:
Et pariter frondes, pariter palleſcere glandes
Cœpêre; ac longi ſudore madeſcere rami.
Cujus ut in trunco fecit manus impia vulnus;
Haud aliter fluxit diſcuſsâ cortice ſanguis;
Quam ſolet, ante aras ingens ubi victima taurus
Concidit, abruptâ cruor è cervice profuſus.
Obſtupuêre omnes: aliquiſque ex omnibus audet
Deterrere nefas, ſævamque inhibere bipennim.
Aſpicit hunc, Mentiſque piæ cape præmia, dixit
Theſſalus: inque virum convertit ab arbore ferrum:
Detruncatque caput; repetitaque robora cædit.
Editus è medio ſonus eſt cum robore talis:
Nympha ſub hoc ego ſum Cereri gratiſſima ligno:
Quæ tibi factorum pœnas inſtare tuorum
Vaticinor moriens noſtri ſolatia leti.
Perſequitur ſcelus ille ſuum: labefactaque tandem
Ictibus innumeris, adductaque funibus arbor
Corruit, & multam proſtravit pondere ſilvam.
Attonitæ Dryades damno nemoriſque ſuoque,
Omnes germanæ, Cererem cum veſtibus atris
Mœrentes adeunt; pœnamque Eriſichthonis orant.
Annuit his: capitiſque ſui pulcherrima motu
Concuſſit gravidis oneratos meſſibus agros:
Moliturque genus pœnæ miſerabile, ſi non

Ille ſuis eſſet nulli miſerabilis actis,
Peſtiferâ lacerare Fame. quæ quatenus ipſi
Non adeunda Deæ, (neq; enim Cereremque Famemq;
Fata coïre ſinunt) montani numinis unam
Talibus agreſtem compellat Oreäda dictis:
Eſt locus extremis Scythiæ glacialis in oris,
Triſte ſolum, ſterilis, ſine fruge, ſine arbore, tellus;
Frigus iners illic habitant, Pallorque, Tremorque,
Et jejuna Fames: ea ſe in præcordia condat
Sacrilegi ſcelerata jube. nec copia rerum
Vincat eam; ſuperetque meas certamine vires.
Neve viæ ſpatium te terreat; accipe currus:
Accipe. quos frænis altè moderere, dracones.
Et dedit. illa dato ſubvecta per aëra curru
Devenit in Scythiam: rigidique cacumine montis
(Caucaſon appellant) ſerpentum colla levavit:
Quæſitamque Famem lapidoſo vidit in agro,
Unguibus & raras vellentem dentibus herbas.
Hirtus erat crinis; cava lumina: pallor in ore:
Labra incana ſitu: ſcabræ rubigine fauces:
Dura cutis, per quam ſpectari viſcera poſſent:
Oſſa ſub incurvis exſtabant arida lumbis:
Ventris erat pro ventre locus. pendere putares
Pectus, & à ſpinæ tantummodo crate teneri.
Auxerat articulos macies, genuumque rigebat
Orbis, & immodico prodibant tubera talo.
Hanc procul ut vidit, (neque enim eſt accedere juxta
Auſa) refert mandata Deæ; paulumque morata,
Quamquã aberat longè, quamquã modo venerat illuc,
Viſa tamen ſenſiſſe Famem; retroque dracones
Egit in Hæmoniam verſis ſublimis habenis.
Dicta Fames Cereris (quamvis contraria ſemper
Illius eſt operi) peragit; perque aëra vento
Ad juſſam delata domum eſt: & protinus intrat
Sacrilegi thalamos: altoque ſopore ſolutum
(Noctis erat tempus) geminis amplectitur alis:



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Seque viro inſpirat, fauceſque, & pectus, & ora
Afflat; & in vacuis ſpargit jejunia venis.
Functaque mandato fœcundum deſerit orbem;
Inque domos inopes aſſueta revertitur arva.
Lenis adhuc ſomnus placidis Eriſichthona pennis
Mulcebat. petit ille dapes ſub imagine ſomni:
Oraque vana movet, dentemque in dente fatigat;
Exercetque cibo deluſum guttur inani:
Proque epulis tenues nequicquam devorat auras.
Ut verò eſt expulſa quies; furit ardor edendi:
Perque avidas fauces, immenſaque viſcera regnat.
Nec mora: quod pontus, quod terra, quod educat aër,
Poſcit; & appoſitis queritur jejunia menſis:
Inque epulis epulas quærit. quodque urbibus eſſe,
Quodque ſatis populo poterat; non ſufficit uni.
Pluſque cupit, quo plura ſuam demittit in alvum.
Utque fretum recipit de totâ flumina terrâ;
Nec ſatiatur aquis; peregrinoſque ebibit amnes;
Utque rapax ignis non unquam alimēnta recuſat;
Innumeraſque trabes cremat; &, quo copia major
Eſt data, plura petit; turbâque voracior ipſâ eſt:
Sic epulas omnes Eriſichthonis ora profani
Accipiunt, poſcuntque ſimul. cibus omnis in illo
Cauſſa cibi eſt: ſemperque locus fit inanis edendo.
Jamque fame patrias altique voragine ventris
Attenuarat opes. ſed inattenuata manebas
Tum quoque, dira fames; implacatæque vigebat
Flamma gulæ. tandem, demiſſo in viſcera cenſu,
Filia reſtabat, non illo digna parente.
Hanc quoq; vendit inops. dominum generoſa recuſat:
Et vicina ſuas tendens ſuper æquora palmas,
Eripe me domino, qui raptæ præmia nobis
Virginitatis habes, ait. hæc Neptunus habebat.
Qui prece non ſpretâ, quamvis modo viſa ſequenti
Eſſet hero; formamque novat; vultumque virilem
Induit, & cultus piſcem capientibus aptos.

Hanc dominus ſpectans, O qui pendentia parvo
Æra cibo celas, moderator arundinis, inquit,
Sic mare compoſitum, ſic ſit tibi piſcis in undâ
Credulus, & nullos, niſi fixus, ſentiat hamos;
Quæ modo cum vili turbatis veſte capillis
Littore in hoc ſteterat, (nam ſtantem in littore vidi)
Dic ubi ſit: neque enim veſtigia longius exſtant.
Illa Dei munus bene cedere ſentit: & à ſe
Se quæri gaudens, his eſt reſecuta rogantem:
Quiſquis es, ignoſcas; in nullam lumina partem
Gurgite ab hoc flexi; ſtudioque operatus inhæſi.
Quoque minus dubites, ſic has Deus æquoris artes
Adjuvet, ut nemo jamdudum littore in iſto,
(Me tamen excepto) nec fœmina conſtitit ulla.
Credidit; & verſo dominus pede preſſit arenam;
Eluſuſque abiit. illi ſua reddita forma eſt.
Aſt ubi habere ſuam transformia corpora ſentit,
Sæpe pater dominis Triopeïda vendit. at illa
Nunc equa, nunc ales, modo bos, modo cervus abibat:
Præbebatque avido non juſta alimenta parenti.
Vis tamen illa mali poſtquam conſumſerat omnẽ
Materiam, dederatque gravi nova pabula morbo;
Ipſe ſuos artus lacero divellere morſu
Cœpit: & infelix minuendo corpus alebat.
Quid moror externis? etiam mihi ſæpe novandi
Corporis, ô juvenes, numero finita poteſtas.
Nam modo, quod nunc ſum, videor: modo flector in anguem:
Armenti modo dux vires in cornua ſumo.
Cornua, dum potui. nunc pars caret altera telo
Frontis, ut ipſe vides. gemitus ſunt verba ſecuti.

# P. OVIDII NASONIS
# METAMORPHOSEON
## *LIBER NONUS.*

Quæ gemitûs, truncæque Deo Neptunius heros
Cauſſa rogat frontis: cum ſic Calydonius amnis
Cœpit, inornatos redimitus arundine crines:
Triſte petis munus. quis enim ſua prælia victus
Commemorare velit? referam tamen ordine. nec tam
Turpe fuit vinci, quam contendiſſe decorum eſt:
Magnaque dat nobis tantus ſolatia victor.
Nomine ſi qua ſuo tandem pervênit ad aures
Deïanira tuas; quondam pulcherrima virgo,
Multorumque fuit ſpes invidioſa procorum.
Cum quibus ut ſoceri domus eſt intrata petiti;
Accipe me generum, dixi, Parthaöne nate.
Dixit & Alcides. alii ceſſêre duobus.
Ille Iovem ſocerum dare ſe, famamque laborum,
Et ſuperata ſuæ referebat juſſa novercæ.
Contra ego: (turpe Deum mortali cedere duxi:
Nondum erat ille Deus) Regem me cernis aquarum
Curſibus obliquis inter tua regna fluentem:
Nec gener externis hoſpes tibi miſſus ab oris,
Sed popularis ero, & rerum pars una tuarum.
Tantùm ne noceat, quod me nec regia Juno
Odit, & omnis abeſt juſſorum pœna laborum.
Nam quod te jactas Alcmenâ matre creatum;
Jupiter aut falſus pater eſt, aut crimine verus,
Matris adulterio patrem petis. elige, fictum
Eſſe Jovem malis, an te per dedecus ortum.
Talia dicentem jamdudum lumine torvo

Spectat; & accenſæ non fortiter imperat iræ
Verbaque tot reddit: Melior mihi dextera linguâ.
Dummodo pugnando ſuperem; tu vince loquendo.
Congrediturque ferox. puduit modo magna locutum
Cedere. rejeci viridem de corpore veſtem;
Brachiaque oppoſui: tenuique à pectore varas
In ſtatione manus; & pugnæ membra paravi.
Ille cavis hauſto ſpargit me pulvere palmis;
Inque vicem fulvæ jactu flaveſcit arenæ.
Et modo cervicem, modo crura micantia captat;
Aut captare putes: omnique à parte laceſſit.
Me mea defendit gravitas; fruſtraque petebar.
Haud ſecus ac moles, quam magno murmure fluctus
Oppugnant: manet illa; ſuoque eſt pondere tuta.
Digredimur paulum: rurſumque ad bella coïmus;
Inque gradu ſtetimus, certi non cedere; eratque
Cum pede pes junctus: totoque ego pectore pronus
Et digitos digitis, & frontem fronte premebam.
Non aliter fortes vidi concurrere tauros,
Cum pretium pugnæ toto nitidiſſima ſaltu
Expetitur conjux. ſpectant armenta, paventque
Neſcia quem maneat tanti victoria regni.
Ter ſine profectu voluit nitentia contra
Rejicere Alcides à ſe mea pectora: quartò
Excutit amplexus, adductaque brachia ſolvit:
Impulſumque manu (certum mihi vera fateri)
Protinus avertit: tergoque oneroſus inhæſit.
Si qua fides, (neque enim fictâ mihi gloria voce
Quæritur) impoſito preſſus mihi monte videbar.
Vix tamen exſerui ſudore fluentia multo
Brachia; vix ſolvi duros à corpore nexus.
Inſtat anhelanti; prohibetque reſumere vires:
Et cervice meâ potitur. tum denique tellus
Preſſa genu noſtro eſt; & arenas ore momordi.
Inferior virtute meas devertor ad artes;
Elaborque viro longum formatus in anguem.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Qui poſtquam flexos ſinuavi corpus in orbes ;
Cumque fero movi linguam ſtridore biſulcam ;
Riſit, & illudens noſtras Tirynthius artes ;
Cunarum labor eſt angues ſuperare mearum ,
Dixit : &, ut vincas alios , Acheloë , dracones ;
Pars quota Lernææ ſerpens eris unus Echidnæ ?
Vulneribus fœcunda ſuis erat illa : nec ullum
De centum numero caput eſt impune reciſum;
Quin gemino cervix hærede valentior eſſet.
Hanc ego ramoſam natis è cæde colubris ,
Creſcentemque malo, domui ; domitamque peremi.
Quid fore te credas , falſum qui verſus in anguem
Arma aliena moves ? quem forma precaria celat ?
Dixerat : & ſummo digitorum vincula collo
Injicit. angebar, ſeu guttura forcipe preſſus :
Pollicibuſque meas pugnabam evellere fauces.
Sic quoque devicto reſtabat tertia tauri
Forma trucis: tauro mutatus membra rebello.
Induit ille toris à lævâ parte lacertos ;
Admiſſumque trahens ſequitur : deprenſaque durâ
Cornua figit humo ; meque altâ ſternit arenâ.
Nec ſatis id fuerat : rigidum fera dextera cornu
Dum tenet , infregit ; truncâque à fronte revellit.
Naïdes hoc, pomis & odoro flore repletum ,
Sacrarunt ; diveſque meo bona Copia cornu eſt.
Dixerat : at Nymphe ritu ſuccincta Dianæ
Una miniſtrarum , fuſis utrimque capillis ,
Inceſſit, totumque tulit prædivite cornu
Autumnum, & menſas felicia poma ſecundas.
Lux ſubit : &, primo feriente cacumina Sole,
Diſcedunt juvenes. neque enim dum flumina pacem,
Et placidos habeant lapſus, motæque reſidant,
Opperiuntur, aquæ. vultus Achelöus agreſtes ,
Et lacerum cornu mediis caput abdidit undis.
Hunc tamen ablati domuit jactura decoris ;
Cætera ſoſpes erat. capitis quoque, fronde ſalignâ,

Aut

Aut ſuper impoſitâ celatur arundine damnum.
At te, Neſſe ferox, ejuſdem virginis ardor
Perdiderat volucri trajectum terga ſagittâ.
Namque, novâ repetens patrios cum conjuge muros,
Venerat Eveni rapidas Jove natus ad undas.
Uberius ſolito nimbis hyemalibus auctus,
Verticibuſque frequens erat, atque impervius amnis.
Intrepidum pro ſe, curam de conjuge agentem
Neſſus adit, membriſque valens, ſcituſque vadorum;
Officioque meo ripâ ſiſtetur in illâ
Hæc, ait, Alcide: tu viribus utere nando.
[Pallentemque metu,fluviumque,ipſumq; timentem]
Tradidit Aönius pavidam Calydonida Neſſo.
Mox, ut erat, pharetrâque gravis, ſpolioque leonis,
(Nam clavam, & curvos trans ripam miſerat arcus)
Quandoquidem cœpi, ſuperentur flumina, dixit.
Nec dubitat; nec qua ſit clementiſſimus amnis
Quærit: & obſequio deferri ſpernit aquarum.
Jamque tenens ripam, miſſos cum tolleret arcus,
Conjugis agnovit vocem: Neſſoque parante
Fallere depoſitum, Quo te fiducia, clamat,
Vana pedum, violente, rapit? tibi, Neſſe biformis,
Dicimus. exaudi: nec res intercipe noſtras.
Si te nulla mei reverentia movit; at orbes
Concubitus vetitos poterant inhibere paterni.
Haud tamen effugies, quamvis ope fidis equinâ.
Vulnere, non pedibus te conſequar. ultima dicta
Re probat: & miſsâ fugientia terga ſagittâ
Trajicit. exſtabat ferrum de pectore aduncum.
Quod ſimul evulſum eſt,ſanguis per utrumq; foramen
Emicuit, miſtus Lernæi tabe veneni.
Excipit hunc Neſſus: Neque enim moriemur inulti,
Secum ait: & calido velamina tincta cruore
Dat munus raptæ, velut irritamen amoris.
Longa fuit medii mora temporis: actaque magni
Herculis implerant terras, odiumque novercæ.

Victor ab Oechaliâ Cenæo ſacra parabat
Vota Jovi, cum Fama loquax præceſſit ad aures,
Deïanira tuas, (quæ veris addere falſa
Gaudet, & è minimâ ſua per mendacia creſcit)
Amphitryoniaden Iöes ardore teneri.
Credit amans: Veneriſque novæ perterrita famâ
Indulſit primò lacrymis; flendoque dolorem
Diffudit miſeranda ſuum: mox deinde, Quid autem
Flemus, ait? pellex lacrymis lætabitur iſtis:
Quæ quoniam adventat, properandum, aliquidque novandum eſt,
Dum licet; & nondum thalamos tenet altera noſtros.
Conquerar, an ſileam? repetam Calydona, morerne?
Excedam tectis? an, ſi nihil amplius, obſtem?
Quid ſi, me, Meleagre, tuam memor eſſe ſororem,
Forte paro facinus; quantumque injuria poſſit,
Fœmineuſque dolor, jugulatâ pellice teſtor?
In curſus animus varios abit. omnibus illi
Prætulit imbutam Neſſeo ſanguine veſtem
Mittere; quæ vires defecto reddat amori.
Ignaroque Lichæ, quid tradat neſcia, luctus
Ipſa ſuos tradit: blandiſque miſerrima verbis
Dona det illa viro, mandat. capit inſcius heros:
Induiturque humeris Lernææ virus Echidnæ.
Thura dabat primis, & verba precantia, flammis;
Vinaque marmoreas paterâ fundebat in aras:
Incaluit vis illa mali; reſolutaque flammis
Herculeos abiit late diffuſa per artus.
Dum potuit, ſolitâ gemitum virtute repreſſit.
Victa malis poſtquam patientia, reppulit aras;
Implevitque ſuis nemoroſum vocibus Oeten.
Nec mora; letiferam conatur ſcindere veſtem:
Qua trahitur, trahit illa cutem; fœdumque relatu,
Aut hæret membris fruſtra tentata revelli;
Aut laceros artus, & grandia detegit oſſa.
Ipſe cruor, gelido ceu quondam lamina candens
Tincta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Tincta lacu, ſtridit; coquiturque ardente veneno.
Nec modus eſt: ſorbent avidæ præcordia flammæ:
Cœruleuſque fluit toto de corpore ſudor:
Ambuſtique ſonant nervi: cœcâque medullis
Tabe liquefactis, tendens ad ſidera palmas,
Cladibus, exclamat, Saturnia, paſcere noſtris:
Paſcere: & hanc peſtem ſpecta, crudelis, ab alto:
Corque ferum ſatia. vel ſi miſerandus & hoſti;
(Hoſtis enim tibi ſum) diris cruciatibus ægram,
Inviſamque animam, natamque laboribus, aufer.
Mors mihi munus erit. decet hæc dare dona novercam.
Ergo ego fœdantem peregrino templa cruore
Buſirin domui? ſævoque alimenta parentis
Antæo eripui? nec me paſtoris Iberi
Forma triplex, nec forma triplex tua, Cerbere, movit?
Voſne manus validi preſſiſtis cornua tauri?
Veſtrum opus Elis habet, veſtrum Stymphalides undæ,
Partheniumque nemus? veſtrâ virtute relatus
Thermodontiaco cælatus baltheus auro,
Pomaque ab inſomni male cuſtodita dracone?
Nec mihi Centauri potuêre reſiſtere, nec mî
Arcadiæ vaſtator aper? nec profuit Hydræ
Creſcere per damnum, geminaſque reſumere vires?
Quid? cum Thracas equos humano ſanguine pingues,
Plenaque corporibus laceris præſepia vidi,
Viſaque dejeci, dominumque ipſoſque peremi?
His eliſa jacet moles Nemeæa lacertis?
Hac cælum cervice tuli? defeſſa jubendo eſt
Sæva Jovis conjux: ego ſum indefeſſus agendo.
Sed nova peſtis adeſt: cui nec virtute reſiſti,
Nec telis armiſve poteſt. pulmonibus errat
Ignis edax imis, perque omnes paſcitur artus.
At valet Euryſtheus. & ſunt, qui credere poſſint
Eſſe Deos? dixit. perque altum ſaucius Oeten
Haud aliter graditur, quam ſi venabula tigris
Corpore fixa gerat, factique refugerit auctor.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Sæpe illum gemitus edentem, ſæpe frementem,
Sæpe retentantem totas infringere veſtes,
Sternentemque trabes, iraſcentemque videres
Montibus, aut patrio tendentem brachia cælo.
Ecce Liehan trepidum, & latitantem rupe cavatâ
Adſpicit: utque dolor rabiem collegerat omnem;
Tune, Licha, dixit, feralia dona tuliſti?
Tune meæ necis auctor eris? tremit ille, pavetque
Pallidus; & timidè verba excuſantia dicit.
Dicentem, genibuſque manus adhibere parantem,
Corripit Alcides; & terque quaterque rotatum
Mittit in Euboïcas, tormento fortius, undas.
Ille per aërias pendens induruit auras.
Utque ferunt imbres gelidis concreſcere ventis;
Inde nives fieri; nivibus quoque molle rotatis
Adſtringi & ſpiſsâ glomerari grandine corpus;
Sic illum validis actum per inane lacertis,
Exſanguemq; metu, nec quicquam humoris habentem,
In rigidos verſum ſilices prior edidit ætas.
Nunc quoque in Euboïco ſcopulus brevis emicat altè
Gurgite, & humanæ ſervat veſtigia formæ.
Quem, quaſi ſenſurum, nautæ calcare verentur;
Appellantque Lichan. at tu, Jovis inclyta proles,
Arboribus cæſis, quas ardua geſſerat Oete,
Inque pyram ſtructis, arcus, pharetramque capacem,
Regnaque viſuras iterum Trojana ſagittas,
Ferre jubes Pœante ſatum: quo flamma miniſtro
Subdita. dumque avidis comprenditur ignibus agger;
Congeriem ſilvæ Nemeæo vellere ſummam
Sternis: & impoſitâ clavæ cervice recumbis,
Haud alio vultu, quam ſi conviva jaceres
Inter plena meri redimitus pocula ſertis.
Jamque valens, & in omne latus diffuſa ſonabat,
Securoſque artus, contemtoremque petebat
Flamma ſuum. timuêre Dei pro vindice terræ.
Quos ita (ſenſit enim) læto Saturnius ore

Jupi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Jupiter alloquitur: Noſtra eſt timor iſte voluptas,
O Superi: totoque libens mihi pectore grator,
Quod memoris populi dicor rectorque paterque:
Et mea progenies veſtro quoque tuta favore eſt.
Nam quanquam ipſius datur hoc immanibus actis;
Obligor ipſe tamen. ſed enim, ne pectora vano
Fida metu paveant, Oetæas ſpernite flammas.
Omnia qui vicit, vincet, quos cernitis, ignes:
Nec niſi maternâ Vulcanum parte potentem
Sentiet. æternum eſt, à me quod traxit, & expers
Atque immune necis, nullâque domabile flammâ.
Idque ego defunctum terrâ cæleſtibus oris
Accipiam, cunctiſque meum lætabile factum
Dîs fore confido. ſi quis tamen Hercule, ſi quis
Forte Deo doliturus erit, data præmia nolet:
Sed meruiſſe dari ſciet; invituſque probabit.
Aſſenſêre Dei. conjux quoque regia viſa eſt
Cætera non duro, duro tamen ultima vultu
Dicta tuliſſe Jovis; ſeque indoluiſſe notatam.
Interea, quodcunque fuit populabile flammæ,
Mulciber abſtulerat; nec cognoſcenda remanſit
Herculis effigies; nec quidquam ab imagine ductum
Matris habet: tantumque Jovis veſtigia ſervat.
Utque novus ſerpens, poſitâ cum pelle ſenectâ,
Luxuriare ſolet; ſquamâque nitere recenti;
Sic, ubi mortales Tirynthius exuit artus;
Parte ſui meliore viget; majorque videri
Cœpit; & auguſtâ fieri gravitate verendus.
Quem pater omnipotens, inter cava nubila raptum,
Quadrijugo curru radiantibus intulit aſtris.
  Senſit Atlas pondus. neque adhuc Stheneleïus iras
Solverat Euryſtheus; odiumque in prole paternum
Exercebat atrox. at longis anxia curis
Argolis Alcmene, queſtus ubi ponat aniles,
Cui referat nati teſtatos orbe labores,
Cuive ſuos caſus, Iölen habet. Herculis illam

Imperiis, thalamoque animoque receperat Hyllus:
Impleratque uterum generoſo germine. cui ſic
Incipit Alcmene: Faveant tibi numina ſaltem;
Corripiantque moras, tum cum matura vocabis
Præpoſitam timidis parientibus Ilithyiam;
Quam mihi difficilem Junonis gratia fecit.
Namque laboriferi cum jam natalis adeſſet
Herculis, & decimum premeretur ſidere ſignum:
Tendebat gravitas uterum mihi: quodque ferebam,
Tantum erat, ut poſſes auctorem dicere tecti
Ponderis eſſe Jovem. nec jam tolerare labores
Ulterius poteram: quin nunc quoq; frigidus artus,
Dum loquor, horror habet; parſq; eſt meminiſſe doloris.
Septem ego per noctes, totidem cruciata diebus,
Feſſa malis, tendenſque ad cælum brachia, magno
Lucinam Nixoſque pares clamore vocabam.
Illa quidem venit, ſed præcorrupta, meumque
Quæ donare caput Junoni vellet iniquæ.
Utque meos audit gemitus; ſubſedit in illâ
Ante fores arâ: dextroque à poplite lævum
Preſſa genu, digitis inter ſe pectine junctis,
Suſtinuit partus. tacitâ quoque carmina voce
Dixit: & inceptos tenuerunt carmina partus.
Nitor, & ingrato facio convicia demens
Vana Jovi: cupioque mori; moturaque duros
Verba queror ſilices. matres Cadmeides adſunt;
Votaque ſuſcipiunt; exhortanturque dolentem.
Una miniſtrarum mediâ de plebe Galanthis,
Flava comas, aderat, faciendis ſtrenua juſſis;
Officiis dilecta ſuis. ea ſenſit iniquâ
Neſcio quid Junone geri: dumque exit, & intrat
Sæpe fores; Divam reſidentem vidit in arâ;
Brachiaque in genibus digitis connexa tenentem:
Et, Quæcunque es, ait, dominæ gratare; levata eſt
Argolis Alcmene: potiturque puerpera voto.
Exſiluit, junctaſque manus patefacta remiſit



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Diva potens uteri. vinclis levor ipſa remiſſis.
Numine decepto riſiſſe Galanthida fama eſt.
Ridentem, prenſamque ipſis Dea ſæva capillis
Traxit, & è terrâ corpus relevare volentem
Arcuit: inque pedes mutavit brachia primos.
Strenuitas antiqua manet: nec terga colorem
Amiſêre ſuum: forma eſt diverſa priori.
Quæ, quia mendaci parientem juverat ore,
Ore parit: noſtraſque domos, ut & ante, frequentat.
Dixit: &, admonitu veteris commota miniſtræ,
Ingemuit. quam ſic nurus eſt affata dolentem:
Te tamen, ô genitrix, alienæ ſanguine veſtro
Rapta movet facies. quid ſi tibi mira ſororis
Fata meæ referam? quanquam lacrymæque dolorque
Impediunt, prohibentque loqui. fuit unica matri
(Me pater ex aliâ genuit) notiſſima formâ
Oechalidum Dryope: quam virginitate carentem,
Vimque Dei paſſam, Delphos Delonque tenentis,
Excipit Andræmon; & habetur conjuge felix.
Eſt lacus, acclivi devexo margine formam
Littoris efficiens: ſummum myrteta coronant.
Venerat huc Dryope fatorum neſcia; quoque
Indignêre magis, Nymphis latura coronas.
Inque ſinu puerum, qui nondum impleverat annum,
Dulce ferebat onus: tepidique ope lactis alebat.
Haud procul à ſtagno, Tyrios imitata colores,
In ſpem baccarum florebat aquatica lotos.
Carpſerat hinc Dryope, quos oblectamina nato
Porrigeret, flores: & idem factura videbar;
Namque aderam. vidi guttas è flore cruentas
Decidere; & tremulo ramos horrore moveri.
Scilicet, ut referunt tardi nunc denique agreſtes,
Lotis in hanc Nymphe, fugiens obſcœna Priapi,
Contulerat verſos ſervato nomine vultus.
Neſcierat ſoror hoc; quæ cum perterrita retro
Ire & adoratis vellet diſcedere Nymphis;

Hæſerunt radice pedes. convellere pugnat:
Nec quicquam, niſi ſumma, movet. ſuccreſcit ab imo,
Totaque paulatim lentus premit inguina cortex.
Ut vidit; conata manu laniare capillos,
Fronde manū implevit: frondes caput omne tenebant.
At puer Amphiſſos (namque hoc avus Eurytus illi
Addiderat nomen) materna rigeſcere ſentit
Ubera: nec ſequitur ducentem lacteus humor.
Spectatrix aderam fati crudelis; opemque
Non poteram tibi ferre, ſoror: quantumq; valebam,
Creſcentem truncum ramoſque amplexa, morabar:
Et (fateor) volui ſub eodem cortice condi.
Ecce vir Andræmon, genitorque miſerrimus, adſunt:
Et quærunt Dryopen: Dryopen quærentibus illis
Oſtendi loton. tepido dant oſcula ligno:
Affuſique ſuæ radicibus arboris hærent.
Nil niſi jam faciem, quod non foret arbor, habebas,
Cara ſoror. lacrymæ verſo de corpore factis
Irrorant foliis: ac, dum licet, oraque præſtant
Vocis iter, tales effundit in aëra queſtus:
Siqua fides miſeris, hoc me per numina juro
Non meruiſſe nefas. patior ſine crimine pœnam.
Viximus innocuæ: ſi mentior, arida perdam,
Quas habeo, frondes; & cæſa ſecuribus urar.
Hunc tamen infantem maternis demite ramis;
Et date nutrici: noſtrâque ſub arbore ſæpe
Lac facitote bibat; noſtrâque ſub arbore ludat.
Cumque loqui poterit, matrem facitote ſalutet.
Et triſtis dicat, Latet hoc ſub ſtipite mater.
Stagna tamen timeat; nec carpat ab arbore flores:
Et frutices omnes corpus putet eſſe Dearum.
Care, vale, conjux, & tu germana, paterque.
Quîs ſi qua eſt pietas, ab acutæ vulnere falcis,
A pecoris morſu frondes defendite noſtras.
Et quoniam mihi fas ad vos incumbere non eſt;
Erigite huc artus, & ad oſcula noſtra venite,

Dum tangi poſſunt, parvumque attollite natum.
Plura loqui nequeo. nam jam per candida mollis
Colla liber ſerpit: ſummoque cacumine condor.
Ex oculis removete manus. ſine munere veſtro
Contegat inductus morientia lumina cortex.
Deſierant ſimul ora loqui, ſimul eſſe: diuque
Corpore mutato râmi caluêre recentes.
Dumque refert Iöle factum miſerabile, dumque
Eurytidos lacrymas admoto pollice ſiccat
Alcmene, flet & ipſa tamen: compeſcuit omnem
Res nova triſtitiam. nam limine conſtitit alto
Pæne puer, dubiâque tegens lanugine malas
Ora reformatus primos Iölaus in annos.
Hoc illi dederat Junonia muneris Hebe,
Victa viri precibus. quæ cum jurare pararet
Dona tributuram poſthac ſe talia nulli;
Non eſt paſſa Themis. Nam jam diſcordia Thebæ
Bella movent, dixit: Capaneuſque niſi ab Jove vinci
Haud poterit: ibuntque pares in vulnera fratres:
Seductâque ſuos manes tellure videbit
Vivus adhuc vates: ultuſque parente parentem
Natus erit facto pius & ſceleratus eodem:
Attonituſque malis, exul mentiſque domûſque,
Vultibus Eumenidum, matriſq; agitabitur umbris;
Donec eum conjux fatale popoſcerit aurum:
Cognatumque latus Phegeïus hauſerit enſis.
Tum demum magno petet hos Acheloïa ſupplex
Ab Jove Callirhoë natis infantibus annos.
Jupiter his motus, privignæ dona nurûſque
Præcipiet: facietque viros impubibus annis.
Hæc ubi faticano venturi præſcia dixit
Ore Themis; vario Superi ſermone fremebant:
Et, cur non aliis eadem dare dona liceret,
Murmur erat. queritur veteres Pallantias annos
Conjugis eſſe ſui: queritur caneſcere mitis
Iaſiona Ceres; repetitum Mulciber ævum

Poſcit Erichthonio. Venerem quoque cura futuri
Tangit, & Anchiſæ renovare paciſcitur annos.
Cui ſtudeat, Deus omnis habet: creſcitque favore
Turbida ſeditio; donec ſua Jupiter ora
Solvit: &, O, noſtri ſi qua eſt reverentia, dixit,
Quo ruitis? tantumne ſibi quis poſſe videtur,
Fata quoque ut ſuperet? fatis Iölaüs in annos,
Quos egit, rediit: fatis juveneſcere debent
Callirhoë geniti; non ambitione, nec armis.
Vos etiam, quoque hoc animo meliore feratis,
Me quoque fata regunt: quæ ſi mutare valerem,
Nec noſtrum ſeri curvarent Æacon anni:
Perpetuumq; ævi florem Rhadamanthus haberet
Cum Minoë meo: qui propter amara ſenectæ
Pondera deſpicitur; nec, quo prius, ordine regnat.
Dicta Jovis movere Deos. nec ſuſtinet ullus
(Cum videant feſſos Rhadamanthon & Æacon annis,
Et Minoa) queri. qui, dum fuit integer ævi,
Terruerat magnas ipſo quoque nomine gentes.
Tunc erat invalidus; Deïonidenque juventæ
Robore Miletum, Phœboque parente ſuperbum,
Pertimuit: credenſque ſuis inſurgere regnis,
Haud tamen eſt patriis arcere penatibus auſus.
Sponte fugis, Milete, tuâ; celerique carinâ
Ægæas metiris aquas; & in Aſide terrâ
Mœnia conſtituis, poſitoris habentia nomen.
Hic tibi, dum ſequitur patriæ curvamina ripæ,
Filia Mæandri toties redeuntis eodem,
Cognita Cyanëe, præſtanti corpora formâ,
Byblida cum Cauno prolem eſt enixa gemellam.
Byblis in exemplo eſt, ut ament conceſſa puellæ:
Byblis Apollinei correpta cupidine fratris,
Non ſoror ut fratrem, nec qua debebat, amavit.
Illa quidem primò nullos intelligit ignes:
Nec peccare putat, quod ſæpius oſcula jungat:
Quod ſua fraterno circumdet brachia collo:



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Mendacique diu pietatis fallitur umbrâ.
Paulatim declinat amor; viſuraque fratrem
Culta venit; nimiumque cupit formoſa videri:
Et, ſi qua eſt illic formoſior, invidet illi.
Sed nondum manifeſta ſibi eſt; nullumque ſub illo
Igne facit votum: veruntamen æſtuat intus.
Jam dominum appellat: jam nomina ſanguinis odit:
Byblida jam mavult, quam ſe vocet ille ſororem.
Spes tamen obſcœnas animo dimittere non eſt
Auſa ſuo vigilans. placidâ reſoluta quiete
Sæpe videt, quod amat. viſa eſt quoque jungere fratri
Corpus; & erubuit, quamvis ſopita jacebat.
Somnus abit: ſilet illa diu; repetitque quietis
Ipſa ſuæ ſpeciem; dubiâque ita mente profatur:
Me miſeram! tacitæ quid vult ſibi noctis imago?
Quam nolim rara ſit. cur hæc ego ſomnia vidi?
Ille quidem eſt oculis quamvis formoſus iniquis:
Et placet, & poſſum, ſi non ſit frater, amare:
Et me dignus erat. verùm nocet eſſe ſororem.
Dummodo tale nihil vigilans committere tentem;
Sæpe licet ſimili redeat ſub imagine ſomnus.
Teſtis abeſt ſomno; nec abeſt imitata voluptas.
Prò Venus, & tenerâ volucer cum matre Cupido,
Gaudia quanta tuli! quàm me manifeſta libido
Contigit! ut jacui totis reſoluta medullis!
Ut meminiſſe juvat! quamvis brevis illa voluptas,
Noxque fuit præceps, & cœptis invida noſtris.
O ego, ſi liceat mutato nomine jungi,
Quam bene, Caune, tuo poteram nurus eſſe parenti!
Quam bene, Caune, meo poteras gener eſſe parenti!
Omnia, Dî facerent, eſſent communia nobis;
Præter avos. tu me vellem generoſior eſſes.
Neſcio quam facies igitur, pulcherrime, matrem:
At mihi, quæ male ſum, quos tu, ſortita parentes,
Nil niſi frater eris. quod obeſt, id habebimus unum.
Quid mihi ſignificant ergo mea viſa? quod autem



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Somnia pondus habent? an habent & ſomnia pondus?
Dî melius! Dî nempe ſuas habuêre ſorores.
Sic Saturnus Opim junctam ſibi ſanguine duxit,
Oceanus Tethyn, Junonem rector Olympi.
Sunt Superis ſua jura. quid ad cæleſtia ritus
Exigere humanos, diverſaque fœdera tento?
Aut noſtro vetitus de corde fugabitur ardor:
Aut, hoc ſi nequeo, peream precor ante; toroque
Mortua componar: poſitæque det oſcula frater.
Et tamen arbitrium quærit res iſta duorum.
Finge placere mihi: ſcelus eſſe videbitur illi.
At non Æolidæ thalamos timuêre ſororum.
Unde ſed hos novi? cur hæc exempla paravi?
Quo feror? obſcœnæ procul hinc diſcedite flammæ:
Nec, niſi qua fas eſt germanæ, frater ametur.
Si tamen ipſe mei captus prior eſſet amore,
Forſitan illius poſſem indulgere furori.
Ergo ego, quem fueram non rejectura petentem,
Ipſa petam? poteriſne loqui? poteriſne fateri?
Coget amor; potero. vel, ſi pudor ora tenebit,
Littera celatos arcana fatebitur ignes.
Hæc placet, hæc dubiam vincit ſententia mentem.
In latus erigitur; cubitoque innixa ſiniſtro,
Viderit: inſanos, inquit, fateamur amores.
Hei mihi! quo labor? quem mens mea concipit ignẽ?
Et meditata manu componit verba trementi.
Dextra tenet ferrum: vacuam tenet altera ceram.
Incipit; & dubitat: ſcribit; damnatque tabellas:
Et notat; & delet: mutat; culpatque, probatque:
Inque vicem ſumtas ponit, poſitaſque reſumit.
Quid velit, ignorat: quicquid factura videtur,
Diſplicet. in vultu eſt audacia miſta pudori.
Scripta ſoror fuerat: viſum eſt delere ſororem,
Verbaque correctis incidere talia ceris:
Quam, niſi tu dederis, non eſt habitura ſalutem,
Hanc tibi mittit amans: pudet ah, pudet edere nomen!

Et,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Et, ſi quid cupiam, quæris; ſine nomine vellem
Poſſet agi mea cauſſa meo: nec cognita Byblis
Ante forem, quam ſpes votorum certa fuiſſet.
Eſſe quidem læſi poterant tibi pectoris index,
Et color, & macies, & vultus, & humida ſæpe
Lumina, nec cauſsâ ſuſpiria mota patenti;
Et crebri amplexus; & quæ, ſi forte notâſti,
Oſcula ſentiri non eſſe ſororia poſſent.
Ipſa tamen, quamvis animo grave vulnus habebam,
Quamvis intus erat furor igneus, omnia feci,
(Sunt mihi Dî teſtes) ut tandem ſanior eſſem:
Pugnavique diu violenta Cupidinis arma
Effugere infelix; & plus, quàm ferre puellam
Poſſe putes, ego dura tuli. ſuperata fateri
Cogor, opemque tuam timidis expoſcere votis.
Tu ſervare potes, tu perdere ſolus amantem.
Elige utrum facias. non hoc inimica precatur:
Sed quæ, cum tibi ſit junctiſſima, junctior eſſe
Expetit; & vinclo tecum propiore ligari.
Jura ſenes norint: & quid liceatque, nefaſque,
Faſque ſit, inquirant; legumque examina ſervent:
Conveniens Venus eſt annis temeraria noſtris.
Quid liceat, neſcimus adhuc: & cuncta licere
Credimus: & ſequimur magnorum exempla Deorum.
Nec nos aut durus pater, aut reverentia famæ,
Aut timor impedient; tantum abſit cauſſa timendi.
Dulcia fraterno ſub nomine furta tegemus.
Eſt mihi libertas tecum ſecreta loquendi.
Et damus amplexus; & jungimus oſcula coram.
Quantum eſt, quod deſit! miſerere fatentis amorē,
Et non faſſuræ, niſi cogeret ultimus ardor:
[Neve merere, meo ſubſcribi cauſa ſepulcro.]
Talia nequicquam perarantem plena reliquit
Cera manum: ſummuſque in margine verſus adhæſit.
Protinus impreſsâ ſignat ſua crimina gemmâ;
Quam tinxit lacrymis: linguam defecerat humor.

De-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Deque ſuis unum famulis pudibunda vocavit:
Et pavidùm blandita, Fer has, fidiſſime, noſtro,
Dixit, & adjecit poſt longo tempore, fratri.
Cum daret; elapſæ manibus cecidêre tabellæ.
Omine turbata eſt: miſit tamen. apta miniſter
Tempora nactus adit; traditque latentia verba.
Attonitus ſubitâ juvenis Mæandrius irâ,
Projicit acceptas, lectâ ſibi parte, tabellas:
Vixq; manus retinens trepidantis ab ore miniſtri,
Dum licet, ô vetitæ ſcelerate libinis auctor,
Effuge, ait: qui, ſi noſtrum tua fata pudorem
Non traherent ſecum, pœnas mihi morte dediſſes.
Ille fugit pavidus: dominæque ferocia Cauni
Dicta refert. palles auditâ, Bybli, repulſâ:
Et pavet obſeſſum glaciali frigore pectus.
Mens tamen ut rediit; pariter redière furores:
Linguaque vix tales icto dedit aëre voces:
Et meritò; quid enim temeraria vulneris hujus
Indicium feci? quid, quæ celanda fuerunt,
Tam cito commiſi properatis verba tabellis?
Ante erat ambiguis animi ſententia dictis
Prætentanda mihi. ne non ſequeretur euntem,
Parte aliquâ veli, qualis foret aura, notare
Debueram; tutoque mari decurrere: quæ nunc
Non exploratis implevi lintea ventis.
Auferor in ſcopulos igitur, ſubmerſaque toto
Obruor Oceano: neque habent mea vela recurſus.
Quid quod & ominibus certis prohibebar amori
Indulgere meo, tum cum mihi ferre jubenti
Excidit, & fecit ſpes noſtras cera caducas?
Nonne vel illa dies fuerat, vel tota voluntas,
Sed potius mutanda dies? Deus ipſe monebat;
Signaque certa dabat: ſi non male ſana fuiſſem.
Et tamen ipſa loqui, nec me committere ceræ
Debueram; præſenſque meos aperire furores.
Vidiſſet lacrymas: vultus vidiſſet amantis.

Plu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Plura loqui poteram, quam quæ cepêre tabellæ.
Invito potui circumdare brachia collo:
Amplectique pedes: affuſaque poſcere vitam:
Et, ſi rejicerer, potui moritura videri.
Omnia feciſſem. quorum ſi ſingula duram
Flectere non poterant, potuiſſent omnia, mentem.
Forſitan & miſſi ſit quædam culpa miniſtri.
Non adiit aptè: non legit idonea, credo,
Tempora: nec petiit horamque animumq; vacantem.
Hæc nocuêre mihi. neque enim de tigride natus;
Nec rigidas ſilices, ſolidumve in pectore ferrum,
Aut adamanta gerit: nec lac bibit ille leænæ.
Vincetur. repetendus erit. nec tædia cœpti
Ulla mei capiam; dum ſpiritus iſte manebit.
Nam primum (ſi fata mihi revocare liceret)
Non cœpiſſe fuit: cœpta expugnare, ſecundum eſt.
Quippe nec ille poteſt (ut jam mea vota relinquam)
Non tamen auſorum ſemper memor eſſe meorum.
Et, quia deſierim, leviter voluiſſe videbor:
Aut etiam tentaſſe illum, inſidiiſque petîſſe.
Vel certè non hoc, qui plurimus urit & uſſit
Pectora noſtra, Deo, ſed victa libidine credar.
Denique jam nequeo nil commiſiſſe nefandum.
Et ſcripſi, & petii: temerata eſt noſtra voluntas.
Ut nihil adjiciam, non poſſum innoxia dici.
Quod ſupereſt, multum eſt in vota, in crimina parvum.
Dixit: & (incertæ tanta eſt diſcordia mentis)
Cum pigeat tentaſſe, libet tentare: modumque
Exit; & infelix committit ſæpe repelli.
Mox ubi finis abeſt; patriam fugit ille, nefaſque:
Inque peregrinâ ponit nova mœnia terrâ.
Tum vero mœſtam totâ Miletida mente
Defeciſſe ferunt. tum vero à pectore veſtem
Deripuit; planxitque ſuos furibunda lacertos.
Jamque palam eſt demens; inconceſſamque fatetur
Spem Veneris. ſine qua patriam, inviſoſque penates

De-

Deſerit; & profugi ſequitur veſtigia fratris.
Utque tuo motæ, proles Semeleïa, thyrſo
Iſmariæ celebrant repetita triennia Bacchæ;
Byblida non aliter latos ululaſſe per agros
Bubaſides vidêre nurus: quibus illa relictis
Caras, & armiferos Lelegas, Lyciamque pererrat.
Jam Cragon, & Lymiren, Xanthique reliquerat undas,
Quoque Chimæra jugo mediis in partibus ignem,
Pectus & ora leæ, caudam ſerpentis habebat.
Deficiunt ſilvæ: cum tu laſſata ſequendo
Procidis; &, durâ poſitis tellure capillis,
Bybli taces; frondeſque tuo premis ore caducas.
Sæpe etiam Nymphæ teneris Lelegeïdes ulnis
Tollere conantur: ſæpe, ut moderetur amori,
Præcipiunt; ſurdæque adhibent ſolatia menti.
Muta jacet; virideſque ſuis terit unguibus herbas
Byblis: & humectat lacrymarum gramina rivo.
Naïdas his venam, quæ nunquam areſcere poſſet,
Suppoſuiſſe ferunt. quid enim dare majus habebant?
Protinus, ut ſecto piceæ de cortice guttæ,
Utve tenax gravidâ manat tellure bitumen;
Utve ſub adventum ſpirantis lene Favoni
Sole remolleſcit, quæ frigore conſtitit unda,
Sic lacrymis conſumta ſuis Phœbeïa Byblis
Vertitur in fontem, qui nunc quoque vallibus illis
Nomen habet dominæ; nigrâque ſub ilice manat.
Fama novi centum Cretæas forſitan urbes
Impleſſet monſtri; ſi non miracula nuper
Iphide mutatâ Crete propiora tuliſſet.
Proxima Gnoſſiaco nam quondam Phæſtia regno
Progenuit tellus, ignoto nomine Ligdum;
Ingenuâ de plebe virum. nec cenſus in illo
Nobilitate ſua major: ſed vita fideſque
Inculpata fuit. gravidæ qui conjugis aures
Vocibus his movit; cum jam prope partus adeſſet:
Quæ voveam duo ſunt: minimo ut relevere labore;

Utque marem parias. oneroſior altera ſors eſt:
Et vires Natura negat. quod abominor, ergo
Edita forte tuo fuerit ſi fœmina partu;
(Invitus mando: pietas, ignoſce) necetur.
Dixerat: & lacrymis vultum lavêre profuſis,
Tam qui mandabat, quam cui mandata dabantur.
Sed tamen uſque ſuum vanis Telethuſa maritum
Sollicitat precibus; ne ſpem ſibi ponat in arcto.
Certa ſua eſt Ligdo ſententia. jamque ferendo
Vix erat illa gravem maturo pondere ventrem;
Cum medio noctis ſpatio ſub imagine ſomni
« Inachis ante torum, pompâ comitata ſuorum,
« Aut ſtetit, aut viſa eſt. inerant lunaria fronti
« Cornua, cum ſpicis nitido flaventibus auro,
« Et regale decus; cum qua latrator Anubis,
« Sanctaque Bubaſtis, variuſque coloribus Apis:
« Quique premit vocem, digitoque ſilentia ſuadet;
« Siſtraque erant, nunquamque ſatis quæſitus Oſiris,
« Plenaque ſomniferi ſerpens peregrina veneni.
Cum velut excuſſam ſomno, & manifeſta videntem
Sic affata Dea eſt: Pars ô Telethuſa mearum,
Pone graves curas; mandataque falle mariti.
Nec dubita, cum te partu Lucina levarit,
Tollere quicquid erit. Dea ſum auxiliaris, opemque
Exorata fero. nec te coluiſſe querêris
Ingratum numen. monuit, thalamoque receſſit.
Læta toro ſurgit, puraſque ad ſidera ſupplex
Creſſa manus tollens, rata ſint ſua viſa precatur.
Ut dolor increvit; ſeque ipſum pondus in auras
Expulit, & nata eſt ignaro fœmina patri;
Juſſit ali mater, puerum mentita: fidemque
Res habuit: neque erat facti niſi conſcia nutrix.
Vota pater ſolvit, nomenque imponit avitum.
Iphis avus fuerat. gaviſa eſt nomine mater,
Quod commune foret, nec quenquam falleret illo.
Impercepta piâ mendacia fraude latebant.

Cultus

Cultus erat pueri : facies, quam ſive puellæ,
Sive dares puero, fieret formoſus uterque.
Tertius interea decimo ſucceſſerat annus ;
Cum pater, Iphi, tibi flavam deſpondet Iänthen :
Inter Phœſtiadas quæ laudatiſſima formæ
Dote fuit virgo , Dictæo nata Teleſte.
Par ætas, par forma fuit : primaſque magiſtris
Accepêre artes elementa ætatis ab îſdem.
Hinc amor ambarum tetigit rude pectus : & æquum
Vulnus utrique tulit. ſed erat fiducia diſpar.
Conjugii pactæque exſpectat tempora tædæ :
Quamque virum putat eſſe, ſuum fore credit Iänthe.
Iphis amat, qua poſſe frui deſperat, & auget
Hoc ipſum flammas : ardetque in virgine virgo.
Vixq; tenens lacrymas,Quis me manet exitus, inquit,
Cognita quam nulli, quam prodigioſa, novæque
Cura tenet Veneris ? ſi Dî mihi parcere vellent;
[Perdere debuerant : ſi non & perdere vellent;]
Naturale malum ſaltem & de more dediſſent.
Nec vaccam vaccæ, nec equas amor urit equarum.
Urit oves aries : ſequitur ſua fœmina cervum.
Sic & aves coëunt : interque animalia cuncta
Fœmina fœmineo correpta cupidine nulla eſt.
Vellem nulla forem. ne non tamen omnia Crete
Monſtra ferat ; taurum dilexit filia Solis,
Fœmina nempe marem. meus eſt furioſior illo,
Si verum profitemur , amor. tamen illa ſecuta eſt
Spem Veneris : tamen illa dolis & imagine vaccæ
Paſſa bovem eſt : & erat, qui deciperetur, adulter.
Huc licet è toto ſollertia confluat orbe ,
Ipſe licet revolet ceratis Dædalus alis ;
Quid faciet ? num me puerum de virgine doctis
Artibus efficiet ? num te mutabit Iänthe ?
Quin animum firmas, teque ipſa recolligis, Iphi :
Conſiliique inopes & ſtultos excutis ignes ?
Quid ſis nata vide : (niſi te quoque decipis ipſam )

Et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Et pete quod fas eſt : & ama, quod fœmina debes.
[Spes eſt quæ capiat : ſpes eſt quæ paſcat amorem,]
Hanc tibi res adimit : non te cuſtodia caro
Arcet ab amplexu , nec cauti cura mariti.
Non patris aſperitas, non ſe negat ipſa roganti.
Nec tamen eſt potiunda tibi : nec, ut omnia fiant ,
Eſſe potes felix ; ut Dîque hominesque laborent.
[Nunc quoque votorum pars nulla eſt vana meorum :
Dique mihi faciles, quidquid valuêre, dederunt.]
Quodque ego, vult genitor, vult ipſa, ſocerque futurus:
At non vult Natura, potentior omnibus iſtis ;
Quæ mihi ſola nocet. venit ecce optabile tempus :
Luxque jugalis adeſt : ut jam mea fiat Iänthe ;
Nec mihi continget. mediis ſitiemus in undis.
Pronuba quid Juno , quid ad hæc, Hymenæe, venitis
Sacra ; quibus qui ducat abeſt, ubi nubimus ambæ ?
Preſſit ab his vocem. nec lenius altera virgo
Æſtuat : utque celer venias, Hymenæe, precatur.
Quod petit hæc , Telethuſa timens , modo tempora differt :
Nunc ficto languore moram trahit. omina ſæpe ,
Viſaque cauſſatur. ſed jam conſumſerat omnem
Materiam ficti : dilataque tempora tædæ
Inſtiterant ; unuſque dies reſtabat : at illa
Crinalem capiti vittam natæque ſibique
Detrahit : & paſſis aram complexa capillis ,
Iſi, Paratonium, Mareoticaque arva , Pharonque
Quæ colis, & ſeptem digeſtum in cornua Nilum ;
Fer, precor , inquit, opem : noſtroque medere timori.
Te Dea, te quondam , tuaque hæc inſignia vidi :
Cunctaque cognovi ; comiteſque, faceſque, ſonumque
Siſtrorum : memorique animo tua juſſa notavi.
Quod videt hæc lucem, quod non ego punior ipſa ;
Conſilium, monitumque tuum eſt. miſerere duarum,
Auxilioque juva. lacrymæ ſunt verba ſecutæ.
Viſa Dea eſt moviſſe ſuas (& moverat) aras.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Et templi tremuère fores, imitataque Lunam
Cornua fulſerunt; crepuitque ſonabile ſiſtrum.
Non ſecura quidem, fauſto tamen omine læta
Mater abit templo. ſequitur comes Iphis euntem,
Quàm ſolita eſt, majore gradu: nec candor in ore
Permanet; & vires augentur; & acrior ipſe eſt
Vultus: & incomtis brevior menſura capillis.
Pluſque vigoris adeſt, habuit quàm fœmina. jam, quæ
Fœmina nuper eras, puer es. date munera templis:
Nec timidâ gaudete fide. dant munera templis.
Addunt & titulum: titulus breve carmen habebat:
Dona puer ſolvit, quæ fœmina voverat, Iphis.
Poſtera lux radiis latum patefecerat orbem;
Cum Venus, & Juno, ſocioſque Hymenæus ad ignes
Conveniunt: potiturque ſuâ puer Iphis Iänthe.

Huius rei exempla apud auctores occurrunt Liv. l. 24. c. 10.

P. OVI-

# P. OVIDII NASONIS METAMORPHOSEON

## *LIBER DECIMUS.*

INde per immenſum croceo velatus amictu
Aëra digreditur, Ciconumque Hymenæus ad oras
Tendit; & Orphêâ nequicquam voce vocatur,
Adfuit ille quidem: ſed nec ſollennia verba,
Nec lætos vultus, nec felix attulit omen.
Fax quoque, quam tenuit, lacrymoſo ſtridula fumo,
Utque fuit, nullos invênit motibus ignes.
Exitus auſpicio gravior: nam nupta, per herbas
Dum nova Naïadum turbâ comitata vagatur,
Occidit, in talum ſerpentis dente recepto.
Quam ſatis ad ſuperas poſtquam Rhodopeïus auras
Deflevit vates; ne non tentaret & umbras,
Ad Styga Tænariâ eſt auſus deſcendere portâ.
Perque leves populos ſimulacraque functa ſepulcris
Perſephonen adiit, inamœnaque regna tenentem
Umbrarum dominum: pulſiſque ad carmina nervis
Sic ait: O poſiti ſub terrâ numina mundi,
In quem recidimus quicquid mortale creamur;
Si licet, &, falſi poſitis ambagibus oris,
Vera loqui ſinitis; non huc, ut opaca viderem
Tartara, deſcendi; nec uti villoſa colubris
Terna Meduſæi vincirem guttura monſtri.
Cauſſa viæ conjux: in quam calcata venenum
Vipera diffudit; creſcenteſque abſtulit annos.
Poſſe pati volui: nec me tentaſſe negabo.
Vicit Amor. ſuperâ Deus hic bene notus in orâ eſt.
An ſit & hîc, dubito: ſed & hîc tamen auguror eſſe.
Famaque ſi veteris non eſt mentita rapinæ,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Vos quoq;junxit Amor. per ego hæc loca plena timoris,
Per Chaos hoc ingens, vaſtique ſilentia regni,
Eurydices oro properata retexite fila.
Omnia debemur vobis: paulumque morati,
Serius aut citius ſedem properamus ad unam.
Tendimus huc omnes. hæc eſt domus ultima: voſque
Humani generis longiſſima regna tenetis.
Hæc quoque, cum juſtos matura peregerit annos,
Juris erit veſtri. pro munere poſcimus uſum.
Quod ſi fata negant veniam pro conjuge, certum eſt
Nolle redire mihi. leto gaudete duorum.
Talia dicentem, nervoſque ad verba moventem,
Exſangues flebant animæ. nec Tantalus undam
Captavit refugam: ſtupuitque Ixionis orbis.
Nec carpſere jecur volucres: urniſque vacârunt
Belides: inque tuo ſediſti, Siſyphe, ſaxo.
Tum primum lacrymis victarum carmine fama eſt
Eumenidum maduiſſe genas: nec regia conjux
Suſtinet oranti, nec qui regit ima, negare:
Eurydicenque vocant. umbras erat illa recentes
Inter: & inceſſit paſſu de vulnere tardo.
Hanc ſimul, & legem Rhodopeïus accipit heros,
Ne flectat retro ſua lumina; donec Avernas
Exierit valles: aut irrita dona futura.
Carpitur acclivus per muta ſilentia trames,
Arduus, obſcurus, caligine denſus opacâ.
Nec procul abfuerunt telluris margine ſummæ.
Hîc, ne deficeret, metuens, aviduſque videndi,
Flexit amans oculos: & protinus illa relapſa eſt.
Brachiaque intendens, prendique & prendere certans,
Nil niſi cedentes infelix arripit auras.
Jamque iterum moriens non eſt de conjuge quicquam
Queſta ſuo: quid enim ſeſe quereretur amatam?
Supremumque vale, quod jam vix auribus ille
Acciperet, dixit: revolutaque rurſus eodem eſt.
Non aliter ſtupuit geminâ nece conjugis Orpheus;

Quam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Quam tria qui timidus, medio portante catenas,
Colla canis vidit: quem non pavor ante reliquit,
Quam natura prior, ſaxo per corpus oborto:
Quique in ſe crimen traxit; voluitque videri
Olenos eſſe nocens: tuque ô confiſa figuræ,
Infelix Lethæa, tuæ; junctiſſima quondam
Pectora, nunc lapides, quos humida ſuſtinet Ide.
Orantem, fruſtraque iterum tranſire volentem,
Portitor arcuerat. ſeptem tamen ille diebus
Squallidus in ripâ Cereris ſine munere ſedit.
Cura dolorque animi, lacrymæque alimenta fuêre.
Eſſe Deos Erebi crudeles queſtus, in altam
Se recipit Rhodopen, pulſumq; Aquilonibus Hæmon.
Tertius æquoreis incluſum Piſcibus annum
Finierat Titan: omnemque refugerat Orpheus
Fœmineam Venerem; ſeu quod male ceſſerat illi;
Sive fidem dederat. multas tamen ardor habebat
Jungere ſe vati: multæ doluêre repulſæ.
Ille etiam Thracum populis fuit auctor, amorem
In teneros transferre mares: citraque juventam
Ætatis breve ver, & primos carpere flores.
  Collis erat, collemque ſuper planiſſima campi
Area: quam viridem faciebant graminis herbæ.
Umbra loco deerat. qua poſtquam parte reſedit
Dîs genitus vates, & fila ſonantia movit;
Umbra loco venit. non Chäonis abfuit arbos,
Non nemus Heliadum, non frondibus eſculus altis,
Neċ tiliæ molles, nec fagus, & innuba laurus.
Et coryli fragiles, & fraxinus utilis haſtis,
Enodiſque abies, curvataque glandibus ilex,
Et platanus genialis, acerque coloribus impar,
Amnicolæque ſimul ſalices, & aquatica lotos,
Perpetuóque virens buxus, tenueſque myricæ,
Et bicolor myrtus, & baccis cærula tinus:
Vos quoque flexipedes hederæ veniſtis, & unà
Pampineæ vites, & amictæ vitibus ulmi:

Ornique, & piceæ, pomoque onerata rubenti
Arbutus, & lentæ victoris præmia palmæ:
Et ſuccincta comas, hirſutaque vertice pinus;
Grata Deûm matri. ſiquidem Cybeleïus Attis
Exuit hac hominem, truncoque induruit illo.
Adfuit huic turbæ metas imitata cupreſſus,
Nunc arbor, puer ante Deo dilectus ab illo,
Qui citharam nervis, & nervis temperat arcus.
Namque ſacer Nymphis Carthæa tenentibus arva
Ingens cervus erat: latéque patentibus altas
Ipſe ſuo capiti præbebat cornibus umbras:
Cornua fulgebant auro: demiſſaque in armos
Pendebant tereti gemmata monilia collo.
Bulla ſuper frontem parvis argentea loris
Vincta movebatur: parilique ex ære nitebant
Auribus in geminis circum cava tempora baccæ.
Iſque metu vacuus, naturalique pavore
Depoſito, celebrare domos, mulcendaque colla
Quamlibet ignotis manibus præbere ſolebat.
Sed tamen ante alios, Ceæ pulcerrime gentis,
Gratus erat, Cypariſſe, tibi. tu pabula cervum
Ad nova, tu liquidi ducebas fontis ad undam:
Tu modo texebas varios per cornua flores:
Nunc, eques in tergo reſidens, huc latus & illuc
Mollia purpureis frænabas ora capiſtris.
Æſtus erat, mediuſque dies: Soliſque vapore
Concava littorei fervebant brachia Cancri.
Feſſus in herboſâ poſuit ſua corpora terrâ
Cervus: & arboreâ ducebat frigus ab umbrâ.
Hunc puer imprudens jaculo Cypariſſus acuto
Fixit: &, ut ſævo morientem vulnere vidit,
Velle mori ſtatuit. quæ non ſolatia Phœbus
Dixit? & ut leviter, pro materiaque doleret,
Admonuit. gemit ille tamen: munuſque ſupremum
Hoc petit à Superis; ut tempore lugeat omni.
Jamque, per immenſos egeſto ſanguine fletus,

In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

In viridem verti cœperunt membra colorem ;
Et modo, qui niveâ pendebant fronte capilli,
Horrida cæſaries fieri : ſumtoque rigore
Sidereum gracili ſpectare cacumine cælum.
Ingemuit, triſtiſque Deus, Lugebere nobis,
Lugebiſque alios, aderiſque dolentibus, inquit.
    Tale nemus vates attraxerat : inque ferarum
Concilio medius, turbæ volucrumque ſedebat.
Ut ſatis impulſas tentavit pollice chordas ;
Et ſenſit varios, quamvis diverſa ſonarent,
Concordare modos ; hoc vocem carmine movit :
Ab Jove, Muſa parens, (cedunt Jovis omnia regno)
Carmina noſtra move. Jovis eſt mihi ſæpe poteſtas
Dicta prius. cecini plectro graviore Gigantas,
Sparſaque Phlegræis victricia fulmina campis.
Nunc opus eſt leviore lyrâ: pueroſque canamus
Dilectos Superis ; inconceſſiſque puellas
Ignibus attonitas meruiſſe libidine pœnam.
Rex Superûm Phrygii quondam Ganymedis amore
Arſit : & inventum eſt aliquid, quod Jupiter eſſe,
Quam quod erat, mallet. nullâ tamen alite verti Adde Lactant: Div: Inst: lib:1.c.11
Dignatur ; niſi quæ poſſit ſua fulmina ferre.
Nec mora : percuſſo mendacibus aëre pennis
Abripit Iliaden. qui nunc quoque pocula miſcet,
Invitâque Jovi nectar Junone miniſtrat.
    Te quoque, Amyclide, poſuiſſet in æthere Phœbus;
Triſtia ſi ſpatium ponendi fata dediſſent.
Qua licet, æternus tamen es : quotieſque repellit
Ver hiemem, Piſcique Aries ſuccedit aquoſo ;
Tu toties oreris : viridique in ceſpite flores.
Te meus ante alios genitor dilexit : & orbis
In medio poſiti caruerunt præſide Delphi ;
Dum Deus Eurotan, immunitamque frequentat
Sparten ; nec citharæ, nec ſunt in honore ſagittæ.
Immemor ipſe ſui non retia ferre recuſat ;
Non tenuiſſe canes ; non per juga montis iniqui



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Iſſe comes : longâque alit aſſuetudine flammas.
Jamque ferè medius Titan venientis & actæ
Noctis erat, ſpatioque pari diſtabat utrimque;
Corpora veſte levant, & ſucco pinguis olivi
Splendeſcunt, latique ineunt certamina diſci.
Quem prius aërias libratum Phœbus in auras
Miſit, & oppoſitas disjecit pondere nubes.
Recidit in ſolidam longo poſt tempore terram
Pondus : & exhibuit junctam cum viribus artem.
Protinus imprudens, actuſque cupidine ludi,
Tollere Tænarides orbem properabat : at illum
Dura repercuſſum ſubjecit in aëra tellus
In vultus, Hyacinthe, tuos. expalluit æquè,
Ac puer, ipſe Deus : collapſoſque excipit artus :
Et modo te refovet : modo triſtia vulnera ſiccat :
Nunc animam admotis fugientem ſuſtinet herbis.
Nil proſunt artes. erat immedicabile vulnus.
Ut ſi quis violas, riguove papaver in horto,
Liliaque infringat, fulvis hærentia virgis;
Marcida demittant ſubito caput illa gravatum;
Nec ſe ſuſtineant; ſpectentque cacumine terram.
Sic vultus moriens jacet; & defecta vigore
Ipſa ſibi eſt oneri cervix; humeroque recumbit.
Laberis, Oebalide, primâ fraudate juventâ,
Phœbus ait: videoque tuum mea crimina vulnus.
Tu dolor es, facinuſque meum. mea dextera leto
Inſcribenda tuo eſt. ego ſum tibi funeris auctor.
Quæ mea culpa tamen? niſi ſi luſiſſe, vocari
Culpa poteſt. niſi culpa poteſt, & amaſſe, vocari;
Atque utinam pro te vitam, tecumve liceret
Reddere! ſed quoniam fatali lege tenemur;
Semper eris mecum, memorique hærebis in ore.
Te lyra pulſa manu, te carmina noſtra ſonabunt:
Floſque novus ſcripto gemitus imitabere noſtros.
Tempus & illud erit; quo ſe fortiſſimus heros
Addat in hunc florem; folioque legatur eodem.

Talia dum vero memorantur Apollinis ore,
Ecce cruor, qui fuſus humi ſignaverat herbam,
Deſinit eſſe cruor: Tyrioque nitentior oſtro
Flos oritur; formamque capit, quam lilia: ſi non
Purpureus color huic, argenteus eſſet in illis.
Non ſatis hoc Phœbo eſt. is enim fuit auctor honoris.
Ipſe ſuos gemitus foliis inſcribit: & ai ai
Flos habet inſcriptum: funeſtaque littera ducta eſt.
Nec genuiſſe pudet Sparten Hyacinthon: honorque
Durat in hoc ævi: celebrandaque more priorum
Annua prælatâ redeunt Hyacinthia pompâ.
At ſi forte roges fœcundam Amathunta metalli,
An genuiſſe velit Propœtidas; abnuat æquè,
Atque illos, gemino quondam quibus aſpera cornu
Frons erat; unde etiam nomen traxêre Ceraſtæ.
Ante fores horum ſtabat Jovis hoſpitis ara,
Lugubris ſceleris: quam ſi quis ſanguine tinctam
Advena vidiſſet; mactatos crederet illic
Lactentes vitulos, Amathuſiacaſve bidentes:
Hoſpes erat cæſus. ſacris offenſa nefandis,
Ipſa ſuas urbes, Ophiuſiaque arva parabat
Deſerere alma Venus. Sed quid loca grata, quid urbes
Peccavêre meæ? quod crimen, dixit, in illis?
Exſilio pœnam potius gens impia pendat,
Vel nece; vel ſi quid medium mortiſque fugæque.
Idque quid eſſe poteſt, niſi verſæ pœna figuræ?
Dum dubitat, quo mutet eos; ad cornua vultum
Flexit: & admonita eſt hæc illis poſſe relinqui:
Grandiaque in torvos transformat membra juvencos.
Sunt tamen obſcœnæ Venerem Propœtides auſæ
Eſſe negare Deam: pro quo ſua numinis ira
Corpora cum formâ primæ vulgaſſe feruntur.
Utque pudor ceſſit, ſanguiſque induruit oris,
In rigidum parvo ſilicem diſcrimine verſæ.
Quas quia Pygmalion ævum per crimen agentes
Viderat, offenſus vitiis, quæ plurima menti

Fœmineæ Natura dedit, ſine conjuge cælebs
Vivebat: thalamique diu conſorte carebat.
Interea niveum mirâ feliciter arte
Sculpit ebur; formamque dedit, qua fœmina naſci
Nulla poteſt: operiſque ſui concepit amorem.
Virginis eſt veræ facies; quam vivere credas:
Et, ſi non obſtet reverentia, velle moveri.
Ars adeo latet arte ſuâ. miratur, & haurit
Pectore Pygmalion ſimulati corporis ignes.
Sæpe manus operi tentantes admovet, an ſit
Corpus, an illud ebur: nec ebur tamen eſſe fatetur.
Oſcula dat, reddique putat: loquiturque; tenetque:
Et credit tactis digitos inſidere membris:
Et metuit, preſſos veniat ne livor in artus.
Et modo blanditias adhibet: modo grata puellis
Munera fert illi conchas, tereteſque lapillos,
Et parvas volucres, & flores mille colorum,
Liliaque, pictaſque pilas, & ab arbore lapſas
Heliadum lacrymas. ornat quoque veſtibus artus:
Dat digitis gemmas; dat longa monilia collo.
Aure leves baccæ, redimicula pectore pendent.
Cuncta decent: nec nuda minus formoſa videtur.
Collocat hanc ſtratis conchâ Sidonide tinctis:
Appellatque tori ſociam: acclinataque colla
Mollibus in plumis, tanquam ſenſura, reponit.
Feſta dies Veneri, totâ celeberrima Cypro,
Venerat: & pandis inductæ cornibus aurum
Conciderant ictæ niveâ cervice juvencæ;
Thuraque fumabant: cum munere functus ad aras
Conſtitit; & timidè, Si Dî dare cuncta poteſtis;
Sit conjux opto, non auſus, eburnea virgo,
Dicere Pygmalion, ſimilis mea, dixit, eburneæ.
Senſit, ut ipſa ſuis aderat Venus aurea feſtis,
Vota quid illa velint: & amici numinis omen
Flamma ter accenſa eſt; apicemque per aëra duxit.
Ut rediit; ſimulacra ſuæ petit ille puellæ:



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Incumbenſque toro dedit oſcula. viſa tepere eſt.
Admovet os iterum : manibus quoque pectora tentat.
Tentatum molleſcit ebur : poſitoque rigore
Subſidit digitis, ceditque : ut Hymettia ſole
Cera remolleſcit, tractataque pollice multas
Flectitur in facies, ipſoque fit utilis uſu.
Dum ſtupet ; & timidè gaudet , fallique veretur ;
Rurſus amans, rurſuſque manu ſua vota retractat.
Corpus erat : ſaliunt tentatæ pollice venæ.
Tum verò Paphius pleniſſima concipit heros
Verba ; quibus Veneri grates agat : oraque tandem
Ore ſuo non falſa premit : dataque oſcula virgo
Senſit ; & erubuit : timidumque ad limina lumen
Attollens, pariter cum cælo vidit amantem.
Conjugio, quod fecit , adeſt Dea. jamque coactis
Cornibus in plenum novies lunaribus orbem ,
Illa Paphon genuit : de quo tenet inſula nomen.
Editus hac ille eſt, qui, ſi ſine prole fuiſſet ,
Inter felices Cinyras potuiſſet haberi.
Dira canam. procul hinc natæ, procul eſte parentes :
Aut, mea ſi veſtras mulcebunt carmina mentes,
Deſit in hac mihi parte fides; nec credite factum :
Vel, ſi credetis, facti quoque credite pœnam.
Si tamen admiſſum ſinit hoc Natura videri ;
Gentibus Iſmariis , & noſtro gratulor orbi :
Gratulor huic terræ, quod abeſt regionibus illis ,
Quæ tantum genuêre nefas. ſit dives amomo ,
Cinnamaque , coſtumque ſuam , ſudataque ligno
Thura ferat, floreſque alios Panchaïa tellus ;
Dum ferat & Myrrham. tanti nova non fuit arbos.
Ipſe negat nocuiſſe tibi ſua tela Cupido ,
Myrrha : faceſque ſuas à crimine vindicat iſto.
Stipite te Stygio tumidiſque adflavit Echidnis
E tribus una ſoror. ſcelus eſt odiſſe parentem :
Hic amor eſt odio majus ſcelus. undique lecti
Te cupiunt proceres ; totoque Oriente juventus

Ad thalami certamen adeſt. ex omnibus unum
Elige, Myrrha, tibi; dum ne ſit in omnibus unus.
Illa quidem ſentit; fœdoque repugnat amori:
Et ſecum, Quo mente feror? quid molior? inquit.
Dî, precor, & Pietas, ſacrataque jura parentum,
Hoc prohibete nefas: ſcelerique reſiſtite tanto;
Si tamen hoc ſcelus eſt. ſed enim damnare negatur
Hanc Venerem pietas: coëuntque animalia nullo
Cætera dilectu. nec habetur turpe juvencæ
Ferre patrem tergo: fit equo ſua filia conjux;
Quaſque creavit, init pecudes, caper: ipſaque cujus
Semine concepta eſt, ex illo concipit ales.
Felices, quibus iſta licent! humana malignas
Cura dedit leges: & quod Natura remittit,
Invida jura negant. gentes tamen eſſe feruntur,
In quibus & nato genitrix, & nata parenti
Jungitur; & pietas geminato creſcit amore.
Me miſeram, quod non naſci mihi contigit illic,
Fortunâque loci lædor! quid in iſta revolvor?
Spes interdictæ diſcedite. dignus amari
Ille, ſed ut pater, eſt. ergo ſi filia magni
Non eſſem Cinyræ; Cinyræ concumbere poſſem.
Nunc quia tam meus eſt, non eſt meus; ipſaque damno
Eſt mihi proximitas. aliena potentior eſſem.
Ire libet procul hinc, patrioſque relinquere fines,
Dum ſcelus effugiam. retinet malus error amantem;
Ut præſens ſpectem Cinyram; tangamque, loquarque,
Oſculaque admoveam, ſi nil conceditur ultra.
Ultra autem ſperare aliquid potes, impia virgo?
Nec, quot confundas & jura & nomina, ſentis?
Tune eris & matris pellex, & adultera patris?
Tune ſoror gnati, genitrixque vocabere fratris?
Nec metues atro crinitas angue ſorores,
Quas facibus ſævis oculos atque ora petentes
Noxia corda vident? at tu, dum corpore non es
Paſſa, nefas animo ne concipe: neve potentis

Con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Concubitu vetito Naturæ pollue fœdus.
Velle puta: res ipſa vetat. pius ille, memorque
Juris. & ô vellem ſimilis furor eſſet in illo!
Dixerat: at Cinyras, quem copia digna procorum,
Quid faciat, dubitare facit, ſcitatur ab ipſâ,
Nominibus dictis, cujus velit eſſe mariti.
Illa ſilet primò: patriiſque in vultibus hærens,
Æſtuat: & tepido ſuffundit lumina rore.
Virginei Cinyras hæc credens eſſe timoris,
Flere vetat; ſiccatque genas; atque oſcula jungit.
Myrrha datis nimium gaudet: conſultaque, qualem
Optet habere virum; Similem tibi, dixit. at ille
Non intellectam vocem collaudat; &, Eſto
Tam pia ſemper, ait. pietatis nomine dicto
Demiſit vultus, ſceleris ſibi conſcia, virgo.
Noctis erat medium; curaſque, & pectora ſomnus
Solverat. at virgo Cinyreïa pervigil igni
Carpitur indomito; furioſaque vota retractat.
Et modo deſperat; modo vult tentare: pudetque,
Et cupit; &, quod agat, non invenit. utque ſecuri
Saucia trabs ingens, ubi plaga noviſſima reſtat,
Quo cadat, in dubio eſt; omnique à parte timetur.
Sic animus vario labefactus vulnére nutat
Huc levis, atque illuc; momentaque ſumit utroque.
Nec modus aut requies, niſi mors, reperitur amoris.
Mors placet. erigitur: laqueoque innectere fauces
Deſtinat: &, zonâ ſummo de poſte revinctâ,
Care vale Cinyra, cauſſamque intellige mortis,
Dixit: & aptabat pallenti vincula collo.
Murmura verborum fidas nutricis ad aures
Perveniſſe ferunt, limen ſervantis alumnæ.
Surgit anus, reſeratque fores: mortiſque paratæ
Inſtrumenta videns, ſpatio conclamat eodem,
Seque ferit, ſcinditque ſinus, ereptaque collo
Vincula dilaniat. tum denique flere vacavit;
Tum dare complexus, laqueique requirere cauſſam.

Muta ſilet virgo, terramque immota tuetur:
Et deprenſa dolet tardæ conanima mortis.
Inſtat anus; canoſque ſuos, & inania nudans
Ubera, per cunas alimentaque prima precatur,
Ut ſibi committat, quicquid dolet. illa rogantem
Averſata gemit. certa eſt exquirere nutrix:
Nec ſolam ſpondere fidem. Dic, inquit; opemque
Me ſine ferre tibi. non eſt mea pigra ſenectus.
Seu furor eſt; habeo quæ carmine ſanet, & herbis.
Sive aliquis nocuit; magico luſtrabere ritu.
Sive eſt ira Deûm, ſacris placabilis ira.
Quid rear ulterius? certe fortuna domuſque
Soſpes, & in curſu eſt: vivunt genitrixque, paterque.
Myrrha, patre audito, ſuſpiria duxit ab imo
Pectore. nec nutrix etiamnum concipit ullum
Mente nefas: aliquemque tamen præſentit amorem.
Propoſitique tenax, quodcunque ſit, orat, ut ipſi
Indicet: & gremio lacrymantem tollit anili:
Atque ita complectens infirmis colla lacertis,
Senſimus, inquit; amas: & in hoc mea (pone timorem)
Sedulitas erit apta tibi: nec ſentiet unquam
Hoc pater. exſiluit gremio furibunda, torumque
Ore premens, Diſcede, precor; miſeroque pudori
Parce, ait. inſtanti, Diſcede, aut deſine, dixit,
Quærere quid doleam. ſcelus eſt, quod ſcire laboras.
Horret anus; tremulaſque manus anniſque metuque
Tendit: & ante pedes ſupplex procumbit alumnæ.
Et modo blanditur; modo, ſi non conſcia fiat,
Terret: & indicium laquei, cœptæque minatur
Mortis: & officium commiſſo ſpondet amori.
Extulit illa caput, lacrymiſque implevit obortis
Pectora nutricis: conataque ſæpe fateri,
Sæpe tenet vocem: pudibundaque veſtibus ora
Texit: &, O, dixit, felicem conjuge matrem!
Hactenus: & gemuit. gelidos nutricis in artus,
Oſſaque (ſenſit enim) penetrat tremor: albaque toto

Ver-

Vertice canities rigidis ſtetit hirta capillis.
Multaque, ut excuteret diros, ſi poſſet, amores,
Addidit. at virgo ſcit ſe non falſa moneri,
Certa mori tamen eſt; ſi non potiatur amato.
Vive, ait hæc; potiêre tuo; non auſa, parente,
Dicere, conticuit: promiſſaque numine firmat.
Feſta piæ Cereris celebrabant annua matres
Illa, quibus niveâ velatæ corpora veſte
Primitias frugum dant ſpicea ſerta ſuarum:
Perque novem noctes Venerem tactuſque viriles
In vetitis numerant. turbâ Cenchrêis in illâ
Regis abeſt conjux: arcanaque ſacra frequentat.
Ergo legitimâ vacuus dum conjuge lectus;
Nacta gravem vino Cinyram male ſedula nutrix,
Nomine mentito, veros exponit amores:
Et faciem laudat. quæſitis virginis annis,
Par, ait, eſt Myrrhæ. quam poſtquam adducere juſſa eſt,
Utque domum rediit, Gaude mea, dixit, alumna:
Vicimus. infelix non toto corpore ſentit
Lætitiam virgo; præſagaque pectora mœrent.
Sed tamen & gaudet. tanta eſt diſcordia mentis.
Tempus erat quo cuncta ſilent; interque Triones
Flexerat obliquo plauſtrum temone Boötes.
Ad facinus venit illa ſuum. fugit aurea cælo
Luna: tegunt nigræ latitantia ſidera nubes;
Nox caret igne ſuo. primos tegis, Icare, vultus;
Erigoneque pio ſacrata parentis amore.
Ter pedis offenſi ſigno eſt revocata: ter omen
Funereus bubo letali carmine fecit.
It tamen: & tenebræ minuunt, noxq; atra pudorem.
Nutriciſque manum lævâ tenet; altera motu
Cæcum iter explorat. thalami jam limina tangit;
Jamque fores aperit; jam ducitur intus: at illi
Poplite ſucciduo genua intremuêre; fugitque
Et color, & ſanguis: animuſque relinquit euntem.
Quoque ſuo propior ſceleri, magis horret, & auſi

Pœnitet ; & vellet non cognita poſſe reverti.
Cunctantem longæva manu deducit : & alto
Admotam lecto cum traderet, Accipe, dixit ;
Iſta tua eſt, Cinyra. devotaque corpora junxit.
Accipit obſcœno genitor ſua viſcera lecto ;
Virgineoſque metus levat ; hortaturque timentem.
Forſitan ætatis quoque nomine, Filia, dicat :
Dicat & illa, Pater ; ſceleri ne nomina deſint.
Plena patris thalamis excedit : & impia diro
Semina fert utero ; conceptaque crimina portat.
Poſtera nox facinus geminat. nec finis in illâ eſt.
Cum tandem Cinyras, avidus cognoſcere amantem
Poſt tot concubitus, illato lumine vidit
Et ſcelus, & natam. verbiſque dolore retentis,
Pendenti nitidum vaginâ deripit enſem.
Myrrha fugit, tenebris & cææ munere noctis
Intercepta neci : latoſque vagata per agros,
Palmiferos Arabas, Panchæaque rura relinquit.
Perque novem erravit redeuntis cornua Lunæ ;
Cum tandem terrâ requievit feſſa Sabæâ.
Vixque uteri portabat onus. tum neſcia voti,
Atque inter mortiſque metus, & tædia vitæ,
Eſt tales complexa preces : O ſi qua patetis
Numina confeſſis ; merui, nec triſte recuſo
Supplicium. ſed, ne violem vivoſque ſuperſtes,
Mortuaque exſtinctos, ambobus pellite regnis :
Mutatæque mihi vitamque necemque negate.
Numen confeſſis aliquod patet. ultima certè
Vota ſuos habuêre Deos : nam crura loquentis
Terra ſupervênit ; ruptoſque obliqua per ungues
Porrigitur radix longi firmamina trunci :
Oſſaque robur agunt : mediâque manente medullâ
Sanguis it in ſuccos ; in magnos brachia ramos ;
In parvos digiti : duratur cortice pellis.
Jamque gravem creſcens uterum perſtrinxerat arbor ;
Pectoraque obruerat ; collumque operire parabat ;



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Non tulit illa moram : venientique obvia ligno
Subſedit : merſitque ſuos in cortice vultus.
Quæ, quanquam amiſit veteres cùm corpore ſenſus,
Flet tamen : & tepidæ manant ex arbore guttæ.
Eſt honor & lacrymis : ſtillataque cortice Myrrha
Nomen herile tenet, nullique tacebitur ævo.
At male conceptus ſub robore creverat infans :
Quærebatque viam ; qua ſe, genitrice relictâ,
Exſereret. mediâ gravidus tumet arbore venter.
Tendit onus matrem: nec habent ſua verba dolores :
Nec Lucina poteſt parientis voce vocari.
Nitenti tamen eſt ſimilis ; curvataque crebros
Dat gemitus arbor : lacrymiſque cadentibus humet.
Conſtitit ad ramos mitis Lucina dolentes :
Admovitque manus : & verba puerpera dixit.
Arbor agit rimas ; & fiſsâ cortice vivum
Reddit onus ; vagitque puer : quem mollibus herbis
Naïdes impoſitum lacrymis unxêre parentis.
Laudaret faciem Livor quoque. qualia namque
Corpora nudorum tabulâ pinguntur Amorum,
Talis erat. ſed, ne faciat diſcrimina cultus,
Aut huic adde leves, aut illis deme pharêtras.
Labitur occultè, fallitque volatilis ætas :
Et nihil eſt annis velocius. ille ſorore
Natus avoque ſuo, qui conditus arbore nuper,
Nuper erat genitus ; modo formoſiſſimus infans ;
Jam juvenis, jam vir, jam ſe formoſior ipſo eſt :
Jam placet & Veneri, matriſque ulciſcitur ignes.
Namque pharetratus dum dat puer oſcula matri,
Inſcius exſtanti deſtrinxit arundine pectus.
Læſa manu natum Dea reppulit, altius actum
Vulnus erat ſpecie : primóque fefellerat ipſam.
Capta viri formâ non jam Cythereïa curat
Littora: non alto repetit Paphon æquore cinctam,
Piſcoſamque Cnidon, gravidamve Amathunta metalli.
Abſtinet & cælo : cælo præfertur Adonis.

Hunc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Hunc tenet: huic comes eſt: aſſuetaq; ſemper in umbrâ
Indulgere ſibi, formamque augere colendo,
Per juga, per ſilvas, dumoſaque ſaxa vagatur
Nuda genu, veſtem ritu ſuccincta Dianæ;
Hortaturque canes; tutæque animalia prædæ,
Aut pronos lepores, aut celſum in cornua cervum,
Aut agitat damas: à fortibus abſtinet apris.
Raptoreſque lupos, armatoſque unguibus urſos
Vitat, & armenti ſaturatos cæde leones.
Te quoque, ut hos timeas, (ſi quid prodeſſe monendo
Poſſit,) Adoni, monet. Fortiſque fugacibus eſto,
Inquit: in audaces non eſt audacia tuta.
Parce meo, juvenis, temerarius eſſe periclo:
Neve feras, quibus arma dedit Natura, laceſſe:
Stet mihi ne magno tua gloria. non movet ætas,
Nec facies, nec quæ Venerem movere, leones,
Setigeroſque ſues, oculoſque, animoſque ferarum.
Fulmen habent acres in aduncis dentibus apri:
Impetus eſt fulvis & vaſta leonibus ira:
Inviſumque mihi genus eſt. Quæ cauſſa, roganti;
Dicam, ait; & veteris monſtrum mirabere culpæ.
Sed labor inſolitus jam me laſſavit: & ecce
Opportuna ſuâ blanditur populus umbrâ:
Datque torum ceſpes. libet hac requieſcere tecum,
Et requievit, humo: preſſitque & gramen, & ipſum.
Inque ſinu juvenis poſitâ cervice renidens
Sic ait: ac mediis interſerit oſcula verbis.
Forſitan audieris aliquam certamine curſûs
Veloces ſuperaſſe viros. non fabula rumor
Ille fuit: ſuperabat enim. nec dicere poſſes,
Laude pedum, formæne bono præſtantior eſſet.
Scitanti Deus huic de conjuge, Conjuge, dixit,
Nil opus eſt, Atalanta, tibi. fuge conjugis uſum.
Nec tamen effugies: teque ipſa viva carebis.
Territa ſorte Dei per opacas innuba ſilvas
Vivit: & inſtantem turbam violenta procorum
Con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Conditione fugat: Nec ſum potiunda, niſi, inquit,
Victa prius curſu. pedibus contendite mecum.
Præmia veloci conjux thalamique dabuntur;
Mors pretium tardis. ea lex certaminis eſto.
Illa quidem immitis: ſed (tanta potentia formæ eſt.)
Venit ad hanc legem temeraria turba procorum.
Sederat Hippomenes curſûs ſpectator iniqui:
Et, Petitur cuiquam per tanta pericula conjux?
Dixerat: ac nimios juvenum damnarat amores.
Ut faciem, & poſito corpus velamine vidit,
Quale meum, vel quale tuum, ſi fœmina fias;
Obſtupuit: tollenſque manus, Ignoſcite, dixit,
Quos modo culpavi: nondum mihi præmia nota,
Quæ peteretis, erant. laudando concipit ignem;
Et, ne quis juvenum currat velocius, optat:
Invidiâque timet. Sed cur certaminis hujus
Intentata mihi fortuna relinquitur? inquit.
Audentes Deus ipſe juvat. dum talia ſecum
Exigit Hippomenes; paſſu volat alite virgo.
Quæ quanquam Scythicâ non ſecius ire ſagittâ
Aonio viſa eſt juveni; tamen ille decorem
Miratur magis: & curſus facit ipſe decorem.
Aura refert oblata citis talaria plantis:
Tergaque jactantur crines per eburnea, quæque
Poplitibus ſuberant picto genualia limbo:
Inque puellari corpus candore ruborem
Traxerat. haud aliter, quam cum ſuper atria velum
Candida purpureum ſimilatas inficit umbras.
Dum notat hæc hoſpes; decurſa noviſſima meta eſt:
Et tegitur feſtâ victrix Atalanta coronâ.
Dant gemitum victi; penduntque ex fœdere pœnas.
Non tamen eventu juvenum deterritus horum
Conſtitit in medio; vultuque in virgine fixo,
Quid facilem titulum ſuperando quæris inertes;
Mecum confer, ait. ſeu me fortuna potentem
Fecerit; à tanto non indignabere vinci.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Namque mihi genitor Megareus, Oncheſtius illi;
Eſt Neptunus avus; pronepos ego regis aquarum:
Nec virtus citra genus eſt. ſeu vincar, habebis
Hippomene victo magnum & memorabile nomen.
Talia dicentem molli Schœneïa vultu
Aſpicit: & dubitat, ſuperari an vincere malit.
Atque ita; Quis Deus hunc formoſis, inquit, iniquus
Perdere vult? caræque jubet diſcrimine vitæ
Conjugium petere hoc? non ſum me judice tanti.
Nec formâ tangor. poteram tamen hac quoque tangi.
Sed quod adhuc puer eſt. non me movet ipſe, ſed ætas.
Quid, quod ineſt virtus, & mens interrita leti?
Quid, quod ab æquoreâ numeratur origine quartus?
Quid, quod amat, tantique putat connubia noſtra,
Ut pereat; ſi me Fors illi dura negarit?
Dum licet, hoſpes, abi; thalamoſq; relinq; cruentos.
Conjugium crudele meum eſt. tibi nubere nulla
Nolet: & optari potes à ſapiente puellâ.
Cur tamen eſt mihi cura tui, tot jam ante peremtis?
Viderit: intereat: quoniam tot cæde procorum
Admonitus non eſt; agiturque in tædia vitæ.
Occidet hic igitur, voluit quia vivere mecum?
Indignamque necem pretium patietur amoris?
Non erit invidiæ victoria noſtra ferendæ.
Sed non culpa mea eſt. utinam deſiſtere velles!
Aut, quoniam es demens, utinam velocior eſſes!
At quam virgineus puerili vultus in ore eſt!
Ah, miſer Hippomene, nollem tibi viſa fuiſſem!
Vivere dignus eras. quod ſi felicior eſſem;
Nec mihi conjugium fata importuna negarent;
Unus eras, cum quo ſociare cubilia poſſem.
Dixerat: utque rudis, primoque Cupidine tacta,
Quid facit ignorans, amat, & non ſentit amorem.
Jam ſolitos poſcunt curſus populuſque paterque;
Cum me ſollicitâ proles Neptunia voce
Invocat Hippomenes. Cythereïa comprecor, auſis
Adſit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Adſit, ait, noſtris; &, quos dedit, adjuvet ignes.
Detulit aura preces ad me non invida blandas:
Motaque ſum, fateor. nec opis mora longa dabatur.
Eſt ager, indigenæ Tamaſenum nomine dicunt;
Telluris Cypriæ pars optima: quem mihi priſci
Sacravêre ſenes: templiſque accedere dotem
Hanc juſſère meis. medio nitet arbor in arvo;
Fulva comam, fulvo ramis crepitantibus auro.
Hinc tria forte meâ veniens decerpta ferebam
Aurea poma manu: nullique videnda, niſi ipſi,
Hippomenen adii; docuique, quis uſus in illis.
Signa tubæ dederant; cum carcere pronus uterque
Emicat, & ſummam celeri pede libat arenam.
Poſſe putes illos ſicco freta radere paſſu,
Et ſegetis canæ ſtantes percurrere ariſtas.
Adjiciunt animos juveni clamorque favorque,
Verbaque dicentum, Nunc, nunc incumbere tempus,
Hippomene: propera. nunc viribus utere totis.
Pelle moram: vinces. dubium Megareïus heros
Gaudeat, an virgo magis his Schœneïa dictis.
O quoties, cum jam poſſet tranſire, morata eſt;
Spectatoſque diu vultus invita reliquit!
Aridus è laſſo veniebat anhelitus ore:
Metaque erat longè. tum denique de tribus unum
Fœtibus arboreis proles Neptunia miſit.
Obſtupuit virgo; nitidique cupidine pomi
Declinat curſus; aurumque volubile tollit.
Præterit Hippomenes. reſonant ſpectacula plauſu.
Illa moram celeri, ceſſataque tempora curſu
Corrigit: atq; iterum juvenem poſt terga relinquit.
Et rurſus pomi jactu remorata ſecundi,
Conſequitur tranſitque virum. pars ultima curſûs
Reſtabat: Nunc, inquit, ades, Dea muneris auctor:
Inque latus campi, quo tardius illa rediret,
Jecit ab obliquo nitidum juveniliter aurum.
An peteret, virgo viſa eſt dubitare: coëgi



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Tollere; & adjeci ſublato pondera malo:
Impediique oneris pariter gravitate moráque.
Neve meus ſermo curſu ſit tardior illo;
Præterita eſt virgo: duxit ſua præmia victor.
Dignane, cui grates ageret, cui thuris honorem
Ferret, Adoni, fui? nec grates immemor egit:
Nec mihi thura dedit. ſubitam convertor in iram:
Contemnique dolens, ne ſim ſpernenda futuris,
Exemplo caveo: meque ipſam exhortor in ambos.
Templa Deûm Matri, quæ quondam clarus Echion
Fecerat ex voto nemoroſis abdita ſilvis
Tranſibant: & iter longum requieſcere ſuaſit.
Illic concubitûs intempeſtiva cupido
Occupat Hippomenen, à numine concita noſtro.
Luminis exigui fuerat prope templa receſſus,
Speluncæ ſimilis, nativo pumice tectus;
Relligione ſacer priſcâ: quo multa ſacerdos
Lignea contulerat veterum ſimulacra Deorum.
Hunc init; & vetito temerat ſacraria probro.
Sacra retorſerunt oculos: turritaque Mater,
An Stygiâ ſontes, dubitavit, mergeret undâ.
Pœna levis viſa eſt. ergo modo lævia fulvæ
Colla jubæ velant: digiti curvantur in ungues:
Ex humeris armi fiunt: in pectora totum
Pondus abit: ſummæ caudâ verruntur arenæ.
Iram vultus habet: pro verbis murmura reddunt:
Pro thalamis celebrant ſilvas: aliiſque timendi
Dente premunt domito Cybeleïa fræna leones.
Hos tu, care mihi, cumq; his genus omne ferarum,
Quæ non terga fugæ, ſed pugnæ pectora præbent,
Effuge: ne virtus tua ſit damnoſa duobus.
  Illa quidem monuit; junctiſque per aëra cygnis
Carpit iter: ſed ſtat monitis contraria virtus.
Forte ſuem latebris veſtigia certa ſecuti
Excivêre canes; ſilviſque exire parantem
Fixerat obliquo juvenis Cinyreïus ictu.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Protinus excuſſit pando venabula roſtro,
Sanguine tincta ſuo: trepidumque, & tuta petentem
Trux aper inſequitur: totoſq; ſub inguine dentes
Abdidit; & fulvâ moribundum ſtravit arenâ.
Vecta levi curru medias Cytherêa per auras
Cypron olorinis nondum pervenerat alis.
Agnovit longe gemitum morientis: & albas
Flexit aves illuc. utque æthere vidit ab alto
Exanimem, inque ſuo jactantem ſanguine corpus;
Deſiluit: pariterque ſinus, pariterque capillos
Rupit; & indignis percuſſit pectora palmis.
Queſtaque cum fatis, At non tamen omnia veſtri
Juris erunt, inquit. luctûs monumenta manebunt
Semper, Adoni, mei: repetitaque mortis imago
Annua plangoris peraget ſimulamina noſtri.
At cruor in florem mutabitur. an tibi quondam
Fœmineos artus in olentes vertere menthas,
Perſephone, licuit? nobis Cinyreïus heros
Invidiæ mutatus erit? ſic fata, cruorem
Nectare odorato ſpargit: qui tactus ab illo
Intumuit; ſic, ut pluvio perlucida cælo
Surgere bulla ſolet. nec plenâ longior horâ
Facta mora eſt; cum flos è ſanguine concolor ortus,
Qualem, quæ lento celant ſub cortice granum,
Punica ferre ſolent: brevis eſt tamen uſus in illo.
Namque malè hærentem, & nimiâ levitate caducum
Excutiunt îdem, qui præſtant nomina, venti.

P. OVI-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# P. OVIDII NASONIS
# METAMORPHOSEON
## *LIBER VNDECIMVS.*

CArmine dum tali ſilvas, animoſque ferarum
Threïcius vates, & ſaxa ſequentia ducit;
Ecce nurus Ciconum tectæ lymphata ferinis
Pectora velleribus, tumuli de vertice cernunt
Orphea percuſſis ſociantem carmina nervis.
E quibus una, levem jactato crine per auram,
En, ait, en hic eſt noſtri contemtor: & haſtam
Vatis Apollinei vocalia miſit in ora.
Quæ foliis præſuta notam ſine vulnere fecit.
Alterius telum lapis eſt: qui miſſus, in ipſo
Aëre concentu victus vociſque lyræque eſt;
Ac veluti ſupplex pro tam furialibus auſis,
Ante pedes jacuit. ſed enim temeraria creſcunt
Bella: moduſque abiit: inſanaque regnat Erynnis.
Cunctaque tela forent cantu mollita: ſed ingens
Clamor, & inflato Berecynthia tibia cornu,
Tympanaque, plauſuſque, & Bacchêi ululatus
Obſtrepuêre ſono citharæ. tum denique ſaxa
Non exauditi rubuerunt ſanguine vatis.
Ac primum attonitas etiamnum voce canentis
Innumeras volucres, angueſque, agmenque ferarum,
Mænades Orphêi titulum rapuêre theatri:
Inde cruentatis vertuntur in Orphea dextris:
Et coëunt, ut aves; ſi quando luce vagantem
Noctis avem cernunt: ſtructoque utrimque theatro
Ceu matutinâ cervus periturus arenâ,
Præda canum eſt: vatemque petunt; & fronde virenti
Conjiciunt thyrſos, non hæc in munera factos.

Hæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Hæ glebas, illæ dereptos arbore ramos,
Pars torquent ſilices. neu deſint tela furori;
Forte boves preſſo ſubigebant vomere terram:
Nec procul hinc multo fructum ſudore parantes
Dura lacertoſi fodiebant arva coloni.
Agmine qui viſo fugiunt, operiſque relinquunt
Arma ſui: vacuoſque jacent diſperſa per agros
Sarculaque, raſtrique graves, longique ligones.
Quæ poſtquam rapuêre feræ, cornuque minaci
Divellêre boves; ad vatis fata recurrunt:
Tendentemque manus, atque illo tempore primùm
Irrita dicentem, nec quicquam voce moventem,
Sacrilegæ perimunt. perque os (prô Jupiter!) illud,
Auditum ſaxis, intellectumque ferarum
Senſibus, in ventos anima exhalata receſſit.
Te mœſtæ volucres, Orpheu, te turba ferarum,
Te rigidi ſilices, tua carmina ſæpe ſecutæ
Fleverunt ſilvæ: poſitis te frondibus arbos
Tonſa comam luxit: lacrymis quoque flumina dicunt
Increviſſe ſuis: obſcuraque carbaſa pullo
Naïdes & Dryades, paſſoſque habuêre capillos.
Membra jacent diverſa locis. caput, Hebre, lyramque
Excipis; & (mirum) medio dum labitur amne,
Flebile neſcio quid queritur lyra, flebile lingua
Murmurat exanimis: reſpondent flebile ripæ.
Jamque mare invectæ flumen populare relinquunt;
Et Methymnææ potiuntur littore Lesbi.
Hic ferus expoſitum peregrinis anguis arenis
Os petit. & ſparſos ſtillanti rore capillos.
Tandem Phœbus adeſt; morſuſque inferre parantem
Arcet; & in lapidem rictus ſerpentis apertos
Congelat; & patulos (ut erant) indurat hiatus.
Umbra ſubit terras: &, quæ loca viderat ante,
Cuncta recognoſcit. quærenſque per arva piorum
Invenit Eurydicen, cupidiſque amplectitur ulnis.
Hîc modo conjunctis ſpatiantur paſſibus ambo:

Nunc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Nunc præcedentem ſequitur, nunc prævius anteit:
Eurydicenque ſuam jam tutò reſpicit Orpheus.
Non impune tamen ſcelus hoc ſinit eſſe Lyæus:
Amiſſoque dolens ſacrorum vate ſuorum,
Protinus in ſilvis matres Edonidas omnes,
Quæ fecêre nefas, tortâ radice ligavit.
Quippe pedum digitos, in quantum quæque ſecuta eſt,
Traxit: & in ſolidam detruſit acumine terram.
Utque ſuum laqueis, quos callidus abdidit auceps,
Crus ubi commiſit volucris, ſenſitque teneri;
Plangitur; ac trepidans adſtringit vincula motu:
Sic, ut quæque ſolo defixa cohæſerat harum,
Exſternata fugam fruſtra tentabat. at illam
Lenta tenet radix, exſultantemque coërcet.
Dumque ubi ſint digiti, dum pes ubi quærit, & ungues,
Aſpicit in teretes lignum ſuccedere ſuras.
Et conata femur mœrenti plangere dextrâ;
Robora percuſſit. pectus quoque robora fiunt:
Robora ſunt humeri. porrectaque brachia veros
Eſſe putes ramos; & non fallare putando.
Nec ſatis hoc Baccho eſt. ipſos quoq; deſerit agros:
Cumque choro meliore, ſui vineta Tymoli,
Pactolonque petit: quamvis non aureus illo
Tempore, nec caris erat invidioſus arenis.
Hunc aſſueta cohors Satyri, Bacchæque frequentant:
At Silenus abeſt. titubantem annisque meroque
Ruricolæ cepêre Phryges: vinctumque coronis
Ad regem traxêre Midan: cui Thracius Orpheus
Orgia tradiderat cum Cecropio Eumolpo.
Qui ſimul agnovit ſocium comitemque ſacrorum,
Hoſpitis adventu feſtum genialiter egit
Per bis quinque dies, & junctas ordine noctes.
Et jam ſtellarum ſublime coëgerat agmen
Lucifer undecimus, Lydos cum lætus in agros
Rex venit; & juveni Silenum reddit alumno.
Huic Deus optandi gratum, ſed inutile, fecit

Mune-

Muneris arbitrium, gaudens altore recepto.
Ille male uſurus donis, ait, Effice, quicquid
Corpore contigero, fulvum vertatur in aurum.
Annuit optatis: nocituraque munera ſolvit
Liber; & indoluit, quod non meliora petiſſet.
Lætus abit; gaudetque malo Berecynthius heros:
Pollicitamque fidem tangendo ſingula tentat.
Vixque ſibi credens, non altâ fronde virentem
Ilice detraxit virgam: virga aurea facta eſt.
Tollit humo ſaxum: ſaxum quoque palluit auro.
Contigit & glebam: contactu gleba potenti
Maſſa fit. arentes Cereris decerpſit ariſtas:
Aurea meſſis erat. demtum tenet arbore pomum:
Heſperidas donaſſe putes. ſi poſtibus altis
Admovit digitos; poſtes radiare videntur.
Ille etiam liquidis palmas ubi laverat undis,
Unda fluens palmis Danaën eludere poſſet.
Vix ſpes ipſe ſuas animo capit, aurea fingens
Omnia. gaudenti menſas poſuere miniſtri,
Exſtructas dapibus, nec toſtæ frugis egentes.
Tum verò, ſive ille ſuâ Cerealia dextrâ
Munera contigerat, Cerealia dona rigebant.
Sive dapes avido convellere dente parabat,
Lamina fulva dapes admoto dente nitebant.
Miſcuerat puris auctorem muneris undis,
Fuſile per rictus aurum fluitare videres.
Attonitus novitate mali, diveſque, miſerque
Effugere optat opes: &, quæ modo voverat, odit.
Copia nulla famem relevat: ſitis arida guttur
Urit, & inviſo meritus torquetur ab auro.
Ad cælumque manus, & ſplendida brachia tollens,
Da veniam, Lenææ pater; peccavimus, inquit:
Sed miſerere, precor, ſpecioſoque eripe damno.
Mite Deûm numen Bacchus peccaſſe fatentem
Reſtituit, pactamque fidem data munera ſolvit.
Neve male optato maneas circumlitus auro,

Vade, ait, ad magnis vicinum Sardibus amnem ;
Perque jugum montis labentibus obvius undis
Carpe viam ; donec venias ad fluminis ortus.
Spumiferoque tuum fonti, qua plurimis exit,
Subde caput : corpuſque ſimul, ſimul elue crimen.
Rex juſſæ ſuccedit aquæ. vis aurea tinxit
Flumen, & humano de corpore ceſſit in amnem.
Nunc quoque jam veteris percepto ſemine venæ
Arva rigent, auro madidis pallentia glebis.
Ille, peroſus opes, ſilvas & rura colebat,
Panaque montanis habitantem ſemper in antris.
Pingue ſed ingenium manſit : nocituraque, ut ante,
Rurſus erant domino ſtolidæ præcordia mentis.
Nam freta proſpiciens latè riget arduus alto
Tmolus in adſcenſu : clivoque extentus utroque,
Sardibus hinc, illinc parvis finitur Hypæpis.
Pan ibi dum teneris jactat ſua carmina Nymphis,
Et leve ceratâ modulatur arundine carmen ;
Auſus Apollineos præ ſe contemnere cantus,
Judice ſub Tmolo certamen venit ad impar.
Monte ſuo ſenior judex conſedit ; & aures
Liberat arboribus. quercu coma cærula tantùm
Cingitur ; & pendent circùm cava tempora glandes.
Iſque Deum pecoris ſpectans, In judice, dixit,
Nulla mora eſt. calamis agreſtibus inſonat ille :
Barbaricoque Midan (aderat nam forte canenti)
Carmine delinit. poſt hunc ſacer ora retorſit
Tmolus ad os Phœbi : vultum ſua ſilva ſecuta eſt.
Ille caput flavum lauro Parnaſide vinctus
Verrit humum, Tyrio ſaturatâ murice pallâ :
Inſtructamque fidem gemmis & dentibus Indis
Suſtinet à lævâ : tenuit manus altera plectrum.
Artificis ſtatus ipſe fuit. tum ſtamina docto
Pollice ſollicitat : quorum dulcedine captus
Pana jubet Tmolus citharæ ſubmittere cannas.
Judicium ſanctique placet ſententia montis

Omni-

Omnibus. arguitur tamen, atque injuſta vocatur
Unius ſermone Midæ. nec Delius aures
Humanam ſtolidas patitur retinere figuram;
Sed trahit in ſpatium, villiſque albentibus implet;
Inſtabileſque imo facit; & dat poſſe moveri.
Cætera ſunt hominis. partem damnatur in unam:
Induiturque aures lentè gradientis aſelli.
  Ille quidem celat, turpique onerata pudore
Tempora purpureis tentat velare tiaris.
Sed, ſolitus longos ferro reſecare capillos,
Viderat hoc famulus. qui, cum nec prodere viſum
Dedecus auderet, cupiens efferre ſub auras,
Nec poſſet reticere tamen, ſecedit; humumque
Effodit: &, domini quales aſpexerit aures,
Voce refert parvâ; terræque immurmurat hauſtæ,
Indiciumque ſuæ vocis tellure regeſtâ
Obruit; & ſcrobibus tacitus diſcedit opertis.
Creber arundinibus tremulis ibi ſurgere lucus
Cœpit: &, ut primùm pleno maturuit anno,
Prodidit agricolam. leni nam motus ab Auſtro
Obruta verba refert; dominique coarguit aures.
  Ultus abit Tmolo; liquidumque per aëra vectus
Anguſtum citra pontum Nepheleïdos Helles
Laomedontêis Latoïus adſtitit arvis.
Dextera Sigæi, Rhœtæi læva profundi
Ara Panomphæo vetus eſt ſacrata Tonanti.
Inde novæ primùm moliri mœnia Trojæ
Laomedonta videt: ſuſceptaque magna labore
Creſcere difficili; nec opes expoſcere parvas.
Cumque tridentigero tumidi genitore profundi
Mortalem induitur formam; Phrygioque tyranno
Ædificant muros, pacto pro mœnibus auro.
Stabat opus: pretium rex inficiatur; & addit
Perfidiæ cumulum falſis perjuria verbis.
Non impune feres, rector maris inquit: & omnes
Inclinavit aquas ad avaræ littora Trojæ.

Inque freti formam terras convertit; opeſque
Abſtulit agricolis; & fluctibus obruit arva.
Pœna neque hæc ſatis eſt: Regis quoque filia monſtro
Poſcitur æquoreo. quam dura ad ſaxa revinctam
Vindicat Alcides: promiſſaque munera dictos
Poſcit equos: tantique operis mercede negatâ,
Bis perjura capit ſuperatæ mœnia Trojæ.
Nec pars militiæ Telamon ſine honore receſſit:
Heſioneque datâ potitur. nam conjuge Peleus
Clarus erat Divâ. nec avi magis ille ſuperbit
Nomine, quam ſoceri. ſiquidem Jovis eſſe nepoti
Contigit haud uni: conjux Dea contigit uni.
Namque ſenex Thetidi Proteus, Dea, dixerat, undæ,
Concipe: mater eris juveni, qui fortibus actis
Acta patris vincet; majorque vocabitur illo.
Ergo, ne quicquam mundus Jove majus haberet,
Quamvis haud tepidos ſub pectore ſenſerat ignes
Jupiter æquoreæ Thetidis connubia vitat:
In ſuaque Æaciden ſuccedere vota nepotem
Juſſit; & amplexus in virginis ire marinæ.
Eſt ſinus Hæmoniæ curvos falcatus in arcus:
Brachia procurrunt. ubi, ſi foret altior unda,
Portus erat: ſummis inductum eſt æquor arenis.
Littus habet ſolidum, quod nec veſtigia ſervet;
Nec remoretur iter; nec opertum pendeat algâ.
Myrtea ſilva ſubeſt bicoloribus obſita baccis.
Eſt ſpecus in medio; naturâ factus, an arte,
Ambiguum; magis arte tamen: quo ſæpe venire
Frænato delphine ſedens, Theti nuda, ſolebas.
Illic te Peleus, ut ſomno vincta jacebas,
Occupat: & quoniam precibus tentata repugnas;
Vim parat, innectens ambobus colla lacertis.
Quod niſi veniſſes variatis ſæpe figuris
Ad ſolitas artes; auſo foret ille potitus.
Sed modo tu volucris; (volucrem tamen ille tenebat)
Nunc gravis arbor eras: hærebat in arbore Peleus.
Ter-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Tertia forma fuit maculoſæ tigridis : illâ
Territus Æacides à corpore brachia ſolvit.
Inde Deos pelagi, vino ſuper æquora fuſo,
Et pecoris fibris, & fumo thuris adorat.
Donec Carpathius medio de gurgite vates,
Æacide, dixit thalamis potiêre petitis.
Tu modo, cum gelido ſopita quieſcet in antro,
Ignaram laqueis vincloque innecte tenaci.
Nec te decipiat centum mentita figuras :
Sed preme quicquid erit: dum, quod fuit ante, reformet.
Dixerat hæc Proteus: & condidit æquore vultum;
Admiſitque ſuos in verba noviſſima fluctus.
Pronus erat Titan, inclinatoque tenebat
Heſperium temone fretum : cum pulcra relicto
Nereïs ingreditur conſueta cubilia ponto.
Vix bene virgineos Peleus invaſerat artus;
Illa novat formas : donec ſua membra teneri
Sentit : & in partes diverſas brachia tendi.
Tum demum ingemuit: Neq;, ait, ſine numine vincis:
Exhibita eſtque Thetis. confeſſam amplectitur heros,
Et potitur votis; ingentique implet Achille.
  Felix & nato, felix & conjuge Peleus;
Et cui, ſi demas jugulati crimina Phoci,
Omnia contigerant. fraterno ſanguine ſontem,
Expulſumque domo patriâ Trachinia tellus
Accipit. hîc regnum ſine vi, ſine cæde, tenebat
Lucifero genitore ſatus, patriumque nitorem
Ore ferens Cëyx; illo qui tempore mœſtus,
Diſſimiliſque ſui, fratrem lugebat ademtum.
Quo poſtquam Æacides feſſus curâque viâque
Venit; & intravit paucis comitantibus urbem;
Quoſq; greges pecorum, quæ ſecum armenta trahebat,
Haud procul à muris ſub opacâ valle reliquit;
Copia cum facta eſt adeundi prima tyranni;
Velamenta manu prætendens ſupplice, qui ſit,
Quoque ſatus memorat. tantùm ſua crimina celat.

Mentituſque fugæ cauſſam petit urbe vel agro
Se juvet. hunc contra placido Trachinius ore
Talibus alloquitur: Mediæ quoque commoda plebi
Noſtra patent, Peleu; nec inhoſpita regna tenemus.
Adjicis huic animo momenta potentia clarum
Nomen, avumq; Jovem. nec tempora perde precando
Quod petis, omne feres. tuaque hæc pro parte videto,
Qualiacunque vides. utinam meliora videres!
Et flebat. moveat quæ tantos cauſſa dolores,
Peleuſque comiteſq; rogant. quibus ille profatur:
Forſitan hanc volucrem, rapto quæ vivit, & omnes
Terret aves, ſemper pennas habuiſſe putetis.
[Vir fuit: & tanta eſt animi conſtantia, quantum ]
Acer erat, belloque ferox, ad vimque paratus,
Nomine Dædalion; illo genitore creatus
Qui vocat Auroram, cæloque noviſſimus exit.
Culta mihi pax eſt; pacis mihi cura tenendæ,
Conjugiique fuit: fratri fera bella placebant.
[Illius virtus reges, genteſque ſubegit:
Quæ nunc Thisbêas agitat mutata columbas.]
Nata erat huic Chione: quæ dotatiſſima formâ
Mille procis placuit, bis ſeptem nubilis annis.
Forte revertentes Phœbus, Maiâque creatus,
Ille ſuis Delphis, hic vertice Cyllenæo,
Videre hanc pariter, pariter traxere calorem.
Spem Veneris differt in tempora noctis Apollo;
Non tulit ille moras: virgâque movente ſoporem
Virginis os tangit. tactu jacet illa potenti:
Vimque Dei patitur. Nox cælum ſparſerat aſtris;
Phœbus anum ſimulat; præceptaque gaudia ſumit.
Ut ſua maturus complevit tempora venter;
Alipedis de ſtirpe Dei verſuta propago
Naſcitur Autolycus, furtum ingenioſus ad omne:
Qui facere aſſuerat, patriæ non degener artis,
Candida de nigris, & de candentibus atra.
Naſcitur è Phœbo (namque eſt enixa gemellos)
Car-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Carmine vocali clarus, citharâque Philammon.
Quid peperiſſe duos, & Dis placuiſſe duobus;
Et forti genitore, & progenitore Tonanti
Eſſe ſatam prodeſt? an obeſt quoq; gloria multis?
Obfuit huic certè. quæ ſe præferre Dianæ
Suſtinuit; faciemque Deæ culpavit. at illi
Ira ferox mota eſt: Factiſque placebimus, inquit.
Nec mora; curvavit cornu: nervoque ſagittam
Impulit; & meritam trajecit arundine linguam.
Lingua tacet: nec vox tentataque verba ſequuntur:
Conantemque loqui cum ſanguine vita reliquit.
Quem (miſera ô pietas!) ego tum patruoque dolorem
Corde tuli, fratrique pio ſolatia dixi.
Quæ pater haud aliter, quam cautes murmura ponti,
Accipit: & natam delamentatur ademtam.
Ut verò ardentem vidit; quater impetus illi
In medios fuit ire rogos: quater inde repulſus
Concita membra fugæ mandat: ſimiliſque juvenco
Spicula crabronum preſsâ cervice gerenti,
Qua via nulla, ruit. jam tum mihi currere viſus
Plus homine eſt: alaſque pedes ſumſiſſe putares.
[Effugit ergo omnes; veloxque cupidine leti]
Vertice Parnaſi potitur. miſeratus Apollo,
Cum ſe Dædalion ſaxo miſiſſet ab alto,
Fecit avem, & ſubitis pendentem ſuſtulit alis;
Oraque adunca dedit, curvos dedit unguibus hamos,
Virtutem antiquam, majores corpore vires.
Et nunc accipiter, nulli ſatis æquus, in omnes
Sævit aves; aliiſque dolens fit cauſſa dolendi.
Quæ dum Lucifero genitus miracula narrat
De conſorte ſuo; curſu feſtinus anhelo
Advolat armenti cuſtos Phocêus Anetor.
Heu Peleu, Peleu, magnæ tibi nuntius adſum
Cladis, ait! quodcunque ferat, jubet edere Peleus:
[Pendet & ipſe metu trepidat Trachinius heros.]
Ille refert; Feſſos ad littora curva juvencos

Appuleram, medio cum Sol altiſſimus orbe
Tantum reſpiceret, quantum ſupereſſe videret.
Parſque boum fulvis genua inclinarat arenis,
Latarumque jacens campos ſpectabat aquarum:
Pars gradibus tardis illuc errabat, & illuc:
Nant alii, celſoque exſtant ſuper æquora collo.
Templa mari ſubſunt, nec marmore clara, nec auro;
Sed trabibus denſis, lucoque umbroſa vetuſto.
Nereïdes Nereuſque tenent. hos navita templi
Edidit eſſe Deos, dum retia littore ſiccat.
Juncta palus huic eſt denſis obſeſſa ſalictis,
Quam reſtagnantis fecit maris unda paludem.
Inde fragore gravi ſtrepitans loca proxima terret
Bellua vaſta lupus, ſilviſque paluſtribus exit,
Oblitus & ſpumis & ſpiſſo ſanguine rictus
Fulmineos; rubrâ ſuffuſus lumina flammâ.
Qui, quanquam ſævit pariter rabieque fameque,
Acrior eſt rabie. neque enim jejunia curat
Cæde boum, diramque famem ſatiare, ſed omne
Vulnerat armentum, ſternitque hoſtiliter omne.
Pars quoque de nobis funeſto ſaucia morſu,
Dum defenſamus, leto eſt data. ſanguine littus
Undaque prima rubent, demugitæque paludes.
Sed mora damnoſa eſt, nec res dubitare remittit.
Dum ſupereſt aliquid, cuncti coëamus, & arma,
Arma capeſſamus, conjunctaque tela feramus.
Dixerat agreſtis. nec Pelea damna movebant:
Sed memor admiſſi Nereïda colligit orbam
Damna ſui inferias exſtincto mittere Phoco.
Induere arma viros, violentaque ſumere tela
Rex jubet Oetæus; cum quîs ſimul ipſe parabat
Ire. ſed Halcyone conjux excita tumultu
Proſilit, &, nondum totos ornata capillos,
Disjicit hos ipſos: colloque infuſa mariti,
Mittat ut auxilium ſine ſe, verbiſque precatur
Et lacrymis; animaſque duas ut ſervet in unâ.

Æaci-

Æacides illi, Pulcros, Regina, pioſque
Pone metus: plena eſt promiſſi gratia veſtri.
Non placet arma mihi contra nova monſtra moveri.
Numen adorandum pelagi eſt. erat ardua turris;
Arce focus ſummâ; feſſis loca grata carinis.
Adſcendunt illuc, ſtratoſque in littore tauros
Cum gemitu aſpiciunt, vaſtatoremque cruento
Ore ferum, longos infectum ſanguine villos.
Inde manus tendens in aperti littora ponti,
Cæruleam Peleus Pſamathen, ut finiat iram,
Orat; opemque ferat. nec vocibus illa rogantis
Flectitur Æacidæ. Thetis hanc pro conjuge ſupplex
Accepit veniam. ſed enim irrevocatus ab acri
Cæde lupus perſtat, dulcedine ſanguinis aſper;
Donec inhærentem laceræ cervice juvencæ
Marmore mutavit. corpus, præterque colorem
Omnia ſervavit: lapidis color indicat illum
Jam non eſſe lupum, jam non debere timeri.
Nec tamen hac profugum conſiſtere Pelea terrâ
Fata ſinunt: Magnetas adit vagus exſul, & illic
Sumit ab Hæmonio purgamina cædis Acaſto.
Interea fratriſque ſui, fratremque ſecutis
Anxia prodigiis turbatus pectora Ceÿx,
Conſulat ut ſacras hominum oblectamina ſortes,
Ad Clarium parat ire Deum: nam templa profanus
Invia cum Phlegyis faciebat Delphica Phorbas.
Conſilii tamen ante ſui, fidiſſima, certam
Te facit, Halcyone. cui protinus intima frigus
Oſſa receperunt; buxoque ſimillimus ora
Pallor obit: lacrymiſque genæ maduêre profuſis.
Ter conata loqui, ter fletibus ora rigavit:
Singultuque pias interrumpente querelas,
Quæ mea culpa tuam, dixit, cariſſime, mentem
Vertit? ubi eſt, quæ cura mei prius eſſe ſolebat?
Jam potes Halcyone ſecurus abeſſe relictâ.
Jam via longa placet. jam ſum tibi carior abſens.

At (puto) per terras iter eſt, tantumque dolebo;
Non etiam metuam; curæque timore carebunt.
Æquora me terrent, & ponti triſtis imago.
Et laceras nuper tabulas in littore vidi;
Et ſæpe in tumulis ſine corpore nomina legi.
Neve tuum fallax animum fiducia tangat;
Quod ſocer Hippotades tibi ſit; qui carcere fortes
Contineat ventos; &, cum velit, æquora placet.
Cum ſemel emiſſi tenuerunt æquora venti;
Nil illis vetitum eſt; incommendataque tellus
Omnis, & omne fretum. cæli quoque nubila vexant;
Excutiuntque feris rutilos concurſibus ignes.
Quo magis hos novi, (nam novi, & ſæpe paternâ
Parva domo vidi) magis hoc reor eſſe timendos.
Quod tua ſi flecti precibus ſententia nullis,
Care, poteſt, conjux; nimiumque es certus eundi;
Me quoque tolle ſimul. certè jactabimur unà:
Nec, niſi quæ patiar, metuam: pariterque feremus
Quicquid erit: pariter ſuper æquora lata feremur.
Talibus Æolidos dictis lacrymiſque movetur
Sidereus conjux: neque enim minor ignis in ipſo eſt.
Sed neque propoſitos pelagi dimittere curſus,
Nec vult Halcyonen in partem adhibere pericli:
Multaque reſpondit timidum ſolantia pectus.
Nec tamen idcirco cauſſam probat. addidit illis
Hoc quoque lenimen, quo ſolo flexit amantem:
Longa quidem nobis omnis mora: ſed tibi juro
Per patrios ignes (ſi me modo fata remittent)
Ante reverſurum, quam Luna bis impleat orbem.
His ubi promiſſis ſpes eſt admota recurſûs;
Protinus eductam navalibus æquore tingi,
Aptarique ſuis pinum jubet armamentis.
Qua rurſus viſâ, veluti præſaga futuri,
Horruit Halcyone: lacrymaſque emiſit obortas:
Amplexuſque dedit: triſtique miſerrima tandem
Ore, Vale, dixit: collapſaque corpore tota eſt.

Aſt juvenes, quærente moras Cëyce, reducunt
Ordinibus geminis ad fortia pectora remos:
Æqualique ictu ſcindunt freta. ſuſtulit illa
Humentes oculos; ſtantemque in puppe recurvâ,
Concuſsâque manu dantem ſibi ſigna maritum
Prima videt: redditque notas. ubi terra receſſit
Longius, atque oculi nequeunt cognoſcere vultus;
Dum licet, inſequitur fugientem lumine pinum.
Hæc quoque ut haud poterat ſpatio ſubmota videri;
Vela tamen ſpectat ſummo fluitantia malo.
Ut nec vela videt; vacuum petit anxia lectum:
Seque toro ponit. renovat lectuſque locuſque
Halcyonæ lacrymas: & quæ pars admonet abſit.
Portubus exierant; & moverat aura rudentes;
Obvertit lateri pendentes navita remos:
Cornuaque in ſummâ locat arbore; totaque malo
Carbaſa deducit; venienteſque accipit auras.
Aut minus, aut certè medium non amplius æquor
Puppe ſecabatur; longéque erat utraque tellus;
Cum mare ſub noctem tumidis albeſcere cœpit
Fluctibus; & præceps ſpirare valentius Eurus.
Ardua, jamdudum, demittite cornua, rector
Clamat; & antennis totum ſubnectite velum.
Hic jubet; impediunt adverſæ juſſa procellæ;
Nec ſinit audiri vocem fragor æquoris ullam.
Sponte tamen properant alii ſubducere remos;
Pars munire latus; pars ventis vela negare.
Egerit hic fluctus; æquorque refundit in æquor:
Hic rapit antennas. quæ dum ſine lege geruntur;
Aſpera creſcit hyems; omnique è parte feroces
Bella gerunt venti; fretaque indignantia miſcent.
Ipſe pavet; nec ſe, qui ſit ſtatus, ipſe fatetur
Scire ratis rector; nec quid jubeatve, vetetve:
Tanta mali moles, totâque potentior arte eſt.
Quippe ſonant clamore viri, ſtridore rudentes,
Undarum incurſu gravis unda, tonitribus æther.

Fluctibus erigitur, cælumque æquare videtur
Pontus; & inductas aſpergine tangere nubes.
Et modo, cum fulvas ex imo verrit arenas,
Concolor eſt illis; Stygiâ modo nigrior undâ:
Sternitur interdum, ſpumiſque ſonantibus albet.
Ipſa quoque his agitur vicibus Trachinia puppis:
Et modo ſublimis veluti de vertice montis
Deſpicere in valles, imumque Acheronta videtur:
Nunc, ubi demiſſam curvum circumſtetit æquor,
Suſpicere inferno ſummum de gurgite cælum.
Sæpe dat ingentem fluctu latus icta fragorem:
Nec levius pulſata ſonat, quam ferreus olim
Cum laceras aries balliſtave concutit arces.
Utque ſolent, ſumtis in curſu viribus, ire
Pectore in arma feri, prætentaque tela leones;
Sic ubi ſe ventis admiſerat unda coortis,
Ibat in arma ratis; multoque erat altior illis.
Jamque labant cunei, ſpoliataque tegmine ceræ
Rima patet; præbetque viam letalibus undis.
Ecce cadunt largi reſolutis nubibus imbres:
Inque fretum credas totum deſcendere cælum:
Inque plagas cæli tumefactum adſcendere pontum.
Vela madent nimbis; & cum cæleſtibus undis
Æquoreæ miſcentur aquæ. caret ignibus æther;
Cæcaque nox premitur tenebris hyemiſque ſuiſque.
Diſcutiunt tamen has, præbentque micantia lumen
Fulmina: fulmineis ardeſcunt ignibus undæ.
Dat quoque jam ſaltus intra cava texta carinæ
Fluctus: &, ut miles numero præſtantior omni,
Cum ſæpe aſſiluit defenſæ mœnibus urbis,
Spe potitur tandem; laudiſque accenſus amore
Inter mille viros, murum tamen occupat unus.
Sic ubi pulſarunt acres latera ardua fluctus,
Vaſtius inſurgens decimæ ruit impetus undæ:
Nec prius abſiſtit feſſam oppugnare carinam;
Quàm velut in captæ deſcendat mœnia navis.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Pars igitur tentabat adhuc invadere pinum ;
Pars maris intus erat. trepidant haud ſegnius omnes;
Quàm ſolet urbs, aliis murum fodientibus extra,
Atque aliis murum, trepidare, tenentibus intus.
Deficit ars ; animique cadunt : totidemque videntur,
Quot veniant fluctus, ruere atque irrumpere mortes.
Non tenet hic lacrymas : ſtupet hic : vocat ille beatos,
Funera quos maneant : hic votis numen adorat :
Brachiaque ad cælum, quod non videt, irrita tollens
Poſcit opem : ſubeunt illi fratreſque parenſque ;
Huic cum pignoribus domus,& quod cuiq;relictũ eſt.
Halcyone Ceyca movet : Ceycis in ore
Nulla niſi Halcyone eſt : &, cum deſideret unam,
Gaudet abeſſe tamen. patriæ quoque vellet ad oras
Reſpicere, inque domum ſupremos vertere vultus.
Verùm ubi ſit neſcit. tantâ vertigine pontus
Fervet : & inductâ piceis è nubibus umbrâ
Omne latet cælum: duplicataque noctis imago eſt.
Frangitur incurſu nimboſi turbinis arbos :
Frangitur & regimen : ſpoliiſque animoſa ſuperſtans
Unda, velut victrix , ſinuatas deſpicit undas.
Nec levius, quam ſi quis Athon Pindumve revulſos
Sede ſuâ totos in apertum everterit æquor ,
Præcipitata ruit : pariterque & pondere & ictu
Mergit in ima ratem. cum qua pars magna virorum
Gurgite preſſa gravi , neque in aëra reddita , fato
Functa ſuo eſt. alii partes & membra carinæ
Trunca tenent. tenet ipſe manu, qua ſceptra ſolebat,
Fragmina navigii Cëyx : ſocerumque patremque
Invocat (heu !) fruſtra. ſed plurima nantis in ore
Halcyone conjux. illam meminitque refertque :
Illius ante oculos ut agant ſua corpora fluctus ,
Optat; & exanimis manibus tumuletur amicis.
Dum natat ; abſentem, quoties ſinit hiſcere fluctus,
Nominat Halcyonen , ipſiſque immurmurat undis.
Ecce ſuper medios fluctus niger arcus aquarum



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Frangitur: & ruptâ merſum caput obruit undâ.
Lucifer obſcurus, nec quem cognoſcere poſſes,
Illâ nocte fuit: quoniamque excedere Olympo
Non licuit, denſis texit ſua nubibus ora.
Æolis interea tantorum ignara malorum
Dinumerat noctes: & jam, quas induat ille,
Feſtinat veſtes; jam quas, ubi venerit ille,
Ipſa gerat: reditusque ſibi promittit inanes.
Omnibus illa quidem Superis pia thura ferebat:
Ante tamen cunctos Junonis templa colebat:
Proque viro, qui nullus erat, veniebat ad aras.
Utque foret ſoſpes conjux ſuus, utque rediret,
Optabat; nullamque ſibi præferret. at illi
Hoc de tot votis poterat contingere ſolum.
At Dea non ultra pro functo morte rogari
Suſtinet; utque manus funeſtas arceat aris;
Iri, meæ, dixit, fidiſſima nuncia vocis,
Viſe ſoporiferam Somni velociter aulam:
Extinctique jube Cëycis imagine mittat
Somnia ad Halcyonen veros narrantia caſus.
Dixerat. induitur velamina mille colorum
Iris, & arquato cælum curvamine ſignans
Tecta petit juſſi ſub rupe latentia regis.
Eſt prope Cimmerios longo ſpelunca receſſu,
Mons cavus, ignavi domus & penetralia Somni:
Quo nunquam radiis oriens mediuſve cadenſve
Phœbus adire poteſt. nebulæ caligine miſtæ
Exhalantur humo: dubiæque crepuſcula lucis.
Non vigil ales ibi criſtati cantibus oris
Evocat Auroram: nec voce ſilentia rumpunt
Sollicitive canes, canibuſve ſagacior anſer.
Non fera, non pecudes, non moti flamine rami,
Humanæve ſonum reddunt convicia linguæ.
Muta quies habitat. ſaxo tamen exit ab imo
Rivus aquæ Lethes: per quem cum murmure labens
Invitat ſomnos crepitantibus unda lapillis.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Ante fores antri fœcunda papavera florent,
Innumeræque herbæ: quarum de lacte ſoporem
Nox legit, & ſpargit per opacas humida terras.
Janua, quæ verſo ſtridorem cardine reddat,
Nulla domo totâ; cuſtos in limine nullus.
At medio torus eſt, ebeno ſublimis in atrâ,
Plumeus, atricolor, pullo velamine tectus:
Quo cubat ipſe Deus, membris languore ſolutis.
Hunc circa paſſim varias imitantia formas
Somnia vana jacent totidem, quot meſſis ariſtas,
Silva gerit frondes, ejectas littus arenas.
Quo ſimul intravit, manibuſque obſtantia virgo
Somnia dimovit; veſtis fulgore reluxit
Sacra domus: tardâque Deus gravitate jacentes
Vix oculos tollens; iterumque iterumque relabens,
Summaque percutiens nutanti pectora mento,
Excuſſit tandem ſibi ſe: cubitoque levatus,
Quid veniat (cognorat enim) ſcitatur. at illa:
Somne, quies rerum, placidiſſime Somne Deorum,
Pax animi, quem cura fugit; qui corda diurnis
Feſſa miniſteriis mulces, reparaſque labori;
Somnia, quæ veras æquent imitamine formas,
Herculeâ Trachine jube, ſub imagine regis,
Halcyonen adeant; ſimulacraque naufraga fingant.
Imperat hoc Juno. poſtquam mandata peregit
Iris, abit. neque enim ulterius tolerare vaporis
Vim poterat. labique ut Somnum ſenſit in artus;
Effugit; & remeat per quos modo venerat arcus.
At pater è populo natorum mille ſuorum
Excitat artificem ſimulatoremque figuræ
Morphea. non illo juſſos ſolertius alter
Exprimit inceſſus, vultumque modumque loquendi.
Adjicit & veſtes, & conſuetiſſima cuique
Verba. ſed hic ſolos homines imitatur: at alter
Fit fera, fit volucris, fit longo corpore ſerpens.
Hunc Icelon Superi, mortale Phobetora vulgus



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Nominat. eſt etiam diverſæ tertius artis
Phantaſos. ille in humũ, ſaxumq;,undamq;,trabemq;,
Quæque vacant animâ feliciter omnia tranſit.
Regibus hi, ducibusque ſuos oſtendere vultus
Nocte ſolent: populos alii plebemque pererrant.
Præterit hos ſenior: cunctiſque è fratribus unum
Morphea, qui peragat Thaumantidos edita, Somnus
Eligit: & rurſus molli languore ſolutum
Depoſuitque caput, ſtratoque recondidit alto.
Ille volat, nullos ſtrepitus facientibus alis,
Per tenebras: intraque moræ breve tempus in urbem
Pervenit Hæmoniam: poſitiſque è corpore pennis
In faciem Cëycis abit: formâque ſub illâ
Luridus, exangui ſimilis, ſine veſtibus ullis,
Conjugis ante torum miſeræ ſtetit. uda videtur
Barba viri, madidiſque gravis fluere unda capillis.
Tum lecto incumbens, fletu ſuper ora refuſo,
Hæc ait: Agnoſcis Cëyca, miſerrima conjux?
An mea mutata eſt facies nece? reſpice; noſces:
Invenieſque tuo pro conjuge conjugis umbram.
Nil opis, Halcyone, nobis tua vota tulerunt.
Occidimus. falſæ tibi me promittere noli.
Nubilus Ægæo deprendit in æquore navim
Auſter, & ingenti jactatam flamine ſolvit:
Oraque noſtra tuum fruſtra clamantia nomen
Implerunt fluctus. non hæc tibi nuntiat auctor
Ambiguus: non iſta vagis rumoribus audis.
Ipſe ego fata tibi præſens mea naufragus edo.
Surge, age: da lacrymas; lugubriaque indue: nec me
Indeploratum ſub inania Tartara mitte.
Adjicit his vocem Morpheus; quam conjugis illa
Crederet eſſe ſui. fletus quoque fundere veros
Viſus erat: geſtumque manus Cëycis habebant.
[Ingemit Halcyone lacrymans, motatque lacertos
Per ſomnum: corpuſque petens amplectitur auras:
Exclamatque, Mane. quo te rapis? ibimus unà.]

Voce ſuâ ſpecieque viri turbata ſoporem
Excutit: & primò ſi ſit circumſpicit illic,
Qui modo viſus erat. nam moti voce miniſtri
Intulerant lumen. poſtquam non invenit uſquam;
Percutit ora manu: laniatque à pectore veſtes:
Pectoraque ipſa ferit. nec crinem ſolvere curat;
Scindit: & altrici, quæ luctûs cauſſa, roganti,
Nulla eſt Halcyone, nulla eſt, ait: occidit unà
Cum Ceyce ſuo. ſolantia tollite verba.
Naufragus interiit. vidi, agnovique; manuſque
Ad diſcedentem, cupiens retinere, tetendi.
Umbra fugit: ſed & umbra tamen manifeſta, virique
Vera mei. non ille quidem, ſi quæris, habebat
Aſſuetos vultus: nec quo prius ore nitebat.
Pallentem, nudumque, & adhuc humente capillo
Infelix vidi. ſtetit hoc miſerabilis ipſo
Ecce loco: & quærit veſtigia ſi qua ſuperſint.
Hoc erat, hoc animo quod divinante timebam;
Et ne, me fugiens, ventos ſequerere rogabam?
At certè vellem, quoniam periturus abibas,
Me quoque duxiſſes. tecum fuit utile, tecum
Ire mihi. neque enim de vitæ tempore quicquam
Non ſimul egiſſem: nec mors diſcreta fuiſſet.
Nunc abſens pereo, jactor nunc fluctibus abſens:
Et, ſine me, me pontus habet. crudelior ipſo
Sit mihi mens pelago; ſi vitam ducere nitar
Longius; & tanto pugnem ſupereſſe dolori.
Sed neque pugnabo: nec te, miſerande, relinquam:
Et tibi nunc ſaltem veniam comes. inq; ſepulcro,
Si non urna, tamen junget nos littera: ſi non
Oſſibus oſſa meis, at nomen nomine tangam.
Plura dolor prohibet; verboque intervenit omni
Plangor: & attonito gemitus è corde trahuntur.
Mane erat: egreditur tectis ad littus: & illum
Mœſta locum repetit, de quo ſpectarat euntem
Dumque, Moratus ibi; dumque, Hîc retinacula ſolvit,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Hoc mihi diſcedens dedit oſcula littore, dicit,
[Dumque notata oculis reminiſcitur acta, fretumque]
Proſpicit; in liquidâ ſpatio diſtante tuetur
Neſcio quid, quaſi corpus, aquâ; primóque, quid illud
Eſſet, erat dubium. poſtquam paulò appulit unda;
Et, quamvis aberat, corpus tamen eſſe liquebat;
Qui foret, ignorans, quia naufragus, omine mota eſt:
Et, tanquam ignoto lacrymam daret, Heu miſer, inquit,
Quiſquis es, & ſi qua eſt conjux tibi! fluctibus actum
Fit propius corpus. quod quo magis illa tuetur,
Hoc minus, & minus eſt amens ſua. jamq; propinquæ
Admotum terræ, jam quod cognoſcere poſſet,
Cernit: erat conjux. Ille eſt, exclamat: & unà
Ora, comas, veſtem lacerat: tendenſque trementes
Ad Cëyca manus, Sic, ô cariſſime conjux,
Sic ad me, miſerande, redis? ait. adjacet undis
Facta manu moles: quæ primas æquoris iras
Frangit, & incurſus quæ prædelaſſat aquarum.
Inſilit huc: mirumque fuit potuiſſe; volabat:
Percutienſque levem modo natis aëra pennis,
Stringebat ſummas ales miſerabilis undas.
Dumque volat; mœſto ſimilem, plenumque querelæ
Ora dedêre ſonum tenui crepitantia roſtro.
[Ut verò tetigit mutum & ſine ſanguine corpus;
Dilectos artus amplexa recentibus alis,
Frigida nequicquam duro dedit oſcula roſtro.]
Senſerit hoc Cëyx, an vultum motibus undæ
Tollere ſit viſus, populus dubitabat: at ille
Senſerat. & tandem, Superis miſerantibus, ambo
Alite mutantur. fatis obnoxius îſdem
Tunc quoque manſit amor, nec conjugiale ſolutum
Fœdus in alitibus. coëunt, fiuntque parentes:
Perque dies placidos hiberno tempore ſeptem
Incubat Halcyone pendentibus æquore nidis.
Tum via tuta maris: ventos cuſtodit, & arcet
Æolus egreſſu: præſtatque nepotibus æquor.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Hos aliquis ſenior circum freta lata volantes
Spectat : & ad finem ſervatos laudat amores.
Proximus, aut idem, ſi fors tulit, Hic quoque, dixit,
Quem mare carpentem ſubſtrictaque crura gerentem
Aſpicis, (oſtendens ſpatioſum guttura mergum)
Regia progenies. & , ſi deſcendere ad ipſum
Ordine perpetuo quæris, ſunt hujus origo
Ilus , & Aſſaracus, raptuſque Jovi Ganymedes ,
Laomedonque ſenex, Priamuſque noviſſima Trojæ
Tempora ſortitus. frater fuit Hectoris iſte :
Qui, niſi ſenſiſſet primâ nova fata juventâ,
Forſitan inferius non Hectore nomen haberet:
Quamvis eſt illum proles enixa Dymantis.
Æſacon umbroſâ furtim peperiſſe ſub Idâ
Fertur Alexirhoe Granico nata bicorni.
Oderat hic urbes : nitidâque remotus ab aulâ
Secretos montes , & inambitioſa colebat
Rura : nec Iliacos cœtus, niſi rarus , adibat.
Non agreſte tamen, nec inexpugnabile Amori
Pectus habens , ſilvas captatam ſæpe per omnes
Aſpicit Heſperien patriâ Cebrenida ripâ ,
Injectos humeris ſiccantem ſole capillos.
Viſa fugit Nymphe : veluti perterrita fulvum
Cerva lupum , longéque lacu deprenſa relicto
Accipitrem fluvialis anas. quam Troïus heros
Inſequitur: celeremque metu celer urget amore.
Ecce latens herbâ coluber fugientis adunco
Dente pedem ſtringit ; viruſque in corpore linquit.
Cum vita ſuppreſſa fuga eſt. amplectitur amens
Exanimem : clamatque, Piget, piget eſſe ſecutum :
Sed non hoc timui : nec erat mihi vincere tanti.
Perdidimus miſeram nos te duo. vulnus ab angue,
A me cauſſa data eſt. ego ſim ſceleratior illo ,
Ni tibi morte meâ mortis ſolatia mittam.
Dixit : & è ſcopulo , quem rauca ſubederat unda,
Se dedit in pontum. Tethys miſerata cadentem



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Molliter excepit: nantemque per æquora pennis
Texit: & optatæ non eſt data copia mortis.
Indignatur amans invitum vivere cogi;
Obſtarique animæ miſerâ de ſede volenti
Exire. utque novas humeris aſſumſerat alas,
Subvolat: atq; iterum corpus ſuper æquora mittit.
Pluma levat caſus. furit Æſacos: inque profundum
Pronus abit, letique viam ſine fine retentat.
Fecit amor maciem: longa internodia crurum,
Longa manet cervix: caput eſt à corpore longè.
Æquor amat: nomenque manet, quia mergitur, illi.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# P. OVIDII NASONIS METAMORPHOSEON

## *LIBER DVODECIMVS.*

NEſcius aſſumtis Priamus pater Æſacon alis
Vivere, lugebat: tumulo quoq;nomen habenti
Inferias dederat cum fratribus Hector inanes.
Defuit officio Paridis præſentia triſti:
Poſtmodo qui raptâ longum cum conjuge bellum
Attulit in patriam: conjuratæque ſequuntur
Mille rates, gentiſque ſimul commune Pelaſgæ.
Nec dilata foret vindicta; niſi æquora ſævi
Invia feciſſent venti; Bæotaque tellus
Aulide piſcoſâ puppes tenuiſſet ituras.
Hîc patrio de more Jovi cum ſacra paraſſent;
Ut vetus accenſis incanduit ignibus ara;
Serpere cæruleum Danaï vidêre draconem
In platanum: cœptis quæ ſtabat proxima ſacris.
Nidus erat volucrum bis quattuor arbore ſummâ:
Quas ſimul, & matrem circùm ſua damna volantem,
Corripuit ſerpens; avidâque recondidit alvo.
Obſtupuêre omnes. at veri providus augur
Theſtorides, Vincemus, ait: gaudete, Pelaſgi.
Troja cadet; ſed erit noſtri mora longa laboris.
Atque novem volucres in belli digerit annos.
Ille, ut erat, virides amplexus in arbore ramos,
Fit lapis: & ſervat ſerpentis imagine ſaxum.
Permanet Aöniis Nereus violentus in undis:
Velaque non transfert: & ſunt, qui parcere Trojæ
Neptunum credant; quia mœnia fecerit urbi.
At non Theſtorides. nec enim neſcitve, tacetve
Sanguine virgineo placandam virginis iram

Eſſe

Eſſe Deæ. poſtquam pietatem publica cauſſa
Rexque patrem vicit; caſtumque datura cruorem
Flentibus ante aram ſtetit Iphigenia miniſtris;
Victa Dea eſt: nubemque oculis objecit; & inter
Officium turbamque ſacri, voceſque precantum,
Suppoſitâ fertur mutaſſe Mycenida cervâ.
Ergo ubi, qua decuit, lenita eſt cæde Diana;
Et pariter Phœbes, pariter maris ira receſſit:
Accipiunt ventos à tergo mille carinæ:
Multaque perpeſſæ Phrygiâ potiuntur arenâ.
Orbe locus medio eſt inter terraſque, fretumque,
Cæleſteſque plagas, triplicis confinia mundi;
Unde, quod eſt uſquam, quamvis regionibus abſit,
Inſpicitur; penetratque cavas vox omnis ad aures.
Fama tenet, ſummâque domum ſibi legit in arce:
Innumeroſque aditus, ac mille foramina tectis
Addidit, & nullis incluſit limina portis.
Nocte dieque patent. tota eſt ex aure ſonanti:
Tota fremit: voceſque refert: iteratque quod audit.
Nulla quies intus, nullâque ſilentia parte.
Nec tamen eſt clamor, ſed parvæ murmura vocis:
Qualia de pelagi, ſi quis procul audiat, undis
Eſſe ſolent: qualemve ſonum, cum Jupiter atras
Increpuit nubes, extrema tonitrua reddunt.
Atria turba tenent: veniunt leve vulgus, euntque,
Miſtaque cum veris paſſim commenta vagantur
Millia rumorum: confuſaque verba volutant.
E quibus hi vacuas implent ſermonibus auras:
Hi narrata ferunt aliò: menſuraque ficti
Creſcit; & auditis aliquid novus adjicit auctor.
Illic Credulitas, illic temerarius Error,
Vanaque Lætitia eſt, conſternatique Timores,
Seditioque repens, dubioque auctore Suſurri.
Ipſa quid in cælo rerum, pelagoque geratur,
Et tellure, videt; totumque inquirit in orbem.
Fecerat hæc notum, Graias cum milite forti

Ad-

Adventare rates : neque inexſpectatus in armis
Hoſtis adeſt. prohibent aditu, littuſque tuentur
Troës : & Hectoreâ primus fataliter haſtâ,
Proteſilaë, cadis : commiſſaque prælia magno
Stant Danaïs: forteſque animæ, neq; cognitus Hector.
Nec Phryges exiguo, quid Achaïa dextera poſſet,
Sanguine ſenſerunt. & jam Sigæa rubebant
Littora : jam leto proles Neptunia Cygnus
Mille viros dederat. jam curru ſtabat Achilles :
Troaque Peliacæ ſternebat cuſpidis ictu
Agmina : perque acies aut Cygnum aut Hectora quærens,
Congreditur Cygno : decimum dilatus in annum
Hector erat. tum colla jugo candentia preſſos
Exhortatus equos, currum direxit in hoſtem :
Concutienſque ſuis vibrantia tela lacertis,
Quiſquis es, ô juvenis, ſolatia mortis habeto,
Dixit, ab Hæmonio quod ſis jugulatus Achille.
Hactenus Æacides. vocem gravis haſta ſecuta eſt.
Sed quanquam certâ nullus fuit error in haſtâ ;
Nil tamen emiſſi profecit acumine ferri :
Utque hebeti pectus tantummodo contudit ictu ;
Nate Deâ, (nam te famâ prænovimus) inquit
Ille, quid à nobis vulnus miraris abeſſe ?
(Mirabatur enim.) non hæc, quam cernis, equinis
Fulva jubis caſſis, neque onus cava parma ſiniſtræ
Auxilio mihi ſunt : decor eſt quæſitus ab iſtis.
Mars quoque ob hoc capere arma ſolet. removebitur omne
Tegminis officium ; tamen indeſtrictus abibo.
Eſt aliquid, non eſſe ſatum Nereïde, ſed qui
Nereaque, & natas, & totum temperet æquor.
Dixit : & hæſurum clypei curvamine telum
Miſit in Æaciden : quod & æs, & proxima rupit
Terga novem boum : decimo tamen orbe moratum
Excutit hoc heros : rurſuſque trementia forti



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Tela manu torſit : rurſus ſine vulnere corpus ,
Sincerumque fuit, nec tertia cuſpis apertum ,
Et ſe præbentem valuit deſtringere Cygnum.
Haud ſecu- exarſit , quam Circo taurus aperto,
Cum ſua terribili petit irritamina cornu
Pœniceas veſtes, eluſaque vulnera ſentit.
Num tamen exciderit ferrum conſiderat haſtæ.
Hærebat ligno. Manus eſt mea debilis ergo ;
Quaſque , ait, ante habuit vires effudit in uno.
Nam certè valuit , vel cum Lyrneſia primus
Mœnia disjeci ; vel cum Tenedonque, ſuoque
Eëtionêas implevi ſanguine Thebas.
Vel cum purpureus populari cæde Caycus
Fluxit ; opuſque meæ bis ſenſit Telephus haſtæ.
Hîc quoque tot cæſis, quorum per littus acervos
Et feci , & video, valuit mea dextra , valetque.
Dixit : &, ante actis veluti male crederet, haſtam
Miſit in adverſum Lyciâ de plebe Menœten :
Loricamque ſimul, ſubjectaque pectora rupit.
Quo plangente gravem moribundo vertice terram ,
Extrahit illud idem calido de vulnere telum :
Atq;ait;Hæc manus eſt,hæc,qua modo vicimus, haſta.
Utar in hunc îſdem : ſit in hoc precor exitus idem.
Sic fatus, Cygnumque petit , nec fraxinus errat :
Inque humero ſonuit non evitata ſiniſtro.
Inde, velut muro ſolidâve à caute, repulſa eſt.
Qua tamen ictus erat , ſignatum ſanguine Cygnum
Viderat, & fruſtra fuerat gaviſus , Achilles.
Vulnus erat nullum : ſanguis fuit ille Menœtæ.
Tum verò præceps curru fremebundus ab alto
Deſilit : & nitido ſecurum cominus hoſtem
Enſe petens, parmam gladio, galeamque cavari
Cernit ; & in duro lædi quoque corpore ferrum.
Haud tulit ulterius : clypeoque adverſa reducto
Ter quater ora viri, capulo cava tempora pulſat.
Cedentique ſequens inſtat : turbatque , ruitque.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Attonitoque negat requiem. pavor occupat illum:
Ante oculoſque natant tenebræ: retroque ferenti
Averſos paſſus medio lapis obſtitit arvo.
Quem ſuper impulſum reſupino pectore Cygnum
Vi multâ vertit, terræque adflixit Achilles.
Tum, clypeo genibuſque premens præcordia duris,
Vincla trahit galeæ. quæ preſſo ſubdita mento
Elidunt fauces; & reſpiramen iterque
Eripiunt animæ. victum ſpoliare parabat:
Arma relicta videt. corpus Deus æquoris albam
Contulit in volucrem; cujus modo nomẽ habebat.
  Hic labor, hæc requiem multorum pugna dierum
Attulit: & poſitis pars utraque ſubſtitit armis.
Dumque vigil Phrygios ſervat cuſtodia muros;
Et vigil Argolicas ſervat cuſtodia foſſas:
Feſta dies aderat; qua Cygni victor Achilles
Pallada vittatæ placabat ſanguine vaccæ.
Cujus ut impoſuit proſecta calentibus aris;
Et Dîs acceptus penetravit in æthera nidor;
Sacra tulêre ſuam: pars eſt data cætera menſis.
Diſcubuêre toris proceres; & corpora toſtâ
Carne replent: vinoque levant curaſque ſitimque.
Non illos citharæ, non illos carmina vocum,
Longave multifori delectat tibia buxi:
Sed noctem ſermone trahunt: virtuſque loquendi
Materia eſt. pugnam referunt hoſtiſque ſuamque.
Inque vices adita atque exhauſta pericula ſæpe
Commemorare juvat. quid enim loqueretur Achilles?
Aut quid apud magnum potius loquerentur Achillem?
Proxima præcipue domito victoria Cygno
In ſermone fuit. viſum mirabile cunctis;
Quod juveni corpus nullo penetrabile telo,
Invictumque ad vulnera erat, ferrumque terebat.
Hoc ipſum Æacides, hoc mirabantur Achivi.
Cum ſic Neſtor ait: Veſtro fuit unicus ævo
Contemtor ferri, nulloque forabilis ictu



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Cygnus. at ipſe olim patientem vulnera mille
Corpore non læſo Perrhæbum Cænea vidi:
Cænea Perrhæbum; qui factis inclytus Othryn
Incoluit. quoque id mirum magis eſſet in illo;
Fœmina natus erat. monſtri novitate moventur,
Quiſquis adeſt: narretque rogant. quos inter Achilles,
Dic age,(nam cunctis eadem eſt audire voluntas)
O facunde ſenex, ævi prudentia noſtri;
Quis fuerit Cæneus, cur in contraria verſus;
Qua tibi militiâ, cujus certamine pugnæ
Cognitus; à quo ſit victus, ſi victus ab ullo eſt.
Tum ſenior: Quamvis obſtet mihi tarda vetuſtas;
Multaque me fugiant primis ſpectata ſub annis;
Plura tamen memini: nec, quæ magis hæreat illâ,
Pectore res noſtro eſt, inter bellique domique
Acta tot. ac ſi quem potuit ſpatioſa ſenectus
Spectatorem operum multorum reddere; vixi
Annos bis centum: nunc tertia vivitur ætas.
Clara decore fuit proles Elateïa Cænis,
Theſſalidum virgo pulcherrima;perq;propinquas,
Perque tuas urbes (tibi enim popularis, Achille)
Multorum fruſtra votis optata procorum.
Tentaſſet Peleus thalamos quoque forſitan illos;
Sed jam aut contigerant illi connubia matris,
Aut fuerant promiſſa, tuæ. nec Cænis in ullos
Denupſit thalamos: ſecretaque littora carpens
Æquorei vim paſſa Dei eſt. ita Fama ferebat.
Utque novæ Veneris Neptunus gaudia cepit;
Sint tua vota licet, dixit, ſecura repulſæ;
Elige quid voveas.eadem hoc quoq;Fama ferebat.
Magnum, Cænis ait, facit hæc injuria votum,
Tale pati nil poſſe mihi. da fœmina ne ſim:
Omnia præſtiteris. graviore noviſſima dixit
Verba ſono: poteratque viri vox illa videri:
Sicut erat. nam jam voto Deus æquoris alti
Annuerat: dederatque ſuper; ne ſaucius ullis

Vulne-

Vulneribus fieri, ferrove occumbere poſſet.
Munere lætus abit: ſtudiiſque virilibus ævum
Exigit Atracides, Peneïaque arva pererrat.
Duxerat Hippodamen audaci Ixione natus:
Nubigenaſque feros, poſitis ex ordine menſis,
Arboribus tecto diſcumbere juſſerat antro.
Hæmonii proceres aderant; aderamus & ipſi:
Feſtaque confuſa reſonabat regia turbâ.
Ecce canunt Hymenæon: & ignibus atria fumant:
Cinctaque adeſt virgo matrum nuruumque catervâ,
Præſignis facie. felicem diximus illâ
Conjuge Pirithoum: quod pæne fefellimus omen.
Nam tibi, ſævorum ſæviſſime Centaurorum
Euryte, quam vino pectus, tam virgine viſâ
Ardet: & ebrietas geminata libidine regnat.
Protinus everſæ turbant convivia menſæ:
Raptaturque comis per vim nova nupta prehenſis.
Eurytus Hippodamen, alii, quam quiſque probarant,
Aut poterant, rapiunt: captæque erat urbis imago.
Fœmineo clamore ſonat domus. ocius omnes
Surgimus: & primus, Quæ te vecordia, Theſeus,
Euryte, pulſat, ait; qui me vivente laceſſas
Pirithoum, violeſque duos ignarus in uno?
Neve ea magnanimus fruſtra memoraverit heros;
Submovet inſtantes: raptamque furentibus aufert.
Ille nihil contra: neque enim defendere verbis
Talia facta poteſt: ſed vindicis ora protervis
Inſequitur manibus, generoſaque pectora pulſat.
Forte fuit juxta ſignis exſtantibus aſper
Antiquus crater, quem vaſtum vaſtior ipſe
Suſtulit Ægides; adverſaque miſit in ora.
Sanguinis ille globos pariter, cerebrumq;, merumque,
Vulnere & ore vomens, madidâ reſupinus arenâ
Calcitrat. ardeſcunt germanâ cæde bimembres:
Certatimque omnes uno ore, Arma, arma, loquuntur.
Vina dabant animos: & primâ pocula pugnâ

Miſſa volant, fragileſque cadi, curvique lebetes:
Res epulis quondam, nunc bello & cædibus, aptæ,
Primus Ophionides Amycus penetralia donis
Haud timuit ſpoliare ſuis; & primus ab æde
Lampadibus denſum rapuit funale coruſcis:
Elatumque altè, veluti qui candida tauri
Rumpere ſacrificâ molitur colla ſecuri;
Illiſit fronti Lapithæ Celadontis: & oſſa
Non agnoſcendo confuſa reliquit in ore.
Exſiluêre oculi; disjectiſque oſſibus oris
Acta retro naris, medioque infixa palato eſt.
Hunc pede convulſo menſæ Pellæus acernæ
Stravit humi Belates, dejecto in pectora mento:
Cumque atro miſtos ſputantem ſanguine dentes,
Vulnere Tartareas geminato mittit ad umbras.
Proximus ut ſteterat, ſpectans altaria vultu
Fumida terribili, Cur non, ait, utimur iſtis?
Cumque ſuis Gryneus immanem ſuſtulit aram
Ignibus, & medium Lapitharum jecit in agmen:
Depreſſitque duos, Brotean, & Orion. Orio
Mater erat Mycale: quam deduxiſſe canendo
Sæpe reluctanti conſtabat cornua Lunæ.
Non impune feres, teli modo copia detur,
Dixerat Exadius. telique habet inſtar, in altâ
Quæ fuerant pinu, votivi cornua cervi.
Figitur huic duplici Gryneus in lumina ramo:
Eruiturque oculos. quorum pars cornibus hæret:
Pars fluit in barbam; concretaque ſanguine pendet.
Ecce rapit mediis flagrantem Rhœtus ab aris
Primitium torrem: dextrâque à parte Charaxi
Tempora perfringit fulvo protecta capillo.
Correpti rapidâ, veluti ſeges arida, flammâ
Arſerunt crines: & vulnere ſanguis inuſtus
Terribilem ſtridore ſonum dedit; ut dare ferrum
Igne rubens plerumque ſolet, quod forcipe curvâ
Cum faber eduxit, lacubus demittit. at illud
Stridet:

Stridet: & in trepidâ ſubmerſum ſibilat undâ.
Saucius hirſutis avidum de crinibus ignem
Excutit: inque humeros limen tellure revulſum
Tollit, onus plauſtri: quod ne permittat in hoſtem,
Ipſa facit gravitas. ſocium quoque ſaxea moles
Oppreſſit ſpatio ſtantem propiore Cometem:
Gaudia nec retinet Rhœtus: Sic comprecor, inquit,
Cætera ſit fortis caſtrorum turba tuorum;
Semicremoque novat repetitum ſtipite vulnus:
Terque quaterque gravi juncturas verticis ictu
Rupit: & in liquido ſederunt oſſa cerebro.
Victor ad Evagrum, Corythumque, Dryantaque tranſit.
E quibus ut primâ tectus lanuguine malas
Procubuit Corythus; Puero quæ gloria fuſo
Parta tibi eſt? Evagros ait. nec dicere Rhœtus
Plura ſinit: rutilaſque ferox in aperta loquentis
Condidit ora viri, perque os in pectora, flammas.
Te quoque, ſæve Drya, circum caput igne rotato
Inſequitur: ſed non in te quoque conſtitit idem
Exitus. aſſiduæ ſucceſſu cædis ovantem,
Qua juncta eſt humero cervix, ſude figis obuſtâ.
Ingemuit, duroque ſudem vix oſſe revellit
Rhœtus; & ipſe ſuo madefactus ſanguine fugit.
Fugit & Ornêus, Lycabaſque, & ſaucius armo
Dexteriore Medon, & cum Piſenore Thaumas:
Quique pedum nuper certamine vicerat omnes
Mermeros; accepto nunc vulnere tardius ibat:
Et Pholus, & Melaneus, & Abas prædator aprorum:
Quique ſuis fruſtra bellum diſſuaſerat augur
Aſtylos. ille etiam metuenti vulnera Neſſo,
Ne fuge; ad Herculeos, inquit, ſervaberis arcus.
At non Eurynomus, Lycidaſque, & Arêos & Imbreus
Effugêre necem: quos omnes dextra Dryantis
Perculit adverſos. adverſum tu quoque, quamvis
Terga fugæ dederas, vulnus, Crenæe, tuliſti.
Nam grave reſpiciens inter duo lumina ferrum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Qua naris fronti committitur, accipis, imæ.
In tanto fremitu ductis ſine fine jacebat
Sopitus vinis, & inexperrectus Aphidas:
Languentique manu carcheſia miſta tenebat,
Fuſus in Oſſææ villoſis pellibus urſæ.
Quem procul ut vidit fruſtra nulla arma moventem,
Inſerit amento digitos, Miſcendaque, dixit,
Cum Styge vina bibas, Phorbas. nec plura moratus
In juvenem torſit jaculum: ferrataque collo
Fraxinus, ut caſu jacuit reſupinus, adacta eſt.
Mors caruit ſenſu: plenoque è gutture fluxit
Inque toros, inque ipſa niger carcheſia ſanguis.
Vidi ego Petræum conantem evellere terrâ (bit;
Glandiferam quercum: quam dum complexibus am-
Et quatit huc illuc, labefactaque robora jactat,
Lancea Pirithoi coſtis immiſſa Petræi
Pectora cum duro luctantia robore fixit.
Pirithoi virtute Lycum cecidiſſe ferebant:
Pirithoi cecidiſſe Chromin. ſed uterque minorem
Victori titulum, quam Dictys Helopſque, dederunt.
Fixus Helops jaculo, quod pervia tempora fecit;
Et miſſum à dextrâ lævam penetravit in aurem.
Dictys ab ancipiti delapſus acumine montis,
Dum fugit inſtantem trepidans Ixione natum,
Decidit in præceps: & pondere corporis ornum
Ingentem fregit; ſuaque induit ilia fractæ.
Ultor adeſt Aphareus: ſaxumque è monte revulſum
Mittere conatur. conantem ſtipite querno
Occupat Ægides; cubitique ingentia frangit
Oſſa: nec ulterius dare corpus inutile leto
Aut vacat, aut curat: tergoque Bianoris alti
Inſilit, haud ſolito quenquam portare, niſi ipſum:
Oppoſuitque genu coſtis: prenſamque ſiniſtrâ
Cæſariem retinens, vultum, minitantiaque ora
Robore nodoſo, præduraque tempora, fregit.
Robore Nedymnum, jaculatoremque Lycotan

Sternit, & immiſſâ protectum pectora barbâ
Hippaſon, & ſummis exſtantem Riphea ſilvis;
Tereaque, Hæmoniis qui prenſos montibus urſos
Ferre domum vivos, indignanteſque ſolebat.
Haud tulit utentem pugnæ ſucceſſibus ultra
Theſea Demoleon: ſolidoque revellere dumo
Annoſam pinum magno molimine tentat.
Quod quia non potuit, præfractam miſit in hoſtem.
Sed procul à telo Theſeus veniente receſſit,
Pallados admonitu. credi ſic ipſe volebat.
Non tamen arbor iners cecidit: nam Crantoris alti
Abſcidit jugulo pectuſque humerumque ſiniſtrum.
Armiger ille tui fuerat genitoris, Achille:
Quem Dolopum rector bello ſuperatus Amyntor
Æacidæ dederat pacis pignuſque fidemque.
Hunc procul ut fœdo disjectum vulnere Peleus
Vidit, At inferias, juvenum gratiſſime Crantor,
Accipe, ait. validoque in Demoleonta lacerto
Fraxineam miſit, mentis quoque viribus, haſtam.
Quæ laterum cratem perrumpit: & oſſibus hærens
Intremuit. trahit ille manu ſine cuſpide lignum:
Id quoque vix ſequitur. cuſpis pulmone retenta eſt.
Ipſe dolor vires animo dabat. æger in hoſtem
Erigitur: pedibuſque virum proculcat equinis.
Excipit ille ictus galeâ clypeoque ſonantes.
Defenſatque humeros: prætentaque ſuſtinet arma:
Perque armos uno duo pectora perforat ictu.
Ante tamen leto dederat Phlegræon, & Hylen
Eminus: Hiphinoum collato Marte, Claninque.
Additur his Dorylas: qui tempora tecta gerebat
Pelle lupi, ſævique vicem præſtantia teli
Cornua vara boum multo rubefacta cruore.
Huic ego, nam vires animus dabat, Aſpice, dixi,
Quantum concedant noſtro tua cornua ferro:
Et jaculum torſi. quod cum vitare nequiret,
Oppoſuit dextram paſſuræ vulnera fronti.

Affixa eſt cum fronte manus. fit clamor: at illum
Hærentem Peleus, & acerbo vulnere victum
(Stabat enim propior) mediam ferit enſe ſub alvum.
Proſiluit, terrâque ferox ſua viſcera traxit:
Tractaque calcavit: calcataque rupit: & illis
Crura quoque impediit; & inani concidit alvo.
Nec te pugnantem tua, Cyllare, forma redemit,
Si modo naturæ formam concedimus illi.
Barba erat incipiens: barbæ color aureus: aureaq;
Ex humeris medios coma dependebat in armos.
Gratus in ore vigor: cervix, humerique, manuſque,
Pectoraque artificum laudatis proxima ſignis;
Et qua parte viri eſt: nec equi mendoſa ſub illâ
Deteriorque viro facies. da colla, caputque;
Caſtore dignus erit. ſic tergum ſeſſile, ſic ſtant
Pectora celſa toris: totus pice nigrior atrâ.
Candida cauda tamen color eſt quoque cruribus albus.
Multæ illum petiêre ſuâ de gente; ſed una
Abſtulit Hylonome: qua nulla decentior inter
Semiferos altis habitavit fœmina ſilvis.
Hæc & blanditiis, & amando, & amare fatendo
Cyllaron una tenet. cultus quoque quantus in illis
Eſſe poteſt membris; ut ſit coma pectine lævis:
Ut modo rore maris, modo ſe violâve roſâve
Implicet: interdum candentia lilia geſtet:
Biſque die lapſis Pagaſææ vertice ſilvæ
Fontibus ora lavet: bis flumine corpora tingat:
Nec, niſi quæ deceant electarumque ferarum,
Aut humero, aut lateri prætendat vellera lævo.
Par amor eſt illis: errant in montibus unà:
Antra ſimul ſubeunt & tum Lapitheïa tecta
Intrarant pariter; pariter fera bella gerebant.
Auctor in incerto eſt: jaculum de parte ſiniſtrâ
Venit; & inferius, quàm collo pectora ſubſunt,
Cyllare, te fixit: parvo cor vulnere læſum
Corpore cum toto poſt tela educta refrixit.

Protinus

Protinus Hylonome morientes excipit artus:
Impoſitâque manu vulnus fovet; oraque ad ora
Admovet: atque animæ fugienti obſiſtere tentat.
Ut videt exſtinctum: dictis, quæ clamor ad aures
Arcuit ire meas, telo, quod inhæſerat illi,
Incubuit: morienſque ſuum complexa maritum eſt.
Ante oculos ſtat & ille meos: qui ſena leonum
Vinxerat inter ſe connexis vellera nodis
Phæocomes, hominemque ſimul protectus equumque.
Codice qui miſſo, quem vix juga bina moverent
Juncta, Phonoleniden à ſummo vertice fregit.
Fracta volubilitas capitis latiſſima: perque os,
Perque cavas nares, oculoſque, aureſque cerebrum
Molle fluit. veluti concretum vimine querno
Lac ſolet; utve liquor rari ſub pondere cribri
Manat; & exprimitur per denſa foramina ſpiſſus.
Aſt ego, dum parat hunc armis nudare jacentem,
(Scit tuus hoc genitor) gladium ſpoliantis in ima
Ilia dimiſi. Chthonius quoque Teleboaſque
Enſe jacent noſtro. ramum prior ille bifurcum
Geſſerat; hic jaculum. jaculo mihi vulnera fecit.
Signa vides: apparet adhuc vetus ecce cicatrix.
Tunc ego debueram capienda ad Pergama mitti:
Tunc poteram magni, ſi non ſuperare, morari
Hectoris arma meis. illo ſed tempore nullus,
Aut puer, Hector erat. nunc me mea deficit ætas.
Quid tibi victorem gemini Periphanta Pyreti;
Ampyca quid referam? qui quadrupedantis Oëcli
Fixit in adverſo cornum ſine cuſpide vultu.
Vecte Pelethronium Macareus in pectus adacto
Stravit Erygdupum. memini & venabula condi
Inguine, Neſſeis manibus conjecta, Cymeli.
Nec tu credideris tantum ceciniſſe futura
Ampyciden Mopſum. Mopſo jaculante biformis
Occubuit, fruſtraque loqui tentavit Odites,
Ad mentum linguâ, mentoque ad guttura fixo.

Quinque neci Cæneus dederat, Stiphelumque, Bromumque, (racmon.
Antimachumque, Helimumque, ſecuriferumque Py-
Vulnera non memini: numerum, nomenque notavi.
Provolat Emathii ſpoliis armatus Haleſi,
Quem dederat leto, membris & corpore Latreus
Maximus. huic ætas inter juvenemque, ſenemque,
Vis juvenilis erat. variabant tempora cani.
Qui clypeo, galeâque, Macedoniâque ſariſſâ
Conſpicuus, faciemque obverſus in agmen utrumque;
Armaque concuſſit, certumque equitavit in orbem:
Verbaque tot fudit vacuas animoſus in auras:
Et te, Cæni, feram? nam tu mihi fœmina ſemper,
Tu mihi Cænis eris. nec te natalis origo
Comminuit? mentemque ſubit, quo præmia facto,
Quaque viri falſam ſpeciem mercede pararis?
Vel quid nata vide, vel quid ſis paſſa: columque,
I, cape cum calathis; & ſtamina pollice torque:
Bella relinque viris. jactanti talia Cæneus
Extentum curſu miſſâ latus eruit haſtâ,
Qua vir equo commiſſus erat. furit ille dolore:
Nudaque Phyllêi juvenis ferit ora ſariſſâ.
Non ſecus hæc reſilit, quã tecti à culmine grando:
Aut ſi quis parvo feriat cava tympana ſaxo.
Cominus aggreditur: laterique recondere duro
Luctatur gladium. gladio loca pervia non ſunt.
Haud tamen effugies: medio jugulaberis enſe,
Quandoquidem mucro eſt hebes, inquit; & in latus enſem
Obliquat: longâque amplectitur ilia dextrâ.
Plaga facit gemitus, ceu corpore marmoris icti:
Fractaque diſſiluit percuſſo lamina collo.
Ut ſatis illæſos miranti præbuit artus;
Nunc age, ait Cæneus, noſtro tua corpora ferro
Tentemus. capuloque tenus dimiſit in armos
Enſem fatiferum: cœcamque in viſcera movit,

Liv: lib: 7: ... longas hastas Macedones sariſſas vocant. Glossar. Ἀκοντιον μακεδονικόν. sariſſa ... [illegible] emendatiorem.

Verſavit-

Verſavitque manum : vulnuſque in vulnere fecit.
Ecce ruunt vaſto rabidi de more bimembres :
Telaq; in hunc omnes unum mittuntq; feruntq;.
Tela retuſa cadunt. manet imperfoſſus ab omni,
Inque cruentatus Cæneus Elateïus ictu.
Fecerat attonitos nova res. Heu dedecus ingens!
Monychus exclamat : populus ſuperamur ab uno,
Vixq; viro. quanquam ille vir eſt : nos ſegnibus actis,
Quod fuit ille,ſumus.quid membra immania proſunt?
Quid geminæ vires? quid, quod fortiſſima rerum
In nobis natura duplex animalia junxit?
Nec nos matre Deâ, nec nos Ixione natos
Eſſe reor; qui tantus erat, Junonis ut altæ
Spem caperet. nos ſemimari ſuperamur ab hoſte.
Saxa, trabeſque ſuper, totoſque involvite montes :
Vivacemque animam miſſis elidite ſilvis.
Silva premat fauces : & erit pro vulnere pondus.
Dixit : & inſani dejectam viribus Auſtri
Forte trabem nactus, validum conjecit in hoſtem.
Exemplumque fuit : parvoque in tempore nudus
Arboris Othrys erat : nec habebat Pelion umbras.
Obrutus immani cumulo, ſub pondere Cæneus
Æſtuat arboreo : congeſtaque robora duris
Fert humeris. ſed enim poſtquam ſuper ora caputque
Crevit onus; neque habet, quas ducat, ſpiritus auras;
Deficit interdum : modo ſe ſuper aëra fruſtra
Tollere conatur, jactaſque evolvere ſilvas.
Interdumque movet. veluti,quam cernimus ecce,
Ardua ſi terræ quatiatur motibus Ide.
Exitus in dubio eſt. alii ſub inania corpus
Tartara detruſum ſilvarum mole ferebant.
Abnuit Ampycides : medioque ex aggere fulvis
Vidit avem pennis liquidas exire ſub auras :
Quæ mihi tunc primum, tunc eſt conſpecta ſupremũ,
Hanc ubi luſtrantem leni ſua caſtra volatu
Mopſus, & ingenti circum clangore ſonantem



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Adſpexit, pariterque oculis animoque ſecutus;
O ſalve, dixit, Lapithææ gloria gentis,
Maxime vir quondam, ſed nunc avis unica, Cæneu.
Credita res auctore ſuo eſt. dolor addidit iram:
Oppreſſumque ægrè tulimus tot ab hoſtibus unum.
Nec prius abſtitimus ferrum exercere cruore;
Quam data pars leto, partem fuga noxq; diremit.
 Hæc inter Lapithas, & ſemihomines Centauros
Prælia Tlepolemus Pylio referente dolorem
Præteriti Alcidæ tacito non pertulit ore:
Atque ait; Herculeæ mirum eſt oblivia laudis
Acta tibi, ſenior. certè mihi ſæpe referre
Nubigenas domitos à ſe pater ipſe ſolebat.
Triſtis ad hæc Pylius: Quid me meminiſſe malorum
Cogis; & obductos annis reſcindere luctus?
Inque tuum genitorem odium, offenſaſque fateri?
Ille quidem majora fide (Dî!) geſſit; & orbem
Implevit meritis; quod mallem poſſe negari:
Sed neque Deïphobum, nec Pulydamanta, nec ipſum
Hectora laudamus. quis enim laudaverit hoſtem?
Ille tuus genitor Meſſenia mœnia quondam
Stravit: & immeritas urbes Elinque Pylonque
Diruit: inque meos ferrum flammamque penates
Impulit. utque alios taceam, quos ille peremit;
Bis ſex Nelidæ fuimus conſpecta juventus:
Bis ſex Herculeis ceciderunt, me minus uno,
Viribus. atque alios vinci potuiſſe ferendum eſt.
Mira Periclymeni mors eſt: cui poſſe figuras
Sumere quas vellet, rurſuſque reponere ſumtas
Neptunus dederat, Nelêi ſanguinis auctor.
Hic, ubi nequicquam eſt formas variatus in omnes,
Vertitur in faciem volucris: quæ fulmina curvis
Ferre ſolet pedibus, divûm gratiſſima Regi.
Viribus uſus avis, pennis roſtroque redunco,
Hamatiſque viri laniaverat unguibus ora.
Tendit in hunc nimium certos Tirynthius arcus:
At-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Atque inter nubes ſublimia membra ferentem,
Pendentemque ferit, lateri qua jungitur ala.
Nec grave vulnus erat: ſed rupti vulnere nervi
Deficiunt, motumque negant vireſque volandi.
Decidit in terram, non concipientibus auras
Infirmis pennis: & qua levis hæſerat alæ,
Corporis affixi preſſa eſt gravitate ſagitta:
Perque latus ſummum jugulo eſt exacta ſiniſtro.
Num videor debere tui præconia rebus
Herculis, ô Rhodiæ ductor pulcherrime claſſis?
Ne tamen ulterius, quam fortia facta ſilendo,
Ulciſcar fratres, ſolida eſt mihi gratia tecum.
   Hæc poſtquam dulci Neleïus edidit ore;
A ſermone ſenis repetito munere Bacchi,
Surrexêre toris. nox eſt data cætera ſomno.
   At Deus æquoreas qui cuſpide temperat undas,
In volucrum corpus nati Stheneleïda verſum
Mente dolet patriâ: ſævumque peroſus Achillem
Exercet memores, plus quam civiliter, iras.
Jamque fere tracto duo per quinquennia bello,
Talibus intonſum compellat Smynthea dictis:
O mihi de fratris longe gratiſſime natis,
Irrita qui mecum poſuiſti mœnia Trojæ;
Ecquid, ut has jam jam caſuras aſpicis arces,
Ingemis? aut ecquid tot defendentia muros
Millia cæſa doles? ecquid (ne perſequar omnes)
Hectoris umbra ſubit circum ſua Pergama tracti?
Cum tamen ille ferox, belloque cruentior ipſo,
Vivit adhuc operis noſtri populator Achilles.
Det mihi ſe: faxo, triplici quid cuſpide poſſim,
Sentiat. at quoniam concurrere cominus hoſti
Non datur; occultâ necopinum perde ſagittâ.
Annuit: atque animo pariter patruoque ſuoque
Delius indulgens, nebula velatus in agmen
Pervenit Iliacum; mediâque in cæde virorum
Rara per ignotos ſpargentem cernit Achivos

Tela Parin : faſſuſque Deum , Quid ſpicula perdis
Sanguine plebis ? ait. ſi qua eſt tibi cura tuorum ;
Vertere in Æaciden , cæſoſque ulciſcere fratres.
Dixit : & oſtendens ſternentem Troïa ferro
Corpora Peliden , arcus obvertit in illum :
Certaque letiferâ direxit ſpicula dextrâ.
Quo Priamus gaudere ſenex poſt Hectora poſſet,
Hoc fuit. ille igitur tantorum victor Achille ,
Vinceris à timido Graiæ raptore maritæ?
At ſi fœmineo fuerat tibi Marte cadendum ;
Thermodontiacâ malles cecidiſſe bipenni.
Jam timor ille Phrygum , decus & tutela Pelaſgi
Nominis Æacides , caput inſuperabile bello ,
Arſerat ; armarat Deus idem , idemque cremarat.
Jam cinis eſt ; & de tam magno reſtat Achille
Neſcio quid, parvam quod non bene compleat urnam.
At vivit , totum quæ gloria compleat orbem.
Hæc illi menſura viro reſpondet : & hac eſt
Par ſibi Pelides; nec inania Tartara ſentit.
Ipſe etiam , ut cujus fuerit cognoſcere poſſis ,
Bella movet clypeus : deque armis arma feruntur.
Non ea Tydides , non audet Oïleos Ajax ,
Non minor Atrides , non bello major & ævo
Poſcere , non alii : ſoli Telamone creato
Laërtâque fuit tantæ fiducia laudis.
A ſe Tantalides onus invidiamque removit :
Argolicoſque duces mediis conſidere caſtris
Juſſit : & arbitrium litis trajecit in omnes.

P. OVI-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# P. OVIDII NASONIS
# METAMORPHOSEON
## *LIBER DECIMVSTERTIVS.*

COnſedêre duces: &, vulgi ſtante coronâ, (jax.
Surgit ad hos clypei dominus ſeptemplicis A-
Utque erat impatiens iræ, Sigeïa torvo
Littora reſpexit, claſſemque in littore vultu:
Intendenſque manus, Agimus, prò Iupiter, inquit,
Ante rates cauſſam; & mecum confertur Ulyſſes!
At non Hectoreis dubitavit cedere flammis:
Quas ego ſuſtinui; quas hac à claſſe fugavi.
Tutius eſt fictis igitur contendere verbis,
Quam pugnare manu. ſed nec mihi dicere promtum;
Nec facere eſt iſti. quantumque ego Marte feroci,
Quantum acie valeo, tantum valet iſte loquendo.
Nec memoranda tamen vobis mea facta, Pelaſgi,
Eſſe reor: vidiſtis enim. ſua narret Ulyſſes;
Quæ ſine teſte gerit, quorum nox conſcia ſola eſt.
Præmia magna peti fateor: ſed demit honorem
Æmulus Ajaci. non eſt tenuiſſe ſuperbum,
Sit licet hoc ingens, quidquid ſperavit Ulyſſes.
Iſte tulit pretium jam nunc certaminis hujus;
Quo cum victus erit, mecum certaſſe feretur.
Atque ego, ſi virtus in me dubitabilis eſſet,
Nobilitate potens eſſem, Telamone creatus:
Mœnia qui forti Trojana ſub Hercule cepit:
Littoraque intravit Pagaſæâ Colcha carinâ.
Æacus huic pater eſt: qui jura ſilentibus illic
Reddit, ubi Æoliden ſaxum grave Siſyphon urget.
Æacon agnoſcit ſummus, prolemque fatetur
Jupiter eſſe ſuam. ſic ab Jove tertius Ajax.

Nec tamen hæc ſeries in cauſſâ proſit, Achivi;
Si mihi cum magno non eſt communis Achille.
Frater erat: fraterna peto. quid ſanguine cretus
Siſyphio, furtiſque, & fraude ſimillimus illi,
Inſerit Æacidis alienæ nomina gentis?
An quod in arma prior, nulloque ſub indice veni,
Arma neganda mihi? potiorque videbitur ille,
Ultima qui cepit; detrectavitque furore
Militiam ficto: donec ſollertior iſto,
Sed ſibi inutilior, timidi commenta retexit
Naupliades animi, vitataque traxit in arma?
Optima nunc ſumat, qui ſumere noluit ulla:
Nos inhonorati, & donis patruelibus orbi,
Obtulimus qui nos ad prima pericula, ſimus.
Atque utinam aut verus furor ille, aut creditus, eſſet;
Nec comes hic Phrygias unquam veniſſet ad arces
Hortator ſcelerum! non te, Pœantia proles,
Expoſitum Lemnos noſtro cum crimine haberet.
Qui nunc (ut memorant) ſilveſtribus abditus antris
Saxa moves gemitu: Laërtiadæque precarîs,
Quæ meruit: quæ Dî, Dî dent non vana preceris.
Et nunc ille eadem nobis juratus in arma,
(Heu!) pars una ducum, quo ſucceſſore ſagittæ
Herculis utuntur, fractus morboque fameque,
Velaturque aliturque avibus; volucreſque petendo
Debita Trojanis exercet ſpicula fatis.
Ille tamen vivit, quia non comitavit Ulyſſen.
Mallet & infelix Palamedes eſſe relictus.
Viveret; aut certè letum ſine crimine haberet.
Quem male convicti nimium memor iſte furoris
Prodere rem Danaam finxit: fictumque probavit
Crimen. & oſtendit, quod jam præfoderat, aurum.
Ergo aut exſilio vires ſubduxit Achivis,
Aut nece. ſic pugnat, ſic eſt metuendus Ulyſſes.
Qui, licet eloquio fidum quoque Neſtora vincat;
Haud tamen efficiet, deſertum ut Neſtora crimen

Eſſe

Eſſe rear nullum. qui, cum imploraret Ulyſſen
Vulnere tardus equi, feſſuſque ſenilibus annis,
Proditus à ſocio eſt. non hæc mihi crimina fingi
Scit bene Tydides: qui nomine ſæpe vocatum
Corripuit; trepidoque fugam exprobravit amico.
Aſpiciunt oculis Superi mortalia juſtis.
En eget auxilio, qui non tulit: utque reliquit,
Sic linquendus erat. legem ſibi dixerat ipſe.
Conclamat ſocios. adſum; videoque trementem,
Pallentemque metu, & trepidantem morte futurâ.
Oppoſui molem clypei; texique jacentem;
Servaviq; animam (minimum eſt hîc laudis) inertem.
Si perſtas certare, locum redeamus in illum:
Redde hoſtem, vulnuſque tuum, ſolitumq; timorem:
Poſt clypeumque late: & mecum contende ſub illo.
At poſtquam eripui; cui ſtandi vulnera vires
Non dederant, nullo tardatus vulnere fugit.
Hector adeſt: ſecumque Deos in prælia ducit.
Quaque ruit, non tu tantùm terreris, Ulyſſe;
Sed fortes etiam: tantum trahit ille timoris.
Hunc ego ſanguineæ ſucceſſu cædis ovantem
Cominus ingenti reſupinum pondere fudi.
Hunc ego poſcentem, cum quo concurreret, unus
Suſtinui: ſortemque meam voviſtis, Achivi:
Et veſtræ valuêre preces. ſi quæritis hujus
Fortunam pugnæ; non ſum ſuperatus ab illo.
Ecce ferunt Troës ferrumque, ignemque, Jovemque
In Danaas claſſes. ubi nunc facundus Ulyſſes?
Nempe ego mille meo protexi pectore puppes,
Spem veſtri reditûs. date tot pro navibus arma.
Quod ſi vera licet mihi dicere; quæritur iſtis,
Quam mihi, major honos: conjunctaq; gloria noſtra eſt.
Atque Ajax armis, non Ajaci arma petuntur.
Conferat his Ithacus Rheſum, imbellemque Dolona,
Priamidenque Helenum raptâ cum Pallade captum.
Luce nihil geſtum, nihil eſt Diomede remoto:

Si ſemel iſta datis meritis tam vilibus arma;
Dividite: & major pars ſit Diomedis in illis.
Quo tamen hæc Ithaco? qui clam, qui ſemper inermis
Rem gerit; & furtis incautum decipit hoſtem?
Ipſe nitor galeæ claro radiantis ab auro
Inſidias prodet, manifeſtabitque latentem.
Sed neque Dulichius ſub Achillis caſſide vertex
Pondera tanta feret. nec non oneroſa graviſque
Pelias eſſe poteſt imbellibus haſta lacertis.
Nec clypeus vaſti cælatus imagine mundi
Conveniet timidæ, natæque ad furta ſiniſtræ.
Debilitaturum quid te petis, improbe, munus?
Quod tibi ſi populi donaverit error Achivi;
Cur ſpolieris, erit; non, cur metuaris ab hoſte.
Et fuga (qua ſolâ cunctos, timidiſſime, vincis)
Tarda futura tibi eſt geſtamina tanta trahenti.
Adde, quod iſte tuus, tam rarò prælia paſſus,
Integer eſt clypeus. noſtro, qui tela ferendo
Mille patet plagis, novus eſt ſucceſſor habendus.
Denique, quid verbis opus eſt? ſpectemur agendo.
Arma viri fortis medios mittantur in hoſtes.
Inde jubete peti: & referentem ornate relatis.
  Finierat Telamone ſatus; vulgique ſecutum
Ultima murmur erat. donec Laërtius heros
Adſtitit: atque oculos paulum tellure moratos
Suſtulit ad proceres; exſpectatoque reſolvit
Ora ſono: neque abeſt facundis gratia dictis.
Si mea cum veſtris valuiſſent vota, Pelaſgi,
Non foret ambiguus tanti certaminis hæres:
Tuque tuis armis, nos te poteremur, Achille.
Quem quoniam non æqua mihi vobiſque negarunt
Fata, (manuque ſimul veluti lacrymantia terſit
Lumina) quis magno melius ſuccedat Achilli;
Quam per quem magnus Danaïs ſucceſſit Achilles?
Huic modò ne proſit, quod, ut eſt, hebes eſſe videtur.
Neve mihi noceat, quod vobis ſemper, Achivi,

Pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Profuit ingenium : meaque hæc facundia, ſi qua eſt,
Quæ nunc pro domino, pro vobis ſæpe locuta eſt,
Invidiâ careat : bona nec ſua quiſque recuſet.
Nam genus, & proavos,& quæ non fecimus ipſi,
Vix ea noſtra voco. ſed enim, quia rettulit Ajax
Eſſe Jovis pronepos, noſtri quoque ſanguinis auctor
Jupiter eſt : totidemque gradus diſtamus ab illo.
Nam mihi Laërtes pater eſt, Arceſius illi,
Jupiter huic: neq; in his quiſquam damnatus & exſul.
Eſt quoque per matrem Cyllenius addita nobis
Altera nobilitas. Deus eſt in utroque parente.
Sed neque materno quod ſum generoſior ortu,
Nec mihi quod pater eſt fraterni ſanguinis inſons,
Propoſita arma peto : meritis expendite cauſſam.
Dummodo quod fratres Telamon Peleuſque fuerunt,
Ajacis meritum non ſit : nec ſanguinis ordo,
Sed virtutis honos ſpoliis quæratur in iſtis.
Aut ſi proximitas primuſque requiritur hæres;
Eſt genitor Peleus, eſt Pyrrhus filius illi.
Quis locus Ajaci? Phthian Scyronve ferantur.
Nec minus eſt iſto Teucer patruelis Achilli.
Num petit ille tamen, num ſperat ut auferat arma?
Ergo operum quoniam nudum certamen habetur;
Plura quidem feci,quam quæ comprendere dictis
In promtu mihi ſit. rerum tamen ordine ducar.
Præſcia venturi genitrix Nereïa leti
Diſſimulat cultu natum. deceperat omnes,
In quibus Ajacem ſumtæ fallacia veſtis.
Arma ego fœmineis animum motura virilem
Mercibus inſerui. neque adhuc projecerat heros
Virgineos habitus. cum parmam haſtamque tenenti,
Nate Deâ, dixi; tibi ſe peritura reſervant
Pergama. quid dubitas ingentem evertere Trojam?
Injecique manum; fortemque ad fortia miſi.
Ergo opera illius mea ſunt. ego Telephon haſtâ
Pugnantem domui : victum orantemque refeci.

Quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Quod Thebæ cecidêre, meum eſt, me credite Lesbon,
Me Tenedon, Chryſenque, & Cyllan Apollinis urbes,
Et Syron cepiſſe. mea concuſſa putate
Procubuiſſe ſolo Lyrneſia mœnia dextrâ.
Utque alias taceam; qui ſævum perdere poſſet
Hectora, nempe dedi. per me jacet inclytus Hector.
Illis hæc armis, quibus eſt inventus Achilles,
Arma peto. vivo dederam, poſt fata repoſco.
Ut dolor unius Danäos pervenit ad omnes;
Aulidaque Euboïcam complerunt mille carinæ;
Exſpectata diu, nulla aut contraria claſſi,
Flamina ſunt: duræque jubent Agamemnona ſortes
Immeritam ſævæ natam mactare Dianæ.
Denegat hoc genitor: Diviſque iraſcitur ipſis:
Atque in rege tamen pater eſt. ego mite parentis
Ingenium verbis ad publica commoda verti.
Nunc equidem fateor, faſſoque ignoſcat Atrides;
Difficilem tenui ſub iniquo judice cauſſam.
Hunc tamen utilitas populi, fraterque, datique
Summa movet ſceptri; laudẽ ut cum ſanguine penſet.
Mittor & ad matrem: quæ non hortanda, ſed aſtu
Decipienda fuit. quo ſi Telamonius iſſet,
Orba ſuis eſſent etiamnum lintea ventis.
Mittor & Iliacas audax orator ad arces:
Viſaque & intrata eſt altæ mihi curia Troiæ.
Plenaque adhuc erat illis viris. interritus egi,
Quam mihi mandarat communis Græcia, cauſſam:
Accuſoque Parin: prædamque, Helenamq; repoſco:
Et moveo Priamum, Priamoque Antenora junctum.
At Paris, & fratres, & qui rapuêre ſub illo,
Vix tenuêre manus (ſcis hoc, Menelaë) nefandas:
Primaque lux noſtri tecum fuit illa pericli.
Longa referre mora eſt, quæ conſilioque manuque
Utiliter feci ſpatioſi tempore belli.
Poſt acies primas, urbis ſe mœnibus hoſtes
Continuêre diu; nec aperti copia Martis



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Ulla fuit. decimo demum pugnavimus anno.
Quid facis interea, qui nil niſi prælia noſti?
Quis tuus uſus erat? nam ſi mea facta requiris;
Hoſtibus inſidior: foſſas munimine cingo:
Conſolor ſocios; ut longi tædia belli
Mente ferant placidâ: doceo quo ſimus alendi
Armandique modo: mittor quo poſtulat uſus.
Ecce Jovis monitu deceptus imagine ſomni
Rex jubet incepti curam dimittere belli.
Ille poteſt auctore ſuam defendere cauſſam
Non ſinat hoc Ajax: delendaque Pergama poſcat:
Quodque poteſt, pugnet. cur non remoratur ituros?
Cur non arma capit? dat, quod vaga turba ſequatur?
Non erat hoc nimium, nunquam niſi magna loquenti.
Quid, quod & ipſe fugis? vidi, puduitque videre,
Cum tu terga dares, inhoneſtaque vela parares.
Nec mora, Quid facitis? quæ vos dementia, dixi,
Concitat, ô ſocii, captam dimittere Trojam?
Quidve domum fertis decimo, niſi dedecus, anno?
Talibus atque aliis, in quæ dolor ipſe diſertum
Fecerat; averſos profugâ de claſſe reduxi.
Convocat Atrides ſocios terrore paventes:
Nec Telamoniades etiam nunc hiſcere quicquam
Auſit. at auſus erat reges inceſſere dictis
Therſites, etiam per me haud impune, protervis.
Erigor: & trepidos cives exhortor in hoſtem:
Amiſſamque meâ virtutem voce repoſco.
Tempore ab hoc quodcunque poteſt feciſſe videri
Fortiter iſte, meum eſt: quem dantem terga retraxi.
Denique de Danaïs quis te laudatve petitve?
At ſua Tydides mecum communicat acta:
Me probat: & ſocio ſemper confidit Ulyſſe.
Eſt aliquid, de tot Graiorum millibus, unum
A Diomede legi. nec me ſors ire jubebat:
Sic tamen & ſpreto noctiſque hoſtiſque periclo,
Auſum eadem, quæ nos, Phrygiâ de gente Dolona



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Interimo : non ante tamen, quam cuncta coëgi
Prodere, & edidici quid perfida Troja pararet.
Omnia cognoram : nec, quod ſpecularer, habebam :
Et jam præmiſsâ poteram cum laude reverti.
Haud contentus eâ, petii tentoria Rheſi :
Inque ſuis ipſum caſtris comiteſque peremi.
Atque ita captivo victor votiſque potitus
Ingredior curru lætos imitante triumphos.
Cujus equos pretium pro nocte popoſcerat hoſtis,
Arma negate mihi : fueritque benignior Ajax.
Quid Lycii referam Sarpedonis agmina ferro
Devaſtata meo? cum multo ſanguine fudi
Cœranon Iphitiden, & Alaſtoraque Chromiumque,
Alcandrumq;, Haliumque, Noëmonaq;, Prytaninque,
Exitioque dedi cum Cherſidamante Thoona,
Et Charopen, fatiſq; immitibus Ennomon actum:
Quique minus celebres noſtrâ ſub mœnibus urbis
Procubuêre manu. ſunt & mihi vulnera, cives,
Ipſo pulcra loco. nec vanis credite verbis.
Aſpicite en. veſtemque manu deducit, &, Hæc ſunt
Pectora ſemper, ait, veſtris exercita rebus.
At nihil impendit per tot Telamonius annos
Sanguinis in ſocios : & habet ſine vulnere corpus.
Quid tamen hoc refert; ſi ſe pro claſſe Pelaſgâ
Arma tuliſſe refert contra Troaſque Jovemque?
Confiteorque, tulit : neque enim benefacta malignè
Detrectare meum eſt. ſed nec communia ſolus
Occupet, atque aliquem vobis quoq; reddat honorem.
Reppulit Actorides ſub imagine tutus Achillis
Troïas ab arſuris cum defenſore carinis.
Auſum etiam Hectoreo ſolum concurrere Marti
Se putat, oblitus regiſque, ducumque, meique;
Nonus in officio & prælatus munere ſortis.
Sed tamen eventus veſtræ, fortiſſime, pugnæ
Quis fuit? Hector abit violatus vulnere nullo.
Me miſerum, quanto cogor meminiſſe dolore

Tem-

Temporis illius; quo Graiûm murus Achilles
Procubuit! nec me lacrymæ, luctuſve, timorve
Tardarunt, quin corpus humo ſublime referrem.
His humeris, his, inquam, humeris ego corpus Achillis,
Et ſimul arma tuli: quæ nunc quoq; ferre laboro.
Sunt mihi, quæ valeant in talia pondera, vires:
Eſt animus veſtros certè ſenſurus honores.
Scilicet idcirco pro gnato cærula mater
Ambitioſa ſuo fuit, ut cæleſtia dona,
Artis opus tantæ, rudis & ſine pectore miles
Indueret? neque enim clypei cælamina norit,
Oceanum, & terras, cumque alto ſidera cælo,
Pleïadaſq;, Hyadaſque, immunemque æquoris Arcton,
Diverſaſque urbes, nitidumque Orionis enſem.
Poſtulat ut capiat, quæ non intelligit arma.
Quid? quod me duri fugientem munera belli
Arguit incepto ſerum acceſſiſſe labori?
Nec ſe magnanimo maledicere ſentit Achilli?
Si ſimulaſſe vocat crimen; ſimulavimus ambo.
Si mora pro culpâ eſt; ego ſum maturior illo.
Me pia detinuit conjux: pia mater Achillem:
Primaque ſunt illis data tempora, cætera vobis.
Haud timeo, ſi jam nequeo defendere crimen
Cum tanto commune viro. deprenſus Ulyſſis
Ingenio tamen ille; at non Ajacis Ulyſſes.
Neve in me ſtolidæ convicia fundere linguæ
Admiremur eum: vobis quoque digna pudore
Objicit. an falſo Palameden crimine turpe
Accuſaſſe mihi, vobis damnaſſe decorum eſt?
Sed neque Naupliades facinus defendere tantum,
Tamque patens valuit: nec vos audîſtis in illo
Crimina; vidiſtis: pretioque objecta patebant.
Nec Pœantiaden quod habet Vulcania Lemnos,
Eſſe reus merui. factum defendite veſtrum:
Conſenſiſtis enim. nec me ſuaſiſſe negabo;
Ut ſe ſubtraheret bellique viæque labori,

Ten-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Tentaretque feros requie lenire dolores.
Paruit; & vivit. non hæc ſententia tantùm
Fida, ſed & felix; cum ſit ſatis, eſſe fidelem.
Quem quoniam vates delenda ad Pergama poſcunt;
Ne mandate mihi. melius Telamonius ibit:
Eloquioque virum morbis irâque furentem
Molliet: aut aliquâ producet callidus arte.
Ante retro Simoïs fluet & ſine frondibus Ide
Stabit, & auxilium promittet Achaïa Trojæ;
Quàm, ceſſante meo pro veſtris pectore rebus,
Ajacis ſtolidi Danaïs ſollertia proſit.
Sis licet infeſtus ſociis, regique, mihique,
Dure Philoctete; licet exſecrere, meumque
Devoveas ſine fine caput; cupiaſque dolenti
Me tibi forte dari; noſtrumque haurire cruorem;
[Utque tui mihi, ſic fiat tibi copia noſtri:]
Te tamen aggrediar: [mecumque reducere nitar,]
Tamque tuis potiar (faveat Fortuna) ſagittis;
Quam ſum Dardanio, quem cepi, vate potitus:
Quam reſponſa Deûm, Trojanaque fata retexi:
Quam rapui Phrygiæ ſignum penetrale Minervæ
Hoſtibus è mediis. & ſe mihi comparat Ajax?
Nempe capi Trojam prohibebant fata ſine illo.
Fortis ubi eſt Ajax? ubi ſunt ingentia magni
Verba viri? cur hic metuis? cur audet Ulyſſes
Ire per excubias, & ſe committere nocti?
Perque feros enſes, non tantùm mœnia Trōum,
Verum etiam ſummas arces intrare: ſuâque
Eripere æde Deam: raptamque efferre per hoſtes?
Quæ niſi feciſſem; fruſtra Telamone creatus
Geſtaſſet lævâ taurorum tergora ſeptem.
Illâ nocte mihi Trojæ victoria parta eſt:
Pergama tum vici, cum vinci poſſe coëgi.
Deſine Tydiden vultuque & murmure nobis
Oſtentare meum. pars eſt ſua laudis in illis.
Nec tu, cum ſociâ clypeum pro claſſe tenebas,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Solus eras: tibi turba comes, mihi contigit unus.
Qui, niſi pugnacem ſciret ſapiente minorem
Eſſe, nec indomitæ deberi præmia dextræ,
Ipſe quoque hæc peteret: peteret moderatior Ajax,
Eurypiluſque ferox, claroque Andremone natus:
Nec minus Idomeneus, patriâque creatus eâdem
Meriones: peteret majoris frater Atridæ.
Quippe manu fortes (nec ſunt tibi Marte ſecundi)
Conſiliis ceſſere meis. tibi dextera bello
Utilis; ingenium eſt, quod eget moderamine noſtri.
Tu vires ſine mente geris: mihi cura futuri eſt.
Tu pugnare potes: pugnandi tempora mecum
Eligit Atrides. tu tantum corpore prodes;
Nos animo. quantoque ratem qui temperat, anteit
Remigis officium; quanto dux milite major;
Tanto ego te ſupero. nec non in corpore noſtro
Pectora ſunt potiora manu. vigor omnis in illis.
At vos, ô proceres, vigili date præmia veſtro;
Proque tot annorum curâ, quos anxius egi,
Hunc titulum meritis penſandum reddite noſtris.
Jam labor in fine eſt. obſtantia fata removi:
Altaque, poſſe capi faciendo, Pergama cepi.
Per ſpes nunc ſocias, caſuraque mœnia Troûm,
Perque Deos oro, quos hoſti nuper ademi;
Per, ſi quid ſupereſt, quod ſit ſapienter agendum;
[Si quid adhuc audax, ex præcipitique petendum;
Si Trojæ fatis aliquid reſtare putatis;]
Eſte mei memores: aut ſi mihi non datis arma;
Huic date. & oſtendit ſignum fatale Minervæ.
Mota manus procerum eſt: &, quid facundia poſſet,
Re patuit; fortiſque viri tulit arma diſertus.
Hectora qui ſolus, qui ferrum, ignemque, Jovemque
Suſtinuit toties; unam non ſuſtinet iram:
Invictumque virum vincit dolor. arripit enſem:
Et, Meus hic certè eſt. an & hunc ſibi poſcet Ulyſſes?
Hoc, ait, utendum eſt in me mihi: quique cruore

Sæpe Phrygum maduit, domini nunc cæde madebit:
Ne quiſquam Ajacem poſſit ſuperare, niſi Ajax.
Dixit: & in pectus tum denique vulnera paſſum,
Qua patuit ferro, letalem condidit enſem:
Nec valuêre manus infixum educere telum.
Expulit ipſe cruor. rubefactaque ſanguine tellus
Purpureum viridi genuit de ceſpite florem,
Qui prius OEbalio fuerat de vulnere natus.
Littera communis mediis pueroque viroque
Inſcripta eſt foliis: hæc nominis, illa querelæ.
Victor ad Hypſipyles patriam, clarique Thoantis,
Et veterum terras infames cæde virorum,
Vela dat; ut referat Tirynthia tela ſagittas.
Quæ poſtquam ad Graios domino comitante revexit;
Impoſita eſt ſero tandem manus ultima bello.
Troja ſimul Priamuſque cadunt: Priameïa conjux
Perdidit infelix hominis poſt omnia formam;
Externaſque novo latratu terruit auras.
Longus in anguſtum qua clauditur Helleſpontus,
Ilion ardebat; neque adhuc conſederat ignis:
Exiguumque ſenis Priami Jovis ara cruorem
Combiberat. tractata comis antiſtita Phœbi
Non profecturas tendebat ad æthera palmas.
Dardanidas matres patriorum ſigna Deorum
Dum licet amplexas, ſuccenſaque templa tenentes
Invidioſa trahunt victores præmia Graii.
Mittitur Aſtyanax illis de turribus, unde
Pugnantem pro ſe, proavitaque regna tuentem,
Sæpe videre patrem monſtratum à matre ſolebat.
Jamque viam ſuadet Boreas; flatuque ſecundo
Carbaſa mota ſonant: jubet uti navita ventis.
Troja, vale: rapimur, clamant: dantque oſcula terræ
Troades: & patriæ fumantia tecta relinquunt.
Ultima conſcendit claſſem (miſerabile viſu)
In mediis Hecube natorum inventa ſepulcris.
Prenſantem tumulos, atque oſſibus oſcula dantem
Dulichiæ

Dulichiæ traxêre manus. tamen unius hauſit,
Inque ſinu cineres ſecum tulit Hectoris hauſtos.
Hectoris in tumulo canum de vertice crinem,
Inferias inopes crinem lacrymaſque relinquit.
Eſt, ubi Troja fuit, Phrygiæ contraria tellus,
Biſtoniis habitata viris. Polymeſtoris illic
Regia dives erat, cui te commiſit alendum
Clam, Polydore, pater, Phrygiiſque removit ab armis.
Conſilium ſapiens. ſceleris niſi præmia magnas
Adjeciſſet opes, animi irritamen avari.
Ut cecidit Fortuna Phrygum, capit impius enſem
Rex Thracum, juguloque ſui defigit alumni: Serv: ad 3 Æn: 6.
Et, tanquam tolli cum corpore crimina poſſent,
Exanimem è ſcopulo ſubjectas miſit in undas.
Littore Threïcio claſſem religârat Atrides,
Dum mare pacatum, dum ventus amicior eſſet.
Hic ſubitò, quantus cum viveret eſſe ſolebat,
Exit humo late ruptâ; ſimiliſque minaci,
Temporis illius vultum referebat Achilles;
Quo ferus injuſto petiit Agamemnona ferro.
Immemoreſque mei diſceditis, inquit, Achivi?
Obrutaque eſt mecum virtutis gratia noſtræ?
Ne facite. utque meum non ſit ſine honore ſepulcrum,
Placet Achillêos mactata Polyxena manes. Serv: 3 Æn: 322.
Dixit: &, immiti ſociis parentibus umbræ,
Rapta ſinu matris, quam jam prope ſola fovebat,
Fortis, & infelix, &, pluſquam fœmina, virgo
Ducitur ad tumulum; diroque fit hoſtia buſto.
Quæ memor ipſa ſui, poſtquam crudelibus aris
Admota eſt; ſenſitque ſibi fera ſacra parari;
Utq; Neoptolemum ſtantem, ferrumq; tenentem,
Inque ſuo vidit figentem lumina vultu;
Utere jamdudum generoſo ſanguine, dixit.
Nulla mora eſt. at tu jugulo vel pectore telum
Conde meo: jugulumque ſimul pectuſque retexit.
Scilicet aut ulli ſervire Polyxena ferrem,

Aut per tale ſacrum numen placabitur ullum.
Mors tantùm vellem matrem mea fallere poſſet.
Mater obeſt; minuitque necis mihi gaudia. quamvis
Non mea mors illi, verùm ſua vita gemenda eſt.
Vos modo, ne Stygios adeam non libera manes,
Eſte procul; ſi juſta peto: tactuque viriles
Virgineo removete manus. acceptior illi,
Quiſquis is eſt, quem cæde meâ placare paratis,
Liber erit ſanguis. ſi quos tamen ultima noſtri
Vota movent oris; Priami vos filia regis,
Non captiva, rogat; genitrici corpus inemtum
Reddite: neve auro redimat jus triſte ſepulcri,
Sed lacrymis. tunc, cum poterat, redimebat & auro.
Dixerat. at populus lacrymas, quas illa tenebat,
Non tenet. ipſe etiam flens invituſque ſacerdos
Præbita conjecto rupit præcordia ferro.
Illa, ſuper terram defecto poplite labens,
Pertulit intrepidos ad fata noviſſima vultus.
Tunc quoque cura fuit partes velare tegendas,
Cum caderet; caſtique decus ſervare pudoris.
Tröades excipiunt; deploratoſque recenſent
Priamidas: & quid dederit domus una cruoris.
Teque gemunt, virgo; teque, ô modo regia conjux;
Regia dicta parens, Aſiæ florentis imago;
Nunc etiam prædæ mala ſors: quam victor Ulyſſes
Eſſe ſuam nollet, niſi quod tamen Hectora partu
Edideras. dominum matri vix repperit Hector.
Quæ corpus complexa animæ tam fortis inane,
Quas toties patriæ dederat, natiſque, viroque,
Huic quoque dat lacrymas; lacrymas in vulnera fundit.
Oſculaque ore legit: conſuetaque pectora plangit:
Canitiemque ſuam concreto in ſanguine verrens,
Plura quidem, ſed & hæc, laniato pectore dixit:
Nata tuæ (quid enim ſupereſt?) dolor ultime matri,
Nata, jaces: videoque tuum mea vulnera vulnus.
En, ne perdiderim quenquam ſine cæde meorum,

Tu quoque vulnus habes. at te, quia fœmina, rebar
A ferro tutam: cecidiſti & fœmina ferro.
Totque tuos idem fratres, te perdidit idem,
Exitium Trojæ noſtrique orbator, Achilles.
At poſtquam cecidit Paridis Phœbique ſagittis;
Nunc certè, dixi, non eſt metuendus Achilles.
Nunc quoque mî metuendus erat. cinis ipſe ſepulti
In genus hoc ſævit: tumulo quoque ſenſimus hoſtem:
Æacidæ fœcunda fui. jacet Ilion ingens:
Eventuque gravi finita eſt publica clades:
Si finita tamen. ſoli mihi Pergama reſtant:
In curſuque meus dolor eſt. modo maxima rerum,
Tot generis; natiſque potens, nuribuſque, viroque
Nunc trahor exſul, inops, tumulis avulſa meorum,
Penelopæ munus. quæ me data penſa trahentem
Matribus oſtendens Ithacis, Hæc Hectoris illa eſt
Clara parens: hæc eſt, dicet, Priameïa conjux.
Poſtque tot amiſſos tu nunc, quæ ſola levabas
Maternos luctus, hoſtilia buſta piaſti.
Inferias hoſti peperi. quo ferrea reſto?
Quidve moror? quo me ſervas, damnoſa ſenectus?
Quid, Dî crudeles, niſi quo nova funera cernam,
Vivacem differtis anum? quis poſſe putaret
Felicem Priamum poſt diruta Pergama dici?
Felix morte ſuâ nec te, mea nata, peremtam
Aſpicit; & vitam pariter regnumque reliquit.
At (puto) funeribus dotabere, regia virgo;
Condeturque tuum monumentis corpus avitis.
Non hæc eſt Fortuna domûs. tibi munera matris
Contingent fletus, peregrinæque hauſtus arenæ.
Omnia perdidimus. ſupereſt, cur vivere tempus
In breve ſuſtineam, proles gratiſſima matri,
Nunc ſolus, quondam minimus de ſtirpe virili,
Has datus Iſmario regi Polydorus in oras.
Quid moror interea crudelia vulnera lymphis
Abluere, & ſparſos immiti ſanguine vultus?

Dixit: & ad littus paſſu proceſſit anili,
Albentes laniata comas. Date, Tröades, urnam,
Dixerat infelix, liquidas hauriret ut undas:
Aſpicit ejectum Polydori in littore corpus,
Factaque Threïciis ingentia vulnera telis.
Tröades exclamant: obmutuit illa dolore;
Et pariter vocem, lacrymaſque introrſus obortas
Devorat ipſe dolor: duroque ſimillima ſaxo
Torpet: & adverſâ figit modo lumina terrâ;
Interdum torvos ſuſtollit ad æthera vultus:
Nunc poſiti ſpectat vultum, nunc vulnera, nati;
Vulnera præcipue: ſeque armat & inſtruit irâ.
Qua ſimul exarſit, tamquam regina maneret,
Ulciſci ſtatuit; pœnæque in imagine tota eſt.
Utque furit catulo lactente orbata leæna;
Signaq; nacta pedum ſequitur, quem non videt, hoſtē:
Sic Hecube, poſtquam cum luctu miſcuit iram,
Non oblita animorum, annorum oblita ſuorum,
Vadit ad artificem diræ Polymeſtora cædis:
Colloquiumque petit. nam ſe monſtrare relictum
Velle latens illi, quod nato redderet, aurum.
Credidit Odryſius: prædæque aſſuetus amore
In ſecreta venit. cum blando callidus ore,
Tolle moras, Hecube, dixit: da munera nato.
Omne fore illius quod das, quod & ante dediſti,
Per ſuperos juro. ſpectat truculenta loquentem,
Falſaque jurantem: tumidâque exæſtuat irâ.
Atque ita correptum captivarum agmine matrum
Involat, & digitos in perfida lumina condit,
Exſpoliatque genas oculis, (facit ira potentem)
Immergitque manus: fœdataque ſanguine fonti
Non lumen, neque enim ſupereſt, loca luminis haurit.
Clade ſui Thracum gens irritata tyranni
Tröada telorum lapidumque inceſſere jactu
Cœpit. at hæc miſſum rauco cum murmure ſaxum
Morſibus inſequitur: rictuque in verba parato
Latra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Latravit conata loqui. locus extat, & ex re
Nomen habet: veterumque diu memor illa malorum,
Tum quoque Sithonios ululavit mœſta per agros.
Illius Troaſque ſuos hoſteſque Pelaſgos,
Illius Fortuna Deos quoque moverat omnes:
Sic omnes, ut & ipſa Jovis conjuxque ſororque
Eventus Hecubam meruiſſe negaverit illos.
  Non vacat Auroræ, quamquã iſdem faverat armis,
Cladibus & caſu Trojæque Hecubæque moveri.
Cura Deam propior, luctuſque domeſticus angit
Memnonis amiſſi. Phrygiis quem lutea campis
Vidit Achilleâ pereuntem cuſpide mater.
Vidit; & ille color, quo matutina rubeſcunt
Tempora, palluerat: latuitque in nubibus æther.
At non impoſitos ſupremis ignibus artus
Suſtinuit ſpectare parens: ſed crine ſoluto,
Sicut erat, magni genibus procumbere non eſt
Dedignata Jovis, lacrymiſque has addere voces:
Omnibus inferior, quas ſuſtinet aureus æther,
(Nam mihi ſunt totum rariſſima templa per orbem)
Diva tamen venio: non ut delubra, dieſque
Des mihi ſacrificos, calituraſque ignibus aras.
Si tamen aſpicias, quantum tibi fœmina præſtem,
Tum cum luce novâ noctis confinia ſervo;
Præmia danda putes. ſed non ea cura; neque hic eſt
Nunc ſtatus Auroræ, meritos ut poſcat honores.
Memnonis orba mei venio: qui fortia fruſtra
Pro patruo tulit arma ſuo: primiſque ſub annis
Occidit à forti (ſic vos voluiſtis) Achille.
Da, precor, huic aliquem ſolatia mortis honorem,
Summe Deûm rector: maternaque vulnera leni.
Jupiter annuerat; cum Memnonis arduus alto
Corruit igne rogus: nigrique volumina fumi
Infecêre diem. veluti cum flumina natas
Exhalant nebulas, nec Sol admittitur infra.
Atra favilla volat: glomerataque corpus in unum

Denſatur; faciemque capit: ſumitque calorem
Atque animam ex igni. levitas ſua præbuit alas.
Et primò ſimilis volucri, mox vera volucris
Inſonuit pennis. pariter ſonuêre ſorores
Innumeræ; quibus eſt eadem natalis origo.
Terque rogum luſtrant: & conſonus exit in auras
Ter clangor. quarto ſeducunt caſtra volatu.
Tum duo diverſâ populi de parte feroces
Bella gerunt: roſtriſque, & aduncis unguibus iras
Exercent; alaſque adverſaque pectora laſſant.
Inferiæque cadunt cineri cognata ſepulto
Corpora: ſeque viro forti meminêre creatas.
Præpetibus ſubitis nomen facit auctor; ab illo
Memnonides dictæ, cum Sol duodena peregit
Signa, parentali perituræ Marte rebellant.
Ergo aliis latraſſe Dymantida flebile viſum:
Luctibus eſt Aurora ſuis intenta; piaſque
Nunc quoque dat lacrymas: & toto rorat in orbe.
Nec tamen everſam Trojæ cum mœnibus eſſe
Spem quoque fata ſinunt. ſacra, & ſacra altera patrem,
Fert humeris venerabile onus Cythereïus heros.
De tantis opibus prædam pius eligit illam;
Aſcaniumque ſuum: profugâque per æquora claſſe
Fertur ab Antandro: ſcelerataque limina Thracum,
Et Polydorêo manantem ſanguine terram
Linquit: & utilibus ventis æſtuque ſecundo
Intrat Apollineam ſociis comitantibus urbem.
Hunc Anius, quo rege homines, antiſtite Phœbus
Rite colebantur, temploque domoque recepit:
Urbemque oſtendit, delubraque vota, duaſque
Latonâ quondam ſtirpes pariente retentas.
Thure dato flammis, vinoque in thura profuſo,
Cæſorumque boum fibris de more crematis,
Regia tecta petunt: poſitique tapetibus altis
Munera cum liquido capiunt Cerealia Baccho.
Tum pius Anchiſes: O Phœbi lecte ſacerdos,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Fallor? an & natum, cum primùm hæc mœnia vidi,
Biſque duas natas, quantum reminiſcor, habebas?
Huic Anius niveis circumdata tempora vittis
Concutiens, & triſtis, ait: Non falleris, heros
Maxime: natorum vidiſti quinque parentem.
Quem nunc (tanta homines rerum inconſtantia verſat)
Pæne vides orbum. quid enim mihi filius abſens
Auxilii? quem dicta ſuo de nomine tellus
Andros habet, pro patre locumque & regna tenentem.
Delius augurium dedit huic: dedit altera Liber
Fœmineæ ſorti voto majora fideque
Munera: nam tactu natarum cuncta mearum
In ſegetem, laticemque meri, baccamque Minervæ
Transformabantur: diveſque erat uſus in illis.
Hoc ubi cognovit Trojæ populator Atrides,
(Ne non ex aliquâ veſtram ſenſiſſe procellam
Nos quoque parte putes) armorum viribus uſus
Abſtrahit invitas gremio genitoris: alantque
Imperat Argolicam cæleſti munere claſſem.
Effugiunt quo quæque poteſt. Eubœa duabus,
Et totidem natis Andros fraterna petita eſt.
Miles adeſt: &, ni dedantur, bella minatur.
Victa metu pietas conſortia pectora pœnæ
Dedit: & ut timido poſſis ignoſcere fratri;
Non hic Æneas, non, qui defenderet Andron,
Hector erat: per quos decimum duraſtis in annum.
Jamque parabantur captivis vincla lacertis.
Illæ tollentes etiamnum libera cælo
Brachia, Bacche pater, fer opem, dixêre: tulitque
Muneris auctor opem. ſi miro perdere more
Ferre vocatur opem. nec qua ratione figuram
Perdiderint, potui ſcire, aut nunc dicere poſſim.
Summa mali nota eſt. pennas ſumſêre; tuæque
Conjugis in volucrem niveas abiêre columbas.
  Talibus atque aliis poſtquam convivia dictis
Implerunt; menſâ ſomnum petiêre remotâ.

Cumque die ſurgunt : adeuntque oracula Phœbi,
Qui petere antiquam matrem, cognataque juſſit
Littora. proſequitur Rex, & dat munus ituris;
Anchiſæ ſceptrum, chlamydem pharetramq; nepoti,
Cratera Æneæ; quem quondam miſerat illi:
Hoſpes ab Aöniis Therſes Iſmenius oris.
Miſerat hunc illi Therſes, fabricaverat Alcon
Myleus; & longo cælaverat argumento.
Urbs erat: & ſeptem poſſes oſtendere portas.
Hæ pro nomine erant; &, quæ foret illa, docebant.
Ante urbem exequiæ, tumulique, igneſque, rogique,
Effuſæque comas & apertæ pectora matres
Significant luctum. Nymphæ quoque flere videntur;
Siccatoſque queri fontes. ſine frondibus arbos
Nuda riget: rodunt arentia ſaxa capellæ.
Ecce facit mediis natas Orione Thebis,
Hanc non fœmineum jugulo dare pectus aperto,
Illam dimiſſo per fortia vulnera telo
Pro populo cecidiſſe ſuo; pulcriſque per urbem
Funeribus ferri, celebrique in parte cremari:
Tum de virgineâ geminos exire favillâ,
Ne genus intereat, juvenes, quos fama Coronas
Nominat, & cineri materno ducere pompam.
   Hactenus antiquo ſignis fulgentibus ære
Summus inaurato crater erat aſper acantho.
Nec leviora datis Trojani dona remittunt:
Dantque ſacerdoti cuſtodem thuris acerram;
Dant pateram, claramque auro gemmiſque coronam.
Inde recordati Teucros à ſanguine Teucri
Ducere principium, Creten tenuêre; locique
Ferre diu nequiêre Jovem. centumque relictis
Urbibus, Auſonios optant contingere portus.
Sævit hyems, jactatq; viros: Strophadumq; receptos
Portubus infidis exterruit ales Aëllo.
Et jam Dulichios portus, Ithacamque, Samenque,
Neritiaſque domos, regnum fallacis Ulyſſei,

Præter erant vecti: certatam lite Deorum
Ambraciam, verſique vident ſub imagine ſaxum
Judicis, Actiaco quæ nunc ab Apolline nota eſt;
Vocalemque ſuâ terram Dodonida quercu,
Chaoniſque ſinus: ubi nati rege Moloſſo
Irrita ſubjectis fugêre incendia pennis.
Proxima Phæacum felicibus obſita pomis
Rura petunt. Epiros ab his, regnataque vati
Buthrotos Phrygio, ſimulataque Troja tenentur.
Inde futurorum certi, quæ cuncta fideli
Priamides Helenus monitu prædixerat, intrant
Sicaniam. tribus hæc excurrit in æquora linguis.
E quibus imbriferos obverſa Pachynos ad Auſtros;
Mollibus expoſitum Zephyris Lilybæon: at Arcton
Æquoris expertem ſpectat Boreanque Peloros.
Hac ſubeunt Teucri: remiſque æſtuque ſecundo
Sub noctem potitur Zanclæâ claſſis arenâ.
Scylla latus dextrum, lævum irrequieta Charybdis
Infeſtant. vorat hæc raptas revomitque carinas:
Illa feris atram canibus ſuccingitur alvum;
Virginis ora gerens: & (ſi non omnia vates
Ficta reliquerunt) aliquo quoque tempore virgo.
Hanc multi petiêre proci: quibus illa repulſis
Ad Pelagi Nymphas, pelagi gratiſſima Nymphis,
Ibat: & eluſos juvenum narrabat amores.
Quam, dum pectendos præbet Galatea capillos,
Talibus alloquitur repetens ſuſpiria dictis:
Te tamen, ô virgo, genus haud immite virorum
Expetit: utque facis, potes his impune negare.
At mihi, cui pater eſt Nereus, quam cærula Doris
Enixa eſt; quæ ſum turbâ quoque tuta ſororum,
Non niſi per fluctus licuit Cyclopis amorem
Effugere: & lacrymæ vocem impediêre loquentis.
Quas ubi marmoreo deterſit pollice virgo;
Et ſolata Deam eſt; Refer, ô cariſſima, dixit:
Neve tui cauſſam tege (ſum tibi fida) doloris.

Nereïs his contra reſecuta Cratæide natam:
Acis erat Fauno Nymphâque Symæthide cretus,
Magna quidem patriſque ſui matriſque voluptas,
Noſtra tamen major. nam me ſibi junxerat uni
Pulcher: &, octonis iterum natalibus actis,
Signarat dubiâ teneras lanugine malas.
Hunc ego, me Cyclops, nullo cum fine petebat.
Nec, ſi quæſieris odium Cyclopis, amorne
Acidis in nobis fuerit præſentior, edam.
Par utrimque fuit. pro quanta potentia regni
Eſt, Venus alma, tui! nempe ille immitis, & ipſis
Horrendus ſilvis, & viſus ab hoſpite nullo
Impune, & magni cum Dîs contemtor Olympi;
Quid ſit amor ſentit: noſtrique cupidine captus
Uritur; oblitus pecorum antrorumque ſuorum.
Jamque tibi formæ, jamque eſt tibi cura placendi:
Jam rigidos pectis raſtris, Polypheme, capillos:
Jam libet hirſutam tibi falce recidere barbam:
Et ſpectare feros in aquâ, & componere vultus.
Cædis amor, feritaſque, ſitiſque immenſa cruoris
Ceſſant: & tutæ veniunt abeuntque carinæ.
Telemus interea Siculam delatus ad Ætnen,
Telemus Eurymides, quem nulla fefellerat ales,
Terribilem Polyphemon adit; lumenque quod unum
Fronte geris mediâ, rapiet tibi, dixit, Ulyſſes.
Riſit, &, O vatum ſtolidiſſime, falleris, inquit:
Altera jam rapuit. ſic fruſtra vera monentem
Spernit: & aut gradiens ingenti littora paſſu
Degravat; aut feſſus ſub opaca revertitur antra.
Prominet in pontum cuneatus acumine longo
Collis: utrumque latus circumfluit æquoris unda.
Huc ferus adſcendit Cyclops; mediuſque reſedit.
Lanigeræ pecudes nullo ducente ſecutæ.
Cui poſtquam pinus, baculi quæ præbuit uſum,
Ante pedes poſita eſt, antennis apta ferendis;
Sumtaque arundinibus compacta eſt fiſtula centum;
Senſe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Senſerunt toti paſtoria ſibila montes :
Senſerunt undæ. latitans ego rupe, meique
Acidis in gremio reſidens, procul auribus hauſi
Talia dicta meis, auditaque mente notavi.
Candidior nivei folio, Galatêa, liguſtri;
Floridior pratis; longâ procerior alno;
Splendidior vitro; tenero laſcivior hædo;
Lævior aſſiduo detritis æquore conchis;
Solibus hibernis, æſtivâ gratior umbrâ;
Nobilior pomis; platano conſpectior altâ;
Lucidior glacie; maturâ dulcior uvâ;
Mollior & cygni plumis, & lacte coacto;
Et, ſi non fugias, riguo formoſior horto.
Sævior indomitis eadem Galatêa juvencis,
Durior annoſâ quercu; fallacior undis;
Lentior & ſalicis virgis, & vitibus albis;
His immobilior ſcopulis; violentior amne;
Laudato pavone ſuperbior; acrior igni;
Aſperior tribulis; fœtâ truculentior urſâ;
Surdior æquoribus; calcato immitior hydro:
Et, quod præcipue vellem tibi demere poſſem,
Non tantum cervo claris latratibus acto,
Verum etiam ventis volucrique fugacior aurâ.
At, bene ſi noris, pigeat fugiſſe: moraſque
Ipſa tuas damnes: & me retinere labores.
Sunt mihi pars montis vivo pendentia ſaxo
Antra; quibus nec Sol medio ſentitur in æſtu,
Nec ſentitur hyems: ſunt poma gravantia ramos:
Sunt auro ſimiles longis in vitibus uvæ:
Sunt & purpureæ tibi & has ſervamus, & illas.
Ipſa tuis manibus ſilveſtri nata ſub umbrâ
Mollia fraga leges: ipſa autumnalia corna,
Prunaque, non ſolùm nigro liventia ſucco,
Verum etiam generoſa, novaſque imitantia ceras.
Nec tibi caſtaneæ me conjuge, nec tibi deerunt
Arbutei fœtus. omnis tibi ſerviet arbos.

Hoc pecus omne meum eſt. multæ quoque vallibus errant:
Multas ſilva tegit: multæ ſtabulantur in antris.
Nec, ſi forte roges, poſſim tibi dicere, quot ſint.
Pauperis eſt numerare pecus. de laudibus harum
Nil mihi credideris: præſens potes ipſa videre,
Ut vix ſuſtineant diſtentum cruribus uber.
Sunt fœtura minor tepidis in ovilibus agni:
Sunt quoque par ætas aliis in ovilibus hœdi.
Lac mihi ſemper adeſt niveum. pars inde bibenda
Servatur: partem liquefacta coagula durant.
Nec tibi deliciæ faciles, vulgataque tantùm
Munera contingent, damæ, leporeſque, capræque,
Parve columbarum, demtuſve cacumine nidus:
Inveni geminos, qui tecum ludere poſſint,
Inter ſe ſimiles, vix ut dignoſcere poſſis,
Villoſæ catulos in ſummis montibus urſæ.
Inveni: & dixi, Dominæ ſervabimus iſtos.
Jam modo cæruleo nitidum caput exſere ponto:
Jam, Galatêa, veni: nec munera deſpice noſtra.
Certè ego me novi, liquidæque in imagine vidi
Nuper aquæ: placuitque mihi mea forma videnti.
Adſpice, ſim quantus. non eſt hoc corpore major
Jupiter in cælo: nam vos narrare ſoletis
Neſcio quem regnare Jovem. coma plurima torvos
Prominet in vultus: humeroſque, ut lucus, obumbrat.
Nec mihi quod rigidis horrent denſiſſima ſetis
Corpora, turpe puta. turpis ſine frondibus arbos:
Turpis equus, niſi colla jubæ flaventia velent.
Pluma tegit volucres: ovibus ſua lana decori eſt:
Barba viros, hirtæque decent in corpore ſetæ.
Unum eſt in mediâ lumen mihi fronte, ſed inſtar
Ingentis clypei. quid, non hæc omnia magno
Sol videt è cælo? Soli tamen unicus orbis.
Adde, quod in veſtro genitor meus æquore regnat.
Hunc tibi do ſocerum. tantùm miſerere, preceſq;
Sup-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Supplicis exaudi. tibi enim ſuccumbimus uni.
Quique Jovem, & cælum ſperno, & penetrabile fulmen,
Nerei, te vereor: tua fulmine ſævior ira eſt.
Atque ego contemtûs eſſem patientior hujus;
Si fugeres omnes. ſed cur, Cyclope repulſo,
Acin amas, præferſque meis amplexibus Acin?
Ille tamen placeatque ſibi, placeatque licebit,
Quod nollem, Galatea, tibi, modo copia detur,
Sentiet eſſe mihi tanto pro corpore vires.
Viſcera viva traham: divulſaq; membra per agros,
Perque tuas ſpargam (ſic ſe tibi miſceat) undas.
Uror enim; læſuſque exæſtuat acrius ignis:
Cumque ſuis videor tranſlatam viribus Ætnam
Pectore ferre meo: nec tu, Galatea, moveris.
Talia nequicquam queſtus (nam cuncta videbam)
Surgit: & ut taurus vaccâ furibundus ademtâ
Stare nequit, ſilvâque & notis ſaltibus errat.
Cum ferus ignaros, nec quicquam tale timentes,
Me videt atque Acin: Videoque, exclamat; & iſta
Ultima ſit, faciam, Veneri concordia veſtræ.
Tantaque vox, quantam Cyclops iratus habere
Debuit, illa fuit. clamore perhorruit Ætne.
Aſt ego vicino pavefacta ſub æquore mergor.
Terga fugæ dederat converſa Symæthius heros:
Et, Fer opem, Galatêa, precor, mihi: ferte parentes:
Dixerat: & veſtris periturum admittite regnis.
Inſequitur Cyclops: partemque è monte revulſam
Mittit; & extremus quamvis pervênit ad illum
Angulus è ſaxo, totum tamen obruit Acin.
At nos, quod fieri ſolùm per fata licebat,
Fecimus; ut vires adſumeret Acis avitas.
Puniceus de mole cruor manabat: & intra
Temporis exiguum rubor evaneſcere cœpit:
Fitque color primo turbati fluminis imbre:
Purgaturque morâ. tum moles jacta dehiſcit:



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Vivaque per rimas , proceraque ſurgit arundo :
Oſque cavum ſaxi ſonat exſultantibus undis :
Miraque res ; ſubito mediâ tenus exſtitit alvo
Incinctus juvenis flexis nova cornua cannis.
Qui, niſi quod major, quod toto cærulus ore eſt,
Acis erat. ſed ſic quoque erat tamen Acis in amnem
Verſus : & antiquum tenuerunt flumina nomen.
Deſierat Galatêa loqui : cœtuque ſoluto
Diſcedunt : placidiſque natant Nereïdes undis.
Scylla redit : (neque enim medio ſe credere ponto
Audet) & aut bibulâ ſine veſtibus errat arenâ ;
Aut ubi laſſata eſt, ſeductos nacta receſſus
Gurgitis , incluſâ ſua membra refrigerat undâ.
Ecce fretum findens alti novus incola ponti,
Nuper in Euboïca verſis Anthedone membris,
Glaucus adeſt : viſæque cupidine virginis hæret :
Et,quæcunque putat fugientem poſſe morari ,
Verba refert : fugit illa tamen : veloxque timore
Pervenit in ſummum poſiti prope littora montis.
Ante fretum eſt ingens apicem collectus in unum
Longa ſine arboribus convexus ad æquora vertex.
Conſtitit hîc : & tuta loco, monſtrumne, Deuſne
Ille ſit ignorans , admiraturque colorem ,
Cæſariemque humeros ſubjectaque terga tegentem ,
Ultimaque excipiat quod tortilis inguina piſcis.
Sentit : & innitens , quæ ſtabat proxima moli ,
Non ego prodigium, non ſum fera bellua, virgo ;
Sum Deus , inquit , aquæ : nec majus in æquora Proteus
Jus habet, & Triton, Athamantiadeſque Palæmon.
Ante tamen mortalis eram : ſed ſcilicet altis
Deditus æquoribus , jam tum exercebar in illis.
Nam modo ducebam ducentia retia piſces :
Nunc in mole ſedens moderabar arundine linum.
Sunt viridi prato confinia littora, quorum
Altera pars undis, pars altera cingitur herbis :
Quas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Quas neque cornigeræ morſu læſere juvencæ :
Nec placidæ carpſiſtis oves , hirtæve capellæ.
Non apis inde tulit collectos ſedula flores :
Non data ſunt capiti genialia ſerta : nec unquam
Falciferæ ſecuere manus. ego primus in illo
Ceſpite conſedi , dum lina madentia ſicco.
Utque recenſerem captivos ordine piſces ;
Inſuper expoſui , quos aut in retia caſus ,
Aut ſua credulitas in aduncos egerat hamos.
Res ſimilis fictæ : (ſed quid mihi fingere prodeſt ?)
Gramine contacto cœpit mea præda moveri ,
Et mutare latus ; terrâque, ut in æquore, niti.
Dumque moror, mirorque ſimul, fugit omnis in undas
Turba ſuas : dominumque novum , littuſque relinquunt.
Obſtupui : dubiuſque diu , quæ cauſſa, requiro :
Num Deus hoc aliquis, num ſuccus fecerit herbæ.
Quæ tamen has, inquam , vires habet herba ? manuq;
Pabula decerpſi, decerptaque dente momordi.
Vix bene combiberant ignotos guttura ſuccos :
Cum ſubitò trepidare intus præcordia ſenſi ;
Alteriuſque rapi naturæ pectus amore.
Nec potui reſtare loco : Repetendaque nunquam
Terra, vale, dixi : corpuſque ſub æquora merſi.
Dî maris exceptum ſocio dignantur honore :
Utque mihi, quæcunque feram, mortalia demant,
Oceanum Tethynque rogant. ego luſtror ab illis :
Et purgante nefas novies mihi carmine dicto
Pectora fluminibus jubeor ſupponere centum.
Nec mora : diverſis lapſi de fontibus amnes ,
Totaque vertuntur ſupra caput æquora noſtrum.
Hactenus acta tibi poſſum memoranda referre :
Hactenus & memini : nec mens mea cætera ſenſit.
Quæ poſtquam rediit; alium me corpore toto,
Ac fueram nuper , nec eundem mente recepi.
Hanc ego tum primùm viridem ferrugine barbam ,

Cæſa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Cæſariemque meam, quam longa per æquora verro ;
Ingenteſque humeros, & cærula brachia vidi,
Cruraque pinnigero curvata noviſſima piſce.
Quid tamen hæc ſpecies, quid Dîs placuiſſe marinis,
Quid juvat eſſe Deum, ſi tu non tangeris iſtis ?
Talia dicentem, dicturum plura reliquit
Scylla Deum. furit ille, irritatuſque repulsâ
Prodigioſa petit Titanidos atria Circes.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# P. OVIDII NASONIS METAMORPHOSEON

## *LIBER DECIMUSQUARTUS.*

IAmque Gigantêis injectam faucibus Ætnen,
Arvaque Cyclopum, quid raſtra, quid uſus aratri
Neſcia, nec quicquam junctis debentia bubus,
Liquerat Euboïcus tumidarum cultor aquarum:
Liquerat & Zanclen, adverſaque mœnia Rhegî,
Navifragumque fretum, gemino quod littore preſſum
Auſoniæ Siculæque tenet confinia terræ.
Inde, manu magnâ Tyrrhena per æquora lapſus,
Herbiferos adiit colles, atque atria Glaucus
Sole ſatæ Circes, variarum plena ferarum.
Quam ſimul aſpexit; dictâ acceptâque ſalute,
Diva, Dei miſerere, precor: nam ſola levare
Tu potes hunc, dixit, (videar modo dignus) amorem.
Quanta ſit herbarum, Titani, potentia nulli
Quam mihi cognitius; qui ſum mutatus ab illis.
Neve mei non nota tibi ſit cauſſa furoris;
Littore in Italico Meſſenia mœnia contra
Scylla mihi viſa eſt. pudor eſt promiſſa, preceſque,
Blanditiaſque meas, contemtaque verba referre.
At tu, ſive aliquid regni eſt in carmine; carmen
Ore move ſacro: ſive expugnacior herba eſt;
Utere tentatis operoſæ viribus herbæ.
Nec medeare mihi, ſaneſque hæc vulnera mando:
Fineque nil opus eſt. partem ferat illa caloris.
At Circe (neque enim flammis habet aptius ulla
Talibus ingenium; ſeu cauſſa eſt hujus in ipsâ;
Seu Venus indicio facit hoc offenſa paterno)
Talia verba refert: Melius ſequerere volentem,
Optan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Optantemque eadem, parilique cupidine captam.
Dignus eras: ultro poteras certéque rogari:
Et ſi ſpem dederis; mihi crede, rogaberis ultro.
Neu dubites, abſitque tuæ fiducia formæ:
En ego, cum Dea ſim, nitidi cum filia Solis,
Carmine cum tantum, tantum cum gramine poſſim;
Ut tua ſim, voveo. ſpernentem ſperne: ſequenti
Redde vices: unoque duas ulciſcere facto.
Talia tentanti, Prius, inquit, in æquore frondes,
Glaucus, & in ſummis naſcentur montibus algæ;
Soſpite quam Scyllâ noſtri mutentur amores.
Indignata Dea eſt: & lædere quatenus ipſum
Non poterat, nec vellet amans; iraſcitur illi,
Quæ ſibi prælata eſt: Veneriſque offenſa repulſâ,
Protinus horrendis infamia pabula ſuccis
Conterit: & tritis Hecateïa carmina miſcet:
Cærulaque induitur velamina: perque ferarum
Agmen adulantum mediâ procedit ab aulâ:
Oppoſitumque petens contra Zancleïa ſaxa
Rhegion ingreditur, ferventes æſtibus undas:
In quibus, ut ſolidâ, ponit veſtigia, ripâ;
Summaque decurrit pedibus ſuper æquora ſiccis.
Parvus erat gurges curvos ſinuatus in arcus,
Grata quies Scyllæ: quo ſe referebat ab æſtu
Et maris & cæli, medio cum plurimus orbe
Sol erat, & minimas à vertice fecerat umbras:
Hunc Dea prævitiat; portentiferiſque venenis
Inquinat. huic fuſos latices radice nocenti
Spargit: & obſcurum verborum ambage novorum
Ter novies carmen magico demurmurat ore.
Scylla venit; mediâque tenus deſcenderat alvo;
Cum ſua fœdari latrantibus inguina monſtris
Aſpicit: ac primò non credens corporis illas
Eſſe ſui partes, refugitque, abigitque, timetque
Ora proterva canum. ſed quos fugit, attrahit unà.
Et corpus quærens femorum, crurumque, pedumque,

Cer-

Cerbereos rictus pro partibus invenit illis.
Statque canum rabies: ſubjectaque terga ferarum
Inguinibus truncis uteroque exſtante cohærent.
Flevit amans Glaucus: nimiumque hoſtiliter uſæ
Viribus herbarum fugit connubia Circes.
Scylla loco manſit: cumque eſt data copia primum,
In Circes odium ſociis ſpoliavit Ulyſſen.
Mox eadem Teucras fuerat merſura carinas;
Ni prius in ſcopulum, qui nunc quoq; ſaxeus exſtat,
Transformata foret. ſcopulum quoque navita vitat.
Hanc ubi Trojanæ remis avidamque Charybdin
Evicêre rates; cum jam prope littus adeſſent
Auſonium, Libycas vento referuntur ad oras.
Excipit Ænean illic animoque domoque,
Non bene diſcidium Phrygii latura mariti,
Sidonis: inque pyrâ ſacri ſub imagine factâ
Incubuit ferro: deceptaque decipit omnes.
Rurſus arenoſæ fugiens nova mœnia terræ,
Ad ſedemque Erycis fidumque relatus Aceſten
Sacrificat; tumulumque ſui genitoris honorat.
Quaſque rates Iris Junonia pæne cremarat,
Solvit: & Hippotadæ regnum, terraſque calenti
Sulfure fumantes, Acheloïadumque relinquit
Sirenum ſcopulos. orbataque præſide pinus
Inarimen, Prochytenque legit, ſterilique locatas
Colle Pithecuſas, habitantum nomine dictas.
Quippe Deûm genitor fraudem, & perjuria quondam
Cercopum exoſus, gentiſque admiſſa doloſæ;
In deforme viros animal mutavit: ut îdem
Diſſimiles homini poſſent, ſimileſque videri.
Membraque contraxit: nareſque à fronte reſimas
Contudit, & rugis peraravit anilibus ora.
Totaque velatos flaventi corpora villo
Miſit in has ſedes. nec non prius abſtulit uſum
Verborum, & natæ dira in perjuria linguæ.
Poſſe queri tantùm rauco ſtridore relinquit.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Has ubi præteriit, & Parthenopeia dextrâ
Mœnia deſeruit; lævâ de parte canori
Æolidæ tumulum, & loca fœta paluſtribus ulvis
Littora Cumarum, vivaciſque antra Sibyllæ
Intrat: &, ut manes adeat per Averna paternos,
Orat. at illa diu vultus tellure moratos
Erexit: tandemque Deo furibunda recepto,
Magna petis, dixit, vir factis maxime, cujus
Dextera per ferrum, pietas ſpectata per ignes.
Pone tamen, Trojane, metum: potiere petitis:
Elyſiaſque domos, & regna noviſſima mundi
Me duce cognoſces, ſimulacraque cara parentis.
Invia virtuti nulla eſt via. dixit: & auro
Fulgentem ramum ſilvâ Junonis Avernæ
Monſtravit: juſſitque ſuo devellere trunco.
Paruit Æneas: & formidabilis Orci
Vidit opes, atavoſque ſuos, umbramque ſenilem
Magnanimi Anchiſæ: didicit quoque jura locorum;
Quæque novis eſſent adeunda pericula bellis.
Inde ferens laſſos averſo tramite paſſus,
Cum duce Cumæâ fallit ſermone laborem.
Dumque iter horrendum per opaca crepuſcula carpit;
Seu Dea tu præſens, ſeu Dîs gratiſſima, dixit;
Numinis inſtar eris ſemper mihi: meque fatebor
Muneris eſſe tui; quæ me loca mortis adire,
Quæ loca me viſæ voluiſti evadere mortis.
Pro quibus aërias meritis evectus ad auras
Templa tibi ſtatuam; tribuam tibi thuris honorem.
Reſpicit hunc vates, & ſuſpiratibus hauſtis,
Nec Dea ſum, dixit; nec ſacri thuris honore
Humanum dignare caput. neu neſcius erres;
Lux æterna mihi, carituraque fine dabatur,
Si mea virginitas Phœbo patuiſſet amanti.
Dum tamen hanc ſperat, dum præcorrumpere donis
Me cupit; Elige, ait, virgo Cumæa, quid optes:
Optatis potiere tuis. ego pulveris hauſti

Oſten-

Oſtendens cumulum, quot haberet corpora pulvis,
Tot mihi natales contingere vana rogavi.
Excidit optarem juvenes quoque protinus annos.
Hos tamen ille mihi dabat, æternamque juventam,
Si Venerem paterer. contemto munere Phœbi
Innuba permaneo. ſed jam felicior ætas
Terga dedit: tremuloque gradu venit ægra ſenectus;
Quæ patienda diu eſt. nam jam mihi ſæcula ſeptem
Acta vides: ſupereſt, numeros ut pulveris æquem,
Tercentum meſſes, tercentum muſta videre.
Tempus erit, cum me de tanto corpore parvam
Longa dies faciat: conſumtaque membra ſenectâ
Ad minimum redigantur onus. nec amata videbor,
Nec placuiſſe Deo. Phœbus quoque forſitan ipſe
Vel non agnoſcet, vel dilexiſſe negabit.
Uſque adeò mutata ferar: nullique videnda,
Voce tamen noſcar. vocem mihi fata relinquent.
Talia convexum per iter memorante Sibyllâ,
Sedibus Euboïcam Stygiis emergit in urbem
Troïus Æneas: ſacriſque è more litatis,
Littora adit nondum nutricis habentia nomen.
Hìc quoque ſubſtiterat poſt tædia longa laborum
Neritius Macareus, comes experientis Ulyſſei.
Deſertum quondam mediis qui rupibus Ætnæ
Noſcit Achæmeniden: improviſóque repertum
Vivere miratus, Qui te caſuſve Deuſve
Servat Achæmenide? cur, inquit, barbara Graium
Prora vehit? petitur veſtræ quæ terra carinæ?
Talia quærenti jam non hirſutus amictu,
Jam ſuus, & ſpinis conſerto tegmine nullis,
Fatur Achæmenides: Iterum Polyphemon, & illos
Aſpiciam fluidos humano ſanguine rictus;
Hac mihi ſi potior domus eſt Ithaceque carinâ;
Si minus Ænean veneror genitore. nec unquam
Eſſe ſatis potero, præſtem licet omnia gratus.
Quod loquor, & ſpiro; cælumque, & ſidera Solis

Reſpicio, (poſſimne ingratus, & immemor eſſe ?)
Ille dedit. quod non anima hæc Cyclopis in ora
Venit: & ut lumen jam nunc vitale relinquam;
Aut tumulo, aut certè non illâ condar in alvo.
Quid mihi tunc animi (niſi ſi timor abſtulit omnem
Senſum animumque) fuit; cum vos petere alta relictus
Æquora proſpexi? volui inclamare; ſed hoſti
Prodere me timui: veſtræ quoque clamor Ulyſſis
Pæne rati nocuit. vidi, cum monte revulſo
Immanem ſcopulum medias permiſit in undas.
Vidi iterum, veluti tormenti viribus acta,
Vaſta gigantêo jaculantem ſaxa lacerto.
Et, ne deprimeret fluctuſve lapiſve carinam,
Pertimui; jam me non eſſe oblitus in illâ.
Ut verò fuga vos ab acerbâ morte removit;
Ille quidem totam fremebundus obambulat Ætnam,
Prætentatque manu ſilvas; & luminis orbus
Rupibus incurſat: fœdataque brachia tabo
In mare protendens, gentem exſecratur Achivam.
Atque ait: O ſi quis referat mihi caſus Ulyſſen,
Aut aliquem è ſociis, in quem mea ſæviat ira,
Viſcera cujus edam, cujus viventia dextrâ
Membra meâ laniem, cujus mihi ſanguis inundet
Guttur, & eliſi trepident ſub dentibus artus;
Quàm nullum, aut leve ſit damnũ mihi lucis ademtæ!
Hæc, & plura ferox. me luridus occupat horror,
Spectantem vultus etiamnum cæde madentes,
Crudeleſque manus, & inanem luminis orbem,
Membraque, & humano concretam ſanguine barbam.
Mors erat ante oculos; minimum tamen illa malorum.
Et jam prenſurum, jam jam mea viſcera rebar
In ſua merſurum: mentique hærebat imago
Temporis illius, quo vidi bina meorum
Ter quater affligi ſociorum corpora terræ.
Quæ ſuper ipſe jacens, hirſuti more leonis,
Viſceraque, & carnes, obliſiſque oſſa medullis,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Semanimeſque artus avidam condebat in alvum.
Me tremor invaſit. ſtabam ſine ſanguine mœſtus:
Mandentemque videns, ejectantemque cruentas
Ore dapes, & fruſta mero glomerata vomentem,
Talia fingebam miſero mihi fata parari.
Perque dies multos latitans, omnemque tremiſcens
Ad ſtrepitum, mortemq; timens, cupidusq; moriri,
Glande famem pellens, & miſtâ frondibus herbâ,
Solus, inops, exſpes, leto pœnæque relictus,
Haud procul adſpexi longo poſt tempore navim:
Oravique fugam geſtu, ad littuſque cucurri:
Et movi: Graiumque ratis Trojana recepit.
Tu quoque pande tuos, comitum gratiſſime, caſus,
Et ducis, & turbæ, quæ tecum credita ponto eſt.
  Æolon ille refert Tuſco regnare profundo;
Æolon Hippotaden, cohibentem carcere ventos:
Quos bovis incluſos tergo memorabile munus
Dulichium ſumſiſſe ducem: flatuque ſecundo
Lucibus iſſe novem, & terram aſpexiſſe petitam:
Proxima poſt nonam cum ſeſe Aurora moveret;
Invidiâ ſocios prædæque cupidine ductos,
Eſſe ratos aurum, demſiſſe ligamina ventis:
Cum quibus îſſe retro, per quas modo venerat undas,
Æoliique ratem portus repetiſſe tyranni.
Inde Lami veterem Læſtrygonis, inquit, in urbem
Venimus. Antiphates terrâ regnabat in illâ.
Miſſus ad hunc ego ſum, numero comitante duorum:
Vixque fugâ quæſita ſalus comitique mihique.
Tertius è nobis Læſtrygonis impia tinxit
Ora cruore ſuo: fugientibus inſtat, & agmen
Concitat Antiphates. coëunt, & ſaxa trabeſque
Continuant: merguntq; viros, merguntq; carinas.
Una tamen, quæ nos ipſumque vehebat Ulyſſen,
Effugit. amiſſâ ſociorum parte, dolentes,
Multaque conqueſti terris allabimur illis, (da eſt
Quas procul hinc cernis. procul hinc tibi (cerne) viden-

Inſula, viſa mihi. tuque, ô juſtiſſime Tröum,
Nate Deâ (neque enim finito Marte vocandus
Hoſtis es, Ænea) moneo, fuge littora Circes.
Nos quoque Circæo religatâ in littore pinu
Antiphatæ memores, immanſuetique Cyclopis,
Ire negabamus; & tecta ignota ſubire.
Sorte ſumus lecti. ſors me, fidumque Polyten,
Eurylochumque ſimul, nimiique Elpenora vini,
Biſque novem ſocios Circæa ad mœnia miſit.
Quæ ſimul attigimus, ſtetimuſque in limine tecti;
Mille lupi, miſtæque lupis urſæque leæque
Occurſu fecere metum: ſed nulla timenda,
Nullaque erat noſtro factura in corpore vulnus.
Quin etiam blandas movêre per aëra caudas,
Noſtraque adulantes comitant veſtigia; donec
Excipiunt famulæ, perque atria marmore tecta
Ad dominam ducunt. pulcro ſedet illa receſſu,
Solenni ſolio; pallamque induta nitentem,
Inſuper aurato circumvelatur amictu.
Nereïdes Nymphæque ſimul, quæ vellera motis
Nulla trahunt digitis, nec fila ſequentia ducunt,
Gramina diſponunt; ſparſoſque ſine ordine flores
Secernunt calathis, variaſque coloribus herbas.
Ipſa, quod hæ faciunt, opus exigit: ipſa quid uſûs
Quoque ſit in folio, quæ ſit concordia miſtis
Novit: & advertens penſas examinat herbas.
Hæc ubi nos vidit, dictâ acceptâque ſalute
Diffudit vultus, & reddidit omnia votis.
Nec mora; miſceri toſti jubet hordea grani,
Mellaque, vimque meri, cum lacte coagula paſſo.
Quique ſub hac lateant furtim dulcedine, ſuccos
Adjicit. accipimus ſacrâ data pocula dextrâ.
Quæ ſimul arenti ſitientes hauſimus ore,
Et tetigit ſummos virgâ Dea dira capillos;
(Et pudet, & referam) ſetis horreſcere cœpi,
Nec jam poſſe loqui; pro verbis edere raucum

Mur-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Murmur; & in terram toto procumbere vultu:
Oſque meum ſenſi pando occalleſcere roſtro;
Colla tumere toris: & quâ modo pocula parte
Sumta mihi fuerant, illâ veſtigia feci.
Cumq; eadem paſſis (tantum medicamina poſſunt)
Claudor harâ: ſolumque ſuis caruiſſe figurâ
Vidimus Eurylochum: ſolus data pocula fugit.
Quæ niſi vitaſſet, pecoris pars una maneret
Nunc quoque ſetigeri. nec tantæ cladis ab illo
Certior ad Circen ultor veniſſet Ulyſſes.
Pacifer huic dederat florem Cyllenius album;
Moly vocant Superi. nigrâ radice tenetur.
Tutus eo, monitiſque ſimul cæleſtibus intrat
Ille domum Circes: & ad inſidioſa vocatus
Pocula, conantem virgâ mulcere capillos
Reppulit; & ſtricto pavidam deterruit enſe.
Inde fides, dextræque datæ: thalamoque receptus
Conjugii dotem ſociorum corpora poſcit.
Spargimur innocuæ ſuccis melioribus herbæ,
Percutimurque caput converſæ verbere virgæ:
Verbaque dicuntur dictis contraria verbis.
Quo magis illa canit, magis hoc tellure levati
Erigimur: ſetæque cadunt, bifidoſque relinquit
Rima pedes. redeunt humeri: ſubjecta lacertis
Brachia ſunt. flentem flentes amplectimur illum:
Hæremuſque ducis collo: nec verba locuti
Ulla priora ſumus, quam nos teſtantia gratos.
Annua nos illic tenuit mora: multaque præſens
Tempore tam longo vidi: multa auribus hauſi.
Hoc quoq; cum multis, quod clam mihi rettulit una
Quattuor è famulis, ad talia ſacra paratis.
Cum duce namque meo Circe dum ſola moratur,
Illa mihi niveo factum de marmore ſignum
Oſtendit juvenile, gerens in vertice picum,
Æde ſacrâ poſitum, multiſque inſigne coronis.
Quis foret, & quare ſacrâ coleretur in æde,

Cur hanc ferret avem, quærenti, & ſcire volenti,
Accipe, ait, Macareu: dominæque potentia quæ ſit
Hinc quoque diſce meæ. tu dictis adjice mentem.
Picus in Auſoniis proles Saturnia terris
Rex fuit, utilium bello ſtudioſus equorum
Forma viro, quam cernis, erat. licet ipſe decorem
Aſpicias, fictâque probes ab imagine veram.
Par animus formæ. nec adhuc ſpectaſſe per annos
Quinquennẽ poterat Graiâ quater Elide pugnam.
Ille ſuos Dryadas Latiis in montibus ortas
Verterat in vultùs: illum fontana petebant
Numina Naïades; quas Albula, quaſque Numici,
Quasque Anienis aquæ, curſuque breviſſimus Almo,
Narque tulit præceps, & amœnæ Farfarus umbræ;
Quæque colunt Scythicæ regnum nemorale Dianæ,
Finitimoſque lacus. ſpretis tamen omnibus unam
Ille fovet Nymphen, quam quondam in colle Palatî
Dicitur Iönio peperiſſe Venilia Jano.
Hæc, ubi nubilibus primum maturuit annis,
Præpoſito cunctis Laurenti tradita Pico eſt:
Rara quidem facie, ſed rarior arte canendi;
Unde Canens dicta eſt. ſilvas & ſaxa movere,
Et mulcere feras, & flumina longa morari
Ore ſuo, volucreſque vagas retinere ſolebat.
Quæ dum fœmineâ modulatur carmina voce,
Exierat tecto Laurentes Picus in agros,
Indigenas fixurus apros: tergumque premebat
Acris equi; lævâque haſtilia bina ferebat,
Pœniceam fulvo chlamydem contractus ab auro.
Venerat in ſilvas & filia Solis eaſdem:
Utque novas legeret fœcundis collibus herbas:
Nomine dicta ſuo Circæa reliquerat arva.
Quæ ſimul ac juvenem virgultis abdita vidit;
Obſtupuit. cecidêre ſinu, quas legerat, herbæ:
Flammaque per totas viſa eſt errare medullas.
Ut primùm valido mentem collegit ab æſtu;



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Quid cuperet, faſſura fuit. ne poſſet adire,
Curſus equi fecit, circumfuſuſque ſatelles.
Non tamen effugies, vento rapiare licebit,
Si modo me novi; ſi non evanuit omnis
Herbarum virtus, & me mea carmina fallunt.
Dixit: & effigiem nullo cum corpore falſi
Finxit apri: præterque oculos tranſcurrere regis
Juſſit, & in denſum trabibus nemus ire videri;
Plurima qua ſilva eſt, & equo loca pervia non ſunt.
Haud mora: continuò prædæ petit inſcius umbram
Picus; equique celer fumantia terga relinquit.
Spemque ſequens vanam, ſilvâ pedes errat in altâ.
Concipit illa preces; & verba venefica dicit:
Ignotoſque Deos ignoto carmine adorat,
Quo ſolet & niveæ vultum confundere Lunæ,
Et patrio capiti bibulas ſubtexere nubes.
Tum quoque cantato denſetur carmine cælum,
Et nebulas exhalat humus; cæciſque vagantur
Limitibus comites; & abeſt cuſtódia regi.
Nacta locum tempuſque; Per ô tua lumina, dixit,
Quæ mea ceperunt, perque hanc, pulcherrime, formam,
Quæ facit ut ſupplex tibi ſim Dea, conſule noſtris
Ignibus; & ſocerum, qui pervidet omnia, Solem
Accipe: nec durus Titanida deſpice Circen.
Dixerat: ille ferox ipſamque preceſque repellit:
Et, Quæcunque es, ait, non ſum tuus: altera captum
Me tenet; & teneat per longum comprecor ævum.
Nec Venere externâ ſocialia fœdera lædam;
Dum mihi Janigenam ſervabunt fata Canentem.
Sæpe retentatis precibus Titania fruſtra,
Non impune feres, neque enim reddêre Canenti:
Læſaque quid faciat, quid amans, quid fœmina, diſces
Rebus, ait: ſed amans, & læſa, & fœmina Circe.
Tum bis ad occaſum, bis ſe convertit ad ortus:
Ter juvenem baculo tetigit: tria carmina dixit.

Ille fugit ſeſe ſolito velocius ipſe
Currere miratus, pennas in corpore vidit:
Seque novam ſubito Latiis accedere ſilvis
Indignatus avem, duro fera robora roſtro
Figit; & iratus longis dat vulnera ramis.
Purpureum chlamydis pennæ traxêre colorem.
Fibula quod fuerat, veſtemque momorderat aurum;
Pluma fit: & fulvo cervix præcingitur auro.
Nec quicquam antiqui Pico, niſi nomina, reſtat.
  Interea comites clamato ſæpe per agros
Nequicquam Pico, nullâque in parte reperto,
Inveniunt Circen, (nam jam tenuaverat auras;
Paſſaque erat nebulas ventis ac ſole reſolvi)
Criminibuſque premunt veris, regemque repoſcunt,
Vimque ferunt; ſævisque parant inceſſere telis.
Illa nocens ſpargit virus, ſuccoſque veneni:
Et Noctem, Noctiſque Deos Ereboque Chaoque
Convocat: & magicis Hecaten ululatibus orat.
Exſiluêre loco (dictu mirabile) ſilvæ:
Ingemuitque ſolum, vicinaque palluit arbos;
Sparſaque ſanguineis manduerunt pabula guttis;
Et lapides viſi mugitus edere raucos;
Et latrare canes; & humus ſerpentibus atris
Squallere, & tenues animæ volitare ſilentum.
Attonitum monſtris vulgus pavet. illa paventum
Ora venenatâ tetigit mirantia virgâ.
Cujus ab attactu variarum monſtra ferarum
In juvenes veniunt. nulli ſua manſit imago.
  Preſſerat occiduus Tarteſſia littora Phœbus:
Et fruſtra conjux oculis animoque Canentis
Exſpectatus erat. famuli populuſque per omnes
Diſcurrunt ſilvas; atque obvia lumina portant.
Nec ſatis eſt Nymphæ flere, & lacerare capillos,
Et dare plangorem; facit hæc tamen omnia: ſeſe
Proripit; ac Latios errat veſana per agros.
Sex illam noctes, totidem redeuntia Solis



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Lumina viderunt, inopem ſomnique cibique,
Per juga, per valles, qua fors ducebat, euntem.
Ultimus aſpexit feſſam luctuque viâque
Tibris, & in gelĩdâ ponentem corpora ripâ.
Illic cum lacrymis ipſos modulata dolores,
Verba ſono tenui mœrens fundebat; ut olim
Carmina jam moriens canit exſequialia cygnus.
Luctibus extremum tenues liquefacta medullas
Tabuit; inque leves paulatim evanuit auras.
Fama tamen ſignata loco eſt; quem rite Canentem
Nomine de Nymphæ veteres dixere Camœnæ.
Talia multa mihi longum narrata per annum,
Uiſaque ſunt, reſides & deſuetudine tardi
Rurſus inire fretum, rurſus dare vela jubemur.
Ancipiteſque vias, & iter Titania vaſtum
Dixerat, & ſævi reſtare pericula ponti.
Pertimui, fateor; nactuſque hoc littus adhæſi.
  Finierat Macareus: urnâque Æneïa nutrix
Condita marmoreâ, tumulo breve carmen habebat:
Hic me Caieten notæ pietatis alumnus
Ereptam Argolico, quo debuit igne, cremavit.
Solvitur herboſo religatus ab aggere funis:
Et procul inſidias, infamatæque relinquunt
Tecta Deæ: lucoſque petunt, ubi nubilus umbrâ
In mare cum flavâ prorumpit Tibris arenâ.
Faunigenæque domo potitur natâque Latini;
Non ſine Marte tamen. bellum cum gente feroci
Suſcipitur; pactâque furit pro conjuge Turnus.
Concurrit Latio Tyrrhenia tota: diuque
Ardua ſollicitis victoria quæritur armis.
Auget uterque ſuas externo robore vires:
Et multi Rutulos, multi Trojana tuentur
Caſtra. neque Æneas Evandri ad limina fruſtra,
At Venulus magnam profugi Diomedis ad urbem
Venerat. ille quidem ſub Iäpyge maxima Dauno
Mœnia condiderat: dotaliaque arva tenebat.

Sed Venulus Turni poſtquam mandata peregit,
Auxiliumque petit; vires Ætolius heros
Excuſat. nec ſe ſoceri committere pugnæ
Velle ſui populos: nec, quos è gente ſuorum
Armet, habere viros. Neve hæc commenta putetis;
(Admonitu quanquam luctus renovantur amaro)
Perpetiar memorare tamen. poſtquam alta cremata eſt
Ilion; & Danaas paverunt Pergama flammas;
Naryciuſque heros, à virgine, virgine raptâ,
Quam meruit ſolus pœnam, digeſſit in omnes;
Spargimur: & ventis inimica per æquora rapti,
Fulmina, noctem, imbres, iram cælique mariſque
Perpetimur Danaï, cumulumque Caphareа cladis.
Neve morer referens triſtes ex ordine caſus;
Græcia tum potuit Priamo quoque flenda videri.
Me tamen armiferæ ſervatum cura Minervæ
Fluctibus eripuit. patriis ſed rurſus ab Argis
Pellor: & antiquo memores de vulnere pœnas
Exigit alma Venus: tantoſque per alta labores
Æquora ſuſtinui, tantos terreſtribus armis;
Ut mihi felices ſint illi ſæpe vocati,
Quos communis hyems, importuniſque Caphareus
Merſit aquis: vellemque horum pars una fuiſſem.
Ultima jam paſſi comites belloque fretoque,
Deficiunt; finemque rogant erroris. at Agmon
Fervidus ingenio, tum verò & cladibus aſper,
Quid ſupereſt, quod jam patientia veſtra recuſet
Ferre, viri? dixit. quid habet Cytherêa, quod ultra
(Velle puta) faciat? nam dum pejora timentur;
Eſt in vota locus: ſors autem ubi peſſima rerum;
Sub pedibus timor eſt, ſecuraq; ſumma malorum.
Audiat ipſa, licet; licet, ut facit, oderit omnes
Sub Diomede viros; odium tamen illius omnes
Spernimus, & magno ſtat magna potentia nobis.
Talibus invitam Venerem Pleuronius Agmon
Inſtimulat verbis: veteremque reſuſcitat iram.
Di-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Dicta placent paucis. numeri majoris amici
Agmona corripimus: cui reſpondere paranti
Vox pariter, vociſque via eſt tenuata: comæque
In plumas abeunt: plumis nova colla teguntur,
Pectoraque, & tergum: majores brachia pennas
Accipiunt: cubitique leves ſinuantur in alas.
Magna pedum digitos pars occupat: oraque cornu
Indurata rigent: finemque in acumine ponunt.
Hunc Lycus, hunc Idas, & cum Rhetenore Nycteus,
Hunc mirantur Abas: & dum mirantur, eandem
Accipiunt faciem: numeruſque ex agmine major
Subvolat, & remos plauſis circumſonat alis.
Si volucrum quæ ſit ſubitarum forma requiris;
Ut non cygnorum, ſic albis proxima cygnis.
Vix equidem has ſedes, & Iäpygis arida Dauni
Arva gener teneo minimâ cum parte meorum.
 Hactenus OEnides. Venulus Calydonia regna,
Peucetioſque ſinus, Meſſapiaque arva relinquit.
In quibus antra videt: quæ multâ nubila ſilvâ,
Et levibus ſtagnis manantia, ſemicaper Pan
Nunc tenet; at quodam tenuerunt tempore Nymphæ.
Appulus has illâ paſtor regione fugatas
Terruit; & primò ſubitâ formidine movit:
Mox, ubi mens rediit, & contempſêre ſequentem;
Ad numerum motis pedibus duxêre choreas.
Improbat has paſtor: ſaltuque imitatus agreſti
Addidit obſcœnis convitia ruſtica dictis.
Nec prius obticuit; quam guttura condidit arbor:
Arbore enim ſuccoque licet cognoſcere mores.
Quippe notam linguæ baccis oleaſter amaris
Exhibet. aſperitas verborum ceſſit in illas.
 Hinc ubi legati rediêre, negata ferentes
Arma Ætola ſibi, Rutuli ſine viribus illis
Bella inſtructa gerunt: multumque ab utrâque cruoris
Parte datur. fert ecce avidas in pinea Turnus
Texta faces: igneſque timent, quibus unda pepercit.

Jamque picem, & ceras, alimentaque cætera flammæ
Mulciber urebat, perque altum ad carbaſa malum
Ibat: & incurvæ fumabant tranſtra carinæ:
Cum memor has pinus Idæo vertice cæſas
Sancta Deûm genitrix, tinnitibus aëra pulſi
Æris, & inflati complevit murmure buxi.
Perque leves domitis invecta leonibus auras,
Irrita ſacrilegâ jactas incendia dextrâ
Turne, ait. eripiam; nec me patiente cremabit
Ignis edax nemorum partes & membra meorum.
Intonuit dicente Deâ: tonitrumque ſecuti
Cum ſaliente graves ceciderunt grandine nymbi:
Aëraque, & ſubitis tumidum concurſibus æquor
Aſtræi turbant, & eunt in prælia, fratres.
E quibus alma parens unius viribus uſa,
Stuppea prærumpit Phrygiæ retinacula claſſis:
Fertque rates pronas; imoque ſub æquore mergit.
Robore mollito, lignoque in corpora verſo,
In capitum faciem puppes mutantur aduncæ.
In digitos abeunt, & crura natantia, remi:
Quodque prius fuerat, latus eſt: mediiſque carina
Subdita navigiis, ſpinæ mutatur in uſum.
Lina comæ molles, antennæ brachia fiunt.
Cærulus, ut fuerat, color eſt. quaſq; ante timebant,
Illas virgineis exercent luſibus undas
Naïdes æquoreæ: duriſque in montibus ortæ
Molle fretum celebrant: nec eas ſua tangit origo.
Non tamen oblitæ, quam multa pericula ſævo
Pertulerint pelago, jactatis ſæpe carinis
Suppoſuêre manus: niſi ſi qua vehebat Achivos.
  Cladis adhuc Phrygiæ memores, odêre Pelaſgos:
Neritiæque ratis viderunt fragmina lætis
Vultibus. & lætæ vidêre rigeſcere puppim
Cautibus Alcinoi; ſaxumque increſcere ligno.
  Spes erat in Nymphas animatâ claſſe marinas
Poſſe metu monſtri Rutulum deſiſtere bello.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Perſtat, habetque Deos pars utraque: quique Deorum
Inſtar, habent animos. nec jam dotalia regna,
Nec ſceptrum ſoceri, nec te, Lavinia virgo,
Sed viciſſe petunt: deponendique pudore
Bella gerunt. tandemque Venus victricia nati
Arma videt: Turnuſque cadit; cadit Ardea Turno
Soſpite dicta potens. quam poſtquam barbarus ignis
Abſtulit, & tepidâ latuerunt tecta favillâ;
Congerie è mediâ tum primum cognita præpes
Subvolat: & cineres plauſis everberat alis.
Et ſonus, & macies, & pallor, & omnia, captam
Quæ deceant urbem, nomen quoque manſit in illâ
Urbis: & ipſa ſuis deplangitur Ardea pennis.
Jamque Deos omnes, ipſamque Æneia virtus
Junonem veteres finire coëgerat iras:
Cum, bene fundatis opibus creſcentis Iüli,
Tempeſtivus erat cælo Cythereïus heros;
Ambieratque Venus Superos: colloque parentis
Circumfuſa ſui, Nunquam mihi, dixerat, ullo
Tempore dure pater, nunc ſis mitiſſimus oro;
Æneæque meo, qui te de ſanguine noſtro
Fecit avum, quamvis parvum, des, optime, numen;
Dum modo des aliquod. ſatis eſt inamabile regnū
Aſpexiſſe ſemel, Stygios ſemel iſſe per amnes.
Aſſenſère Dei: nec conjux regia vultus
Immotos tenuit; placatoque annuit ore.
Tum pater, Eſtis, ait, cæleſti munere digni,
Quæq; petis, pro quoq; petis. cape, gnata, quod optas.
Fatus erat. gaudet; grateſque agit illa parenti:
Perque leves auras junctis invecta columbis
Littus adit Laurens; ubi tectus arundine ſerpit
In freta flumineis vicina Numicius undis.
Hunc jubet Æneæ, quæcunque obnoxia morti,
Abluere; & tacito deferre ſub æquora curſu.
Corniger exſequitur Veneris mandata: ſuiſque;
Quicquid in Ænea fuerat mortale, repurgat,

Et reſpergit aquis. pars optima reſtitit illi.
Luſtratum genitrix divino corpus odore
Unxit, & ambroſiâ cum dulci nectare miſtâ
Contigit os; fecitque Deum: quem turba Quirini
Nuncupat Indigetem; temploque ariſque recepit.
  Inde ſub Aſcanii ditione binominis Alba
Reſque Latina fuit: ſuccedit Silvius illi.
Quo ſatus, antiquo tenuit repetita Latinus
Nomina cum ſceptro: clarum ſubit Alba Latinum:
Epitos ex illo eſt. poſt hunc Capetuſque, Capyſque;
Sed Capys ante fuit. regnum Tiberinus ab illis
Cepit; & in Tuſci demerſus fluminis undis
Nomina fecit aquæ. de quo Remuluſque feroxque
Acrota ſunt geniti: Remulus maturior annis
Fulmineo periit imitator fulminis ictu.
Fratre ſuo ſceptrum moderatior Acrota forti
Tradit Aventino: qui quo regnarat, eodem
Monte jacet poſitus; tribuitque vocabula monti.
Jamque Palatinæ ſummam Proca gentis habebat.
Rege ſub hoc Pomona fuit: qua nulla Latinas
Inter Hamadryadas coluit ſolertius hortos,
Nec fuit arborei ſtudioſior altera fœtûs:
Unde tenet nomen. non ſilvas illa, nec amnes;
Rus amat, & ramos felicia poma ferentes.
Nec jaculo gravis eſt, ſed aduncâ dextera falce:
Qua modo luxuriem premit, & ſpatiantia paſſim
Brachia compeſcit: fiſſâ modo cortice virgam
Inſerit: & ſuccos alieno præſtat alumno.
Nec patitur ſentire ſitim: bibulæque recurvas
Radicis fibras labentibus irrigat undis.
Hic amor, hoc ſtudium: Veneris quoque nulla cupido.
Vim tamen agreſtum metuens, pomaria claudit
Intus: & acceſſus prohibet refugitque viriles.
Quid non & Satyri ſaltatibus apta juventus
Fecere, & pinu præcincti cornua Panes,
Silvanuſque ſuis ſemper juvenilior annis,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Quique Deus fures vel falce vel inguine terret,
Ut poterentur eâ? ſed enim ſuperabat amando
Hos quoque Vertumnus: neque erat felicior illis.
O quoties habitu duri meſſoris ariſtas
Corbe tulit, verique fuit meſſoris imago!
Tempora ſæpe gerens fœno religata recenti,
Deſectum poterat gramen verſaſſe videri.
Sæpe manu ſtimulos rigidâ portabat; ut illum
Jurares feſſos modo disjunxiſſe juvencos.
Falce datâ frondator erat, vitiſque putator.
Induerat ſcalas, lecturum poma putares.
Miles erat gladio, piſcator arundine ſumtâ,
Denique per multas aditum ſibi ſæpe figuras
Repperit, ut caperet ſpectatæ gaudia formæ.
Ille etiam pictâ redimitus tempora mitrâ,
Innitens baculo, poſitis ad tempora canis,
Aſſimilavit anum: cultoſque intravit in hortos;
Pomaque mirata eſt: Tantoque potentior, inquit.
Paucaque laudatæ dedit oſcula; qualia nunquam
Vera dediſſet anus: glebâque incurva reſedit,
Suſpiciens pandos autumni pondere ramos.
Ulmus erat contra ſpatioſa tumentibus uvis:
Quam ſociâ poſtquam pariter cum vite probavit;
At ſi ſtaret, ait, cælebs ſine palmite truncus,
Nil præter frondes, quare peteretur, haberet.
Hæc quoque, quæ junctâ vitis requieſcit in ulmo,
Si non nupta foret, terræ acclinata jaceret.
Tu tamen exemplo non tangeris arboris hujus;
Concubituſque fugis; nec te conjungere curas.
Atque utinam velles! Helene non pluribus eſſet
Sollicitata procis: nec quæ Lapitheïa movit
Prælia, nec conjux timidis audacis Ulyſſei.
Nunc quoque, cum fugias averſeriſque petentes,
Mille proci cupiunt; & ſemideique Deique,
Et quæcunque tenent Albanos numina montes.
Sed tu, ſi ſapies, ſi te bene jungere, anumque



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Hanc audire voles, (quæ te plus omnibus illis,
Plus quam credis, amo) vulgares rejice tædas:
Vertumnumque tori ſocium tibi ſelige: pro quo
Me quoq; pignus habe. neque enim ſibi notior ille eſt;
Quam mihi. nec toto paſſim vagus errat in orbe.
Hæc loca ſola colit. nec uti pars magna procorum,
Quam modo vidit, amat. tu primus & ultimus illi
Ardor eris; ſolique ſuos tibi devovet annos.
Adde, quod eſt juvenis: quod naturale decoris
Munus habet: formaſque aptè fingetur in omnes:
Et, quod erit juſſus, (jubeas licet omnia) fiet.
Quid, quod amatis idem? quod, quæ tibi poma coluntur,
Primus habet; lætâque tenet tua munera dextrâ?
Sed neque jam fœtus deſiderat arbore demtos,
Nec quas hortus alit, cum ſuccis mitibus herbas;
Nec quicquam, niſi te. miſerere ardentis: & ipſum,
Qui petit, ore meo præſentem crede precari.
Ultoreſque Deos, & pectora dura peroſam
Idalien, memoremque time Rhamnuſidis iram.
Quoque magis timeas, (etenim mihi multa vetuſtas
Scire dedit) referam totâ notiſſima Cypro
Facta; quibus flecti facilè & miteſcere poſſis.
Viderat à veteris generoſam ſanguine Teucri
Iphis Anaxareten humili de ſtirpe creatus.
Viderat: & totis perceperat oſſibus æſtum.
Luctatuſque diu, poſtquam ratione furorem
Vincere non potuit, ſupplex ad limina venit.
Et modo nutrici miſerum confeſſus amorem,
Ne ſibi dura foret, per ſpes oravit alumnæ.
Et modo de multis blanditus cuique miniſtris,
Sollicitâ petiit propenſum voce favorem.
Sæpe ferenda dedit blandis ſua verba tabellis:
Interdum madidas lacrymarum rore coronas
Poſtibus intendit; poſuitque in limine duro
Molle latus; triſtique feræ convicia fecit.

Sur-

Surdior illa freto ſurgente cadentibus Hædis,
Durior & ferro, quod Noricus excoquit ignis,
Et ſaxo, quod adhuc vivum radice tenetur;
Spernit, & irridet; factiſque immitibus addit
Verba ſuperba ferox: & ſpe quoque fraudat amantem.
Non tulit impatiens longi tormenta doloris
Iphis: & ante fores hæc verba noviſſima dixit:
Vincis, Anaxarete: neque erunt tibi tædia tandem
Ulla ferenda mei. lætos molire triumphos,
Et Pæana voca, nitidâque incingere lauro.
Vincis enim, moriorque libens: age, ferrea, gaude.
Certè aliquid laudare mei cogêris, eritque
Quo tibi ſim gratus: meritumque fatebere noſtrum.
Non tamen ante tui curam ceſſiſſe memento,
Quàm vitam; geminâque ſimul mihi luce carendum.
Nec tibi Fama mei ventura eſt nuntia leti;
Ipſe ego, ne dubites, adero: præſenſque videbor;
Corpore ut exanimi crudelia lumina paſcas.
Si tamen, ô Superi, mortalia fata videtis;
Eſte mei memores; nihil ultra lingua precari
Suſtinet; & longo facite ut memoremur in ævo:
Et, quæ demſiſtis vitæ, date tempora famæ.
Dixit: & ad poſtes ornatos ſæpe coronis
Humentes oculos & pallida brachia tendens,
Cum foribus laquei religaret vincula ſummi;
Hæc tibi ſerta placent, crudelis & impia? dixit.
Inſeruitque caput, ſed tum quoque verſus ad illam:
Atque onus infelix eliſâ fauce pependit.
Icta pedum motu trepidantum ut multa gementem
Viſa dediſſe ſonum eſt, adapertaque janua factum
Prodidit; exclamant famuli: fruſtraque levatum
(Nam pater occiderat) referunt ad limina matris.
Accipit illa ſinu, complexaque frigida nati
Membra ſui, poſtquam miſerarum verba parentum
Edidit; & matrum miſerarum facta peregit;
Funera ducebat mediam lacrymoſa per urbem;



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Luridaque arſuro portabat membra ferêtro,
Forte viæ vicina domus, qua flebilis ibat
Pompa, fuit: duræque ſonus plangoris ad aures
Venit Anaxaretes: quam jam Deus ultor agebat.
Mota tamen, Videamus, ait, miſerabile funus:
Et patulis iniit tectum ſublime feneſtris.
Vixque bene impoſitum lecto proſpexerat Iphin;
Deriguêre oculi: calidusque è corpore ſanguis
Inducto pallore fugit. conataque retrò
Ferre pedes, hæſit: conata avertere vultus,
Hoc quoque non potuit: paulatimque occupat artus,
Quod fuit in duro jampridem pectore, ſaxum.
Neve ea ficta putes; dominæ ſub imagine ſignum
Servat adhuc Salamis: Veneris quoq; nomine templum
Proſpicientis habet. quorum memor, ô mea, lentos
Pone, precor, faſtus, & amanti jungere, Nymphe.
Sic tibi nec vernum naſcentia frigus adurat
Poma; nec excutiant rapidi florentia venti.
Hæc ubi nequicquam formas Deus aptus in omnes,
Edidit; in juvenem rediit: & anilia demit
Inſtrumenta ſibi. taliſque apparuit illi,
Qualis ubi oppoſitas nitidiſſima Solis imago
Evicit nubes, nullâque obſtante reluxit.
Vimque parat: ſed vi non eſt opus; inque figurâ
Capta Dei Nymphe eſt: & mutua vulnera ſentit.
Proximus Auſonias injuſti miles Amulî
Rexit opes: Numitorque ſenex amiſſa nepotum
Munere regna capit: feſtiſque Palilibus urbis
Mœnia conduntur. Tatiuſque, patreſque Sabini
Bella gerunt: arciſque viâ Tarpeia recluſâ
Dignâ animam pœnâ congeſtis exuit armis.
Inde ſati Curibus, tacitorum more luporum,
Ore premunt voces; & corpora victa ſopore
Invadunt: portaſque petunt; quas objice firmâ
Clauſerat Iliades. unam tamen ipſa recludit,
Nec ſtrepitum verſo Saturnia cardine fecit.

Sola

Sola Venus portæ cecidiſſe repagula ſenſit :
Et clauſura fuit ; niſi quod reſcindere nunquam
Dîs licet acta Deûm. Jano loca juncta tenebant
Naïdes Auſoniæ gelido rorantia fonte :
Has rogat auxilium. nec Nymphæ juſta petentem
Suſtinuêre Deam : venaſque & flumina fontis
Elicuêre ſui. nondum tamen invia Jani
Ora patentis erant, neque iter præcluſerat unda.
Lurida ſupponunt fœcundo ſulfura fonti,
Incenduntque cavas fumante bitumine venas.
Viribus his aliiſque vapor penetravit ad ima
Fontis : & Alpino modo quæ certare rigori
Audebatis aquæ, non ceditis ignibus ipſis.
Flammiferâ gemini fumant aſpergine poſtes :
Portaque, nequicquam rigidis permiſſa Sabinis,
Fonte fuit præſtructa novo ; dum Martius arma
Indueret miles. quæ poſtquam Romulus ultro
Obtulit ; & ſtrata eſt tellus Romana Sabinis
Corporibus, ſtrataque ſuis ; generique cruorem
Sanguine cum soceri permiſcuit impius enſis :
Pace tamen ſiſti bellum, nec in ultima ferro
Decertare, placet ; Tatiumque accedere regno.
  Occiderat Tatius, populiſque æquata duobus,
Romule, jura dabas : poſitâ cum caſſide Mavors
Talibus adfatur Divûmque hominumque parentem :
Tempus adeſt, genitor, (quoniam fundamine magno
Res Romana valet, nec præſide pendet ab uno)
Præmia, quæ promiſſa mihi dignoque nepoti,
Solvere, & ablatum terris imponere cælo.
Tu mihi concilio quondam præſente Deorum
(Nam memoro, memorique animo pia verba notavi)
Unus erit, quem tu tolles in cærula cæli ;
Dixiſti. rata ſit verborum ſumma tuorum.
Annuit omnipotens : & nubibus aëra cæcis
Occuluit, tonitruque & fulgure terruit Urbem.
Quæ ſibi promiſſæ ſenſit data ſigna rapinæ,

In-

Innixuſque haſtæ, preſſos temone cruento
Impavidus conſcendit equos Gradivus, & ictu
Verberis increpuit: pronumque per aëra lapſus
Conſtitit in ſummo nemoroſi colle Palatî:
Reddentemque ſuo jam regia jura Quiriti
Abſtulit Iliaden. corpus mortale per auras
Dilapſum tenues: ceu latâ plumbea fundâ
Miſſa ſolet medio glans intabeſcere cælo.
Pulcra ſubit facies, & pulvinaribus altis
Dignior, & qualis trabeati forma Quirini.
Flebat, ut amiſſum conjux; cum regia Juno
Irin ad Herſiliam deſcendere limite curvo
Imperat: & vacuæ ſua ſic mandata referre.
O & de Latiâ, ô & de gente Sabinâ
Præcipuum matrona decus; digniſſima tanti
Ante fuiſſe viri, conjux nunc eſſe Quirini;
Siſte tuos fletus: &, ſi tibi cura videndi
Conjugis eſt, duce me lucum pete, colle Quirino
Qui viret, & templum Romani regis obumbrat.
Paret: & in terram pictos delapſa per arcus,
Herſiliam juſſis compellat vocibus Iris.
Illa verecundo vix tollens lumina vultu,
O Dea, (namque mihi, nec quæ ſis dicere promtum eſt;
Et liquet eſſe Deam) duc, ô duc, inquit: & offer
Conjugis ora mihi. quæ ſi modo poſſe videre
Fata ſemel dederint; cælum aſpectaſſe fatebor.
Nec mora; Romuleos cum virgine Thaumantêâ
Ingreditur colles. ibi ſidus ab æthere lapſum
Decidit in terras: à cujus lumine flagrans
Herſiliæ crinis cum ſidere ceſſit in auras.
Hanc manibus notis Romanæ conditor urbis
Excipit: & priſcum pariter cum corpore nomen
Mutat; Oramque vocat. quæ nunc Dea juncta Quirino eſt.

# P. OVIDII NASONIS METAMORPHOSEON

## *LIBER DECIMUSQUINTUS.*

QUæritur interea, qui tantæ pondera molis
Suſtineat, tantoque queat ſuccedere regi.
Deſtinat imperio clarum prænuntia veri
Fama Numam. non ille ſatis cognoſſe Sabinæ
Gentis habet ritus: animo majora capaci
Concipit: & quæ ſit rerum natura requirit.
Hujus amor curæ, patriâ Curibuſque relictis,
Fecit, ut Herculei penetraret ad hoſpitis urbem.
Graia quis Italicis auctor poſuiſſet in oris
Mœnia quærenti, ſic è ſenioribus unus
Rettulit indigenis, veteris non inſcius ævi:
Dives ab Oceano bubus Jove natus Iberis
Littora felici tenuiſſe Lacinia curſu
Fertur: &, armento teneras errante per herbas,
Ipſe domum magni nec inhoſpita tecta Crotonis
Intraſſe; & requie longum relevaſſe laborem;
Atque ita diſcedens, Ævo, dixiſſe, nepotum
Hîc locus urbis erit; promiſſaque vera fuerunt.
Nam fuit Argolico generatus Alemone quidam
Myſcelos, illius Dîs acceptiſſimus ævi.
Hunc ſuper incumbens preſſum gravitate ſoporis
Claviger alloquitur: Patrias, age, deſere ſedes:
I, pete diverſi lapidoſas Æſaris undas.
Et, niſi paruerit, multa ac metuenda minatur.
Poſt ea diſcedunt pariter ſomnuſque Deuſque.
Surgit Alemonides; tacitâque recentia mente
Viſa refert: pugnatque diu ſententia ſecum.
Numen abire jubet: prohibent diſcedere leges:

Pœna-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Pœnaque mors poſita eſt patriam mutare volenti.
Candidus Oceano nitidum caput abdiderat Sol,
Et caput extulerat denſiſſima ſidereum nox:
Viſus adeſſe idem Deus eſt, eademque monere;
Et, niſi paruerit, plura & graviora minari.
Pertimuit: patriumque ſimul transferre parabat
In ſedes penetrale novas; fit murmur in urbe:
Spretarumque agitur legum reus. utque peracta eſt
Cauſſa prior, crimenque patet ſine teſte probatum,
Squallidus ad Superos tollens reus ora manuſque,
O cui jus cæli bis ſex fecêre labores,
Fer precor, inquit, opem: nam tu mihi criminis auctor.
Mos erat antiquus, niveis atriſque lapillis,
His damnare reos, illis abſolvere culpæ.
Nunc quoque ſic lata eſt ſententia triſtis: & omnis
Calculus immitem demittitur ater in urnam.
Quæ ſimul effudit numerandos verſa lapillos;
Omnibus è nigro color eſt mutatus in album:
Candidaque Herculeo ſententia munere facta
Solvit Alemoniden. grates agit ille parenti
Amphitryoniadæ: ventiſque faventibus æquor
Navigat Iönium: Lacedæmoniumque Tarentum
Præterit, & Sybarin, Salentinumque Neæthum,
Thurinoſque ſinus, Temeſenque, & Iäpygis arva.
Vixque pererratis quæ ſpectant littora terris,
Invenit Æſarei fatalia fluminis ora:
Nec procul hinc tumulum, ſub quo ſacrata Crotonis
Oſſa tegebat humus. juſſâque ibi mœnia terrâ
Condidit: & nomen tumulati traxit in urbem.
Talia conſtabat certâ primordia famâ
Eſſe loci, poſitæque Italis in finibus urbis.
Vir fuit hic ortu Samius: ſed fugerat unà
Et Samon & dominos; odioque tyrannidis exſul
Sponte erat. iſque, licet cæli regione remotos,
Mente Deos adiit: &, quæ natura negabat

Viſi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Viſibus humanis, oculis ea pectoris hauſit.
Cumque animo, & vigili perſpexerat omnia curâ;
In medium diſcenda dabat: cœtumque ſilentum,
Dictaque mirantum, magni primordia mundi,
Et rerum cauſſas, & quid natura, docebat:
Quid Deus: unde nives, quæ fulminis eſſet origo:
Juppiter, an venti, diſcuſsâ nube tonarent:
Quid quateret terras; qua ſidera lege mearent;
Et quodcunque latet. primuſque animalia menſis
Arcuit imponi: primus quoque talibus ora
Docta quidem ſolvit, ſed non & credita, verbis:
Parcite, mortales, dapibus temerare nefandis
Corpora. ſunt fruges: ſunt deducentia ramos
Pondere poma ſuo, tumidæque in vitibus uvæ:
Sunt herbæ dulces: ſunt, quæ miteſcere flammâ,
Mollirique queant. nec vobis lacteus humor
Eripitur, nec mella thymi redolentia florem.
Prodiga divitias alimentaque mitia tellus
Suggerit: atque epulas ſine cæde & ſanguine præbet.
Carne feræ ſedant jejunia: nec tamen omnes.
Quippe equus, & pecudes, armentaq; gramine vivunt.
At quibus ingenium eſt immanſuetumque ferumque,
Armeniæ tigres, iracundique leones,
Cumque lupis urſi, dapibus cum ſanguine gaudent.
Heu quantum ſcelus eſt, in viſcera viſcera condi,
Congeſtoque avidum pingueſcere corpore corpus;
Alteriuſque animantem animantis vivere leto!
Scilicet in tantis opibus, quas optima matrum
Terra parit, nil te niſi triſtia mandere ſævo
Vulnera dente juvat, rituſque referre Cyclopum?
Nec, niſi perdideris alium, placare voracis,
Et male morati poteris jejunia ventris?
At vetus illa ætas, cui fecimus Aurea nomen,
Fœtibus arboreïs, &, quas humus educat, herbis
Fortunata fuit: nec polluit ora cruore.
Tunc & aves tutas movere per aëra pennas;



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Et lepus impavidus mediis erravit in agris :
Nec ſua credulitas piſcem ſuſpenderat hamo :
Cuncta ſine inſidiis , nullamque timentia fraudem ,
Plenaque pacis erant. poſtquam non utilis auctor
Victibus invidit , (quiſquis fuit ille virorum )
Corporeaſque dapes avidam demerſit in alvum;
Fecit iter ſceleri : primâque è cæde ferarum
Incaluiſſe putem maculatum ſanguine ferrum :
Idque ſatis fuerat : noſtrumque petentia letum
Corpora miſſa neci ſalvâ pietate fatemur :
Sed quàm danda neci, tam non epulanda fuerunt.
Longius inde nefas abiit : & prima putatur
Hoſtia ſus meruiſſe mori : quia ſemina pando
Eruerit roſtro, ſpemque interceperit anni.
Vite caper morſâ Bacchi mactandus ad aras
Ducitur ultoris. nocuit ſua culpa duobus.
Quid meruiſtis, oves, placidum pecus, inque tuendos
Natum homines, pleno quæ fertis in ubere nectar?
Mollia quæ nobis veſtras velamina lanas
Præbetis : vitâque magis, quam morte juvatis.
Quid meruêre boves, animal ſine fraude doliſque,
Innocuum, ſimplex, natum tolerare labores ?
Immemor eſt demum, nec frugum munere dignus,
Qui potuit curvi demto modo pondere aratri
Ruricolam mactare ſuum : qui trita labore
Illa , quibus toties durum renovaverat arvum ;
Tot dederat meſſes, percuſſit colla ſecuri.
Nec ſatis eſt, quod tale nefas committitur : ipſos
Inſcripſêre Deos ſceleri : numenque ſupernum
Cæde laboriferi credunt gaudere juvenci.
Victima labe carens, & præſtantiſſima formâ ,
(Nam placuiſſe nocet) vittis præſignis & auro ,
Siſtitur ante aras ; auditque ignara precantem :
Imponique ſuæ videt inter cornua fronti ,
Quas coluit fruges : percuſſaque ſanguine cultros
Inficit in liquidâ prævisos forſitan undâ,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Protinus ereptas viventi pectore fibras
Inſpiciunt: menteſque Deûm ſcrutantur in illis.
Unde fames homini vetitorum tanta ciborum?
Audetis veſci, genus ô mortale? quod, oro,
Ne facite: & monitis animos advertite noſtris.
Cumque boum dabitis cæſorum membra palato;
Mandere vos veſtros ſcite & ſentite colonos.
Et quoniam Deus ora movet; ſequar ora moventem
Rite Deum; Delphoſque meos, ipſumque recludam
Æthera; & auguſtæ reſerabo oracula mentis.
Magna, nec ingeniis eveſtigata priorum,
Quæque diu latuêre, canam. juvat ire per alta
Aſtra: juvat, terris & inerti ſede relictis,
Nube vehi; validique humeris inſiſtere Atlantis:
Palanteſque animos paſſim, ac rationis egentes
Deſpectare procul, trepidoſque obitumque timentes
Sic exhortari; ſeriemque evolvere fati.
  O genus attonitum gelidæ formidine mortis
Quid Styga, quid tenebras, quid nomina vana timetis,
Materiem vatum, falſique piacula mundi?
Corpora ſive rogus flammâ, ſeu tabe vetuſtas
Abſtulerit, mala poſſe pati non ulla putetis.
Morte carent animæ: ſemperque, priore relictâ
Sede, novis domibus habitant vivuntque receptæ.
Ipſe ego (nam memini) Trojani tempore belli
Panthoïdes Euphorbus eram: cui pectore quondam
Sedit in adverſo gravis haſta minoris Atridæ.
Cognovi clypeum lævæ geſtamina noſtræ
Nuper Abantêis templo Junonis in Argis.
Omnia mutantur: nihil interit. errat, & illinc
Huc venit, hinc illuc, & quoſlibet occupat artus
Spiritus: eque feris humana in corpora tranſit,
Inque feras noſter: nec tempore deperit ullo.
Utque novis fragilis ſignatur cera figuris,
Nec manet ut fuerat, nec formas ſervat eaſdem;
Sed tamen ipſa eadem eſt: animam ſic ſemper eandem
Eſſe,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Eſſe, ſed in varias doceo migrare figuras.
Ergo, ne pietas ſit victa cupidine ventris,
Parcite (vaticinor) cognatas cæde nefandâ
Exturbare animas: nec ſanguine ſanguis alatur.
Et quoniam magno feror æquore, plenaque ventis
Vela dedi; nihil eſt toto quod perſtet in orbe.
Cuncta fluunt: omniſque vagans formatur imago.
Ipſa quoque aſſiduo labuntur tempora motu
Non ſecus ac flumen. neque enim conſiſtere flumen,
Nec levis hora poteſt: ſed ut unda impellitur undâ,
Urgeturque prior venienti, urgetque priorem,
Tempora ſic fugiunt pariter, pariterque ſequuntur:
Et nova ſunt ſemper. nam quod fuit ante, relictum eſt:
Fitque, quod haud fuerat: momentaque cuncta novantur.
Cernis & emerſas in lucem tendere noctes:
Et jubar hoc nitidum nigræ ſuccedere nocti.
Nec color eſt idem cælo, cum laſſa quiete
Cuncta jacent mediâ; cumque albo Lucifer exit
Clarus equo: rurſumque alius, cum prævia luci
Tradendum Phœbo Palantias inficit orbem.
Ipſe Dei clypeus, terrâ cum tollitur imâ,
Mane rubet: terrâque, rubet, cum conditur imâ:
Candidus in ſummo eſt. melior natura quod illic
Ætheris eſt, terræque procul contagia vitat.
Nec par aut eadem nocturnæ forma Dianæ
Eſſe poteſt unquam: ſemperque hodierna ſequente,
Si creſcit, minor eſt; major, ſi contrahit orbem.
Quid? non in ſpecies ſuccedere quattuor annum
Aſpicis ætatis peragentem imitamina noſtræ?
Nam tener, & lactens, puerique ſimillimus ævo
Vere novo eſt. tunc herba nitens, & roboris expers
Turget, & inſolida eſt; & ſpe delectat agreſtem.
Omnia tum florent; florumque coloribus almus
Ridet ager: neq; adhuc virtus in frondibus ulla eſt.
Tranſit in Æſtatem, poſt Ver, robuſtior Annus:



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Fitque valens juvenis. neque enim robuſtior ætas
Ulla, nec uberior: nec, quæ magis æſtuet, ulla eſt.
Excipit Autumnus, poſito fervore juventæ
Maturus, mitiſque inter juvenemque ſenemque;
Temperie medius, ſparſis per tempora canis.
Inde ſenilis Hyems tremulo venit horrida paſſu;
Aut ſpoliata ſuos, aut, quos habet, alba capillos.
Noſtra quoque ipſorum ſemper, requieque ſine ullâ,
Corpora vertuntur: nec quod fuimuſve, ſumuſve,
Cras erimus. fuit illa dies, qua ſemina tantum,
Speſque hominum primæ maternâ habitavimus alvo.
Artifices Natura manus admovit: & angi
Corpora viſceribus diſtentæ condita matris
Noluit; eque domo vacuas emiſit in auras.
Editus in lucem jacuit ſine viribus infans:
Mox quadrupes, rituque tulit ſua membra ferarum:
Paulatimque tremens, & nondum poplite firmo
Conſtitit, adjutis aliquo conamine nervis.
Inde valens veloxque fuit: ſpatiumque juventæ
Tranſit: &, emeritis medii quoque temporis annis,
Labitur occiduæ per iter declive ſenectæ.
Subruit hæc ævi demoliturque prioris
Robora: fletque Milon ſenior, cum ſpectat inanes
Illos, qui fuerant ſolidorum mole tororum
Herculeis ſimiles, fluidos pendere lacertos.
Flet quoque, ut in ſpeculo rugas aſpexit aniles,
Tyndaris: & ſecum, cur ſit bis rapta, requirit.
Tempus edax rerum, tuque invidioſa vetuſtas,
Omnia deſtruitis: vitiataque dentibus ævi
Paulatim lentâ conſumitis omnia morte.
Hæc quoque non perſtant, quæ nos elementa vocamus.
Quaſque vices peragant, (animos adhibete,) docebo.
Quattuor æternus genitalia corpora mundus
Continet. ex illis duo ſunt oneroſa, ſuoque
Pondere in inferius, tellus atque unda, feruntur:



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Et totidem gravitate carent: nulloque premente
Alta petunt, aër, atque aëre purior ignis.
Quæ quanquam ſpatio diſtant; tamen omnia fiunt
Ex ipſis; & in ipſa cadunt. reſolutaque tellus
In liquidas roreſcit aquas: tenuatus in auras
Aëraque humor abit: demto quoque pondere rurſus
In ſuperos aër tenuiſſimus emicat ignes.
Inde retro redeunt: idemque retexitur ordo.
Ignis enim denſum ſpiſſatus in aëra tranſit;
Hic in aquas: tellus glomeratâ cogitur undâ.
Nec ſpecies ſua cuique manet. rerumque novatrix
Ex aliis alias reparat Natura figuras.
Nec perit in tanto quicquam (mihi credite) mundo;
Sed variat, faciemque novat: naſcique vocatur,
Incipere eſſe aliud, quam quod fuit ante; morique,
Deſinere illud idem. cum ſint huc forſitan illa,
Hæc tranſlata illuc; ſummâ tamen omnia conſtant.
Nil equidem durare diu ſub imagine eâdem
Crediderim. ſic ad ferrum veniſtis ab auro
Secula. ſic toties verſa es, Fortuna locorum.
Vidi ego, quod fuerat quondam ſolidiſſima tellus,
Eſſe fretum. vidi factas ex æquore terras:
Et procul à pelago conchæ jacuêre marinæ:
Et vetus inventa eſt in montibus anchora ſummis.
Quodque fuit campus, vallem decurſus aquarum
Fecit: & eluvie mons eſt deductus in æquor:
Eque paludosâ ſiccis humus aret arenis:
Quæque ſitim tulerant, ſtagnata paludibus hument.
Hic fontes Natura novos emiſit, at illic
Clauſit: & antiquis tam multa tremoribus orbis
Flumina proſiliunt; aut excæcata reſidunt.
Sic ubi terreno Lycus eſt epotus hiatu;
Exſiſtit procul hinc, alioque renaſcitur ore.
Sic modo combibitur; tecto modo gurgite lapſus
Redditur Argolicis ingens Eraſinus in arvis.
Et Myſum capitiſque ſui ripæque prioris

Pœni-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Pœnituiſſe ferunt, aliâ nunc ire, Caïcum.
Nec non Sicanias volvens Amenanus arenas
Nunc fluit; interdum ſuppreſſis fontibus aret.
Ante bibebatur; nunc quas contingere nolis
Fundit Anigros aquas: poſtquam (niſi vatibus omnis
Eripienda fides) illic lavêre bimembres
Vulnera, clavigeri quæ fecerat Herculis arcus.
Quid? non & Scythicis Hypanis de montibus ortus,
Qui fuerat dulcis, ſalibus vitiatur amaris?
Fluctibus ambitæ fuerant Antiſſa Pharoſque,
Et Phœniſſa Tyros: quarum nunc inſula nulla eſt.
Leucada continuam veteres habuêre coloni:
Nunc freta circuëunt. Zancle quoq; juncta fuiſſe
Dicitur Italiæ: donec confinia pontus
Abſtulit; & mediâ tellurem reppulit undâ.
Si quæras Helicen & Burin Achaïdas urbes;
Invenies ſub aquis: & adhuc oſtendere nautæ
Inclinata ſolent cum mœnibus oppida merſis.
Eſt prope Pitthêan tumulus Trœzena, ſine ullis
Arduus arboribus, quondam planiſſima campi
Area, nunc tumulus: nam (res horrenda relatu)
Vis fera ventorum, cœcis incluſa cavernis,
Exſpirare aliquâ cupiens, luctataque fruſtra
Liberiore frui cælo, cum carcere rima
Nulla foret toto, nec pervia flatibus eſſet;
Extentam tumefecit humum: ceu ſpiritus oris
Tendere veſicam ſolet, aut derepta bicorni
Terga capro. tumor ille loco permanſit; & alti
Collis habet ſpeciem: longoque induruit ævo.
Plurima cum ſubeant, audita aut cognita vobis,
Pauca ſuper referam. quid? non & lympha figuras
Datque capitque novas? medio tua, corniger Ammon,
Unda die gelida eſt: ortuque obituque caleſcit.
Admotis Athamanis aquis accendere lignum
Narratur; minimos cum Luna receſſit in orbes.
Flumen habent Cicones, quod potum ſaxea reddit



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Viſcera: quod tactis inducit marmora rebus.
Crathis, & huic Sybaris noſtris conterminus arvis,
Electro ſimiles faciunt auroque capillos.
Quodque magis mirum, ſunt qui non corpora tantum,
Verum animos etiam valeant mutare, liquores.
Cui non audita eſt obſcœnæ Salmacis undæ?
Æthiopeſque lacus? quos ſi quis faucibus hauſit,
Aut furit; aut mirum patitur gravitate ſoporem.
Clitorio quicunque ſitim de fonte levarit,
Vina fugit; gaudetque meris abſtemius undis.
Seu vis eſt in aquâ calido contraria vino:
Sive, quod indigenæ memorant, Amithaone natus,
Prœtidas attonitas poſtquam per carmen & herbas
Eripuit furiis; purgamina mentis in illas
Miſit aquas: odiumque meri permanſit in undis.
Huic fluit effectu diſpar Lynceſtius amnis,
Quem quicunque parùm moderato gutture traxit;
Haud aliter titubat, quam ſi mera vina bibiſſet.
Eſt locus Arcadiæ (Pheneon dixêre priores)
Ambiguis ſuſpectus aquis. quas nocte timeto:
Nocte nocent potæ. ſine noxâ luce bibuntur.
Sic alias aliaſque lacus & flumina vires
Concipiunt. tempuſque fuit, quo navit in undis,
Nunc ſedet Ortygie. timuit concurſibus Argo
Undarum ſparſas Symplegadas eliſarum;
Quæ nunc immotæ perſtant, ventiſque reſiſtunt.
Nec, quæ ſulfureis ardet fornacibus, Ætne
Ignea ſemper erit: neque enim fuit ignea ſemper.
Nam ſive eſt animal tellus, & vivit, habetque
Spiramenta locis flammam exhalantia multis;
Spirandi mutare vias, quotieſque movetur,
Has finire poteſt, illas aperire cavernas:
Sive leves imis venti cohibentur in antris;
Saxaque cum ſaxis, & habentem ſemina flammæ
Materiem jactant, ea concipit ictibus ignem;

Antra relinquentur ſedatis frigida ventis :
Sive bituminex rapiunt incendia vires ,
Luteave exiguis areſcunt ſulfura fumis ;
Nempe ubi terra cibos alimentaque pinguia flammæ
Non dabit, abſumtis per longum viribus ævum,
Naturæque ſuum nutrimen deerit edaci ;
Non feret illa famem : deſertaque deſeret ignes.
Eſſe viros fama eſt in Hyperboreâ Pallene :
Qui ſoleant levibus velari corpora plumis ;
Cum Tritoniacam novies ſubiêre paludem.
Haud equidem credo : ſparſæ quoque membra veneno
Exercere artes Scythides memorantur eaſdem.
Si qua fides rebus tamen eſt addenda probatis ;
Nonne vides, quæcunque morâ fluidove calore
Corpora tabuerint, in parva animalia verti ?
I quoque, delectos mactatos obrue tauros ;
Cognita res uſu : de putri viſcere paſſim
Florilegæ naſcuntur apes. quæ more parentum
Rura colunt : operique favent ; in ſpemque laborant.
Preſſus humo bellator equus crabronis origo eſt.
Concava littoreo ſi demas brachia cancro ;
Cætera ſupponas terræ ; de parte ſepulta
Scorpius exibit : caudâque minabitur uncâ.
Quæque ſolent canis frondes intexere filis
Agreſtes tineæ , ( res obſervata colonis,
Ferali mutant cum papilione figuram )
Semina limus habet virides generantia ranas :
Et generat truncas pedibus. mox apta natando
Crura dat. utque eadem ſint longis ſaltibus apta ;
Poſterior partes ſuperat menſura priores.
Nec catulus partu, quem reddidit urſa recenti,
Sed male viva caro eſt. lambendo mater in artus
Fingit : & in formam, quantam capit ipſa , reducit.
Nonne vides, quos cera tegit ſexangula, fœtus

Melliferarum apium ſine membris corpora naſci,
Et feroſque pedes, ferasſque aſſumere pennas?
Junonis volucrem, quæ caudâ ſidera portat,
Armigerumque Jovis, Cythereïadaſque columbas,
Et genus omne avium, mediis è partibus ovi
Ni ſciret fieri, fieri quis poſſe putaret?
Sunt qui, cum clauſo putrefacta eſt ſpina ſepulchro,
Mutari credant humanas angue medullas.
Hæc tamen ex aliis ducunt primordia rebus:
Una eſt, quæ reparet, ſeque ipſa reſeminet, ales.
Aſſyrii Phœnica vocant. non fruge, neque herbis,
Sed thuris lacrymis, & ſucco vivit amomi.
Hæc ubi quinque ſuæ complevit ſecula vitæ,
Ilicis in ramis, tremulæve cacumine palmæ,
Unguibus & pando nidum ſibi conſtruit ore.
Quo ſimul ac caſias, & nardi lenis ariſtas,
Quaſſaque cum fulvâ ſubſtravit cinnama myrrhâ;
Se ſuper imponit: finitque in odoribus ævum.
Inde ferunt, totidem qui vivere debeat annos,
Corpore de patrio parvum Phœnica renaſci.
Cum dedit huic ætas vires; onerique ferendo eſt;
[Ponderibus nidi ramos levat arboris altæ:]
Fertque pius cunaſq; ſuas, patriumq; ſepulchrum;
Perque leves auras Hyperionis urbe potitus,
Ante fores ſacras Hyperionis æde reponit.
Si tamen eſt aliquid miræ novitatis in iſtis;
Alternare vices, & quæ modo fœmina tergo
Paſſa marem eſt, nunc eſſe marem miremur hyænam.
Id quoque, quod ventis animal nutritur & aurâ,
Protinus aſſimulat tactu quoſcunque colores.
Victa racemifero lyncas dedit India Baccho:
E quibus (ut memorant) quidquid veſica remiſit,
Vertitur in lapides; & congelat aëre tacto.
Sic & curalium, quo primum contigit auras
Tempore, dureſcit: mollis fuit herba ſub undis.

Deſeret ante dies; & in alto Phœbus anhelos
Æquore tinget equos; quam conſequar omnia dictis
In ſpecies tranſlata novas. ſic tempore verti
Cernimus, atque illas aſſumere robora gentes;
Concidere has. ſic magna fuit cenſuque viriſque,
Perque decem potuit tantum dare ſanguinis annos,
Nunc humilis veteres tantummodo Troja ruinas,
Et pro divitiis tumulos oſtendit avorum.
[Clara fuit Sparte: magnæ viguere Mycenæ:
Nec non Cecropiæ; nec non Amphionis arces.
Vile ſolum Sparte eſt: altæ cecidere Mycenæ.
Oedipodioniæ quid ſunt niſi fabula Thebæ?
Quid Pandioniæ reſtant niſi nomen Athenæ?]
Nunc quoque Dardaniam fama eſt conſurgere Romam:
Appenninigenæ quæ proxima Tibridis undis
Mole ſub ingenti rerum fundamina ponit.
Hæc igitur formam creſcendo mutat; & olim
Immenſi caput orbis erit. ſic dicere vates,
Faticinaſque ferunt ſortes: quantumque recordor,
Priamides Helenus flenti, dubioque ſalutis,
Dixerat Æneæ, cum res Trojana labaret.
Nate Deâ, ſi nota ſatis præſagia noſtræ
Mentis habes; non tota cadet te ſoſpite Troja.
Flamma tibi ferrumque dabunt iter. ibis; & unà
Pergama rapta feres: donec Trojæque tibique
Externum patrio contingat amicius arvum.
Urbem & jam cerno Phrygios debere nepotes;
Quanta nec eſt, nec erit, nec viſa prioribus annis.
Hanc alii proceres per ſæcula longa potentem,
Sed dominam rerum de ſanguine natus Iüli
Efficiet. quo, cum tellus erit uſa, fruentur
Æthereæ ſedes: cælumque erit exitus illi.
Hæc Helenum ceciniſſe Penatigero Æneæ,
Mente memor refero: cognataque mœnia lætor
Creſcere; & utiliter Phrygibus viciſſe Pelaſgos.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Ne tamen oblitis ad metam tendere longè
Exſpatiemur equis; cælum, & quodcunque ſub illo eſt,
Immutat formas, tellusque,& quidquid in illâ eſt.
Nos quoque pars mundi, (quoniam non corpora ſolum,
Verum etiam volucres animæ ſumus, inque ferinas
Poſſumus ire domos, pecudumque in pectora condi)
Corpora, quæ poſſint animas habuiſſe parentum,
Aut fratrum,aut aliquo junctorum fœdere nobis,
Aut hominum certè, tuta eſſe & honeſta ſinamus:
Neve Thyeſtêis cumulemur viſcera menſis.
Quàm male conſueſcit, quàm ſe parat ille cruori
Impius humano; vituli qui guttura cultro
Rumpit; & immotas præbet mugitibus aures!
Aut qui vagitus ſimiles puerilibus hædum
Edentem jugulare poteſt; aut alite veſci,
Cui dedit ipſe cibos! quantum eſt, quod deſit in iſtis
Ad plenum facinus! quò tranſitus inde paratur!
Bos aret; aut mortem ſenioribus imputet annis:
Horriferum contra Borean ovis arma miniſtret.
Ubera dent ſaturæ manibus preſſanda capellæ.
Retia cum pedicis, laqueoſque, arteſque doloſas
Tollite: nec volucrem viſcatâ fallite virgâ:
Nec formidatis cervos eludite pinnis:
Nec celate cibis uncos fallacibus hamos.
Perdite,ſiqua nocent. verum hæc quoque perdite tantum.
Ora vacent epulis: alimentaque congrua carpant.
Talibus atque aliis inſtructo pectore dictis
In patriam remeaſſe ferunt; ultroque petitum
Accepiſſe Numam populi Latialis habenas.
Conjuge qui felix Nympha, ducibuſque Camœnis,
Sacrificos docuit ritus; gentemque feroci
Aſſuetam bello pacis traduxit ad artes.

Quem, poſtquam ſenior regnumque ævumque peregit,
Exſtinctum Latiæque nurus, populuſque, Patreſque,
Deflevêre Numam. nam conjux urbe relictâ
Vallis Aricinæ denſis latet abdita ſilvis:
Sacraque Oreſtêæ gemitu queſtuque Dianæ
Impedit. ah quoties Nymphæ nemoriſque lacûſque,
Ne faceret, monuêre; & conſolantia verba
Dixere! ah quoties flenti Theſeïus heros,
Siſte modum, dixit: neque enim fortuna querenda
Sola tua eſt. ſimiles aliorum reſpice caſus:
Mitius iſta feres. utinamque exempla dolentem,
Non mea te poſſent relevare! ſed & mea poſſunt.
Fando aliquem Hippolytum veſtras (puto) contigit aures,
Credulitate patris, ſceleratæ fraude novercæ
Occubuiſſe neci. mirabere, vixque probabo:
Sed tamen ille ego ſum. me Paſiphaeïa quondam
Tentatum fruſtra, patrium temeraſſe cubile
[Quod voluit, finxit voluiſſe: & crimine verſo,]
(Indiciine metu magis, offenſâne repulſæ,)
Arguit. immeritumque pater projecit ab urbe;
Hoſtilique caput prece deteſtatur euntis.
Pitthêan profugo curru Trœzena petebam;
Jamque Corinthiaci carpebam littora ponti;
Cum mare ſurrexit: cumuluſque immanis aquarum
In montis ſpeciem curvari, & creſcere viſus;
Et dare mugitus; ſummoque cacumine findi.
Corniger hinc taurus ruptis expellitur undis,
Pectoribuſque tenus molles erectus in auras,
Naribus & patulo partem maris evomit ore.
Corda pavent comitum. mihi mens interrita manſit,
Exſiliis contenta ſuis. cum colla feroces
Ad freta convertunt, arrectiſque auribus horrent
Quadrupedes; monſtrique metu turbantur; & altis

Præcipitant currum ſcopulis. ego ducere vanâ
Fræna manu, ſpumis albentibus oblita, luctor:
Et retro lentas tendo reſupinus habenas.
Nec vires tamen has rabies ſuperaſſet equorum;
Nî rota, perpetuum qua circumvertitur axem,
Stipitis occurſu fracta ac disjecta fuiſſet.
Excutior curru: loriſque tenentibus artus
Viſcêra viva trahi, nervos in ſtirpe teneri,
Membra rapi partim, partim reprenſa relinqui,
Oſſa gravem dare fracta ſonum, feſſamque videres
Exhalari animam; nullaſque in corpore partes,
Noſcere quas poſſes: unumque erat omnia vulnus.
Num potes, aut audes cladi componere noſtræ,
Nympha, tuam? vidi quoque luce carentia regna:
Et lacerum fovi Phlegethontide corpus in undâ.
Nec, niſi Apollineæ valido medicamine prolis,
Reddita vita foret. quam poſtquam fortibus herbis
Atque ope Pæoniâ, Dite indignante, recepi;
Tum mihi, ne præſens augerem muneris hujus
Invidiam, denſas objecit Cynthia nubes:
Utque forem tutus; poſſemque impune videri;
Addidit ætatem: nec cognoſcenda reliquit
Ora mihi. Cretenque diu dubitavit habendam
Traderet, an Delon. Delo Cretâque relictis
Hic poſuit: nomenque ſimul, quod poſſit equorum
Admonuiſſe, jubet deponere: Quique fuiſti
Hippolytus, dixit, nunc idem Virbius eſto.
Hoc nemus inde colo. de Dîſque minoribus unus
Numine ſub dominæ lateo: atque accenſeor illi.
Non tamen Egeriæ luctus aliena levare
Damna valent: montiſque jacens radicibus imis
Liquitur in lacrymas: donec pietate dolentis
Mota ſoror Phœbi gelidum de corpore fontem
Fecit; & æternas artus tenuavit in undas.
At Nymphas tetigit nova res: & Amazone natus
Haud aliter ſtupuit, quam cum Tyrrhenus arator

Fatalem glebam mediis aſpexit in arvis,
Sponte ſuâ primum, nulloque agitante, moveri:
Sumere mox hominis, terræque amittere formam;
Oraque venturis aperire recentia fatis.
Indigenæ dixêre Tagen: qui primus Etruſcam
Edocuit gentem caſus aperire futuros.
Utve Palatinis hærentem collibus olim,
Cum ſubito vidit frondeſcere Romulus haſtam;
Quæ radice nova, non ferro ſtabat adacto:
Et jam non telum, ſed lenti viminis arbor,
Non exſpectatas dabat admirantibus umbras.
Aut ſua flumineâ cum vidit Cipus in undâ
Cornua, (vidit enim) falſamque in imagine credens
Eſſe fidem, digitis ad frontem ſæpe relatis,
Quæ vidit, tetigit. nec jam ſua lumina damnans
Reſtitit, ut victor domito remeabat ab hoſte.
Ad cælumque oculos, & eodem brachia tollens,
Quicquid, ait, Superi, monſtro portenditur iſto,
Seu lætum eſt, patriæ lætum, populoque Quirini;
Sive minax, mihi ſit. viridique è ceſpite factas
Placat odoratis herboſas ignibus aras:
Vinaque dat pateris: mactatarumque bidentum,
Quid ſibi ſignificent, trepidantia conſulit exta.
Quæ ſimul inſpexit Tyrrhenæ gentis haruſpex;
Magna quidem rerum molimina vidit in illis;
Non manifeſta tamen. cum verò ſuſtulit acre
A pecudis fibris ad Cipi cornua lumen;
Rex, ait, ô ſalve: tibi enim, tibi, Cipe, tuiſque
Hic locus & Latiæ parebunt cornibus arces.
Tu modo rumpe moram: portaſque intrare patentes
Appropera: ſic fata jubent. namque Urbe receptus
Rex eris; & ſceptro tutus potiêre perenni.
Rettulit ille pedem: torvamque à mœnibus Urbis
Avertens faciem, Procul, ah procul omina, dixit,
Talia Dî pellant: multoque ego juſtius ævum
Exſul agam; quam me videant Capitolia regem.

Dixit : & extemplo populumque gravemque Senatum
Convocat. ante tamen pacali cornua lauro
Velat : & aggeribus factis à milite forti
Inſiſtit : priſcoque Deos è more precatus ,
En , ait , hic unus, quem vos ni pellitis urbe ,
Rex erit. is qui ſit , ſigno , non nomine, dicam.
Cornua fronte gerit. quem vobis indicat augur ,
Si Romam intrarit , famularia jura daturum.
Ille quidem potuit portas irrumpere apertas ;
Sed nos obſtitimus : quamvis conjunctior illo
Nemo mihi eſt. vos Urbe virum prohibete, Quirites;
Vel, ſi dignus erit , gravibus vincite catenis :
Aut finite metum fatalis morte tyranni.
Qualia ſuccinctis, ubi trux inſibilat Eurus ,
Murmura pinetis fiunt ; aut qualia fluctus
Æquorei faciunt , ſi quis procul audiat illos ;
Tale ſonat populus. ſed per confuſa frementis
Verba tamen vulgi vox eminet una , Quis ille ?
Et ſpectant frontes : prædictaque cornua quærunt.
Rurſus ad hos Cipus, Quem poſcitis, inquit, habetis :
Et demtâ capiti populo prohibente coronâ
Exhibuit gemino præſignia tempora cornu.
Demiſère oculos omnes ; gemitumque dedêre :
Atque illud meritis clarum (quis credere poſſit ?)
Inviti vidêre caput : nec honore carere
Ulterius paſſi , feſtam impoſuêre coronam.
At proceres , quoniam muros intrare vetaris ,
Ruris honorati tantum tibi , Cipe , dedêre ,
Quantum depreſſo ſubjectis bubus aratro
Complecti poſſes ad finem Solis ab ortu.
Cornuaque æratis miram referentia formam
Poſtibus inſculpunt, longum manſura per ævum.
Pandite nunc, Muſæ,præſentia numina vatum,
( Scitis enim, nec vos fallit ſpatioſa vetuſtas )
Unde Coroniden circumflua Tibridis alveo

Inſula Romuleæ ſacris adſciverit urbis.
Dira lues quondam Latias vitiaverat auras,
Pallidaque exſangui ſquallebant corpora tabo.
Funeribus feſſi poſtquam mortalia cernunt
Tentamenta nihil, nihil artes poſſe medentum;
Auxilium cæleſte petunt: mediamque tenentes
Orbis humum Delphos adeunt oracula Phœbi:
Utque ſalutiferâ miſeris ſuccurrere rebus
Sorte velit, tantæque urbis mala finiat, orant.
Et locus, & laurus, &, quas habet illa, pharetræ,
Intremuêre ſimul: cortinaque reddidit imo
Hanc adyto vocem; pavefactaque pectora movit:
Quod petis hinc, propiore loco, Romane, petiſſes;
Et pete nunc propiore loco. nec Apolline vobis,
Qui minuat luctus, opus eſt; ſed Apolline nato.
Ite bonis avibus: prolemque arceſſite noſtram.
Juſſa Dei prudens poſtquam accepêre Senatus;
Quam colat, explorant, juvenis Phœbeïus urbem:
Quique petant ventis Epidauria littora mittunt.
Quæ ſimul incurvâ miſſi tetigêre carinâ;
Concilium Graioſque patres adiêre: darentque
Oravêre Deum; qui præſens funera gentis
Finiat Auſoniæ. certas ita dicere ſortes.
Diſſidet, & variat ſententia: parſque negandum
Non putat auxilium; multi renuêre, ſuamque
Non emittere opem, nec numina tradere ſuadent.
Dum dubitant; ſeram pepulêre crepuſcula lucem:
[Umbraque telluris tenebras induxerat orbi:]
Cum deus in ſomnis opifer conſiſtere viſus
Ante tuum, Romane, torum; ſed qualis in æde
Eſſe ſolet: baculumque tenens agreſte ſiniſtrâ,
Cæſariem longæ dextrâ deducere barbæ:
Et placido tales emittere pectore voces:
Pone metus: veniam; ſimulacraque noſtra relinquam.
Hunc modo ſerpentem, baculum qui nexibus ambit,

Perſpice: & uſque nota viſu, ut cognoſcere poſſis.
Vertar in hunc: ſed major ero; tantuſque videbor,
In quantum verti cæleſtia corpora debent.
Extemplo cum voce Deus, cum voce Deoque
Somnus abit: ſomnique fugam lux alma ſecuta eſt.
Poſtera ſidereos Aurora fugaverat ignes:
Incerti quid agant proceres ad templa petiti
Conveniunt operoſa Dei: quaque ipſe morari
Sede velit, ſignis cæleſtibus indicet, orant.
Vix bene deſierant; cum criſtis aureus altis
In ſerpente Deus prænuntia ſibila miſit:
Adventuque ſuo ſignumque, araſque, foreſque,
Marmoreumque ſolum, faſtigiaque aurea movit:
Pectoribuſque tenus mediâ ſublimis in æde
Conſtitit: atque oculos circumtulit igne micantes.
Territa turba pavet. cognovit numina caſtos
Evinctus vittâ crines albente ſacerdos:
Et, Deus en, Deus en; linguiſque animiſque favete,
Quiſquis ades, dixit. ſis, ô pulcerrime, viſus
Utiliter: populoſque juves tua ſacra colentes.
Quiſquis adeſt, juſſum venerantur numen; & omnes
Verba ſacerdotis referunt geminata: piumque
Æneadæ præſtant & mente & voce favorem.
Annuit his: motiſque Deus rata pignora criſtis,
Ter repetita dedit vibratâ ſibila linguâ.
Tum gradibus nitidis delabitur; oraque retro
Flectit: & antiquas abiturus reſpicit aras:
Aſſuetaſque domos, habitataque templa ſalutat.
Inde per injectis adopertam floribus ingens
Serpit humum; flectitque ſinus: mediamque per urbem
Tendit ad incurvo munitos aggere portus.
Reſtitit hîc: agmenque ſuum, turbæque ſequentis
Officium placido viſus dimittere vultu;
Corpus in Auſoniâ poſuit rate. numinis illa
Senſit onus: preſsâque Dei gravitate carinâ



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Æneadæ gaudent : cæſoque in littore tauro
Torta coronatæ ſolvunt retinacula puppis.
Impulerat levis aura ratem. Deus eminet alte :
Impoſitâque premens puppim cervice recurvam,
Cæruleas deſpectat aquas : modicisque per æquor
Iönium Zephyris ſexto Pallantidos ortu
Italiam tenuit; prætereque Lacinia templo
Nobilitata Deæ Scylacêaque littora fertur.
Linquit Iäpygiam, læviſque Amphiſſia remis
Saxa fugit : dextrâ prærupta Ceraunia parte,
Romechiumque legit, Caulonaque, Naryciamque,
Evincitque fretum, Siculique anguſta Pelori,
Hippotadæque domos regis, Themeſeſque metalla;
Leucoſiamque petit, tepidique roſaria Pæſti.
Inde legit Capreas, promontoriumque Minervæ,
Et Surrentino generoſos palmite colles,
Herculeamque urbem, Stabiaſque & in otia natam
Parthenopen, & ab hac Cumææ templa Sibyllæ.
Hinc calidi fontes, lentiſciferumque tenentur
Linternum, multamque trahens ſub gurgite arenam
Vulturnus, niveiſque frequens Sinüeſſa colubris:
Minturnæque graves, & quam tumulavit alumnus,
Antiphatæque domus, Trachaſque obſeſſa palude,
Et tellus Circæa, & ſpiſſi littoris Antium.
Huc ubi veliferam nautæ advertêre carinam;
( Aſper enim jam pontus erat ) Deus explicat orbes:
Perque ſinus crebros & magna volumina labens,
Templa parentis init, flavum tangentia littus.
Æquore pacato patrias Epidaurius aras
Linquit : & hoſpitio juncti ſibi numinis uſus
Littoream tractu ſquamæ crepitantis arenam
Sulcat : &, innixus moderamine navis, in altâ
Puppe caput poſuit : donec Caſtrumque, ſacraſque
Lavinî ſedes, Tiberinaque ad oſtia venit.
Huc omnes populi paſſim, matrumque patrumque
Obvia turba ruit; quæque ignes, Troïca, ſervant,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Veſta, tuos: lætoque Deum clamore ſalutant.
Quaque per adverſas navis cita ducitur undas,
Thura ſuper ripas, aris ex ordine factis,
Parte ab utrâque ſonant: & odorant aëra fumis:
Ictaque conjectos incalfacit hoſtia cultros.
Jamque caput rerum Romanam intraverat urbem;
Erigitur ſerpens; ſummoque acclinia malo
Colla movet: ſedeſque ſibi circumſpicit aptas.
Scinditur in geminas partes circumfluus amnis:
Inſula nomen habet: laterumque à parte duorum
Porrigit æquales mediâ tellure lacertos.
Huc ſe de Latiâ pinu Phœbeïus anguis
Contulit: & finem, ſpecie cæleſte reſumtâ,
Luctibus impoſuit; venitque ſalutifer Urbi.
 Hic tamen acceſſit delubris advena noſtris:
Cæſar in Urbe ſuâ Deus eſt. quem Marte togâque
Præcipuum, non bella magis finita triumphis,
Reſque domi geſtæ, properataque gloria rerum
In ſidus vertêre novum. ſtellamque comantem;
Quam ſua progenies. neque enim de Cæſaris actis
Ullum majus opus, quam quod pater exſtitit hujus.
Scilicet æquoreos plus eſt domuiſſe Britannos,
Perque papyriferi ſeptemflua flumina Nili
Victrices egiſſe rates: Numidaſque rebelles,
Cinyphiumque Jubam, Mithridatêiſque tumentem
Nominibus Pontum, populo adjeciſſe Quirini;
Et multos meruiſſe, aliquos egiſſe triumphos;
Quam tantum genuiſſe virum, quo præſide rerum
Humano generi, Superi caviſtis abundè.
Ne foret hic igitur mortali ſemine cretus;
Ille Deus faciendus erat. quod ut aurea vidit
Æneæ genitrix; vidit quoque triſte parari
Pontifici letum; & conjurata arma moveri;
Palluit: & cunctis, ut cuique erat obvia, Divis,
Aſpice, dicebat, quantâ mihi mole parentur
Inſidiæ: quantâque caput cum fraude petatur,


Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Quod de Dardanio ſolum mihi reſtat Iülo.
Solane ſemper ero juſtis exercita curis?
Quam modo Tydidæ Calydonia vulneret haſta,
Nunc male defenſæ confundant mœnia Trojæ.
Quæ videam natum longis erroribus actum,
Jactarique freto, ſedeſque intrare ſilentum;
Bellaque cum Turno gerere; aut, ſi vera fatemur,
Cum Junone magis. quid nunc antiqua recordor
Damna mei generis? timor hic meminiſſe priorum
Non ſinit. in me acui ſceleratos cernitis enſes.
Quos prohibete, precor; facinuſque repellite: neve
Cæde ſacerdotis flammas exſtinguite Veſtæ.
Talia nequicquam toto Venus anxia cælo
Verba jacit: Superoſque movet. qui rumpere quanquam
Ferrea non poſſunt veterum decreta ſororum;
Signa tamen luctûs dant haud incerta futuri.
Arma ferunt inter nigras crepitantia nubes,
Terribileſque tubas, auditaque cornua cælo
Præmonuiſſe nefas. Phœbi quoque triſtis imago
Lurida ſollicitis præbebat lumina terris.
Sæpe faces viſæ mediis ardere ſub aſtris:
Sæpe inter nimbos guttæ cecidêre cruentæ.
Cærulus & vultum ferrugine Lucifer atrâ
Sparſus erat: ſparſi Lunares ſanguine currus.
Triſtia mille locis Stygius dedit omina bubo;
Mille locis lacrymavit ebur: cantuſque feruntur
Auditi, ſanctis & verba minacia lucis.
Victima nulla litat: magnoſque inſtare tumultus
Fibra monet; cæſumque caput reperitur in extis.
Inque foro; circumque domos, & templa Deorum
Nocturnos ululaſſe canes; umbraſque ſilentum
Erraviſſe ferunt; motamque tremoribus urbem.
Non tamen inſidias ventûraque vincere fata
Præmonitus potuêre Deûm: ſtrictique feruntur
In templum gladii. neque enim locus ullus in Urbe

Ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Ad facinus, diramque placet, niſi Curia, cædem.
Tum vero Cytherêa manu percuſſit utrâque
Pectus: & æthereâ molitur condere nube;
Qua prius infeſto Paris eſt ereptus Atridæ:
Et Diomedêos Æneas fugerat enſes.
Talibus hanc genitor: Sola inſuperabile fatum,
Nata, movere paras? intres licet ipſa ſororum
Tecta trium; cernes illic molimine vaſto
Ex ære, & ſolido rerum tabularia ferro:
Quæ neque concurſum cæli, neque fulminis iram,
Nec metuunt ullas tuta atque æterna ruinas.
Invenies illic inciſa adamante perenni
Fata tui generis. legi ipſe; animoque notavi:
Et referam: ne ſis etiamnum ignara futuri.
Hic ſua complevit (pro quo, Cytherêa, laboras)
Tempora, perfectis, quos terræ debuit, annis,
Ut Deus accedat cælo, templiſque colatur,
Tu facies, natuſque ſuus, qui nominis hæres,
Impoſitum feret Urbis onus: cæſique parentis
Nos in bella ſuos fortiſſimus ultor habebit.
Illius auſpiciis obſeſſæ mœnia pacem
Victa petent Mutinæ: Pharſalia ſentiet illum,
Æmathiâque iterum madefacti cæde Philippi:
Et Magnum Siculis nomen ſuperabitur undis:
Romanique ducis conjux Ægyptia tedæ
Non bene fiſa cadet: fruſtraque erit illa minata,
Servitura ſuo Capitolia noſtra Canopo.
Quid tibi Barbariem, gentes ab utroque jacentes
Oceano numerem? quodcumque habitabile tellus
Suſtinet, hujus erit. pontus quoque ſerviet illi.
Pace datâ terris, animum ad civilia vertet
Jura ſuum, legeſque feret juſtiſſimus auctor:
Exemploque ſuo mores reget: inque futuri
Temporis ætatem venturorumque nepotum
Proſpiciens, prolem ſanctâ de conjuge natam
Ferre ſimul nomenque ſuum curaſque jubebit.

Nec,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Nec, niſi cum ſenior ſimiles æquaverit annos,
Æthereas ſedes cognataque ſidera tanget.
Hanc animam interea cæſo de corpore raptam
Fac jubar, ut ſemper Capitolia noſtra Forumque
Divus ab excelſâ proſpectet Julius æde.
   Vix ea fatus erat; mediâ cum ſede Senatûs
Conſtitit alma Venus nulli cernenda: ſuique
Cæſaris eripuit membris, nec in aëra ſolvi
Paſſa recentem animam, cæleſtibus intulit aſtris.
Dumque tulit; lumen capere, atque ignescere ſenſit:
Emiſitque ſinu. Luna volat altius illa:
Flammiferumque trahens ſpatioſo limite crinem
Stella micat, natique videns benefacta; fatetur
Eſſe ſuis majora; & vinci gaudet ab illo.
Hic ſua præferri quanquam vetat acta paternis;
Libera fama tamen, nulliſque obnoxia juſſis,
Invitum præfert; unâque in parte repugnat.
Sic magni cedit titulis Agamemnonis Atreus:
Ægea ſic Theſeus, ſic Pelea vincit Achilles.
Denique, ut exemplis ipſos æquantibus utar,
Sic & Saturnus minor eſt Jove. Jupiter arces
Temperat æthereas, & mundi regna triformis:
Terra ſub Auguſto. pater eſt & rector uterque.
Dî, precor, Æneæ comites, quibus enſis & ignis
Ceſſerunt, Dîque Indigetes, genitorque, Quirine,
Urbis, & invicti genitor, Gradive, Quirini,
Veſtaque Cæſareos inter ſacrata Penates;
Et cum Cæſarêa tu, Phœbe domeſtice, Veſtâ,
Quique tenes altus Tarpeias Jupiter arces,
Quoſque alios vati fas appellare piumque;
Tarda ſit illa dies, & noſtro ſerior ævo,
Qua caput Auguſtum, quem temperat, orbe relicto
Accedat cælo: faveatque precantibus abſens.
   Jamque opus exegi: quod nec Jovis ira, nec ignes,
Nec poterit ferrum, nec edax abolere vetuſtas.
Cum volet illa dies, quæ nil niſi corporis hujus

Jus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Jus habet, incerti ſpatium mihi finiat ævi :
Parte tamen meliore mei ſuper alta perennis
Aſtra ferar : nomenque erit indelebile noſtrum.
Quaque patet domitis Romana potentia terris ;
Ore legar populi : perque omnia ſecula famâ
(Si quid habent veri vatum præſagia,) vivam.

METAMORPHOSEON
FINIS.

# FABULARUM ET RERUM MEMORABILIUM COPIOSUS INDEX.

## A.


Accipiter 247
Achæmenidis relicti in Ætna liberatio 311
Achelous in anguem, & taurum 195, 196
Acheloi atrium. 184
de Achillis armis contentio 289
Achilles Græcorum murus 287
Achillis geſta. 295. mors. 278
Acis, à Polyphemo interfectus, in fluvium 303
Actæon in cervum 65
Actæon eſt præda ſuis canibus 65, 66
Adonis ex Cinyræ & Myrrhæ concubitu 230, 231
Adonis in anemonem 237
Æacus 157, 158
Æneas inter deos indigetes 323, 324
Æneæ naves in Nymphas 322
Æneæ congreſſus cum Sibylla Cumana 310
Æneæ pietas. 296
Æneæ navigatio. 310
Æſacus Priami F. Heſperiæ vim afferre conatur. 259. In Mergum mutatur 260
Æſculapius in ſerpentem 350
Æſculapius Romam arceſſitur. 349. venit 351. Reducit Hippolytum ab inferis 346
Æſculapii inſignia 349
Æſtas. 336
Ætates quatuor hominis 336
Æthiopum lacus furorem inducens 340
Ætna mons ardens 340
Ætnæ incendium 113
Aglauros in lapidem. 58
Ajax in gladium incumbit, & ejus cruor in hyacinthum 290
Ajacis Telamonii pro indipiſcendis Achilleis armis oratio 279
Ajacis fortiter geſta 279
Alcidamantis filia parit columbam 154
Althæa in filio fratrum mortem ulciſcitur 181
Ambracius judex in ſaxum 299
Amenanus fluvius 339
Anaxarete in ſaxum 327
Andromeda objecta belluæ marinæ 99
Andromeda liberatori ſuo nubit 104
Anemone 237
Anguis ex hominis ſpina 342
Anigros fluvius 339
Anii filiæ in columbas 297
Annus in quatuor partes 16
Antigone in ciconiam 125
Antiphates Læſtrygonum rex 313
Antiſſa in continentem 339
Apes è bubulo cadavere 341


Apes

Apes primo ſine pedibus 342
Apollo & Neptunus Trojana mœnia ædificant 243
Apollinis adulteria 126
Appulus paſtor in oleaſtrum 321
Aquæ frigidæ in calidas 329
Aquæ in terras 338
Arachne lanificii peritiſſima 123
Arachnes cum Pallade certamen 123
Arachne in araneam 126
Arcas Caliſtus filius 48
Ardea Turni civitas in avem 323
Arethuſa in fontem 120
Argi oculi in caudam pavonis 33
Ariadnæ corona in ſidus 173
Aries in agnum 152
Arne in monedulam 157
Aſcalaphus in bubonem 119
Atalanta in leænam 236
Atalantæ velocitas 232
Athamanis fons 393
Athamas furens ſe occidit 95
Atlas in montem 99
Attis in pinum 220
Aves ex ovi medulla 342
Auguſtus major Cæſare 355
Autumnus 337

B.

Bacchantium habitus 81
Baccharum habitus 238
Bacchus inſuitur femori Jovis 68
Bacchus in puerum 76
Bacchi acclamationes & cognomina 81
Bacchi nutrices rejuveneſcunt 152
Bacchi adulterium 126
Battus in ſilicem 54
Baucis & Philæmon 186
Bellorum nervi 17
Bombyces in papiliones 341
Boreas raptor Orithyiæ 142
Bos in apes. 341
Boves hoſtiæ 334
Buris urbs abſorpta à mari 339
Byblis fratrem amat 206
Byblis in fontem 212
Byblidis repulſæ querela 210
Byblidis literæ ad Caunum 208

C.

Cadmus & Hermione in dracones 97
Cadmus ſorore non inventa Thebas condit 60
Cadmi congreſſus cum ſerpente, & de eo victoria 62
Cæneus invulnerabilis opprimitur ſilvis. 275. mutatur in avem. 275
Cænis in virum ferro invulnerabilem. 266
Cænis à Neptuno compreſſa optat mutari in virum 266
Cæſar in ſtellam 355
Cæſaris mors 355
Cæſaris mors prædicta 353
Caieta nutrix Æneæ 319
Cajetæ ſepulcrum 319
Calculi nigri in candidos 332
Caliſto in urſam 48
Caliſto & Arcas in ſidera 49
Calliopes cantus 113
Calirrhoës filii impuberes in viros 205

Caly-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Calydonii apri deſcriptio 177
Cum Calydonio apro pugna. 178. de eodem victoria 180
Cancer in Scorpium 341
Canens uxor Pici 316
Canis & vulpes in ſaxa 166
Cannæ vocales 243
Caper hoſtia. 334
Carnium eſus deteſtandus 344
Caïcus fluvius 339
Centauri nuptias Pyrithoi interturbant 267
Cephalus ex formicis cives recipit 162
Cephali telum inevitabile 261
Cephenorum pugna 105
Cepheni in ſaxa 109
Cephiſi nepos in phocam 155
Cerambus in avem 154
Ceraſtæ 223
Cerberus 93
Cerberi ſpuma in aconitum 155
Cercopes in ſimias 309
Ceres advertit raptum filiæ 117
Cereris laus 113
Cerva pro Iphigenia ſuppoſita 262
Cervus manſuetus Cypariſſi 220
Ceyx it conſultum Phœbum 249
Ceyx in halcedinem 258
Ceyx Halcyonæ apparet in ſomnis 256
Ceycis infelix navigatio 251
Ceycis naufragium 253
Chamæleontis natura 342
Chaos in elementa 13
Chione à Diana interfecta 247
Ciconum fluvius ſaxificus 339
Ciniræ natæ in gradus templi 125
Cippus cornutus 347
Circe amat Picum 316
Circæ aula & pediſſequæ 314
Circes veneficia 308
Clitorius fons vino infeſtus 340
Clytie nympha in heliotropium 88
Coæ matres cornutæ 154
Columbæ 297
Combe in avem 154
Coralium 102
Coralium ex molli durum 342
Cornu copiæ 196
Coronis Phlegyæ F. Phœbum amatorem fallit 52
Coronis transfixa telo ab Apolline 50
Coronis Coronei F. in cornicem 51
Corvus candidus proditor Coronidis 50
Crabrones ex equo 341
Crathis capillis electro facit ſimiles. 342
Crepuſculum 92
Creuſa cum patre exuſta 155
Crocos in florem 89
Croton Herculis hoſpes 331
Cyane prohibitura raptum Proſerpinæ, in fontem 116
Cycnus rex in olorem 45
Cycnus Hyries F. in olorem 154
Cygni natura 45
Cygni & Achillis certamen 263
Cygnus invulnerabilis ab Achille

Achille ſtrangulatur 265
Cygnus in avem 265
Cyllarus Centaurus formoſiſſimus 272
Cyllarus cum uxore occumbit 273
Cypariſſus in cupreſſum 220

D.

DÆdalion in accipitrem 246
Dædalius volucer 174
Danaïdes. 94
Daphne in laurum 28
Deianiræ forma 194
Dentes ſerpentini in homines 63
Deorum poteſtas 185
Deorum cum Typhöeo pugna, & cum in fugam conjecti eſſent, ſecutæ mutationes 113
Dercetis in piſcem 82
à Deucalione jacti lapides in viros 24
Dictys mira mors 270
Diluvii deſcriptio 21
Diomedis errores 320
Diomedis à bello reverſi ſedes 320
Diomedis ſocii in aves Diomedeas 321
Draco Heſperius 148
Draco in ſaxum 154
Dryantis Theſſali virtus 269
Dryope in arborem 204

E.

EChinades inſulæ 185
Echo Junonis F. in vocem. 70. in ſilvis 71
Egeria Numæ uxor 344
Egeria in fontem 346
Electrum ex lacrimis ſororum Phaëthontis 45
Elementorum mutationes 338
Equus in crabrones 341
Eraſinus fluvius 338
Eridanus. 44
Eriſichthon Cereris lucum violat. 189
Eriſichthonis Fames 192
Eriſichthonis filia in piſcatorem & alias deinde formas 192
Eumeli filia in avem 155
Euphorbus in Pythagoram 335
Europa à Jove abducta & vitiata 59
Eurylochus non mutatur à Circe. 315

F.

FAmæ domus deſcriptio 262
Famis deſcriptio 192
Fatorum ſeries in adamante 354
Filiarum Orionis exuſtarum favillæ in duos juvenes 298
Fontes & flumina orbis celeberrima 41, 42
Formicæ in Myrmidonas 162
Fulmina Jovis ſecunda 68
Fungi in homines 155
Furiarum ornatus 94

G.

GAlanthis in muſtelam 205
Ganymedis raptus 221
Geſtus ingreſſuri aquas 91
Geſtus tollentis ſecurim 180


Geſtus

Geſtus ſe elevantis è terra 100, & 56
Geſtus & habitus currentis 235
Geſtus expergiſcentis 255
Gigantum ſanguis in homines 17
Glaucus in deum maris 305
Gleba in puerum 347
Græcorum expeditio contra Trojanos 261

H.

HÆmus in montem 125
Halcyones vota pro Ceyce marito 254
Halcyone in halcedinem 258
Hammonis fons 339
Hecuba Ulyſſi ſorte obtingit 292
Hecuba invenit Polydori corpus 294
Hecuba in canem 294
Helenæ forma ætate deterior 339
Helice urbs abſorpta à mari 330
Herculis & Acheloi congreſſus. 195
Herculis labores 298
Herculis ſagittæ ad Troiam vincendam neceſſariæ 200
Herculis ingentia facinora 276
Hercules ab uxore miſſa Neſſi veſte venenata interimitur 198
Herculis apotheoſis. 201
Ex Hermaphrodito & Salmace unum corpus. 91
Herſilia in Oram deam 330
Heſperie effugit vitium illatum ab Æſaco 259
Hiems 336
Hippomenes curſu cum Atalanta certat 235
Hippomenes in leonem 236
Hippolyti mors 345
Hippolytus Virbius 346
Hirundo 141
Humani generis reparatio per lapides 24
Hyacinthus in florem 222
Hyacinthus 290
Hyæna modo mas, modo fœmina 342
Hypanis fluvius 339
Hyrie in ſtagnum 154

I.

JAſon potitur vellere aureo 148
Icari volatus & ſubmerſio 175
Icarium mare, inſulæ 175
Ilithyia in vetulam 202
Inferorum aditus & deſcriptio 93
Ino uxor Athamantis in Leucotheam 96
Inſitio 324
Invidiæ deſcriptio 56
Inus comites Sidoniæ in ſaxa 96
Io comprimitur à Jove 29
Io Inachi F. in vaccam 30
Io in Iſidem 34
Iolaus ſenex in juvenem 205
Jovis adulteria 126
Jovis tres filii juſtitia maxime inſignes 206
Iphigenia immolata 295
Iphis nomen commune viro & fœminæ 214
Iphis puella ardet in puella 214
Iphis puella in maſculum 216



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Iphis amore Anaxaretes ſe ad ſummos ejuſdem poſtes ſuſpendit 327
Iris 254
Iſidis comitatus 215
Itys patri apponitur devorandus 141
Julius Cæſar in cometen 352
Juno in Beroën 67
Jupiter in Dianam 47
Jupiter cauſſa rapiendæ Europæ in taurum 59
Jupiter in aquilam 221
Ixion 94

L.

LAbyrinthus Dædali 173
Lacteus circulus 18
Lanificii tres partes 81
Lanificii partes 123
Laurus Apollini ſacra 28
Lethæa in ſaxum 219
Leucades inſulæ olim continens 339
Leucothea 96
Leucothoë à Phœbo compreſſa in arborem turiferam 88
Leucothoë defoditur viva 87
Lotis nympha in arborem ſui nominis 205
Lunæ mutationes 336
Lupi rabies 248
Lupus Pelei armenta vaſtans in lapidem 249
Luſcinia 141
Lycaon in lupum 19
Lychas in ſcopulum 200
Lycii ruſtici in ranas 133
Lycus fluvius 338
Lynceſtius fluvius inebriat 340
Lyncurium ex lyncum natura 342
Lyncus cædem parans Triptolemo in lyncem feram 122

M.

MArſyæ ſupplicium 133, 134
Medea Æſoni reparat juventutem 152
Medeæ amor erga Jaſonem 144
Meduſæi capitis guttæ ſanguineæ in ſerpentes 98
Meduſæ crines in angues 103
Meleager interimit ſuos avunculos. 181. aper ab eo conficitur. 180
Meleagri ſorores in Meleagrides 184
Melicertes 95
Memnonis rogi favillæ in aves Memnonides 295
Menephron in feram 154
Mercurius in paſtorem 32
Mercurius vitiat Chionem 246
Mergus 260
à Mida tacta in aurum 241
Midæ aures in aſininas 243
Miletus è Minois regno fugit 206
Milo Crotoniates 337
Mineides Thebanæ in veſpertiliones 92
Minerva in anum 123
Minos Scyllam proditricem patris repudiat 171
Minthe nympha in mentham herbam 237
Moloſſi filii in aves 299
Montes altiſſimi 41



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Montes in valles. 338
Mopſus Theſſalus 273
Mori alba poma in ſanguinea 85
Mundus in ſæcula ſive ætates quatuor 15, 16
Mutationes rerum 336
Myrmidones 162
Myrrha deperit parentem. 226. & fruitur 230
Myrrha in arborem 231

N.

NAides in Echinadas inſulas 185
Nais in piſcem 82
Narciſſus Cephiſi F. ab Echo amatur 70
Narciſſus periens ſui amore, in florem mutatur 74
Navis ab Alcinoo Ulyſſi data, in ſaxum 322
Neptunus fretum è terra elicit percuſſu tridentis 125
Neptuni adulteria 126
Neſſi cruor in venenum 197
Neſtoris ætas 266
Neſtoris geſta 273
Niobes jactantia 127
Niobes VII filiorum mors 129
Niobes VII filiarum mors 131
Niobe in marmor 131
Niſus rex in halyætum 173
Numa deorum cultum inſtituit 344
Nyctimene in noctuam 51
Nympharum, Satyrorum, &c. lacrymæ ob Marſyam excoriatum, in flumen 134

O.

OCyrhoë vates 52
Ocyrhoë in equam 53
Olea Minervæ 126
Oleaſter 321
Olenus in ſaxum. 219
Olor 154
Omina nuptiarum inauſpicata 135
Oppidum Phrygium quoddam in ſtagnum 188
Ora dea 330
Orbis incendium 41
Orgiorum deſcriptio 74
Orithyia à Borea rapitur 142
Orphei infauſtæ nuptiæ 217
Orphei deſcenſus ad inferos 217
Orpheus diſcerpitur à Bacchis 238
Orphei lyra 219
Ortygia olim fuit natans inſula 340
Oves hoſtiæ 334
Ovidius quando ſcripſerit Metamorphoſes 355

P.

PActolus fl. fit auriger 242
Palæmon 96
Palamedes 280
Pallenæi viri in aves 341
Palingeneſia Pythagoræ 335
Pan cantu certat cum Apolline 242
Papilio è bombycibus 341
Παρακυπτῶ in ſaxum 219
Pegaſus è collo Meduſæ 103
Peleus Thetin precatur. 244. ea conſilio Protei fruitur 245

Pelei fortitudo 271
Pelias aſtu Medeæ à natabus ſuis interficitur. 153
Pelopis humerus è carneo in eburneum 134
Pentheus Tireſiam ridet, & Bacchi ſacra 74
Pentheus à Bacchis diſcerpitur 80
Perdix in avem 176
Periclymenus in varias formas, & poſtremo in aquilam 276
Perimele in inſulam 185
Periphas in avem 155
Perſei & Andromedæ nuptiæ 102
Peſtilentiæ cauſſa & deſcriptio 159
Phædra 345
Phaëthon præceps in Eridanum 44
Phaëthontis ſorores in arbores 44
Pharos in continentem 339
Philæmonis & Baucidis domus in templum 188
Philæmon & Baucis in arbores 189
Philomela in luſciniam 141
Philomelam Tereus deperit & vitiat 135
Phineus in ſaxum 110
Phineus in avem 155
Phœbus vitiat Chionem 246
Phœnix ex ſeipſo 342
Picæ 112, & 122
Picus Latii rex 316
Picus à Circe mutatur in avem ſui nominis 317, 318
Pici comites in varias feras 318
Pierides Muſas provocant 112
Pierides in picas 112, & 122
Pirithoi nuptiæ 170
Pirithoi virtus 170
Planities in montes 339
Polydectes in lapidem 111
Polymeſtor Polydorum occidit 291
Polymeſtori eruuntur ab Hecuba oculi 294
Polypemonis neptis in avem 155
Polyphemus amator Galateæ 299
Polyphemi cantilena. 301. opes 301
Polyphemus homines devorat 312
Polyphemi excæcati querela 312
Polyxena ſacrificium fit Achilli 291
Pomona 324
Procris Cephali uxor 167
Procris à marito interfecta 167
Prodigia ante Cæſaris mortem 353
Prœtus in ſaxum 110
Progne in hirundinem 141
Propœtides in ſilicem 223
Proſerpina partim apud ſuperos, partim apud inferos 119
Proteſilaus 263
Proteus in varias formas 189
Puer quidam in ſtellionem 116
Pygmalionis ſtatua in puellam mutata 225
Pygmæi 125
Pyramus ſibi manus infert 84
Pyreneus Muſarum violator. 111. ejuſdem præcipitium 112
à Pyrrha jacti lapides in mulieres

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

lieres 24
Pythagoræ dogmata 333
Pythagoræ μετεμψυχωσις 335
Python ſerpens occiſus ab Apolline 25

Q.

Quirinus 330

R.

Rana ex limo 341
Regnorum mutationes 343
Rhadamantus 206
Rheſus ab Ulyſſe interemptus 286
Rhodope in montem 125
Rhœti centauri ſtrenuitas 269
Roma fit è Troia 343
Romulus in deum Quirinum 330
Romuli lancea in arborem 347
Ruſtici pauperis apparatus 187
Ruſtici in ranas — 132.

S.

Salmacis amat Hermaphroditum 90
Salmacis fons effœminat 91, 340
Saturni adulteria 126
Saxa ex hominibus 109, & 110
Sciron in petram 156
Scorpius è cancro 341
Scylla in Minois amorem incidit 169
Scylla in Cirim 173
Scylla in monſtrum 299, & 308
Scyllæ ſedes 304
Scyllæ inguina in canes 308
Scilla in ſaxum 309
Scythides in aves 341
Scython modo vir, modo fœmina 89
Semele ex Jove gravida 67
Semiramis in columbam 82
Serpens in lapidem 239
Serpens in ſaxum 261
Serræ deſcriptio 176
Sibylla in vocem 311
Sibyllæ Cumanæ ætas prorogata à Phœbo 311
Silenus 81, & 82
Simiæ 309
Sirenes comites Proſerpinæ ex parte in aves 119
Siſyphus 94
Smilax in florem 89
Sol Veneris & Martis adulterium prodit 86
Solis aula 35
Solis comitatus 35
Solis quatuor equi 39
Solis mutatio 336
Solonis gnome 63, & 64
Somni ejuſque regiæ deſcriptio 254
Somni filii tres 255, & 256
Statua eburnea in puellam 225
Stellio 116
Stridor candentis ferri in aquis 268
Styx Deorum timor 68
Sus prima hoſtia 334
Sybaris capillos ſimiles reddit electro 340
Symplegades olim natantes 340
Syrinx nympha in fiſtulam 32

T.

Tantalus 93, & 129
Tarpeia arcem Rom. Sa-

binis prodit, & ab iiſdem necatur 328
Tatius Romam invadit 328
Telæ laneæ deſcriptio 124
Tempeſtatis deſcriptio vere Ovidiana 251
Tereus linguam Philomelæ exſecat 138
Tereus in upupam 141
Terra in varias formas 14
Terræ in aquas 338
Terræ motus 339
Terra animal 340
Thebæ à Cadmo conduntur 63
Therſites 285
Theſeus agnoſcitur patri, & tantum non veneno necatur 155
Theſei geſta 156
Theſei & ſociorum cum Centauris pugna 268
Thetis in varias figuras 244
Thisbe ferro incumbit 85
Thraciæ mulieres in arbores 240
Tireſias in fœminam, inde denuo in virum 69
Tityus 93
Triopeis in varias figuras 193
Triptolemus agriculturam docet juſſu Cereris 122
Trojana præda 290
Tumultus deſcriptio 104
Turnus Rutulus contra Æneam 322
Turnus Æneæ claſſem conatur exurere 321
Typhoei ſupplicium 113
Tyros inſula in continentem 339
Tyrrheni nautæ in Delphinos 78

V.

VAlles in montes 338
Venti 14, & 15
Venus Solis proditionem ulciſcitur 86
Veneris cum Marte adulterium 86
Veneris ad Jovem oratio pro Julio 352
Ver. 336
Vertumnus in omnes formas 325
Vertumnus in anum 325
Veſpertilio 92
Virgæ in coralia 102
Ulyſſis oratio, ut Achillis arma ipſi decernantur 282
Ulyſſis ſcelerate geſta 281
Ulyſſis prudentiæ fructus 284
Ulyſſis legatio ad Priamum 284
Ulyſſis fortiter geſta 285
Ulyſſi Achillis arma adjudicantur 289
Ulyſſis errores 313, & 314
Ulyſſis ſocii in porcos 314
Ulyſſis ſocii in priſtinam formam 315
Upupa 141
Urſa lambendo fingit catulum 341

Z.

ZAncle inſula olim continens 339
Zetes & Calaïs ex parte aves 143
Zodiacus circulus 35, & 38
Zonæ & circuli 14

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

NICOLAI HEINSII D. F.

# NOTÆ

IN

# METAMORPHOSES

P. OVIDII NASONIS.

*Ad Perilluſtrem Virum*

CONRADUM BEUNINGIUM.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Viro variis pro fœderato Belgio obitis Legationibus perilluſtri,

# CONRADO BEUNINGIO,

*Reipub. Amſtelædamenſis Senatori,*

NICOLAUS HEINSIUS S.

*NOn Agamemnonium Strophio ſic natus Oreſten,*
*Theſea ſuſpexit Pirithouſque ſuum,*
*Ut tua me, Conrade, fides ſibi jungit, & ille*
*Rebus in adverſis ſæpe probatus amor.*
*Non, mihi ſi Lethæa premant oblivia ſenſus,*
*Excidat hæc pietas pectore lapſa meo.*
*Tunc quoque fatalem cum Parca minabitur horam,*
*Reſtabit memori nomen in ore tuum.*
*Ipſe cinis te, care, meus, Conrade, loquetur:*
*Geſtiet officiis ipſa favilla piis.*
*Exul arenoſos Libyæ ſi mittar in æſtus,*
*Te duce deſertum non videatur iter.*
*Mittar inacceſſos Nili latitantis ad ortus,*
*Tædia longinquæ ſint mihi nulla viæ.*
*Aut ubi Taprobane, modo milite capta Batavo,*
*Evocat alipedes æquore Solis equos.*
*Dulcius ô mihi melle caput, quod gignit Hymettos,*
*Quod tegit Hyblæi cera Sicana favi:*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Sidera, tempus erit, mihi cum ſuper alta feraris
Gorgonei dorſo præpete raptus equi:
Ore ſonans cum Fama meo tua geſta loquatur;
Et te conſpicuus cive Batavus eat.
Dictabunt numeros hinc turba ſororia Phœbi,
Hinc Deus auratam porriget ipſe chelyn.
Bella tibi Mavorte canam concuſſa togato,
Telaque flexanimi fulmine fracta ſoni.
Lingua Periclêæ ſic laudibus æmula vocis
Sæpe locuta foris, ſæpe locuta domi eſt.
Quem te cum rigidis mirata Trionibus Arctos
Quamlibet invitâ diſtulit arma manu.
Gallia quin etiam, quamvis facunda, loquenti,
Et cunctante rapax Sequana plauſit aqua.
Seu patria attentam tibi Curia commodat aur
Indomitâque trahi voce Senatus amat;
Romanâ talis pro libertate diſerti
Armabat validam Tullius oris opem.
Nectare Socratici rorans ſeu charta Platonis,
Et blando Sophiæ numine fœta, tenet.
Ire per annales ævi canentis ab ortu
Seu juvat, hiſtoricam dum bibis aure fide
Seu vacuam noſtro ſtimularis Apolline mente
Maxima laus titulis ſurgit ubique tuis.
Salve anima, anguſti ſalve ignea corporis hoſp
Vixque minus cœlo mens ſpatioſa ſuo.
Jam tibi per ſeros latè ſpargenda nepotes
Perpetuum vivo gloria ſtravit iter.
Quando erit, immenſâ ſerie laſſatus honorum
In patriam meritis ut ſatiere tuis?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Sepoſiti mecum te ruris ut angulus abdat?*
*Ruris, ubi ambitio non habet ulla locum.*
*Voſſius ut lateri non divellendus amico*
*Mulceat alloquiis pectora fida ſuis?*
*Voſſius, à prima naſcentis origine mundi*
*Cui ſenium priſci temporis omne patet.*
*Cui fingi in patrias feliciter obtigit artes,*
*Progenies magno non genitore minor.*
*Illa trahet ſecum Clarias Aganippide Cirrhâ,*
*Et comites ducet læta per arva Deas.*
*Plurimus inceptis auſpex ridebit Apollo,*
*Et ſtudia afflabit numine noſtra ſuo.*
*Huic quoque rus eſt cura Deo: Deus ipſe Pheræos*
*Pavit in Hæmoniis vallibus ante greges.*
*Teſqua ſimul nobis habitabunt hoſpita vates,*
*Græcia cum Latiâ quos vetus urbe tulit.*
*Molliter exactæ pars optima ſæpe diei*
*Naſo tibi fallet tempora, Naſo mihi.*
*Naſo meus (quid enim cantante ſonorius illo?)*
*Crebra voluptatis cauſſa terendus erit.*
*Maximus eloquii conſtricti legibus auctor,*
*Seria ſive paret pectine, ſive jocos.*
*Qui Phœbo Muſiſque ſuos Venerique lepores,*
*Et Chariſin cunctas abſtulit unus opes.*
*Ipſe liquor, vatum quo pectora dia rigantur,*
*Parcius hâc venâ pauperiuſque fluit.*
*Tot licet ingeniis fœcunda ſuperbiat ætas;*
*Si qua fides, nullâ plus ſibi laude placet.*
*Illum ego, deterſâ rugoſæ ſorde ſenectæ,*
*In famam & populos & ſua ſæcla fero.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Ecce, voluminibus ter quinque ſonantia formas*
*Carmina mutatas, quod tibi ſe dat opus,*
*Ut faciem cepere novam ſquallore fugato,*
*Pars argumenti carmina facta ſui!*
*Hoc pater in virides revocatus Iäſonis annos,*
*Amphitryoniades hoc Iölaus erat.*
*Anguibus, exuvias ſic cum poſuere ſeniles,*
*Sic maribus cervis ſera juventa redit.*
*Nunc tibi ſe tradunt operis præludia juſti,*
*Pertexenda mihi quæ tua villa dabit.*
*Cum vacuus curis animus liberque ſuuſque*
*Te ſibi præſentem cernet adeſſe Deum.*
*Conſpectus mihi quippe tuus Phœbumque faventem*
*Cum latice Aönio Pegaſidaſque feret.*
*Hæc aliud pereant ut agentibus otia nobis,*
*Publica vix tanti debuit eſſe ſalus.*
*Patria, da veniam. quod non licet eſſe beatis,*
*Dum premit aſſiduos nos tua cura, queror.*
*Hæc in procinctu meditabar carmina mœſto,*
*Carior ô vitâ luminibuſque mihi.*
*Rurſus Hyperboreæ ſidus glaciale ſub Urſæ*
*In Geticâ ſedem figere miſſus humo.*
*Me licet inſanis Aquilonibus horridus æther,*
*Me nive, me crudâ grandine pulſet hyems:*
*Inconcuſſa feret nimbos brumale rigentes*
*Mens deſiderii plena calore tui.*

N I

# NICOLAI HEINSII D.F.

# NOTÆ

## IN LIBRUM I

## METAMORPHOSEON.

METAMORPHOSEON LIBER PRIMUS.] Nihil verius hac lectione; quam optimus liber Berneggerianus, alter codicum ſplendidiſſimi Equitis ac Baroneti Rogerii Twiſden, & Patavinus Sancti Joannis in Viridario agnoſcunt, ſub finem quoque voluminis ex Balthaſaris Moreti V. Cl. codicibus unus, & initio libri ſeptimi Mediceus primæ notæ ſic exhibebant. Neque aliter in Græcâ horum librorum Metaphraſi Planudes. Reliqui METAMORPHOSEOS, perperam: quod Farnabius quoque jam vidit. Genuina hujus poëmatis inſcriptio extat apud Senecam patrem Epitome Controverſ. lib. III. cap. VII. & apud filium in Apocolocyntoſi, Tertullianum adverſus Valentinianos, Fulgentium libro II. Mythologici, Servium ac Priſcianum ſæpe. quanquam apud hunc contracte nonnunquam *Metam.* vel *Metamorph.* exaratum occurrit. quomodo & bis apud Probum. apud Servium lib. XII. Æneid. mendoſe legitur de Apolline,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

line, *Ipſe in Ovidii Metamorphoſi ait, Inventum medicina meum eſt*, cum *Metamorphoſiſin* ſit ſcribendum Græca enuntiatione. Apud Quinctilianum etiam lib. IV. cap. I. Inſtitutionum Oratoriarum, in vulgatis exemplaribus male *Metamorphoſis* pro *Metamorphoſes* hoc poëma inſcribitur. Ad Græcorum quippe exemplum Μεταμορφώσεων titulum huic operi Naſo præfixit. Calliſthenis Μεταμορφώσεις à Plutarcho citantur in Parallelis. Male apud Apoſtolium in Ἀιγιστέε πέδημα legitur Καλλισθένης ἐν δευτέρῳ Μεταμορφώσεως pro Μεταμορφώσεων. Citat & Parthenii Μεταμορφώσεις Euſtathius Scholiis in Dionyſium Periegeten; & Theodori idem Plutarchus in Parallelis cap. XXII. cum Stobæo; Didymarchi Antoninus Liberalis narratione XXIII. qui & ipſe opus ſuum, quod etiamnum extat, Μεταμορφώσεων συναγωγὴν inſcripſit. Ejuſdem argumenti fuerunt Nicandri Ἑτεροιούμενα, Corinnæ Ἑτεροίων βιβλοὶ, Antigoni Ἀλλοιώσεις, quarum idem Antoninus aliique meminerunt, ut jam ex parte à Farnabio eſt obſervatum.

V. 2. *Nam vos mutaſtis & illas*] codex Palatinus antiquiſſimus, & veterrimæ ſchedæ Leodicenſes, *nam Di mutaſtis*, concinnâ & nervoſâ, ſi quid video, repetitione. neque aliter in optimo Berneggeriano & uno Hamburgenſi à manu primâ fuerat exaratum. mox, pro *Ante mare & terras*, unus Mediceus, recentior quidem ille, ſed ex veteri, quod paſſim apparebat, deſcriptus, longe elegantius, *Ante mare & tellus*. nempe unus erat vultus. eamque ſcripturam Carolus Vivianus in præſtantiſſimo codice à ſe deprehenſam fuiſſe aſſeverat. ſic Art. Amator. lib. II.

*Unaque erant facies ſidera, terra, fretum.*

Faſtor. lib. I.

*Ignis, aqua, tellus, unus acervus erant.*

ut

ut & hic fortaſſis *unus erat vultus* ſit ſcribendum. infra tellurem, mare, & cœlum uno quoque verſu eſt complexus,

*Quo mare, quo tellus, correptaque regia cæli*
*Ardeat.*

V. 15. *Quaque erat & tellus*] Mirifice hic turbant libri veteres. quorum nonnulli, *Ut qua erat & tellus.* alii itidem ex vetuſtioribus, *Quaque erat tellus.* alii aliter. quas lectiones piget adſcribere, quod plures ſint, nec magnæ rei. In quibuſdam *Utque erat & tellus*: quod Giſanio arridebat in Indice Lucretiano & in ſuſpectis Lectionibus Gaſpari Schioppio: non itidem mihi. qui ſequor lectionem unius Medicei ex optimo exemplari deſcripti, *Quaque fuit tellus.* neque aliter ex Porphyrione Jacobus à Cruce. nam *erat* verſu proxime ſequenti minus concinne iteretur.

V. 36. *Tum freta diffudit*] *diffundi* rectius Urbinas & Langermannianus libri, ut ad τὸ *juſſit* referatur. ſic paulo poſt,

*Juſſit & extendi campos.*

V. 52. *Qui quanto eſt pondere terra, Pondere aquæ levior.*] *Pondus aquæ levius* veterrimus codex Conſtantii Fanenſis, & excerpta Vaticana Joannis Calandræ. argute. quæ lectio marginem quoque Griphianæ editionis occupavit. alia excerpta Vaticana,

——— *qui quanto eſt pondere terra*
*Pondere aquæ gravior.*

V. 54. *Conſiſtere nubes*] malim *conſidere.*

V. 59. *Quiſque regat*] *regant* cum optimo Florentino & uno Moreti. Silius libro VII. de ventis,

*Diſtraxere fretum, ac diverſa ad litora volvunt*
*Æquor quiſque ſuum.*

plura de hoc loquendi modo alibi obſervamus.

V. 64. *Septemque Triones*] *Trionem* idem Florentinus, Berneggerianus & Urbinas. recte. ut τμῆσις ſit ſeu διακοπή. Virgilius Georgic. lib. III.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Talis Hyperboreo ſeptem ſubjecta Trioni*
*Gens effrena virûm.*

Avienus Phænomenis,

——— *alius ſeptem vicina Trioni*
*Aſtra tenet.*

*Trionem* veteres dicebant pro *Trionibus*, ut pro *Septem Trionibus*, *Septentrionem*. Hinc *Trionis* cognomentum Lucretiæ & Fulciniæ apud Romanos familiis inditum. Extant apud me denarii argentei, quibus inſcriptum L. LUCRETII TRIO, ſeptem ſtellis additis, quales numos in eadem Familia Fulvius Urſinus expreſſit. apud noſtrum inferius lib. x. idem optimus Mediceus,

——— *interque Trionem*
*Flexerat obliquo plauſtrum temone Bootes.*

V. 69. *Vix ita limitibus diſcreverat omnia certis*] *Vix ea* meliores. deinde veteres plerique *diſcerpſerat*, vel *diſcepſerat*. alii una alteraque litera mutata diverſis modis eodem alludunt. *diſſepſerat* nempe reponendum. quomodo Leodicenſe fragmentum vetuſtiſſimæ notæ, ne dubitare poſſis. Lucretius lib. I.

*Aër diſſepit collis, atque aëra montes.*

ſic & apud eundem lib. VI. *ſaxea domorum diſſepta*, & apud Boëtium lib. IV. de Conſolatione Philoſophiæ, *diſſepta ſuo fonte elementa*. Seneca Medea,

*Bene diſſepti fœdera mundi*
*Traxit in unum Theſſala pinus.*

Statius Theb. x.

——— *diſſeptoque aggere rurſus*
*Utitur.*

hinc & *Diſſepimentum* Feſto. Silius lib. XI.

*Tum deus ut liquidi diſſepſet ſtagna profundi,*
*Tellurique globum media tellure locaſſet.*

Ita nempe cenſeo ſcribendum: vel certe *diſcreſſet.* nam veterrimus liber Colonienſis *diſciſſet*. Vulgati nullo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

nullo ſenſu *diſcuſſit*, niſi *diſcuſſet* reponas. Apud noſtrum quoque libro v. fortaſſe ſic legendum,

——— *ſeptem diſſeptus in oſtia Nilus.*

pro *diſcretus*. nam veteres nonnulli, *diſcerptus*. & lib. XI.

*Juncta palus huic eſt raris obſepta ſalictis.*

non *obſeſſa* cum vulgatis. nam ſcripti duo *obſecta*. *obſepiendi* verbo Tullius ac Livius non ſemel utuntur. *conſepire* paſſim apud auctores extat. hinc *ager conſeptus* apud Ciceronem Catone, *orbis conſeptus* apud Auctorem Herculis OEtæi, & *conſeptus gurges* apud Auſonium Moſellâ. Avienus ora Maritima,

*Nam Punicorum lingua conſeptum locum*
*Gadir vocabat.*

*Interſepire* habes apud Ciceronem & Livium ſæpe: etiam apud Plinium lib. XVII. cap. XXI. Naturalis Hiſtoriæ. Scribitur autem id verbum in antiquis codicibus plerumque per diphthongum.

V. 70. *Maſſa latuere ſub ipſa*] *illa* meliores. & *effervescere* verſu proximo. & *animantibus* pro *animalibus* paulo poſt.

V. 79. *Mundi melioris origo*] alii *imago*. utrumque ex ſententia veterum philoſophorum. apud Maronem libro XII.

*Tum pater Æneas Romanæ ſtirpis origo.*

V. 85. *Cœlumque videre Juſſit*] *tueri* rectius eſt in duobus Mediceis. neque aliter vetus Prudentii Scholiaſtes in Oxonienſi Bodlei bibliotheca, etſi Lactantius & Iſidorus vulgatam lectionem agnoſcunt. ſic apud poëtam,

——— *tædet cæli convexa tueri.*

V. 91. *Nec vincla minantia fixo Ære ligabantur*] *verba minacia* recte meliores. Leges enim intelligit, quas æreis tabulis inſcriptas & loco conſpicuo adfixas publice legendas proponi mos erat. hinc *leges figere* & *refigere*, pro leges ferre, & abrogare. *Legebantur*

*bantur* præterea non *ligabantur* excerpta Calandræ Vaticana, tres Medicei, & unus Bononienſis. quod etiam amplector.

v. 93. *Turba timebat* ] *timebant* tres ſcripti. mox *ſine vindice tuti* in nonnullis inter meliores. ſed jam præceſſerat *vindice nullo.*

v. 99. *Non galeæ non enſis erat* ] *erant* concinnius antiqui quinque. mox *ſecuræ mentes* Gronovianus primus, non *gentes.* Simili modo peccatur apud Val. Flaccum lib. II.

*Sævior haud alio mortales tempore gentes*
*Terror agit.*

cum *mentes* ſit reponendum. ipſe Valerius lib. III.

——— *pendent mortalia longo*
*Corda metu.*

noſter lib. II.

——— *obſcurus mortalia pectora terres.*

& hoc ipſo libro paulo ante,

——— *humanas motura tonitrua mentes.*

v. 114. *Subiitque argentea proles* ] *ſubiit* cum caſtigatioribus reſtituendum, ita ſenſu poſtulante. Rationem Notis ad Epiſt. VII. reddidimus. Virgil. lib. VIII.

——— *hæc, inquit, limina victor*
*Alcides ſubiit: hæc illum regia cepit.*

Statius Theb. X.

——— *ſubiit ultricia Tydeus*
*Tartara.*

Horat. lib. I. Sat. IX.

*Cum gravius dorſo ſubiit onus.*

Val. Flaccus lib. IV. *& monſtri ſubiit abſentis imago.* lib. VIII.

*Ille ſilet: tantus ſubiit ut virginis horror.*

ubi perperam Barthius *ſubiit vi.* apud Virgilium libro IX. in veterrimis codicibus legitur,

*Italiam fatis petiit auctoribus.*

ſic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ſic & Perſius aliique. producitur etiam in *adiit*, *rediit*, *periit*, *abiit*, & ſimilibus poſtrema ſyllaba ſequente vocali.

v. 121. *Tum primum ſubiere domos*] *domus* in optimo Florentino, & priori Hamburgenſi: ut repetitio verſum gratiorem reddat. deinde in eodem, aliiſque melioris notæ octo aut decem, *vinctæ cortice virgæ*, non *junctæ*, etiam probe.

v. 125. *Tertia poſt illam*] *poſt illas* Berneggerianus, Urbinas, primus Mediceus, & Noricus. idque rectius.

v. 135. *Ceu lumina Solis & auræ*] fragmentum Leodicenſe, Neap. Urbin. Bernegg. & quatuor alii ex melioribus *auras*. quod lex Latinitatis exigit. Vivianus ex ſuis *aura*. quomodo unus Baſileenſis. ſed fruſtra.

v. 152. *Gigantes*] *Gigantas* quatuor ex antiquioribus, de quo ad Faſtos. ſic & infra lib. v. v. 319. reſtituimus. Prudentius Hamartig. ex codice Puteano longe antiquiſſimo,

——— *fulmineos cogens ad bella Gigantas.*

Martial. lib. VI.

*Ipſe tuos nobis relegas licet uſque Gigantas.*

ſic libri meliores, ut & apud Claudianum IV. Conſ. Honor. *olim domitura gigantas.* neque aliter apud Statium non uno loco. & apud Lucanum in optimis membranis. Plura vide ad lib. III. Faſtor. v. 439.

v. 155. *Excuſſit ſubjectum Pelion Oſſæ*] *ſubjecto* multi ex vetuſtioribus. *ſubjecto Oſſa* ſecundus Palatinus & unus Berſmanni. optimus Thuaneus *ſubjectum Oſſa.* unus Palatinus *ſubjectum Pelion Oſſam.* codex, quo vir optimus doctiſſimuſque Carolus Sprotius me donavit, pro diverſa lectione exhibebat, *ſubjectam Pelion Oſſam.* Scribe, *excuſſit ſubjectam Pelio Oſſam.* vel quod in uno Ambroſiano pro diverſa

itidem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

itidem lectione legebatur, *ſubjecto Pelio Oſſam.* quidam enim poëtarum Pelion Oſſæ ſubjectum ferunt fuiſſe, quidam Oſſam Pelio ſubjectam. Poſteriorem tamen lectionem veriorem duco. Atque ita jam conjecerat legi debere vir exactiſſimæ eruditionis noſter Gronovius in Obſervationibus, ex illo Virgiliano,

*Ter ſunt conati imponere Pelio Oſſam.*

V. 159. *Multo natorum ſanguine*] unus Leidenſis *merito.* quod arridet. Mox pro *ſuæ ſtirpis* optimæ notæ Thuanus & unus Voſſianus *feræ ſtirpis.*

V. 162. *Scires è ſanguine natam*] *natos* plerique meliores. mox etiam,

*Ingentes animo & dignas Jove.*

V. 173. *Plebs habitat*] *habitant* Hamburg. unus Mediolan. & unus Medic. nec longe poſt *quiſque parabant* pro *parabat* ex meis unus, unus item ex Mediceis. dixi paulo ante.

V. 187. *Circumſonat orbem*] *circumtonat* quatuor veteres. Avienus ora maritima,

*Hic ſalis Ægæi tractus tonat.*

V. 190. *Cuncta prius tentanda*] *tentata* ex meorum uno revocandum. verſu proximo tollunt τὸ *eſt* optimus Florentinus & unus Ambroſianus.

V. 209. *Curam hanc demittite*] *dimittite* cum melioribus. quatuor *curam dimittite.* Sed enim apud Virgilium libro VI. Æneïd.

——— *in regna Lavini*

*Dardanidæ venient; dimitte hanc pectore curam.*

ſic enim bibliothecæ Leidenſis codex. *mitte hanc de pectore curam* vulgati. mox malim, *Cui tamen admiſſo.* nam unus Palat. *Quæ tamen amiſſum.*

V. 215. *Minor fuit ipſa infamia vero*] *ipſo vero* præſtiterit.

V. 217. *Et cum Cylleno*] *Cyllene.* quicquid libri veteres diſſentiunt. κυλλήνη Græcis eſt.

V. 225.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 225. *Hæc illi placet experientia veri*] *rerum* numeroſius, quod in ſecundo Mediceo extabat.

v. 226. *Miſſi de gente Moloſſa*] veterrimus Palatinus *amici*. Lege *Amyci*. ut nomen obſidi ſit Amyco. ſic *Ophionides Amycus* libro XII. paſſim hoc nomen occurrit apud Poëtas.

v. 231. *In dominum digno ſque everti tecta penates*] *In dominum dignos* plerique veteres. Mureti excerpta *In domino dignos*. quomodo in Adverſariis Barthius, in ora codicis ſui Gruterus, & Gronovius in Obſervationibus jam legi debere monuerunt. neque aliter codex unus Ciofani.

v. 235. *Utitur in pecudes*] multi veteres *Vertitur*. quod præſtat. lib. XI.

*Inde cruentatis vertuntur in Orphea dextris.*

lib. XII.

*Vertere in Æaciden, cæſoſque ulciſcere fratres.*

v. 238. *Violentia vultus*] *vultu* rectius uterque Erfurtenſis, ſecundus Palat. & Leidenſis unus.

v. 249. *Populandas tradere terras*] *gentes* quatuor ſcripti.

v. 255. *Totuſque ardeſceret axis*] *longuſque* ex melioribus. infra lib. VI.

*Inficere ingenti longum curvamine cœlum.*

ſic & apud Virgilium Georg. III.

——— *reſonant ſylvæque & longus Olympus.*

ut in omnium vetuſtiſſimo codice Mediceo ſcriptum offendi.

v. 268. *Utque manu late*] *manu latâ* meliores. verſu proximo *hinc denſi*, non *&* optimus Florent. Neapol. primus Vaticanus, & ſecundus Mediceus. paulo ante *ruit unda capillis* pro *fluit* prior Erfurtenſis. quod ſequor. niſi *pluit* reponendum.

v. 272. *Deplorata colonis*] *coloni* rectius Neapol. Bernegger. & unus Mediceus.

v. 284. *Motuque vias patefecit aquarum*] *ſinus* cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

cum Erfurtano altero & uno Leidenſi. idque ex veteri codice quoque annotarat Gruterus. mox pro *preſſæque latent turres* rectius apud Senecam lib. III. cap. XXVII. Nat. Quæſt. *preſſæque labant* legitur.

V. 292. *Omnia pontus erat*] *erant* meliores. & mox *ſupra ſegetes* non *ſuper*.

V. 307. *Ubi ſiſtere poſſit*] *detur* primus Mediceus, unus Palat. & Bononienſis. Virgilius libro III. Æneïdos,

*Incerti quo fata ferant, ubi ſiſtere detur.*

alter præterea Mediceus ex veterrimo exemplari deſcriptus *ſidere*. quomodo jam ante conjeceram. ſic optimi paſſim ſcriptores. niſi quod obſtare Virgilianus videtur locus. Noſter libro II. v. 632. ex ſcriptis codicibus,

*Inter aves albas vetuit conſidere corvum.*

Horatius Sat. VIII. libro I.

*Aſt importunas volucres in vertice arundo*
*Terret fixa, vetatque novis conſidere in hortis.*

ſed & ipſe Maro libro VI. de columbis.

*Tollunt ſe celeres, liquidumque per aëra lapſæ*
*Sedibus optatis gemina ſuper arbore ſidunt.*

V. 320. *Numina montis adorat*] *adorant* meliores. & mox *metuentior deorum* vel *dearum* iidem, non *reverentior*. ſic *metuentior undæ* Epiſtola Herus. noſter Faſt. VI. de Numâ,

——— *quo non metuentius ullum*
*Numinis ingenium terra Sabina tulit.*

quomodo & *metuens pericli* apud Maronem Æneïd. V. *metuens divûm matertera* apud Perſium, *Et metuens natura mali* apud Severum in Ætna, & *rixarum metuens Gratia* apud Horatium Od. XIX. libri III. & *metuens alterius viri caſtitas* Od. XXIV. & *futuri metuens mens* Sat. II. libro II. *virga metuens Achilles*. Juvenali Sat. VII. *metuens domini Roma* Lucano libro VII.

V. 325.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 325. *Et ſupereſſe virum* ] *videt* cum iiſdem melioribus.

v. 332. *Cæruleum Tritona* ] *Cæruleos* concinnius ſit, ut ad humeros referatur. mox pro *conchaque ſonanti*, *conchaque* nonnulli. Naugerius & Vivianus *ſonaci* ex ſuis notant. neque aliter Calandræ Vaticana excerpta. Reſpexit hæc Naſonis Apuleius Metamorph. lib. IV. *Jam paſſim maria perſultantes Tritonum catervæ, hic conchâ ſonaci leniter buccinat, ille ſerico tegmine flagrantiæ Solis obſiſtit inimici.* Idem lib. VIII. *attritum dentium ſonacem* de apro dixit. Vide Notas Amor. lib. II. Eleg. VI. v. 23.

v. 337. *Quæ in medio concepit ubi aëra ponto* ] Tolle τὸ *in* ex auctoritate codicum, & ex quatuor libris repone *concepit ut.*

v. 340. *Cecinit receſſus* ] imo *receptus* cum ſecundo Palatino, codice Langii, & Berneggeriano, atque adeo cum excerptis Calandræ. ſic & Triſt. lib. IV. Eleg. IX. ex fide optimorum codicum *cane Muſa receptus* eſt reponendum.

v. 357. *Etiamnum* ] ſic Neapolitanus.

v. 358. *Quis animus, miſeranda, foret* ] *Quid animi* unus Voſſianus & unus meus cum Naugerii codice & margine editionis Gryphianæ. primus Vaticanus *Quid animus.* proxime verum. Epiſt. Canaces,

*Quid mihi tunc animi cenſes, germane, fuiſſe?*

Metam. V.

*Quid mihi tunc animi miſeræ fuit?*

lib. VII.

*Quid mihi tunc animi fuit? an quod debuit eſſe?*

lib. XIV.

*Quid mihi tunc animi (niſi ſi timor abſtulit omnem*
*Senſum animumque) fuit?*

v. 361. *Si te quoque pontus haberet* ] *te modo* rectius nonnulli. & *poſſim* mox pro *poſſem.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 370. *Et nondum liquidas, ſed jam*] optimus Thuan. *Ut nondum.* unus Medic. *ſic jam.* Lege, quomodo ſibi quoque videri corrigendum eſſe ad me perſcripſit eruditiſſimus Gronovius,

*Ut nondum liquidas, ſic jam vada nota ſecantes.*

v. 373. *Pallebant muſco*] ita conſtanter libri veteres. Accedo tamen reponentibus *ſquallebant.* ſic *ſquallere ſitu*, & ſimilia. ſed apud Val. Flaccum lib. 1. v. 775.

*Sordidus & multa pallens ferrugine taurus.*

ubi tamen *ſquallens* pari modo cenſeo reponendum.

v. 386. *Pavido rogat ore pavetque*] *timido ore* Arondelianus. unus Voſſianus *timetque.* Opinor debere reſtitui,

*Det que ſibi veniam, timido rogat ore, paventi*
*Lædere jactatis maternas oſſibus umbras.*

v. 397. *Tentare nocebat*] *nocebit* meliores. pro *Diſcedunt* optimus Florentinus, primus Palatinus, & alii quatuor, *Deſcendunt.* è templis enim per gradus deſcendebatur.

v. 405. *De marmore cœpta*] *cœpto* primus Palatinus. quod præſtat.

v. 411. *Superorum numine*] *munere* veteres quinque. & mox *faciem virilem* pro *virorum* unus meus & unus Mediolanenſis.

v. 426. *Modo cœpta per ipſum*] *ſub ipſum* rectius Berſmanni codex & excerpta Calandræ Vaticana, cum codice Leodicenſi S. Jacobi, & poſtrema Naugerii editione.

v. 428. *Trunca vident humeris*] *numeris* vere libri meliores. nondum numeris omnibus abſoluta. mox iidem *eodem in corpore.* Met. VII.

*Utque hominis faciem maternâ ſumit in alvo,*
*Perque ſuos intus numeros componitur infans.*

v. 439. *Incognite ſerpens*] *incognita* Bernegger. Neap.

Neap. & octo vel decem alii. appoſite Lucanus libro VI.

——— *hinc maxima ſerpens*
*Deſcendit Python, Cirrhæaque fluxit in antra.*

qui hunc Naſonis locum videtur reſpexiſſe. ita & pro *Hunc* mox *Hanc* idem Neapolitanus & ſecundus Mediceus. ut & paulo poſt *perdomitam ſerpentem*, vocat libro II. fabulâ Ocyrhoes, *diram ſerpentem* dixit.

V. 447. *Pythia perdomita*] rectius *de domitæ* meliores. pro *Hic* verſu proximo Neapol. & ſecundus Mediceus cum codice Johannis Georgii Grævii viri doctiſſimi, *His*.

V. 453. *Sors ignara*] *Fors* cum melioribus. mox *victâ ſerpente* primus & ſecundus Medicei, Neap. Bernegger. Thuan. & duo alii.

V. 465. *Cuncta Deo*] *Deis* olim legebam. Nunc ſequor ſcripturam Berneggeriani codicis, quam Voſſianus unus, unus item Moreti pro diverſâ lectione agnoſcunt, *Cuncta tibi*. Silius libro XV.

——— *mortalibus alti*
*Quantum cælicolæ, tantundem animalibus iſti*
*Præcellunt cunctis.*

V. 468. *Deque ſagittifera*] *Eque* præſtantiores. *Parnaſi* etiam pro *Parnaſſi* conſtanter.

V. 479. *Nemora avia*] rectius alii *nemorum avia*. ſic *nemorum ſecreta* non longe poſt, & *opaca nemorum* apud Statium Theb. primo, & Theb. XII. *arcana nemorum*. *nemora* tamen *avia* Lucretius quoque dixit non uno loco.

V. 484. *Suffundens ora rubore*] repone *ſuffunditur* cum Bernegger. ſecundo Palat. primo Gronovii, vetuſtiore Erfurtano, & duobus aliis. multi ſunt in his Græciſmis poëtæ.

V. 491. *Quodque cupit*] Rectius primus Palat. Erfurt. & alii nonnulli, *Quæque*. videlicet connubia. *Quamque* quatuor non contemnendæ notæ.

v. 493. *Quas forte viator* ] Ita conſtanter libri veteres, niſi quod in tribus *ſæpe*. Scribendum tamen,

*——— quas nocte viator*
*Vel nimis admovit.*

ut *nocti* reſpondeat τῷ *ſub luce*.

v. 504. *Nympha, precor, Penêa, mane.* ] *Penêi* optimus Florent. & Neapolitanus. ſic paulo ante, *Hoc Deus in Nymphâ Peneide fixit*. in Faſtis lib. VI. *Dodoni* & *Cadmei* agnoſcunt præſtantiores libri pro *Dodona* & *Cadmea*. Nec dubito apud Horatium lib. I. Od. XXVI. *Pimplei dulcis* pro *Pimplæa* reponi debere. ſic & Epiſt. XVI. *Ledei* pro *Ledæa* monui ſcribendum eſſe, & Epiſt. XVIII. *Seſti puella* pro *Seſta*.

v. 509. *Crura notent* ] *ſecent* decem ex melioribus. ut in illo Virgiliano,

*——— hirſuti ſecuerunt corpora ſentes.*

&, *Ah tibi ne teneras glacies ſecet aſpera plantas.*

hinc *rubum non aquam cruribus* Columella dixit libro X. loco depravato. qui ſic emendandus,

*Nec manibus mites ferulas, nec cruribus aqua*
*Terga rubi ſpiniſque ferat paliuron acutis.*

Propert. lib. IV. Eleg. IV.

*Rettulit hirſutis brachia ſecta rubis.*

Tibullus tamen libro IV.

*Candidaque hamatis crura notare rubis.*

v. 510. *Moderantius oro Curre* ] *moderatius* cum caſtigatioribus membranis. neque aliter Ciofanus. alterum enim vix Latinum eſt. Epiſt. XVIII.

*Parce precor, facilemque move moderatius auram.*

Et Amor. lib. II. Eleg. XVII.

*——— Dum me moderatius urat.*

quibus locis pari modo peccabatur.

v. 521. *Opifexque per orbem Dicor* ] *opiferque* ſcribendum cum emendatis libris. hinc Apollo βοηδρόμιος & ἀοσσητὴρ apud Græcos.

v. 525. *Rapido Penêia curſu* ] *timido* plerique veteres. & recte,

*pedi-*

——— *pedibus timor addidit alas.*

v. 529. *Impulſos capillos* ] *impexos* tertius Mediceus & tres alii. mox meliores,

*Auctaque forma fuga eſt.*

v. 531. *Utque monebat Ipſe Amor*] *movebat* primæ notæ Regius, unus Argent. & unus Leidenſis. probe.

*Qui tamen inſequitur pennis adjutis Amoris*
*Ocyor eſt.*

ut paulo poſt noſter.

v. 537. *An ſit comprenſus* ] *deprenſus* malo cum aliis. lib. VII.

*Et modo deprendi, modo ſe ſubducere ab ipſo*
*Vulnere viſa fera eſt.*

Triſt. III.

*Utque fugax avidis cervus deprenſus ab urſis.*

ſic & alibi non ſemel.

v. 541. *Tergoque fugacis* ] *fugati* unus Leidenſis. Lege *fugaci.* atque ita Langermannianus à manu primâ. lib. IX.

——— *fugientia terga ſagittâ*
*Trajicit.*

Auctor Elegiæ in obitum Mæcenatis,

*Militis Eoi fugientia terga ſecutus.*

non *fugientis.* quod nunc legitur. Vide Notas ad Epiſt II. v. 93.

v. 546. *Qua nimium placui, Tellus, ait, hiſce* ] *aut hiſce* rectius multi ex antiquis. Quidam hos duos verſus ſuperiori præponunt. veterrimus Palatinus hunc non agnoſcit. unus Gronovianus neutrum habet. & certe tollendi videntur; niſi legas ordine inverſo,

*Quæ facis ut lædar, Tellus, aut hiſce, vel iſtam*
*Quâ nimium placui, mutando perde figuram.*

Sed ego Ovidianos eſſe non exiſtimo.

v. 548. *Occupat artus* ] *alligat* primus Baſileenſis, Langianus, & alter Regius. quæ placet ſcriptura, niſi



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

niſi quod *aggelat* reponi malim. id enim verbum paſſim in *alligat* depravatum nunc in uſu eſſe propemodum deſiit. ut in illo Lucani libro IV.

*—— tum frigidus artus*
*Alligat atque animum ſubducto robore torpor.*

& Germanici Cæſaris de Capricorno,

*Pigra miniſteria, & nautis tremor alligat artus.*

ita enim vulgati libri ante Grotianam editionem, & ſcriptus codex Puteaneus. ſic *congelare* Val. Flaccus lib. III.

*—— ceu pectora nautis*
*Congelat hyberni vultus Jovis, agricoliſve,*
*Cum coït imbre minax.*

perperam *umbra minax* nunc legitur. & *regelare*, quo verbo Columella ter quaterve eſt uſus. Juvenalis Satyra VI.

*—— timent pavidoque gelantur*
*Pectore.*

Lucanus libr. VII.

*—— ſtat corde gelato*
*Attonitus.*

libro IX. *—— vultuſque gelaſſent*
*Perſeos averſi.*

pro riguiſſent. Claudianus libro II. in Eutropium,

*Cornua cana gelu mirantibus extulit undis*
*Rhenus & exſanguem glacie timor alligat Iſtrum.*

ubi nihil mutandum. cum *gelu* præceſſerit. apud Val. Flaccum quoque libro primo, *Serus feſſos ſopor alligat artus.* recte ſe habet, quomodo & Senecæ Hercule Furente,

*Sopor indomitos alliget artus.*

& in illo Lucani libro primo,

*Diriguere metu: gelidos pavor alligat artus.*

ita enim meliores libri. non *occupat*. Statius Theb. X.

*—— ut quemque ligatum*
*Obruerat tellure ſopor.*

V. 552.

v. 552. *Ora cacumen habent* ] *obit* rectius in Berneggeriano, Langiano, Cantabrigienſi, & pro diverſa lectione in primo Gronoviano. Alii nonnulli *habet*, verum proxime. lib. XI.

—— *buxoque ſimillimus ora*
*Pallor obit.*

lib. IX. —— *frigidus artus,*
*Dum loquor, horror obit.*

ita enim ex veſtigiis veterum codicum videtur eſſe ſcribendum. ut & lib. VII.

—— *calidus veſtigia pulvis obibat.*

Val. Flaccus lib. III. —— *en frigidus orbes*
*Purpureos jam ſomnus obit.*

v. 560. *Tu ducibus lætis aderis, cum læta triumphum*
*Vox canet.* ]

Inconcinna repetitio. Scribe vel invitis priſcis exemplaribus,

*Tu ducibus Latiis aderis.*

certe in optimo Florentino *latis* à manu prima legebatur, in uno Moreti *lectis*.

v. 561. *Viſent longas Capitolia pompas* ] malim cum duobus meis, & Scaligeri ac Jureti excerptis & Græviano codice, *longæ pompæ*, niſi præferendum *ducent pompas* cum Barberiniano. Ep. Medeæ,

—— *pompam pater, inquit, Iäſon*
*Ducet.*

v. 572. *Summiſque aſpergine ſylvis Influit* ] *Impluit* Bernegger. pri. Ambroſ. Cantabrig. Thuan. aliique nonnulli. *ſummaſque Sylvas Impluit* eleganter optimus Florentinus Sancti Marci, Neapol. ſecundus Mediceus, unus Moreti, tres quatuorve alii præterea, niſi quod in nonnullis *Impulit* mendoſe. ſic apud Val. Flaccum libri IV. initio,

*Dixit & arcano redolentem nectare rorem*
*Depluit.*

ut ſcribendum puto. *Detulit* nunc legitur. Proper-

tius libro II. Eleg. xx.

*Nec tantum Niobe bis ſex ad buſta ſuperba*
*Sollicito lacrymæ depluit è ſipylo.*

ita locus ille caſtigandus. *tantum lacrymæ* ut apud Maronem,

*Nec de concuſſa tantum pluit ilice glandis.*

*depluere* in veteri libro Propertii extare Palmerius teſtatur. recte. Errat autem Paſſeratius, qui *depluere* non alia opinatur ſignificatione ſumi, quam qua *degrandinare* & *detonare* ſumitur. hoc eſt pro pluere deſinit. At Columella lib. x. de Jove,

*Inque ſinus m. itris violento depluit imbre.*

ſed ut ad *impluere* redeamus, Prudentius libro II. contra Symmachum,

*Velivolum ratibus mare ſinditur, impluit imber,*
*Aura volat tenuis, vegetatur mobilis aër.*

ita ſcribo. *influit* nunc legitur.

pari modo & *perpluere* habes apud Tibullum libro I. Eleg. x.

*At nobis Pax alma veni, ſpicamque teneto*
*Perpluat & pomis candidus ante ſinus.*

ubi *perfluat* male circumfertur in vulgatis codicibus. Prudentius de arboribus pomiferis Cathemerin. Hymno III.

*Arbor onus tremefacta ſuum*
*Deciduo gravis imbre pluit.*

ita & *glandes de ilice pluere* dicti paulo ante Maroni.

v. 575. *in his reſidens*] *in hoc* meliores. & *hæ ſedes* iidem paulo ante.

v. 579. *Populifer Sperchius*] *Spercheos* & *Amphryſos* Græca enunciatione libri meliores. Σπερχεῖος, Spercheus. Αλφεῖος, Alpheus. Πηνεῖος, Peneus. Δαρεῖος, Dareus. nam ita in antiquiſſimis Curtii exemplaribus Mediceæ & Voſſianæ bibliothecæ ſcribitur. hinc *ripa Spercheides* lib. II. v. 250. & lib. VII. v. 231. *Spercheides undæ* apud noſtrum ex fide vete-

rum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

rum exemplarium: non *Sperchiades.* quod eſt in vulgatis. apud Virgilium quoque,

*Spercheoſque & virginibus bacchata Lacænis*
*Taygeta.*

veterrimus ille codex Mediceus exhibebat. Apud Auſonium in Profeſſoribus carmine VIII. *Spercheus Grammaticus.* quomodo illic tam ſcripti quam editi libri agnoſcunt. Vide plura lib. XII. v. 262.

v. 588. *Redeuntem Jupiter illam* ] *Jupiter Iö* nonnulli.

v. 591. *Aut horum aut horum nemorum & monſtraverat ambas* ] veterrimus Florentin. Neap. Thuan. & antiquiſſimæ ſchedæ Leodicenſes,

*Altorum nemorum, & nemorum monſtraverat umbras.*

quam lectionem Carolus Vivianus quoque ex pervetuſto codice notavit, & ego vulgatæ præferendam eſſe cenſeo. ſecundus Palatinus mendoſe,

*Du horum nemorum aut horum, & monſtraverat umbras.* Forte,

*Eia horum nemorum, & nemorum monſtraverat umbras.*

nam *Altorum* minus placet, cum *altiſſimus* verſu proximo ſequatur. ſimiliter ea vox corrupta libro II. v. 691. & lib. VII. poſſet & legi *ſolorum nemorum.* ut in illo Virgiliano lib. XI.

——— *juga longa petebat*
*Solorum nemorum.*

v. 598. *Lircæa reliquerat* ] *Lireëia liquerat* pri. Vatic. Val. Flaccus lib. IV. in hac eadem fabula,

——— *dominam Lyrceïa tellus*
*Antraque deprenſæ tremuerunt conſcia ſylvæ.*

v. 606. *Bene noſſet* ] *jam noſſet* meliores.

v. 624. *Ariſtoridæ Argo* ] Lege *Areſtoridæ.* Apollodorus lib. II. de Argo, ὃν Ἀσκληπιάδης μὲν Ἀρέςο-

ἐςὶ λέγει ὑιὸν, φερεκύδης δὲ Ινάχου. Idem tamen alibi Agenoris filium facit.

v. 628. *Conſtiterat quocunque loco* ] *modo* meliores.

v. 632. *Frondibus arboreis* ] *arbuteis* Berneggerianus, aliquanto rectius. malim etiam *amara veſcitur herba*, quam *paſcitur.* quod *paſci* paulo ante præceſſerit. Horatius libro II. Sat. III.

*Ac potius foliis parcus veſcatur amaris.*

v. 637. *Et conata queri* ] Scribe cum primo Palatino, & uno meo *Conatoque queri*. Urbinas codex *Conatoque loqui.* jam monui ad Epiſtolam Hypermneſtræ. Grævianus *Conataque queri.*

v. 639. *Venit & ad ripas ubi ludere ſæpe ſolebat*
*Inachidas ripas.* ]

*Venit & ad patrias* editiones nonnullæ & ſcripti complures. unus Baſil. *Venerat ad ripas.* Puto,

*Venerat ut patrias, ubi ludere ſæpe ſolebat,*
*Inachis ad ripas.*

Vide Notas libro II. v. 630.

v. 641. *Seſeque exterrita fugit* ] rectius in multis, *ſeque externata refugit.* *exterrita* jam præceſſerat. lib. XI.

*Externata fugam fruſtra tentabat.*

In Ibin, *Externati Solis equi.*

& infra lib. II. *Conſternantur equi* de Phaëthonte. ita enim meliora exemplaria.

v. 647. *Verba ſuperſint* ] *ſequantur* iidem. Met. XI.

*Lingua tacet; nec vox tentataque verba ſequuntur.*

apud Maronem libro XII.

——— *non corpore notæ*
*Sufficiunt vires, nec vox aut verba ſequuntur.*

Statius Theb. XI.

——— *nec verba diu tentata ſequuntur.*

v. 654. *Tu non inventa reperta es. Luctus eras levior.* ] Nugantur grammatici, qui ex hoc loco contendunt

tendunt

tendunt inter *reperire* & *invenire* differentiam eſſe. Quicquid obnituntur libri veteres, meo periculo ſcribe,

——— *tu non inventa repertâ*
*Luctus eras levior.*

idque poſtea Paræum in Lexico Critico jam vidiſſe deprehendi. Tu cum nondum inventa eſſes luctus levior eras, quam nunc es inventa.

v. 656. *Suſpiria ducis*] *prodis* unus Mediceus, unus Baſileenſis, & unus meus. nam *ducere* jam præceſſerat paulo ante.

v. 660. *Et de grege*] *nunc de grege* nonnulli veteres, ut legibus metricis conſulatur. Mox puto ſcribendum, *ſed nocet eſſe Deo*, non *Deum*. Vide Notas in Elegiam de Nuce. v. 107.

v. 664. *Talia mœrentem ſtellatus ſubmovet Argus*] *mœrenti* longe elegantius primus Moreti & octo alii. *Talia mœrenti natam ſubmovet.* In nonnullis, *dicenti*, *querenti*, *miranti*. & ſimilia. ſed perperam. Silius libro XVII.

*Talia dum mœret, diverſis flatibus acta*
*Ingeminum ruit unda latus.*

v. 667. *Partes ſpeculatur in omnes*] *ſpeculetur* malim. atque ita in uno Mediceo à manu primâ extabat.

v. 677. *Dum venit, adductas*] *abductas* ſcribendum vel invitis libris. quod furaciſſimo Deo conveniens. lib. II.

*Incuſtoditæ Pylios memorantur in agros*
*Proceſſiſſe boves. videt has Atlantide Maiâ*
*Natus, & arte ſuâ ſilvis occultat abactas.*

Pro *venit* etiam multi veterum *veit* vel *vehit*. Puto, *Dumque agit abductas*, ut cum ſequenti verſu hæc conſtruantur. Scriptum primo fuerat eliſo τῷ *a*, *Dumque git abducta*. Inde *Dum veit* poſtea factum. ſic libro IV.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

—— *obſcurum timido pede fugit in antrum:*
*Dumque fugit, tergo velamina lapſa relinquit.*

v. 679. *Hoc poteris mecum conſidere ſaxo* ] *poteras* cum melioribus. primus Moreti, & ſex ſeptemve alii *requieſcere ſaxo.* ut apud Maronem Eclog. I.

*Hic tamen hanc mecum poteras requieſcere noctem.*

ita enim legit Aruſianus Meſſius in Elocutionum libello necdum edito, quem nos Neapoli aliquando deſcripſimus. Vulgati *hac poteris requieſcere nocte.* Tibullus libro III. Eleg. VII.

*Quam vellem longas tecum requieſcere noctes!*

v. 694. *Ipſamque colebat Virginitate Deam* ] *ipſaque* caſtigatiores libri.

v. 700. *Talia verba refert* ]. quæ hic ſequebantur, *tibi nubere Nympha volentis Votis cede Dei*, ejicienda eſſe, quod minime ſint Latina, & præcipuam hujus narrationis venuſtatem ſubvertant, jam alii monuere. quibus nos ſubſcripſimus, fidem & auctoritatem optimorum codicum ſecuti. pro *plura referre* etiam *verba* repoſuimus ex iiſdem libris. malim præterea *referri*, ſi per ſcripta exemplaria liceat.

v. 702. *Placidum Ladonis ad amnem* ] *citum Ladonem* noſter lib. II. Faſt. vocat, & lib. Faſt. V. *rapacem.* quomodo igitur *placidum*? recte unus Mediceus & unus Caroli Strozz. *Placitum amnem.* Vide Notas Faſt. III. v. 652. Niſi *patrium* forte ſcripſit noſter, ut Ladonis filiam Syringa faciat.

v. 704. *Venerat* ] *Venerit* cum Florentino Sancti Marci, primo Mediceo, primo Palatino, & tribus aliis. Deinde Cantabrigienſis optimus, *hic illi curſum impedientibus undis* eleganter. non *illam. illa* ſecundus Mediceus proxime verum.

v. 711. *Hoc mihi colloquium* ] *conſilium* plerique veteres. Scribe *concilium* cum Lovanienſi libro. quam lectionem in duobus veterrimis exemplaribus Ciofanus quoque non intellectam monet extare.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Nonnulli ex noſtris *conſcilium. Hoc mihi concilium tecum manebit*; hoc me tibi conciliabit. concilio contrarium diſcidium. Lucret. lib. II.

*Conciliis & diſcidiis exercita crebris.*

Vide Notas ad v. 703. Remedii Amoris.

v. 720. *Præruptam rupem*] Duriuſculum hoc: quare *cautem* cum primo Moreti præferam. vel, *molem* cum Patricii Junii codice. ut apud Lucanum libro VI.

*Conſpexere prærupta in caute ſedentem.*

v. 726. *In pectore condidit*] *in pectora* rectius liber Joannis Sixii.

v. 733. *Luctiſono mugitu*] plurimi veteres *multiſono*. Forte pro *mutiſono*. hinc *muta animalia*, & *vox muta*, pro inconditâ voce. ſic lib. XIV. de Sociis Ulyſſis in porcos mutatis,

——— *pro verbis edere mutum*
*Murmur.*

ita libri nonnulli. ut & paulo poſt,

*Et lapides viſi mugitus edere mutos.*

non *raucum murmur* & *mugitus raucos* cum vulgatis. præcedenti quoque verſu *tollens* non *tendens* meliores.

v. 748. *Niligena turba*] rectius nonnulli *linigerâ*. ut jam monuimus Artis Amat. lib. I. plurimi *lanigerâ*. mendoſe. mox pro *Hinc Epaphus* malim *Huic* cum uno Rogerii Twiſdeni. viri ſplendidiſſimi.

v. 757. *En ego liber*] *Ille ego liber* longe efficacius libri vetuſtiores. quod alii jam monuerunt.

v. 761. *Ede notam*] *Prode* Grævianus. de qua locutione libro VI. non longe ab initio adeantur notæ. ubi *prodere fœtum* pro *edere* vetuſtæ membranæ.

v. 772. *Neget ille videndum*] *ipſo* meliores.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# NICOLAI HEINSII D.F.

# NOTÆ

## IN LIBRUM II

## METAMORPHOSEON.

3. FAſtigia ſumma tegebat] *tenebat* plerique veteres, & recte, ut & *lumine* verſu proximo pro *limine*. Vide Notas Faſtor. lib. III. v. 219. Met. XI. v. 257.

v. 11. *Pars nare videtur*] quatuor *videntur*.

v. 16. *Fluminaque & Nymphas*] *& Nymphaſque* Gryph. editio. Lege *Fluminaque Nymphaſque*. Naſoniano more.

v. 24. *Claris ſmaragdis*] *clarâ ſmaragdo* Thuan. Barberin. aliique nonnulli.

v. 44. *Et illud Me tribuente feres*] *ut feras* meliores. & mox *currus rogat* non *petit*.

v. 54. *Et quæ non viribus iſtis Munera conveniunt*] *nec conveniant* cum iiſdem.

v. 57. *Contingere poſſit*] *fas ſit* præſtare opinor, quod in nonnullis extat Multi *fas eſt*. Puto tamen *par eſt*, aut *par ſit*. ſic Lucretius frequenter. ut libro IV.

*Stultitiæque ibi ſe damnet, tribuiſſe quod illi*
*Plus videat, quam mortali concedere par eſt.*

v. 62. *Quid Jove majus habetur*] meliores *habemus*. in Triſtibus,

*Majus apud Trojam forti quid habemus Achille?*

Iidem *agat* pro *aget currus*.

v. 64. *Enituntur equi*] *Enitantur* cum Cantabrigienſi optimo.

v. 66. *Si timor, & trepidet*] *Fit* & *trepidat* vetuſtiores. quomodo & Seneca libro de Providentiâ agnoſcit.

v. 74. *Quid ages*] *agas* Thuan. Cantabrig. ſecundus Palat. & ſex alii.

v. 76. *Urbeſque deorum*] *domoſque* duo Medicei & unus Ambroſianus cum uno Thuaneo.

v. 78. *Eſſe*] unus Moreti *Ecce*. unus Palat. *Ire*. quatuor alii *Iſſe*. *Iter eſt ire*, pro eundum.

v. 86. *Ubi incaluere*] *ut incaluere* multi.

v. 93. *In pectore*] meliores *in pectora*. & mox *Eque tot*. pro *Deque*.

v. 104. *Propoſitumque premit*] *tenet* undecim libri veteres. recte. ſi quid video. lib. I. Artis Amat.

*Lecturam ſpera, propoſitumque tene.*

Cornelius Nepos vitâ Eumenis, *Itaque hoc propoſitum tenuit*. lib. x. Metam. noſter,

*Propoſitique tenax, quodcunque ſit, orat ut ipſi*
*Indicet.*

ita Horatius quoque *Juſtum & tenacem propoſiti virum* dixit.

v. 113. *Nitido ortu*] *rutilo* primus Mediceus & tres alii cum Norico.

v. 117. *Tum pater*] in optimo Florentino & Neap. eraſa vetus lectio. *At pater* Thuan. & ſex alii. *Qua pater* primus Palatinus, excerpta Theatinorum Romana, & quinque alii. *Quæ petere* Langianus. *pater* vix locum hîc habet, cum mox ſequatur, *Tum pater*. Forte, *Ut pariter terras mundumque rubeſcere vidit*. *Titan* nimirum, quod mox ſubjungitur.

v. 126. *Hic ſaltem monitis parere parentis*] *paternis* Bernegger. Thuan. & quatuor alii. Scribe,

*Si potes hîc ſaltem monitis parere paternis.*

v. 128. *Inhibere volantes*] *volentes* plurimi veterum. ſic apud Virgilium lib. III. Georg.

*Ipſâ autem macie tenuant armenta volentes.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Ita præſtantiſſimus liber Mediceus. Sic Silius & Statius ſæpe. *Properent* etiam unus meus.

v. 132. *Polumque Effugit Auſtralem* ] *Effugito* eſt reponendum ex primo & ſecundo Palatino, primo Baſileenſi, & aliis tribus. Mox *Hac ſit iter* Noricus, non *ſit*.

v. 138. *Declinet ad anguem* ] *in anguem* Twiſdeni codex alter.

v. 144. *Et fulget* ] *effulget* recte primus Gronovianus pro diverſâ lectione. poſſet & *en fulget* legi.

v. 147. *Etiamnum* ] ſic optimus Thuaneus.

v. 152. *Piroeis, Eous, & Æthon* ] *& Eous* Cantabrig. & quatuor alii. quomodo & Scholiaſtes Statii manu veterrima exaratus Vaticanæ bibliothecæ agnoſcit.

v. 157. *Immenſi copia cœli* ] *mundi* cum pleriſque. recte. ſic *mœnia mundi* apud Lucretium ſæpe pro cœlo. Græcis quoque κόσμος καὶ οὐρανὸς ejuſdem non raro ſignificationis. atque ita poëtæ Latini paſſim.

v. 159. *Obſtantes ſcindunt nebulas* ] primus Regius & unus Thuan. *findunt*. ſic lib. IV.

*Et celeri fiſſum præpes per inane volatu.*

quomodo ex veſtigiis veterum librorum ſcribendum.

v. 165. *Sic onere inſueto vacuos dat in aëre ſaltus* ] *in aëra* nonnulli ex melioribus. deinde *onere* quoque *aſſueto* Florentinus Sancti Marci, primus Vaticanus, Cantabrig. ſecundus Palat. Urbin. & duo aut tres alii. *onere aſſueto vacui ſaltus* eleganter dicuntur. niſi mavis reponi, *onere aſſueto vacuus dat ſaltum currus*.

v. 168. *Quadrijuges* ] meliores *Quadrijugi*.

v. 179. *Penitus penituſque jacentes* ] *patentes* Sancti Marci Florentinus, Thuan. Cantabrig. ſecundus Pal. ſec. Mediceus, & duo alii. Faſt. IV.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Proxima cum veniet terras viſura patentes*
*Memnonis in roſeis lutea mater equis.*

Nihil tamen muto. Adi Notas libro VIII. v. 749.

v. 183. *Jam cognoſſe* ] meliores *Jamque agnoſſe.*

v. 187. *Multum cœli poſt terga relictum* ] *relicti* ſi per libros veteres liceat. Certe unus meus *relinqui.* Regius unus *relinquit.*

v. 189. *Quos illi fatum contingere non eſt* ] Diu eſt quod *fato* vidi legendum, ut Græciſmus ſit οὐκ ἔστι non licet. eam poſtea lectionem ab optimo Bernneggeriano confirmatam deprehendi. ſic libro IX. ex veſtigiis veterum librorum ſcribo. v. 385.

*Et quoniam fato non eſt incumbere vobis.*

Plura de hoc loquendi modo congeſſimus libro II. Artis Amatoriæ, non longe ab initio.

v. 196. *Scorpius* ] *Scorpios* meliores.

v. 201. *Summo ſenſere jacentia tergo* ] alii *tetigere.* nempe reponendum *ſummum tetigere tergum* ex Neapolitano & Urbinati.

v. 206. *Per declive* ] *decliva* ſcripti. vide Notas Faſt. III. v. 13. & mox *ambuſtaque nubila* non *combuſtaque* meliores.

v. 218. *Et tum ſicca* ] *nunc ſicca* Urbin. & tres alii.

v. 219. *Hæmus* ] *Hæmos* Barberinus. ut alibi. pro *Ætna* etiam *Ætne* meliores.

v. 239. *Quærit Bœotia Dircen* ] *queritur* optimus Florentin. Urbin. & decem aut duodecim alii.

v. 243. *Peneuſque ſenex* ] *Peneoſque* & mox *Mæandros* pro *Mæander*, & *Alpheos* pro *Alpheus* caſtigatiores, & *Tænarius Eurotas*, non *Tænareus.* Ταινάριος Græcis. *Alpheos* quoque apud Senecam Medeâ, & bis Thyeſte ſcriptum in optimis membranis extat.

v. 249.

v. 249. *Thermodoonque citus* ] Scribe *Thermodonque*, ut eſt in nonnullis antiquis. Θερμώδων. nam Θερμωδὼν legi carminis hexametri repugnat.

v. 250. *Ripæ Sperchiades ardent* ] *Spercheides* conſtanter in vetuſtioribus. & recte. vide quæ notavi ſupra ad lib. I. v. 579.

v. 252. *Celebrabant carmine ripas* ] *celebrarant*, vel *celebrarunt* in melioribus.

v. 257. *Hebrum* ] *Hebron* pro diverſâ lectione veterrimus Neapolitanus. & *Tybrin* Regius primæ notæ.

v. 264. *Exſiſtunt montes* ] *Exiliunt* in uno Leidenſi, & uno Ciofani. ſed τὸ *Diſſilit* præceſſerat. alius Leidenſis *Emergunt*. In nonnullis *Apparent*. Silius libro primo,

*Herculei ponto cœpere exiſtere colles.*

v. 267. *Exanimata jacent* ] *natant* meliores, & mox *tepidis antris* pro *undis*. nec dubita, quin vere.

v. 273. *Aëris ignes* ] *æſtus* quatuor antiqui. mox pro *contractoſque* in melioribus *contractos*. ut aquas pelagi innuat conſtare ex fontibus undique contractis.

v. 275. *Suſtulit omniferos vultus* ] *omnitenens* ex ſcriptis Giphanius indice Lucretiano. & ſic Langianus. *oppreſſos* Florentinus S. Marci. Thuaneus *omniparens*. ut *terra omniparens* Lucretio non ſemel dicta, παμμήτωρ. ſic *omnipatens olympus* Virgilio, & apud Val. Flaccum, *omnituens Sol.* duo alii *omniferos*. Forte *omniparos vultus*. ſic *gemellipara Diva* Met. VI. *frugipari fœtus*. apud Lucretium initio lib. VI. quomodo illic optimi duo Voſſiani codices. & *floriparum ver* Auſonio in Idylliis. tres veteres, *horriferos*. an *herbiferos*, vel, *herbiparos*? ſic *herbiferi colles* initio lib. XIV. Zulichemianus *amniferos*. primus & ſecundus Palatinus cum primo Vaticano, Neap. aliiſque nonnullis

igni-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*igniferos.* Cogitabam aliquando *auctiferos vultus.* ut Ciceroni,

*Jupiter auctiferas luſtravit lumine terras.*

V. 278. *Sacraque ita voce locuta eſt* ] *ſiccaque* Urbinas & unus Ciofani. eleganter.

V. 284. *Inque oculis fumum: volitant ſuper ora favillæ.* ] Mirus hic denuo ſcriptorum exemplarium diſſenſus, quem accuratius piget recenſere. Vetuſtiores tamen,

*Inque oculis tantum, tantum ſuper ora favillæ.*

quod placeret, niſi meminiſſem τὸ *ora* mox præceſſiſſe. nonnulli,

*Inque oculis tantum, volitant ſuper ora favillæ.*

vel, *volitantque per ora.* unus meus,

*Inque oculis fumi tantum. ſuper ora favillæ.*

Scribe,

*Inque oculis fumi tantum, tantumque favillæ.*

τὸ *tantum* neglexerat repetere librarius, ſolemni errore, ut alibi monuimus. hinc verſui fulciendo tot lectiones enatæ.

V. 289. *Vobis quoque thura miniſtro* ] *quod thura* omnino concinnius in uno Patavino.

V. 294. *Circumſpice utrimque* ] *utrumque* meliores. nempe polum. & *vitiaverit* pro *violaverit.*

V. 310. *Demitteret imbres* ] *dimitteret* ſcripti.

V. 314. *Conſternuntur equi* ] *Conſternantur* cum antiquioribus. Vide Notas libro I. V. 641. & *ſaltu facto* non *verſo.* & verſu proximo *Colla jugo excutiunt*, non *eripiunt.*

V. 324. *Fumantiaque abluit ora* ] *fumantia corpora* denuo habes verſu proximo. quare *Spumantia ora* cum primo Mediceo reſcribatur; ut de equis intelligamus. lib. VI.

——— *dum certum flectit in orbem*

*Quadrupedes curſus, ſpumantiaque ora coërcet.*

lib. VIII.

*ſtratis*

——— *ſtratis inſignia pictis*

*Terga premebat equi, ſpumantiaque ora regebat.*

Virgil. lib. XII.

——— *ſpumantia dextrâ*

*Ora citatorum dextrâ contorſit equorum.*

certe Noricus *ſpumantia flamma corpora* verſu proximo agnoſcit.

V. 326. *Signant quoque carmine factum* ] *ſignantque hoc carmine ſaxum* cum duobus Leidenſibus. alii multi ex melioribus *ſignant quoque ſaxum.* proxime verum lib. VIII.

*Affuſaque jacent tumulo, ſignataque ſaxo*

*Nomina complexæ lacrymas in nomina fundunt.*

ſic & *aquas nomine ſignare.* Triſt. I. Eleg. I. v. 90. Lucanus libro VIII. de Pompeii buſto,

*Interea parvo ſignemus littora ſaxo.*

V. 329. *At pater obductos* ] *Nam pater* vetuſtiores. & recte. ſequitur enim, *At Clymene.* ſic libro VI. *Nam pater Amphion.* & lib. IV. *Nam pater occiderat.* plurimi alii huc etiam alludunt, in quibus *Jam pater.*

V. 340. *Nec minus Heliades lugent* ] *fletus* ſcribendum cum Urbinati, tertio Mediceo, primo Palatino, utroque Hamburgenſi, priori Erfurtano, & aliis undecim.

V. 356. *Niſi quo trahit* ] *trahat* meliores.

V. 359. *Ramos abrumpit* ] *abrumpere* rectius Urbinas, Barberinianus, & unus Moreti.

V. 374. *Collumque à pectore longe* ] *longum* rectius alii. mox pro *Penna latus velat*, octo ex præſtantioribus *veſtit*. Virgilius in Ciri,

*Marmoreum volucri veſtivit tegmine corpus.*

V. 382. *Cum deficit orbi* ] *orbem* recte Florentinus S. Marci. & unus ex meis, cum priore Hamburgenſi. alii *orbe* magno numero. Adi Notas Amor. lib. I. Eleg. VIII. v. 93. apud Tibullum quoque libro III.

Eleg.

Eleg. IV. videtur ſcribendum de ſomno, *ſollicitas deficit ille domos. ante domos* nunc circumfertur. & apud Silium libro X. v. 192. *non haſta viros, non deficit enſis.* cum contra mentem ejus *viro* nunc legatur.

V. 385. *Officiumque negat* ] malim *negans.*

V. 392. *Ignipedum equorum* ] *ignipedes equi* neſcio an recte dicantur. quare fuit cum *anipedum* reſcribi debere cenſerem. quale mendum & ex Martiali ſuſtulimus Notis ad Epiſt. VI. V. 32. Sed Statius initio Thebaïdos de Phœbo,

——— *ignipedum frenator equorum.*

Prudentius tamen libro I. contra Symmachum V. 350. de Solis equis,

*Cernuat ora ſenex barbatus & oſcula figit*
*Cruribus anipedum, ſi fas eſt credere, equorum.*

quomodo illic conſtanter editi ac ſcripti codices. niſi quod *æripedum* in nonnullis. quanquam illic de Solis ſtatua agitur ænea. Vide Notas ad Epiſt. VI. V. 32. quidam tamen ſcripti meliores, quos inter Florentinus S. Marci, Neap. Thuan. Bernegg. *igniferûm.*

V. 398. *Colligit amentes*] Mihi trium horum verſuum fides nonnihil eſt ſuſpecta, tertii imprimis. pro *dolens* alter Regius *domans.* duo alii *furens.*

V. 406. *Audentia labi Flumina* ] *audacia labi* unus Voſſianus. ſic apud Horatium,

——— *audax omnia perpeti fallax*
*Iäpeti genus.*

& apud Senecam Hercule Furenti,

*Audax ire vias irremeabiles.*

& *audax ſcandere fluctus* Statio Thebaïdos. lib. II.

V. 412. *Ubi fibula veſtem* ] *cui* in multis veterum, alii non pauci *ſed.* novem *huic.* nil muto.

V. 424. *Sunt ô ſunt jurgia tanti* ] *ſunt ô tua jurgia tanti* Bernegg. duo alii, *ſua jurgia.* in qua locutione multus eſt noſter.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 437. *ſuperûm petit æthera victor*] *ſuperum æthera.* Silius libro VIII.

*Hanc poſtquam in triſtes Italûm Saturnia pugnas*
*Hortata eſt, celeri ſuperum petit æthera curru.*

v. 446. *Numerumque acceſſit ad harum* ] *numeroſque* Florentinus S. Marci. ſic in Amoribus,

*Auxiſti numeros culte Tibulle pios.*

Vide Notas ad Epiſt. VIII. v. 24.

v. 454. *Cum Dea venatu* ] *venatrix* rectius in nonnullis antiquis. Minucius Octavio, *Diana eſt interim alte ſuccincta venatrix.* hinc Ἄρτεμις ἀγροτέρα.

v. 459. *Tingamus corpora* ] Opinor Naſonem ſcripſiſſe *tingamur.* quales Græciſmos in deliciis is paſſim habet.

v. 471. *Hoc etiam reſtabat adultera dixit* ] *hoc unum* multi. alter Regius, *hoc unum reſtabat adultera, nobis?* nam τὸ *dixit* mox denuo ſequitur. deinde *adimam tibi nempe* pro *namque* meliores.

v. 476. *Adverſa prenſis à fronte capillis* ] plerique veteres *arreptam* vel *adverſam.* Florentinus S. Marci, *averſam.* duo alii ex melioribus *averſa.* Lego *arreptis adverſa fronte capillis* lib. IV.

*Hujus ut arreptum laniabat vertice crinem.*

niſi mavis *arrepta prenſis à fronte capillis.* ut lib. IX.

——— *prenſamque ipſis dea ſæva capillis*
*Traxit.*

v. 482. *Neve preces animos & verba precantia flectant* ] Non video quid inter *preces* & *verba* interſit *precantia.* Quare cenſeo ſcribendum,

*Neve truces animos per verba precantia flectat.*

*flectere feros animos* dixit ſimiliter noſter Epiſtola Phædræ. in Catalectis Pithœi de Ratione Tabulæ,

*Flecte truces animos; ut verè ludere poſſis.*

perperam *Plecte* illic legitur. in uno tamen meo *verba ſuperflua dicat.* Forte, *verba ſuperflua ducant.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 497. *Ter quinque ferens natalibus annos* ] *fere natalibus actis* prior Erfurtanus, Cantabrig. Langermann. & Calandræ excerpta. quod probum eſt. idque in ſuis Conſtantius Fanenſis quoque invenerat. paulo ante cum eodem Langermanianno, Barberino, & duobus aliis *parenti* pro *parentis* reſcribendum lib. VII.

*Jamque aderat Theſeus proles ignara parenti.*

v. 503. *Propiuſque accedere fugit* ] *accedere aventi* bene Cantabrig. ſecundus Palat. primus Mediceus, Urbin. prior Erfurt. & ſex alii. ut cum ſequentibus hæc cohæreant. verbum id Lucretio familiare. apud Horatium libro II. Sat. VI.

—— *urbis aventes*
*Mœnia nocturni ſubrepere.*

v. 512. *Sedibus hic adſim* ] *huc adſim* rectius nonnulli cum interrogationis notâ. mox *Mentiar* probe Lovanienſis liber, pro *Mentior*. vide de hac locutione, quæ infra libro III. v. 271. notamus.

v. 517. *Spatioque breviſſimus ambit* ] *exit* Berneggerianus, Rottendorphii, Thyſii codices, & fragmentum Cantabrig. venuſte. cum quarto caſu Virgilius etiam poſuit non ſemel. Statius Theb. VI.

—— *venientem eludit & exit*
*Sponte ruens.*

& lib. II.

—— *æthera tardo*
*Lucifer exit equo.*

Ibid. —— *Achelous Echinadas exit.*

Fulgentius Aſtronomico, *metam Sol eminus exit.* ſic & alii paſſim.

v. 518. *Eſt vero* ] multi veterum *Eſt aliquid.* Putem, *Eſtne aliquid.* Florentinus S. Marci *Eſt vero quis qui.* Forte, *Eſtne ergo quis qui.* mox *proſim* rectius quam *proſum* Rottendorph.

v. 520. *O ego quantum egi!* ] *Ecce ego* tres antiqui. unus Mediceus *Ergo.* unus Patavinus *Eu ego.*

Forte

Forte *Eia ego.* vel *Euge ego.* niſi quod tres alii *En ego.* recte, ni fallor. εἰρωνικῶς.

v. 526. *Socerumque Lycaona ſumit* ] *ſumat* plerique veteres. & tum ſcribatur cum quinque *collocet* pro *collocat.* & *ducat* pro *ducit* cum tribus aliis.

v. 529. *Sideraque in cælum* ] Optime *cælo* egregius Thuanæ bibliothecæ codex, cum ſecundo Mediceo, Neapolitano, Urbinati, & duobus aliis. eſt autem per appoſitionem dictum, *cælum ſtupri merces.* Pont. lib. III. Eleg. III.

*Pro quibus exilium miſero mihi reddita merces.*

Plurimus eſt in hoc loquendi modo noſter. Adi Notas Epiſt. VI. v. 146.

v. 531. *Habili Saturnia curru* ] Scribe *agili.* quicquid membranæ veteres diſſentiunt. Ponticis,

*Eſſeda nos agili ſive tulere rota.*

*levem currum* ſæpe alibi dixit. Seneca Medea,

*Video Triviæ currus agiles.*

Hæc jam ſcripſeram typographo traditurus, cum in codice membraneo Grævii noſtri *agili curru* exaratum offendi.

v. 532. *Pavonibus pictis* ] quidam *junctis* non male.

v. 556. *Servandam dederat, ſic inconfeſſa quid eſſet* ] *Servandum* probe meliores. præterea nonnulli, *ſed non confeſſa.* Bernegger. *tamen inconfeſſa.* duo *nec eis confeſſa.* alii *ſed enim inconfeſſa.* cæterum à priore Regio, priore Erfurtano, & aliis duobus abeſt hic verſus. & eſt profecto tollendus, quod adſtruunt primus Vaticanus, Urbinas, & ſex alii, in quibus verſu proximo *Hanc legem dederat*, pro *Et legem dederat*, ſcriptum occurrit. Si verſum hunc admittis, proxime legendum, *Et legem addiderat*, ne quem offendat krioſa repetitio τῦ *dederat.* ſed præſtat omnino deleri verſum, quem dixi.

v. 561. *Nodoſque manu diducit* ] *deducit* veteres ple-

plerique. an *ſeducit?* mox *at intus*, non & Junianus.

v. 568. *Me petiit. ipſa licet hoc ex Pallade quæras*] Hic denuo mirifice turbant libri veteres. piget diverſas lectiones adſcribere, quod conſtet vulgatam eſſe incorruptam. Non potuerunt nimirum ferre produci poſtremam in *petiit* ſyllabam inſciti librarii. hoc errori anſam dedit. Atqui nihil magis uſitatum optimis poëtis eſſe, atque adeo Naſoni ipſi, jam ſupra oſtendimus lib. I. v. 114.

v. 584. *Inque cutem radices fixerat imas*] *egerat* meliores magno numero. quod magis Latinum. Remed. Amor.

*Et mala radices altius arbor agit.*

v. 588. *Sed ſummâ*] malim *Et* cum Arondeliano.

v. 604. *Arma aſſueta capit*] *rapit* Mediceus unus ex melioribus. quod impetum indignantis animi pulchre exprimit. lib. V.

——— *quos ille tetenderat arcus*
*Arripit.*

Artis lib. III. ——— *juveniliter arcum*
*Corripit.*

v. 615. *Nec non arcumque manumque*] *nervumque arcumque* Urbinas, & pro diverſâ lectione Cantabrigenſis. ſed nihil neceſſe.

v. 620. *Rogumque parari vidit*] *Senſit* Scholiaſtes Statii lib. VI. Theb. & mox pro *Ora licet lacrymis, Ora decet* idem Scholiaſtes: quod Baſileenſis unus confirmat. in Faſtis lib. IV.

——— *neque enim lacrymare deorum eſt.*

v. 632. *Conſiſtere corvum*] *conſidere* Neapolitanus & Mediceus ſecundus. ut jam libro I. v. 307. diximus. & ſic forte legendum libro XI.

*Nec tamen hac profugum conſidere Pelea terra*
*Fata ſinunt.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ut apud Virgil.

*Vultis & his mecum pariter conſidere regnis.*

&, *Non venit in mentem, quorum conſederis arvis?*

Propertius,

——— *licet Atraciis conſederit oris.*

v. 637. *Nympha Chariclo*] Ita Politianus & Naugerius ex Pindaro & Scholiaſte Apollonii. Antea le-gebatur *Cayci*, quod in pleriſque ſcriptis extat, idqu miror Viviano arriſiſſe. *Charicto* decem noſtri ex melioribus. quod & alii ante nos in ſuis exemplaribu invenerant, unde exigua mutatione *Chariclo* nata. ſecundus Palat. *Charipto.* quintus *Cariſto. Cariſta* Cantabrig. Alia Chariclo Callimachi & Apollodori, qua Tireſiam ex Evere peperit.

v. 638. *Fluminis in rapidi ripis enixa*] Cenſeo ſcribendum *Fluminis in patrii ripis*, ut fluminis filiam fuiſ ſe deſignet. ſic lib. IX.

*Hic tibi dum ſequitur patriæ curvamina ripæ*
*Cognita Cyanee.*

Propertius libro I. Eleg. II.

*Eveni patriis filia littoribus.*

Horatius Od. XX. libro I. *paterni fluminis ripas* Tybri vocat. noſter Met. I.

*Venerat & patrias, ubi ludere ſæpe ſolebat,*
*Inachis ad ripas.*

Adi Notas lib. I. v. 702.

v. 641. *Vaticinos furores*] *faticinos* cum melioribus. niſi quod τὸ *fatidicos* Urbinatis libri magis arri det, quia *canebat* præceſſit.

v. 649. *Nunc immortalis*] *non jam mortalis* caſti gatiores.

v. 654. *Tripliceſque Deæ tua fila reſolvent*] alte Regius *revolvent.* εἰς τοὐναντίον ῥέφειν τὸν ἄτρακτο Luciani Ζεὺς ἐλεγχόμενος. Propertius libro IV. El. VII

*Juro ego fatorum nulli revoiubiie ſtamen,*
*Tergeminumque canem; ſic mihi molle ſonet.*

i

ita ſcribendi iſti verſus. nam vulgati *revocabile carmen*, & *Tergeminuſque canis.* vetuſti codices, *revolubile carmen.* Silitis libro I I. de Penelope,

*Fallacis toties revoluto ſtamine telæ.*

Statius Theb. V I I.

——— *immites ſcis nulla revolvere Parcas*
*Stamina.*

Seneca Hercule Furenti,

*Duræ peragunt penſa ſorores,*
*Nec ſua retro fila revolvunt.*

*retexere* dixit noſter Met. X.

*Eurydices, oro, properata retexite fila.*

non, ut in vulgatis legitur, *fata. renere* in Faſtis. de quo verbo vide quæ notamus Epicedio Druſi. v. 444. *iterata penſa ſororum* Statio Theb. V I I I. Lucano, *repetita ſororum fila.* Hoc tamen Naſonis loco à vulgatâ lectione non eſt temere recedendum. ut *fila reſolvent*, pro ſecabunt, dixerit.

V. 657. *Prævertunt, inquit, mea fata*] *me, inquit, mea fata*, plerique veteres. ſex, *prævertunt, inquit, me fata.* recte.

V. 663. *Cognataque pectora*] *corpora* ex melioribus. mox pro *confuſaque verba fuerunt*, primus Palat. & ſex aut ſeptem alii, *fuere.* Placebat aliquando *feruntur.* ut ſupra hoc libro,

——— *vox iracunda, minaxque,*
*Plenaque terroris rauco de gutture, fertur.*

V. 675. *Monſtra dederunt*] *dedere* denuo meliores. Præcedenti verſu poſt *novata*, τὸ *eſt* multi codices non agnoſcunt. Lege *novatæ.*

V. 677. *Nam nec reſcindere magni*] alii *jam nec*, vel *nec jam.* quatuor *ſed nec.* quod arridet.

V. 682. *Onuſque fuit baculus ſilveſtris olivæ*] *baculum ſilveſtre ſiniſtræ* Florentinus S. Marci, & ſecundus Palatinus, quod & Politianus in ora codicis ſui ex veteri libro notarat, teſte Carolo Viviano. & ego in



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

excerptis optimi codicis Leodicenſis inveni. neque aliam lectionem ſenſus admittit. hinc fit, ut in nonnullis exemplaribus minus caſtigatis ab interpolatrici manu ſcriptum occurrat, *onuſque fuit dextræ ſilveſtris oliva.* vel, *onus dextræ baculus ſilveſtris olivæ.* in nonnullis codicibus eraſa vetus eſt ſcriptura. Vulgatam certe lectionem ſi tuemur, non eſt cui reſpondeat τὸ *alterius*. quod de dextrâ intelligendum. Tam *baculum* quam *baculus* dicebatur optimis ſcriptoribus. infra hoc ipſo libro idem optimus Florentinus S. Marci, quo vetuſtiorem non vidi,

*—— baculumque capit, quod ſpinea totum*
*Vincula cingebant.*

ubi *quem* in vulgatis. lib. XV. de Æſculapio,

*—— baculumque tenens agreſte ſiniſtrâ.*

quod mirè confirmat noſtram lectionem. Silius lib. XIII.

*Paſtorale Deo baculum, pelliſque ſiniſtrum*
*Velat grata latus teneræ de corpore damæ.*

Nec dubito, quin libro primo Faſt. pari modo ſit ſcribendum,

*Tum deus incumbens baculo, quod dextra gerebat.*

etſi manu exarati codices pro vulgata ſtant.

V. 683. *Septenis fiſtula cannis*] vetuſtiores *è ſeptem cannis.*

V. 685. *Atlantide Maia Natus*] *Atlantide matre* prior Regius, opt. Thuan. Bernegger. Cantabrig. & primus Gronovii. ut τὸ *Maia* ex Gloſſemate irrepſerit.

V. 687. *Natus in illo Rure*] libri veteres *notus*. recte. nam *natus* præceſſerat.

V. 688. *Battum vicinia tota vocabat*] alii *vicina hunc rura vocabant*, vel *vicinia rura vocabant*. Florentinus S. Marci, *vicinaque tota vocabant*. Codex Urbinas, quartus Palat. & decem alii, *vicinia tota vocabant*. optime. Vide omnino Notas lib. III. Faſt. v.

V. 181.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 181. & quæ Remed. Amor. obſervamus v. 164. Virgil. Georg. lib. II.

*Non eadem arboribus pendent vindemia noſtris.*

Ita longe vetuſtiſſimus Mediceus liber. ſic apud Phædrum *concurſant familia.* quod perperam mutavit Rigaltius. Auſonius Periocha Iliad. III.

*Argivos ſua quemque acies in bella ſequuntur.*

Conſule doctiſſimum Gronovium de Pecunia veteri, pag. 169.

v. 691. *Hunc timuit; blandaque manu ſeduxit, & illi, Quiſquis es, hoſpes, ait.* ] *Hunc* & *illi* male cohærent, cum de eodem Batto agatur. Quare cenſeo reponendam vocem ſæpe alibi corruptam, *& eia, Quiſquis es, hoſpes, ait.* quam conjecturam confirmat, quod præceſſerat, *blandâque manu ſeduxit.* certe unus Mediceus, *ſeducit & ait.* Adi Notas libro I. v. 591. Horat. Sat. I. lib. I.

*—— eia*

*Quid ſtatis? nolunt. atqui licet eſſe beatis.*

& lib. II. Sat. VI. *—— eia,*

*Ne prior officio quiſquam reſpondeat, urge.*

v. 697. *Tua furta loquetur* ] *loquatur* rectius nonnulli codices.

v. 701. *Juncta ſuo pariter dabitur tibi fœmina tauro* ] *pretium dabitur tibi fœmina* optimus Thuaneus. recte. ſupra dixerat ſimili locutione, *nitidam cape præmia vaccam.* Plenus eſt horum noſter. Ep. Paridis,

*Dî facerent, pretium magni certaminis eſſes.*

Helenæ,

*Judicii pretium qua data dicar ego.*

Adi, quæ notamus, epiſt. VI. v. 146.

v. 703. *Montibus, inquit, eunt, & eunt ſub montibus illis* ] *erant* utroque loco libri veteres. niſi quod Florentinus S. Marci, Neapolitanus, primus Vatic. ſecundus Palat. & quatuor alii, *Montibus, inquit,*

*erunt*, *& erant*. veriſſime. quomodo in Obſervationibus jam vidit reſtituendum ſagaciſſimus Gronovius noſter.

v. 713. *Pura coronatis portabant ſacra caniſtris*] alii *Thura*. perperam. ut & *Plura* nonnulli & *Pulchra*. *Tecta* Conſtantius Fanenſis ex veteri codice. alter codicum Rogerii Twiſden, *Septa*. eleganter. ſic lib. IV. ſub finem, ex veteri codice,

*Eſſe locum ſolidæ ſeptum munimine molis.*

hinc *ſepes portarum* pro ſepto. Triſt. I. Eleg. I. v. 81. Adi illic notas. ſic *claſſem aggeribus ſeptam*, & *feram venantum corona ſeptam*, & *ſeptam armis Didonem*, & *feram pennæ formidine ſeptam* Virgilius dixit. eidem Æneas *nube ſeptus*, & *aëre ſeptus* Jaſon Valerio Flacco. & *ſeptus in arcto leo* eidem Flacco.

v. 715. *Milvius*] *milvus* meliores. jam dictum Amor. II. Eleg. VI. v. 34.

v. 723. *Quanto, quam Lucifer, aurea Phœbe*] *quanto te, Lucifer*, Bernegger. prior Regius, & duo Medicei. placet.

v. 727. *Balearica funda*] *balearia* primus Vatican. Urbin. Neapol. aliique plurimi. quomodo & codices variant libro IV. v. 709.

v. 737. *Ebore & teſtudine cultos*] ex præſtantioribus nonnulli *comtos*. ſic *comti ebore ac vitro parietes* Boëthio lib. I. Conſol. Philoſ. Vulgata tamen lectio non eſt temere ſollicitanda. Statius Theb. VI.

——— *variâ formidine cultum*
*Tollit in aſtra nefas.*

ubi agit de Gorgoneo capite.

v. 752. *Luminis orbes*] *orbem* meliores.

v. 757. *Lemniacam ſtirpem*] *Lemnicolæ* Florentinus S. Marci, Thuan. Cantabrig. Neapol. & prior Erfurtanus.

v. 758. *Ingratamque Deo fore jam ingratamque ſorori*] Cantabrigienſis, aliique duodecim, ut hiatus relin-

relinquatur, τὸ *jam* tollunt. Florent. S. Marci, primus Palat. excerpta Theat. tertius Mediceus, Arond. & prior Hamburg.

*Et gratamque deo fore jam, gratamque ſorori.*

quod ſequor ſenſu poſtulante. niſi mavis,

*Jam gratamque Deo fore, jam gratamque ſorori.*

cujus lectionis veſtigia extant in Urbinati, Bernegger. ſecundo Palat. & uno Caroli Strozzæ. ſed ſincerior altera ſcriptura.

v. 759. *Popoſcerat* ] *popoſcerit* cum uno Baſileenſi.

v. 761. *Imis in vallibus hujus* ] *vallibus antri* præſtantiores.

v. 765. *Bello metuenda virago* ] *belli* optimus Thuan. Urbin. Bernegger. ſecundus Palatin. primus Bononienſis, alter Rogerii Twiſden, Zulichemianus, & alter Hamburgenſis. recte. tres alii *bellis*. Claudianus VI. Conſ. Honorii, ex antiquo codice,

*—— gladiique tremendum*
*Gurgite ſidereo ſubterluit Oriona.*

Martialis lib. VI. Ep. LXIV.

*—— naſique timendum*
*Omnia crudelis lanius per compita portat.*

ſic veterrimum exemplar Thuanæ bibliothecæ. nam vulgata *naſiſque. mens interrita leti* Met. x.

v. 771. *Surgit humo pigre* ] *pigrâ* meliores.

v. 774. *Vultumque Deæ ad ſuſpiria duxit* ] *Vultumque imâ*, primus Medic. primus Vatic. Bernegger. Florent. Cantabr. aliique multi ex præſtantioribus. quæ lectio Viviano quoque arridebat.

v. 779. *Vigilantibus excita curis* ] Florentinus S. Marci, Thuan. Bernegger. Cantabrigienſis, prior Erfurt. & prior Hamburgenſis. quomodo & Politianus in ſuo codice notarat Viviano teſte. ſic apud Propertium lib. IV. Eleg. VII.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Jamne tibi exciderunt vigilacis tecta ſuburræ.*

ut libri veteres. *vigilaces canes* Columellæ lib. VII. Auſonio in Ephemeridis, *vigilax hirundo.* Caius L. XVIII. D. de ædil. edict. *Si conſtantem, aut laborioſum, aut curacem, aut vigilacem eſſe affirmaverit.* Vide Notas Amor. lib. II. Eleg. VI. v. 23.

v. 788. *Murmura parva dedit* ] Malim *rauca.* nam tertius Thuani *pauca.* tres aut quatuor alii *prava.* forte pro *rava.* Adi Feſtum in ea voce. noſter lib. XIV. *pro verbis edere raucum murmur.* lib. XIII.

——— *miſſum rauco cum murmure ſaxum*
*Morſibus inſequitur.*

Triſt. III. Eleg. X.

*Et raucum Getico murmur in ore fuit.*

mox pro *ſucceſſurumque Minervæ Indoluit*, Vivianus ex ſuis *ſucceſſu namque.* quomodo primus Mediceus & alii nonnulli ex noſtris. quidam ex præſtantioribus *ſucceſſibus atque* vel *ſucceſſibus uſque.* prior Regius, *ſucceſſus namque.* Florentinus S. Marci, *ſucceſſum utique* vel *utrique.* Videlicet *ſucceſſumque* pro *ſucceſſurumque* erat exaratum facili obvioque errore. hinc tot diverſarum lectionum monſtra propagata ſunt. Argute. doluit ſucceſſurum Minervæ mandatum de Pandroſo invidiæ tabo inficiendâ. Neque aliter pro diverſâ lectione veterrimus primæ notæ Palatinus.

v. 790. *Quem ſpinea tortum Vincula cingebant* ] jam ſupra monuimus ex Florentino S. Marci *quod* eſſe ſcribendum. *totum* etiam, non *tortum* præſtantiores conſtanter. τὸ *vincula* ſemper habui ſuſpectum. in ſecundo Mediceo pro diverſâ lectione *cingula.* Forte,

——— *quod ſpinea totum*
*Ungula cingebat.*

ut ipſas ſpinas vocet ungulas ſpineas à ſimilitudine. *hamatas* videlicet *ſentes*, quas mox dicet. & ſane *ungula*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*gulæ* erant tormenti genus, quo carnifices utebantur, *ſulcantes ungulæ* dictæ in Cod. de Malefic. L. Etſi. *biſulca* Prudentio περὶ στεφ. Hymno primo,

*Ille virgas & ſecures & biſulcas ungulas*
*Ultro fortis expetebat.*

& alibi non ſemel. Similis diverſitas eſt apud eundem Paſſione Romani. v. 110. ubi alii codices *ungulis*, alii *vinculis*.

v. 793. *ſumma papavera carpit*] ſic vetuſtiores. alii *cacumina*. & mox pro *Ingeniiſque opibuſque*, alii *Ingenuis opibus*. meliores *Ingeniis opibuſque*.

v. 809. *Feliciſque bonis aliter non uritur Herſes*] *non lenius* plerique veteres. quidam *non levius*. quatuor *non aliter*. primus Baſil. *non lentius*. Omnino ſcribendum *non ſecius*. ut apud Virgilium,

*Interea toto non ſecius aëre ningit.*

& libro VII.

*Filius ardentes haud ſecius æquore campi*
*Exercebat equos.*

ubi *ſegnius* plurimi veteres. & libro IX. ex optimis membranis,

——— *inſtat non ſecius, ac rotat enſem*
*Fulmineum.*

Silius libro VI.

*At cicumfuſi non ſecius undique dextram*
*Prenſare.*

Noſter lib. VII. ex veſtigiis veterum librorum,

*Copula detrahitur canibus, quos illa ſequentes*
*Effugit, & volucri non ſecius alite ludit.*

lib. X. ex antiquis libris,

*Quæ quanquam Scythicâ non ſecius ire ſagittâ*
*Aonio viſa eſt juveni.*

utroque loco *ſegnius* nunc legitur. ut & lib. VIII.

*Ira feri mota eſt: nec fulmine ſecius arſit.*

libro XI.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

—— *trepidant haud ſecius omnes,*
*Quam ſolet urbs, aliis murum fodientibus extra.*

Ita enim corrigo. Uſitatus Æmilio Probo loquendi modus. niſi quod in vita Datamæ male etiamnum *nihilo ſegnius* pro *ſecius* legitur. etiam apud Val. Flaccum lib. III.

—— *non ſecius ille*
*Occupat arva furens.*

*ſegius* ſcribebant librarii pro *ſecius*. hinc promanavit error. quanquam *ſetius* haud raro in veterrimis membranis exaratum occurrat. Prudentius libro II. contra Symmachum,

—— *nec fluctus ſecius hoſti*
*Obſequitur, quam cum licitæ fert tranſtra carinæ.*

& Hamartig.

—— *nec ſecius aurea dona*
*Juſtorum dirimente chao.*

Columella libro III. cap. IV. *Id enim quaſi caput & columen eſt impenſarum, quoniam in eo conſiſtit, melius an ſequius terræ mandaverit pater familias pecuniam.* ita veterrimus liber. non *ſegnius*.

V. 811. *Lenique tepore cremantur*] *vapore* duo veteres. ut apud Maronem Æneïd. V.

—— *lentuſque carinas*
*Eſt vapor.*

V. 820. *Cælatáſque fores*] quidam codices *Cæleſtique*. *Æratas* putabam olim ſcribendum, quanquam haud ignarus æreas virorum principum fores opere cœlato inſignes fuiſſe. noſter lib. II. Faſtorum,

*Excipit ærata juvenem Collatia porta.*

Claudianus tamen,

*Cælataſque fores mediiſque volantia ſigna*
*Nubibus.*

V. 821. *Partes quaſcunque ſedendo Flectimus*] *Flectitur* plerique veteres. Sed *Flectimur* verè primus

Vati-

Vaticanus familiari poëtis Græciſmo. Prudent. Pſychomach.

*Nequicquam loris auriga comamque madentem*
*Pulvere fœdatur.*

ex vetuſtiſſimo codice Puteaneo. *fœdat humi* eſt in vulgatis. Mox ex iiſdem membranis,

*Jam loculos ditata fidem ſpectabat inanes.*

non *fide* cum libris editis.

v. 822. *Pugnat ſe tollere*] *ſe attollere* meliores. mox pro *per ungues*, nonnulli *artus.* ut Epiſtola Hyperm.

——— *frigusque perambulat artus.*

ſed nil muta. Lucretius, lib. III.

*In pedibus primum digitos liveſcere & ungues,*
*Inde pedes & crura mori: poſt inde per artus*
*Ire alios tractim gelidi veſtigia lethi.*

v. 838. *Subitoque celer delabere curſu*] *ſolitoque* meliores.

v. 856. *Cornua parva quidem*] atqui alta cornua & ſpatioſa laudantur in tauro. vide quæ ad v. 20. libri proximi mox dicemus. Quare refingo *Cornua vara*, ut monui Amor. I. Eleg. II. hoc eſt, quod Palladius lib. IV. cap. XI. de bobus, *Cornibus robuſtis, ac ſine curvatura pravitate lunatis.*

v. 863. *Vix jam vix cætera differt*] *vix ah* plerique præſtantiores. pri. Vatic. & duo alii *vix & vix.* ſecundus Mediceus *vix vix & cætera.* Lege, *vix vixque & cætera differt.* Faſt. lib. I.

*Vix eſt Evandri vixque retenta manu.*

v. 866. *Nunc pectora præbet*] *modo pectora* iidem præſtantiores.

v. 867. *Virginea plaudenda manu*] Ita meliores. Cæteri maxima ex parte *palpanda.* quomodo apud Prudentium περὶ στεφάν. Hymno Hippolyti,

*Non ſtabulis blandive manu palpata magiſtri,*
*Ignara inſueto ſubdere colla jugo.*

 quod

quod Viviano tamen & Gebhardo nollem arriſiſſet. ſic *plaudere equos*, manibus mulcere paſſim apud auctores.

v. 870. *Tum Deus* ] iidem *Cum Deus.* & mox *primis in undis* non *primo.* & *cornum tenet* cum Priſciano primus Mediceus pro *cornu*, ut & Calandræ excerpta.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# NICOLAI HEINSII D.F.

# NOTÆ

## IN LIBRUM III

## METAMORPHOSEON.

13. MOEnia fac condas ] *ponas* ſecundus Palat. Noſter in Faſtis IV.

*——— ambigitur mœnia ponat uter.*

atque ita alibi paſſim. Silius Italicus initio libri I.

*Tum pretio mercata locos nova mœnia ponit.*

v. 20. *Specioſam cornibus altis frontem* ] *ſpatioſam* libri veteres magno numero. ſic εὐρύκερως βοῦς Moſcho in Europa, ὑψίκερως Ζεὺς Nonno, ubi agit de Jove in taurum mutato.

v. 22. *Et ſpecus in medio* ] alii rectius *Eſt*. mox pro *ubi conditus antro*, malim *hoc* cum Neapolitano. niſi ſcribas *cui creditus antro*.

v. 34. *Treſque micant linguæ* ] otioſa & ingrata repetitio eſt τοῦ *micant*. quare amplector quod marginem Gryphianæ, Mycillianæ, ac Berſmannianæ editionum occupavit, haud dubie ex veteri libro depromtum, *Treſque vibrant linguæ*. Statius lib. V. Theb. de ſerpente Archemori,

*Livida fax oculis: tumidi ſtat in ore veneni*
*Spuma virens: ter lingua vibrat.*

Virgil. Æn. II.

*Sibila lambebant linguis vibrantibus ora.*

ubi Servius. *Vibrantibus, mobilibus. Quia nullum animal tantâ celeritate linguam movet. adeo ut triplicem habere videatur, cum una ſit.* Val. Flaccus lib. I.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

——— *tantoque ſilet poſſeſſa draconi*
*Vellera, multifidas Regis quem filia linguas*
*Vibrantem ex adytis cantu dapibuſque vocabat.*

*lingua vibrante minantem ſerpentem* Lucretius dixit lib. III. neque aliter paſſim poëtæ. quod pluribus exemplis adſtrui poſſet, & confirmari, ſi in re protrita juvaret nunc moras nectere, aut expatiari. Primam in *vibrare* ſyllabam Catullus quoque corripit.

v. 39. *Effluxere undæ manibus*] *urnæ* longe elegantius pro diverſa lectione Neapolitanus, unus Mediceus, & unus Gronovianus. ſic alibi *Lora fluunt manibus.*

v. 42. *Immenſo ſaltu*] rectius *immenſos in arcus* primus Vatic. Florent. aliique nonnulli. at Zulichemianus, *immenſos altus ſinuatur in arcus.* unus Medic. *immenſos corpus ſinuatur in arcus*, non inconcinno Græciſmo.

v. 45. *Geminas Arctos*] *geminam Arcton* Arondelianus.

v. 49. *Hos necat afflatu funeſta hos tabe veneni*] alii *hos funeſta.* multi τὸ *hos* non agnoſcunt. Berneg. ſecundus Palat. & tres alii, *afflati funeſta tabe veneni.* Recte niſi quod *afflatos* vel *efflati veneni* malim. *afflatos* certe unus Mediceus. alius *afflatu funeſti veneni.* Silius libro VI. in ſimili deſcriptione,

——— *tractæ fœda gravitate per auras*
*Ac tabe afflatùs volucres.*

v. 52. *Tegimen direpta leonis*] *derepta leoni* præſtantiores. ſimiliter lib. XV. ex antiquis codicibus ſcribendum,

——— *derepta bicorni*
*Terga capro.*

Virgilius Æn. XI. ex veterrimo Mediceo,

——— *ſpolia occiſis derepta Latinis*
*Conjiciunt igni.*

*erepta* dixit eodem libro,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Cui pellis latos humeros erepta juvenco*
*Pugnatori operit.*

& Statius Theb. IV.

*Quatuor indomitis Capaneus erepta juvencis*
*Terga ſuperque rigens injectum molis ahenæ*
*Verſat onus.*

idem libro primo,

*Tergora deripiunt coſtis.*

quæ illic vera eſt ſcriptura. ut & libro III.

——— *littore funem*
*Deripere.*

Silius libro X. ex optimis membranis,

*Fractaque conflictu parmarum tegmina, & ore*
*Cornipedum derepta fero ſpumantia frena.*

libro eodem, ——— *ite ocyus arma*
*Deripite, ô pubes, templis.*

non *Diripite.* libro XI.

——— *præda & captiva leguntur*
*Corpora, dereptæque viris ſub Marte cruento*
*Exuviæ.*

ex optimis membranis. ut & lib. XII.

*Antiquum decus & derepta monilia collo.*

ſic ſcribe & apud Val. Flaccum libro VI.

*Interdum blandæ derepta monilia divæ*
*Contrectat.*

& apud Horatium libro III. Od. V.

——— *arma militibus ſine cæde derepta.*

& *amphoram deripere horreo* libro III. Od. XXVIII. & lib. IV. Od. XV. *ſigna derepta Parthorum poſtibus.* & *cælo deripere ſidera* Epod. V. quod *devocare* dixit. Epod. XVII. ibidem, *polo Lunam deripere.* noſter lib. VI. de Marſya,

*Clamanti cutis eſt ſummos derepta per artus.*

& in Ibide,

*Nudaque derept â pateant tua viſcera pelle,*
*Ut Phrygium cujus nomina flumen habet.*

Vide

Vide Notas Amor. lib. I. Eleg. V. v. 13. & Met. XV. v. 304. ſic *pignus dereptum lacertis* apud Horatium lib. I. Od. IX. ex antiquis codicibus. noſter lib. VI. ex membranis,

*—— velamina Procne*
*Deripit ex humeris.*

v. 56. *Spatioſi corporis hoſtem* ] aut *tergoris* hic legendum, aut paulo poſt *fidiſſima pectora*, pro *corpora*. quod malim. ne delicatas aures merito offendat inconcinna iteratio ejuſdem vocis.

v. 60. *Magnum magno conamine miſit* ] Non male duodecim ſcripti, *& magno conamine miſit in hoſtem*, niſi quod τὸ *hoſtem* paulo ante præceſſerat.

v. 64. *Atræ duritia pellis*] forte *hirtæ*. ut *hirta dumis ſaxa* apud Horatium, & *hirtæ ſepes* apud Columellam.

v. 67. *Totum deſcendit in ilia ferrum* ] Repone *toto ferro* ex Langermanniano & Urbinati. quod in ſuis quoque invenerat Conſtantius Fanenſis.

v. 71. *Oſſibus hæſit* ] præſtantiores *hæret*.

v. 78. *Longa trabe rectior adſtat* ] *exſtat* plerique. Urbinas & Thyſianus *exit*. eleganter. hoc eſt, quod ſupra dixerat,

*—— immenſos ſaltu ſinuatur in arcus,*
*Ac mediâ plus parte leves erectus in auras*
*Deſpicit omne nemus.*

Statius Theb. VI.

*—— ſic grandibus altè*
*Inſurgens humeris hominem ſuper improbus exit.*

v. 80. *Perturbat pectore ſilvas* ] *proturbat* cum optimis.

v. 84. *Figitque in acumine dentes* ] *frangitque* nervoſius in ſecundo Palatino. ſic apud Perſium, *genuinum fregit in illis*. hoc eſt, attrivit. & apud Lucanum libro X.

*Et frangit rabidum præmorſo carcere dentem.*

de fera caveæ incluſa.

v. 90. *Conjectum in guttura ferrum* ] *gutture* veteres.

v. 99. *Cum voce colorem* ] *cum mente* potiores. minimum refert.

v. 104. *Paret, & impreſſo* ] Scribe, *& ut preſſo.* quod caſtigatiores agnoſcunt. habes tamen apud Silium libro III. *impreſſo tellurem vertere aratro.* quomodo ille alibi quoque.

v. 112. *Primumque oſtendere vultus* ] *vultum* Neapolitanus, & ſecundus Mediceus.

v. 125. *Tepido plangebant pectore matrem* ] *trepido pectore* Urbinas & decem alii. hoc eſt trepidanti. quod τῷ *plangebant* convenientius. lib. VIII.

*Pectora tangebam trepido ſalientia motu.*

lib. XI. ut ſcribendum cenſeo,

*Plangitur & trepido conſtringit vincula motu.*

lib. IV. —— *tremebunda videt pulſare cruentum*
*Membra ſolum.*

& lib. I.

*Sentit adhuc trepidare novo ſub cortice pectus.*

ſic *trepidæ venæ* libro VII. de quibus videndæ notæ noſtræ ad v. 557.

v. 132. *Exilio felix* ] *Exilii* ex ſuis Naugerius. quod & mihi arrideret, niſi noſtri omnes miro conſenſu vulgatam ſcripturam tuerentur. lib. V.

*Feliceſque vocat pariter ſtudiique locique*
*Mnemonidas.*

ita & Virgilius non ſemel.

v. 140. *Canes ſatiati ſanguine herili* ] *ſatiatæ* Neapol. primus Vatic. ſecundus Pal. ſec. Medic. prior Erfurtanus & tres alii. ſic apud Horatium ſemper, idque ad exemplum Græcorum, apud quos κύων ſæpe fœminino genere ponitur. maxime cum de venatu agitur. ita Homerus Ὀδυσ. υ.

*Ὡς δὲ κύων ἀμαλῆσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα*
*Ἄνδρ' ἀγνοιήσασ' ὑλάει.*

Neque

Neque aliter Pollux, ubi varios canes recenſet. & *κύων Κρῆσσα* Æliano Hiſt. Anim. lib. III. cap. II. Sophocles Aiace, Oppianus *κυνηγετικῶν* libris, atque alii paſſim. Ennio *venatica velox.*

> —— *animuſque in pectore latrat,*
> *Ut ſolita eſt, quando vinclis venatica velox*
> *Apta ſiet.*

ita ſcribendum. ſic *canis Gortynia* Vario, Lucretio *canes montivagæ. canis taciturna* Gratio. Noſtro lib. IV. Faſt. ſub finem *Obſcœna exta canis.* quomodo & apud Virgilium lib. I. Georg. veterrimus Mediceus,

> *Obſcœnæque canes importunæque volucres.*

& lib. VI. Æn. —— *rabidæ venantis Iüli*

> *Commovere canes.*

Seneca Hippol.

> *Mœſtæque domini membra veſtigant canes.*

Rutilius Itinerario,

> *Atque olidum doctas noſſe cubile canes.*

noſter Met. VII. ex optimo codice Ambroſiano,

> *Copula detrahitur canibus, quas illa ſequentes*
> *Effugit.*

Pont. lib. II. El. II. ex ſcriptis probioris notæ,

> *Quæ fugit infeſtas territa cerva canes.*

Prudentius libro II. contra Symmachum,

> *Sordida ſus noſtro amne natat, noſtra intrat & ipſas*
> *Aura canes.*

ſic veterrimus codex. Noſter denuo in Ibide ex antiquis libris,

> *Et ſcindant avidæ perfida corda canes.*

lib. VII. Met. *Echidnæam canem* vocat Cerberum. lib. XI. ex antiquis itidem libris *Sollicitas canes.* & lib. XIV. ex veteri codice,

> —— *timetque*
> *Ora proterva canum: ſed quas fugit, attrahit una.*

v. 144. *Jamque dies medius* ] *medias* ſecundus Pal.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 150. *Repetemus opus* ] *repetamus* nonnulli. ſic lib. III. Artis,

——— *ſed repetamus opus.*

v. 161. *Patulos ſuccinctus hiatus* ] *incinctus* meliores. recte. nam *ſuccincta Dianæ* præceſſerat.

v. 170. *Excipiunt laticem Nipheque* ] *Nipteque* Berſmannus ἀπὸ τοῦ νίπτειν. Sed recte vetuſtiores magno numero *Nepheleque.*

v. 175. *Per nemus ignotum* ] Hic verſus in Florentino primæ notæ, Neapolitano, ac Mediceo ſecundo manu recentiori margini erat adſcriptus. qui proinde ſuſpectus eſt habendus.

v. 194. *Nec plura minata* ] alii *locuta.* unus Moreti & Leidenſis *morata.* venuſte. Virgil. Æneid. v.

——— *nec plura moratus,*

*Tum læva taurum tenet.*

Lucretius libro v.

——— *neque te promiſſis plura morabor.*

Val. Flaccus lib. IV. ——— *nec plura moratus*

*Ingentes humeros ſpatioſaque protulit oſſa.*

Corippus Africanus libro III.

——— *non plura moratus*

*Auguſtus nutu tolli ſublime feretrum*

*Imperat.*

Lucanus libro II. *Sed quid plura morer?*

Virgil. Æn. III.

——— *dextramque haud multa moratus*

*Dat juveni.*

v. 199. *Ut vero vultus & cornua vidit in unda* ] Verſum hunc frigidum & inſulſum meo tolle periculo, quanquam ſcriptis, quotquot vidi, membranis tenaciter inhærentem. niſi quod in uno Leidenſi,

*Ut vero ſolitis ſua cornua vidit in undis,*

aliquanto rectius legebatur.

v. 204. *Domum & regalia tecta* ] aufer τὸ & ex auctoritate Arondeliani, primi Moreti, & aliorum quatuor.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

tuor. nihil familiarius his locutionibus apud noſtrum.

v. 212. *Hylæuſque ferox* ] Scribe *fero apro*, quicquid ſcripti codices pro vulgata lectione certant. lib. III. Amor.

*Et ferus in ſylvis farra metebat aper.*

*feroces apros* etiam alibi vocat. Cæterum videtur alluſiſſe ad Hylæum illum, qui cum Ancæo ab apro Calydonio eſt interfectus teſte Apollodoro.

v. 227. *Quaque eſt difficilis* ] ſec. Palat. *Qua via difficilis.* malo etiam *feruntur* cum duobus, pro *ſequuntur*. quod *ſecutus* verſu proximo mox occurrat.

v. 229. *Heu famulos fugit ille ſuos* ] *ipſe* cum melioribus. Sequens autem verſus *Actæon ego ſum*, non magis Naſonis eſt, quam meus. Agnoſcunt tamen libri veteres. Eo ſublato omnia erunt concinniora.

v. 235. *Præcipitata via eſt* ] *Anticipata* veterrimus Florentinus S. Marci, ſecundus Mediceus, & quatuor alii. Notat ex ſuis etiam Vivianus. neque aliter Eutyches Grammaticus agnoſcit. Statius Theb. VI.

*Speravit flexæ circum compendia metæ*
*Interius ductis Phœbeius augur habenis*
*Anticipaſſe viam.*

uſus eſt eo verbo etiam præter alios Lucretius.

v. 239. *Et genibus ſupplex pronis* ] *poſitis* unus Bononienſis pro diverſa lectione. quod placet *ponere genu* elegans & Latinum, de quo ad Claudianum.

v. 241. *Solitis hortatibus agmen* ] *latratibus* vetuſtiores maxima ex parte. clamore & hortatu latratum caninum æmulante. Virgil. Georg. III.

*Sæpe volutabris pulſos ſilveſtribus apros*
*Latratu turbabis agens.*

quidam *clamoribus*. alioquin *hortatibus* ferri poſſet.

quo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

quomodo Epiſt. IV.

*Hortari celeres per juga ſumma canes.*

& Met. x. *Hortaturque canes ritu ſuccincta Dianæ.* Homero in Odyſſea σεύειν κύνας eſt. *monere canes* dixit Propertius libro II. Eleg. XIX. ſed in Virgilii loco de ipſis canibus poteſt intelligi latratus, de quibus illic agitur.

v. 245. *Et abeſſe queruntur* ] Scribe *ut queruntur*, vel membranis invitis. Sæpiſſime ita peccatum.

v. 251. *Nec niſi finitâ* ] Hunc quoque verſum cum ſequenti ab inſcitâ manu profectos eſſe ſum certus. Tu fœdiſſimum centonem abige ab hac purpura. Certe in uno codice, quem vir doctiſſimus Carolus Sprotius Aquiſgranenſis dono mihi dedit, à manu recentiori adſcriptos margini deprehendi.

v. 265. *At puto furto eſt Contenta* ] τὸ *eſt* à multis præſtantiorum abeſt. Scribe, *at puto furto Contentam.*

v. 271. *De Jove merſa ſuo* ] *Ab Jove* cum melioribus, & *penetrarit* pro *penetrabit* cum Berneggeriano, Cantabr. & tribus aliis. *in undas* etiam præſtantiores plerique, non *ad undas*. præcedenti verſu, *nec ſum Saturnia*, veteres plerique agnoſcunt, non *nec ſim*, Silius libro IX.

*Non ſum equidem Sulmone ſatus, tua Satrice proles,*
*Nec frater, Mancine, tuus, fateorque nepotem*
*Pergameo indignum Solimo, ſi evadere detur*
*Huic noſtras impune manus.*

ita ſcripti. Apuleius Metam. lib. v. *Nec ſum mulier, nec omnino ſpiro, niſi eam peſſum de tantis opibus dejecero.* Aliter tamen Plautus Menæchmis, *Non hercule is ſim, qui ſum, niſi hanc injuriam, meque ultus pulchre fuero.* niſi & illic *ſum* legendum.

v. 272. *Fulvâque recondita nube* ] Emendabam olim conjecturâ, ut mihi videbar, non dubiâ, *furvâ nube:* nunc hæreo. nam & apud Virgilium libro



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

bro XII. *Fulva pugnas de nube videntem* habes. & apud Lucretium lib. VI. *fulvæ nubis caligine craſſa* in vulgatis & ſcriptis exemplaribus conſtanter. & ſane *fulvam caliginem* dixit quoque Valerius Cato in Diris. & Statius Theb. IX.

*—— venit in medios caligine fulvâ*
*Septa globos.*

cum *furvam* dixerit *caliginem* Auſonius Cupidine crucifixo. ξανθὰν quidem νεφέλαν appellat Pindarus Olymp. Od. VII. ſed ibi de aureo Rhodiorum imbre agitur. ſane Val. Flaccus lib. II. v. 115. *piceum nimbum* dixit,

*Cum dea ſe piceo per ſudum turbida nimbo*
*Præcipitat.*

at illud certum, lib. v. Met.

*Ex Acheronte ſuo furvis peperiſſe ſub antris,*

veram eſſe lectionem. ut & apud Silium Italicum libro VI. v. 149.

*Intus dira domus, furvoque immanis in antro*
*Sub terra ſpecus, & triſtes ſine luce tenebræ.*

ubi *curvo antro* & *ſub terras* nunc legitur. mox *nigrum antrum* eandem ſpecum appellabit Silius. idem libro VII.

*Jamque in palantes ac verſos terga feroces*
*Pugnabant Itali, ſubitus cum mole pavenda*
*Terrificis Maurus prorumpit Tudor in armis.*
*Nigra viro membra, & furvi juga celſa trahebant*
*Cornipedes, totuſque novæ formidinis arte*
*Concolor æquabat liventia currus equorum*
*Terga, nec erectis ſimiles imponere criſtis*
*Ceſſarat pennas, aterque tegebat amictus.*
*Ceu quondam æternæ regnator noctis, ad imos*
*Cum fugeret thalamos Hennæâ virgine raptâ*
*Egit nigrantem Stygiâ caligine currum.*

Ita locus ex optimo codice conſtituendus, niſi quod *furvi cornipedes* pro *fulvis* ex conjectura noſtra ſunt repoſiti,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

repoſiti, quomodo reſtituendum eſſe ut certius liqueret, verſus plures adſcripſi. Terentius Scaurus de Orthographia, *Furvos dicimus, quos antiqui fuſcos.* ſic *furva Proſerpina* Horatio lib. II. Od. XIII. & Statio Theb. VIII.

*Furvo Proſerpina poſte notarat.*

& *furvæ lethi plagæ* apud eundem Pietate Abaſcantii. Seneca Hercule OEtæo,

*Cui furva nigri ſceptra geſtantur poli.*

Idem ibidem ſub finem,

*Non puppis umbras furva tranſvexit meas.*

Ita ſcribendum. nam vetus codex *fulva.* vulgati *curva.* Unde & furva Dis inferis pecora immolata. de quibus Silius libro VIII.

——— *furvaſque trahebam*
*Ipſa manu properans ad viſa pianda bidentes.*

*furvam nocti* dat *pallam* Juvencus Hiſtor. Evangel. lib. II. Prudentius Cathemerin. hymno IX.

*Sed deus dum luce furva mortis antra illuminat.*

*furva mortis antra*, hoc eſt, inferos. ita ſcribo. *Luce fulva* nunc legitur etiam in ſcriptis. Eſt & vox ea non ſemel mendoſa apud Valerium Flaccum. ut libro IV.

*Contra Nilus adeſt, & toto gurgite torrens*
*Tiſiphonem agit, atque imis illidit arenis,*
*Ditis opem, ac furvi clamantem numina regni.*

*ſævi regni* perperam legitur. eodem libro,

——— *ſubter juga concava torquet*
*Ater aquas Acheron, vaſtoque exundat hiatu*
*Spumeus, & furvâ ſequitur caligine campus.*

vides hic denuo *furvam caliginem.* at vulgati,

*Fumeus & ſævâ caligine.*

minus bene. Putabam eidem Valerio hanc vocem quoque reddendam lib. V.

*At medii per terga ſenis rapit ipſe nitentes*
*Altus equos, curvoque diem ſubtexit Olympo.*

Nunc vero tutius opinor *fulvo* reponi. quomodo idem libro VII. *ſubli-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

——— *ſublimis in auras*

*Tollitur, & fulvo Venerem veſtigat Olympo.*

*flammiferum Olympum* dixerat initio operis. *furvam* quoque *ſapiam* habes apud Auſonium Epiſt. v. & vii. & *furvam culpam* apud Prudentium Cathemerin. Hymno i.

*Jam furva culpa obdormiat.*

Propertius libro iv. Eleg. vii.

*Denique quis noſtro furvum te funere vidit?*
*Atram quis lacrymis immaduiſſe togam?*

ita ſcribendum. Vulgati *curvum.* minus concinne, quod & Paſſeratio videbatur. apud eundem libro iv. Eleg. ult. legendum quoque putem,

*Te licet orantem furvæ deus audiat aulæ.*

non *fuſcæ aulæ.* cum de inferis fere ſemper poëtæ, ut jam vidimus, *furvi* voce utantur. ſic & Prudentius Hamartig. *furvum Avernum* dixit. Tibullus libro ii. Eleg. i.

*Poſtque venit tacitus furvis circumdatus alis*
*Somnus, & incerto ſomnia pigra pede.*

non *fulvis alis*, cum *fulva ſidera* proximo verſu præceſſerint. *pigra* etiam *ſomnia*, non *nigra.* ne bis idem dicat. *furvam gentem* Indos vocavit Juvenalis Satyra xii. contra apud Prudentium Hamartig. v. 635. *fulvo* pro *furvo* ſcribendum,

——— *fulvo ſe munere vilem*
*Vendat nocticolæ ſpurcis complexibus Indi.*

ita vetuſtiſſimus codex Puteaneus. aurum intellige. ſed revertamur ad Naſonem.

v. 276. *Membra tulit greſſu*] *paſſu* rectius veterum plerique. lib. xiii.

——— *ad littus paſſu procedit anili.*

v. 277. *Ipſaque erat*] *fit* Mediceus unus ex melioribus. Idem mox *ſuſpirat*, & *Optem*, non *Opto.*

v. 282. *Nec tamen eſſe Jovem ſatis eſt*] primus Mediceus, & alius ejuſdem bibliothecæ cum Am-

broſiano

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

broſiano notæ melioris, *eſſe Jovis.* te nimirum. ſic Epiſtola Didûs, *Eliſa Sichæi*, & apud Lucanum *Cornelia Magni*, & in veteri inſcriptione *Cæcilia Craſſi.*

v. 298. *Vultumque ſequentia traxit Nubila*] *vultuque* ex melioribus multi. quidam *vultuſque*. Fragmentum Theatinorum Romanum antiquæ notæ, *nutuque.*

v. 328. *Auctoris ſortem* ] *auctori* Bernegger.

v. 330. *Genitivaque venit imago* ] tres, *rurſus imago.* rectius. ſed cum in multis *redit* invenerim contra legem carminis, cenſeo ſcribendum *genitivaque reddita imago.*

v. 343. *Cephiſus* ] *Cephiſos* caſtigatiores. quomodo & apud Vibium Sequeſtrum, & Priſcianum Periegeſi. quidam etiam *Cepheſos*, tam hic, quam alibi. nonnulli *Cephiſſos.* ſimiliter variant Græci in hoc nomine. κηφίσσος eorum quibuſdam eſt. Homero Iliad. E. Λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισσίδι. quomodo & Rufus Feſtus, *celeri Cephiſſus volvitur unda.* Pindaro καφίσσος Pyth. Od. IV. at eidem Olymp. Od. XIII. καφήσσια ὕδατα.

v. 345. *Infantem Nymphe* ] *Nymphis jam tum qui poſſet amari*, Florentinus S. Marci, & duo Medicei. quod & in ſuis Vivianus invenerat. probe.

v. 347. *Si ſe non noverit* ] *viderit* Bernegger. Cantabrig. aliique multi.

v. 350. *Namque ter ad quinos unum Cephiſius annos*] alter Rogerii Twiſden *Jamque* rectius. *Cepheſius* hic etiam plerique veteres. primus Mediceus & duo alii *Cepheſios*. Multi, *Nam quater ad quinos*. ſed perperam.

v. 352. *Petiere puellæ* ] *cupiere* meliores omnes.

v. 353. *Dura ſuperbia* ] *dira* multi veterum. & recte.

v. 361. *Quia cum deprendere poſſet* ] *quæ cum* multi ſcriptorum. Puto,

—— *quæ ne deprendere poſſet.*

v. 364. *Poſtquam hæc Saturnia ſenſit* ] Tolle τὸ *hæc* ex auctoritate meliorum codicum.

v. 369. *Per devia rura vagantem* ] *luſtra* primus Moreti, & unus Mediceus.

v. 373. *Admotas flammas* ] *Admotam flammam* meliores.

v. 380. *Aciem partes admiſit in omnes* ] *dimiſit* vel *dimittit* ſcripti. niſi quod in uno Mediceo ex præſtantioribus *diviſit*. eleganter. ut apud Catullum,

*Nos alio mentes, alio diviſimus aures.*

Statius Theb. II.

—— *partes pariter diviſus in omnes*
*Hos obit, atque illos.*

Virgil. Æn. IV. & VIII.

*Atque animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc,*
*In parteſque rapit varias, perque omnia luſtrat.*

Seneca Troaſin:

*Laſſabar in tot oſcula, & in totum gregem*
*Dividere matrem.*

*dividere diem* ibidem Act. II.

*Sic fatus altâ voce diviſit diem.*

ita optimus codex: aliquid jam diximus Notis ad Claudiani lib. II. in Rufinum.

v. 387. *Egreſſaque ſilva* ] *ſilvis* Neap. ſec. Med. aliique nonnulli.

v. 389. *Fugienſque manus complexibus aufert* ] Reſcribe meo periculo invitis membranis, & redde ſuas elegantias Naſoni,

*Ille fugit, fugienſque, Manus complexibus aufer.*

ut fugientis & complexum averſantis Narciſſi verba ſint.

v. 395. *Et tenuant* ] multi *Attenuant.*

v 400. *Qui vivit in illâ* ] malim *vivat.* niſi hunc & præcedentem verſum tollendos cenſes. Nam quid opus erat repeti, *Inde latet ſilvis*, cum paulo ante dixiſſet, *Spreta latet ſilvis?*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 404. *Sic amet ipſe*] *iſte* cum melioribus. & mox *paſta monte capellæ* ablato τῷ *in.*

v. 411. *Sole locum*] *lacum* recte unus Baſileenſis. nam *facies loci* mox ſequitur. ſic infra v. 500. *totidemque remiſit Verba lacus* cum Arondeliano.

v. 416. *Spem ſine corpore amat*] Thyſii codex, unus Mediceus, & unus Argentinus *Rem.* probe. lib. VII.

*Quod nihil eſt metuit, metuit ſine corpore nomen.*

v. 419. *Geminum ſua lumina ſidus*] *ceu lumina ſidus* majori ex parte veteres. Behotius in Apophoretis legit, *geminum ſua ſidera lumen.* ut excerpta Langermanni. Ego, ſi quid mutandum ſit, reſcribam, *geminum duo lumina ſidus.*

v. 420. *Et dignos Baccho digitos*] Nota eſt poëtis ῥοδοδάκτυλος ἠώς. De Bacchi digitis mera nugantis librarii ſomnia. Repone igitur ex fide Florentini optimi, Thuani, Neap. primi Palat. primi Vatican. utriuſque Erfurtani, Arond. & trium aliorum, ut parenti meo reponendum videbatur, quodque ex ſuis codicibus Vivianus & Ciofanus jam monuerunt,

*Et dignos Baccho, dignos & Apolline crines.*

de Bacchi comis paſſim poëtæ. hinc, ἀκερσεκόμης dictus & ἀβροκόμης Græcis.

v. 425. *Accendit & ardet*] *incendit* plerique veteres. & mox *in medias aquas*, non *mediis aquis.*

v. 435. *Tecum diſcedet*] *diſcedat* unus meus.

v. 453. *Minimum eſt quod amantibus obſtat*] τὸ *eſt* multi veteres non agnoſcunt. Forte,

——— *minimum quid amantibus obſtat.*

v. 462. *Iſte ego ſum*] alii *Ipſe.* ſed primus Mediceus argute *In te ego ſum.*

v. 466. *O utinam à noſtro*] Tolle τὸ *à*, & verſu proximo τὸ *eſt* ex fide optimorum codicum.

v. 476. *Quo refugis? remane*] primus Palat. *Quove fugis.* unus Voſſian. *Quo fugis? ô remane.* quatuor



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Quo fugis? remane.* Scribe, *Quo fugis? oro mane.*

v. 477. *Nec me crudelis amantem Deſere*] *Deſine* primus Baſil. tertius Mediceus, prior Regius, aliique multi. Vide Notas Art. Am. lib. II. v. 725.

v. 479. *Summo veſtemque reduxit ab ore*] *veſtem deduxit* multi veteres. primus Gronovianus, & cum Barberiniano quatuor aut quinque alii, *ſumma veſtem deduxit ab ora.* recte. lib. v. *ut ſumma veſtem laniarat ab ora.* ſic contra *tunicas ora ſubducere ab ima* in re obſcœna lib. II. Faſtor. nudaturis pectus deducenda erat veſtis. lib. XIII. Met.

*—— veſtemque manu deduxit, &, hæc ſunt*
*Pectora ſemper, ait, veſtris exercita rebus.*

ubi *diduxit* male nunc legitur. Seneca Hercule OEtæo,

*—— mater in luctum furens*
*Deduxit avidum pectus, atque utero tenus*
*Exerta vaſtos ubera in planctus ferit.*

ſic probe veterrimus codex. Plura notavimus Amor. lib. I. Eleg. VII. v. 48.

v. 481. *Tenuem percuſſa ruborem*] *roſeum ruborem* Florentinus S. Marci, primus Vatic. & duo alii.

v. 485. *Liquefacta rurſus in unda*] Cera liquefacta dici poteſt, de unda non opinor. Nec libri tamen veteres opitulantur. Cenſeo nihilominus ſcribendum, *liquenti unda.* eſt enim prima ſyllaba communis, quod ignoratum inſcitis librariis ſcripturæ genuinæ mutandæ cauſam dedit. ſic *liquentia flumina* apud Virgilium primâ ſyllabâ productâ. Vide Notas Pont. lib. I. Eleg. II. v. 57. Propius tamen accedit ad vulgatam ſcripturam *ſi liquaci undâ* reponas. de qua diximus Remed. Amor. v. 177.

v. 489. *Et tecto paulatim carpitur igni*] Longe rectius *cæco igni* tertius Mediceus & quinque alii. ſex pro diverſa lectione id ipſum quoque exhibent. Notum hoc Maronis,

*Vulnus*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Vulnus alit venis, & caco carpitur igni.*

noſter libro VIII. de Meleagro,

——— *cacis torreri viſcera ſentit*

*Ignibus.*

Lucretius lib. IV.

*Poſſit ut ex igni caco conſurgere flamma.*

V. 502. *Lumina mors clauſit* ] *mox* Cantabrig. & tres alii. *claudit* etiam meliores. Scribe, *nox claudit.* quod pro diverſâ lectione in uno Thuano & uno Baſileenſi extabat. *nox* pro morte. ſic & apud Propertium videtur legendum libro II. Eleg. XIII.

*Quandocunque igitur noſtros nox claudet ocellos.*

*in æternam clauduntur lumina noctem* Virgilio. Lucanus libro III. de Argi patre moribundo,

*Nox ſubit, atque oculos vaſtæ obduxere tenebræ.*

V. 506. *Planxerunt Dryades* ] *Planxere* primus Moreti, prior Hamburg. & quinque alii. Repone *Planxere & Dryades.* præcedenti verſu pro *fratri impoſuere* primus Gronovianus, prior Erfurtenſis, & duo alii, *poſuere*, quod arridet. nam quomodo fratri imponerent capillos, qui nuſquam erat?

V. 510. *Vatis* ] *vati* ex ſcriptis.

V. 514. *Tenebras & cladem* ] ex iiſdem *tenebraſque.*

V. 517. *Bacchica ſacra*] *Bacchia* pri. Vatic. pri. Erfurt. pri. & ſec. Medic. ſec. Palat. Cantabrig. aliique plurimi. ſic Triſt. lib. I. Eleg. VI. *Bacchia ſerta* in ſcriptis.

V. 519. *Namque dies aderit, quam non procul auguror eſſe* ] ſcripti vetuſtiores, *quam jam haud procul,* vel, *quam jam procul.* & *Jamque dies.* alii *quam haud,* vel, *jam haud.* Scribe,

*Jamque dies aderit, jamque haud procul auguror eſſe.*

Deinde repone *veniat* pro *veniet* ex melioribus.

V. 523. *Eveniet* ] multi veterum *Et veniet.* Lego *Evenient.* In Ibide,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Evenient. dedit ipſe mihi modo ſigna futuri*
*Phœbus.*

Vide Notas Faſt. IV. v. 775. & Triſt. I. El. VIII.

v. 528. *Turba ruit*] *ruunt* rectius nonnulli.

v. 531. *Attollit mentes*] *Attonuit* Naugeriani codices. optime. quam lectionem Neapolitanus & Urbinas ex noſtris agnoſcunt, & ſec. Mediceus, & excerpta Calandræ. agnoſcit & Scholiaſtes Statii ad lib. VII. Theb. Noſter ſæpe hoc verbo utitur. Phædræ Epiſt.

*Ut quas ſemideæ Dryades Faunique bicornes*
*Numine contactas attonuere ſuo.*

v. 533. *Bellicus enſis*] magis placet, quod primus Gronovianus pro diverſa lectione exhibebat, *belliger enſis.* Barberin. *bellifer.* ſic apud Martialem, *Hermes belligerâ ſuperbus haſta.* pro *fraudes magicæ* optimus Cantabrig. *frondes.* argute. ut ad thyrſos alludatur. Pro *terruerit* etiam *terruerint* nonnulli ex melioribus.

v. 538. *Hac Tyron, ac profugos*] multi veterum *A Tyro hac profugos*, quod Vivianum, Ciofanum, ac Giphanium Indice Lucretiano approbatores invenit. alii aliter codices. Ego illos ſequor, qui *Hac Tyron, hac profugos* exhibent, quod eam quoque lectionem à Scholiaſte Statii Theb. VII. videam agnoſci. dictum ut illud Virgilii,

*Ilium in Italiam transfer victoſque penates.*

v. 546. *Vincite molles*] *pellite* ex optimis ſcriptis. nam *vincite* verſu proximo præceſſerat.

v. 547. *Et patrium retinete decus*] *revocate* pro diverſa lectione pri. Gronov. & unus Palatinus. ut apud Silium,

——— *revocate in pectora Cannas.*

v. 554. *Sed madidi myrrha crines*] *madidus crinis* ſcripti.

v. 566. *Moderaminaque ipſa nocebant*] *remoramina* Me-

Mediceus chartaceus ex optimo codice deſcriptus, pri. Baſil. pri. Regius. aliique nonnulli. atque ita veterrimus S. Marci Florentinus ac priores Hamburgenſis & Erfurtanus pro diverſâ lectione. pri. Palat. *remominaque* mendoſe. tres *retinaculaque*. duo *hortaminaque*. unus Bonon. *revocaminaque*. non male. vide Notas Epiſt. XIII. V. 135.

V. 569. *Obſtructaque ſaxa jacebant* ] *tenebant* ſcripti fere omnes. tres *objectaque*. duo *obſtruſaque*. unus Medic. *abſtruſaque*, alius *abſtructaque*, alius item *obſtractaque*. unus Moreti *obſtrutaque*. Puto *obſtrataque*. verbo parum uſitato, ſed convenienti tamen. pri. Gronov. *abruptaque*.

V. 574. *Manibus poſt terga revinctis* ] *ligatis* plerique. Opinor autem proxime ſequentem verſum eſſe adulterinum.

V. 588. *Accipe quas habeo* ] *habea* Sixi codex. Forte *habeas*.

V. 596. *Chiæ telluris ad oras* ] recte Langermannianus *Diæ*. Naxos enim Baccho ſacra. Non diſſimili modo infra bis peccatum eſt.

V. 598. *Udaque immittor arenæ* ] *innitor* unus Voſſianus. & pro diverſa lectione Zulichemius. vere ut opinor.

V. 601. *Quæ ducit ad undas* ] *ducat* meliores.

V. 615. *Dictys ait* ] *Proctis* codex S. Marci, fragmentum Theatinorum, & tres alii. pro *Protis* vel *Prothis*. quod nomen etiam exſtat apud Val. Flaccum lib. III.

*Hinc Halyn, hinc rigido tranſcurrens demetit enſe*
*Prothin, & inſignem cithara cantuque fluenti*
*Dorcea.*

quomodo illic probe Carrionis liber.

V. 630. *Atque mero redeant in pectore ſenſus* ] *pectora* meliores plerique. nonnulli etiam *aque mero*. recte. nec male unus Baſileenſis & duo alii *eque mero*.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 640. *Quis te furor, inquit, Opheltes. Pro ſe quiſque timet*] *inquit Acete* pri. Vatic. pri. & tert. Med. & multi præterea. quidam *Aceſte* vel *Acetes*. pri. Palat. *Acæta*. Lege *Acata*. pro *timet* unus Moreti & Sixi codex *tenet*. Scribendum,

*—— quis te furor, inquit, Acata,*
*Pro ſe quiſque, tenet?*

*tenet furor.* ut ſupra, *tantus tenet error amantem.* deinde diſtingue, *lævam pete.* (nempe, inquit quiſque pro ſe)

*—— maxima nutu*
*Pars mihi ſignificat, pars quid velit aure ſuſurrat.*

maxima pars nutu mihi ſignificat, quid velit: pars, quid velit, ſuſurrat aure.

v. 646. *E quibus Ethalion*] *Æthalion* vetuſtiores.

v. 664. *Diſtinguunt vela corymbis*] *diſtringunt* prior Regius & multi alii. quod verum eſt. lib. IV.

*Æquora diſtringuunt ſummis Minyeides aliis.*

proximo verſu pro *racemiferis uvis* Scholiaſtes Statii Theb. IV. *umbris*.

v. 670. *Nigreſcere pinnis*] ita Menagianus. cæteri omnes, quos inſpexi, *nigreſcere cæpit*. male. quia *Incipit* mox ſequitur.

v. 671. *Corporeque & preſſo ſpinæ curvamine flecti*] *Corpore ed preſſo* Florentinus Sancti Marci. *Corpore & preſſo* primus Mediceus aliique duo. *Corpore & expreſſo* Urbinas. *Corpore ſed preſſo* pri. Palat. pri. Vatic. pri. Moreti, aliique multi. nec pauciores *depreſſo*. cum Neapolitano. ſec. Medic. *deprenſo*. duo *Corpore & impreſſo*. Giſanius ex veteri codice ad Lucretium *Corporeque preſſo*. Hæret mendum. Scribe,

*Corpore depreſſo, & ſpinæ curvamina flecti*
*Incipit.*

Certe unus Mediceus *curvamina*. Poſſet etiam legi,

*—— Medon increſcere pinnas*
*Corpore depreſſo, & ſpinæ curvamina flecti*
*Incipit.*

ut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ut lib. IV. de Cadmo in anguem verſo,

*Durataque cuti ſquamas increſcere ſentit.*

lib. VIII. *increvit mutatis inſula membris.* libro XIV. *ſaxumque increſcere ligno.* ſimilem Græciſmum habes ſupra lib. II. *partes quaſcunque ſedendo Flectimur.* Deinde lege *at lati rictus.* non & vel *at patuli rictus.* malo etiam *Naris erant.*

v. 682. *Dimidiæ Lunæ*] in excerptis Vaticanis Matthæi Herculani *dividuæ Lunæ.* quomodo & doctiſſimus Gronovius conjiciebat. Servius lib. II. Æn. v. v. 255. *amica ſilentia Lunæ, cujus ſimulacrum apud Argos relata victoria conſtitutum eſt, ab imagine ejus, quæ tunc erat dividuo orbis modo.* Ita ſcribe ex veſtigiis vetuſti codicis, contra *juncta lunæ cornua.* de quibus dicendum infra lib. VII. v. 531.

v. 687. *Pavidus gelidusque trementi Corpore, vixque animum firmat Deus*] plerique veteres *vixque metum.* quod ferri non poteſt, quia mox ſequitur, *Excute dicens Corde metum.* vetuſtiores tamen, *vixque meum.* At vere optimus Berneggerianus, unus Mediceus, & unus Moreti,

*Reſtabam ſolus. pavidum, gelidumque trementi*
*Corpore, vixque meum firmat Deus.*

quomodo jam ante ex conjectura in prima editione curaveram reponi. ſic paſſim apud Comicos, *vix ſum meus.* lib. VIII.

*Vix ſua, vix ſanæ virgo Niſëia compos*
*Mentis erat.*

lib. XI. de Alcyone corpus mariti mortui aſpiciente,

*——— quod quo magis illa tuetur,*
*Hoc minus & minus eſt amens ſua.*

Ita enim ſcribendum ſuo loco monebimus. non *jam mens ſua.* mox *Diamque tene* ex uno Mediceo, & Herculani excerptis eſt denuo reponendum, pro *Chiamque.* quod jam alii viderunt.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 691. *Acceſſi ſacris Baccheaque ſacra frequento*] duo veteres *Accedo*. ſed ne bis idem dicat, lego cum primo Palat. Cantabrig. & quinque aliis,

*Accenſis aris Baccheïa ſacra frequento.*

niſi mavis, *Accenſuſque Deo Baccheïa ſacra frequento.* quod impenſe placeret, niſi longius abiret à ſcripta lectione. ſic Hippolytus lib. XIV. ex antiquis libris,

*Numine ſub dominæ lateo, atque accenſeor illi.*

quomodo illic ex antiquis libris caſtigavi. poſſet etiam *Adſcituſque ſacris Baccheïa feſta frequento*, reſcribi. de quo verbo vide Notas Met. XV. ſed alterum magis arridet. nam τὸ *deo* facile abſorberi potuit à voce *que*, quæ proxime præcedit. Certe nec vulgata lectio poteſt ferri, & *Accenſæ* illæ *aræ* valde frigent.

v. 693. *Præcipitem famuli rapite hunc*] *rapite hinc*, ſcribendum olim videbatur. quod ſupra dixerat, *Attrahite huc vinctum*. ſed vetuſti codices pro vulgato ſtant. Plautus,

*Rapite hunc ſublimem.*

&, *Arripiam hunc obtorto collo.*

Propertius libro II. Eleg. XXIX.

*Arripite hunc dixit.*

Prudentius Hymno Hippolyti,

*Hos rape præcipites & vinctos conjice in ignem.*

& Paſſione Eulaliæ,

*Prætor ait, Rape præcipitem,*
*Lictor, & obrue ſuppliciis.*

& Paſſione Romani,

*Præceps jubetur inde Romanus rapi.*

v. 694. *Cruciataque duris Corpora tormentis Stygiæ dimittite morti*] *diris tormentis* & *Stygiæ nocti* præſtantiores. Silius Italicus libro VI. de Bruttio milite, qui ex inflictis vulneribus deliquium animi paſſus fuerat,

*Verum ubi lux nocte è Stygia miſeroque ſopore*
*Rea..ita.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 697. *Ferrumque igneſque parantur* ] *igniſque* iidem. ſupra,

—— *ferrumque igniſque ſonarent.*

v. 701. *Vadit ubi electus* ] *ubi feſtus* plerique veteres. *natus* Bernegger. & duo alii. ut lib. 11. *natuſque ad ſacra Cithæron.* duo Erfurtani *flexus.*

v. 706. *Audito clamore* ] *clangore* pri. Pal. & Bernegger.

v. 710. *Concita curſu* ] *motu* ſec. Vatic. & quinque alii. lib. VI.

—— *venturi præſcia Manto*
*Per medias fuerat divino concita motu*
*Vaticinata vias.*

v. 712. *Mater, & ô geminæ* ] *iö geminæ* multi præſtantiorum. nonnulli *& iö.* unus Mediceus *& ogeone.* Forte *& Ogygiæ.* hoc eſt Thebanæ.

v. 715. *Trepidumque ſequuntur, Jam trepidum* ] Non placet repetitio. unus Moreti *trepideque ſequuntur.* unus Patav. *turbideque. rapidumque* Rottendorph. alter Patavin. *cunctæque ſequuntur.* quod placet.

v. 721. *Precantis* ] *precanti* rectius Neapol. & unus meus.

v. 722. *Altera raptu* ] Urbin. Langerm. & unus Mediceus ex optimis poſt hæc inſerunt verſum,

*Ille etiam vellet cum brachia tendere matri.*

quem & editiones nonnullæ agnoſcunt, & pro genuino commendat Vivianus. ego temere admittendum non puto.

v. 723. *Dejectis vulnera membris* ] *disjectis* nonnulli. unus Medic. bonæ notæ. *directis.* Puto *direptis.*

v. 727. *Opus hoc victoria noſtra eſt* ] imo *opus hæc victoria noſtrum eſt*, cum melioribus.

v. 728. *Autumni frigore* ] Prior Erfurtanus & novem alii cum uno Palatino *autumno frigore*, pro autumnali. eleganter. quod in ſuis quoque Berſmannus in-



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

venerat non intellectum. atque ita fortaſſis libro XIV. quoque ſcribendum,

*Reſpiciens pandos autumno pondere ramos.*

Manilius lib. II.

*In totum quia ver autumno tempore differt.*

Ita Gemblacenſis codex. Auſonius precatione in conſulatum ſuum,

*Mordeat autumnas frigus ſubtile pruinas.*

in Catalectis poëtarum Palladius de quatuor anni temporibus,

*Spicea ſerta ligat, calidiſſima ſolibus æſtas,*
*Temporaque autumni cingunt tua, Bacche, racemi.*

In Codice Juſtiniani L. omnes. I. titulo de feriis *autumnos dies* codices antiqui exhibent. Plinio quoque Hiſt. Nat. lib. XIX. cap. VI. *tempus autumnum.* lib. XXI. cap. V. *æquinoctium autumnum.*

v. penult. *Talibus exemplis monitæ*] male *matres* vel *mites* in nonnullis. at placet *motæ.* quod in uno Moreti & Norico extabat.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# NICOLAI HEINSII D.F.

# NOTÆ

## IN LIBRUM IV METAMORPHOSEON.

I. A*Lcithoë Mineias* ] Florentinus S. Marci *Mineleias.* Neapolitanus & Spirenſis *Minyias.* primus Mediceus *Minieias*, ut & duo alii melioris notæ in eadem bibliotheca. Scribe *Minyeias* tam hoc loco, quam infra v. 31. *Minyeides.* & v. 389. *Minyeia proles.* & v. 425. *Minyeidas.* quibus locis veræ lectionis veſtigia in vetuſtioribus membranis apparent. Hanc fabulam Nicander & Corinna in ἑτεροιουμένοις apud Græcos decantarunt teſte Antonino Liberali, etſi longe aliter illic narretur. Ovidius enim numerum ſororum non expreſſit, duabus tantum nominatis, Alcithoë videlicet & Leuconoë. nam ſic ſcribendum, ut mox dicemus. Antoninus tres facit, Leucippam nempe, Arſippam, & Alcathoen, ex Minya Orchomeni filio prognatas. Hinc jam apparet, quare *Minyeides* Naſoni dicantur. Suidas, Μινύα ὄνομα πόλεως. καὶ μινύας ὄνομα κύριον. καὶ τὸ πληθυντικὸν μινύαι. ſic ſcribo. Antonini verba ſunt: Μινύου τοῦ Ὀρχομενοῦ ἐγένοντο θυγατέρες Λευκίππη, Ἀρσίππη, Ἀλκαθόη. ſed primo Ἀλκιθόη ſcribendum illic ex Ovidio ſatis apparet. deinde pro Ἀρσίππη, Ἀρσιππην agnoſcit Ælianus lib. III. Var. Hiſtor. cap. XLII. μόνας δὲ ἀφηνιάσαι τῆς χορείας ταύτης λέγουσι τοῦ Διονύσου τὰς Μινύου θυγατέρας Λευκίππην, Ἀρσίππην, καὶ Ἀλκιθόην. Sic lego, non τὰς Μινύων θυγατέρας, ut

eſt in vulgatis. Certe Plutarchus in Quæſtionibus Græcis, ubi fabulam hanc tangit, τὰς Μινύου θυγατέρας quoque dicit. unde Μινυάδες tam Æliano quam Antonino appellatæ, quæ *Minyeides* Ovidio. In argumento hujus fabulæ *Alcithoë Minei filia* pro *Minyæ* perperam appellatur. Ἀρσινόην vocat, vel Ἀρσιόνην, ut eſt in aliis exemplaribus, Plutarchus. Ἀρσινόην quoque Planudes hoc loco, quanquam ſcripti omnes pro vulgata ſcriptura ſtant: quam *Ariſtippen* Ælianus, Liberalis *Arſippen*. *Alcathoë* etiam pro *Alcithoë* perperam apud Plutarchum ſcribitur.

v. 7. *Serta comis*] *comâ* meliores.

v. 12. *Ignigenamque*] probe. hinc Græcis πυριγενὴς & πυρισπόρος. at primus Mediceus *Indigenamque* etiam probe. Bacchus enim Thebanus hinc ςῆλαι Θηβαιγενέος Διονύσου apud Periegetem. mox *Nyſeus* caſtigatiores, non *Nyſeuſque*.

v. 17. *Inconſumta juventa eſt*] alii *juventus*. unus Baſileenſis & unus meus cum Spirenſi, Voſſiano uno & Jureti excerptis, *juventas*. probe. Lucretius lib. v.

> ——— *ævo florente juventas*
> *Occipit, & molli veſtit lanugine malas.*

Prudentius libro II. contra Symmachum ex vetuſtis codicibus,

> *Nubit anus veterana, ſacro perfuncta labore,*
> *Deſertiſque focis, quibus eſt famulata juventas,*
> *Transfert emeritas ad fulcra jugalia rugas.*

Tibullus libro I. Eleg. VIII.

> *Heu ſero revocatur amor, ſeroque juventas.*

ita duo codices Bodleiani. *ſi nunc foret illa juventas* apud Virgilium libro v. Æneid. in longe vetuſtiſſimo Mediceo codice. *Juventas* enim juventutis Dea, quæ Græcis Hebe. eam pro ipſa juventute ponunt poëtæ. reſtituit eam vocem Livio non ſemel, doctiſſimus Gronovius. qui adeundus ad librum XXXVI. cap. XXXVI. Nemeſianus Cynegetico:



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Dum ſuperant vires, dum læto flore juventas.*

plura notis ad Claudianum. *comis juventas* Horatio libr. I. Od. XXX.

V. 21. *Decolor India* ] *Diſcolor* alii. mox pro *Penthea tu*, primus Mediceus & Grævianus, *Penthea qui*. Puto *Pentheaque*.

V. 26. *Bacchæ Satyrique ſequuntur* ] *thyrſique* primus Mediceus. Noricus, *tirſique*. Opinor *thiaſique*. quanquam vulgatam lectionem non damno. thiaſi chori proprie qui Baccho inſtituebantur. hinc *thiaſos inducere Baccho* apud Virgilium. & *thiaſi Satyrorum* Catullo. uſus ea voce & Statius frequenter. Suidas, Θίασος, ἱερὸς χορός· καὶ θιασώτης, ὁ χορευτής. ſic & infra in fabula Inus forte ſcribendum,

*Evoë Bacche ſonat. Bacchi ſub nomine Juno*
*Riſit, & hos thiaſos præſtet tibi dixit alumnus.*

non *hos uſus*.

V. 28. *Et pando* ] *aut pando* pri. & ſec. Pal. tert. & quart. Medic. Urbin. aliique nonnulli caſtigatioris notæ. ut Silenum tam peditem quam equitem deſcribat.

V. 31. *Placatus mitiſque* ] *pacatus* in uno Mediceo. Statius Hercule Surrentino,

*Pacatus mitiſque veni, nec turbidus ira.*

V. 36. *Deducens pollice filum* ] *fuſum* duodecim veteres.

V. 37. *Dum ceſſant* ] Alcithoës verba. male vulgo diſtinguunt.

V. 39. *Sermone levemus* ] *levemur* ſcribendum ſolenni Græciſmo. quomodo unus Medic. & unus Baſileenſis.

V. 45. *Derceti* ] poteſt & *Derceto* legi. nam Græcis plerumque hæc Syrorum Dea Δερκετώ.

V. 46. *Credunt coluiſſe figura* ] alii *mutaſſe* vel *habitaſſe*, ſed meliores *celebraſſe*. quod verum eſt. ſic paſſim Naſo. vide hoc loco Ciofanum.

V. 48.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 48. *Altis in turribus egerit annos* ] *albis* Florentinus S. Marci. & pro diverſa lectione Rottendorphianus. argute. Nam Semiramis, de quâ hic agitur, Dercetus filia in columbam eſt mutata. notum illud noſtri,

*Aſpicis, ut veniant ad candida tecta columbæ,*
*Accipiat nullas ſordida turris aves.*

& illud Martialis,

*Quæque gerit ſimiles candida turris aves.*

hinc apparet cur *candida Thisbe* Statio dicatur Theb. IX. quam alibi *Dionæis avibus circumſonam* appellarat, Homerum imitatus, qui Θίσβην πολυτρήρωνα in Catalogo dixit. ſic noſter libro XV. *niveiſque frequens Sinueſſa columbis.* ubi perperam *colubris* hactenus eſt lectum.

v. 53. *Hac placet, hac* ] Libri veteres magna ex parte, *Hoc placet, hac.* vel, *Hoc placet, hoc.* unus Voſſianus *Hæc placet hinc.* Lege cum altero Erfurtano & Berſmanni codice,

*Hæc placet; hanc, quoniam vulgaris fabula non eſt,*
*Talibus orſa modis.*

In Spirenſi, *Hoc placet hanc.*

v. 57. *Contiguas habuere domos* ] Florent. S. Marci, Neapol. Bernegger. pri. Vatic. pri. Medic. pri. Hamburgenſis, & ſex alii ex melioribus cum Spirenſi, & Norico, *tenuere.* recte. nam *Oriens habuit* præceſſerat.

v. 68. *Primi vidiſtis amantes* ] *ſenſiſtis* veterrimum fragmentum Theatinorum Romæ, & quinque alii ex noſtris. quæ repetitio mihi arridet. mox pro *vocis iter*, *voci* Urbin. fragm. Theat. & tres alii. *votis* alter Hamburg. & Lovanienſis. & *Inque vicem* meliores.

v. 71. *Sæpe ubi conſtiterant* ] Urbin. & pri. Erfurt. pri. Gronov. pri. Baſil. & ſex alii *ut conſtiterant.* pro *oſcula danda*, quidam ex melioribus *oſcula ſola.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 77. *Datus eſt verbis* ] Cantabr. ſec. Medic. & duo alii, *datus es.* verſu proximo *diverſa ſede* non *parte* meliores. nam *partique dedere* ſequitur.

v. 83. *Tum murmure parvo* ] iidem *cum murmure.* cum ſtatuunt. & *ſub nocte* multi veteres.

v. 86. *Urbis quoque tecta relinquant* ] *clauſtra* unus Bononienſis. hoc eſt portas. Met. VIII.

*Clauſtraque portarum genitor tenet.*

ſic Lucretio *natura portarum clauſtra*, & *vitai clauſtra.* Statius Theb. X.

—— *nondum illi Thebarum clauſtra ſubibant.*

Juvenalis Sat. VIII.

*Prodita laxarant portarum clauſtra tyrannis.*

Val. Flaccus lib. III.

—— *nocturnaque muris*
*Clauſtra cadunt.*

Prudentius Paſſione Eulaliæ,

*Nocte fores ſine teſte movet,*
*Septaque clauſtra fugax aperit.*

Nec vero abſimile Naſonem ſcripſiſſe *urbis ſepta.* quomodo *portarum ſepe* Triſt. IV. Eleg. I. v. 81. ex antiquis codicibus. *ſepta domorum* Lucretio bis terve, & Virgilio.

v. 89. *Uberrima pomis* ] *celeberrima* liber ſcriptus Berſmanni, ex noſtris tertius Gronovianus, & Zulichemianus. tertius Mediceus *creberrima.* ſic in Amoribus *celeberrimus ilice lucus.*

v. 92. *Nox exit ab iſdem* ] *nox ſurgit* multi veteres.

v. 101. *Relinquit* ] meliores *reliquit.*

v. 119. *Demiſit in ilia ferrum* ] *dimiſit* veteres. niſi quod in primo Moreti *dimittit.*

v. 112. *Et jacuit reſupinus humo* ] *humi* rectius quatuor melioris notæ. prior Erfurt. *Ut jacuit.*

v. 123. *Tenui ſtridente foramine longas* ] *tenues ſtridente foramine longe* nonnulli. rectius. unus Moreti pro diverſa lectione *ſtringente.* mox *aëra pulſat* unus

Bo-

Bononienſis. ut in Arte,

*Appias expreſſis aëra pulſat aquis.*

v. 127. *Purpureo colore*] *Puniceo* unus Ciofani cum Mureti excerptis. placet. lib. v. *Puniceo miſtos cum ſanguine fluctus* dixit. libro II.

*Candida Puniceo perfundit membra cruore.*

lib. XIII. *Puniceus de mole cruor manabat.*

libro v. *Puniceum pomum.*

v. 131. *Viſam cognoſcit in arbore formam*] *verſam formam* Arondel. & octo alii, cum uno Palatino & uno Berſmanni. recte.

v. 138. *Percutit*] *Perculit* Cantabr. duo Regii, & ſex alii. lib. v.

*Protenora perculit Hypſeus.*

lib. XI. *Perculit ora manu.*

ita codices antiqui. apud Lucretium initio libri primi, *perculſæ corda tua vi.* ut tres vetuſtiſſimi codices, quos inſpexi. vulgati *percuſſæ.* & poſtea iidem codices de ove, *lacte mero mentes perculſa novellas.* quod contra fidem membranarum Giſanius non debuit mutare.

v. 141. *Oſcula figens*] pri. & ſec. Vatic. Thuan. aliique multi *fingens.* ſimilis diverſitas veterum librorum apud Lucanum libro VI. v. 565.

*Theſſalis incubuit membris, atque oſcula fingens,*
*Truncavitque caput, compreſſaque dentibus ora*
*Laxavit.*

de fingendi verbo vide quæ ad Acontii epiſtolam notamus. Temere tamen nihil hoc loco mutandum. Epicedio Druſi,

*At miſeranda parens ſuprema neque oſcula fixit.*

v. 145. *In morte gravatos*] *jam gravatos* rectius veterum nonnulli. viderunt Vivianus & Ciofanus.

v. 149. *Eſt & mihi fortis in uſum Hæc manus*] *in unum* ſcripti omnes. niſi quod Jureti excerpta *in ictum.* Lege *in unum Hoc manus.* atque ita primus

Vati-

Vaticanus, & quinque aut ſex alii. poſſet etiam legi *fortis in unam Me manus*.

v. 154. *His tamen amborum verbis*] *Hoc tamen* ex ſcriptis. vel *Hæc*. quomodo nonnulli. nec male Grævianus *Vos tamen*.

v. 155. *Miſerique mei illiuſque parentes*] *miſeri meus illiuſque parentes* vetuſtiores plerique.

v. 168. *Leucothoë*] Cantabr. Bernegg. Spirenſis, Thuan. pri. Reg. pri. Gronov. Arondel. aliique nonnulli *Leuçonoë*. recte. monui jam ſupra. de Leucothoë Leuconoen paulo poſt narrantem audiemus. mox *referemus* pro *referamus* meliores. paulo ante unus Leidenſis pro diverſâ lectione *mediumque ſubit breve tempus*, non *fuit*. quod parum abeſt quin amplectar.

v. 181. *Et lecto circumdata collocat apte*] *arte* plerique vetuſtiores. Forte *lecto alto*. quod verius puto. nam unus Voſſianus *alte*. lib. x.

—— *& alto*
*Admotam lecto cum traderet, accipe, dixit.*

ſic & *altus torus* paſſim.

v. 187. *Aliquis de Dis non triſtibus optat*] *optet* unus Moreti. Puto,

—— *atqui aliquis de Dis non triſtibus optet.*

v. 193. *Forma colorque tibi?*] *calorque* primus Mediceus & Noricus. quod ſequentia videntur confirmare.

v. 203. *Amor ipſe*] *iſte* cum melioribus.

v. 207. *Ipſoque illo grave vulnus habebat Tempore*] *habebas* Bernegger. prior Erfurt. pri. Regius, aliique nonnulli. pro *ipſoque illo*, primus Palat. primus Medic. pri. Erfurt. & Noricus, *ipſoſque*. quatuor alii *ipſaque*. in Berneggeriano vox ea erat eraſa. τὸ *illo* abeſt à Rottendorphiano. *Ipſoque nimis* alter Rogerii Twiſdeni. *ipſoque loco* alter Erfurtanus. unus Mediceus pro diverſa lectione *Tolieque*. Locus mendi omnino ſuſpectus.

v. 211.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 211. *Fila vicit*] *vincit* meliores. & mox *priſci Beli* in quibusdam, vel *priſca Beli*, pro *priſco Belo*.

v. 221. *Lævia ſtamina*] veteres plerique è caſtigatioribus *Lania*. unde ſuſpicio ſuboritur *Tenuia* Naſonem ſcripſiſſe. certe unus meus *Tenea*. Virgil.

*Tenuia nec lanæ per cœlum vellera ferri.*

cujuſmodi proceleuſmaticos illi Statioque admodum familiares eſſe ſcimus. Lucretius lib. I. ex tribus veterrimis codicibus,

*Linquitur hic quadam latitandi copia tenuis.*

nunc legitur, *tenuis latitandi copia quædam*. *lævia* tamen *fila* in re ſimili & Catullus dixit, & auctor elegiæ in obitum Mæcenatis.

v. 224. *Eripite arbitrium*] veteres maxima ex parte *Arripite* vel *Abripite*. pro *matri ſecreta loquendi*, Florentinus S. Marci, & Urbinas *loquenti*. Scribe,

*Arripite arbitrium matre in ſecreta loquente.*

*Arripere arbitrium*, quo ſignificatu paſſim apud auctores, *remotus ab omni arbitrio locus*. & apud noſtrum lib. II.

—— *procul eſt, ait, arbiter omnis.*
*Nuda ſuperfuſis tingamus corpora lymphis.*

*In ſecreta*, pro loco ſecreto. Met. XIII. *In ſecreta venit*, de Polymneſtore Hecubam ad colloquium ſecretum admittente.

v. 225. *Paruerant*] *Paruerunt* probe primus Medicens cum Norico. dictum alibi. mox *thalamo relicto* veteres plerique.

v. 229. *Et colus & fuſi*] *fuſus*, & mox *faciem* pro *ſpeciem* in vetuſtioribus.

v. 234. *Moderatus in illam*] *in illa* iidem. mox *diffamatamque* malim quam *diffamatumque*.

v. 246. *Phaëthontêos ignes.*] *Phaëthontiados* primus Mediceus. Lege *Phaëthontiacos*.

v. 248. *Tentat revocare*] *tentet* cum Genevenſi.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 249. *Tantis fatum conatibus obſtat* ] *cautis* unus meus. Forte *vanis conatibus*. mox *ſpargit* pro *ſparſit* ſcripti.

v. 260. *Nympharum impatiens* ] *patiens* pri. Palat. Spirenſis, & quinque aut ſex alii. at Zulichemianus *Nimborum patiens*, ut Faſt. IV.

*Sub Jove duravit multis immota diebus,*
*Et Lunæ patiens & pluvialis aquæ.*

& libro II.

*Sub Jove durabant & corpora nuda gerebant,*
*Docta graves imbres & tolerare Notos.*

Horatius libro I. Od. VIII.

——— *cur apricum*
*Oderit campum patiens pulveris atque ſolis.*

& libro IV. Od. X.

*Non hoc ſemper erit liminis aut aquæ*
*Cæleſtis patiens latus.*

v. 261. *Sedit humo nuda* ] *humi nudæ* fragmentum Moreti. quod arridet.

v. 273. *Sed non eſt Bacchus in illis* ] *ſed non &* ex melioribus. libro XV.

——— *talibus ora*
*Docta quidem ſolvit, ſed non & credita verbis.*

Faſt. IV. *Caſta quidem, ſed non & credita.*
ſic & ibi caſtigatiores. Pont. I. Eleg. VIII.

*Sunt ibi, ſi memini, noſtrâ quoque conſita quondam,*
*Sed non & noſtra poma legenda manu.*

Virgil. Æn. VII.

*Patriis ſed non & filius arvis*
*Contentus.*

lib. VI. *Dardanidæ venient in regna Latini,*
*Sed non & veniſſe volent.*

lib. X. *Ænean petiit, ſed non & figere contra*
*Eſt licitum.*

Silius libro XVI.

*At poſtremus Atlas, ſed non & ſegnior ibat.*
*Poſtremo Durio.*

idem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

idem libro xv.

*Talis in Auſonia, ſed non & talis Iberis*
*Armorum eventus campis.*

quomodo & illic optimæ membranæ. ut & apud Claudianum IV. Conſ. Honorii,

*Munificus largi ſed non & prodigus auri.*

Lucanus libro IX.

*Æquoreuſque placet, ſed non & ſufficit humor.*

quæ & illic genuina ſcriptura veterrimarum membranarum fide atque auctoritate confirmata.

v. 277. *Quem Nymphæ pellicis ira*] *Nymphe.* Malo etiam *Idææ pellicis* legi, quam *Daphnidis Idæi.* Fabulam alii aliter narrant. ſed cum Naſone conſentit Servius ad v. 68. Eclog. IX. mox *Nec loquor* pro *loquar* vetuſtiores.

v. 282. *Celme Jovi*] *Celmi* videtur reponendum, quomodo & Scaliger in ora codicis ſui notarat. nam Græcis Κέλμις, τοῦ Κέλμιος, unus ex Idæis Dactylis eſt. Vide Heſychium in Κέλμις, & Zenobium in Κέλμις ἐν σιδήρῳ. Κέλμις quoque Clementi Alexandrino, Nonno in Dionyſiacis, & Scholiaſtæ Apollonii. apud Diomedem Grammaticum lib. III. perperam legitur de Curetibus. *Hos quidam tres putant, qui Lares eſſe creduntur, Damnameneus, Acmon, Celmon.* pro *Celmis.*

v. 292. *Fecit quinquennia*] *duxit* Barberin.

v. 298. *Uſque ſolum lymphæ*] *nymphæ* pri. Palat. pri. Erfurt. & tres alii. vide Notas Ep. V. v. 31.

v. 311. *Deducit pectine crines*] *diducit* Scaliger fruſtra. ſic & *lanam pectine deducere* Claudianus lib. II. in Eutrop. Statius Epithalamio Stellæ,

——— *nec pingui crinem deducere amomo*
*Ceſſavit mea, nate, manus.*

v. 316. *Cum puerum vidit*] Verſus haud dubie adulterinus, quem tamen libri veteres conſtanter agnoſcunt.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 323. *Et mater felix* ] de parentibus jam egerat. Quare reſcribe *frater* cum primo Mediceo, Neap. Norico, & uno Baſileenſi.

v. 325. *Longeque beatior illa eſt* ] *potentior* pri. Erfurt. pri. Medic. aliique multi. quod verum eſt. Vide quæ noto Amor. lib. II. Eleg. II. Met. XIV.

*—— tantoque potentior, inquit,*
*Paucaque laudata dedit oſcula.*

ſic & illic ſcribendum. lib. X.

*—— ipſaque damno*
*Eſt mihi proximitas. aliena potentior eſſem.*

Juvenalis Satyra X. *cura Natura potentior omni.* Noſter, lib. IX.

*At non vult Natura, potentior omnibus illis.*

unde liquet recte hic in Boſchiano legi, *cunctiſque potentior illis.* lib. XIV.

*—— qua te plus omnibus illis,*
*Plus, quam credis, amo.*

v. 330. *Neſcit quid ſit amor* ] *Neſcit enim quid amor* pri. Reg. Thuan. Florent. S. Marci, Neapol. ſec. Medic. Cantabr. pri. Vatican. aliique multi. rectius, at optime Calandræ excerpta,

*Neſcia quid ſit amor.*

v. 331. *Pendentibus arbore pomis* ] *malis* omnino rectius meliores. non enim omnia poma colorata.

v. 336. *Deſinis? aut fugio?* ] Repone, *an fugio?* cum Florentino S. Marci, Neapol. pri. Vatican. & quinque aliis. Epiſt. V.

*Perlegis? an conjux prohibet nova?*

Amor. I. Eleg. II.

*Cedimus? an ſubitum luctando accendimus ignem?*

& ſic ſæpe alibi.

v. 341. *Scilicet ut vacuus & inobſervatus in herbis* ] *At puer* quatuor veteres. multi alii, *Ut puer*, cum primo Mediceo. ſecundus Palatinus & quatuor alii,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Ut puer, ut vacuis.* Spirenſis *At puer ut vacuis.* Scribe,

*Ut puer, & vacuis ut inobſervatus in herbis.*

vel, *arvis.* infra,

*—— vacuo cum vidit in arvo*
*Præbentem Phœbo liventia terga draconem.*

& ſupra libro primo,

*Ut canis in vacuo leporem cum Gallicus arvo*
*Vidit.*

*vacui agri* non ſemel apud Lucanum.

v. 347. *Nympha*] *Nymphes* multi veteres.

v. 352. *Applauſo corpore*] *pectore* nonnulli. rectius. pro *brachia ducens* multi *jactans.* nil muto. Propert. lib. II. Eleg. XXVI.

*Vidi te in ſomnis fractâ, mea vita, carinâ*
*Ionio laſſas ducere rore manus.*

ſic & *ducere remos* noſter ſupra libro primo. ſic *ducere brachia* in choreis. pro *claro vitro* nonnulli *puro.* quos inter primus Palat. ut apud Martialem,

*Candida ſic puro numerantur lilia vitro.*

ſed *puro orbe* præceſſerat.

v. 356. *Vicimus, & meus eſt*] Scribe *en meus eſt* cum Arondeliano & uno Leidenſi. vel *es meus en.*

v. 358. *Pugnantemque*] *Pugnacemque* Zulichemianus. recte.

v. 360. *Juveni nunc circumfunditur illac*] *circumflectitur* Bernegger. pri. Moreti & quatuor alii. Forte *circumplectitur. juvenem circumfunditur* unus Voſſianus.

v. 364. *Spatiantes implicat alas*] jam præceſſerat *elabique volentem implicat.* quare aut ibi aut hic opinor refingi debere *impedit.* quo verbo frequenter gaudet noſter. lib. II.

*Qua venata foret ſilva narrare parantem*
*Impedit amplexu.*

ſed modus exemplorum non eſſet.

v. 367

v. 367. *Demiſſis flagellis* ] *dimiſſis.* ita ſcripti.

v. 369. *Demiſſaque corpore toto* ] Repone *commiſſaque.* quomodo unus Argentinus. neque aliter pro diverſa lectione primus Vatic. pri. Gronov. & unus Mediceus. quod proprium in hac re verbum. infra,

*——— commiſſaque in unum*
*Paulatim tereti ſinuantur acumine crura.*

lib. XII. *——— qua naris fronti committitur.*

Vide Notas noſtras ad Claudiani Epigramma in Armentum.

v. 372. *Diducat* ] veteres plerique *deducat.* Lege *ſeducat* cum nonnullis. & mox *jam miſta.* quanquam libri veteres cum vulgatis *nam.* Puto etiam paulo ante, *ita Dî jubeatis, ut iſtum.* non *& iſtum.*

v. 375. *Conducat cortice ramos* ] *conducit* pri. Mediceus cum Norico. Thuan. *conducitur. cum ducit* Erfurt. Lege *conductâ cortice.* In uno certe Mediceo poſtea inveni *conducto cortice.* Cortex ſæpe fœminini generis apud noſtrum. lib. VIII.

*Haud aliter fluxit diſcuſſâ cortice ſanguis.*

lib. IX. *——— ut ſectâ piceæ de cortice guttæ*

lib. X. *——— fiſſâ cortice vivum*
*Reddit onus.*

lib. XIV. *——— fiſſâ modo cortice lignum*
*Inſerit.*

ita codices nonnulli iſtis locis. neque obſtat quod noſter aliis locis maſculino genere eſt uſus. cum utroque genere Virgilium quoque dixiſſe Nonius jam obſervarit. Floridus Poëta.

*Cortici ſummæ notavi nomen ardoris mei.*

mox pro *cernit*, cum ſex ſcriptis *cernat* eſt legendum. Cogitabam aliquando,

*——— facieſque inducitur illis*
*Una. duos ut ſi conductâ cortice ramos*
*Creſcendo jungi pariterque adoleſcere cernas.*

*conducere corticem*, quomodo *vulnera conducere* & *du-*

*cere*, & contra *diducere* apud Medicos. Val. Flaccus lib. I. v. 480.

*—— fiſſaque fluctu*
*Vel pice vel molli conducere vulnera cerâ.*

ita vetuſti codices, haud dubie vere. *nubila conducere* noſter lib. I. Metamorph. *conducere* enim, contrahere. *partes conducere in unum* frequenter apud Lucretium occurrit.

v. 378. *Sed forma duplex* ] *& forma* bene Bernegger. & unus Bononienſis.

v. 379. *Neutrumque & utrumque videtur* ] *videntur* Florentinus S. Marci. Lege etiam *poſſint*. *videri* quoque non male unus Bonon. & Gronov.

v. 386. *Molleſcat in undis* ] malim *ab undis*. vel *ut undis*.

v. 387. *Rata verba* ] *vota* unus Berſmanni & ex noſtris quinque. rectius. Propert. lib. IV.

*Romulus & votis occupat ante ratis.*

noſter Amor. lib. III. Eleg. II.

*Sint mea, ſint dominæ fac rata vota meæ.*

Martial. lib. IX. Ep. XVIII.

*Hos tibi laudatos domini rata vota capillos*
*Ille tuus Latiâ miſit ab urbe puer.*

Idem lib. IV. Ep. XLV.

*Fer rata vota patri. ſic te tua diligat arbor.*

Ita uterque locus ex optimis membranis conſtituendus. niſi quod in iis *patris*. vulgati,

*Fac rata vota patris. ſic te tua diligat uxor.*

perperam. ut pluribus jam monui Notis ad Epiſt. II Pont. libr. II. v. 82.

v. 393. *Et olent myrrhaque crocique* ] *redolent* Neapol. Urbin. ſecundus & tertius Medicei, aliique complures. recte. niſi quod *halant* poſſit quoque legi. i[d] enim in *olent* vel *redolent* ſæpe depravatum eſt, u[t] lib. VIII. dicemus. nam ſine aſpiratione ſcribeba[n]tur. corruptum idem verbum apud Gratium in Cy[]negetico,

Se[]

*Seu vitium exhalat, ſpiratque vaporibus æther*
*Peſtiferis.*

*ex alto* perperam ibi legitur. Imitatus iſta Gratii Nemeſianus,

*Exhalat ſeu terra ſinu, ſeu noxius aër*
*Cauſa mali.*

ita & illic emendandum. Perperam *ſinus* nunc circumfertur. *malum* ſubintellige, quod ſequitur.

v. 403. *Et rutilis collucere ignibus ædes*] Scripti omnes Thuaneo & Urbinati exceptis, *collucent*. quod ſequentia non admittunt. Forte,

——— *rutilis lucentes ignibus ædes.*

v. 406. *Ignes ac lumina vitant*] *ignibus* paulo ante præceſſerat. quare *lychnos* hic libenter reponam, ſi per libros veteres liceat. verſu proximo cum primo Regio & Langermanni excerptis repone *latebras* pro *tenebris*. nam τὸ *tenebra* mox ſequetur.

v. 408. *Tenueſque includunt brachia pennæ*] *tenuique pennâ* pri. Vatican. ſec. Medic. Florent. S. Marci, Neapol. & duo alii. unus Medic. & unus Leid. *inducunt*. Bernegger. *tenuique includit brachia pennâ*. Recte ſi *inducit* reponas, ut ad membranam referatur. Prudentius libro II. contra Symmachum,

*Deſine terga hominis plumis obducere fruſtra.*

de inducendi verbo vide Notas lib. IV. Pont. Eleg. XII. Faſt. III.

——— *limoque inducere ſuadet;*
*Hic paret monitis, & linit ora luto.*

ita cenſeo ſcribendum. nam *limumque* nunc legitur. ſic & *perducere ora limo* dicebant.

v. 415. *Seroque tenent à veſpere nomen*] *trahunt* Junianus. rectius.

v. 418. *De totque ſororibus expers*] *de totque doloribus* argute liber Argentoratenſis. nam *tot ſorores* non recte dicuntur, cum tres tantum ſint, Ino, Agave & Autonoë, Semele jam è vivis ſublatâ.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 421. *Alumni numine* ] *alumno* Florentinus S. Marci, & primus Vatic. à manu prima. eleganter. Statius Theb. VIII.

*Tunc dulces ſuperos atque omne ex ordine alumnum*
*Numen ubique ſacri reſonant Pæanes.*

ubi perperam nunc legitur *omnem ex ordine*. Avienus Deſcriptione Orbis,

——— *dant hi quoque maxima templa*
*Amphitryoniadæ, numenque verentur alumnum.*

ubi malo *& numen venerantur alumnum*. Idem loco corruptiſſimo,

*Ludunt Feſta die viſit ſacra numen alumnum.*

idem *vatem alumnum* dixit poſtea, & ante *lapſu alumno*. ſic lib. x. apud noſtrum cenſeo ſcribendum,

*Murmura verborum fidas nutricis ad auras*
*Perveniſſe ferunt limen ſervantis alumnum.*

non *alumnæ*. & paulo poſt,

——— *& ante pedes ſupplex procumbit alumnos.*

& lib. XIV.

*Ne ſibi dura foret per ſpes oravit alumnas.*

quibus locis ſimiliter *alumnæ* nunc legitur. *leo alumnus* Juvenali Sat. XIV. & *deus alumnus* Horatius Arte Poëtica.

v. 431. *Exempla ſororibus Ino* ] *furoribus* meliores. & recte.

v. 437. *Qua ſit iter manes Stygiam quod ducat ad urbem* ] *ducit* Cantabr. Thuan. & multi alii cum utroque Erfurtano. Scribe,

*Qua ſit iter, manes Stygiam quod ducit ad urbem.*

& tolle verſum proxime ſequentem, cum præter rem à tenebrione ſciolo hic ſit inculcatus. hoc enim non voluit Naſo, ignorari à novis manibus iter, ſed iter totum ab iis obſideri. *Fit iter* ut lib. II. ex vetuſto codice, *Hac fit iter*, ubi pari modo peccabatur.

v. 445. *Pars aliquas artes* ] Lego *alias artes*. quomodo pri. Baſil. pri. Gronov. & unus Ciofani. Rotten-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

tendorph. *alias arces.* nonnulli *aliquas arces.* Deinde tollo & ejicio verſum proximum,

*Exercent, aliam partem ſ a pœna coërcet.*

idque ex auctoritate optimorum codicum.

v. 454. *Pectebant crinibus*] Thuan. Bernegg. & unus Medic. *ſpectabant.* an *pexabant*?

v. 457. *Tityus*] *Tityos* Florent. S. Marci, Berneggerianus, prim. Erfurt. & tres alii. Neque aliter fere apud Virgilium, Horatium, Lucretium, Lucanum, Statium, reliquos poëtas in optimis exemplaribus ſcribitur. Servius ad v. 598. lib. VI. Æn. *Declinatur autem hic Tityos, Tityi: ut Delos, Deli.*

v. 458. *Jugeribus diſtractus erat*] *diſtentus* malo cum pri. Medic. Arondel. & duobus aliis. ſic apud Statium Theb. I.

——— *tu matris honori*
*Terrigenam Tityon Stygiis extendis in oris.*

ſic *diſtendere lancem* Juvenalis Satyra V. quæ ſcriptura eſt optimorum exemplarium,

*Aſpice quam longo diſtendat pectore lancem,*
*Quæ fertur domino ſquilla.*

non *diſtinguat*, quod Pithœi editionem occupavit. & ſic apud Lucretium quoque ſcribi debere opinor, lib. III. ubi de Tityo,

*Qui non ſola novem diſtenſis jugera membris*
*Obtineat.*

cum *diſperſis* nunc peſſimè legatur. non male Lambinus *diſpanſis. porrigi* dictus noſtro in Amoribus,

*Idem per ſpatium Tityon porreximus ingens.*

Virgil. de eodem,

——— *per tota novem cui jugera corpus*
*Porrigitur.*

Tibullus libro I. Eleg. III.

*Porrectuſque novem Tityus per jugera terræ.*

mox *arbos* Cantabr. Thuan. pri. Erfurt. duo alii.

v. 463. *Aſſidue repetunt, quas perdunt, Belides undas*] *Aſſiduæ*, & *quas perdant* ex melioribus, & deinde *acie* pro *facie* ex iiſdem. hoc eſt, oculo. ſic apud Senecam Hercule Furente,

*Acieque falſum turbidâ cœlum vides.*

Val. Flaccus lib. III.

——— *finem eum Phaſidis alti*
*Tranſierit Perſes, aciemque admoverit urbi.*

non *faciemque*. ut perperam nunc legitur. Sed illic de exercitu intelligendum. Lucanus libro VIII. de Magno moriente ex vetuſto codice Voſſiano,

*Permanſiſſe decus ſacræ venerabile formæ,*
*Iratamque Deis aciem.*

non *faciem*. nam *vultus* ſubſequitur.

v. 470. *Athamanta furores*] imo *Sorores*. hoc eſt Furiæ. quod vetuſtiores magno numero agnoſcunt. *Sorores Nocte genitas* paulo ante appellarat ipſe. Seneca OEdipo,

*Rupere Erebi clauſtra profundi*
*Turba Sororum face Tartareâ.*

Virgilius quoque nunc *Diras ſorores*, nunc *Tartareas* vocat. ſic de Muſis quoque. Vide Notas Triſt. IV. Eleg. I.

v. 475. *Dejecit ab ore colubros*] *rejecit colubras* recte veteres plerique.

v. 476. *Ambagibus inquit*] *infit* ſecundus Palat ut lib. II.

——— *cauſamque viæ ſcitantibus infit.*

quomodo Virgilius etiam non ſemel. tres alii *ambagibus uti*.

v. 484. *Luctus comitatur euntem*] *comitantur* ſec Palat. tert. Medic. excerpta Jureti, & duo alii.

v. 487. *Fores acernas*] *eburnas* duo veteres. mo pro *exterrita* Bernegg. pri. Erfurt. & nonnulli alii *eſt territa*.

v. 492. *Circum pectora lapſa*] *tempora* pri. & ſec Medic

Medic. Neap. aliique nonnulli. quod præſtat. Pro *parſque jacent*, ſcribo *jacens.* nam & illæ ſibilabant. & ſic pri. Gronov.

v. 493. *Linguiſque coruſcant*] *linguaſque* prim. Pal. pri. Vatican. prim. ſec. & tert. Medicei, Thuan. Spirenſ. aliique nonnulli. de vitulo Juvenalis Satyra XII.

*Sed procul extentum petulans quatit hoſtia funem*
*Tarpeio ſervata Jovi, frontemque coruſcat.*

Virgil. *ſtrictumque coruſcat mucronem.* lib. x. & lib. XII. *haſtamque coruſcat.* & poſtea, *telumque coruſcat.* & *telum fatale coruſcat.* Val. Flaccus lib. II.

—— *ferrumque ſuper Bellona coruſcat.*

Statius, *clypeo victum Pythona coruſcat.* In nonnullis, *linguæque*, in aliis *linguaque coruſcans.* Deinde *abrumpit* pro *abrupit* meliores.

v. 495. *Duos angues*] *duas* liber Langerman. mox *raptas* quartus Mediceus. & *at illa* tert. Med. & duo alii. ſic Medic. Faciei,

*Nec Mediæ Marſis findentur cantibus angues.*

infra v. 593. ex antiquis libris,

*Me quoque cœleſtes in eandem vertitis anguem.*

& v. 681. *Varias animavit in angues.*

& v. 790. *Alternis immiſtas crinibus angues.*

libro VIII. —— *modo quam tetigiſſe timerent*
*Anguis eras.*

v. 498. *Inſpirantque graves animos*] *animas* multi veterum, ut & ab aliis jam monitum.

v. 503. *Sanguine miſta*] *tincta* multi ex melioribus.

v. 506. *Vertit furiale venenum*] doctiſſimo Grævio, cui multum humaniores literæ & hæ in Naſonem meæ animadverſiones debent, legendum videbatur, *vergit.* de quo verbo diximus Pont. I. El. IX. v. 54.

v. 512. *Retia tendite ſilvis*] *pandite* primus Medic. & duo alii cum Norico. utrumque bene.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 518. *Diſcutit ora ferox* ] *oſſa* Cantabr. & alter Erfurt. ſic Seneca Troaſi de Aſtyanacte,

*——— oſſa disjecta & gravi*
*Eliſa caſu.*

v. 520. *Sparſiſque capillis* ] *paſſiſque* cum Florentino S. Marci, Neapol. prim. Vatican. ſec. Medic. aliiſque nonnullis. nam *ſparſi veneni* præceſſit.

v. 523. *Et hos uſus præſtet tibi, dixit, alumnus* ] duo veteres, *hos fructus.* unus *riſus.* Forte *hos thiaſos.* vide Notas ſupra hoc libro v. 26. malo etiam *præſtat* cum uno meo, uno Leid. & uno Voſſiano. ut ſit ſarcaſmus.

v. 533. *Miſerere meorum* ] *tuorum* efficacius pri. Vatic. pri. Hamburg. & pro diverſa lectione Arond. at Bernegg. & tres alii *nepotum.*

v. 535. *In medio profundo* ] *in dio* Florentinus S. Marci. eſt autem Homericum epitheton. qui ἅλα δῖαν frequenter vocat. & δῖαν χθόνα Iliad. Ω. Auſonius de Claris Urbibus carm. 111.

*Pacis ut in dia gremio ſecura quieſcat.*

Ita veterrimus liber Voſſianus. vulgati, *media. Sententia dia Catonis* apud Horatium lib. 1. Sat. 11. *dia ratio* apud Prudentium in antiquiſſimis, quos vidi, codicibus, præfatione librorum contra Symmachum. nec Giphanius in *diva* mutare debuit indice Lucretiano. *dia pabula, dia otia, dia voluptas, diæ luminis oræ* Lucretio. nam quod Tanaquillus Faber notis ad Phædrum primo, mox & in Epiſtolis nuper editis alterum Lucretii locum huc trahit, ac *dia clade* in eo reponi jubet, à ſcopo aberravit. Locus extat libro VI. v. 641. ubi de Ætna agitur,

*——— neque enim media de clade coorta*
*Flammæ tempeſtas Siculûm dominata per agros.*

vellem vir eruditus pro emendatione ſua minus fervide pugnaret, nam cum in tribus veterrimis codicibus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

bus, quorum excerpta penes me exſtant, exaratum ſit, *neque enim media græcia de coorta*, nullum mihi dubium eſt, quin vere & appoſite Iſaacus Voſſius raræ eruditionis & magni ingenii vir caſtigarit, *neque enim mediocri clade coorta.* Plura vide libro II. Faſt. v. 598.

v. 536. *Gratumque manet mihi nomen ab illa* ] *Graiumque* pri. ſec. tert. Med. pri. Baſil. & ſex alii. recte. τῆς ἀφροδίτης. Faſt. IV.

*Sed Veneris menſem Graio ſermone notatum*
*Auguror. à ſpumis eſt Dea dicta maris.*

v. 545. *Sciſſis capillis* ] *caſis* unus Voſſianus & tres alii. at Florent. S. Marci, & duo Bononienſes cum Spirenſi, *ſciſſa capillos.*

v. 555. *Illa manus* ] Non ſunt Naſonieni numeri. Puto,

*In maris illa manus ut forte tetenderat undas.*

v. 557. *Porrigit undas* ] unus Ambroſianus *porrigitur.* Scribe *porgitur.* ut ſit Græciſmus. ſic ſupra v. 527. ſimiliter reponendum cenſeo,

*Summa riget, frontemque in apertum porgitur æquor.*

ut perſiſtat in Græciſmo. vide Feſtum in *Surregit.* Cicero in Arateis, *dextram porgens.* Virgil. Æn. VIII. *pocula porgite dextris.* Val. Flaccus libro II. ſub finem, *duci porgens carcheſia Graio.* Prudentius libro I. contra Symmachum,

——— *non cyathos Dis*
*Porgere, ſed medio recubantem cum Jove fulcro.*

Statius Glaucia Atedii, *porxit flores* & Theb. VIII. *Imperat abſciſſum porgi.* Auſonius Idyll. XXXII. *mihi porge fruendum.* Priſcianus Periegeſi,

*Perſecat Heſperiam primus qui porgitur undis.*

ſic & *ſurpuit* apud Horatium. plenus horum Catullus.

v. 558. *Laniabat* ] malim *laniabant*, digiti nimirum.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 560. *Deprenſa eſt* ] *deprenditur* rectius in uno Gronov.

v. 561. *Gurgite in illo* ] Putem *gurgite in alto*, etſi veteres conſtanter pro altera lectione certant. natus error ex ultima voce præcedentis verſûs perperam alieno loco repetitâ.

v. 562. *Æquora diſtringunt ſummis Mineides alis* ] *deſtringunt* Florent. S. Marci. Neap. & alii nonnulli ex vetuſtioribus. quod verum puto. deinde *ſumtis alis*, Zulich. Spirenſis, & quatuor alii. ut ſupra,

*An magis ut ſumtis illius filia pennis.*

lib. v. *Vimque parat, quam nos ſumtis effugimus alis.*

lib. vi. ——— *ſumtis quin candida pennis*

*Ipſa ſibi plaudat crepitante ciconia roſtro.*

lib. xi. ——— *alasque pedes ſumſiſſe putares.*

lib. xii. initio, ut quidem ſcribendum puto,

*Neſcius at ſumtis Priamus pater Æſacon alis*

*Vivere lugebat.*

ubi in vulgatis *aſſumtis*. & libro xiv.

——— *pennas ſumſere tuaque*

*Conjugis in volucrem niveas abiere columbas.*

Juvenalis Satyra xiv. de pullis ciconiæ,

*Illi eadem ſumptis quærunt animalia pennis.*

Denique *Mineides* aut *Minyeides* locum hic non habent. neminem enim inveni hactenus ex antiquis ſcriptoribus, qui Thebanas ſic appellaret. quidam veteres *Cadmeides*. nihil rectius. Rottendorph. *Tonides*, vel *Miſeides*, vel *Nimeides*. Nonnulli *Meneides* vel *Menides*. Neglexerat nempe geminare librarius duas poſtremas literas vocis proxime præcedentis. pro *Menides* itaque reſcribendum *Iſmenides*. quam conjecturam confirmat fragmentum chartaceum à Luca Langermanno V. Cl. mihi oblatum. *Iſmenides* Thebanæ ab Iſmeno fluvio. Ita poëtæ paſſim. noſter lib. vi. *Iſmenides ite frequentes*. libro iii. ſub finem,

*Thura-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Thuraque dant ſanctaſque colunt Iſmenides aras.*
& initio hujus libri,

*Placatus mitiſque rogant Iſmenides adſis.*

lib. XIII. *Hoſpes ab Aoniis Therſes Iſmenius oris.*

v. 565. *Longiſque erroribus actus* ] *erratibus* pri. Erfurtanus, pri. Palat. Neap. tert. Medic. & duodecim alii. cum veterrimo fragmento, quod Amſtelædami inſpexi. lib. XV.

*Quæ videam natum longis erratibus actum.*

ſic & ibi vetus liber.

v. 572. *Num fuerat* ] rectius *fuerit* tertius Mediceus & duo alii.

v. 576. *In longam tenditur alvum* ] vel, *porrigar* unus Leidenſis. Concinna erit repetitio, ſi & hic *porgitur* reponas.

v. 579. *Tenuantur acumine* ] *ſinuantur* in melioribus.

v. 584. *Dum non totum occupat* ] malim *totam*. id eſt manum.

v. 591. *Cadme quid hoc* ] Puto, *Cadme, ubi vox?*

v. 593. *In eundem anguem* ] *eandem* pri. Medic. & tres alii. dictum ſupra.

v. 596. *Colla petebat* ] *premebat* malo cum uno Baſil. in Cantabr. & octo aliis *tenebat*. an *terebat?*

v. 598. *Quiſquis adeſt ( aderant comites ) terretur* ] *terrentur* ſecundus Mediceus & unus meus. ita & libro XV.

*Quiſquis adeſt viſum venerantur numen.*

ex antiquis libris. ſic apud Virgilium Æn. 11. Donatus teſte Pierio Valeriano, & multi vetuſtiſſimi libri,

*Et jam Argiva Phalanx inſtructis navibus ibant,*
*Littora nota petens.*

v. 599. *At illa Lubrica permulcet criſtati colla draconis* ] ita vetuſtiores. nonnulli *illis perlucent* vel, *illi perlucent*. *illas permulcent* Urbinas. deinde *dracones*

alter Hamburgenſis, & Gronovianus unus pro diverſâ lectione. Scribe, —— *at illi*

*Lubrica perlucent criſtati colla dracones.*

*criſtati colla*, familiaris Naſoni Græciſmus. Vetuſtiorum codicum veſtigiis ſi inſiſtis, occurrit ſcriptura, quam veram cenſeo,

—— *at illos*

*Lubrica permulcent criſtati colla dracones.*

*illos permulcent*, comites videlicet. Hinc poſtea,

*Nunc quoque nec fugiunt hominem, nec verbere lædunt.*

v. 603. *Solatia magna nepos dederat* ] *fuerat* unus Voſſianus & fragmentum veterrimum, quod Amſtelædami vidi. eleganter. Epicedio Druſi,

*At tu qui ſuperes miſeræ ſolatia matri.*

Remedio Amoris,

*Dixit & hanc habuit ſolatia magna prioris.*

v. 608. *Genuſque Non putat eſſe Deum, neque enim Jovis eſſe putabat Perſea* ] *putet* meliores. & pro *Deum*, Arondelianus, Mureti excerpta, & quatuor alii ex noſtris, ex Ciofanianis tres, *Jovis*. Scribe,

—— *genuſque*

*Non putet eſſe Jovis: ſed nec Jovis eſſe putabat Perſea.*

exciderant tres voces *ſed nec Jovis*, errore nato ex neglecta à librario oſcitante repetitione τῦ *Jovis*. verſui pro arbitrio tibicinem poſtea neſcio quis admorat, ſed ſine ſucceſſu. Poteſt & reſcribi, *nam nec Jovis eſſe putabat Perſea*. paulo ante pro *Acriſius ſupereſt*, Genevenſis *ſuperat*. ut in illo,

—— *ſuperatne & veſcitur aurâ Ætherea.*

v. 618. *Varios angues* ] *varias* duo veteres. monui ſupra. mox *infeſtaque terra colubris* cave mutes in *infectaque*. quod veteres nonnulli agnoſcunt. Seneca Hercule OEtæo,

*Quodcunque tellus genuit infeſta, occidit.*

ita

ita optimus codex. vulgati *infeſtum.* minus bene.

v. 622. *Ex alto ſeductas æquore*] *æthere* potiores antiqui. ſic lib. I. *recens tellus ſeductaque nuper ab alto Æthere.* mox *geminas Arctos* pro *gelidas* Bernеggerianus. utrumque probum. lib. III.

*Si totum ſpectes, geminas qui ſeparat Arctos.*

v. 625. *Sæpe eſt delatus*] *ablatus* veteres.

v. 627. *Heſperio regis Atlantis in orbe*] imo *regnis* per appoſitionem, quod in plurimis antiquis extat. ſic lib. XIII.

*Neritiaſque domos regnum fallacis Vlyſſi.*

Virgil. Æn. III.

*Effugimus ſcopulos Ithacæ Laërtia regna.*

v. 629. *Curſus diurnos*] *currus* probe Bernegger. & quartus Mediceus. Currus ſolares intelligit.

v. 630. *Cunctis præſtans*] *cunctos* Florentinus S. Marci, Bernegger. & tres alii. optime. totidem *cuſtos.* proxime verum. Statius Theb. IV.

*Argolidaſque habitu præſtabo maritas.*

ita Cornelius Nepos, Val. Maximus, alii ſæpe. Servius ad v. 447. lib. XI. Æn. *Et præſto illum, hoc eſt melior ſum illo, & præſto illi dicimus.*

v. 635. *Vicinia nulla premebat*] *premebant* recte Florentinus S. Marci, & prior Erfurtanus. cum uno meo. vide Notas Faſt. III. v. 181.

v. 637. *Poma tegebant*] ita meliores. & recte. perperam alii *ferebant* vel *gerebant.* pro *nitentes* unus Moreti *micantes.*

v. 646. *Pomaria clauſerat Atlas Montibus*] *Mœnibus* tertius Mediceus, uterque Erfurtanus, veterrimum fragmentum Amſtelædamenſe, & octo aut decem alii. quod præſtat. hinc *mœnire* pro munire. pro *clauſerat* Mediceus chartaceus ex veterrimo deſcriptus *carpſerat.* Forte *ſepſerat.*

v. 650. *Manibuſque expellere tentat*] *foribuſque* ſchedæ vetuſtiſſimæ Theatinorum Romæ, & primus



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Bononienſis. mox *par eſſet Atlanti viribus* non *Atlantis* quinque ſcripti.

v. 654. *Protulit ora* ] *prodidit* fragmentum Amſtelædamenſe optimæ notæ. Adi Notas Faſtor. v. 508.

v. 657. *Nam barba comæque* ] *jam* ex quatuor ſcriptis.

v. 659. *Partes altus in omnes* ] alii *actus*. nonnulli *auctus*. quod verum eſſe exiſtimo. mox *requieſcit* pro *requievit* Bernegger. & ſeptem alii.

v. 662. *Æterno carcere ventos* ] quare dicatur carcer æternus, ex quo venti frequenter emittantur, non video. Cenſeo igitur ſcribendum *terreno carcere*. certe unus Leidenſis *externo*. Tempus nocturnum deſcribit, quo venti plerumque ſilent. *terreno* pro ſubterraneo. familiaris ea vox Naſoni. ſic lib. VII. *terrena ſilices fornace ſoluti*. & ibidem, *terrena numina*. & lib. XV. *terreno Lycus eſt epotus hiatu*. & libro I. *terrena fæx*. quomodo & *terreni artus* Virgilio lib. VI. &, quod ad rem potiſſimum facit, libro XI.

*—— fuit ingens monte ſub alto*
*Regis Dercenni terreno ex aggere buſtum.*

v. 667. *Circumque infraque relictus* ] Cantabr. & quatuor alii *circaque*. Oxon. *citraque*. Forte *citraque ultraque*. ut lib. V.

*Dextera diriguit, nec citra mota nec ultra.*

v. 668. *Cepheaque conſpicit arva* ] pri. Vatic. Oxon. Thuan. & duo alii *Cepheïa*. eleganter. ſic lib. XIV. ex antiquis libris,

*Rhegion ingreditur, ferventes æſtibus undas.*

Cum Rhegion non ſit unda, ſed urbs undæ appoſita. mox *Andromedan* meliores. de quo alibi dictum.

v. 670. *Injuſtus juſſerat Hammon* ] *immitis Hammon* tres ſcripti, & pro diverſa lectione Grævianus. unus Leidenſis *immites*.

v. 673.

v. 673. *Tepido fletu* ] *trepido* Neap. ſecundus Mediceus, pri. Erfurt. multique alii. recte *trepido*, ut appareret eſſe vivam.

v. 679. *Primo ſilet illa, nec audet Appellare virum* ] *ſtupet illa* primus & ſecundus Palat. aliique multi melioris notæ. *Appellare virum* an recte dicatur, quæ reſpondet appellanti, dubito. Quare, ſi per membranas liceat, reponam *Aſpectare*, quod ſequentia confirmant. ſic lib. XIV. ex antiquis membranis, *cælum aſpectaſſe fatebor.*

v. 686. *Et nondum memoratis omnibus* ] Puto *at*, vel *en nondum*.

v. 688. *Imminet* ] *Eminet* cum melioribus.

v. 689. *Et una Mater adeſt* ] *& amens* primus Baſil. & quatuor alii. rectius. hoc eſt conſternata, ſine mente. Faſt. IV.

*Excutitur ſomno ſtulte pia mater, & amens,*
*Quid facis? exclamat.*

v. 695. *Tum ſic* ] *cum* ſcripti. paulo an malim pro *ſed dignos fletus*,

*Nec ſecum auxilium, niſi dignos tempore fletus*
*Plangoremque ferunt.*

ſed obſtant codices.

v. 696. *Ad opem brevis hora ferendam* ] *ferenda* veteres plerique. Scribo,

——— *at opi brevis hora ferenda eſt.*

Adi Notas Faſt. III. v. 241.

v. 698. *Quam clauſam implevit fœcundo Jupiter auro* ] *Quam quondam* nonnulli. Puto *Quam luſam*. ut libro VI.

*Aureus ut Danaen, Aſopida luſerit igneus.*

& paulo poſt ibidem de Apolline, *ut paſtor Macareida luſerit Iſſen.* Amor. lib. I. Eleg. X.

*Qualis erat Lede, quam plumis abditus albis,*
*Callidus in falſa luſit adulter ave.*

Epiſtola Helenæ,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Matris in admiſſo falſâ ſub imagine luſæ*
*Error ineſt. plumâ tectus adulter erat.*

libro VIII. Met.

*Nec Jove tu natus, nec mater imagine tauri*
*Luſa tua eſt.*

Prudentius libro I. contra Symmach.

*At ſi Rhea ſacram laſcivi Martis amore*
*Luſa pudicitiam fluviali amiſit in ulva.*

vulgatum *clauſa* ſic abſolute poſitum neſcio an ſatis ſit Latinum.

v. 707. *Balearica*] lib. II. v. 727. monuimus in nonnullis veterum *balearia* legi.

v. 714. *Occupat adverſum*] imo *averſum.* ut recte præſtantiores membranæ.

v. 716. *Sic celeri miſſus præceps per inane volatu*] *præpes miſſo* Cantabrig. *miſſo* etiam in multis melioris notæ. *præpes miſſus* nonnulli. *præceps miſſum* optimus Thuaneus. Scribe,

*Sic celeri præpes fiſſum per inane volatu.*

Germanicus Cæſar de Perſeo,

——— *properare videtur,*
*Et velle aligeris purum æthera findere pennis,*

quæ ibi vera lectio. noſter ipſe paulo ante de eodem Perſeo,

*Et liquidum motis talaribus aëra findit.*

Statius Theb. XI.

*Nunc pede torvus humum, nunc cornibus aëra findit.*

*aëra diſco findere* idem Hercule Surrentino. *ſectæ talaribus auræ* Propertio lib. II. Eleg. XXX.

v. 723. *Quaque patent nunc terga*] *patet* meliores magno numero. quod elegantius. ſic ſupra de ſcopulo, *Summa riget.* Vide Notas Faſtor. lib. V. v. 382.

v. 725. *Vulnerat enſe*] Neap. Cantabr. ſecundus Mediceus, Spirenſis, prior Erfurt. & quatuor alii *verberat.* eleganter & probe.

V. 731.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 731. *Rupiſque tenens juga prima ſiniſtræ* ] *ſiniſtrâ* ex ſcriptis.

v. 739. *Durâ ne lædat arenâ* ] ſecundus Medic. ſcc. Pal. Neapol. prim. Hamburg. aliique nonnulli *nudâ arenâ.* recte. ſic *nuda terra* paſſim & *nuda humus.*

v. 748. *Seminaque ex illis ut erant* ] *iterant* recte multi codices, ut jam ab aliis monitum. pro *coraliis* ſcribe *curaliis* cum Florentino S. Marci & Neapolitano, vel *curallis* cum Urbinati. hoc eſt, κουραλίοις vel κουράλλοις. nam in κοραλίοις prima corripitur. quanquam non ignoro per ω etiam κωράλια ſcribi. ſic lib. xv. in duobus veterrimis codicibus etiam *curaliis* ſcriptum offendi. ſic *bubus* pro *bobus* priore producta. *Pulydamas* pro *Polydamas.* mox malim,

——— *quæque*
*Vimen in æquore erant fiant ſuper æquora ſaxum.*

v. 755. *Et tanti præmia facti* ] Scribe, *ut tanti præmia facti.* malo etiam *capit*, quod eſt in uno Gronov. & Barberino, quam *rapit* cum vulgatis. *Andromedan* etiam pro *Andromeden* meliores. de quo alibi dictum.

v. 757. *Tædas Præcipiunt* ] quid eſt *præcipere tædas?* Florentinus S. Marci optimus *Præcutiunt.* recte. Propert. lib. III. Eleg. xv.

*Ipſe Amor accenſas percutit ante faces.*

ubi *præcutit* quoque opinor ſcribendum. Hinc & *quaſſæ faces* apud noſtrum in fabula Narciſſi, & *quatere facem* non ſemel alibi. In primo Gronoviano *Percutiunt.* In Urbinati vetus ſcriptura penitus eraſa. in uno Leidenſi *Præcipitant.* in duobus aliis *percipiunt.* Propert. lib. I. Eleg. III.

*Cum quaterent ſerâ nocte facem pueri.*

Catullus Epithalamio Manlii, *Manu pineam quate tædam. quaſſare facem* etiam obvium.

v. 758. *Et ubique lyræque* ] locus mendoſus. Arondel.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

del. & unus Patav. *& ibique.* quatuor alii *citharæque.* Lovanienſis pro diverſâ lectione *lituique.* primus Gronov. *tectiſque tubæque.* unus Moreti *tectis tubæque.* ſcribendum jam diu adoleſcens olim vidi & monui, *lotique lyræque*, quod doctiſſimo etiam Gronovio videbatur. qui adeundus Obſervat. lib. IV. cap. XV. tum quæ notamus Remed. Amor. v. 753.

v. 762. *Cepheni proceres*] Importune verſus iſte ſpurius huc irrepſit, quanquam conſtanter eum agnoſcunt libri veteres. pro *pulchroque inſtructa paratu*, in uno Mediceo non male, *patrioque*. alius *multoque*. Veterrimæ Theatinorum ſchedæ *totoque*. Puto *lautoque*. mox etiam reſcribo *Poſtquam epulis functos*, videlicet, *animos*. Durius enim videtur *functi generoſi*, duæ voces contiguæ in eandem literam deſinentes, quod ſtudioſe nimis evitat noſter.

v. 765. *Quærenti protinus unus Narrat Lyncides*] hæc abſunt à Berneggeriano & primo Moreti, ſecundo Mediceo, Spirenſi, & duobus aliis. Nonnulli ex vetuſtioribus priorem verſum totum omittunt. Schedæ Theatin. & tertius Mediceus,

*Quærit Lyncides moreſque habitumque virorum.*

pro *Lyncides*, Aldi poſtrema editio, *Buthides*. Muretus ex veterrimo notat, *Narrat Abantiades*. *Anchiades* Arondelianus. Deinde in illis *cultuſque genuſque locorum*, & *moreſque animoſque virorum* mire variant libri veteres. multi veteres cum primo Mediceo,

—— *mores habitumque virorum.*

unus meus, *habituſque locorum*. Nimirum etiam hoc loco ſiniſtra ſciolorum liberalitas inſigniter graſſata eſt. Scribe,

*Poſtquam epulis functos generoſi munere Bacchi*
*Diffudere animos, quærenti protinus unus*
*Narrat Abantiadæ cultuſque habitumque locorum.*

vel, *Poſtquam epulis functos generoſi munere Bacchi*
*Diffudere animos; cultuſque habitumque locorum*

*Quæ-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Quærit Abantiades, quærenti prodidit unus,*
*Quæ ſimul edocuit.*

niſi malis *quærentem protinus unus Quæ ſimul edocuit.* omiſſo uno verſu. neque aliter codex Noricus à manu prima. niſi quod in illo legebatur *quærenti* cum vulgatis, non *quærentem. cultus locorum* etiam Statio dictus lib. II. Sylv. Villâ Surrentinâ, & lib. III. ad Uxorem. appoſite Virgilius Georg. I.

*——— cæli prædiſcere morem*
*Cura ſit, & patrios cultuſque habituſque locorum.*

V. 768. *Quanta virtute*] Scripſerat puto Ovidius *qua tu virtute quibuſque Artibus.*

V. 770. *Narrat Abantiades*] *Agenorides* in melioribus. recte. ab Agenore enim Danaïs Perſei proavus oriundus.

V. 771. *Tutum munimine molis*] *ſeptum* alter Hamburgenſis. Vide Notas lib. II. v. 713. verſu proximo pro *habitaſſe*, primus Gronovii, unus Palatinus, & duo alii *habuiſſe*. eleganter. Paulinus Epiſt. I. ad Auſonium,

*Non lare barbarico rigui mutatus in ipſos,*
*Inter quos habui, ſociâ feritate colonos.*

inter quos habitavi. Virgil. lib. VII.

*Quæ loca, quive habeant homines, ubi mœnia gentis*
*Veſtigemus.*

ſic apud Comicos *ubi habet?* pro ubi habitat? adi Nonium in *Habere.* neque aliter optimi ſcriptores paſſim, ſed plerumque cum quarto caſu conjungunt. ut noſter lib. XV.

*Leucada continuam veteres habuere coloni.*

Silius libro VIII.

*Quique Anienis habent ripas.*

ſimilem uſum habet τὸ ἔχειν apud Græcos.

V. 773. *Unius ſortitas luminis uſum*] *partitas* meliores magno numero. libro VII.

*——— populiſque recentibus urbem*
*Partior.*

V. 776.

v. 776. *Horrentia ſaxa*] *arentia* Bernegger. Spirenſis, Arondel. & octo alii. ut lib. XIII.

——— *rodunt arentia ſaxa capellæ.*

v. 783. *Eripuiſſe caput collo*] *Exſecuiſſe* vel *Præſecuiſſe* opinor à Naſone ſcriptum.

v. 784. *Et fratrem matris de ſanguine natos*] Chryſaorem intelligit. Quare cave audias codices, in quibus pro *fratrem*, vel *fontem*, vel *fontes* legitur. Multi tamen ex vetuſtioribus *fratres*, ut cum Chryſaore Cerberus intelligantur.

v. 786. *Ante expectatum tacuit*] *tacuit tamen.*

v. 790. *Immiſtos angues*] *immiſtas* unus Voſſianus. monui ſupra.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# NICOLAI HEINSII D.F.

# NOTÆ IN LIBRUM V METAMORPHOSEON.

2. ERemitu *regalia turbæ Atria complentur*] Florentinus S.Marci, Urbin. pri. Palat.pri.Vatic.tertius & quartus Medicei, primus & ſec. Moreti, Arondel. & quatuor alii, *fremida turba.* quod non eſt de nihilo. apud Drepanium Florum *famidus* ocurrit.

*Vel famido gratas vertat ab ore dapes.*

*flammidi* voce uſus Apuleius. *rubidus* apud Plautum non ſemel. *cibus ninguidus* apud Prudentium Cathemer. Hymno VI. pro quo alii codices *pinguidus*. mox *connubialia feſta* rectius unus Baſileenſis, Calandræ Excerpta, tertius Palat. & Berſmanni codex, quam quod in vulgatis & pleriſque ſcriptis, *conjugalia.* quod contra metri legem eſt. primus tamen Palat. ſecundus Vatican. prior Erfurt. & ſex alii *conjugialia* non male. ſic libro VI. v. 536. *conjugialia jura.* & lib. XI. v. 744. *conjugiale fœdus.* ubi veteres plerique pari modo perperam *conjugalia* & *conjugale.*

v. 12. *Jupiter eripiet*] *eripient* probe Gronovii unus.

v. 13. *Quæ te, Germane, furentem Mens agit in facinus*] Lege, *quod te*, vel membranis invitis. ſic lib. VII. *Quod inquit, excidit ore tuo, conjux, ſcelus?* Paulo poſt *vitam ſervatæ* non *ſervatam* ſcripti meliores.

v. 27. *Nunc ſine, qui petiit, per quem hæc non orba ſenectus*] *Hunc ſine* in nonnullis. rectius, ut opinor. Præterea ſecundus Palat. Arond. aliique complures *per quem non orba*, omiſſo τῷ *hæc*.

v. 35. *Exiliit*] *Exiluit* meliores more veteri.

v. 40. *Calcitrat*] *Palpitat* tertius Mediceus, Thuan. Zulich. alter Hamburg. Lovan. & Mureti excerpta. noſter libro VI. de lingua Philomelæ exſecta,

*Illa jacet, terraque tremens immurmurat atræ,*
*Utque ſalire ſolet mutilatæ cauda colubræ,*
*Palpitat.*

Gloſſæ veteres, *Palpitat*, σπαίρει, πάλλει. Statius Theb. VIII.

——— *jam palpitat arvis*
*Phædimus, & certi nondum tacet arcus Amyntæ.*

ſimiliter de Eurytione ſaucio & prolapſo Theb. IX.

——— *hic ſævi miſer inter vulnera belli*
*Palpitat.*

libro XII.

*Spirantes ſuper inferias captiva Pelaſgûm*
*Corpora, frenatoſque pater ſolatia ſorti*
*Bellorum mactabat equos, his arduus ignis*
*Palpitat.*

Prudentius Paſſione Agnetis,

*Cæcus coruſco lumine corruit,*
*Atque in plateæ pulvere palpitat.*
*Tollunt ſodales ſeminecem ſolo,*
*Verbiſque deflent exequialibus.*

Calpurnius Ecloga II. de victima,

*Sæpe vaporato mihi ceſpite palpitat agnus.*

hinc & *cordis palpitatio*. *Palpitare* Juvenalis dixit de motu, qui fit in re Venerea.

v. 48. *Edita Limniace vitreis peperiſſe ſub undis*] *ſub antris* primus Baſileenſis & fragmentum Zulichemianum. recte. Vide quæ notavi ad Claudianum Feſcenninis in Nuptias Honorii. Pro *Limniace*

Flo-

Florent. S. Marci & pri. Palat. *Limnatie.* Neapol. Urbin. Cantabrig. aliique nonnulli, *Limnate.* pri. Vatican. *Limmate.* pri. Mediceus, *Limniate.* alii ex vetuſtioribus *Limate.* Schedæ Theatin. *Ligneis.* Cenſeo ſcribendum *Limnatis* Λιμνάτις. ἀπὸ τῆς λίμνης. nam *Limniace* Græcum non eſt. Certe apud Lacedæmonios cultam fuiſſe *Limnatin* Dianam ex Tacito diſcimus Annal. lib. IV. perperam ibi *Limenetidis Dianæ* pro *Limnetidis* vel *Limnatidis* ſcribitur. *Limnatis* dicta à Limnis oppido in confiniis Lacedæmoniorum & Meſſeniorum. Ἀρτεμὶς Λιμνάτις eſt Pauſaniæ in Laconicis, Meſſenicis, Achaïcis & Arcadicis paſſim. niſi quod in Laconicis ſemel ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Λιμνάδος pro Λιμνάτιδος male ſcribitur, ubi agit de morte Teledi regis. Idem in Corinthiacis & Laconicis Ἀρτέμιδος Λιμναίας meminit. Λιμνάτιν Dianam à piſcatoribus cultam, ut à Venatoribus ἀγροτέραν, teſtis eſt Artemidorus libro II. Poſſet & *Limnacias* legi. nam Λιμνάκιδες nymphæ paluſtres.

V. 49. *Egregius formâ* ] *formam* primus Bononienſis & unus ex Voſſianis. Quales Græciſmi apud poëtas obvii.

V. 58. *Confudit in oſſibus ora* ] alii *confundit.* unus Mediceus ex melioribus & prior Twiſdenius, *contundit*, ut & Thuan. & Cantabr. quare & lib. XII. forte ſcribendum,

*——— & oſſa*
*Non agnoſcendo contuſa reliquit in ore.*

in Græviano *contendit* proxime verum.

V. 59. *Fœdatos vultus* ] *laudatos* Florent. S. Marci Thuan. Neap. ſec. Medic. pri. Vatic. & tres alii. probe. ſic lib. XII.

*Pectoraque artificum laudatis proxima ſignis.*

Statius Coma Earini,

*Accipe laudatos, juvenis Phœbeïe, crines.*

ſic *laudatiſſima formâ Tyro* Epiſtola Herus.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 72. *Acclinavit ad illum* ] alii *inclinavit*. Bernegger. *acclinavit in illum*. probe.

v. 74. *Ecce Syenites genitus Methione Phorbas* ] Malo *Syenite*. libri veteres *Suenites*. συηνίτης.

v. 79. *Eritum* ] *Eriton* primus Gronovii. Florentinus *Erycum*. Scribe *Erithon*. ἔριθος nomen Græcum eſt. ſic & paulo ante ter quaterve *Athis* & *Athin* ex fide optimorum codicum pro *Atys* & *Atyn* reſcribendum. ἄθις nomen urbi Syriæ apud Ptolemæum. mox *Abarin*, & *Idan*, & *Phlegyan*. meliores & *Spercheiadenque Lycetum*. pro *Sperchionidenque*. Σπερχεῖος, Σπερχειάδης. quanquam & vulgatum bene ſe habet.

v. 83. *Infligitque viro* ] *Infringitque* Arondelianus. Grævianus *Infregitque*. quod arridet. ſic *infringere alicui colaphos*. Val. Flaccus III.

*—— infractaque pectore charo*
*Tela, neque heſternos agnovit in hoſpite vultus.*

niſi & hoc loco *impacta tela* legas. ut idem Valerius lib. VI.

*Campeſus impacta latus inter & ilia quercu*
*Tollitur.*

ſed utrumque recte dicitur. ſic infra in uno Voſſiano *Oſſibus infregit mediæ cervicis* legitur. pro quo vulgati *illiſit*.

v. 88. *Exſtructos morientum calcat acervos* ] multi veterum *exſtinctos*. Grævianus *extentos acervos*.

v. 95. *De vulnere telum* ] *corpore* cum melioribus. nam *vulnere* præceſſerat. & mox *Hic quoque*, non *Tum*.

v. 98. *Percutit Hypſeus* ] *perculit* quinque veteres. ſic paulo ante,

*—— lenta manu flectentem cornua Perſeus*
*Perculit.*

v. 101. *Qui quoniam* ] *Quem* Thuan. & nonnulli alii. mox pro *Pugnat*, Regius *bellat*. & pro *de-*

*vovet*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*vovet arma*, Florent. Thuan. Neapol. Bernegger. primus & tertius Medicei, aliique nonnulli *devocat*. quod non eſt de nihilo, & idem fere ſignificat, quod revocare vel avocare. ſic *devocare cælo ſidera* apud Horatium Epod. XVII. *devocare aliquem ad perniciem* bis Phædro. *devocare aliquem è foro* Cornelio Nepoti. Putabam aliquando,

*Pugnat & inceſſens ſceleratis devocat armis.*

V. 104. *Decutit enſe caput* ] *Demetit* multi veteres, & pro diverſa lectione Urbinas. recte. Val. Flaccus,

*Hinc Halyn, hinc rigido tranſcurrens demetit enſe*
*Dorcea.*

Seneca Agamemnone,

*Ægiſthe, ceſſas impium ferro caput*
*Demetere?*

Statius Theb. VII.

*Cominus hunc ſtantem metit.*

idem lib. IX. —— *necopinaque ferro*
*Colla metens.*

Eandem quoque ſignificationem obtinet τὸ θερίζειν apud Græcos. ſic Anthologiæ lib. III. in Epigrammate Agathiæ in perdicem à fele interfectam, Σὺν κεφαλὴν αἴλουρος ἀπέθρισε. mox *ſemanimi lingua* cum melioribus, pro *ſemanimis*.

V. 110. *Amphycus* ] *Ampycus* præſtat. Ἄμπυκος. quomodo & Mopſi vatis pater eſt dictus. mox *adhibendus in uſus* rectius vetuſtiores, quam *ad uſus*.

V. 112. *Sed qui pacis opus* ] ita & codices. malim nihilominus, *Sed quo. quo* pro *ut*.

V. 114. *Quem procul adſtantem, plectrumque imbelle tenentem Pettalus irridens* ] *Cui adſtanti & tenenti* primus Medic. Bernegg. & ſex aut ſeptem alii. Scribe,

*Cui procul adſtanti, plectrumque imbelle tenenti*
*Pettalus, I, ridens, Stygiis cane cætera, dixit,*
*Manibus.*

ſic apud Virgilium,

*I nunc & verbis virtutem illude ſuperbis.*

Val. Flaccus lib. III.

*——— occumbens i nunc, ait, Herculis armis,*
*Donum ingens, ſemperque tuis mirabile fatis.*

ut recte illic Carrionis codex. Propertius libro II. Eleg. XXIX.

*Atque ita mi injecto dixerunt rurſus amictu,*
*I nunc, & noctu diſce manere domi.*

ita ſcribo. *noctu* etiam malo, quam *noctes*, quod ante legebatur. ſic eodem libro Eleg. XXII.

*Et cœlum noctu bis ſine rege fuit.*

*noctu* Tibullus quoque dixit libro I. Eleg. VI. *mi dixerunt* pro *me duxerunt*. quod hic locum non habebat. Palmerius cum ſuo *diretit* ridiculus eſt. alibi jam oſtendimus, quam ſæpe τὸ *I* à ſupinis librariis ſit corruptum. pro *lævo tempore* etiam malim *lævo pectore*, ſi liceat per libros.

V. 118. *Caſuque fuit*] *canit* ex melioribus, & mox *Nec ſinit*. & *poſti* pro *poſte*, quomodo Priſcianus agnoſcit.

V. 122. *Procubuit terra*] *terræ* meliores. ut ſæpe alibi.

V. 124. *Cinipheus*] *Cinyphius*. Κίνυψ, Κινύφιος. ſic *Cinyphii membrana chelydri* lib. VII. ita & libro XV. ſcribendum *Cinyphiumque Jubam*, jam animadvertiſſe amiciſſimum quoque Janum Vlitium ad v. XXXIV Gratii curis ſecundis video. qui illic conſulendus. *Cinyphiam ſegetem* noſter Pont. lib. II. Eleg. VII. etiam dixit. apud Virgilium Georg. III. *Cinyphi hirci* in veterrimis codicibus pertinaci errore dicuntur. pro *Coriti* etiam malo *Corythi*. nam vetuſtiores *Corithi*. vide Notas lib. VII. V 362.

V. 127. *Retinente manu*] Scribe *retinente manum poſte*, quod in ſuis Naugerius invenerat. mox *Dorylas* pro *Dorilas*. & *Claninque* pro *Clanimque*.

V. 146

v. 146. *Echionque ſagax* ] *Ethionque* meliores. Lege *Æthion*, Αἰθίων. Statius imitatus Theb. VII. *genituſque Heliconide Nymphâ Æthion, cæſoque infamis fratre Polytes.* paulo ante *Mendeſius* pro *Myndeſius*. Μένδης πόλις Αἰγύπτου. ὁ πολίτης Μενδήσιος.

v. 147. *Tunc ave* ] *Nunc* ex melioribus. mox pro *conjurata undique pugnant Agmina*, malim *jurataque*. nam veteres plurimi *conjurataque*. quod gloſſema eſt alterius. ſic apud noſtrum in Amoribus,

*Primaque juratis induis arma viris.*

quomodo & libro XV. forte ſcribendum,

——— *vidit quoque triſte parari*
*Pontifici letum, jurataque arma parari.*

cum in ſcriptis quibuſdam exſtet *conjurataque*. vulgati & *conjurata*. & lib. XIII. Met.

——— *timidi commenta retexit*
*Naupliades animi, jurataque traxit ad arma.*

ut codices nonnulli agnoſcunt. Statius Theb. II.

——— *exit in unum*
*Plebs ferro jurata caput.*

v. 155. *Pollutoſque ſimul* ] *ſemel* cum duobus codicibus, ut in illo,

*Pollutæque ſemel nequeunt manſueſcere fauces.*

v. 159. *Præter utrumque latus* ] tres ſcripti *Propter*.

v. 162. *Inſtabat* ] rectius *inſtabant* primus Baſil. & unus Mediceus.

v. 169. *Contentuſque fuga eſt* ] *fugæ* optimus Florentinus. quod non eſt contemnendum.

v. 175. *Inertia fruſtra Brachia tendentem* ] *inermia* reponendum ex Berneggeriano, priore Erfurt. & multis aliis. Virgil. lib. X.

——— *frater tendebat inermes*
*Infelix palmas.*

& ibid. ——— *dextras tendamus inermes.*

lib. XI. *Dum ſubit, & dextram labenti tendit inermem.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ita optimæ membranæ Florentinæ. lib. XII.

*At pius Æneas dextram tendebat inermem.*

v. 182. *Theſſalus* ] præſtantiores *Theſcelus* vel *Teſcelus*. probe. mox *Ampyx* pro *Ampix* bene primus Palatinus. unus Thuani *Amphys*. Ἄμπυξ.

v. 186. *Ultra eſt* ] Tolle verbum ſubſtantivum ex fide codicum. *nil citra* primus Mediceus & duo alii.

v. 195. *Non viribus, inquit, Gorgoneis torpetis*] *cum crinibus* Florentinus S. Marci & unus Medic. *cur viribus* Neapol. Bernegger. pri. Palat. ſec. Medic. ſchedæ Theat. & duo aut tres alii. Scribe *non crinibus*. quomodo Bononienſis unus pro diverſa lectione. hinc & δρακοντοτειχοῦσαι dictæ. noſter libro IV.

—— *crinita draconibus ora.*

&, *Gorgoneum crinem turpes mutavit in hydros.*

lib. VI. —— *crinita colubris*

*Mater equi volucris.*

Amor. lib. III. Eleg. XII.

*Nos pedibus alas dedimus, nos crinibus angues.*

Lucanus libro VII.

*Pallas Gorgoneos diffudit in ægida crines.*

Val. Flaccus lib. VI. —— *ipſaque Pallas*

*Ægide terrificâ, quam nec Dea laſſat habendo,*

*Nec Pater, horrentem colubris vultuque tremendam*

*Gorgoneo. nec ſemineces oſtendere crines*

*Tempus adhuc.*

ubi denuo *crines Gorgoneos* habes. qui locus alterius me admonet hac occaſione apud Valerium reſtituendi libro III. v. 53.

—— *taleſque metus non Martia caſſis,*

*Eumenidumque comæ, non triſtis ab æthere Gorgon*

*Sparſerit, aut tantis aciem raptaverit umbris.*

ubi primo *tacitis umbris* ſcribo, hoc eſt, nocturno tempore. niſi umbras & errorem animi intelligis. deinde *non triſtis ab ægide Gorgon.* nam *ab æthere* prorſus friget. ipſe Valerius infra,

*Stat*

*Stat manus, ægiſono quam nec fera pectore virgo*
*Diſpulerit, nec dextra Jovis.*

nota illa Virgilii,

*Ægidaque horriferam, turbatæ Palladis arma.*

cæterum error natus, quod *æcide* ſcripſerat librarius, aut τὸ *g* omiſerat, ut in alio Valerii loco lib. IV. v. 508. ubi *Æeas cinis induit urbes* vel *Eoas* nunc legitur: cum *Ægæas* ſit ſcribendum.

v. 200. *Pœnas*] *pœnam* meliores. & mox *etiamnum*.

v. 210. *Tunc denique*] *nunc* iidem.

v. 212. *Nomine quemque vocatum*] *vocando* multi veteres. *vocato* ſeptem. Scribe *quemque vocatos*. infra,

——— *& nomine quemque vocatos*
*Exhortatur equos.*

quomodo & ibi ex veſtigiis veterum librorum repoſuimus. Triſt. IV. Eleg. III.

*Nomine quos cupio dicere quemque ſuo.*

Gratius, ——— *tum partes quiſque ſecutus*
*Exegere ſuas.*

idem, ——— *ter quiſque vocantes pinguia libant*
*Thura focis.*

Auſonius Periocha Iliad. III:

*Argivos ſua quemque acies in bella ſequuntur.*

Metam. I. ex antiquis libris,

*Cum ſua quiſque regant diverſo flumina tractu.*

Plura diximus Amor. lib. II. Eleg. XI. v. 21.

v. 215. *Confeſſaſque manus*] *Comploſaſque* unus Thuan. *Conſertaſque* unus Moreti. non male. Nihil tamen temere mutandum. mox pro *tua monſtra* rectius idem Thuaneus *fera monſtra*. ut & Moreti unus.

v. 237. *Immeriti vindex ultorque parentis*] *immeritæ* ex ſcriptis Naugerii. ut de Danaë intelligatur, cum de Jove non poſſit intelligi.

v. 242. *Polydecte*] *Polydecta* ſcribendum, ne peccetur in legem carminis. ſic Oreſtes, Oreſta, & ſimi-



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ſimilia. Paulo ante pro *ſuperavit lumina monſtri*, videtur reponendum *vitavit*. ſed obſtant libri veteres.

v. 252. *Cythno Gyraroque relictis* ] *Cypro* exemplaria omnia antiqua, quæ tamen hic locum non habet. quare nihil mutandum, niſi *Siphno* reponas. nam & hæc una Cycladum. In duobus Ciofani *Scyro*, etiam non male. κύθνων tamen Planudes agnoſcit in Metaphraſi.

v. 258. *Volui mirabile factum Cernere* ] *mirabile monſtrum* Cantabrig. prior Erfurt. ſecundus Mediceus, & quatuor alii. ſic noſter ſæpe alibi.

v. 261. *Animo gratiſſima noſtro* ] alii *noſtro eſt.* Scribe *noſtro es.* ἐμῷ κεχαρισμένη θυμῷ. hemiſtichium Homericum. poſtea *deducit* nonnulli bene.

v. 268. *Mæonidas* ] ſcripti plerique veteres tam hoc loco quam infra *Mennonidas*. vetuſtiores *Memnonidas*. Scribe *Mnemonidas*, hoc eſt, Μνημοσύνης θυγατέρας. nam *Mæonidas* cur Muſas appellet, nihil cauſæ eſt. *Mnemonidas* vocat Mnemoſynes filias. nam Mnemoſynidas dici non ferebat verſus. à Μνήμων, Μνήμονις. ſic & Μνήμης θυγαθέρες dictæ libro primo Anthologiæ. Æſchylus quoque Prometheo Μνήμην Muſarum matrem vocat. Auſonius Gripho numeri ternarii,

*Et Lyrici vates numero ſunt Mnemoſinarum.*

Scribe *Mnemonidarum*. ut apud Horatium *fortiſſima Tyndaridarum*, pro Tyndaridum. Certe in optimo Florentino S. Marci *Mnemonides* diſertim paulo poſt legebatur.

v. 271. *Artemque locumque* ] *arteſque* antiqui plerique.

v. 280. *Agnorat enim* ] *cognorat* ex ſcriptis, ut metro conſulatur. pro *veneratus vultu* præcedenti verſu unus Leidenſis *cultu*, ut & unus meus cum Græviano.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v 291. *è ſummo culmine turris* ] *è ſumma culmine* meliores, niſi quod in Thuan. & Juniano *è ſummi culmine tecti.* mox *diſcuſſique oſſibus oris* bene optimus Florentinus, non *diſcuſſiſque.*

v. 298. *Ales erat* ] *erant* duo Medicei ex melioribus, & unus Argentinus. quod placet.

v. 301. *Volucrum turbam* ] *volucrem* concinnius Sixianus liber. ſic & libro x. puto ſcribendum,

—— *inque ferarum*
*Concilio medius turbæ volucriſque ſedebat.*

Vide Notas Faſt. lib. I. v. 449. proximo verſu *Pieros* pro *Pierus* plerique caſtigatiores.

v. 307. *Committit* ] rectius *committunt* duo veteres.

v. 314. *Cedemus ſilvis* ] meliores *Cedamus campis.*

v. 319. *Gigantes* ] *Gigantas* etiam hic Florent. & Neapol. & Cantabrig. & ſec. Medic. de quo alibi.

v. 324. *Diſcretus in oſtia* ] duo veteres *diſcerptus.* primus Baſil. *diſcertus.* unus Medic. *deſertus.* Forte *diſſeptus.* de quo ad librum primum.

v. 333. *Forſitan otia non ſunt* ] *non ſint* & *vacet* primus Palat. Urbin. & quinque alii. *aurem* etiam non *aures* Langermannianus.

v. 343. *Cereris ſunt omnia munus* ] *ſumus omnia* longe elegantius Berneggerianus. neque aliter pro diverſâ lectione unus Hamburgenſis. Pont. I. El. I.

*Hoc mihi ſi ſuperi, quorum ſumus omnia, credant.*

ubi perperam reponunt, *quorum ſunt omnia.* lib. x.

*Omnia debemur vobis.*

quomodo veterrimi codices.

v. 345. *Carmina digna Dea* ] *Deæ* Bernegger. aliique plurimi. Vide Notas Triſt. IV. Eleg. III. v. 57. quanquam & ad τὸ *dicere* poſſit referri. deinde ex melioribus,

—— *certe Dea carmine digna eſt.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 348. *Auſum ſperare Typhoëa ſedes*] nonnulli *ſuperare* vel *ſpectare*. Parum abeſt quin *ſpirare* cenſeam reponendum. ut *magna ſpirare* Propertio,

—— *qui nunc magnum ſpiramus amantes.*

ut recte caſtigavit Lipſius, nec dubitare debuit vir maximus. Val. Flacco lib. II.

*Magnum aliquid ſpirabit amor.*

ſic *ſpirare tragicum* Horatio,

*Nam ſpirat tragicum ſatis & feliciter audet.*

apud Virgilium libro VII.

—— *Rapta ſpirans immane ſecuri.*

Silius libro III.

*Mago quatit currus & fratrem ſpirat in armis.*

& libro XVII. de Scipione,

*Terribilem oſtentans clypeum, qui patris & una*
*Cælarat patrui ſpirantes prælia dira*
*Effigies.*

Prudentius ad Chriſtum Cathemer. Hymno XI.

*Hic ille natalis dies,*
*Quo te creator arduus*
*Spiravit, & limo indidit.*

quanquam diverſo ſenſu. ita *ſuſpirare* cum quarto quoque caſu jungit idem Prudentius Cathemerin. Hymno II.

*Mercator hinc ac ruſticus*
*Avara ſuſpirant lucra.*

v. 350. *Dextra ſub Auſonio*] *ſed* ex ſcriptis.

v. 353. *Ejectat*] in optimo Florentino eraſa vetus lectio. Puto *Eructat* fuiſſe. ſic libro XIII. de Cyclope etiam ſcribendum puto,

—— *eructantemque cruentas*
*Ore dapes.* Virgilius lib. III. de Ætna,
*Interdum ſcopulos avulſaque viſcera montis*
*Erigit eructans.*

at Val. Flaccus lib. II. de Typhœo,

—— *trux ille ejectat adeſi*
*Fundamenta jugi.*

&

& Silius libro XII. de Inarime,

*Fumantem premit Japetum, flammaſque rebelli*
*Ore ejectantem.*

mox *pondere* pro *pondera* idem Florent. Bernegger. ſecundus Medic. & alii ſeptem.

v. 355. *Devolvere* ] malo *evolvere* cum tertio Mediceo, & duobus aliis.

v. 363. *Depoſitoque metu* ] *Depoſitique metus* rectius in præſtantiſſimis.

v. 368. *Celeres ſagittas* ] *volucres* Zulichemianus.

v. 370. *Regit qui numina terræ* ] *ponti* Excerpta Calandræ, & ex ſuis Naugerius.

v. 372. *Agitur pars tertia mundi* ] *vacat* pro diverſa lectione Berneggerianus, hoc eſt, *vacat en pars tertia.* ſic apud Lucanum libro II.

*Pars mundi mihi nulla vacat.*

nihil tamen temere hoc loco mutandum.

v. 373. *Quæ jam patientia noſtra eſt* ] Locus mendoſus. plerique veteres, *quoque jam patientia.* primus Vatic. & duo alii, *quo jam. quoque parva potentia* Mureti Excerpta. *quo viſa potentia* unus Gronovii. *jam quippe potentia rara eſt* alter Hamburgenſis. alii aliter. Calandræ excerpta *quoque jam patientia noſtra Spernitur.* Scribe,

*Et tamen in cœlo quoque tanta potentia noſtro*
*Spernitur.*

vel *ſed tamen* cum Cantabrigenſi. quod præſtat. *tanta potentia* in *jam patientia* facile depravari potuit. libro x.

——— *ſed tanta potentia formæ eſt.*

lib XIII. ——— *prò quanta potentia regni*
*Eſt Venus alma tui!*

appoſite & lib. XIV. de eadem Venere,

——— *oderit omnes*
*Sub Diomede viros; odium tamen illius omnes*
*Spernimus, & parvo ſtat tanta potentia nobis.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ita locus ille ex veſtigiis veterum librorum concinnandus. *in noſtro cœlo.* ut Pallas Junoni apud Val. Flaccum lib. v.

*——— liceat puppem, quam ſtruximus ipſa,*
*Jactatam tandem noſtro componere cœlo.*

Certe Florentinus veterrimus *quoque jam potentia.* deinde pro *minuuntur* Neapol. Lovan. & Junian. *tenuantur.*

v. 378. *Si qua eſt ea gratia*] Scribe, *ſi qua eſt mea gratia.* quomodo Langerman. & unus Voſſ. cum uno Gronov. lib. vi.

*——— ſi gratia, dixit,*
*Ulla mea eſt.*

& hoc libro infra,

*——— ſi nulla eſt gratia matris,*
*Nata patrem moveat.*

Neap. ſec. Medic. Cantabr. aliique multi *tibi gratia.* Puto *mihi.* ut recte unus Strozzæ & duo Leidenſes cum uno Voſſiano. alterutrum certe verum eſt. Val. Flaccus lib. v. *——— tibi gratia noſtri*
*Sit, precor, hæc.*

v. 385. *Haud procul Ætnæis lacus eſt a mœnibus altus Nomine Perguſa*] primo repone *Hennæis mœnibus.* ut recte optimus Florentinus, primus Vatican. Bernegger. aliique nonnulli. deinde lege, *alta nomine Pergus aquæ.* quomodo idem Florentinus. at Cantabrigenſis, & tres alii, *altus nomine Pergus aquæ.* proxime verum. quidam codices lituram hic oſtentant. de Perguſa nugæ ſunt. *Pergum* Claudianus quoque lib. ii. Raptûs appellat. *Percum* Julius Firmicus de Errore Profanarum Religionum, & tam hoc loco Florentinum optimæ notæ exemplar, quam in Argumento hujus fabulæ, *impulit in amorem, uti Proſerpinam circa Percum lacum Hennæ flores legentem cum Minerva atque Diana raperet.* ubi in vulgatis *circa Ætnam.* tertius Mediceus *Pergoſa*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*goſa* pro *Pergos*. Cantabrigienſis etiam *Percus*. unus Voſſianus *Percuſſa*. mox *Cayſtros* pro *Cayſter* meliores. pro *audit* ex præſtantioribus nonnulli *edit*. ſed nil muto. pro *labentibus undis* optimus Thuan. & unus Gronovii *plaudentibus*. argute.

v. 389. *Phœbeos ſubmovet ignes*] *ictus* Neapol. ſecundus Medic. & unus Palat. recte. lib. VI. ex melioris notæ membranis,

*Et breve poſt tempus candeſcere ſolis ab ictu.*

Horatius libro II. Od. XV.

*Tum ſpiſſa ramis laurea fervidos*
*Excludet ictus.*

ubi perperam *æſtus* quidam codices. Lucanus lib. VII.

*Miles ut adverſo Phœbi radiatus ab ictu.*

Statius Hercule Surrentino, *ictus Hyperione multo Sirius*. ſic *icta ſole nives* Faſt. III. v. 236. quæ ibi vera lectio eſt, non *victa*. ſic *ictum radiorum ſolis* Lucretius quoque dixit. & *ictum ſolis ardoribus aëra* lib. V. idem *verbera radiorum ſolis*. & lib. VI.

*Nubila ſolvuntur ſolis ſuper icta calore.*

libro VI. de terra,

*Intempeſtivis pluviiſque & ſolibus icta.*

noſter ipſe libro VI.

——— *percuſſus ſolibus arcus.*

ubi male multi veteres *percuſſis*. ſic & Lucretius non ſemel. Prudentius Cathemerin. Hymno II.

*Caligo terræ ſcinditur*
*Percuſſa ſolis ſpiculo.*

v. 390. *Varios humus humida flores*] malo *humus uvida flores*. Adi Notas Amor. lib. III. Eleg. V. Prudentius Cathemer. Hymno V.

*Illic purpureis tecta roſariis*
*Omnis fragrat humus, calthaque pinguia*
*Et molles violas & tenues crocos*
*Fundit fonticulis uda fugacibus.*

ubi *unda* perperam nunc legitur. nos vetuſtiſſimas



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

membranas ſumus ſecuti. idem Hymno VII. *uvidos* balænæ *molares* dixit, ubi de Jona agit. ita enim vetuſtiſſimi codices. non *vividos*. deinde *Tyrios flores* Florentinus S. Marci, Neapol. ſecundus Mediceus. ſic *Tyria chlamys*, *Tyrius crocus*, *Tyrius torus*, *fucus* & ſimilia. lib. IX.

*—— Tyrios imitata colores*
*In ſpem baccarum florebat aquatica lotos.*

lib. X. —— *Tyrioque nitentior oſtro*
*Flos oritur.*

pro rubei coloris chlamyde aut croco aut toro. libro IX. *Puniceus cruor*, & ſimilia, quanquam & *varii flores* pro diverſicoloribus poſſunt ſumi non male.

V. 396. *Uſque adeo eſt properatus amor*] multi delent verbum ſubſtantivum. *adeo properatur* tres ſcripti. quod ſequor.

V. 402. *Nomine quemque vocando*] *vocatum* vel *vocato* multi veterum. Jam ſupra *vocatos* eſſe legendum monui. V. 212. & ſic in uno Voſſiano.

V. 405. *Et olentia ſulphure fertur*] Scribe *olenti ſulphure*, quia *ferventia* mox addit. niſi mavis *olentes*, videlicet *lacus*. vel *olentum Palicorum*. certe in uno Baſileenſi *& olentes ſulphure fontes*. Sed vulgatam lectionem agnoſcit Diomedes Grammaticus, unde apparet mendum eſſe inveteratum. apud illum tamen *lacus ſacros* invenies.

V. 414. *Agnovitque Deam*] *Deum* nonnulli, ut ad Plutonem referatur. quod ſequentia confirmant.

V. 417. *Me dilexit Anapus*] ſcripti fere omnes *Anapis* vel *Anaphis*. ſic & in Ponticis,

*Quaque ſuis Cyanen miſcet Anapis aquis.*

ita & ibi codices antiqui. apud Livium quoque recte pro *Anatis* doctiſſimus Gronovius *Anapis*. Græcis tamen Ἄναπος eſt. ſic & alter piorum fratrum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

trum *Anapus* vel *Anapis*, ſed potius *Anapis* dicitur.

v. 435. *Pectora evanida* ] Nil muto. unus tamen Baſil. *emartia*. hoc eſt, *emarcida*. quomodo & primus Gronovii pro diverſa lectione. bene quoque Junianus *Cyaneïa*.

v. 440. *Udis Aurora capillis* ] *rutilis* Thuan. Cantabr. pri. Vatic. tert. Medic. multique alii. lib. II.

*At Phaëthon rutilos flammâ populante capillos.*

& ibidem,

*Ecce venit rutilis humeros protecta capillis.*

lib. VI. *Barbaque dum rutilis aberat ſubmiſſa capillis.*

Faſt. lib. III. v. 403. ex veſtigiis veterum librorum,

*Cum croceis rutilare Comis Tithonia conjux*
*Cœperit.*

Auſonius Idyll. VI.

—— *toto rutilaverat igne comarum.*

Cato in Originibus, *Mulieres noſtræ capillum cinere ungitabant, ut rutilus eſſet.* Val. Maximus, *ſummâ cum diligentiâ capillos cinere rutilarunt.* Adeatur Feſtus in *Rutilum*. *Cæſaries rutila* Auſonio Epiſtola VI. & *rutilæ comæ* in Catalectis Pithœi. lib. I.

*Medus pila geret, pharetras Romana juventus;*
*Fulgebit rutilis India nigra comis.*

ita ex veſtigiis veterrimi libri ſcribendum: in quo *rutulis crocis*. alius codex Pithœi *nitidis comis*. vulgati *nitidis crocis*. Lucanus libro X. de pueris in menſa Cleopatræ miniſtrantibus,

*Hæc Libycos, pars tam flavos gerit altera crines,*
*Ut nullis Cæſar Rheni ſe dicat in arvis*
*Tam rutilas vidiſſe comas.*

v. 442. *Flammiferas pinus* ] malim *flammiferâ Ætna.* cum uno meo. ut apud Statium,

—— *igniferâ feſſus ſuſpirat ab Ætnâ.*

v. 445. *Solis ab occaſu ad ortus* ] imo cum melioribus



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ribus, *Solis ad occaſus ab ortu. ut hebetarat* etiam pri. Baſil. & ſeptem alii, non *ubi*.

V. 446. *Sitim conceperat* ] pri. ſec. Pal. Cantabrig. pri. Erfurt. plurimique alii, *collegerat*. ut lib. VI. quæ vera ibi ſcriptura eſt,

*Sidereo ſiccata ſitim collegit ab æſtu.*

lib. I. *Colligit os rabiem*. Virgil. Georg. III.

*Inde ubi quarta ſitim cœli collegerit hora.*

ſic *pluvias nox colligit* eidem. & *gaudia colligere* Propertio lib. II. Eleg. XIV. deinde pro *contectam* meliores *cum tectam*. malim tamen *textam*. Paulinus Epiſt. I. ad Auſonium,

*Nigranteſque caſas & texta mapalia culmo.*

ita & ibi veterrimus codex. noſter nihilominus lib. VIII. de caſa, *ſtipulis & cannâ tecta paluſtri*. Faſt. lib. III.

*Quæ nunc ære vides, ſtipulâ tunc tecta videres.*

ubi *texta* locum habere non poteſt.

V. 450. *Teſtâ quod coxerat ante polenta*] *toſta polenta* cum melioribus. quod & alii jam monuerunt. niſi mavis, *toſtæ polentæ*.

V. 455. *Quæ modo brachia geſſit* ] *qua* ex tribus ſcriptis.

V. 459. *Tangere monſtra paventem* ] *parantem* ex novem præſtantioribus. & *latebramque* pro *latebraſque* ex iiſdem.

V. 463. *Dicere longa mora eſt* ] τὸ *Dicere* mox ſequitur. quare rectius unus Voſſianus. *Longa referre mora eſt*. ut noſter ſæpe alibi.

V. 467. *Qua loqueretur* ] *quo* ex ſcriptis.

V. 474. *Neſcit adhuc ubi ſit* ] *Nec ſcit* cum primo Palat. & uno Mediceo, & uno Voſſii. niſi præſtat reponi, *Neſcia*.

V. 480. *Vitiataque ſemina fecit*] *lædit* Thuan. & pro diverſa lectione prior Erfurtanus.

V. 481. *Sparſa jacet* ] *Falſa* quidam ex præſtantio-



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

tioribus. quod tamen non placet, quia præceſſerat, *Fallere depoſitum*. Arondelianus pro diverſa lectione *Caſſa jacet*. optime. Prudentius ad rem libro II. contra Symmachum,

*Semper (crede) polus variis proventibus annos*
*Texuit: hos multa ditavit fruge fluentes,*
*Quoſdam infelices aſtris damnavit iniquis,*
*Spe caſſâ & ſterili curam fruſtratus agreſtem.*

Plura de hac voce Remed. Amor. v. v. 447.

v. 502. *Subterque imas ablata cavernas*] *ſubterque cavas* rectius in uno Moreti.

v. 506. *Interrita vultu*] *vultus* in optimo Florentino.

v. 514. *Proque meo veni*] *venio* Bernegger. & octo aut decem alii. lib. XIII.

*Omnibus inferior, quas ſuſtinet aureus æther,*
*Diva tamen venio.*

v. 522. *Si jam mea filia non eſt*] *ſi jam mea filia digna eſt*, Neapol. & ſecundus Mediceus. venuſtiſſime.

v. 535. *Solverat & cultis*] *irriguis* tres antiqui. Lege *& riguis hortis*. ita noſter paſſim. ut lib. X. Met.

——— *riguoque papaver in horto.*

lib. XIII. ——— *riguo formoſior horto.*

Remed. Amor.

*Ipſe potes riguo plantam deponere in horto.*

Gratius Cynegetico,

*At pauper rigui cuſtos Alebandicus horti.*

v. 543. *Teſtemque profanum*] *profanam avem* meliores. lib. VI.

——— *tectoque profanus*
*Incubuit bubo.*

v. 546. *Fulvis amicitur ab alis*] *in alis* plerique veteres. ut apud Virgil. *Horridus in jaculis*. apud Claudianum, *ſudare in haſtâ*. ſed cur *fulvas alas* dat buboni? unus ex meis, *flavis*. *furvis* Barberin. Forte *ravis alis*. Vide quæ ad Amores lib. I. notamus. Eleg. XII.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 555. *In comitum numero doctæ Sirenes* ] *miſtæ* meliores. Forte,

*Immiſtæ comitum numero.*

v. 557. *Protinus ut veſtram* ] *Non minus ut veſtram* cogitabam aliquando.

v. 564. *Mæſtæque ſororis*] *mediuſque* in priori Hamburgenſi.

v. 571. *Victis è nubibus exit* ] *ubi nubibus exit* in plurimis. quod præſtat.

v. 572. *Nata ſecura recepta* ] *repertâ* Cantabr. Thuan. prior Erfurt. & ſeptem alii. ſupra,

*En quæſita diu tandem mihi nata reperta eſt.*

mox *Quæ tibi cauſa viæ*, non *fugæ* meliores. de fuga enim nil præceſſerat.

v. 576. *Fluminis Alphei* ] *Elei* ex melioribus.

v. 586. *Magnuſque labor* ] *magnumque* ex iiſdem.

v. 588. *Perſpicuas ad humum* ] *ad imum* nonnulli veteres cum primo Gronoviano, primo Vaticano, & ſec. Mediceo. Scribe, *Perſpicuas imo.* ſic in Halieutico,

*Quæ vada ſubnatis imo viridentur ab herbis.*

ἐν βύϑῳ dixit Theocritus, Idyll. XXIII. noſter alibi *gurgitis ima.* lib. XI. de auribus Midæ, ut & illic ſcribendum,

*Inſtabileſque imo facit & dat poſſe moveri.*

v. 598. *Propioris margine fontis* ] *ripæ* meliores.

v. 606. *Trepidas urgere columbas* ] *agitare* Cantabr. & multi alii. ſic *trepidos agitare in retia ſervos* lib. III. & *timidos agitare lyncas* apud Horatium lib. II. Od. XIII. Prudentius Hymno III. Cathemerin.

*Exagitanſque truces aquilas*
*Per vaga nubila perque notos*
*Sidere lapſa columba fugat.*

Horatius tamen de Cæſare Cleopatram perſequente,

*Remis adurgens, accipiter velut*
*Molles columbas.*

v. 613.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v.613. *Saxa quoque & rupes*] *Saxaque per rupes* alter Hamburg. & tres alii. Barber. *ſaxa per & rupes*. Scribe *ſaxaque per, rupeſque*.

v. 619. *Armigeræ, Diana, tuæ*] *Dictynna* octo veteres. recte. paulo ante pro *ingens anhelitus* cenſeo ſcribendum *urgens anhelitus oris*. ut lib. XI. ſub finem,

——— *celeremque metu celer urget amore.*

v. 631. *Longius ulla pedum*] *Longius ire* nonnulli veteres. quod præſtat. paulo poſt pro *manat locus* repoſui *lacus* ex plurimis veterum.

v. 635. *Facta renarro*] *fata* ex melioribus.

v. 641. *Eduxit prima*] malim *educit*.

v. 644. *Vecta eſt*] rectius *fertur* in primo Gronoviano, nam *vectus erat juvenis* mox ſequitur. deinde *Tritonida arcem* non *urbem* tres ſcripti.

v. 648. *Europen & Aſida terram*] *terras* ex optimo Thuaneo. & mox *Scythicas oras* non *Scythicaſque* caſtigatiores.

v. 660. *Rurſuſque per aëra juſſit*] *miſit* fragmentum Voſſianum, Junianus, & unus meus eleganti Græciſmo. Epiſt. Penelopes,

——— *te quærere miſſo*
*Rettulerat nato.*

Propertius libro II. Eleg. XVI.

*Semper in Oceanum mittit me quærere gemmas.*

Statius initio Achilleïd. *duros laxantem Ægæona nexus Miſſa ſequi* ex veteri codice. Cælius lib. I. Hiſt. *Celocem in Africam mittit viſere locum, ubi exercitum exponat*. apud Apuleium *facere miſſa ſum*. ubi perperam *juſſa* Colvius. Vide Avienum Fab. XXII. Rutilium lib. I. Itiner. v. 210. Maximianum initio Eleg. V.

v. 662. *Finierat doctos cantus*] imo *dictos* cum primo Palat. primo Mediceo, & decem aut undecim aliis, ne laudibus ſororiis Muſa putide indulgeat.

v. 664. *Convicia victæ cum facerent*] *jacerent* Floren-

rentinus S. Marci, Urbin. Neap. pri. Palat. ſec. Medic. pri. Regius, prior Erfurt. decem alii. utrumque recte. ſequor tamen vetuſtiores. libro XV.

——— *toto Venus anxia cœlo*

*Verba jacit.*

deinde *dixit* non *dixi* cum præſtantioribus.

v. 669. *Rident Pœonides*] Mire hic turbant libri veteres. ſed ne in hoc luto diu hæreatur, antiquiores ſcripturas ſolummodo adhibebo. *Rident Athipedes* primus Mediceus. *Rident Athides* Bernegger. pri. Gronov. & nonnulli alii. quidam *Athiades* cum ſecundo Mediceo, vel *Achiades*. *Ridentque Athides* primus Palat. alii ex vetuſtioribus *Enipedes*, vel *Eathides* & ſimilia. Florentinus S. Marci à manu prima *Ridentemque athides*. Scribe *Rident Emathides*. ſupra nimirum illæ ipſæ,

*Vel nos Emathiis ad Pœonas uſque nivoſos*

*Cedamus campis.*

deinde *minacia verba* non *minantia* Florent. primæ notæ, Neap. & Bernegger. qui etiam *magno & clamore* cum primo Mediceo. à multis τὸ & abeſt.

v. 674. *Ora videt*] *vident* ex altero Erfurtano.

v. 675. *Plangere dumque volunt*] *Dumque volunt plangi* meliores magno numero. ſic & lib. VIII. cenſeo ſcribendum.

*Planguntur matres Calydonides Eveninæ.*

lib. XI. *Plangitur & trepido conſtringit vincula motu.*

lib. XIV. ——— *ipſa ſuis deplangitur Ardea pennis.*

apud Silium libro I. ex optimo codice, ubi de Borea agit. *Nunc ipſas alis plangit ſtridentibus Alpes.*

cui ſcripturæ inſcite, ut ſolet, obloquitur Dauſqueius.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# NICOLAI HEINSII D.F.

# NOTÆ

## IN LIBRUM VI METAMORPHOSEON.

1. AVres] *aurem* Berneggerianus. recte.

v. 18. *Tunc quoque cum fierent, tantus decor adfuit arti.*] Verſus hic ſuperiori rectius præponatur. Nam *Non factas veſtes* pro *Nec* in multis ſcriptis.

v. 31. *Facienda maxima lana*] hinc lanificium. multi tamen ex antiquis codices *facienda tela*.

v. 34. *Inceptaque fila relinquit*] *remiſit* Lovan. & unus ex Baſileenſibus. lib. II. Faſt.

*Deſinit in lacrymas, inceptaque fila remiſit.*

Epiſtola Herus,

*Stamina de digitis cecidere ſopore remiſſis.*

Tibullus lib. I. Eleg. III.

*At circa gravibus penſis adfixa puella*
*Paulatim ſomno feſſa remittere opus.*

libro tamen Artis II.

——— *inceptum dextra relinquit opus.*

v. 45. *Interrita virgo*] *non territa* meliores. mox ſcribe *notavit ora pudor* pro *rubor*. nam *erubuit* præceſſerat paulo ante.

v. 49. *Candeſcere ſolis ab ortu*] *ab ictu* pri. & ſecundus Palatini, Urbin. prim. Baſil. prim. Reg. prim. Moret. prim. Gronov. prim. Vatican. aliique quamplurimi. recte. Adeantur quæ notamus lib. V. v. 389.

v. 53. *Conſiſtunt diverſis partibus ambæ*] *conſtituunt* telas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

telas videlicet, ex caſtigatioribus. pro *jugo juncta* Neap. Urbin. Bernegger. *vincta*.

v. 58. *Percuſſo feriunt inſerti pectine dentes*] *inſecti* recte plurimi ex antiquis. τὸ *feriunt* eſt in optimo Florentino deletâ penitus veteri ſcripturâ. in optimo Thuaneo, Cantabr. & tribus aliis *quatiunt*. quomodo & prior Erfurtanus pro diverſâ lectione. Putabam aliquando *paverant*, vel *paviunt*. quomodo *pavire ſolum* dicebant. hinc & *pavimentum*. Nunc nil muto. Varro lib. IV. de L. L. *Stamen à ſtando, quod eo ſtat omne in tela velamentum. Subtemen, quod ſubit ſtamini. Trama, quod tramat. Phrygium id genus veſtimenti. Denſum, à dentibus pectinis, quibus feritur. feriunt* quoque Seneca in Epiſtolis agnoſcit producto hoc ipſo loco. apud eundem *inſecti*. ut jam ſcribendum monuimus. *Percutere* verbum textorium, ut in illo Juvenalis Sat. IX.

*Et male percuſſas textoris pectine Galli.*

de lacernis. Lucanus libro X.

*Candida Sidonio perlucent pectora filo,*
*Quod Niloti acus percuſſum pectine Serum*
*Solvit, & extenſo laxavit ſtamina velo.*

ita præſtantiſſimus codex Voſſianæ bibliothecæ. nam in vulgatis exemplaribus *compreſſum pectine* legitur.

v. 59. *Utraque feſtinat*] *feſtinant* bene Florent. Neap. pri. Vatic. ſec. Medic. & octo alii.

v. 61. *Senſit ahenum*] multi ex vetuſtioribus *ſentit*. mox *percuſſis ſolibus arcus* non *percuſſus* caſtigatiores. pro *arcus* unus Baſil. *Iris*.

v. 75. *Stare Deum pelagi*] *Nare* codex unus ex Leidenſibus pro diverſâ lectione. non male.

v. 77. *Exſiluiſſe fretum*] *ferum* plerique veteres. ut de equo intelligatur. quod & alii jam monuerunt. ſic apud Virgil. ——— *haſtam*

*In latus inque feri curvam compagibus alvum*
*Contorſit.* neque aliter paſſim auctores.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

V. 81. *Edere cum baccis*] *Prodere* Bernegger. excerpta Calandræ, pri. Medic. & decem alii. bene. dictum alibi.

V. 82. *Operis finis*] *operi* tertius Medic. ſecundus Moreti, & unus meus. ſic infra paulo poſt *operique ſuâ facit arbore finem* Berneggerianus.

V. 87. *Hæmum*] *Hæmon* decem veteres.

V. 93. *Pinxit*] meliores *Pingit.*

V. 104. *Europam*] *Europen* duo codices.

V. 107. *Timidaſque recondere plantas*] multi ex vetuſtioribus *recludere.* at primus Vatic. Mediceus unus ex optimis, & decem alii, *reducere.* quomodo Neap. Urbin. Arondel. pro diverſa lectione. quod verum eſt. *reducere*, identidem adducere & retrahere. *ſubducere* dixit noſter lib. V. Faſtor. in hac eadem Fabula,

*Sæpe puellares ſubducit ab æquore plantas,*
*Et metuit tactus aſſilientis aquæ.*

idem uſus verbi *reducere* Met. XII.

——— *clypeoque adverſa reducto*
*Ter quater ora viri, capulo cava tempora pulſat.*

V. 109. *Ledam*] *Ledan* Cantabrig.

V. 113. *Aſopida luſerit ignis*] venuſte in Neapol. & ſecundo Mediceo *igneus.*

V. 118. *Et te*] *At te* rectius prior Erfurt. & tres alii.

V. 119. *Senſit equum, te ſenſit equum*] *te ſenſit avem* Urbin. Neapol. & ſecundus Mediceus. *ſenſit volucrem* Florentinus optimus, prior Hamburgenſis, & ex meis unus. Idem quoque Florentinus in argumento harum Fabularum, *in volucrem ut Gorgona Meduſam*, non *in equum volucrem* agnoſcit. ſed nihil videtur mutandum. nam Pegaſum Neptuni & Meduſæ filium nonnulli faciunt, Cereris & Neptuni Arionem. quos inter Apollodorus, qui docet Cererem in Erinnyis formam fuiſſe converſam cum Neptuno

ptuno concumbentem. Ἄδρασον δὲ μόνον ἵππος διέσωσεν Ἀρείων, τοῦτον ἐκ Ποσειδῶνος ἐγέννησε Δημήτηρ εἰκασθεῖσα Ἐριννύϊ κατὰ τὴν συνουσίαν. ſed errat Paſſeratius ad Elegiam XXXIV. libri II. Propertii. qui τὸ *crinita colubris Mater equi volucris* ad Arionem & Cererem refert in Erinnyos formam mutatam, cum de Meduſa & Pegaſo agat Naſo.

V. 134. *Animoſa ligavit guttura*] malim *ligatur*. ut κακοφωνία vitetur in *ligavit* & *velavit*. pro *pendentem* Neap. *pendenti*. nempe levavit guttura. pro *pende tamen* Cantabrig. pri. Baſil. & ſex alii *pendens tamen*.

V. 141. *Cum quis & naris & auris*] *auris* ex melioribus. Scribe etiam *cumque his*. ut excerpta Jureti & tres alii exhibent. & *ſpargit* pro *ſparſit* paulo ante.

V. 142. *Fitque caput minimum. toto quoque corpore parva eſt*] τὸ *eſt* in multis non apparet. Scribe,

*Fitque caput minimum toto quoque corpore parvæ.*

V. 152. *Sed enim nec conjugis arces*] de regno Amphionis mox agetur. quare *artes* reſcribendum. intelligit artes lyræ Amphioniæ, per quas Thebani muri ſunt exſtructi. neque aliter ex codicibus antiquis Florentinus optimus, primus & ſec. Mediceus, aliique complures. in priore Twiſdenio codice gloſſa adſcripta, *quia citharœdus erat.*

V. 180. *Adverti lumina*] *adverto* multi veteres. quod placet. niſi quod *advertor lumina* à Naſone ſcriptum fuiſſe cenſeo. ſic *dextris adducor littora remis.* lib. IV. Plenus hiſce Græciſmis noſter. ſic in Faſtis lib. I. v. 179. etiam emendo,

*Ad primam vocem timidas advertimur aures.*

vel *adverteris*. ſic *præverti* paſſim apud bonos auctores. etiam *deverti* & *averti* dicebant. Adi Notas Amor. lib. II. Eleg. VI. v. 9.

V. 182.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 182. *Digna dea facies*] *deo* ex præſtantioribus nonnulli. multi *deæ.* duo *dei.* Vide quæ notamus Triſt. IV. Eleg. III. v. 57. deinde pro *& mox generoſque nuruſque*, libens reſcribam, *& tot generoſque.*

v. 185. *Quoque modo audetis genitam Titanida Cæo*] *audetis ſatam* pri. Hamburg. & quinque alii cum Norico, nonnulli *natam.* *Neſcio quoque auditi ſatam* Florentinus optimus. *Neſcio quomodo audetis ſatam* Neapol. veteri lectione eraſâ, quod & in primo Vaticano aliiſque nonnullis admiſſum. tertius Mediceus, *Neſcio quoque audete genatam.* alii aliter. Scribe,

*Neſcio quoque audete ſatam Titanida Cæo*
*Latonam præferre mihi.*

Neſcio quo Cæo ſatam.

v. 191. *Illa duorum*] *duobus* primus Gronovii.

v. 194. *Hoc quoque quis dubitat*] *dubitet* ex ſcriptis.

v. 200. *Ite ſatis propere ſacris*] Locus mendoſiſſimus, qui doctiſſimum quoque Gronovium Obſervat. lib. IV. cap. XV. miris modis exercuit. In Florentino & Neapol. hæc majori ex parte in mendo cubabant. pro *propere* videbatur *properate* fuiſſe. quomodo quartus Mediceus & unus Gronovii cum Voſſiano uno. deinde *Ite ſacris* in uno meo. quomodo & prima Aldi editio. Margo Gryphianæ, *Ite ſacris procul à ſacris.* Forte, *Ite ſatis, procul ite ſacris*, vel, *properate.* niſi mavis *Ite procul, procul ite ſacris.* ut error natus ſit ex ſolenni librariorum ſupinitate, qui τὸ *procul* geminare neglexerant. Cæterum huic verſui præmittendus ille, qui paulo poſt legebatur,

*Latonæ turbâ quantum diſtabat ab orbâ.*

ut jam vidit in Obſervationibus ſagaciſſimus Gronovius ex Menardi codice, qui munificentiâ viri politiſſimi Ægidii Menagii nunc eſt meus. Neque aliter



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ter optimus Neapolitanus, & fragmentum Voſſianum. in uno Caroli Strozzæ notatum erat hunc verſum loco, quo nunc à me repoſitus eſt, eſſe collocandum. In uno Regio margini erat adſcriptus. Præterea ſcripti meliores, *qua quantum diſtat. quoque quantum* Berneggerianus. Scribe *turbâ quo quantum diſtat ab orba! quo* numero, quod præceſſit proxime.

v. 212. *Quod in ipſam decidat* ] *recidat* ex caſtigatioribus. de quo verbo ad Epiſt. XIV. v. 46. Prudentius Apotheoſi,

*Et quod tam modicum eſt, ut certa ſede locetur,*
*Jam titubare poteſt, & quod titubaverit, intra*
*Naturam vitii eſt. vitioſum denique triſtem*
*Decidit in pœnam.*

ubi cum alii vetuſti codices, tum omnium vetuſtiſſimus Puteaneus, *Reccidit*. hoc eſt *Recidit*.

v. 215. *Pœna mora longa querela eſt* ] *querela* Urbinas ſine verbo ſubſtantivo, quod & ab aliis multis abeſt. Puto,

*Deſine, Phœbus ait, (pœna mora longa) querelas.*

Adeantur quæ notamus Artis lib. II. v. 725. paulo ante pro *Adjectura preces* unus Leidenſis *Admonitura*. Scribe *Admotura*. infra,

*Admovique preces, quarum me dedecet uſus.*

alterum minus placet, quia jam præceſſerat, *Tantalis adjecit*. mox pro *Contigerant* lego *Contigerunt*. nam unus Mediceus *Contingunt*.

v. 220. *Duraque mollierat* ] *mollierant* ex libris. mox pro *Tyrio ſucco* reponendum *fuco*, ut recte unus Mediceus, ex meis item unus, & Jureti excerpta. de quo ad Claudian. lib. I. in Rufin. 208.

v. 223. *Auro gravidis moderantur habenis* ] *auro gravidas habenas* multi veterum. unus Strozzæ *gravidas auro*. Lege *gravidaſque auro*, niſi præfers *auroque graves*. quomodo Naugeriani codices, & ex noſtris

noſtris duo. ſic *moderarier equum frenis* Lucretio lib. v.

v. 226. *Quadrupedis curſus*] *Quadrupedes* ſcripti quatuor. quod arridet. prior Erfurt. & unus Bonon. *Quadrupedes currus*. non longe à vero. & mox *in pectore fixus* pro *fixa* plurimi veteres.

v. 231. *Præſcius imbres*] *imbris* ex Berneggeriano & primo Gronovii.

v. 233. *Ne qua levis effluat aura*] malim *ne quid levis effluat auræ*.

v. 234. *Frena tamen dantem*] multi ex vetuſtioribus, *Frena dabat tamen hunc*. pri. Vatic. *Frena dabat tandem*. quinque *Frena tamen dantem hunc*. Florentinus *Frena tamen tandem*. quo modo & alter Hamburgenſis. Scribe,

*Frena dabat: dantem non evitabile telum*
*Conſequitur.*

eleganter, & pro Naſoniano genio, ni fallor.

v. 236. *Nudum de gutture ferrum*] *ferro* unus meus. Neap. *nudo de gutture ferrum*. Lege *nudo ferro*. ſic lib. III. ex antiquis membranis,

——— *toto deſcendit in ilia ferro.*

v. 237. *Per crura admiſſa*] quomodo volvebatur per *crura admiſſa*? quare amplector *colla admiſſa* quod erat in primo Gronoviano, & ſex aut ſeptem aliis.

v. 240. *Finem impoſuere*] *poſuere* duo veteres. ut *ponere modum*. mox *Tranſierunt* pro *Tranſierant* Urbin.

v. 249. *Evolat*] vetuſtiores *Advolat*. mox *rumpit* pro *rupit* cum primo Regio & uno Mediceo.

v. 254. *Damaſitona*] *Damaſicthona* vetuſtiores. Lege *Damaſichthona*. ut & in Ibide, *fratres ſex cum Damaſichthone cæſos*. Δαμασίχθων Apollodoro eſt & Tzetzæ in Chiliadibus lib. IV.

v. 259. *Qui ſe ejaculatus*] *ſeque ejaculatus* ex ſcriptis.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 266. *Non alte percuſſo corde ſagitta* ] *non altâ* recte Oxonienſis.

v. 269. *Iraſcentemque quod auſi* ] unus Moreti & unus Palatin. *indignantemque*, cum altero Twiſdenio.

v. 282. *Corque ferum ſatia dixit* ] cum *ait* jam præceſſerit, otioſum eſt hoc loco τὸ *dixit*. quare tollatur meo periculo hic verſus, quem commenti ſunt, qui non intelligebant quantum eſſet acuminis in illo, *Efferor*. niſi mavis præcedentem tolli. alteruter certe eſt amovendus. Nam primus Palatinus pro poſteriori hunc ſubſtituebat,

*Dum pars noſtra jacet, & dum per funera ſeptem.*

qui in plurimis membranis exſtat.

v. 286. *Dixerat, & ſonuit* ] *inſonuit* Arondel. & unus Patavinus, omnino rectius.

v. 294. *Oraque compreſſit* ] *non preſſit* cum primo Medic. Thuan. ſec. Vatic. & quatuor aliis. *exit* etiam pro *ibat* meliores. Sed & hic verſus eſt adulterinus.

v. 305. *Nihil eſt in imagine vivum* ] *vivi* Urbinas eleganter, & pro diverſa lectione alter Erfurtanus.

v. 308. *Nec brachia reddere motus* ] *geſtus* primus & ſec. Palat. aliique plurimi. recte. geſtus enim proprie eſt manuum. hinc geſticulatio. lib. XI. *geſtumque manus Ceycis habebat*. ubi fruſtra quidam codices *ſceptrumque*. lib. XIV. *Oravique fugam geſtu*. non *gemitu*. quod in multis veterum. Auctor Panegyrici ad Piſonem,

*Seu geminare pilam juvat, aut revocare cadentem,*
*Et non ſperato fugientem reddere geſtu.*

Pont. *in tenebris numeroſos ponere geſtus*, de ſaltantibus. ubi male *greſſus* ſubſtituerant. vide quæ noto Remed. Amor. v. 334.

v. 312. *Lacrymis etiam nunc marmora manant* ] *lacry-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*lacrymas manant* Florentinus S. Marci, primus Mediceus, & unus Baſileenſis cum Norico, quem ex publica civitatis patriæ bibliotheca depromptum ad me miſit vir doctiſſimus Chriſtophorus Arnoldus. venuſte. Seneca Agamemnone, ubi de Niobe,

*Stat nunc Sipyli vertice ſummo*
*Flebile ſaxum, & adhuc lacrymas*
*Mœſta æternum marmora manant.*

ita veterrimus liber Mediceus. poſſit & legi, ut vulgatæ ſcripturæ propius accedatur,

——— *& adhuc lacrymas*
*Marmora manant antiqua novas.*

nam utrumque agnoſcit membrana. niſi quod *Marmora fundunt* cum vulgatis illa. Reſpexerat haud dubie hunc Naſonis locum Seneca. Juvenalis Satyra VI. de Claudio Cæſare,

*Ille ſenis tremulumque caput deſcendere juſſit*
*In cælum, & longam manantia labra ſalivam.*

ita codices vetuſti magna ex parte. Idem Juvenalis Sat. XV.

——— *cujus manantia fletum*
*Ora puellares faciunt incerta capilli.*

ita vetuſtus liber Voſſianus. ſic *manare poëtica mella* Horatio in Epiſtolis. *ſtillare*, *rorare* & ſimilia verba etiam cum quarto nunc, nunc cum caſu ſexto jungebant.

V. 320. *Stagnumque locumque*] *lacumque* primus Vatic. Bernegger. Cantabr. tert. & quartus è Mediceis, aliique complures. Quomodo mox *Ecce lacus medio*. nam ita Barberinianus, pro *lacu*. Niſi illic *loci medio* reponas. Nam in medio lacu aram fuiſſe vix eſt veri ſimile.

V. 321. *Prodigio notum*] malim *notos*, ſi τὸ *lacum* non admittimus, & *grandior ævi* pro *ævo*. tam hic, quam Triſt. IV. Eleg. ult.

*Sæpe ſuas volucres legit mihi grandior ævi.*

 ſic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ſic *ævi maturus*. Vide infra lib. VIII. V. 618. *integer ævi* lib. IX. V. 441.

V. 327. *Pavido murmure* ] *paulo murmure* Florent. S. Marci, Neap. pri. Palat. ſec. Mediceus, uterque Erfurt. & decem alii. quod Zinzerlingo arridebat, non mihi. Unus Mediceus, *pavio.* hinc *paulo* perperam fecerunt. lib. x.

*—— cum munere functus ad aras*
*Conſtitit, & timidè, ſi, dî, dare cuncta poteſtis,*
*Sit conjux opto, dixit, mea.*

& lib. VIII.

*Concipiunt Baucisque preces timiduſque Philemon.*

proximo verſu *Faveas ego*, non *mihi*, cum melioribus.

V. 330. *Cum talia rettulit hoſpes* ] *cui* primus Moreti, & unus Voſſ. & Baſil. deinde *reddidit* Bernegger. pri. Baſil. & ſex alii.

V. 333. *Orbem interdixit* ] *Orbe interdixit.* quod Naugerius in ſuis invenit. alterum tamen etiam Latinis auctoribus uſitatum Gronovius docuit. mox *Orantem accepit* cum caſtigatioribus, pro *Errantem.* nam *erratica Delos* ſequitur. *Regia* etiam *Juno*, non *conjux* pri. Baſil. Langerman. Hamburg. & decem alii. ut apud Statium Theb. VII. *nunc regia Juno queritur.* noſter ipſe hoc libro ſupra,

*—— quam regia Juno*
*In volucrem vertit.*

ſed lib. XIV.

*Aſſenſere Dei, nec conjux regia vultus*
*Immotos tenuit.*

& lib. x. de Proſerpina,

*—— nec regia conjux*
*Suſtinet oranti, nec qui regit ima, negare.*

V. 338. *Inque ſuo portaſſe ſinu* ] *ſuos ſinus* multi ex melioribus. Forte,

*Inque ſinu portaſſe ſuos duo numina natos.*

V. 343.

v. 343. *Forte lacum mediocris aquæ* ] *melioris aquæ* conjeceram. quod unus Strozzæ confirmat.

v. 348. *Ruſtica turba vetat* ] Scribe *vetant*, cum ſic exigat τὸ *vetantes*, quod ſequitur.

v. 349. *Quid prohibetis aquas* ] *aquis* ex Florentino S. Marci, Neapol. prim. Pal. prim. Vatican. prim. Erfurt. & ſeptem aliis. Adi Notas Artis lib. II. v. 335.

v. 357. *Dederitis in undis* ] *in unda* meliores.

v. 366. *Suſtulit ira ſitim* ] *Diſtulit* cum iiſdem. ſic apud Statium Theb. x. *Diſtulit ira preces.* Theb. VII.

*—— gaudentque in corpore capto*
*Securam differre famem.*

Val. Flaccus lib. v.

*Diſtulerant ſed bella thorum.*

v. 370. *Juvat eſſe ſub undis* ] *undas* unus Baſil. Lego *iſſe ſub undas*. Certe in uno Mediceo *ire ſub undas.* primus Moreti *ire ſub undis.*

v. 373. *Super ripam ſtagni conſiſtere* ] Repone cum ſec. Pal. tert. Medic. & Genev. *conſidere.*

v. 374. *Sed nunc quoque* ] Scribe *& nunc quoque.* quomodo prior Hamburg. pro diverſa lectione.

v. 376. *Quamvis ſint ſub aqua* ] *ſunt* ſec. Moreti. pri. Gronov. *ſtant*. Puto,

*Quamvis nent ſub aquâ.*

Virgil. Culice de ranis,

*—— queis nantia limo*
*Corpora lympha fovet.*

v. 381. *Limoſo gurgite* ] *margine* unus Mediceus.

v. 383. *Rettulit exitium;* ] ita diſtingue. ubi neſcio quis exitium narravit virorum Lyciâ de gente. ſic Arondel.

v. 387. *Clamanti cutis eſt direpta* ] *derepta.* monui libro III. v. 52.

v. 389. *Salientia viſcera* ] *ſidentia* Cantabrig.

v. 393. *Et tunc quoque clarus Olympus* ] Non ſatis intelligo. Florentinus S. Marci *carus*. Puto, *& tu quoque carus, Olympe.* qui Marſyæ diſcipulus, aliis frater.

v. 398. *Quas ubi fecit aquas* ] *aquam* ex melioribus.

v. 401. *Talibus exemplis* ] Scribe *extemplo.* ut optime Florentinus S. Marci, & unus Strozzæ pro diverſa lectione. mox *lugent* pro *luget* nonnulli.

v. 403. *Hanc tunc quoque dicitur unus* ] *tamen hanc quoque dicitur* ex primo Gronovii, Arondel. & decem aliis. ni mavis, *ſic hanc quoque.*

v. 404. *A pectore poſtquam Deduxit veſtes* ] *ad pectora.* quomodo meus, quem ab Ægidio Menagio habui, & fragmentum Moreti Dictum Amor. lib. I. El. VII. v. 48. malim etiam *humeriſque.*

v. 406. *Concolor huic humerus naſcendi tempore dextro* ] *hic humerus* meliores. ſiniſter videlicet.

v. 416. *Orchomenoſque ferax* ] recte *ferax.* nam λιπαρὸν Ὀρχόμενον vocavit Pindarus, Olymp. Od. XIV. ἀφνειὸς Apollonio dicitur Argonauticon tertio. hic tamen id ferri non poteſt, cum verſu proximo *Meſſene* etiam *ferax* dicatur. Vetuſtiores *Orchomenoſque ferox.* quidam *Meſſeneque ferox.* Puto ſcribendum,

*Orchomenoſque, Pheræque, & nobilis ære Corinthus.*

vel *Pharæque.* ut à Pheris Theſſaliæ diſtinguantur. nam Stephano φαραὶ tam Meſſenes, quam Achaiæ oppidum. neque aliter Herodotus. Homero φάρη. A Ptolemæo φεραὶ ad Meſſeniacum ſinum in Peloponneſo ponuntur. ſic apud Gratium de canibus,

*Comparat his verſuta ſuas Athamania fraudes,*
*Argivuſque, Pheræque & clandeſtinus Acarnan.*

ita ſcribo. Vulgati nullo ſenſu, *Acyruſque.* Exaratum fuerat *Arcivuſque* ſolenni librariorum lapſu, mu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

mutato *g* in *c*. *Taygetuſque*, quod doctiſſimo amico meo videbatur, longius abit à veſtigiis membranarum. & de Spartanis ſeu Laconicis aget poſtea Gratius. Ἀργόλιδες inter nobiliores venaticas à Polluce recenſentur. Sequitur non longe poſt apud eundem Gratium,

*Ad veſtram non vile genus, non patria vulgo*
*Sparta ſuos & Creta ſuos promittit alumnos.*

Locus contaminatiſſimus. Scribe,

*Par veſtro non vile genus, Nonacria, vulgo*
*Sparta ſuos & Creta ſuos promittit alumnos.*

Nihil enim cauſæ erat, cur Gratius canes Arcadas, tantopere in venatu ab omnibus commendatos omitteret, recenſitis aliis longe ignobilioribus. hos recte Spartanis & Cretenſibus, qui maxime vulgares, conjungit. quod & noſter in Actæonis fabula fecit. eos autem leporinæ venationi habiles fuiſſe exiſtimatos in comperto eſt. noſter Artis Am. lib. I.

*Mænalius lepori det ſua terga canis.*

Poteſt etiam apud Gratium ſcribi,

*Par veſtro non vile genus nunc, Caria, vulgo.*

Cares enim Creſſarum traduces. Certe eos non minus quam Arcadas & Argivos Oppianus commendat. At ſi vulgatæ apud Gratium ſcripturæ credendum, nec Argivos ille, nec Arcadas, nec Caras commendarit. præſtat tamen prior conjectura. *vulgus* pro canibus idem Gratius alibi quoque non ſemel dixit. Nunc ad Naſonem redeamus.

V. 421. *Ceſſaſtis Athenæ*] *ceſſatis* & *poſſit* meliores.

V. 428. *Prognes*] Vetuſtiores & hoc, & aliis locis *Procnes*, Græcorum more. ut *cycnus* pro *ſygnus*. πρόκνη καὶ κύκνος. neque aliter apud Virgilium lib. IV. Georgic. vetuſtiſſimi codices ſcribunt, & in antiquo marmore Romæ CÆCILIA PROCNE DIANÆ VALERIANÆ.

V. 435. *Diſque ipſis grates egere*] imo *ipſi.* quod primus Gronovianus, unus Leid. & Lovan. confirmant. ſuperiori verſu *gratataque ſcilicet illis* non *grata eſt* primus Moreti, Langerman. & quatuor alii.

V. 436. *Quoque data eſt*] *Quaque* tam hoc, quam proxime ſequenti verſu meliores. & tum *feſtam* ſcribe pro *feſtum.* quomodo Gronovianus tertius, & duo alii.

V. 439. *Repetitis annis*] *repetiti anni* vetuſtiores.

V. 441. *Viſendam mitte ſorori*] *viſenda* legendum, quicquid diſſuadent libri veteres. Certe *viſenda* in primo Strozzæ & uno Medic.

V. 442. *Magni mihi muneris inſtar*] *numinis* optimus Thuaneus, Arondelianus, & ſex alii. probe. lib. XIV.

*Numinis inſtar eris ſemper mihi.*

& ibid. ——— *& offer*

*Conjugis ora mihi; cœlum aſpexiſſe fatebor.*

mox *Piraaque littora* non *Pyraaque.* Græcis πειραῖα.

V. 447. *Dextera dextra*] *dextraque* multi veteres. deinde pro *infauſto committitur omine ſermo* cave legas *ordine*: quod multos codices tam editos quam ſcriptos occupavit. Virgil. Æn. XI.

*Triſtis ubi infauſto committitur omine pugna.*

Valerius Flaccus libro VII. V. 250.

——— *tripes thalamos infauſtaque cerno*
*Omina.*

ſic ſcribendum. ubi vulgo legitur *infeſtaque cerno Omnia.* Claudianus præfatione libri II. in Eutropium,

*Infauſtum populis in ſe convertitur omen.*

& Raptu Proſerpinæ,

*Somnia quin etiam variis infauſta figuris*
*Sæpe monent.*

noſter ipſe Triſt. II.

*Carmina fecerunt, ut me cognoſcere vellent*
*Omine non fauſto.*

con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

contra *fauſtum omen.* Silius libro III.

*Jamque Deûm regi Martique ſub omine fauſto*
*Inſtauratus honos,*

libro IX.

*Haud ſecus ac ſi fauſta forent & proſpera pugnæ*
*Omina ventura.*

noſter lib. IX.

——— *fauſto tamen omine læta*
*Mater abit templo.*

V. 454. *Si modo des illis cultus, ſimileſque paratus* ] *cultus illis* nonnulli. videtur ſcribendum,

*Si modo des cultus ſimiles, ſimileſque paratus.*

Neglexerat librarius geminare *τὸ ſimiles* ſolenni errore.

V. 455. *Conſpectâ virgine Tereus* ] *Thracus* in uno Mediceo & uno Ambroſiano. venuſte. ſic infra,

*Thracius ingenti menſas clamore repellit.*

Auſonius,

*Intulit inceſtam tibi vim Philomela ferus Thrax.*

Poſſet & *Threcus* legi. Vide Notas Triſt. lib. IV. El. I. V. 21. *Thraca tellus* & *Thraca palus* apud Virgilium, Horatium, Val. Flaccum, alios.

V. 465. *Effreno captus amore* ] *inopino* Priſcianus, & pro diverſa lectione codex Urbinas. mox *curas* pro *flammas* unus meus. Vide Notas ad lib. Remed. Amor. V. 495.

V. 468. *Mandata ad Prognes* ] alii *Ad Prognes mandata.* Vetuſtiores *Ad mandata Procnes*, eleganter & Græcorum more. ſic in Antholog.

Χαῖρε Πρόκνη πάρα σεῖο κασιγνήτης φιλομήλης.

Petronius,

*Dignus amore locus. teſtis ſilveſtris aëdon,*
*Atque urbana Procne.*

ſic ſcribendum. perperam in vulgatis *ſilveſter iaſdon.* Idem Petronius, *Et lauro redimita Daphne.* priore



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

correpta. quomodo & in *cycnus* apud Horatium ac Auſonium. ſecundam quoque ſyllabam in *Therapnæus* apud Silium libro XIII. correptam invenias. pro *ſub illa* etiam recte *illis* unus Mediceus.

v. 477. *Petit illa* ] *uſque* rectius vetuſtiores, vel *ipſa*.

v. 483. *Amborum prece* ] *ambarum* iidem. ſequentia confirmant.

v. 485. *Quod erat lugubre* ] *erit* cum altero Hamburgenſi.

v. 495. *Lacrymis commendat obortis* ] *committit* pri. Gronov. & duo alii.

v. 497. *Ut voluere ambæ* ] quidam codices hunc verſum ſuperiori præmittunt. ego ejiciendum cenſeo. nonnulli, *Et voluere*. pro *pia cauſa coëgit* alter Hamburg. & unus Mediceus *ſubegit*. ſic Virgilius aliique, paſſim lib. IV. Georg. ut quidem ſcripti codices uno conſenſu agnoſcunt,

——— *dum gravis aut hos*
*Aut hos verſa fuga victor dare terga ſubegit.*

nam vulgati *coëgit*. dixi nonnihil ad Claudianum. Silius libro I. v. 622. ex optimis membranis,

——— *populi ferro parere ſubacti.*

v. 499. *Patrio ut tuearis amore* ] τὸ *ut* non agnoſcunt ſecundus & quartus Mediceus cum Mureti excerptis. eleganter. pro *ſollicito* lege *ſollicitæ ſenectæ* cum utroque Hamburgenſi, & decem aut duodecim aliis.

v. 502. *Satis eſt vidiſſe ſororem* ] *procul eſſe* ſcripti omnes uno Patavino & uno Strozzæ exceptis. quod cur rejiciamus, nihil cauſæ eſt

v. 506. *Dextras utraſque popoſcit* ] *utriuſque* ex Priſciano lib. VIII.

v. 508. *Rogat ſalutent* ] *jubet* Sixianus, & unus meus. ex veteri formulâ, *Jubeo ſalvere*.

v. 511. *At ſimul* ] multi veteres, *ut ſemel*.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 514. *Exſultatque* ] Hic etiam verſus eſt ſuſpe-ctus.

v. 516. *Pedibus aduncis* ] *obuncis* Florentinus S. Marci, & Neap. cum duobus Mediceis. bene. *abuncis* unus Moreti. & tres alii. proximo verſu *nido in alto* multi ex melioribus pro *ab alto.*

v. 532. *Lugenti ſimilis* ] verſus adulterinus.

v. 533. *O diris barbare factis* ] duo veteres *Proh.* Scribe,

*—— Pro diri barbare facti,*
*Pro crudelis, ait.*

v. 537. *Pellex ego facta ſororis, Tu geminus conjux* ] *geminis* primus Gronovii. *ſorori* unus meus chartaceus. utrumque probum.

v. 538. *Non hæc mihi debita pœna eſt* ] *hoſtis mihi debita* veteres plerique. Hoc hemiſtichium puto additum à ſciolo: & lacunam eſſe relinquendam, quales in Virgilio etiam multæ occurrunt.

v. 539. *Quin animam hanc* ] multi delent τὸ *hanc.*

v. 540. *Si tamen hoc* ] *hac* meliores.

v. 548. *Audiet* ] iidem *Audiat.*

v. 552. *Arreptamque comâ* ] *Arreptaque* nonnulli.

v. 557. *Ille indignantem* ] *indignanti, vocanti*, & *Luctantique loqui*, Arondelianus. quod probo. pro *forcipe* prim. Medic. prim. Erfurt. prim. Vatic. unus Mentel. & Noricus, *forpice.* S. Marci, *forfice.* ut & Spirenſis. ſic libro IX.

*—— ceu guttura forcipe preſſus.*

& lib. XII. *—— quod forcipe curva*
*Cum faber eduxit.*

poſteriore loco idem S. Marci codex *forfice.* priori *forpice* Bernegg. Spir. & pri. Vatic.

v. 558. *Tremens immurmurat atræ* ] Puto *fremens.* quod & alibi non ſemel corruptum. *tremens* enim, & *palpitat*, quod ſequitur, eadem ſunt.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 566. *Et lacrymæ fecere fidem* ] Scribe *Ut lacrymæ.* Deinde *Deripit* pro *Diripit*; ex fide vetuſtiorum. de quo alibi. lib. IX.

*——— à pectore veſtem*
*Deripuit.*

apud Maronem libro X. in veterrimis exemplaribus,

*Strymonio dextram fulgenti deripit enſe.*

v. 568. *Piacula manibus infert* ] male alii *offert.* hinc enim & *Inferiæ.* pari modo apud Maronem Æneid. V. de inferiis,

*——— nec meritos Anchiſæ inferret honores.*

*piamina* Arondel. voce Naſonianâ.

v. 574. *Grande doloris ingenium eſt* ] *dolori* in quatuor ſcriptis: ut verbum ſubſtantivum forte ſit tollendum.

v. 576. *Stamina ſuſpendit candida* ] multi ex vetuſtioribus *pallida.* ſed *callida* verum eſt. quomodo Zulichemianus. Cantabrigenſis etiam, & unus meus, cum Moreti fragmento pro diverſâ lectione. lib. IV.

*Callida per tenebras verſato cardine Thisbe,*
*Egreditur.*

lib. VII. *——— quas tempore callida parvo*
*Colchis amicitiæ mendacis imagine cepit.*

ſimile mendum ex Propertio quoque tollendum libro IV. Eleg. III.

*Aſſidet una ſoror curis; & callida nutrix*
*Pejerat hyberni temporis eſſe moras.*

vaſra, inquit, nutrix pejerat moram reditus tui hybernæ tempeſtati eſſe imputandam. Codices ſcripti editique perperam illic *pallida nutrix.*

v. 579. *Illa rogata* ] *ille* primus Mediceus, excerpta Calandræ, prior Hamburg. & octo alii. quomodo Urbinas quoque & Neapol. pro diverſâ lectione. quod ſi admittimus, ut admittendum cenſeo, mox pro *nec ſcit quid tradat in illis*, repono, *quid tradat*

*neſcius*

*neſcius illi.* nam nonnulli, *quod tradat neſcit in illis.* vel *quid tradat neſcia in illis*, aut etiam, *quid neſcia tradat in illis*, ut de ancilla ſermo ſit. lib. IX.

——— *quid tradat neſcia, luctus*
*Ipſa ſuos tradit.*

Lucanus libro VII.

*Mœret, & ignorat cauſas, animumque dolentem*
*Corripit, Emathiis quid perdat neſcius arvis.*

ita optimæ membranæ. vulgati, *quid perdat neſcit in arvis.* duo veteres *ille rogatus.* nonnulli *rogatum.*

v. 581. *Fortunaque ſuæ* ] tres Voſſiani, unus Moreti, unus Patav. *Germanæque ſuæ.* rectius.

v. 585. *Deſuerant* ] *Deſuerunt* unus Voſſii. bene.

v. 588. *Nox conſcia ſacri* ] *ſacris* meliores. & ſane præceſſerat *ſacra*, non *ſacrum.* ſic apud Maronem in veterrimo codice Mediceo aliiſque lib. IV. *conſcius æther Connubiis.* Auſonius Parental. carmine IV. ut in Voſſiano ſcribitur exemplari, ex quo Elias olim Vinetus iſtud poëma edidit,

*Tu cœli numeros & conſcia ſidera fatis*
*Callebas.*

[illegible] nunc legitur. neque obſtant Virgilii & Manilii [illegible]to adducta, cum utrumque ſit in uſu. libro VII. noſter,

——— *Hecate quæ cœptis conſcia noſtris*
*Adjutrix venis.*

v. 596. *Stabula avia tandem* ] *ſtabularia* fragmentum Moreti & unus Palat. Boxhornii fragmento τὸ *avia* abeſt.

v. 599. *Frondibus abdit* ] *obdit* tres ſcripti. *addit* pri. Vatic. & duo alii. *ambit* quatuor.

v. 600. *Intra ſua mœnia* ] *limina* ſec. Palat. Urbin. Excerpta Jureti, & ſex alii. quod magis placet, cum à ſequentibus confirmetur.

v. 604. *Ora develat ſororis* ] *ſorori* ſeptem veteres. bene.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 605. *Amplexumque petit*] *Amplexuſque* tres. duo *Amplexamque*. Lege *Amplexuque petit*, cum duobus Mediceis & uno Boſchiano. ora videlicet. ſic Epiſt. Hypermneſtræ,

*Dum petis amplexu, ſopitaque brachia jactas.*

ita enim illic ſcribendum.

v. 607. *Dejectoque in humum vultu*] *Dejectaque* quartus Medic. unus item *in humo*. Forte,

*Dejectaque in humo vultum jurare volenti.*

v. 611. *Non eſt lacrymis hoc, inquit, agendum*] *hic* ſcribe. nam duo libri *his*. Lovanienſis pro diverſa lectione, ut conjecimus.

v. 612. *Seu ſi quid habes*] *ſed ſi quid* ex ſcriptis.

v. 614. *Cum facibus cremabo*] Scribe vel invitis libris, *cremaro*.

v. 616. *Et quæ tibi membra*] *aut* rectius multi veteres. & *Abſtulerunt* pro *Abſtulerant* cum melioribus. & *magnum quodcunque* ſine *eſt*.

v. 622. *Es ſimilis patri*] *Quam ſimilis patri es* non inconcinna repetitione unus Baſil. & unus Medic.

v. 625. *Parvis adduxit colla lacertis*] *matris lacertis* primus Moreti, pri. Hamburg. & alii duo. *parvi* Moreti fragmentum. Forte *varis*. lib. IX.

——— *tenens varas in ſtatione manus.*

lib. XI. ——— *longos quoque brachia vara*
*Eſſe putes ramos.*

ſic omnino ſcribendum puto. ubi *vera* nunc circumfertur. Martial. lib. VII. Ep. XXXII.

*Vara nec injecto ceromate brachia tendis.*

ut ibi legendum viri docti jam monuerunt. Statius Theb. VI.

*Collaque demerſere humeris, & brachia late*
*Vara tenent.*

v. 627. *Infractaque conſtitit ira*] puto *concidit*.

v. 629. *Ex nimia mentem pietate labare*] *mortem* Cantabrig. Oxon. ſecundus Mediceus, prior Erfurt.

Spiren-

Spirenſis, uterque Hamburg. & octo aut decem alii. Lege *matrem* cum tertio Medic. Lovan. & uno Baſil. *matrem*, pro materno adfectu. Seneca Medea,

*——— ira deceſſit loco:*
*Materque tota conjuge expulſa redit.*

ſic lib. VIII. de Althæa,

*——— pugnante materque ſororque.*

libro XIII.

*——— poſtquam pietatem publica cauſa*
*Rexque patrem vicit.*

quod non eſt mutandum. Statius Theb. XI. de Creonte,

*——— jam flectere patrem*
*Incipit, atque datis abolere Menœcea regnis.*

& poſtea, *Mox redit in regem.*

v. 640. *Et mater mater, clamantem*] In Bernegg. inter utrumque *mater* tres literæ erant eraſæ. & vel *eia* fuiſſe videbatur. *Et eia mater clamantem* Neapolitanus à manu prima. Scribe,

*Eia & jam mater clamantem.*

quod eſt blandientis. Sæpe hanc vocem corruptam eſſe jam ſupra monuimus. Apud Senecam Hippolyto Act. II.

*Hecate triformis eia ades cœptis favens*
*Animum rigentem triſtis Hippolyti doma.*

ſic ſcribo. Vulgati *en.* veterrimus liber *an.*

v. 642. *Nec vultum vertit*] malim *avertit* cum uno Voſſiano.

v. 645. *Dilaniat*] *Dilaniant* ex caſtigatioribus.

v. 652. *Tantaque nox animi eſt*] *animo* fragm. Boxhorn.

v. 654. *Quem poſcis*] *quod poſcis* meliores.

v. 656. *Quærenti iterumque vocanti*] *Itymque* quinque veteres. Lege *Itylumque.* & mox *Itylique caput Philomela cruentum.* nam ſcripti omnes *Ityſque* non *Ityoſque* cum vulgatis. niſi malis *filique caput.*

*Ityli*

*Ityli* ὑποκοριστικῶς. Catull. *Daulias abſumti fata gemens Ityli.* & apud Homerum de aëdone Odyſſ. XIX. Παῖδ' ὀλοφυρομένη Ἴτυλον φίλον. Tum etiam paulo ante reponendum,

——— *Itylum huc arceſſite, dixit.*

v. 658. *Proſiluit*] *Proſiliit* ex ſcriptis, quia vocalis litera ſequitur.

v. 660. *Et mentis teſtari gaudia dictis*] *meritis dictis* veteres plerique. & recte.

v. 664. *Demerſaque viſcera geſtit*] *emerſaque* vel *immerſaque* plurimi veterum. tertius Mediceus, Jureti excerpta, & quatuor alii *ſemeſaque.* quod verum eſt. neque aliter pro diverſâ lectione Neap. ſecund. Mediceus, & prior Hamburg. ſic *ſemeſa corpora* apud Petronium, *ſemeſa oſſa* apud Statium, & Virgilium, & Silium. *ſemeſa præda* apud eundem, *Semeſa lardi fruſta*, & *ſemeſi piſces*, apud Horatium. apud Silium libro VI. *ſemeſa membra.*

v. 677. *Erichtheus*] *Erectheus* Florentinus S. Marci. Lege *Erechtheus*, tam hic, quam alibi Græcis eſt Ἐρεχθεύς.

v. 680. *Forma duarum*] *duabus* cum uno Voſſiano.

v. 683. *Dilectaque*] *Dilataque* codex Sixianus.

v. 690. *Hac triſtia nubila pello, hac freta concutio*] *ut pellam, ut concutiam* multi veteres. & mox *vertam, indurem* & *pulſem. ut pello, ut concutio* Florentinus S. Marci, tertius Mediceus, excerpta Mureti, prior Erfurt. prior Strozzæ, & duo alii. Scribe, ut monuimus ad Epiſt. XVII. v. 181. ubi ſimile mendum tollebamus,

*Apta mihi vis eſt: vi triſtia nubila pello,*
*Vi freta concutio, nodoſaque robora verto.*

quam conjecturam poſtea confirmavit codex Johannis Georgii Grævii, qui in manus meas pervenit, dum hæc prælo typographico committuntur. Poteſt & pro *verto* legi *vello* cum uno Mediceo & uno

Thua-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Thuaneo. Certe in uno Leidenſi & uno Ambroſ. *Vi freta concutio.* unus meus *Vi concutiam.* *I* & *T* literæ in ſcriptis exemplaribus frequenter confunduntur. ita libro proximo v. 208. pro *aut* reſtituimus *avi.* apud Valerium quoque Flaccum libro 1. in pulcherrima Æſonis oratione ſimilis error commiſſus, ubi pro *ut dent* reponendum *video en.* Audiamus illum,

*Sed patriæ valuere preces, auditaque magnis*
*Vota deis. video en noſtro tot in æquore reges,*
*Teque ducem. tales, tales ego ducere ſuetus.*

pro *video en* legebatur ante Carrionem *videam.* ille ex ſuo cc d ce *ut dent* proxime verum repoſuit. recte autem *noſtro in æquore*, cujus aperti laus Jaſoni ſit ſervata.

v. 695. *Inſonet æther* ] *intonet* rectius nonnulli.

v. 701. *Non orandus erat mihi, ſed faciendus* ] Langermannianus & prior Twiſdenius concinne,

*Non orandus erat, ſed vi faciendus Erechtheus.*

v. 707. *Orythyam adamans fulvis complectitur alis* ] *amplectitur* ſcripti fere omnes. ſed hoc leve. præterea legendum *Orythyian amans*, cum primo & ſec. Pal. primo Medic. Cantabrig. Oxon. aliiſque compluribus. Florent. S. Marci, Urbinas, Neap. aliique nonnulli *Orythiam amans* proxime verum. aliter alii. ſed mendoſe. ſic ultimam in *Iphigenian* corripuit in Pont.

——— *feciſſe per auras*
*Neſcio quam dicunt Iphigenian iter.*

v. 715. *Subnixa capillis* ] *ſubmiſſa* decem libri veteres. recte. ſic & *promiſſam barbam* dicebant. Niſi legendum *ſubpexa.* ut *propexa barba* paſſim apud poëtas. Certe unus meus *ſubnexa.*

v. 721. *Per mare non notum* ] pri. tert. Medicei, & undecim alii, *non tutum.* Legendum forte, *tritum.* duo *non tactum*, ut *intacti clauſtra freti* apud Claudianum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

num bello Getico, ubi agitur de Argo. Valerius Flaccus tamen libro v. v. 660. de Jaſone,

*——— maria & nondum qui nota ſubibat.*

tres codices *mare non totum*. Scribe *non motum*. & ſic unus meus. quomodo & Conſtantius Fanenſis in ſuis invenerat. ſic lib. II. Amor.

*O utinam, ne quis remo freta longa moveret,*
*Argo funeſtas preſſa bibiſſet aquas.*

Val. Flaccus lib. v.

*Te ſine, Theſpiade, nos ulla movebimus ultra*
*Æquora?*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# NICOLAI HEINSII D.F.

# NOTÆ

## IN LIBRUM VII METAMORPHOSEON.

3. PHineus viſus erat] ſic plerique veteres. unus Leidenſis, *juſſus erat.* unus meus *auſus.* duo Medic. *Phineus ultus erat.* eleganter. Val. Flaccus lib. IV. ſub finem de Amyco,

*Nec vero prærepta mihi ſuprema tyranni*
*Fata queror. belløve magis lætarer & armis*
*Occubuiſſe meis; quam lege quod occidit ultus*
*Ipſe ſuâ.*

ſic *inultus* quoque tam active quam paſſive ſumitur.

v. 8. *Voxque datur Minyis*] *Lexque* cum primo Gronovii. & *numeris laborum*, non *Minyis* cum vetuſtioribus majori ex parte. Vide Notas Pont. II. El. IX. Florent. S. Marci, *Viſque datur.*

v. 13. *Mirumque quid hoc eſt*] alii *mirorque* fruſtra. duo Voſſiani *quis hic eſt. quid hic* Rottendorph. Lovan. *quod hoc ſit.* Scribe, *mirumque, niſi hoc eſt.* Mirum eſt, inquit, niſi amo. ita veteres loquebantur. Plautus Amphytr. Act. I. Sc. I.

*Mirum, ni hic me quaſi muranam exoſſare cogitat.*

& paulo ante,

*Mira ſunt, niſi invitavit ſeſe in cœnâ pluſculum.*

& ſæpe alibi. ſic & *mirum quin* paſſim apud eundem. ut Amphytr. Act. II. Sc. II. *Mirum, quin te adverſus dicat.* Sulpicius Servaſtus de Cupiditate



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

in Catalectis Pithœi,

*Mirum, ni pulcras artes Romana juventus*
*Diſcat, & egregio ſudet in eloquio.*

v. 14. *Nimium mihi dura videntur*] *tibi* Langermannianus codex. & mox duo Medicei, *ſi poſſes, ſanior eſſes.* ut pergat Medea ad ſe ipſam ſermonem convertere. Adi Notas ad Epiſt. x. v. 75.

v. 19. *Sed trahit invitam*] *gravat* Florentinus S. Marci, primus Vatican. prior Hamburgenſis & unus Bononienſis. ut apud Senecam Hercule Furente, *quæ domum clades gravat.* ita frequenter veteres.

v. 26. *Quem niſi crudelem*] *Quam* probe unus Voſſianus pro diverſâ lectione. & tum mox quoque *quam non.* quomodo Lovanienſis, & unus Mediceus.

v. 28. *Forma movere poteſt*] *Ore* multi ex melioribus. quod ſi admittimus, verſu proximo pro *taurorum ore* erit reponendum *igne.* cum prim. Moreti Oxon. prim. Hamburg. & aliis duodecim. *afflabitur aura* Grævianus pro diverſa lectione.

v. 37. *Dî meliora velint*] Puto, *Dî meliora, velim.* ex veteri formula, *Dî meliora*, vel *Dî melius.* cui *ferant* vel *dent* ſubintelligitur. ſic Græcis εὐφήμει. Virgil. *Dî meliora piis.* Cicero Philipp. VIII. *Ergo habet Antonius, quod ſuis polliceatur? quid nos? numquid tale habemus? Dî meliora.* Val. Maximus lib. IV. cap. III. *Sophocles ætate jam ſenior cum ab eo quidam quæreret, an etiamnum rebus Venereis uteretur: Dî meliora, inquit.* Idem Valerius lib. VI. cap. I. ſub finem. neque aliter Livius non uno loco. De Sophocle narrationem Valerius ex Catone Ciceronis hauſit, ille ex ſui Platonis libro primo de Republicâ. uterque *Dî meliora* in reſponſo Sophoclis reddiderunt, quod apud Platonem, εὐφήμει, ὦ ἄνθρωπε. Noſter Art. Am.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Dì melius, quam nos moneamus talia quenquam.*
&, *Dì melius : vix hoc nupta tenere poteſt.*
Lucanus libro II.
*Dii melius, belli tulimus quod damna priores.*
libro III.
*Dii melius, quod non Latias Eous in oras*
*Nunc furor incubuit.*
atque ita ſæpe. ſic & *Dì bene.* de quo Triſt. lib. I. El. II. diximus. v. 41.

v. 44. *Ea gratia formæ* ] quia præceſſerat, *ſed non is vultus in illo*, ne bis idem dicat, videtur reſcribendum, *ea gratia morum.*

v. 51. *Servatæ pubis Achivæ* ] cave admittas, quod in plurimis exſtat membranis, *puppis Achivæ.* apud Val. Flaccum ſimili modo non ſemel peccatur. ut initio lib. VI. ubi, *Graiamque abſumere pubem*, pro *puppem* ſcribendum. ut & libro V. v. 620.
*Promiſſaque vellera pubi Theſſalicæ.*
& libro IV.
*Mox abit, & ſociæ victor petit agmina pubis.*
apud Statium quoque libro V. Sylv. Epicedio Filii,
*Non ego mercatus Pharia de pube loquaces*
*Delicias.*
legendum. ſic *primo* pro *Brimo* apud Propertium libro II. Eleg. II. & infra hoc libro apud noſtrum *flumina Phœbes* pro *Bœbes* conſtanter in membranis.

v. 59. *Cultuſque arteſque virorum* ] *locorum* plerique vetuſtiores. quod impenſe placeret, niſi jam præceſſiſſet, *Notitiamque loci melioris.* ſed forte illic *ſoli* reponendum. Vide quæ notavi lib. IV. v. 765. *colonum* primus Medic. Bernegger. & unus Moreti. Triſt. III. Eleg. VIII. ex veſtigiis veterum librorum,
*Cumque ſolum, moreſque hominum, cultuſque locorum*
*Cernimus.*

v. 62. *Mediis incurrere in undis Dicuntur montes* ] Codices majori ex parte *occurrere.* ſecundus & tertius Palat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Palat. primus Baſil. Rottendorph. & decem alii, *concurrere*. vere. ita de Cyaneis cautibus paſſim ſcriptores. noſter Amor. lib. II.

*Quæ concurrentes inter temeraria rupes*
*Conſpicuam fulvo vellere vexit ovem.*

& Metamorph. lib. XV.

——— *timuit concurſibus Argo*
*Undarum ſparſas Symplegadas eliſarum.*

Virgil. Æn. IX.

——— *credas innare revulſas*
*Cycladas, aut montes concurrere montibus altos.*

Statius Theb. XI.

——— *Cyaneos vetuit concurrere montes.*

Juvenal. Sat. XV.

——— *vel concurrentia ſaxa Cyaneis.*

Claudian. lib. II. in Eutrop. *Concurrere freti fauces.* & initio libri de bello Getico *Deceptum vagæ concurſum rupis* dixit agens de Argonautis. Accius Argonautis apud Ciceronem lib. II. de Naturâ Deorum *undas concurſantes.* Plinius lib. IV. cap. XIII. *Cyaneæ, aliis Symplegades appellatæ, traditæque fabulis inter ſe concurriſſe.* Mela lib. II. cap. VII. *Contra Thracium Boſporum duæ parvæ parvoque ſpatio diſtantes, & aliquando creditæ dictæque concurrere, & Cyaneæ vocantur & Symplegades.* ſic & Hyginus Fab. XIX. neque aliter paſſim Valerius Flaccus. Theocritus Idyll. XXII. πέτρας εἰς ἓν ξυνιούσας appellavit. à concurrendo συνδρόμαδες dictæ.

v. 67. *Per freta longa ferar*] *trahar* ſecundus Vatic. pri. Baſil. opt. Thuan. & duo alii. ut lib. VIII.

——— *puppimque amplexa recurvam*
*Per freta longa trahar.*

*ferar* paulo ante præceſſerat.

v. 69. *Conjugiumne putas?*] *vocas* ſecundus Mediceus, Neap. & duo alii. ut apud Virgil.

*Conjugium vocat: hoc prætexit nomine culpam.*

v. 75.

V. 75. *Umbroſaque ſilva tegebat*] *tegebant* primus Regius, & multi alii.

V. 76. *Et jam fortis erat, pulſuſque reſederat ardor*] *fractus erat* multi veteres ex melioribus. *reſiderat* etiam Bernegger. & tres noſtri. Puto,

*Et jam fortis erat, fractuſque reſiderat ardor.*

V. 77. *Exſtinctaque flamma reluxit*] *revixit* longe elegantius primus Gronovii, Arondel. & alii complures. Remed. Amor.

*Ut pœne exſtinctum cinerem ſi ſulphure tangas;*
*Vivet, & è minimo maximus ignis erit.*

Faſt. III. *Quos ſanctâ fovet ille manu, bene vivitis ignes,*
*Vivite inexſtincti flammaque duxque precor.*

Plautus Aululariâ,

*Nam ſi ignis vivet, tu extinguere extempulo.*

Propertius libro IV. Eleg. III.

*Hanc Venus, ut vivat, ventilat ipſa facem.*

atque ita paſſim optimi Latinitatis auctores. ut & contra *mori.* noſter Amor. libro I. Eleg. II.

*Vidi ego jactatos motâ face creſcere flammas,*
*Et vidi nullo concutiente mori.*

Martiali quoque libro IV. Ep. IV.

——— *ſpurcæ moriens lucerna Ledæ.*

ſic *vivens favilla* & *viva flamma* apud noſtrum in Faſtis. *Viva lucerna* apud Horatium, *vivi carbones* apud Petronium, & apud Capitolinum in Pertinace, *vivaciſſimi carbones.*

V. 78. *Erubuere genæ*] *Et rubuere* meliores. & mox *Ut ſolet à ventis*, non *Utque ſolet ventis.*

V. 82. *Sic jam lenis amor*] *lentus* primus Reg. & tres alii. de quo ad Epiſt. Sapphus & Remed. V. 768. *lætus* Genev. Cæterùm verſus proximus pro ſpurio ἐς κόρακας ablegandus.

V. 97. *Et tanta pericula*] *per tanta* primus Gronov. tert. Medic. & tres alii. & deinde *recedit* pro *receſſit* cum iiſdem & optimo Thuan.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 103. *Sceptroque inſignis eburno* ] *innixus* in nonnullis veterum. ut lib. I.

*Celſior ipſe loco, ſceptroque innixus eburno.*

v. 106. *Herba Ardent* ] *Arent* malim. vide Notas lib. VIII. v. 289.

v. 115. *Nec ignes ſenſit anhelatos* ] fruſtra plurimi veterum, *ullos anhelatus* vel *illos anhelantes.* noſter Epiſtola Medeæ, ut jam vidit Naugerius,

*Iſſet anhelatos non præmedicatus in ignes*
*Immemor Æſonides.*

lib. IV. Faſt. de Ætna,

*Cujus anhelatis ignibus ardet humus.*

ſic & *anhelatæ flammæ* Auſonio in Moſella. Præterea *ſentit* legendum cum nonnullis.

v. 120. *Minyæ clamoribus augent* ] *implent* prim. Reg. tert. Mediceus, & quinque alii. recte, ne bis idem dicat. *implere* pro hortari. appoſite apud Virgilium libro VII.

*Turnus Rutulos animis audacibus implet.*

Silius libro I.

*Attollitque animos hortando & talibus implet.*

lib. V. *Nunc hos nunc illos adit atque hortatibus implet.*

lib. VIII. —— *blandis hortatibus implet.*

Val. Flaccus lib. IV. —— *deſert celeranda parentis*
*Imperia, atque alacrem latis hortatibus implet.*

& libro II.

*Hanc ſuperincendit Venus, atque his vocibus implet.*

Statius Theb. X.

—— *ſic ille truces hortatibus implet*
*Labdacidas.*

Paulo aliter ſumitur apud Virgilium lib. XI.

*Turnum in ſilvis ſæviſſimus implet*
*Nuncius.*

Idem Statius lib. VII.

—— *venit attonitæ Cadmeïus heros*
*Obvius, & raptam lacrymis gaudentibus implet.*

ſic

ſic *Muneribus deos implere* infra hoc ipſo libro. Epicedio Druſi,

*Gradivumque patrem donis implere parabas.*

Val. Flaccus lib. II.

——— *tum voce deos, tum queſtibus implent.*

& *implere ſpes, vota* & ſimilia.

V. 131. *Peracutæ cuſpidis haſtas*] *præacutæ* ex ſcriptis pleriſque. ſic *præacutæ ſudes* Salluſtio apud Servium, & Ammiano lib. XVIII. *præuſtæ ſudes* Virgilio.

V. 145. *Obſtitit incepto pudor*] Etiam hunc verſum meo tolle periculo.

V. 151. *Cuſtos erat arboris aureæ*] Neſcio an recte dicatur arbor aurea, quod aureum vellus ferat. in altero Hamburgenſi pro diverſa lectione, *arietis auri.* cum gloſſa, *celeuſmaticus pro dactylo.* Scribe, *arietis aurei.* Epiſtola Medeæ,

*Aureus ille aries villo ſpectabilis aureo.*

ita paſſim Latinis aries Pelopeus dictus: κριὸς χρυσόμαλλος Græcis. eſt autem προκελευσματικός. quo pede nihil uſitatius, maxime apud Virgilium. qui pari modo τὰ *abiete, ariete, abietibus, arietat,* & ſimilia ſolet contrahere. Vide quæ notamus lib. IV. V. 221. certe in Norico, qui inter meliores eſt,

——— *cuſtos erat velleris aurei.*

V. 154. *Flumina ſiſtunt*] *ſiſtant* ex octo libris.

V. 155. *Somnus in ignotos oculos ubi venit*] Interrupta oratio. ab uno Mediceo τὸ *ubi* abeſt. Editio Gryphii, *advenit.* unus Moreti, *nunc venit.* alius *huic venit.* unus Voſſianus, *ſibi venit.* Scribe,

*Somnus in ignotos oculos ſubrepit.*

vel *obrepit.* Statius lib. I. Sylvar. Soteriis,

——— *feſſos penitus ſubrepit in artus*
*Inſidioſa quies.*

Horat. Arte Poëtica,

*Verum opere in longo fas eſt obrepere ſomnum.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ubi ſcribendum, *operi longo*. Seneca Troad.

*Breviſque feſſis ſomnus obrepſit genis.*

Noſter Faſt. III. quæ illic vera lectio,

*Blanda quies furtim victis obrepit ocellis.*

non *victos oppreſſit ocellos. ſubit lumina victa ſopor*, Epiſtola Herus. *verguntur lumina ſomno* apud Valerium Flaccum lib. VIII. v. 65.

*—— an lumina ſomno*

*Vergitur, & domitum potius tibi tradimus anguem?*

ita ſcribo. perperam nunc *Mergitur* in vulgatis exſtat exemplaribus. Elegans Græciſmus & familiaris Valerio. ſic *declinari ſomno oculi* Propertio dicuntur libro II. Eleg. I.

*Seu cum poſcentes ſomnus declinat ocellos.*

ubi tamen *poſcentes ſomnum* cum ſcriptis malim. ut apud noſtrum lib. II. Faſt.

*Functus erat dapibus: poſcunt ſua tempora ſomnum.*

idem Propert. lib. IV. Eleg. VII. *inclinare oculos.*

*At mihi non oculos quiſquam inclinavit euntes.*

ubi *hiantes oculos* opinor reponendum eſſe, quo verbo ſæpe utitur Propertius. ſic *hiantem calamum* & *hiantes flores* & *morſus hiantes* alibi. perperam Scaliger *inclamavit. dulci declinare lumina ſomno* apud Maronem Æneïd. IV. *ſubmittere* noſter Amor. lib. III. Eleg. V.

*Nox erat & ſomnus laſſos ſubmiſit ocellos.*

malim etiam *at auro potitur* pro &c.

v. 159. *Iölchiacos tetigit portus*] libri magnâ ex parte, *Colchiacos*, *Cecropios*, *Theſſalicos*, *ad Hæmonios.* fruſtra. Scribe *Iölciacos portus*. Græcis enim eſt Ἰωλκὸς, non Ἰωλχὸς, portus Theſſaliæ; unde Jaſonem cum Argonautis ſolviſſe teſtis Pindarus Pyth. Od. IV. hinc Senecæ in Troad. *maris vaſti domitrix Iölcos* dicta. apud Propertium eadem vox corrupta,

*Colchis Colchiacis urit aëna focis.*

ubi *Iölciacis* legendum, cum ad Æſonis recocti fabulam

bulam alludat. quod video magnum Scaligerum quoque jam vidiſſe. apud Martialem quoque lib. XII. ep. LVII. legendum aliquando arbitratus ſum.

*Cum ſecta Iölco luna vapulat rhombo.*

non *Colcho.* nam lib. IX. Ep. XXX. *Theſſalicum rhombum* dixerat. apud Virgilium in Ciri, *Iölciacis animum defigere votis.* apud Horatium quoque vera lectio eſt Epod. V. quam codices caſtigatiſſimi adſtruunt,

*Herbáſque quas Iölcos atque Iberia*
*Mittit venenorum ferax.*

Perperam nuperæ editiones *Colchos.*

V. 159. *Pro natis* ] *gnatis* ἀρχαϊκῶς quatuor meliores.

V. 160. *Congeſtaque flamma* ] *flamma* duo veteres. niſi pro *liquefaciunt* malis cum primo Regio & uno meo, *liquefiunt*. quomodo & duo Baſileenſes. eſt enim communis ſyllaba, qualis in *liquefaciunt.*

V. 161. *Indutaque cornibus aurum* ] *inductaque* meliores maxima ex parte. quod probum eſt. libro X.

——— *pandis inducta cornibus aurum*
*Conciderant icta niveâ cervice juvencæ.*

ita & illic membranæ veteres. Adi Notas Pont. lib. IV. Eleg. XII.

V. 162. *Victima vota facit* ] imò *cadit* cum Berſmanni codice. primus Gronovianus *Victima grata cadit.* Amor. lib. II. *pro reditu victima vota cadet.* Pont. IV. Eleg. IX.

*Dum caderet juſſu victima ſacra tuo.*

V. 164. *Tum ſic Æſonides* ] *Cum* ex ſcriptis.

V. 168. *Deme meis annis & demtos adde parenti* ] *meos annos* Urbin. Neap. duo Medicei. Forte,

*Deme meis annos, & demtos adde paternis.*

præcedenti verſu *quid enim non poſſint* pro *poſſunt* prior Hamburgenſis.

v. 170. *Subiit pater Æta relictus* ] τὸ *pater* ejiciunt Florentinus S. Marci, primus Pal. pri. Vatic. Neapol. & Noricus. recte. ut jam monui ad Epiſtolam Hypſipyles.

v. 172. *Excidit ore tuo* ] *ore pio* Neapol. Urbin. Bernegg. prior Hamburg. duo alii. bene. Virgilii illa reſpexit lib. 11.

——— *tantumne nefas patrio excidit ore ?*

v. 173. *Videor* ] *videar* ex quinque ſcriptis.

v. 174. *Non ſinat* ] *Nec ſinat* cum melioribus.

v. 177. *Non annis renovare* ] *revocare* iidem. ſic & poſtea puto legendum,

——— *per quos revocata ſenectus*
*In florem redeat.*

vel, *revocata juventus*, quod eſt in nonnullis.

v. 182. *Veſtes induta recinctas* ] alii *veſtes exuta relictas. exuta relictis* Cantabrig. & Neap. ut apud Senecam Hercule Furente,

*Et citi tectis properant relictis*
*Attici noctem celebrare myſtæ.*

alii aliter codices. niſi mavis *adducta recinctas*. vel, *incincta reductas*. nam in multis veterum, *inducta recinctas*. de *tunica recincta* vide quæ notamus ad Amores.

v. 186. *Nullo cum murmure ſerpens Sopita ſimilis, nullo cum murmure ſerpit; Immotæque ſilent frondes* ] Piget diverſas lectiones congerere. Id unum monebo: pro *ſerpens* multos veteres agnoſcere *ſepes*. probe, ſi verſum proxime ſequentem tollas. & abeſt profecto ab uno Mediceo melioris notæ. videtur enim inde conflatus, quod in nonnullis exemplaribus pro *Immotæque ſilent frondes*, ut ſuſpicor, legeretur *Sopitæque*. quomodo Ovidium ſcripſiſſe nullus dubito. ſic *ſopiti titiones* apud Petronium, *ſopitus ignis* apud Virgilium. Scaliger quoque in ora codicis ſui verſum eſſe eradendum, quem eraſimus, monuerat.

v. 190. *Ternis & hiatibus ora* ] *terniſque* ... *iatibus*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*bus* Florent. S. Marci. *terniſque & hiatibus* Neap. in Urbinati penitus eraſa vetus lectio. *ternis hiatibus* nonnulli. *ternis ululatibus* primus Baſil. Grævianus, & tres alii. probe: niſi mavis,

——— *terniſque ululatibus ora*
*Solvit.*

lib. XIV. ——— *& magicis Hecaten ululatibus orat.* duo tamen veteres *latratibus.* qui magis etiam à Lucano dantur.

V. 195. *Arteſque magorum* ] *magarum* & mox *magas* unus Argent. & Thyſii. placet quodammodo.

V. 197. *Inſtruis herbis* ] *armis* Bernegger.

V. 203. *Vipereas rumpo verbis* ] *herbis* unus Ambroſ. *rumpoque herbis* unus Bonon. Forte,

*Vipereasque herbis & rumpo carmine fauces.*

*herbas* enim ſeu gramina in re magicâ paſſim conjungebant carminibus. libro III. Amor.

——— *Num miſero carmen & herba nocent?*

Sabini Paris ad OEnonem,

*Cur ceſſant herbæ, carmina curve tua.*

Gratius, ——— *magicis adjutat cantibus herbas.*

V. 208. *Currus quoque carmine noſtro Pallent, & pallet noſtris Aurora venenis* ] *Pallent aut pallet*, prim. Pal. Cantabrig. Neapol. Bernegger. prim. Reg. ſec. tert. quart. Medic. aliique magno numero. Scribe,

——— *currus quoque carmine noſtro*
*Pallet avi, pallet noſtris Aurora venenis.*

Æetes Solis filius. unde liquet, quare avum Medea hic vocet Solem. Nihil verius eſt hac conjectura. appoſite de Medea Val. Flaccus lib. VI.

*Illius ad fremitus ſparſoſque per avia ſuccos*
*Sidera fixa pavent, & avi gemit orbita Solis.*

ipſa Medea apud Senecam in cognomine Tragœdia.

*Avoque clarum Sole deduxi genus.*

V. 212. *Impatiens* ] *Haud patiens* meliores.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 213. *Cuſtodemque rudem ſomno ſopiſtis*] *rudem ſomni* bene Junianus. quod in ſuis etiam Naugerius non intellectum invenerat. ſic *rudes operum juvenci* alibi apud noſtrum pro ignaris operum. *rudis armorum* apud Statium, *rudis exemplorum* apud Ciceronem, atque ita paſſim ſcriptores. ſic & *rudis malorum* Triſt. lib. III. Eleg. III. ubi plura.

v. 224. *Et viſis regionibus applicat angues*] *cretis regionibus* ſcripti fere omnes, niſi quod *certis* nonnulli. In Rottendorphiano hæc gloſſa erat addita, *Iſti montes circumeunt Theſſaliam.* optime. Legendum enim *creteis regionibus*, pro cretoſis. atque ita primus Vaticanus. Politianus in ora libri ſui ex antiquo exemplari, *cretes.* quomodo & Florentinus S. Marci, unus Mediceus *Græcis*. Theſſaliam cretæ fuiſſe feraciſſimam quis neſcit? noſter infra non diſſimili modo:

——— *cretoſaque rura Cymoli.*

*Cretea perſona* Lucretio lib. IV. ita enim conſtanter vetuſti codices, quos vidi; pro forma cretea. In Catalectis Petronianis,

*Dum ſumit creteam faciem Sertoria, cretam*
*Perdidit illa ſimul, perdidit & faciem.*

ita puto ſcribendum apud Juvenalem Satyra VI. illo verſu,

*Dicite vos neptes Lepidi, cacive Metelli;*

vetuſtus codex Pulmanni, *creteive Metelli*, exhibet. etſi & vulgata lectio eſt commoda. *creteis* autem eliſa ſecunda *e*. ſic in *igneus*, *aureus* ſæpe. ſupra lib. II.

*Aureus ut Danaën Aſopida luſerit igneus.*

lib. X. ——— *non auſus eburnea virgo*
*Dicere Pygmalion, ſimilis mea dixit eburneæ.*

ita utroque loco caſtigatiſſimi codices. Horatius lib. I. Sat. VIII.

*Abdiderim furtim terris & imagine cereâ.*

ſic & in *oſtrea* eliſit lib. II. Sat. II. Ipſo verſus initio Virgilius,

*Fer-*

*Ferreique Eumenidum thalami.*

qui plenus horum, ut & Lucretius.

v. 226. *Otryſque & Pindus* ] *Otryſque Pinduſque* primus Palat. tert. & quart. Medicei. prior Hamburg. Arondel. pri. Baſil. Cantabrig. multique alii. Ne dubita, quin vere.

v. 227. *Placitas radice revellit* ] *placitâ* pri. Vatic. ſecundus Mediceus, Oxon. & tres alii. revellit cum placita radice.

v. 231. *Nec non Peneus* ] *Peneos* Thuan. *Peneidos* Bernegger. & multi alii. vel *Peneides. Penei* unus Gronov. *Peneios* Cantabr. & quatuor alii. Forte,

*Nec non & Penei.*

ut apud Virgilium Georg. IV.

*Penei genitoris ad undam.*

*Spercheides* etiam, non *Sperchiades* in melioribus. Puto,

*Nec non Peneæ, nec non Spercheides undæ.*

v. 233. *Carpſit* ] *Carpit* rectius alii.

v. 235. *Nona dies illam* ] *& jam* plerique. *Et jam nona dies*, octo. probe.

v. 237. *Neque erant tacti niſi odore dracones* ] *paſti* alter Twiſdenius, & pro diverſa lectione duo Medicei, eleganter. Appoſite Juvenalis,

*Virro ſibi & reliquis Virronibus illa jubebit*
*Poma dari, quorum ſolo paſcaris odore.*

v. 242. *Aſt læva parte* ] ſic vetuſtiores.

v. 247. *Liquidi carcheſia vini* ] *Bacchi* pro diverſa lectione Neapolitanus & prior Hamburgenſis. quod placet. infra lib. XIII.

*Munera cum liquido capiunt Cerealia Baccho.*

Virgil. lib. V.

*Hic duo rite mero libans Carcheſia Baccho.*

in plurimis *liquidi mellis.*

v. 248. *Alteraque invergens carcheſia* ] *Æreaque* primus Palat. Neapol. Urbin. ſecundus Mediceus,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

alter Hamburg. & prior Erfurt. at Cantabrig. pro diverſa lectione *Æneaque.* quod verum eſt. Æris enim plurimus in magicis uſus. hinc *falcem aënam* ſupra habuimus. & lib. II. Faſt. ubi ſacra diis inferis fiunt, *acum aënam.*

V. 249. *Terrenaque numina lenit*] plerique veterum *poſcit.* *levit* primus Mediceus. Florentinus S. Marci *livit.* Forte pro aſperſit. ut apud Virgil. *paribus lita corpora guttis.* an *civit*? Statius Theb. I.

*Phœbum ante alios, Phœbum omnis ad aras*
*Laude ciet comitum.*

ſic *manes excire* paſſim apud poëtas. Virgil. lib. IV.

*Nocturnoſque ciet manes.*

certe idem Florentinus *fudit* quoque pro diverſa lectione. quomodo primus Vatican. ſecundus Palatin. & tres alii. Putabam aliquando,

——— *terrenaque numina paſcit.*

ut lib. II. Faſtor.

——— *nunc poſito paſcitur umbra cibo.*

ſic & *paſcere aras.* Adi Notas Triſt. I V. El. IV. v. 64.

V. 260. *In foſſa ſanguinis atri*] *atra* meliores.

V. 261. *Tingit & infectas*] *& intinctas* Bernegger. prior Hamburg. & ſex alii. quales repetitiones Naſoni in deliciis.

V. 263. *Calido poſitum medicamen aheno*] *validum poſito* Florentinus S. Marci, Bernegg. & duo alii. quidam *validum poſitum*, vel *valido poſitum.* proxime verum. ſic lib. XV.

*Apollineæ valido medicamine prolis.*

V. 265. *Seminaque & flores & ſuccos incoquit atros*] *Seminaque floreſque*, Naſoniano more, Florentinus S. Marci, Bernegger. prim. Pal. prim. Vatican. prim. Medic. & tres alii cum Norico. deinde *ſuccos acres* cum multis meliorum reponi placet. ſic apud Gratium, *venas dum ſuccus comprimat acer.* *validos ſuccos* noſter infra dicturus eſt.

V. 268.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 268. *Mare lavit arenas* ] Lucre..us lib. II.

*Littoris incurvi bibulam lavit æquor arenam.*

ſic nempe ex Nonio legendum. licet editi ac ſcripti, quos vidi, codices, *pavit* agnoſcant.

v. 269. *Addidit exceptas Lunæ de nocte pruinas* ] *Addit &* meliores. *Luna de nocte* unus Patav. Lovan. & Langerm. *luna & de nocte* duo Medicei. *per Lunam nocte* primus Gronovii. unus meus *Luna ſub nocte*, cum altero Erfurt. at Florentinus S. Marci *Luna per nota*. Unde ilico conjeci, *Lunâ pernocte*. quod poſtea in Viri Illuſtris Conſtantini Hugenii Zulichemii codice, qui magni Lipſii olim fuerat, pro diverſâ lectione inveni adſcriptum, cum hac gloſſâ, *pernox pernoctis*. Ne dubita, quin vere & eleganter. ſic *Phœbe pernox* Senecæ Hippolyto, & *Trivia pernox* Medeâ. *Luna pernox* Livio lib. V. & Plinio lib. II. cap. IX. Hiſt. Nat. *pernox Eleuſin* Statio Theb. VII. *pernox cura* Auſonio in Idylliis. *pernox alea* Juvenali. quam vocem Manilio bis reddidit ad Hiſtoriam Auguſtam Salmaſius. Val. Flaccus lib. III.

*Linquit & undantes menſas infectaque pernox*
*Sacra Medea.*

& ibid. ——— *luſtralia pernox*
*Vota fero.*

videtur autem *ſpumam Lunæ*, quam Lucanus dicit, innuere. eam & *Lunare virus* idem vocat.

v. 272. *Defuit illis* ] *illi* in pleriſque. at ſeptem *illic*. quod ſequor.

v. 274. *Ora caputque cornicis* ] Non video quid inter *ora* & *caput* interſit. Quare arbitror ſcribendum *Ova*. ſic *ſtrigis ova* magicis adhiberi docet Horatius Epod. V. noſter in Amoribus lib. I. Eleg. XII. de arbore infelici,

*Vulturis in ramis & ſtrigis ova tulit.*

v. 276. *Propoſitum inſtruxit mortali* ] Forte *mortari*. Nam Gloſſa codicis Urbinatis, *mortali*, *id eſt*,

*in mortario.* atque ita Barthium in Adverſariis conjeciſſe video. Hactenus tamen auctorem deſidero, qui *mortare* dixerit. *mortaria* bis occurrunt apud auctorem Moreti. Juvenalis Satyra VII.

*Fuſa venena ſilent, malus ingratuſque maritus,*
*Et quæ jam veteres ſanant mortaria cæcos.*

*mortalis* Cantabr. & tres alii. unus *mortalia.* pro *barbara* vox alia fuerat in Berneggeriano, ſed eraſa. Omnino arbitror majoris rei ulcus latere.

v. 289. *Aut ore exceptos* ] *acceptos* plerique.

v. 292. *Supplentur corpore rugæ* ] *ſanguine venæ* rectius pri. Moreti, aliique complures. ſic infra,

*Ut repleam vacuas juvenili ſanguine venas.*

v. 294. *Hunc ſe reminiſcitur* ] ſic Naugerius conjecit. & ſic primus Baſil. reliqui cum vulgatis *nunc.* Val. Flaccus lib. VII.

—— *ſed te quoque tangat*
*Cura mei quocunque loco, quoſcunque per annos,*
*Atque hunc te meminiſſe velis.*

v. 297. *Petit hoc à Colchide munus* ] *ab Æthide* primus Mediceus & ſex alii. *ab OEtide* primus Vatican. aliique quinque. *ab Æthide* Cantabrig. *ab etheide* Arondel. *ab etholide* primus Moreti. *a theide* tertius Medic. *a Cetide* primus Palat. & quartus Medic. *a ethide* ſec. Palat. In nonnullis vetus lectio penitus eraſa. alter Hamburgenſis & Genev. *à Thetide.* Scribe *à Tethye.* apud quam Bacchum latuiſſe, dum Lycurgum fugit, ex fabulis diſcimus. *cava Tethyi* habes apud Catullum in caſu tertio. Silius lib. X.

*Cen pater Oceanus cum ſævâ Tethye Calpen*
*Herculeam ferit.*

ita ex veſtigiis veterum librorum reſtituendum, cum *ſævior æthere* antea legeretur. veterrimus Silii codex Colonienſis *ſæva cetye.* videtur illa Lucani è libro primo imitatus,

Te-

——— *Tethys majoribus undis*

*Heſperiam Calpen ſummumque implevit Atlanta.*

Avienus in Arateis,

——— *abditur alta*

*Tethye, & occidui tegitur Padus æquore ponti.*

*Tethya* pro *Tethyn* nove dixerunt Priſcianus in Periegeſi, & Solinus in fragmento Ponticorum. Depravata hujus loci lectio non auctorem tantum argumentorum in has fabulas decepit, ſed Hyginum quoque fab. CLXXXII. ut Medeæ tribuerint, quod Tethyi erat adſcribendum. Præterea malo *capit hos munus*, quam *hoc*. annos videlicet.

V. 306. *Revireſcere*] *reviviſcere* contra metrum Priſcianus, & multi ex vetuſtioribus ſcriptis. *juveneſcere* ſeptem. quod arridet.

V. 305. *Idque petunt, pretiumque jubent ſine fine paciſci*] *pretium juvenis, juvenes, juveni, juvenem* libri veteres. Tu verſum totum hinc ablega: eſt enim ſpurius.

V. 309. *Animos rogantum*] elegantius omnino *rogantes.* quod Florentinus S. Marci, Neapol. ſecundus Mediceus, & prior Hamburgenſis agnoſcunt. ſic *dextram precantem* dixit Virgilius. Adi notas ad Epiſt. II. V. 93. mox pro *veſtri gregis* meliores *veſtras inter oves.*

V. 318. *Minuunt ea corporis artus, Cornuaque exurunt*] *minuunt en* Cantabrig. *minuunt è* unus meus: alius ex meis, & unus Ambroſ. *minuuntur.* & pro *exuerunt* alter Erfurtanus *exurit.* Grævianus *exſurgunt. exuitur* Berſmanni codex ſcriptus. Refinge,

——— *minuuntur corporis artus,*

*Cornuaque exuitur.*

familiari Græciſmo. quomodo vidi poſtea Farnabium ex neſcio quibus antiquis libris edidiſſe.

V. 321. *Laſcivitque fuga*] *fugam* Florentinus S. Marci, poſt τὸ *fuga* in Berneggeriano codice litera

erat eraſa. Puto *fugax* reponendum. Seneca Hercule Furente,

*Errat curſu levis incerto*
*Molli petulans hædus in herba.*

*agni petulci* Lucretio.

V. 325. *In Hibero flumine merſis* ] *gurgite* excerpta Calandræ, Lovan. & Genev. ut apud Virgilium libro XI.

*Ni roſeus feſſos jam gurgite Phœbus Ibero*
*Tingat equos.*

Columella lib. x.

——— *cum Phœbus equos in gurgite merſat Hibero.*

ſed & *flumine* ferri poteſt. ſic Homerus ubi agit de occidente ſole περικαλλέα λίμνην dixit. Tibullus libro III. itidem de Sole,

——— *Cæruleo laverat amne rotas.*

& libro II.

*Solis anhelantes abluit amnis equos.*

V. 330. *Cum rege ſuos cuſtodes* ] *ſuo* meliores, & mox *dederant cantus* pro *dederat.*

V. 333. *Quid nunc dubitatis* ] τὸ *nunc* in primo Vaticano à manu ſecunda extabat, veteri lectione eraſa. Forte *quid iö dubitatis.* quæ vox frequenter eſt corrupta, imprimis apud Martialem. apud quem pro,

*Ibis iö Romam tu peregrine liber.*

*Ibis nunc* repoſuerant pari modo homines inſciti.

V. 335. *In manibus veſtris vita eſt* ] Ne hic quidem verſus meo calculo inter Naſonianos eſt admittendus.

V. 344. *Subito tamen allevat artus* ] *cubito* excerpta Calandræ, unus Moreti, unus Argent. & unus Baſil. quod & Ciofanus jam monuit. *ſubitos artus* pri. Vatican. pri. Gronov. & Cantabr. Pont. lib III. Eleg. III.

*Territus in cubitum relevo mea membra ſiniſtrum.*

ſic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ſic & infra Met. VIII. IX. XI. Epiſt. Cydipp. & Faſt. II. Virgilius quoque in Ciri,

*Noctem illam ſic mœſta ſuper mœrentis alumnæ*
*Frigidulos cubito ſubnixa pependit ocellos.*

ubi *morientis* perperam legitur. Propertius libro I. Eleg. III.

*Sic ait in molli fixa toro cubitum.*

ubi malim reponi *nixa*. Virgilius,

*Ter ſeſe attollens cubitoque innixa levavit.*

idem Propertius paulo ante hac ipſa elegia,

——— *non certis nixa caput manibus.*

v. 347. *Natæ*] vetuſtiores *gnatæ.* & *quid vos* pro *quis*. pri. ſec. Pal. & ſex alii.

v. 350. *Merſit in undis*] *merſit ahenis.* rectius ſex ſcripti. Propertius libro II. Eleg. I.

*Colchis Iolciacis urat ahena focis.*

v. 351. *Quæ niſi*] *Quod niſi* rectius meliores.

v. 353. *Pelion umbroſum Philyræaque tecta*] *Philyreïa tecta* prior Hamburg. Arondel. aliique complures. optime. ſic libro III.

*Quid faciat? repetatne domum regalia tecta?*

ita paſſim noſter.

v. 358. *Reliquit*] *relinquit* meliores.

v. 360. *Nati furta juvencum*] multi ex melioribus *raptum furta juvencum. prati furta* pri. Medic. & duo alii.

v. 362. *Quaque pater Coryti*] *Corythi*, κορυθὸς Græcis. Paridis & OEnones filius. pro *tumulatus arena eſt*, ex melioribus *tumulatur.*

v. 369. *Cartheïa mœnia Cææ*] *Ceæ* legendum. Græcis Κεῖος, Cea Latinis.

v. 372. *Inde lacus Hyries videt, & Cygneia Tempe*] Hujus fabulæ qui meminiſſet neminem vidi præter Antoninum Liberalem. is ex Nicandri ἑτεροιουμένων libris narrat Metamorphoſi XII. apud quem Θυρίη eſt non ὑρίη. unus ex meis *videt hæc.* unus Medi-

ceus *vidit &c.* Puto,

*Inde lacus Hyries adiit, Cycneia tempe.*

ſic paulo ante habuimus *Pelion Philyreïa tecta.* pro *Phyllius* multi veterum *filius.* Scribe *Phylius.* φύλιος eſt Antonino Liberali multis locis.

v. 376. *Stricto toties iratus amore*] *ſtracto* unus Mediceus. Forte pro *tracto*, id eſt, dilato. Naugerius, Conſtantius Fanenſis, & Ciofanus *ſpreto* in ſuis invenerant. quod ſequor.

v. 381. *Servatum neſcia*] Florent. S. Marci, Bernegger. & prior Hamburg. *ſervari.* Puto *ſervati*, quod in uno Mediceo extabat. & paulo ante *in aëra* non *aëre* meliores. ſic & poſtea meliores,

*Eumelique domum lugentis in aëra natam.*

v. 384. *Ophias*] Scaliger *Iphias.*

v. 385. *Latoidos*] *Letoidos* primus Palat. primus Vatic. primus Medic. Florent. Neap. Urbin. & octo alii. ſic ſæpe in antiquis libris apud noſtrum, ut ſuo loco monebimus. Triſt. lib. III. Eleg. II. λητοΐδος Græcis. pro *aſpicit*, quidam ex vetuſtioribus *attigit* vel *aſtitit.* & mox *Cyllene* pro *Cyllena* iidem. Noricus *adſtat in arva.*

v. 391. *Reſpicit*] Puto *Deſpicit.* pro *tumidam Phocen* quoque ſex ſcripti *timidam*. quanquam nec male *tumidæ* dicantur Phocæ. cum tumido & inflato ſint corpore. In duobus *nitidam.*

v. 396. *Flagrantemque domum regis male vidit utroque*] *utrumque* tredecim ex vetuſtioribus. Unde ſagaciſſimus Gronovius veram lectionem unius literæ mutatione eruebat,

*Flagrantemque domum regis mare vidit utrumque.*

de Iſthmo Corinthiaco agit. de quo noſter Epiſt. Phædræ,

*Et tenuis tellus audit utrumque mare.*

Propertius libro III. Eleg. XX.

*Iſthmos qua terris arcet utrumque mare.*

v. 398.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 398. *Vltaque ſe male mater*] Hic etiam verſus pro genuino vix cenſendus.

v. 402. *Innexamque alis*] *Innixamque* prim. ſec. tertius Medicei. Florentino S. Marci, Urbin. Neapolit. Bernegger. aliique multi. quod verum eſt. ſic *ceratis niti pennis* apud Horatium libro IV. Ode II.

v. 408. *Echidneæ canis*] *Lethei* tres ex melioribus.

v. 415. *Cerberon attraxit*] *abſtraxit* rectius prim. Palat. multique alii. Sophocles apud Ciceronem de Hercule,

*Hic è Tartarea tenebricâ abſtractum plaga*
*Tricipitem eduxit Hydra prognatum canem.*

v. 419. *Quia naſcuntur*] *naſcantur* cum uno Baſil. & tum mox *vocent* pro *vocant* ſcribendum.

v. 427. *Attonitus tamen eſt ingens*] *tamen eſt geniti* vel *lethi* veteres plerique. pro *tamen* unus meus & unus Leid. *tantum*. Scribe,

*Attonitus tantum, lethi diſcrimine parvo,*
*Committi potuiſſe nefas.*

Virgilianum hemiſtichium lib. III.

*Inter utramque viam, lethi diſcrimine parvo,*
*Ni teneant curſum.*

lib. IX. —— *lethi diſcrimina parva*
*Dant animos.*

lib. X. —— *ſed certior auctor*
*Advolat Æneæ, tenui diſcrimine lethi*
*Eſſe ſuos.*

Columella libro X. de malis Perſicis,

*At nunc expoſiti parvo diſcrimine lethi*
*Turbatus.*

Silius libro XII.

*Avehitur raptus ductor diſcrimine lethi*
*Ambroſios præbent ſuccos oblita nocendi.*

ſic contra *vitæ diſcrimen* lib. X. noſter,

*cara-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*—— caræque jubet diſcrimine vitæ*
*Conjugium petere hoc.*

v. 436. *Quodque ſuam ſecurus arat*] *ſuum* duo veteres. Scribe *ſuus ſecurus* cum Dionyſio Salvagnio Boëſſio, & noſtro Gronovio. de ſue Cromyonio res eſt notiſſima. *Securus amorum Germanæ* apud Virgilium. Elegans ſecundi caſus uſus eſt & frequens apud optimos ac elegantiſſimos ſcriptores. Non abſimile mendum ex Valerio Flacco tollendum lib. VI. v. 266.

*Parte alia infeſtis (nam fors advexit) in armis*
*Styrus adeſt, lætusque viri cognoſcit Anauſin.*

ſic ſcribendum. non *fors adjunxit* & *lætuſque virum*. Pleni horum Virgilius, Statius, hic ipſe Flaccus, & præ cæteris Silius Italicus. vulgata lectio vehementer friget. pari modo *lætus opum* apud eundem Valerium lib. III.

*Lætus opum paciſque meæ, tutuſque manerem*
*Quis genitor materque locis.*

& libro I. v. 485.

*Ductor ovans lætuſque doli cognoſcit Acaſtum*
*Horrentem in jaculis.*

ita & ibi cenſeo ſcribendum. Vulgati *avens lætuſque dolis agnoſcit.* nam quod apud eundem Valerium lib. VI. v. 74. *Mœſta necis* legitur, locus eſt mendoſus,

*Mœſta necis ſævæ luco reditura Dianæ.*

cum ſcribendum ſit,

*Mœſta, nec in ſæva lucos reditura Diana.*

ita *lætum animi & ingenii Marcum Marcellum* Velleius Paterculus vocavit libro II.

v. 441. *Cerealis Eleuſis*] *Eleuſin* prim. tert. quart. Medicei. pri. ſec. Pal. pri. Reg. prior Erfurt. Noricus, quatuor alii. de quo ad Epiſt. IV. *Cepheſias* quoque *ora* meliores, non *Cephiſias.*

v. 442. *Occidit ille ſcinis*] *Sinis.* Græcis Σίνις. de quo ad Epiſt. II. certe *ſenis* eſt in nonnullis Mſſis.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 450. *Facta prement* ] *premant* meliores.

v. 451. *Bacchi tibi ſumimus hauſtus* ] malebam aliquando *ducimus*. vide Notas lib. XII. v. 316.

v. 454. *Nulla eſt ſincera voluptas* ] *nulli eſt* unus meus. *nulli* Regius alter. & poſtea *ſollicitique aliquid* non *ſollicitumque* unus Mediceus.

v. 460. *Ante tamen bello* ] *ante bellum* cum tertio Mediceo & quinque aliis.

v. 461. *Quaque patent aditus* ] *patens* multi ex vetuſtioribus. ſed probe Florentinus S. Marci à manu prima, *Quaque potens habitus*. claſſe nimirum.

v. 464. *Hinc humilem Myconen* ] *Myconen* ex ſcriptis. adi Notas ad Epiſt. XXI. v. 81.

v. 465. *Florentemque Cythnon*, *Scyron* ] *Florentemque Tyron*, *Cypron*. vel *Cyprum* ſcripti plerique. unus Thuan. *Florentemque Chiron*. tres *Ciron*. Forte *Siphnon*, & pro *Scyron*, lego *Syron*. quanquam utraque inter Cycladas recenſetur. Certe priorem in *Syros* producendam eſſe conſtat ex Strabonis libro x. & Euſtathio in Odyſſeam & in Periegeten.

v. 466. *Quaque impia prodidit arce* ] *quamque Arne* vel *Arnen* vetuſtiores, vel, *quaque Arnen*. Latet mendum. mox *nigra pedem* non *pedes* in melioribus.

v. 470. *At non Oliaros* ] In longe vetuſtiſſimo Virgilii codice bibliothecæ Mediceæ lib. III. Æn. *Olearos* ſcribitur. quomodo & alii cum hoc Mediceo, quotquot videre contigit codices. Ὠλέαρος etiam Straboni eſt. at Stephano & Ptolemæo Ὠλίαρος.

v. 475. *Æginam* ] *Æginan* Junianus.

v. 477. *Expetit* ] *Excipit* Florent. S. Marci, Neap. Urbin. pri. & ſec. Pal. Cantabrig. pri. Gronov. uterque Erfurt. aliique complures. duo *Expedit*. in nonnullis vetus lectio penitus eraſa. an *Percupit*? an *Exigit*, cum uno meo? Sed verius *Rex cupit*. vel *Plebs cupit*.

v. 483. *Gnato* ] ita vetuſtiores.

v. 488. *Cecropidis hac eſt tellus* ] *eſt hac* meliores.

v. 491. *Etiamnum*] ita præſtantiores tam hic quam paulo poſt. *dedere* quoque pro *dederunt*.

v. 493. *Et portus intrat amicos* ] *in portus* Florent. S. Marci, Neap. ſec. tert. Medic. Spir. Oxon. & octo alii. Lege *in portuſque* cum Urbinati & altero Hamburgenſi. ſic *intrare in domum*, *in Capitolium*, paſſim apud ſcriptores optimos, imprimis Ciceronem. Martial. lib. III.

*Intrare in iſtum ſola fax poteſt.*

lib. IV. idem,

*Nec madidos intret penetrabile frigus in artus.*

v. 500. *Et dextra* ] *A dextra* ex iiſdem.

v. 502. *Poſtquam congreſſi, primi ſua verba tulerunt Cecropidæ* ] *congreſſu primo* multi veteres. quidam *congreſſi primo* vel *primum*. *Congreſſus primi* opt. Florent. & Neapol. prim. ſec. Palat. prim. Vatican. tert. Medic. prior Hamburgenſis. aliique nonnulli. Scribe,

*Poſtquam congreſſus primi ſua verba tulerunt,*
*Cecropidum Cephalus peragit mandata.*

ſic ſupra,

——— *neque enim conjunctior ulla*
*Cecropidis hac eſt tellus.*

v. 507. *In capulo regni* ] Scribe *in capulo ſceptri*. quomodo unus Baſil. & unus Bonon. in priore Erfurtano pro Gloſſa id erat adſcriptum. ſec. Pal. & unus Baſil. *in ſceptro regni*. Noricus pro diverſa lectione, *in capulo gladii*.

v. 519. *Dicite & omnis eat rerum ſtatus* ] pro *omnis eat*, pri. Pal. pri. Medic. Arondel. Hamburg. & octo alii, *ait*. *erat* Cantabr. & alii duo. totidem *erit*. *eait* prim. Ambroſ. *& omnia quæ* veterrimus Florentinus à manu prima. Locus mendi ſuſpectus. Fontem erro-

ris

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ris indagemus. Scriptum primo fuerat, *comnis* pro *communis*. unde perperam iterata ultima τȣ̃ *Ducite* proxime præcedentis litera, *& omnis* factum. Deinde fulciendo verſui τὸ *ait* ex Gloſſa interlineari additum, quod poſtea in *eat* mutatum eſt, cum ſenſum commodum non efficeret. *communis rerum ſtatus iſte meàrum eſt.* mihi videlicet cum Athenis. hinc & *communicare*. ſimilis uſus τȣ̃ κοινȣ̃ apud Græcos. Epiſtola Acontii,

*Hæc mihi ſunt tecum, tibi ſunt communia mecum.*
*In bona cur quiſquam tertius iſta venit?*

ſic *communis Græcia* apud noſtrum lib. XIII. & Cornelium Nepotem vita Alcibiadis. apud eundem vita Ariſtidæ, *commune ærarium* & *communis claſſis*, *in commune conſulere* paſſim apud ſcripores.

V. 511. *Robora nam deſunt ſuperat mihi miles & hoſti*] imo *non deſunt* cum melioribus. poſtea *hoſtis* pri. Pal. tert. Medic. prior Erfurt. uterque Hamburg. Florent. S. Marci, Neapol. Urbin. & duodecim alii. primus Vatican. *hoſtes. hoc eſt* Excerpta Calandræ. pro *ſuperat* quinque *ſupereſt*. Scribo,

——— *Superat ſat militis, hoſpes.*

ut τὸ *mihi* ex cognatione literarum vocis proximæ, vel ex gloſſa interlineari in contextum irrepſerit. *hoſpes*, in *hoſtes* facile depravari potuit. unde *hoſtis* poſtea, atque ex eo *hoſti* factum ſit. mox lego,

*Imo ita: ſic, Cephalus, creſcat tua civibus opto*
*Urbs, ait: ut veniens equidem modo gaudia cepi.*

vel *Res ait* cum Cantabrig. fragmento Boxhorn. & Sixiano libro. quomodo ſupra,

——— *rerum ſtatus iſte mearum.*

*rem Danaam* ſimiliter dixit lib. XIII. noſter, & *rem Romanam* Virgil. Æn. VI.

V. 519. *Fortuna ſecuta eſt*] *ſequetur* pri. Gronov. & excerpta Langermanni. in narratione mea videlicet. quod placet. nec aliter Grævianus pro diverſa lectione.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 521. *Morer vos*] Florent. S. Marci, prim. Vatican. prim. Medic. & duodecim alii, *moreris*. tres *morer te*.

v. 528. *Exitium ſuperabat opem, quæ victa jacebat*] ſic Florentinus S. Marci, & alii duo. In reliquis *opes victaque jacebant*. Valde metuo, ne hoc poſterius hemiſtichium ſit ab aliena manu, quæ ſupplere verſum à Naſone mutilum relictum voluerit. niſi videtur reſcribendum, *ſpes victa jacebat*. ut ex *opem ſpes*, *opes* ſit factum. Certe in primo Gronoviano *victaque jacebat*. ſic noſter lib. I.

*Victa jacet pietas.*

paulo ante malim *arte medenti*, quàm *medendi*. pro arte medicâ. ut lib. XV. *artes nil poſſe medentum*. & epiſt. OEnones, *radixque medenti Utilis*, non *medendi*.

v. 531. *Quater plenis explevit cornibus orbem*] *junctis cornibus* primus Gronovii & alter Hamburgenſis. bene. *implevit* quoque idem primus Gronovianus, ſecundus Palatinus, & duodecim alii. ſic libro II.

*Luna quater junctis implerat cornibus orbem.*

& lib. II. Faſtorum,

*Luna novum decies implerat cornibus orbem.*

Seneca Hippolyto de Luna,

*Cum ſuos ignes coëunte cornu*
*Junxit.*

ſic contra *dividua Lunæ cornua*. de quibus Notæ ad lib. IV. ſupra. Vidit jam veram hujus loci lectionem doctiſſimus Gronovius Obſervat. lib. IV. cap. XV.

v. 533. *Spirarunt æſtibus Auſtri*] *æſtus* jam præceſſerat. quare verius tres noſtri, unus Thuan. & unus Ciofani *flatibus*. noſter lib. XI.

*Auſter & ingenti jactatam flamine ſolvit.*

Cicero Arateis,

*Aram*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Aram, quam flatu permulcet ſpiritus Auſtri.*

Plura Triſt. lib. I. Eleg. X. ubi de navi *propulſaque flatibus Auſtri*, ut quidem codices nonnulli.

V. 537. *Aviumque boumque*] *oviumque* recte vetuſtiores. nam de quadrupedibus eſt ſermo. deinde *Strage canum primâ* rectius duo Medicei & unus Bononienſis, quam *primo*.

V. 544. *Degenerat palmæ*] alii *Degener ad palmas*. at vetuſtiores magno numero *Degenerat palmas*. quomodo & Zinzerlingus Promulſide Criticâ. Adi omnino Notas noſtras lib. III. Pont. Eleg. I.

V. 545. *Morbo moriturus inerti*] veteres multi *letho inerti*. plures ex vetuſtioribus *longo inerti*. Scripſerit fortaſſe Naſo, *languore obiturus*, vel *torpore*. quia *languor* ſequitur.

V. 548. *Agriſque viiſque*] *jugiſque* duo Medicei.

V. 550. *Mira loquar*] *loquor* meliores.

V. 556. *Et ductus anhelitus igni*] *igne* plurimi veteres, quos inter Oxon. prim. Gronov. prim. Hamburgenſis. *oris* prim. Moret. Arondel. & alii quatuor. quatuor itidem *ore*. Legendum arbitror *& ductus anhelitus ægre*. Virgilio,

*—— laſſos quatit æger anhelitus artus.*

Lucilius apud Nonium in *Deponere*,

*Exſpirans animam pulmonibus æger agebat.*

ſic *ægre reſpirare*.

V. 557 *Tepidiſque arentia ventis ora*] *trepidiſque ventis* prim. Vatican. prim. Baſil. ſec. Medic. & Neapol. niſi quod in illis duobus poſterioribus pro diverſâ lectione *venis*. *venis* quoque Cant. ſec. Pal. prim. & tert. Medic. prim. Moreti, & complures alii. Scribendum *trepidiſque venis*. atque ita prior Hamburgenſis. libro VII. de Marſya,

*—— trepidæque ſine ullâ*
*Pelle micant venæ.*

vide

vide Notas lib. III. v. 125. de peſte Virgilius Georg. III.

*Nec via mortis erat ſimplex : ſed ubi ignea venis*
*Omnibus acta ſitis miſeros adduxerat artus.*

mox pro *auraque graves captantur hiatu* malim *gravi hiatu.* quod Baſileenſis unus confirmat.

v. 565. *Atque ſalutis Spes abiit* ] *utque* cum Florentino S. Marci, primo Vatic. Calandrino, aliiſque multis.

v. 567. *Et nulla, quid utile cura eſt* ] *& cura, quid utile, nulli eſt* rectius tertius Mediceus.

v. 571. *Inde graves multi* ] *graves morbo* multi ex vetuſtioribus. Mihi verſus hic cum proxime ſequenti nonnihil ſunt ſuſpecti. nam quid ſibi volunt iſta, *aliquis tamen haurit & illas*, cum paulo ante è puteis bibiſſe jam dixerit? quare malebam olim, *aliquis tunc haurit & illas. Jamque graves multi* Cantabrig. non male.

v. 577. *Et quia cauſa latet, locus eſt in crimine notus* ] alii *in crimine totus.* vel *morbi*, vel *magno.* prim. Gronov. *natus.* Florent. S. Marci, Neapol. Urbin. prim. Medic. tres alii cum Norico, *parvus. parvo*, pri. Vatic. Bernegg. ſec. Medic. & duo alii. *pravo* Cantabr. & primus Gronovii. mihi τὸ *morbi* placet imprimis. niſi ſcribas,

——— *locus eſt in crimine: totis*
*Semanimes errare viis.*

vel *notis viis.* Sed, ne quid diſſimulem, etiam hic verſus inter ſuſpectos referendus.

v. 579. *Terraque jacentes* ] *terræque* rectius Arond. & duo alii.

v. 681. *Membraque pendentis tendunt ad ſidera cœli* ] *tendentia ſidera* Florent. S. Marci, *tendentia ſidere* pri. Medic. *tendentes ſidera* pri. Pal. *pendentia ſulera læti* Spirenſis. alii aliter. Piget enim in his quiſquiliis hærere. Eſt videlicet verſus ſcuticâ dignus, non Naſoniana elegantiâ.

v. 582.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 582. *Hic illic ubi mors deprenderat exhalantes* ] Etiam hic ejiciendus, tanquam minime Latinus, niſi emendatione placet ſuccurri, ut reſcribatur,

*Hic, ubi mors, animam, deprenderat, exhalantes.*

v. 583. *Aut quid debuit eſſe, Ni vitam odiſſem* ] *Ut vitam* plerique vetuſtiores. Florentinus S. Marci, & Urbinas, *an quod debuit.* Neapolit. *an quid.* Scribe,

*Quid mihi tunc animi fuit: an, quod debuit eſſe,*
*Ut vitam odiſſem?*

libro v. *Quid mihi tunc animi miſera fuit? anne, quod agnæ eſt?*

pro *odiſſem* Zulichemianus *odirem* ἀρχαϊκῶς.

v. 586. *Cum putria motis Poma cadunt ramis*] Conjiciebam aliquando *cum mitia.* id eſt, matura. de qua voce Faſt. lib. II. v. 286. plurimi veteres *putrida.* ſec. Medic. *putrea.* primus Medic. & unus meus *patria.* unus Bonon. *putea.* unus Thuanus *Punica.* ſed *putria* bene ſe habet. Poma enim putreſcentia facillime fluunt ex arbore.

v. 591. *Pro nato* ] *gnato* vetuſtiores.

v. 601. *Fibra quoque ægra notas veri perdiderat* ] *Prodiderat* ſecundus Palat. & ſeptem alii cum Norico.

v. 606. *Ultroque vocant venientia fata* ] *vehementia* unus Argent. an *renuentia?* ſic *renuente deo aliquid facere* apud Propertium & Martialem. Vide Notas lib. IX. v. 506.

v. 613. *Natorumque virumque animæ* ] *Natorum matrumque* duo veteres, & editiones nonnullæ. Legendum, *Natarum matrumque*, vel *Natorumque patrumque.*

v. 616. *Si te non falſa loquuntur Æginæ amplexus quondam ſub Aſopidos iſſe* ] prima in *Aſopus* producitur, ut Amor. lib. III. Eleg. II.

*Quid referam Aſopon?*

unde

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

unde apparet hanc lectionem ferri non poſſe. Scripti magnâ ex parte, ut & alii obſervant,

*Iſſe ſub amplexus Æginæ Aſopidos olim,*

vel *ignem*. Nec pauciores,

*Iſſe ſub amplexus quondam Aſopidos Æginæ.*

unde legendum olim conjiciebam,

*Iſſe ſub amplexus Aſopidos Æginai.*

ut Ennii aut alterius antiqui poëtæ hemiſtichium exprimat. Alii codices aliter. ſed quid ſibi vult *non falſa loquuntur*? Sordet mihi hæc locutio. Quare accedo optimo Florentino S. Marci, in quo,

*—— ſi te non falſa loquuntur*
*Dicta, ſub amplexus Æginæ Aſopidos iſſe.*

neque aliter unus Ambroſianus. huc alludit etiam primi Vaticani ſcriptura,

*Iſſe ſub amplexus Æginæ Aſopidos iſſe.*

v. 622. *Quæ das mihi pignoris omen*] *quod das mihi pignoris omen*, vel, *pignora numen* veteres plerique. Florent. S. Marci, duo Palat. prim. Gronov. & ſex aut ſeptem alii. *quod das mihi, pigneror, omen*. verè. ſic apud Ciceronem Philipp. XIV. *Mars ipſe in acie fortiſſimum quemque pignerari ſolet*. Vide Nonium in *Pignerari*. ita etiam in Indice Lucretiano Gifanium reſtituiſſe jam video, voce *Porgere*. paulo ante pro *tonitruque ſecundo* pri. Medic. & quatuor alii, *tonitrumque ſecundum*. Forte,

*Ille notam fulgurque dedit tonitrumque ſecundum.*

ut ſit appoſitio. ſic contra apud Claudianum bello Gildon.

*—— adverſamque notam duxere futuri.*

*tonitrum* pro *tonitru* etiam alibi habes. ut *cornum* pro *cornu*. libro XIV.

*—— tonitrumque ſecutæ*
*Cum ſaliente graves ceciderunt grandine nimbi.*

atque ita paſſim Lucretius.

v. 629. *Inania mœnia ſupple*] alii *comple*. ſeptem

*reple*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*reple.* eſt enim communis ſyllaba. Virgil. lib. XI.

*Evandrum, Evandrique domos & mœnia replet.*

ita vetuſtiſſimus Florentinus, aliique ex præſtantioribus. non *complet.* mox dicet,

—— *ſed non replenda eſt curia verbis.*

V. 637. *Et rami totidem*] *ramos* omnino legendum cum uno meo, uno Mediceo, & Gryphiana editione. atque ita Naugeriani codices.

V. 638. *Pariterque tremiſcere motu*] Scribe *parilique motu.* quæ vox Naſoni noſtro in deliciis. libro V.

—— *parilique irata colonos*
*Ruricolaſque boves leto dedit.*

lib. VII. *Arte ſuum parili revireſcere poſſe parentem.* libro VIII.

*Quoſque alios parili fuerat dignatus honore.* & mox,
*Sed pia Baucis anus, parilique ætate Pilemon.* XIV.
*Optantemque eadem parilique cupidine captam.*

lib. X. —— *parilique ex ære nitebant*
*Auribus è geminis circum cava tempora baccæ.*

qui locus vulgo mendoſiſſimus circumfertur. *noctes pariles diebus* apud Lucretium, & *parili ratione.* uſus etiam Cicero in Arateis hac voce. ſic & *diſparile* apud eundem Tullium alioſque ſcriptores occurrit.

V. 640. *Creſcere quod ſubito majus majuſque videtur*] *videri* meliores magno numero. quos inter Florentinus S. Marci, qui etiam *deſubito.* quomodo & Urbin. uterque Erfurt. prim. Palat. prim. Vatican. prim. Gronov. Oxon. & octo alii. Vide Nonium in *Deſubito*, qui monet Ciceronem eâ voce uſum. at tertius Medic. pri. Moreti, pri. Baſ. pri. Hamburg. & decem alii, *dehinc ſubito.* quod placet. Scribe,

*Creſcere dehinc ſubito, & majus majuſque videri.*

ut apud Statium,

*Dehinc ſociare choros, caſtiſque accedere ſacris.*

nisi mavis *Creſcere dein ſubito.* qua voce Catullus non ſemel uſus eſt. Silius libro XV.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Celſus ceu primâ refloreſcente juventâ*
*Ibat conſul ovans, major majorque videri.*

v. 648. *Somni eſſe, venit Telamon properus* ] *ſomni. Ecce venit* duo Pall. aliique complures. concinnius. nec invenuſtè Lovanienſis & alter Twiſdenius, *Ecce meus.* ut τὸ *venit* ſubintelligatur. ſed nec male unus Ambroſ. *dum ſuſpicor has quoque ſomnum.*

v. 652. *Aſpicio, noſcoque* ] ita vetuſtiores magnâ ex parte. niſi quod prim. Pal. *noſcique.* Cantabrig. ſec. Palat. prim. Gronov. Arond. multique præterea, *nos mox adeunt.* pri. tert. Medic. ac alii decem, *nos hiique adeunt.* alii aliter. Scribo, *Aſpicio agnoſcoque.* lib. XI.

*——— vidi, agnovique, manumque*
*Ad diſcedentem, cupiens retinere, tetendi.*

v. 657. *Parcum genus eſt* ] melius ſex ſcripti *parcumque genus.* pro *quod reſervet* Florent. S. Marci, *qui reſervent.*

v. 663. *Lucis pars optima menſæ* ] *pars ultima* pri. & ſec. Palat. Calandr. duo Regii, aliique ſeptem. bene. nam prandia vetuſtiori ævo prorſus ignota.

v. 670. *Viros ad bella legebant* ] in plurimis veterum, *movebant, monebant, parabant, regebant.* in aliis, *gerebant, vocabant, premebant.* Fruſtra. hinc *delectus* ſeu *dilectus militum.* in uno tamen Palatino, pro diverſâ lectione *ciebant.* non male.

v. 672. *Cum quis ſimul ipſe reſedit;* ] ita diſtingue. *ſimul* pro *ſimulac.* de quo Faſt. IV. v. 496. *ducit* pro *duxit* meliores.

v. 673. *Aſpicit Æoliden* ] *Eioniden* legunt viri eruditi. ut & libro VI.

*E quibus Eionides Cephalus te conjuge felix*
*Procri fuit.*

Deionei filium Cephalum facit Callimachus hymno in Dianam, Apollodorus, Antoninus Liberalis, Palæphatus, Tzetzes Chiliad. fab. XX, Euſtathius in Homerum, Hyginus fab. CLX Mercurii ex Creüſa

Erechthei

Erechthei filia natum ait. ſic & fab. CXCVIII. Niſum Deionei filium facit, & fab. CCLXX. *Pandionis filium.* quod ipſum quoque pro *Deionei* mendoſum, vel *Deionis.* Scholiaſtes Euripidis ad Hippolytum, Κέφαλος εἷς ἦν τῶν ἐξ Ἐνδυμίωνος. ſatis perplexe. ſed legendum τῶν ἐξ Δηϊονέως, vel Δηϊόνος. Nam Apollodoro Δηΐων non Δηϊώνους dicitur, ut & Antonino Liberali, atque Hygino. Hunc Phocidi imperaſſe idem Apollodorus teſtatur. Apud Hyginum fab. XLVIII. male Cephalus *Deionei filius* dicitur pro *Deionis.* quomodo bene fab. CCXLI. & CCLXXIII. apud eundem extat. Callimacho eſt Κέφαλος Δηϊονίδης. Apud Apoſtolium parœmia Τελμησία ἀλώπηξ, Cephalus Δήϊνος υἱὸς dicitur pro Δηϊόνος· corrupte etiam. Fuerunt itaque, qui pro *Æolides. Eionides* ſcribendum cenſerent. *Eioneus* enim & *Deioneus* iidem. Tzetzes Chiliad. IX. hiſt. CCLXXIII.

> Ἰξίων ὁ Φλεγύου παῖς, ὢν Λαπιθῶν ἐκ γένους,
> Ἔσχε πρὸς γάμον σύμβιον Δῖαν Δηϊονέως
> Ἄλλοις ἠϊόνεως δὲ, παρεγγραφῆς τοῦ δέλτα.

quomodo *Thamyris* idem cum *Amyri.* Apud Suidam certe, Zenobium, Diogenianum ac Apoſtolium in parœmiis modo Ἄμυρις μαίνεται, modo Θάμυρις μαίνεται occurrit. Et ſane diſcrimen nominis Euſtathius quoque notavit ad Iliados B. v. 595. Cæterum mihi lectio vulgata non videtur ſollicitanda. Apud Apollodorum enim Deioneus vel Deion, inter liberos Æoli recenſetur cum Cretheo, Siſypho, Athamante, Salmoneo, Magnete & Periere. Scholiaſtes quoque Homeri in Odyſſ. Λ. Τυρὼ ἦλθε παρὰ Δηϊονέα τὸν θεῖον. ὁ δὲ καταχὼν αὐτὴν εἰς θεραπαινίαν δίδωσι Κρηθεῖ τῷ ἀδελφῷ. ubi Cretheum & Deioneum fratres habes. Cretheum autem Æoli fuiſſe filium ex auctoribus ſatis liquet. Alius eſt Deioneus apud Plutarchum in Theſeo, Euryti regis OEchaliæ filius, Ioles frater; qui Perigunen Sinidis latronis filiam à The-



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ſeo compreſſam duxit uxorem. *Miletus* quoque *Deionides* noſtro dicitur Metam. libro IX. Cæterum Mercurii filium à nonnullis habitum Cephalum ex Hygino & Apollodoro jam patet. Quare ſollicitanda non eſt lectio apud noſtrtum lib. III. Artis Amatoriæ,

*Ecce redit ſylvis Cephalus Cyllenia proles.*

Apollodorus matrem ei Herſen quoque aſſignat.

ibidem. *Ignota ex arbore* ] *ignara* pri. Ambroſ. pri. Moreti ſec. Palat. & quatuor alii. ſic Tacitus ſæpe pro ignota. Vide Triſt. III. Eleg. VIII. Gellius quoque libro IX. cap. XII. notat *ignarum* dici tam qui ignoratur quam qui ignorat. ſic & apud Virgilium Eclog. VI. Vaticanus codex literis uncialibus ſcriptus,

*Rara per ignaros errent animalia montes.*

v. 674. *Ille locutus* ] *ante* multi. Puto *inde.*

v. 688. *Quæ petit ille refert, & cætera nota pudore*] *pudori* in nonnullis vetuſtioribus. alii,

*Quæ patitur pudor, ille refert: & cætera narrat.*

vel & *cætera differt.* nonnulli utrumque verſum agnoſcunt. at Florentinus S. Marci,

*Quæ petit ille refert, cæterum narrare pudori.*

ſcripſerat, puto, noſter,

*Quæ petit ille, refert, ſed, quæ narrare pudori eſt,*
*Qua tulerit mercede, ſilet.*

ſcriptum fuerat *cæ* pro *quæ*, ex quo & *narra* procuderunt *cætera.* hic fons erroris. Vulgatâ lectione nihil inſulſius. mox *Poſſit credere* caſtigatiores.

v. 696. *Magnæ ſoror Orythyiæ* ] *raptæ ſoror* vetuſtiores plerique. Propertius libro II. Eleg. XXVI.

*Crudelem & Borean rapta Orythyia negavit.*

& libro III. Eleg. VI.

*Infelix Borea, raptæ memor Orythyiæ.*

noſter Amor. lib. I. Eleg. VI.

*Si ſatis es raptæ Borea memor Orythyiæ.*

Stat. Theb. XII. —— *raptæ qui conſcius Orythyiæ*
*Celavit Geticos ripis Iliſſos amores.*

in

in primo Gronovii, & Bernegger. pro diverſâ lectione *ſpartæ.* quod prim. Medic. & tert. & Spirenſis, & Noricus, alii duo quoque agnoſcunt. quod non intelligo, niſi *ſpretæ* reponas. à me videlicet. in priore Erfurtano *parvæ.* ſed τὸ *raptæ* ſequentia confirmant. mox *Dignior ipſa rapi* ex melioribus.

v. 699. *Hanc mihi junxit amor* ] *amor* in Urbinati erat repoſitum, veteri lectione penitus deletâ. Forte, *Hanc mihi junxit Hymen.*

v. 700. *Et nunc quoque forſitan eſſem* ] *at* plerique vetuſtiores. *haut* Florent. S. Marci, Thuan. & alii duo. *ac* tres. *ut* ſec. Mediceus. Forte,

——— *quin nunc quoque forſitan eſſem.*

v. 701. *Poſt ſacra jugalia* ] *acta* Urbin. Neapol. ſec. Medic. Scribe, *poſt pacta jugalia.* ſponſalia intelligit. quæ *pactum* ſæpe vocantur. lib. XIV.

——— *unoque duas ulciſcere pacto.*

ſic & ibi videtur ſcribendum. Statius Theb. VIII.

*Dum mea neſcio quo ſpondentur fœdera pacto.*

idem lib. III. ——— *nec te connubia cælo*

*Pacta, nec hæ quicquam lacrymæ, furibunde, morantur.*

ita emendandum. nam in membranis multis *Facta.* in libris vulgatis *Feſta.* in Achilleide,

——— *quid enim illicitis genialia rumpi*

*Facta dolis?*

ſic apud Silium libro XVII. inſulſe vulgo circumfertur, *facta hoſpita ſervet*, pro *pacta. connubia cælo pacta, pactos Hymenæos* Virgilius dixiſſet. hinc & *pacta* pro ſponſis. libro XIV. *pactaque furit pro conjuge Turnus. pacta virgo* Valerio Flacco.

v. 716. *Eſſe metus cepit* ] *Ecce* ex quatuor ſcriptis. & præcedenti verſu *Ut redeo*, pro *Dum.*

v. 721. *Quærere quod doleam ſtatuo* ] *quid doleam* multi veteres. tres *quo.* & *ſtudeo* Cantabrig. prim. Baſil. quart. Medic. prim. Erfurt. & duodecim alii.

v. 727. *Vix aditus per mille dolos ad Erechthida factus* ]



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*aditu facto* Florent. S. Marci, Bernegg. & unus Medic. probe. ita ſæpe peccatum. Val. Flaccus lib. I. initio,

—— *verſa proles tua pandet Idume*
*(Namque poteſt) Solymo nigrantem pulvere fratrem.*

ſic ſcribendum, vel *pandat*. *verſam Idumen* editiones nunc circumferunt, unde variæ conjecturæ promanarunt. nec diſſimile mendum ejuſdem Flacci codices inſedit libro V. v. 95.

—— *atque ea vix dum*
*Viſa viris: atrâ nox protinus abſtulit umbrâ.*

Stenelum videlicet. *atram umbram* vulgati fruſtra.

V. 728. *Ut vidi, obſtupui* ] Forte, *ut ſtupui*. conſule quæ notamus ad Epiſt. Medeæ v. 33.

V. 732. *Deſiderioque dolebat* ] *calebat* eleganter ſcripti majori ex parte. & mox *Conjugis abrepti* pro *erepti*. Silius libro III. *abripitur divulſa marito*. apud noſtrum libro x. *Abripit Iliaden* libri optimi. Val. Flac. lib. IV. —— *ut dictus perſtantem cernit in iſdem,*

*Abripit, & ſocios, quæ ſint ea promere cogit.*

hoc eſt, ſecum abducit. libro I.

*Non juvenem in caſus eademque pericula Acaſtum*
*Abripiam?* Propertius lib. II. Eleg. VIII.
*Ille etiam abreptâ deſertus conjuge Achilles.*

V. 740. *Dum cenſus dare me promitto loquendo* ] *pro nocte loquendo* plurimi veteres. *pro nocte paciſcor* Mureti excerpta & decem aut duodecim ex noſtris. quod ſecutus ſum. noſter in Amoribus,

*Parcite, formoſæ, pretium pro nocte paciſci.*

*pro nocte ſpopondi* ſec. Palat. tert. *ferendo*. unus Moreti *pro nocte locando*. forte *locanda*. ſic Amor. I. *ſæpe loca noctem*.

V. 741. *Muneraque augendo* ] Puto, *Munera ut augendo*.

V. 742. *Exclamo, male pacta tego, male tectus adulter* ] Mira lectionum diverſitas in hoc verſu. Spirenſis cum vulgatis facit, niſi quod in eo *pacta nego*. Vetuſtiores alii plerique,

*Ex-*

*Exclamo, male fictor adeſt, male fictus adulter.*

aut etiam *ego fictus.* vel,

*Exclamo mala pectora detego pactus adulter.*

vel, *Exclamo, male pacta ego ſum, male pactus adulter.* vel, *Exclamo mea pacta nego.* longe plura ſunt, quæ proferri poterant. ſed tædet hiſce ſordibus chartam inquinare. Puto ſcribendum,

*Exclamo, Male tectus ego en, male pactus adulter.*

niſi malis,

*Exclamo me faſſus, Ego en male pactus* (vel *tectus*) *adulter,*

*Verus eram conjux.*

quod verum eſt. Scriptum fuerat *Exclamo me pactus* pro *me faſſus.* vox utraque alibi etiam, præſertim in Faſtis, apud noſtrum nonnunquam confunditur. libro VIII. Met. *Faſſaque me flammaſque meas.*

V. 747. *Montibus errabat*] verſus nonnihil eſt ſuſpectus.

V. 752. *Hæc mihi confeſſo*] *Hoc* cum melioribus.

V. 755. *Tanquam ſi parva dediſſet*] Repone ex Florentino S. Marci, Spirenſi, Bernegger. & tribus aliis, *tanquam ſe parva dediſſet Dona.* tanquam ſe ipſam parvum dediſſet munus.

V. 757. *Quod nos ut cernis habemus*] ſcripti plerique, *manibus quod cernis habemus.* vel *quod cernis habere.* Scribe, *manibus quod cernis haberi.* vel, quod malo, *manibus quod* (*cernis*) *habemus.* ut in illo Maronis,

*Ille (vides) purâ juvenis qui nititur haſtâ*

*Proxima ſorte tenet lucis loca.*

vidit jam veram lectionem Gronovius Obſervat. lib. IV. cap. XVIII. qui illic adeundus.

V. 759. *Accipe mirandum*] Scribe vel invitis libris,

*Accipe: mirandi novitate movebere facti.*

niſi *monſtri* malis cum Arondeliano. ſic *mirabile monſtrum* lib. V. v. 258. ubi Notæ noſtræ videantur.

V. 761. *Carmina Naïades non intellecta priorum Sol-*

*vunt ingeniis* ] Hæc nihili ſunt. Conatus tamen eſt locum illuſtrare Janus Parrhaſius Epiſt. Quæſt. XXXVIII. Quæ enim iſtæ Naïades fatidicæ? pro *Solvunt*, prim. Gronov. pri. Ambroſ. Arond. & alter Erfurt. *Solverat*. unde veram lectionem ſum ſubodoratus. Florentinus S. Marci, & Spirenſis *ſolvitur*. In tertio Mediceo aliiſque nonnullis vox *Naïades* in litura cubabat. tres quatuorve *Naïadum*. Lege minimâ mutatione,

*Carmina Laïades non intellecta priorum*
*Solverat ingeniis.*

De OEdipo Laii filio agitur. ſequentia diſtinctione ſunt juvanda, ut vates illa obſcura, quæ jacebat præcipitata, non ſit Themis, ut in vulgatis libris, ſed Sphinx. quare; *non talia linquit multa* cum melioribus reponendum, pro *nec talia liquit*. Omnia jam plana ſunt & perſpicua. Inciderat tamen antiquus quoque auctor argumentorum in haſce fabulas editorum, in mendoſos codices. ut errorem de Naïadibus inveteratum eſſe appareat. de *Laïade* aliquid hic loci viſus eſt deprehendiſſe Jacobus Taurellus, teſte Ciofano. ſed quid ille vellet, bonus Ciofanus non intellexit.

v. 765. *Protinus Aoniis immiſſa eſt bellua Thebis* ] *immittitur bellua* à manu prima Neapol. & uterque Hamburgenſis, & Berneggerianus. *immittitur altera* Florentinus S. Marci, & Spirenſis. mox pro *pecorique ſibique*, idem *pecorumque ſuumque*. alii aliter. at Cantabrig. pri. Gronov. ſec. Medic. Spir. & complures præterea; *pecorumque ſuoque*. quod verum eſt. niſi malis cum duobus *pecoriſque ſuoque*. quo multi ex vetuſtioribus alludunt, atque eos inter prim. Palat. in quibus, *pecorique ſuoque*. *multi* etiam pro *multis* Zulichemianus & *Rurigenæ* caſtigatiores pro *Ruricolæ*. Scribe,

*Protinus Aoniis immittitur altera Thebis*
*Peſtis: & exitio multi pecorumque ſuoque*
*Rurigenæ pavere feram.*

de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

de vera hujus loci ſcriptura oportune me monuit vir in reſtituendis veterum ſcriptorum depravatis locis feliciſſimi ſucceſſus noſter Gronovius, cum in prima editione *immittitur altera*, *pecorumque ſuoque* & *rurigenæ* exprimendum curaſſem. *peſtis.* ut lib. XI. *peſtis Nemeæa* pro leone Nemeæo. ita enim libri nonnulli veteres illo loco. Neque aliter paſſim principes poëtæ.

v. 769. *Poſitarum lina plagarum*] *pictarum* non male Baſileenſis primæ notæ. Ep. OEnon.

*Retia ſæpe comes maculis diſtincta tetendi.*

Senecæ *Picta rubenti linea pinna* in Tragœdiis dicitur. Hanc formidinem etiam appellabant, quæ variis plumarum coloribus diſtinguebatur. videndi Gratius & Nemeſianus in Cynegetico. hinc noſtro in Remedio Amoris, *varia formido* dicitur. Ennodio in Epiſtolis *mentita pennarum formido diſcoloribus fucis.* eadem & *metus* Latinis, & φόβος Græcis. ſed de his accurate ad Gratium doctiſſimus Vlitius noſter.

v. 771. *Quos illa ſequentes*] *quas* pri. Ambroſianus. Vide Notas lib. III. v. 140.

v. 772. *Et cœtum non ſegnior alite ludit*] in uno meo, *& volucri non ſequius alite.* quomodo primus Gronovii & Sixius pro diverſa lectione. Scribe, *& cœtum non ſecius alite ludit.* In Norico *ſequior* à manu prima. Adi quæ notamus lib. II. v. 809.

v. 777. *Pedum calidus veſtigia pulvis habebat*] Puto *obibat*. Vide Notas lib. I. v. 552.

v. 779. *Nec exutæ contorto verbere glandes*] *nec excuſſæ* prim. Vatican. Cantabrig. aliique plurimi. quod placet. Lucanus libro III. appoſite,

*Lygdamus excuſſa balearis tortor habena*
*Glande petens ſolido fregit cava tempora plumbo.*

ita ſcribe ex veterrimis libris. non *excuſſa*. ſic *glande fundis excuſſa* apud Ammianum quoque lib. XXXI. & *fundæ amento excuſſo* lib. XXXII. ſic *haſta manu excuſſa* & *cupiens excuti haſta* Senecæ in Phœniſſis, quæ vulgo

Thebaïs. *arundo, quam Cydon excuſſit manu* Hercule OEtæo. Prudentius Hamartig.

——— *magis eſt medicata ſagitta,*
*Quam jacit umbroſi dominatio lubrica mundi,*
*Eludens excuſſa oculos.*

Silius libro VII.

——— *ſed totam pectoris iram*
*Mandat atrox haſtæ, telumque volatile nodo*
*Excutit.*

at primus Moreti, *exſitæ.* alii *exuſtæ*, *exuſſæ*, *haſuræ*, *exitæ.* Unde *excitæ* videbatur ſcribendum. quomodo Rottendorpianus & duo alii. ut infra lib. VIII. *Hinc aper excitus*, & lib. XI. *conjux excita tumultu*, apud Lucanum *ſtratis excita juventus.* *expulſæ* alter Erfurt. pro *ocyor haſtâ* malim *ocyus.* ut ad τὸ *exit* referatur.

V. 781. *Collis apex medius* ] *medii* veteres plerique. pro *Tollor in hunc*, Florent. S. Marci, pri. Vatican. pri. Gronov. prior Erfurt. & ſex aut ſeptem alii *Tollor eo.* quod præſtat. ſic apud Horatium libro III. Od. I.

——— *ſed timor & minæ*
*Scandunt eodem, quo dominus.*

V. 783. *Quo modo deprendi*] *Quæ* Cantabr. & Arondel. Puto *Quom.* nulla fere mutatione, pro *Cum.* vel *Qua*, unde ex quo loco.

V. 788. *Et vanos exercet in aëre morſus* ] alii *vanos motus.* & *in aëra* meliores. *vacuos motus* pri. Gronov. prim. Moreti & tres alii. prior Erfurt. Neap. aliique complures, *vacuos morſus.* ut apud Statium Theb II. de Leone, *vacuis ferit aëra malis.* & Val. Flac. lib. III.

*Frangit & abſentem vacuis ſub dentibus hoſtem.*

Ammianus lib. XXIX. *Ubi tanquam leo, ob cervum amiſſum vel capream, morſus vacuos concrepans.*

V. 790. *Digitos amentis addere* ] *indere* prim. Palat. pri. Strozz. Oxon. alter Hamburg. & pro diverſa lectione pri. Vatic. probe. quod etiam in vetuſtiſſimo codice invenerat Mariangelus Accurſius.

V. 792.

v. 792. *Medio campo* ] *campi* unus Patavinus. ut Faſt. III.

*Ut medium campi ſciſſis tenuere capillis.*

Cæterum in plurimis veterum *&* *medio*. Forte *en medio*.

v. 793. *Fugere hoc, illud* ] *fugere illud, hoc* quart. Medic. Puto,

—— *fugere illud, at hoc latrare putares.*

v. 794. *Invictos ambos* ] *ambo* Florent. S. Marci, ſec. Medic. Neap. Berneggerianus. ἀρχαϊκῶς. neque aliter prima Aldi editio. Virgil. Eclog. VI.

—— *nam ſæpe ſenex ſpe carminis ambo*

*Luſerat.* Georg. IV.

*Verum ubi ductores acie revocaveris ambo.*

ſic caſtigatiores libri: quod pluribus exemplis adſtruit Chariſius.

v. 798. *Sunt, Phoce, doloris* ] *ſint* cum Cantabrig. Norico, & duobus aliis.

v. 800. *Æacide* ] *Æacida* Florentinus S. Marci, & Berneggerianus cum primo Vatic. & ſex aliis. Adi Notas Epiſt. III. v. 87.

v. 808. *Nec mecum famuli, nec equi ire ſolebant* ] *Nec mecum famulos, nec equos ire ſinebam* meliores. & mox *umbras* pro *umbram*. niſi quod *frigus opacum* in uno Mediceo. ut apud Virgilium *frigus captamus opacum*.

v. 812. *Et quæ de gelidis exibat vallibus auram* ] *exhalat* plurimi veteres. tres *exhalabat*. Scribe *halabat*. ſic Lucretio *gravis halantes ſulphuris auræ*.

v. 820. *Dicere ſum ſolitus* ] *ſim* cum primo Pal. ſecundo Medic. Neap. Bernegger. & tribus aliis. præcedentia id requirunt.

v. 822. *Semper capiatur ab ore* ] *captatur* legendum cum Florent. S. Marci, ſec. Medic. & tredecim aliis, vel *captetur* cum Neapol. primo Moreti & Barber. ſic ſupra,

*auræ-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

——— *auraque gravi captantur hiatu.*
lib. IV. *Inque vicem fuerat captatus anhelitus oris.*

v. 825. *Eſſe putat Nymphæ* ] *putans* ex Cantabrig. Spir. ſec. quart. Medicei, Neapol. prior. Erfurt. & ſex aliis.

v. 829. *Ut mihi narratur* ] *Ut ſibi* cum melioribus.

v. 841. *Veni tamen optima dicens* ] *dixi* caſtigatiores. quare paulo ante *Ut ſubito* puto ſcribendum pro *Et.* niſi mavis *En* cum uno Mediceo.

v. 844. *Tenens in pectore vulnus* ] *tuens* unus Medic. & poſtea *vox prodita* pro *cognita* chartaceus probæ notæ in eadem bibliotheca.

v. 849. *Corpuſque meo mihi carius* ] *mihi me carius* pri. Palat. Arondel. alter Hamburg. & unus Argent. libro VIII.

——— *ô me mihi carior, inquit,*
*Pars animæ conſiſte meæ.*

Triſt. v. Eleg. ult.

*O mihi me conjux carior.*

v. 850. *Ulnis Mollibus attollo* ] *ulnis ſontibus* longe efficacius ſecundus Pal. & pro diverſâ lectione unus Mediceus. ſic & poſtea *ſceleratum* ſe vocat. Redde eandem vocem Gratii Cunegetico,

——— *procul hinc extorribus ire*
*Edico præſente Deo, præſentibus aris,*
*Quîs ſcelus aut manibus, ſonti aut in pectore motum eſt.*

*manibus ſumptum* perperam ibi circumfertur.

v. 852. *Sceleratum deſerat* ] *deſinat* tres ſcripti. Adeantur Notæ lib. II. Artis. v. 725.

v. 858. *Dixit: & errorem* ] *at errorem* ſcribo.

v. 860. *Sed quid docuiſſe* ] *ſi quid docuiſſe juvabit?* Arondel. Forte, *ſi quid docuiſſe juvaret.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# NICOLAI HEINSII D.F.

# NOTÆ

## IN LIBRUM VIII

## METAMORPHOSEON.

4. *Quibus feliciter acti* ] *uſi* quatuor veteres. ut Epiſt. Ariadn. *nam ventis quoque ſum crudelibus uſa.* lib. XIII. Met. *jubet uti navita ventis.* ſic & alibi. ſed vulgatam nihilominus lectionem probo.

v. 6. *In urbe Alcathoë* ] *in urbem* primus Medic. Noricus & tres alii. *in urbe Alcathoi* puto. de qua lectione dictum Artis Amator. lib. II. v. 421.

v. 11. *Orientis cornua Lunæ* ] *cornua Phœbes* unus Medic. & unus Ambroſ. recte. niſi mavis *orienti Phœbæ.* nam alter Twiſdenius *orienti Lunæ.* ſic ſæpe alibi Phœben pro Luna ponit. paulo ante *pro medio de vertice* Florent. S. Marci, & alii *medioque in vertice.* *medio ſub* Neap. Urbin. & ſec. Medic.

v. 13. *Inter utrumque volat* ] *vagat* Florent. S. Marci, unus Medic. & unus Bon. ſic Plautus Milite Glorioſo,

*Te allequor vitii probrique plena, quæ circum vicinos vagas.*

Prudentius Cathemerin. Hymno VI.

*Liber vagat per auras Rapido vigore ſenſus.*

ita vetuſtiores codices. alii *vacat* vel *vagas.* Vide Nonium in eo verbo. Forte tamen tam apud Naſonem quam Prudentium ſcribendum *vacat.* ſic *vacat ars.* de quo Triſt. IV. El. III. v. 77. poſſit & legi *vaga eſt.* idque recte, ut opinor.

v. 15. *Proles Latonia* ] *Latoïa* Neapol. Thuan. pri. Reg. Arond. & ſex alii. Florent. S. Marci, *Letöia*. bene. quo etiam alludit tertius Medic. in quo *Letonia*. Vide Notas Triſt. III. Eleg. II. v. 3.

v. 19. *Bello quoque ſæpe ſolebat* ] *bellum quoque turre ſolebat*, ſecundus Mediceus, & Neap. at Urbinas,

*—— bellum quoque ſæpe ſolebat*
*Spectare eque illâ.*

*bellum* etiam à manu prima Berneggerianus. Lege,

*—— bellum quoque turre ſolebat*
*Spectare eque illâ rigidi certamina Martis.*

v. 21. *Jamque mora belli* ] *moras belli* Neapol. & prior Erfurt. ut *nomina procerum belli moras* appellet. ſic apud Lucanum, *Craſſus erat belli medius mora.* & apud Silium lib. I. *Romani Murrus belli mora.* quanquam paulo alio ſenſu. ſed vulgata bene ſe habet.

v. 27. *Sumſerat ære Fulgentem clypeum* ] *ore* prim. Vatic. & duo alii. prior Regius *auro*. bene. lib. XIII.

*Ipſe nitor galeæ claro radiantis ab auro.*

v. 33. *Stratis inſignia pictis Terga premebat equi* ] Non damno hanc lectionem, arridet tamen quod pro diverſa lectione Grævianus exhibebat, *phaleris pictis* ut apud Maronem,

*Primus equum phaleris inſignem victor habeto.*

v. 42. *Utque ſedebat* ] *ſolebat* non male ſeptem veteres. & Neapol. ſec. tert. Medic. pro diverſâ lectione.

v. 46. *Nunquam mihi cognitus eſſet* ] *nunquid* cum primo Mediceo & Norico. mox pro *deponere bellum* quinque codices, *dimittere*. ut apud Statium Theb. VI.

*Tiſiphone, quantum poteras dimittere bellum!*

& noſter Met. XIII.

*Rex jubet incepti curam dimittere belli.*

apud Senecam Phœniſſis, *infauſtas, age, Dimitte pugnas.*

v. 48. *Haberet* ] malim *habere*.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 49. *Pulcherrime regum* ] *rerum* decem veteres. omnino rectius. ut Art. Am. I.

*Ergo erit illa dies, qua tu, pulcherrime rerum,*
*Quatuor in niveis aureus ibis equis?*

ſic *fortiſſime rerum*, & ſimilia. mox *ipſa fuit* non *ipſe* meliores.

v. 51. *O ego ter felix* ] *quam felix* nonnulli.

v. 59. *Et cauſaque valet* ] multi veterum *In cauſaque.* Columella lib. III. cap. II. *Vitis eligitur quæ & in fructu valet & in materiâ.* deinde pro *cauſamque tuentibus armis*, Florent. S. Marci, Bernegg. Cantabr. ſec. Medic. Spirenſ. uterque Erfurt. pri. Hamburg. & quinque alii, *tenentibus.* quod verum puto. hoc eſt, per quæ cauſa tenetur. Formula juris. noſter libro XIII.

*Difficilem tenui ſub iniquo judice cauſam.*

paulo ante primus Vatic. *quamvis tamen utile vinci*, pro *quamvis ſæpe.*

v. 61. *Cur ſuus hæc illi reſeret mea mœnia Mavors* ] *reſerabit* prim. Gronov. rectius. Malim tamen *reſerarit.*

v. 64. *Nam metuo certe* ] *Non metuam* Florent. S. Marci, Thuan. Bernegger. primus Medic. prim. Erfurt. Spirenſ. & unus meus. alii ex vetuſtioribus *Nam metuam*, vel *Non metuo.* prim. Moreti & alius *Jam metuo.* Scribe *Quam metuo!* ſic lib. IX.

*Quam nolim, rata ſint!*

Virgil. Æn. VI.

*Quam metui, ne quid Libyæ tibi regna nocerent!*

Propertius lib. I. Eleg. XIX.

*Quam vereor, ne te contempto, Cynthia, buſto*
*Abſtrahat è noſtro pulvere iniquus Amor!*

v. 65. *Quis enim tam durus* ] *dirus* præſtantiores multi. quod efficacius. pro *non inſcius* recte etiam *niſi neſcius*, duo meliores Moreti, & ſex alii cum Græviano. neque aliter pro diverſâ lectione primus Vaticanus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ticanus. invenit etiam id in ſuis Vivianus. ſex alii *niſi inſcius*, verum proxime.

v. 67. *Et ſtat ſententia* ] *exſtat* Genev. Scribe *en ſtat*. niſi malis *tradere ſecum Dotalem patriam* pro *mecum* cum Florentino S. Marci & primo Vaticano. ut poëtæ interloquentis ſint verba.

v. 72. *Sibi quiſque profecto eſt Deus* ] *ſit Deus* in primo Gronovii, ut apud Maronem,

—— *ſua cuique Deus ſit dira cupido.*

v. 75. *Perdere gauderet* ] *Prodere* tres ſcripti. Vide Feſtum in eo verbo. at Mediceus primæ notæ, *Pendere*. pro Impendere, vel diſcrimini objicere. ſumtum à lancis examine. unde *pendere tributum, vectigal, pœnam* & ſimilia. ſic Calpurnius Eclogâ VI.

*Hunc ego, qualemcumque vides in valle, paciſcor*
*Pendere: dum ſciat hic ſe non ſine pignore vinci.*

noſter libro X.

*Atque ita; Quis Deus hunc formoſis, inquit, iniquus,*
*Pendere vult? caraque jubet diſcrimine vitæ*
*Conjugium petere hoc?*

ita illic optimus Cantabrig. cum uno Baſileenſi. *penſius cogitare* Auſonio in gratiarum actione. *penſas herbas* pro ponderatis noſter dixit Met. XIV. in fabula Circes. Auſonius Idyll. VIII.

—— *juſto trutinæ ſe examine pendit.*

ita veterrimus codex, non *penſat* cum vulgatis Epiſtola V. ad Theonem, idem codex *dependere* pro *deprendere*.

*Quas tamen explicitis nequeas dependere chartis.*

v. 77. *Et gladios auſim* ] *Per gladios* cum uno Voſſiano, uno Gronovii, priore Twiſdenio, & Mediceo uno; deinde *neque in hoc*, non *ad hoc*, cum melioribus. *Per gladias* etiam in uno Berſmanni extabat.

v. 85. *Fatali crine* ] *vitali* in vetuſtioribus nonnullis.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 87. *Fert ſecum ſpolium ſceleris* ] *celeris* in primo Mediceo, priore Erfurt. Calandr. Juret. Spirenſ. & quinque aliis. quomodo & Priſcianus agnoſcit, & in veterrimo libro Vivianus invenit. Sed vel ſic verſum hunc tollendum cenſeo. Certe in optimo S. Marci codice margini adſcriptus erat, idque manu recentiori.

v. 88. *Meriti fiducia tanta eſt* ] *meritis* duo. unus Leidenſis *menti*. non male.

v. 91. *Patriamque meoſque penates* ] *patrioſque* ex melioribus.

v. 98. *Di te ſubmoveant Orbe ſuo* ] *Orbe polus* Neapol. Florent. S. Marci, & Spir. *Orbe tuo*. quartus Medic. *Orbe meo*. Scribe *Orbe pio*. poſtea *negentur* pro *negetur* Mediceus chartaceus.

v. 100. *Qui meus eſt orbis* ] *Qua meus* Urbin. & duodecim alii.

v. 101. *Juſtiſſimus auctor* ] olim *ultor* legebam, ut ſupra,

*Androgeique necem juſtis ulciſcitur armis.*

Nunc nihil muto. Nam *auctor* ad leges referendum: unde & *legifer* noſtro dictus eſt in Amoribus. ſic de Auguſto lib. xv.

——— *legeſque feret juſtiſſimus auctor.*

v. 103. *Æratas impleri remige puppes* ] imo *impelli*. quod præter unum codicem Ciofani, & Mureti excerpta, quinque noſtri exhibent. ſic *infidum remis impellere marmor* Maroni in Georgicis. & Æneid. IV, *impellite remos*. Noſter Epiſt. III.

——— *ſive paras impellere remige claſſem.*

v. 105. *Præſtare ducem ſceleris ſibi præmia* ] *ſceleris ſua* unus Moreti. Puto *ſceleri ſua præmia*.

v. 112. *In unum congeſta* ] *uno* prim. Moret. ſex alii.

v. 116. *Quem tibi donavi.* ] *Quæ* ex caſtigatioribus.

v. 117. *Obſtruximus orbem Terrarum nobis,*] ſine libris antiquis eſſet, non auderem controverſiam huic loco movere. At inter optimos Neapol. Urbin. ſec. Medic. Spirenſis, & Thyſianus *exponimus orbem.* pri Baſil. *exponimur orbem.* Florent. S. Marci & unus Medic. ex melioribus, *exponimur orbe.* Latet aliquid reconditæ elegantiæ. Scribo,

—— *exponimur orbæ;*

*Terrarum nobis ut Crete ſola pateret.*

*exponi* enim ſeu projici non infantes ſolummodo, ſed exules etiam dicebantur. Noſter in Triſtib.

*Expoſuit memet populis fortuna videndum.*

v. 119. *Hanc quoque ſi prohibes, & nos, ingrate, relinquis*] *Hac prohibes* ex iiſdem. de quo Artis Amatoriæ lib. II. v. 335. Deinde *ſic prohibes* bene tert. Mediceus, & duo alii. *ſic nos relinquis* etiam ex Palatininis unus. alius, *ſi relinquis.*

v. 123. *Generis falſa eſt ea fabula; verum Et ſerus*] *verus* in multis veterum. unus meus *rerum vel veri.* Aſſentior Joanni Gulielmo Capoferreo; qui dum hæ obſervationes prælo committuntur, oportune reſcribendum monuit,

—— *generis falſa eſt ea fabula veſtri.*

pro *mater luſa tua eſt* in Neapol. *capta.* in optimo S. Marci Florentino *Ducta.* eleganter *Duci* pro trahi etiam pro induci vel ſeduci. Unde *ductari dolis* apud Comicos. lib. XIV.

*Invidiæ ſocios prædæque cupidine ductos.*

ita liber optimus. apud Horatium lib. II. Sat. II. *Ducit te ſpecies; video.* Propertius libro II. El. VII.

*Uxor me nunquam, nunquam me ducet amica.*

ſed finis exemplorum non eſſet. pro vulgata tamen lectione quæ faciant, vide notata à nobis ad lib. IV. v. 698.

v. 128. *Sed tamen ex illis aliquis*] *Me tamen* appoſitâ & efficaci repetitione unus Gronovianus.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 131. *Officium tibi ſit* ] *tibi fit* Cantabrig. & pro diverſâ lectione prior Erfurt. & prior Hamburgenſis. Deinde ex melioribus, *te vere conjuge digna eſt*, non *verò*.

v. 132. *Diſcordemque utero fœtum tulit* ] Quicquid obloquuntur libri veteres, repone *Diſſortem fœtum*, & adi quæ notamus ad Epiſtolam Ulyſſis Sabiniani v. 35. Certe in fragmento Boxhorniano *Diſcortemque*.

v. 138. *Properare jubet* ] *properare juvat* meliores. utrumque probum eſt.

v. 139. *mecumque ſimul mea terra recedit* ] *mecum ſimul ab mea terra* Florent. S. Marci, prior Hamburg. pri. Medic. Noricus, & duo alii. *mecum ſimul &* alter Erfurt. & Bernegg. in quo vetus lectio penitus erat eraſa. *mecum ſimul mea* Arondel. *ſine me ſimul & mea terra* Zulichemianus, & Genevenſis. Latet acumen aliquod, quod elicies, ni fallor, ſi reſcribas, *mecum ſine me mea terra recedit*. ſic libro XI. *Et ſine me me pontus habet*. ubi *ſine te* legebatur frigide mehercules.

v. 142. *Inſilit undis* ] *undas* tertius Mediceus, & tres alii. probe. ſic Statius Theb. II. –

*Nec minus Ogygias eadem dea turbida Thebas*
*Inſilit.*

Horatius Art. Poëtica,

——— *ardentem frigidus Ætnam*
*Inſiluit.*

Val. Flaccus lib. VIII.

——— *mox attonita cum virgine puppem*
*Inſilit.* Lucanus libro III.
*Inſiluit ſolo nociturus pondere puppim.*

ſic *immurmurare ſilvas* Virgil. Georg. IV.

*Frigidus ut quondam ſilvas immurmurat Auſter.*

ita enim veterrimus codex. proximus verſus *Inſequiturque rates* eſt adulterinus & inſulſus.

v. 146.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 146. *Halyaetus alis* ] *Halyaetos* Neap. pri. Palat. tert. Medic. Cantabrig. prior Erfurt. duo alii. & mox *laniaret* pro *laceraret* meliores.

v. 148. *Dimiſit* ] *dimittit* iidem. deinde *at aura*, non *&* cum Mediceo chartaceo.

v. 152. *Vota Jovi Minos taurorum ſanguine centum*] *vota taurorum corpora* Florent. S. Marci, Neapol. ſec. Medic. Bernegger. prior Hamburg. Cantabrig. aliique complures. optime. de quo alibi. *voti boves centum* apud Livium lib. XXVIII. cap. XXXVIII. *votum* victimarum *ſanguinem* noſter hoc ipſo libro infra. libro VII. v. 162. *victima vota* lib. X. v. 693. ex optimis codicibus *vota ſimulacra*. *delubra vota* lib. XIII. ex membranis. *munera vota*, Amor. II. Eleg. XIII. & eodem libro Eleg. XVIII. *vota lyra.*

v. 153. *Et egreſſus ratibus Creteida terram*] *ut egreſſus* cum nonnullis codicibus. Deinde *Curetida terram* vetuſtiores magno numero. optime. Nam *Curetis terra* dicta antiquitus Creta, teſte Plinio lib. IV. cap. XII. *antiquas Curetum oras* vocat Cretam Virgilius. hinc *Curetica tecta* apud Silium lib. XV. nam quod in Ciri Virgiliana reponunt Scaliger & Contarenus,

*Carpathium fugiens & flumina Curetêa.*

pro *Ceratæa*, non aſſentior. vetus Scholiaſtes ad illa Callimachi Hymno in Dianam, Χαῖρε δὲ Καίρατος ποταμὸς μέγα, hæc notat, Ποταμὸς Κρήτης καὶ πόλις ἡ Καίρατος οὕτω λεγομένη.

v. 157. *Thalami removere pudorem* ] *thalamis* multi veterum cum pri. Reg. & Urbin. pri. Vatican. & pri. Medic. at Neapol. Cant. ſec. Medic. primus Baſil. & tres alii *thalamo*.

v. 158. *Cæciſque includere tectis* ] *cæcis* quart. Medic. & quindecim alii. ut labyrinthum cæca vocet tecta.

v. 160. *Limina flexu* ] ſec. Palat. Neap. Florent. S. Marci,

S. Marci, Spirenſis, tres alii. *flexum.* ut ad errorem referatur. pri. Palat. & unus Medic. *flexui.* duo veteres *flexa.* nimirum ambage. Seneca OEdipo,

*Ambage flexâ Delphico mos eſt Deo*
*Arcana tegere.*

ita optimus Mediceus, non *nexa* cum vulgatis. Lucanus lib. I. —— *flexâ ſic omnia Thuſcus*
*Involvens multaque tegens ambage canebat.*

Statius Theb. IV. *flexâ dubios ambage relinquit.* *flexum iter,* Lucretio lib. IV. *& flexi aditus.* Prudent. Apotheoſ.

*Hos omnes quamvis anceps labyrinthus & error*
*Circumflexus agat.*

apud eundem libro II. contra Symmach.

—— *via neſcia flecti*
*In deverticulum, biviis nec pluribus anceps.*

Idem Cathemerin. hymno VII. *flexuoſa viarum diſpendia* dixit. idem Apotheoſi,

*Artam ſalutis vix viam diſcernere eſt*
*Inter reflexas ſemitas:*
*Tam multa ſurgunt perfidorum compita*
*Tortis polita erroribus.*
*Obliqua ſeſe conſerunt divortia*
*Hinc inde textis orbitis.*

ſic codex longe vetuſtiſſimus Puteanorum fratrum. non *Obliqua ſeſe conſerunt divortia.* at apud Naſonem hoc loco codices quidam *flexus.* an *flexim?* *lumina* etiam prior Hamburg. aliique ex antiquioribus multi. recte.

v. 162. *Liquidis Phrygius Mæander in undis*] *liquidus Phrygiis Mæandros in arvis* probe caſtigatiores. at prior Twiſdenius argute & ingenioſe mehercules,

*Non ſecus ac liquidos Phrygius Mæandros in arcus*
*Ludit.*

hoc eſt, in arcuata curvamina, ut alibi noſter de Iride, libro XI. *niger arcus aquarum*. uſus eadem comparatione Silius libro VII.

*Qua-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Qualis Mæonia paſſim Mæandrus in ora*
*Cum ſibi gurgitibus flexis revolutus oberrat.*

v. 165. *Ad mare verſus* ] *in mare* iidem. paulo ante pro *venturas aſpicit undas*, Arondelianus *proſpicit*. argute.

v. 172. *Nullis iterata priorum Janua* ] Spirenſis liber inter vetuſtiores *nulli ſuperata*. Neapol. & ſec. Medic. *nullis ſuperata*. Spirenſem lectionem veriorem puto, *gravido ſuperant vix ubere limen* apud Virgilium.

v. 173. *Janua difficilis filo eſt inventa relicto* ] *relecto* Palatinus unus, & pro diverſâ lectione Arondelianus. optime. ſic apud Horatium Od. XXXIV. libri primi puto ſcribendum,

——— *nunc retrorſum*
*Vela dare, atque iterare curſus*
*Cogor relectos.*

ſic ſua *veſtigia relegere*. *relegere campum* dixit Val. Flaccus libro VIII. & *relegere viam* libro IV. Adi Notas Faſtor. lib. III. v. 462. mox *Dian* pro *Diam* ſec. Pal. & duo alii. totidem *Chian*.

v. 175. *In illo Littore deſtituit* ] *in udo* vel *alto* unus Leidenſis. ut apud Statium Hercule Surrentino,

*Forte diem Triviæ dum littore ducimus udo.*

Horat. lib. I. Od. XXXII.

*Sive jactatam religarat udo*
*Littore navim.*

pro *deſtituit* quinque veteres *deſeruit*, cui eleganter reſpondet τὸ *deſertæ*. Multus eſt in hiſce repetitionibus noſter.

v. 180. *Nitidos vertuntur in ignes* ] *ſubitos* prim. & ſec. Palat. aliique complures. recte. Lovan. & unus Medic. *rutilos*.

v. 184. *Tactuſque loci natalis amore* ] *ſoli natalis* in uno Leidenſi. rectius. ut in Triſtibus,

*Neſcio qua natale ſolum dulcedine cunctos*
*Ducit.*

Statius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Statius Sylvar. lib. III. ad Uxorem,

——— *nam nec mihi barbara Thrace,*
*Nec Libye natale ſolum.*

Theb. VIII.

——— *omne homini natale ſolum.*

Seneca Thyeſte,

*Tectum ſoli natalis, & patrios deos.*

& Medea, ——— *niſi quas tulerat*
*Natale ſolum, non norat opes.*

atque ita paſſim optimi ſcriptores.

v. 188. *Ignotas animum dimittit in artes*] alii *demittit.* *convertit* Argentinenſis unus. quatuor *divertit.* puto *animo devertit.* nam *animos dimittit* in primo Vaticano. Adi Notas Amor. lib. II. Eleg. VI. v. 9. Metamorph. libro IX.

*Inferior virtute meas devertor ad artes.*

præterea *ignaras artes* unus Moreti. de quo alibi.

v. 195. *Ut veras imitetur aves*] *imitentur*, pennæ videlicet, prim. Moret. Cantabr. quart. Medic. & ſex alii.

v. 198. *Captabat plumas*] *Optabat* unus Leidenſis. Forte ſcribendum *Adflabat.* ſic lib. V.

*Crinales vittas afflabat anhelitus oris.*

v. 200. *Manus ultima cœpti*] meliores *cœptis.*

v. 206. *Nec te ſpectare Booten jubeo*] *neu te* plurimi ex vetuſtioribus. Forte *neu te jubeam.*

v. 211. *Et patriæ tremuere manus*] *cecidere* alter Hamburgenſis. ut de Dædalo quoque poëtarum Princeps,

*Bis conatus erat caſus effingere in auro:*
*Bis patriæ cecidere manus.*

Ep. Hypermn. *Ter male ſublato recidit enſe manus.*

v. 221. *Parte Samos fuerat*] *fuerant* rectius ſeptem ſcripti. mox duo *erant.* & pro *Calymna* veteres plerique *Calymne.* niſi quod *Calydne* in uno meo. de qua Art. II. initio.

v. 224.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 224. *Cupidine captus*] *tractus* Florent. S. Marci, Spirenſis, & quatuor alii. quidam *captus.*

v. 243. *Animi ad præcepta capacis*] *rapacis* eleganter Florent. S. Marci, Neap. Urbin. Bernegger. pri. Pal. ſec. Medic. pri. Baſil. prior Erfurt. prior Hamburgenſis, Arondel. Spir. & tres alii ex melioribus. *rapacis* pro rapidi. nam *ingenii velocis* poſtea eſt dicturus. ſic *celeriter arripere quæ traduntur* auctor vitæ Pomponii Attici, & auctor vitæ Catonis. In Lælio Ciceronis, *Nihil appetentius ſimilium ſui, nihil rapacius, quàm natura.* Prudentius Cathemerin. hymno VII.

*Satis beatus, quiſque dextram porrigit*
*Laudis rapacem, prodigam pecuniæ.*

Lucanus lib. I. ——— *inde ruendi*
*In ferrum mens prona viris, animæque rapaces*
*Mortis.*

ita legendum ex optimis membranis.

v. 248. *Ex uno duo ferrea brachia nodo Junxit*] *Vinxit* meliores magna ex parte. pro *diſtantibus illis* unus Gronov. *alis.* ut alæ ſint eædem quæ brachia.

v. 251. *Præcipitem miſit*] *mittit* prim. Baſil. mox pro *Quæ favet ingeniis*, Arondelianus *Quæ facit.* ſic Triſt. lib. III. Eleg. XIV.

*Cultor & antiſtes doctorum ſancte virorum,*
*Qui facis ingenio ſemper, amice, meo.*

pro *faves.* Art. Amat. lib. III.

*Dum facit ingenio, petite hinc præcepta, puellæ.*

ita puto ſcribendum, ut ad Venerem referatur. Vulgati ne illud quidem *ingenium,* omnino male. ut Triſt. lib. III. Eleg. XI.

*Nec cœlum, nec aquæ faciunt, nec terra, nec auræ.*

vide quæ notamus ad Epiſt. II. v. 39.

v. 260. *tellus Ætnæa*] *Hennæa* unus Mediceus. quo & alii alludunt, in quibus *Ethenna*, *Ethenea*, *Ehnea.* uterque Hamburg. *Hetnaa.*

v. 266.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 266. *Acerris thuris honorant*] *adorant* præſtantiores.

v. 273. *Plenis ſucceſſibus anni*] *pleni* iidem. probe.

v. 274. *Primitias frugum Cereri*] *frugem* rectius unus Mediceus & unus Voſſianus. Sequentia confirmant, *vina Lyæo*. frugem & vina primitias. Faſt. II.

*Primitias Cereri farra reſecta dabant.*

v. 277. *Ambitioſus honor*] *Invidioſus* Neap. & ſecund. Medic. ut lib. VI. Faſt.

*Hic honor in nobis invidioſus erit.*

*honos* etiam nonnulli.

v. 278. *Præteritas*] *Præteritæ* concinnius Thuaneus, prior Erfurtanus, & ſex alii.

v. 281. *Oenêos per agros*] ſcripti nonnulli *Aonios*, *Æmonios*, *Eonios*, *Ætnæos*. Forte, *Olenios per agros*. & ſic prior Erfurtanus pro diverſâ lectione. Ὤλενος πόλις Αἰτωλίας. Auſonius Epiſtola V. ad Theonem,

*Qualis in Olenio victor Calydonius apro.*

hinc & *Olenius Tydeus* Statio: & Valerio Flacco. lib. III. *ſubit ilia cuſpis Olenii*. ita enim veriſſime codex Carrionis, quod ille non intellexit. eſt nempe de Tydeo ſermo. perperam *Ochenii* nunc legitur. *Olenia arva* Senecæ in OEdipo. Olenos enim, Calydon, & Pleuron tres civitates Ætoliæ inter celeberrimas.

v. 283. *Epirus*] *Epiros* in caſtigatioribus. ut & apud Virgilium initio Georgicon. *Eliadum palmas Epiros equarum*. quomodo & Servius illic agnoſcebat.

v. 285. *Et ſetæ rigidis*] *denſis* nonnulli. Cæterum verſum hunc delendum eſſe contendo, cum codices non pauci proxime ſequentem perperam omittant. ubi pro *vallum* Gronovius noſter *vallus* malit reponi. In Epiſt. Phædræ,

——— *radiis frontem vallatus acutis.*

v. 289. *Frondes afflatibus ardent*] malim *arent*. ut apud Virgil. lib. IV. Georg. & III. Æneid. *arebant*

*herbæ.* ſic & apud noſtrum lib. VII. v. 106. *herbæ arent* puto legendum. lib. III. de ſerpente Cadmi,

——— *quique halitus exit*
*Ore niger Stygio vitiatas inficit herbas.*

quæ vera ibi ſcriptura, non *auras.*

v. 290. *Is modo creſcentes ſegetes*] *creſcenti herba* concinnius reponas. vel *creſcentes ſegetem proculcat in herbas.* nam *herbas* eſt in nonnullis.

v. 291. *Nunc matura*] Si matura, leve damnum erat. In quinque antiquis *Non.* Arondel. & unus Voſſian. *Nec.* probe. Nondum matura.

v. 299. *Meleager*] *Meleagros* ex melioribus. quomodo etiam infra v. 385. & v. 515.

v. 300. *Caluere cupidine laudis*] *coïere* Florent. S. Marci, Cantabrig. Oxon. Bernegger. prim. Moreti, Arond. aliique quamplurimi. recte. hoc eſt convenere. Epiſtola Didus, quæ illic vera ſcriptura,

*Mille procis placui, qui me coïere querentes,*
*Neſcio quem thalamis præpoſuiſſe ſuis.*

ubi vide quæ notamus.

v. 301. *Præſtantes caſtibus alter*] Neapol. Urbin. ſec. Medic. & alii duo *ſpectandus.* at Cantabr. Thuan. Bernegg. prior Erfurt. prior Hamburg. Oxon. & ſex alii *ſpectatus.* bene. ſic *harpen ſpectatam cæde Meduſæ* dixit libro V. *ſpectantes* Florent. S. Marci, & unus Gronovii. mendoſe.

v. 304. *Et proles Aphareïa Lynceus*] *proleſque* cum melioribus.

v. 307. *Hippothouſque*] *Hippothooſque* ex Sixiano, & altero Hamburgenſi.

v. 308. *Actoridæque parens*] inepta lectio. Reponendum *pares* ex caſtigarioribus membranis. Par fratrum Actoridum deſignat, Eurytum nempe & Cteatum, qui ab Hercule poſtea occiſi, ut de Actore Elienſi ſit ſermo. Nam Actoris Phthii filios præter Menœtium & Eurytionem nullos invenio. Eu-

rytionis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

rytionis autem paulo poſt fiet mentio. præterea *Phyleus* legendum non *Phileus*. φυλεὺς Græcis, Augiæ filius, de quo cum alii, tum Theocritus multa Idyll. xxvi.

v. 311. *Curſuque invictus*] & *curſu* cum præſtantioribus.

v. 312. *Neritusque Lelex*] *Nariciuſque* vel *Naritiuſque* ſcripti. Lege *Naryciuſque*. Naryx enim Locrorum urbs, qui Leleges aliquando appellati.

v. 313. *Primis etiamnunc Neſtor in annis*] *etiamnum* Florentinus S. Marci, & ſec. Mediceus. ut ſæpe alibi. deinde *primis in armis* prim. Vatican. Cantabrig. prim. Baſil. uterque Hamburgenſis, aliique multi. Ipſe Neſtor lib. xii. ut quidem illic duo codices,

*Multaque me fugiant primis ſpectata ſub armis.*

Tibullus libro i. Eleg. x.

——— *alius ſit fortis in armis.*

Propertius libro iv. Eleg. ii.

*Arma tuli quondam, & memini laudabar in illis.*

& eodem libro Eleg. prima,

*Nec rudis infeſtis miles radiabat in armis.*

Val. Flaccus tamen lib. v.

——— *primis Abſyrtus in annis.*

ſed vide quæ notamus Art. lib. i. v. 181. *cadere in armis* apud Gratium,

——— *ceciditque ſuis Ancæus in armis.*

quomodo reſcribendum. hactenus *in arvis* circumfertur. quod manifeſte falſum. Arcas enim erat Ancæus, Lycurgi filius. ut noſter aliique paſſim teſtantur, & ab apro Calydonio in agris Ætolis occiſus. quomodo ergo *ſuis in arvis*? miror hoc fugiſſe doctos interpretes. per arma Gratius Ancæi bipennem intelligit. ſic *horridus in jaculis*, & ſimilia apud poëtas. confirmant hanc reſtitutionem, quæ Gratius ipſe de *armis* in venatione à ſe damnatis prodit. Barthius

thius tamen Ancæum OEnei filium facit, neſcio quo auctore.

v. 318. *Summam mordebat fibula veſtem*] *primam veſtem*. Urbin. Neap. ſec. Medic. quod arrideret, niſi jam præceſſiſſet *primis in armis*.

v. 322. *Talis erat cultu facies*] *cultus* Thuan. & complures alii. diſtingue,

*Talis erat cultus: facies, quam dicere verè,* &c.

b ro IX.

*Cultus erat pueri: facies, quam ſive puellæ,*
*Sive dares puero, fieret formoſus uterque.*

v. 327. *Plura ſinit tempuſque pudorque*] *plura ſinunt* quatuor ſcripti. *tempuſque locuſque* Arondel. & tres alii.

v. 337. *Longæ parvâ ſub arundine cannæ*] *longâ parvæ ſub arundine cannæ* prim. Vatican. Urbin. & tres alii. recte. canna enim minor arundine. Columella lib. v. de arundineto, *Ea eſt autem ſenectus, cum vel exaruit ſitu & inertiâ plurium annorum, vel ita denſatum eſt, ut gracilis & cannæ ſimilis arundo prodeat.* & paulo ante pro *ulvæque leves*, alter Hamburgenſis *tiliæque.*

v. 339. *Excuſſis eliſus nubibus ignis*] *eliſi ignes* in vetuſtioribus. ut lib. VI.

*Exiliantque cavis eliſi nubibus ignes.*

v. 341. *Pretenta tela*] *prætenta* rectius alii. ſic apud Virgil. lib. x.

——— *haſtaſque reductis*
*Prætendunt longe dextris.*

non *Protendunt* veterrimus Mediceus. Plura lib. XI. v. 511.

v. 342. *Latrantes diſſipat ictu*] *diſſilit* ex ſcriptis libris Gebhardus. noſtri omnes pro vulgata ſunt, niſi quod in primo Gronoviano *occupat*. eleganter. ſic infra, *occupat audentem.* & Faſt. I. *Occupat Alcides.* hoc eſt prævertit. ſic ſcriptores paſſim.

v. 343.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 343. *Ut quiſque furenti obſtat* ] *ruenti* unus Bononienſis, concinnâ repetitione.

v. 347. *nimiis mittentis viribus* ] *nitentis* Rottendorphianus.

v. 450. *Phœbe, ait Ampycides* ] *OEclides* ſec. Palat. Cantabrig. Oxonien. Arondel. aliique plurimi. Utrumque bene, ſive de Mopſo, ſive de Amphiarao agat, cum uterque Phœbi fuerint ſacerdotes. at Amphiaraum recenſet in catalogo venatorum apri Calydonii Apollodorus, Mopſum non recenſet. contra Hyginus Fab. CLXXIII. utrumque noſter ſuperius.

v. 352. *Qua potuit* ] multi *Quam potuit*. Vide Notas Remed. Amor. v. 325.

v. 353. *Ferrumque Diana volanti* ] *ferrum* Florent. S. Marci, prim. Palat. prim. Vatican. prim. Gronov. prim. & tert. Medic. prim. Moreti, aliique multi ex probatioribus. recte.

v. 354. *Fulmine lenius arſit* ] *ſecius* & hic reſcribendum puto. Adeantur notæ lib. II. v. 809.

v. 355. *Emicat ex oculis* ] *Lux micat* octo veteres rectius. deinde pro *ſpirat quoque* ſcribendum *ſpiratque è pectore flammas* cum quinque ſcriptis. vel *flamma*. quomodo Florentinus S. Marci.

v. 362. *At non* ] Puto *At nec*.

v. 371. *Orichiæ magni* ] vetuſtiores plerique *Orithiæ*, vel *Oritiæ*, vel *Oriciæ*. *Orchiadæ* Thuan. ſec. Pal. *Othriadæ*. ut *Pantheus Othriades* Virgilio. *Orithidæ* pri. Moreti aliique nonnulli. pri. Hamburg. *Ortiadæ*. Cantabrig. *Ochiadæ*. alii aliter. præter Ancæum etiam Hyleus ab apro Calydonio interfectus teſte Apollodoro. apud quem male πύλος καὶ ἀγκαῖος pro ὕλευς ſcribitur. ſed is cujus fuerit filius necdum exploravi. Therſiten ab apro vulneratum fuiſſe auctor eſt Tzetzes in Chiliadibus. & tum *Agriadæ* ſit ſcribendum. Agrios enim Therſitæ pater, de quo ad Epiſt. XI.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

V. 372. *Nondum cœleſtia ſidera* ] *corpora* Neapol. Urbin. ſec. Medic. Vide Notas ad Epiſt. Helenes. mox *nive candidioribus alba* Florent. S. Marci, & unus meus, pro *ambo*. ab albis equis Pindaro λευκοπῶλοι dicti Pyth. Od. prima Dioſcuri.

V. 375. *Quatiebant ſpicula* ] unus Medic. & prior Twiſden. *quatientes*. quod placet.

V. 382. *Diſtrinxit arundo* ] *diſtringet* ſeptem veteres. probe. nonnulli ex melioribus *deſtrinxit*. ſic libro x. ex optimis ſcriptis,

*Inſcius exſtanti deſtrinxit arundine pectus.*

V. 392. *Fœmineis quid tela virilia præſtent* ] Neſcio an ſatis Latine. quare malim cum duobus Mediceis & uno Vaticano, *quam præſtent*. pro quantum.

V. 394. *Latonia* ] *Latoïa* cum uno Mediceo. Adi Notas Triſt. lib. III. Eleg. II.

V. 399. *Occupat audentem* ] *audacem* pri. Gronov. ſec. Medic. Arondel. & tres alii. mox *in inguina* ſec. Pal. aliique tres. *in ilia* unus Mediceus, & unus Pal. non *ad inguina*.

V. 408. *Grave cuſpide cornu* ] *cornum* Florent. S. Marci, Bernegger. primus Mediceus, cum alio ejuſdem bibliothecæ, & excerptis Calandræ. recte. ut ad Gratium ſuum noſter Vlitius jam monuit ſcribendum. lib. XII.

*Fixit in adverſo cornum ſine cuſpide vultu.*

Cornum enim telis conficiendis aptam eſſe jam ipſe libro VII. in fabula Cephali monuit, idque Gratius aliique confirmant. neque aliter Silius non uno loco, Claudianus etiam.

V. 409. *Cui bene librato* ] *Quo* ex melioribus. vulgatum ferri non poteſt, cum *potente* ſequatur non *potenti*.

V. 410. *Eſculea ab arbore* ] *abſciſa* Florent. S. Marci, & alii duo.

V. 412. *Vertit & in mentum figit latrantis* ] *Vertit*

*&*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*& immeriti fatum latrantis* Florent. S. Marci, Thuan. & unus Palat. at Cantabrig. *Vertit in immeriti fatum latrantis.* probe. *latrans* pro cane. ſic *colentes* pro colonis. *medentes* pro Medicis & ſimilia. *latrantem* pro cane etiam Phædrus dixit. *Vertit & immeriti figit latrantis* pri. Moreti. *immeritum* alter Erfurt. *Vertit in immeritum fatum latrantis* Rottendorph. proxime verum. *Vertit & inmeriti fatum* unus Strozzæ, Neap. *Vertit & in meritum figi Geladanten.* ſec. Medic. *Vertit & in mentum figit Geladanten.* Latet nomen canis. Scribendum forte,

*Vertit in immeritam figi Geladantin.*

vel, *Vertit in immeriti fatum Celadontis.*

ut aut canem intelligat, aut aliquem ex plebe venatorum. ſic *Celadon Mendeſius* lib. v. in convivio Cephei, & *Celadon Lapitha* lib. XII. ubi *Lapithæ Celadantis* duo aut tres codices ex vetuſtioribus. ut Celadon ſit ἀπὸ τοῦ κελαδεῖν. ut libro tertio Hylactor canis ἀπὸ τοῦ ὑλάκτειν. Putabam aliquando *in immeriti fatum Metagontis. Metagontes* genus canum Gratio. pro *latrantis* unus Voſſianus *lactentis.*

V. 422. *Immanemque feram* ] *ferum* Florent. S. Marci, & Lovan. ſic ſupra,

*Summa ferus geminos direxit in inguina dentes.*

&, *Ira feri mota eſt.* Adi Notas ad Epiſt. VIII.

V. 424. *Tela tamen ſua quiſque cruentat* ] *cruentant* cum primo Baſil. & quinque aliis.

V. 427. *In partem veniat mea gloria tecum* ] *veniat mihi* paulo elegantius pri. Vatican. & unus Voſſii. paulo ante pro *mei juris*, Cantabrig. *tibi*, unus Leidenſis *tui juris.* quod arridet. ut apri interfecti gloriam illi cedat, quæ primo vulnerarat. ad rem faciunt, quæ ſupra habuimus,

*Nec tamen illa ſui ſucceſſu lætior ictus,*
*Quam Meleagros erat.*

& quæ ibi ſequuntur. pro vulgata tamen faciunt,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

quæ paulo poſt ſubjungentur, & *huic adimunt munus, jus muneris illi.*

v. 435. *Ne ſit longe tibi captus amore Auctor* ] *longo tibi* Florent. S. Marci, Bernegger. prim. tert. quart. Medicei. Arondel. & alii quatuordecim. *tibi longo* prim. Palat. & quinque alii. unus Palat. & fragmentum Moreti, *longeque tuo ſit captus amore.* quod arridet. niſi mavis *tui amore.* ut libro IX.

*Si tamen ille mei captus prior eſſet amore.*

Virgil. lib. XII.

*Longe illi dea mater erit.*

noſter libro IV.

*—— ne longe gloria rerum*
*Quas mentiris, ait, longe tibi Jupiter abſit.*

Epiſt. Medeæ,

*Quam tibi tunc longe regnum dotale Creüſæ?*

Tibullus libro I. Eleg. V.

*At mihi nunc longe gloria fortis abeſt?*

Propertius lib. I. Eleg. VII.

*Longe caſtra tibi, longe, miſer, agmina ſeptem.*

Silius libro I.

*—— longe clauſis ſua fœdera, longe*
*Auſoniam fore.*

de obſeſſis Sagunthinis. libro XVII.

*Longe conjugia, ac longe Tyrios Hymenæos*
*Inter Dardanias acies fore.*

v. 443. *Prioris cæde* ] *priori* Cant. Florent. S. Marci, ſec. Medic. & multi alii.

v. 447. *Mæſtis clamoribus* ] *ululatibus* rectius pri. Moreti aliique octo.

v. 457. *Eripuit ramum, ſparſitque liquentibus undis* ] *Eripuit torrem* excerpta Jureti & unus Baſil. cum uno Leidenſi. infra tamen *ramum* quoque vocat v. 462. ubi *torrem* Lovanienſis ſimiliter. *torrem* vocat v. 510. *liquacibus undis* Voſſianus. Vide Notas Remed. Amor. v. 177.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 460. *Tædaſque & fragmina poni* ] *in fragmina* ex tribus ſcriptis. hoc eſt tædas fractas. infra,

*Multifidaſque faces, ramaliaque arida tecto*
*Detulit, & minuit.*

Conjiciebam olim *& tædæ fragmina.*

v. 463. *Pugnat materque ſororque* ] *pugnant* Oxon. & decem aut duodecim alii. mox pro *ruborem* multi ex melioribus *colorem.*

v. 486. *fruetur* ] *fruatur* quinque veteres cum Arondeliano. & tum mox legendum *Theſtius orbus eat.* nam idem Arondel. & Rottendorph. *erat* cum aliis nonnullis. deinde *germani manes* non *fraterni* ſec. Palat.

v. 495. *Calydonis* ] *Calydonus* Urbin. quod eſt *Calydonos.*

v. 497. *Et ille ſpemque patris, regnumque trahat* ] Malim *& una. regnique* alter Hamburgenſis & duo alii.

v. 499. *Ubi ſunt pia vota parentum* ] *pia jura* prim. ſec. tert. Medicei. optim. Florent. Neapol. Bernegger. Thuan. aliique quamplures ex melioribus. recte. libro x.

*Dî precor, & pietas, ſacrataque jura parentum,*
*Hoc prohibete nefas.*

Virgil. Æn. VII. *ſi juris materni cura remordet.* Epicedio Druſi, *jus matris habemus ab uno.* Silius libro XI.

*Per ſi quid ſupereſt vitæ, per jura parentis,*
*Perque tuam noſtra potiorem, nate, ſalutem,*
*Abſiſte inceptis, oro.*

Cicero Philipp. II. *ut eum à tuâ familiaritate patrio jure & poteſtate prohiberet.* ſic *domini jura* epiſt. III. ſub finem. ubi plura. & *imperii jura* ex antiquis libris Remed. Amor. v. 495.

v. 503. *Præmia facti* ] *factis* Florent. S. Marci, & unus Bononienſis.

V. 510. *Voſque Ipſa ſequar dixit*] *voſque Funeris ipſa ſequar* prim. Gronovianus. Puto, *voſque Funus & ipſa ſequar.* τὸ *dixit* eleganter omittitur, ut ſæpe alibi.

V. 517. *Ac magnos*] *&* multi. Lege *at* cum duobus.

V. 525. *Paulatim canâ prunam velante favilla Alta jacet Calydon*] Hic verſus in primo Palat. non extſtat. in ſchedis Theatinorum, Urbinati, altero Hamburg. & uno Bononienſi margini erat adſcriptus. & eſt profectò adulterinus, quod inconcinna repetitio τῶ *paulatim* ſatis evincit.

V. 527. *Plangunt ora ſimul matres Calydonides. OEneus*] *Calydonides heu heu* plurimi veteres. Sed ex iis antiquiſſimos videamus. Urbin. prim. Palat. ſec. & quart. Medic. fragmentum Theatin.

*Plangunt ſe matres Calydonides, heu heu.*

Bernegger. & pro diverſâ lectione fragm. Theat. cum duobus aliis,

*Plangunt hunc matres Calydonides O Eneus atque.*

primus Gronovii, itidem pro diverſâ lectione,

*Plangebant matres Calydonides Euveive.*

unde reponendum facile vidi,

*Plangebant matres Calydonides Eveninæ.*

quod optimus S. Marci Florentinus poſtea mihi confirmavit, in quo,

*Plangunt hunc matres Calydonides Evenine.*

ſed poſterius *n* in *Evenine* erat abraſum, cum Gloſſa, *Evenos eſt fluvius. inde ſunt dictæ Eveniæ matres.* In Neapolitano,

*Plangunt ora matres Calydonis O Eneu.*

niſi quod τὸ *ora* & *O Eneu* cum ultima ſyllaba *Calydonis* à manu ſunt recentiori deleta priſcâ lectione. & ſuper *ora* adſcriptum *ſimul.* Scribe,

*Planguntur matres Calydonides Eveninæ.*

*Plangi*, pro ſe plangere. ut & alibi noſter. Vide quæ nota-

notamus lib. v. ſub finem. Nam *Plangunt pectora* non *ora* debebat dixiſſe. De duobus patronymicis *Calydonides Evenina* dictum ad Epiſt. VI. v. 103. ſic & Marpiſſam Eveninen dixit Homerus Iliad. I.

Κούρη Μαρπήσσης καλλισφύρου Εὐηνίνης.

Adveram ſcripturam alludunt & alii codices. In priore Erfurtano,

*Plangunt ſe matres Calydonides Eunenynæ.*

Arond. *Plangebant matres Calydonides Euveniæque.* cum Gloſſa, *Euveniæ matres, id eſt habitantes juxta Evenum fluvium.* fragmentum Moreti & unus Palat.

*Plangebant matres Calydonides Aoniæque.*

unus Bononienſis,

*Plangunt matres Calydonides Hemoniæve.*

unus Baſileenſis,

*Plangunt matres Calydonides euheoehe.*

unus meus, *Plangebant matres Calydonides Euveveſe,* primus Mediceus,

*Plangunt matres Calydonides Euveniæ.*

alii aliter. Piget ulterius in hac ſorde volutari, ne poſt fruges inventas glandibus videamur inhiare. Spirenſis inter vetuſtiores etiam proxime verum,

*Plangebant matres Calydonides Euveninæ.*

V. 530. *Nam de matre manus*] *Nam mater monibus* Cantabrig. prim. Erfurt. aliique complures. *Nam materna manus* Lovan. & alter Strozzæ, cum uno Palat.

V. 533. *Ora ſonantia linguis*] unus meus chartaceus ex optimo deſcriptus, *linguas.* ut apud Virgil. *nec vox hominem ſonat.* Florent. S. Marci, Neapol. Bernegg. *linguæ.* probe, ſi conſtruas, *linguæ Ingenium capax.*

V. 535. *Miſerarum vota ſororum*] *dicta* meliores.

V. 536. *Corpus reſoventque foventque*] *tenentque* Cantabrig. Thuan. & decem alii. ſed dictum pro *fovent reſoventque.* verſu proximo pro *cineres hauſtos ad*

*pectora preſſant* multi ex melioribus *verſant.* ſed perperam. Silius libro VIII.

*Ceu cinerem orbatæ preſſant ad pectora matres.*

v. 541. *Quas poſt OEneæ tandem Latonia clade Exſatiata domus* ] *poſt hæniæ* prim. Palat. & unus Baſil. duo *Percaoniæ.* *poſt Aoniæ* Cantabrig. ſec. Medic. ſec. Palat. & octo alii. *poſt Eoniæ* prim. Vatican. alii aliter. Scribe *Parthaoniæ domûs* cum Florentino S. Marci, Neapol. Thuan. prim. Baſil. prim. Erfurt. & ſex aliis. Parthaon enim OEnei pater. ut recte Gloſſa Erfurtani libri. Statius Theb. I.

——— *quanquam Calydonius OEneus*
*Et Parthaoniæ (ſi dudum certus ad aures*
*Rumor iit) tibi jura domûs.*

hinc & *Parthaonides* Tydeus Val. Flacco dictus. *Latoiæ* etiam bene pro diverſa lectione alter Strozzæ.

v. 547. *Erechtheas arces* ] *Erichthoas* duo veteres cum Thuaneo. ut Myrtous, Lesbous, Sardous. & ſimilia. *Erichthoias* pri. Pal. ſec. Medic. Neap. Urbin. & pri. Reg. *Erichtheidas* duo alii. *Erichthonidas.* Langerm. tres alii *Erichthoidas.* Grævianus *Ericteniаs. Erichthonias* pri. Moret. pri. Gronovii, Exc. Mureti. ſec. Palat. & duodecim alii. non male. ab Erichthonio rege. ſic *in quâ populus luſit Erichthonius* Propertio. & *Erichthonios peſtis populata colonos* Manilio, pro Athenienſibus. *Erichthonias arces* ſimiliter Troïam Virgilius in Ciri & in Culice appellavit ab Erichthonio rege.

v. 549. *Achelous* ] *Acheloos* in Sixiano.

v. 550. *Cecropide* ] *Cecropida* Florent. S. Marci, & Bernegger. prim. tert. quart. Medic. prim. Gronov. prim. Moreti & ſex alii. ſic *Æacida*, de quo ad Epiſt. III. *Atrida* apud Propertium libro II. Eleg. XIV.

*Non ita Dardanio gaviſus Atrida triumpho es.*

ubi *eſt* perperam legitur. Horat. lib. II. Sat. III.

*Ne quis humaſſe velit Ajacem, Atrida, vetas cur?*

V. 552.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 552. *Magno murmure* ] *magno Impete* unus ex meis. ἀρχαϊκῶς pro impetu. ſic noſter ſupra,

*Impete nunc vaſto, ceu concitus imbribus amnis*
*Fertur.*

ita & Statius, Auſonius, alii.

v. 554. *Cum gregibus ſtabula alta trahi* ] *rapi* ſex veteres. Nil muta. Virgil. Æn. II.

*Fertur in arva furens cumulo, campoſque per omnes*
*Cum ſtabulis armenta trahit.* de amne.

v. 559. *Captet ſuus alveus undas* ] *captat* multi ex vetuſtioribus. pro *capiat.* quomodo Bernegger. ſec. Medic. & alii decem. tres *capiet*, Epicedio Druſi,

*Vix capit adjectas alveus altus aquas.*

v. 560. *Utorque* ] meliores *utarque.*

v. 567. *Raris jam ſparſus tempora canis* ] *parcis* pri. Palat. *parvis* plurimi ex antiquioribus. *paucis* quinque. *latris* Spir. *Pariis* prior Erfurt. cum Gloſſa, *id eſt albis.* & ſic pro diverſâ lectione unus ex meis. tres *variis.* duo *albis.* unus *niveis.* Omnia fruſtra. Calveſcens enim Lelex deſcribitur. Amor. I. Eleg. VIII, de anu,

*Quin albam raramque comam, lacrymoſaque vino*
*Lumina, rugoſas diſtraheremque genas.*

pro *illa parte* quatuor veteres *illac.* cum Arondeliano.

v. 569. *Lætiſſimus hoſpite tanto* ] *terno* Junianus, bene.

v. 572. *In gemma* ] *In gemmam* multi ex vetuſtioribus.

v. 575. *Quod gerit* ] *gerat* cum pleriſque ſcriptis.

v. 576. *Cernimus* ] *cernitis* Florent. S. Marci, Urbin. & tres alii. male. nam ſolum Theſeum alloquitur. ut mox patet ex iis, *ipſe vides.*

v. 577. *Spatium diſcrimina fallit* ] *ſpatii diſcrimina fallunt* multi ex vetuſtioribus. recte, ſi reponas *diſcrimine* cum Urbinati.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 584. *Arva revulſi* ] *revelli* S. Marci, Neap. pri. Medic. Bernegger. Spir. Arond. & decem alii. de quo ad Epiſt. VI. v. 103.

v. 587. *Pariterque revellit*] *parteſque* pri. Bonon. pri. Argent. cum tribus aliis, & editione Gryphii. bene. *reſolvit* etiam probe quartus Medic. & pro diverſâ lectione Rottendorphianus. In Cantabrig. & prim. Gronov. *revolvit*. proxime verum. Multi *revulſit*. ſed *revelli* jam præceſſerat.

v. 593. *Periture corpora natæ* ] *pariture* unus Leidenſis & alter Twiſdenius. & placet.

v. 594. *O proxima terræ Regna* ] *mundi* in multis vetuſtorum. *mundi* vel *cæli* pro diverſâ lectione ſchedæ Theatinæ. *cælo* unus Mediceus. optime. prima enim ſors Jovi, Neptuno ſecunda, tertia Plutoni obtigerat.

v. 596. *In quo deſinimus* ] duo *deſerimus*. alter Regius *deſerimur*. Puto *deſerimur*. nam unus Moreti *in quem decidimus*.

v. 598. *Si mitis* ] *ſis mitis* Cantabrig. & plurimi alii, ut Neptunum hæc ſpectent. Cæterum verſum proxime præcedentem, cujus initium eſt, *Huc ades, atque audi*, ſpurium ac proinde ejiciendum eſſe cenſeo. ut & illum, qui mox ſequitur,

*Cui quondam tellus clauſa eſt feritate paterna.*

eſt enim minime ferendus, cum *feritate paternâ* denuo proxime repetatur. Et abeſt ab uno Voſſiano. Gronovianus unus exhibet quidem, ſed margini adſcriptum. at ſec. Palat. pri. Moreti & octo alii proxime ſequentem non agnoſcunt. male.

v. 604. *Hunc quoque complectar* ] *Hanc quoque* plurimi ex vetuſtioribus. hoc eſt, poſtquam in inſulam erit converſa. Perimelen enim, ut reliquas Echinadas Achelous alluit. Poteſt & ſcribi,

*Tunc quoque complectar.*

v. 606. *Extimuit Nymphe* ] aut hi quatuor verſus ſunt

ſunt tollendi pro ſuperfluis, aut illi duo, quorum initium *Dum loquor.* ne bis idem dicat. Miror interpretes hoc non vidiſſe.

v. 612. *Factum mirabile* ] malim *fatum.* ut & libro IX.

*Dumque refert Iöle fatum mirabile.*

nam *factum mirabile* veteres illic plerique.

v. 618. *Animo maturus & ævo*] *animi maturus & ævi* malim. ſic *ævi maturus Aceſtes* Virgilio lib. V. & lib. IX. *animi maturus Alethes.* paulo ante noſtro *mentis ferox* Pirithous dicitur. Vide Notas lib. VI. v. 321. lib. XIV.

—— *Remulus*: *maturior ævi.*

ita ſcribo. nam vetus codex *ævo.* vulgati *annis* Claudianus lib. II. de laudib. Stilich.

—— *ſed avus maturior ævi*
*Martia recturo tradit præcepta nepoti.*

ut jam ex optimis libris illic caſtigavimus.

v. 622. *Medio circumdata muro* ] *modico* præſtantiores plerique. mox *lacum* pro *locum* duo veteres.

v. 625. *Specie mortalis* ] *mortali* ex melioribus.

v. 630. *Cannâ tecta paluſtri* ] an *texta?* Adi Notas lib. V. v. 447.

v. 634. *Paupertatemque ferendo* ] *fatendo* Florent. S. Marci, prior Erfurt. pri. ſec. Palat. Cantabrig. tert. Medic. Spirenſ. aliique complures. recte. lib. II. *& amando, & amare fatendo Cyllaron una tenet.* Amor. I. Eleg. II.

*Acrius invitos multoque ferocius urget,*
*Quam qui ſervitium ferre fatentur, Amor.*

ſic & alibi ſæpe. paupertatem vel amorem fatetur, qui palam præ ſe fert nec diſſimulat lib. IX.

*Jamque palam eſt demens inconceſſamque fatetur*
*Spem Veneris.*

v. 639. *Parvos tetigere penates* ] *paucos* S. Marci, prim. Reg. Arondel. uterque Erfurt. prim. Palat. fragment.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

fragment. Theat. prim. Vatican. prim. Baſil. Spir. decem alii. *parcos* Bernegger. Oxon. & alii duo. Forte *paulos penates*. nam in primo Regio aliiſque nonnullis Gloſſa erat adſcripta, *id eſt pauperes*. Varro *Pauper à paulo lare*. libro VI. v. 327. *paulo faveas mihi murmure dixi*. ſic ex vetuſtioribus nonnulli. Faſtor. III.

*Et piget in paucis nomen habere caſis.*

ita & illic libri veteres. Forte *paulis*. tamen apud Virgilium libro VIII.

*——— externumque larem parvoſque penates*
*Lætus adit.*

& apud Silium libro I.

*At parvos curru remeabant ſæpe penates.*

& libro VII.

*Nec pigitum parvoſque lares humiliſque ſubire*
*Limina cælicolam tecti.*

v. 644. *Animâ perducit anili* ] *producit* ex melioribus nonnulli vel *produxit*.

v. 649. *Sordida terga ſuis* ] unus Palat. *Horrida*. unde Gebhardus, *Torrida*. hoc eſt fumo ſiccata. ſic & Sirius & Sol torrere arva dicuntur. Vide Notas Faſt. II. v. 24. apud Juvenalem Sat. XI.

*Sicci terga ſuis rara pendentia crate.*

poſſet & legi. *Fumida*. quomodo Horatius libro II. Sat. II. *fumoſæ pedem pernæ* dixit. ſed vulgatum non eſt temere mutandum. ut *ſordida fumo* innuat fuiſſe. ſic *ſordentia fumo frena*. Silio Italico libro VI. v. 134. dicuntur.

v. 654. *Dura clavo ſuſpenſus ab anſa* ] Lege *curva ab anſa*. & ſane Barberinianus *curva* pro diverſa lectione agnoſcit. niſi *curta* malis. quomodo *attritam anſam* dixit Virgilius. Sed alterum verius.

v. 657. *In medio thorus eſt* ] non video quomodo torus in medio eſſe potuerit, qui menſæ locus fuerit dandus. libri veteres magno numero interſerunt poſt hunc verſum,

Con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Conſternuntque thorum de molli fluminis ulva.*
vel, *concutiuntque*, *conſtituuntque*, *conficiuntque*, quod in aliis eſt. Neapolitanus, & Florent. S. Marci, tres quatuorve verſus ſuperiores manu recentiori adſcriptos margini exhibent. quibus tamen controverſia non eſt movenda. ſed ex hoc & præcedenti unum eſſe faciendum contendo, ac ſcribo,

*—— artuſque fovendos*
*Accipit. inde torum ſternunt de mollibus ulvis*
*Impoſitum lecto ſpondâ pedibuſque ſalignis.*

nam *Impoſitis* non *Impoſitus* veteres plerique.

v. 660. *Lecto non indignanda ſaligno*] Cantabrig. ſec. tert. Palatin. & decem alii, *ſed non indigna*. prim. Gronov. & unus meus, *tamen haud indigna*. nil muto.

v. 664. *Menta exterſere virenti*] alii *mentæ exterſere virentes*. ſed verum eſt, *mentæ terſere virentes* cum codice S. Marci, ſec. Palat. tert. Medic. prim. Hamburg. aliiſque quamplurimis.

v. 670. *Cælatus eodem Siſtitur argento crater*] *eodem argillo* unus Palatinus. Græcis quidem ἄργιλ@- eſt, ſed apud Latinos obtinet, ut *argilla* dicatur. in primo Mediceo pro diverſa lectione *argilla*, cum Gloſſa, *id eſt terra*. bene. in multis præterea *de argilla* adſcriptum eſt pro interpretatione. ſic lib. v. Faſt.

*Terra rubens crater, pocula fagus erant.*

nec placet *cælatus crater* iſte. non enim tam delicatos Baucida & Philemona fuiſſe opinor, ut vaſis non niſi operis cælati ſint uſi. idem ille qui craterem nobis argenteum hic commentus eſt, ut pretium ei adderet, cælatum quoque multa arte procudit. quare legendum puto, *illatus crater. inferre craterem*, ut *inferre lucernam*, quod ſæpe apud noſtrum occurrit, & contra *efferre*. Propert. libro IV. Eleg. IX.

*Lumina ſopitos turbant elata Quirites.*

intelligendum de vaſe vinario capaciori. unde Juvenalis

venalis *urnæ cratera capacem.* noſter *vaſtum cratera* libro XII. *ingentem* lib. V. *magnos crateras* Virgilius non uno loco. crateras autem cum ne in regum quidem conviviis niſi ahenos & inauratos ſoleant poëtæ apponere, quanto lautiore apparatu ſplendidiſſimus noſter Philemon, & Baucis illa opulenta argenteos, ſi Dis placet, crateras hic oſtentant! & tamen *nullos paratus* noſter, quod mireris maxime, paulo poſt eſt dicturus.

v. 671. *Pocula qua cava ſunt* ] *quâ* ex melioribus.

v. 675. *Dantque locum* ] Hic verſus præcedenti videtur præponendus.

v. 677. *Redolentia mala caniſtris* ] *volentia* Florent. S. Marci. primus Mediceus & prior Hamburg. cum Spirenſi, *olentia.* alius Mediceus *dolentia.* In nonnullis vetus lectio eraſa. Scribe *balantia.* ſic *halantes floribus hortos* dixerat Virgil. Adi Notas lib. IV. v. 393. apud Martial.

*Quod ſpirat tenerâ malum mordente puellâ.*

apud Juvenalem Satyra XI.

*Æmula Picenis & odoris mala recentis.*

Putabam aliquando *ridentia mala.*

v. 688. *Illuditque diu* ] *Eluditque* cum plerisque.

v. 694. *Ite ſimul. parent; & Dis præeuntibus ambo*
*Membra levant baculis: tardique ſenilibus annis*
*Nituntur longo veſtigia ponere clivo.* ]

verſus medius in optimo Florentino S. Marci, Neap. Spirenſi, & uno Mediceo, manu recentiori adſcriptus eſt margini. & puto tollendum: primus ſic in eodem S. Marci codice exhibebatur,

*Ite ſimul. parent ambo, baculiſque levatis.*

pro *levati.* quod diſertim Spirenſis agnoſcit. atque ita in Neapol. etiam videtur exaratum fuiſſe, erat enim eraſa vetus lectio. illud, *tardique ſenilibus annis*, nuga-

toris

toris commentum eſt, nam ſenio confectos fuiſſe tam Baucida quam Philemonem jam ſupra non ſemel monuerat, jamque & *tardos ætate* vocarat. nec opus eo *Dis præeuntibus*, cum & Deos juſſiſſe ut ſe comitarentur, & illos paruiſſe præmiſerit. pro tribus itaque verſibus duo, quos exhibuimus in contextu, ſunt reponendi.

v. 696. *Quantum ſemel ire ſagitta* ] Neapol. & ſec. Medic. *finire ſagitta*. ſic *finire pacem intra mœnia* auctor Elegiæ in Nucem. noſter lib. II. Faſt.

*——— riparum margine finire aquas.*

& ibidem ad Terminum,

*Tu populos, urbeſque & regna ingentia finis.*

v. 699. *Dum deflent fata ſuorum* ] *Merſa vident quæruntque ſua pia culmina villæ.* ] Hic denuo verſum ejecimus, idque ex auctoritate utriuſque Hamburg. Oxon. Arondel. Thuan. Neapol. prim. Palat. prim. Medic. cum octo aliis. Nec agnoſcunt à manu prima Florent. S. Marci, & primus Regius. quidam tam editi quam ſcripti hunc verſum, qui ferri non poteſt,

*Sola loco ſtabat, dum deflent fata ſuorum,*

paulo poſt agnoſcunt.

v. 702. *Adopertaque marmore tellus* ] Ex fide optimorum codicum hæc legenda ſunt hoc ordine, quo à nobis exhibentur. Mox codices denuo ex editis nonnulli & ex ſcriptis odioſe verſum exhibent, qui jam ſupra occurrebat,

*Concipiunt Bauciſque preces timiduſque Philemon.*

v. 704. *Talia tum* ] *cum* ex ſcriptis. ut ſæpe alibi.

v. 706. *Judicium ſuperis aperit* ] *Judicium* pro ſententia dixit. *Indicium* plurimi veteres. Excerpta Jureti & Calandræ cum octo ſcriptis *Conſilium*. quod non eſt omnino negligendum.

v. 708. *Fœmina conjuge juſto digna* ] *fœmina conjuge digno digna* tres ſcripti. ſic apud Val. Flaccum libro VII.

*tu*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

—— *tu laude nova, tu ſupplice digno*
*Dignior.*

& in illo veteri carmine à ruſticis cantato, apud Feſtum.

*Digna dignis. ſic Sarmentus habeat craſſas compedes.*

Tibullus libro IV. Eleg. VII.

—— *cum digno digna fuiſſe ferar.*

V. 712. *Annis ævoque ſoluti* ] malim *annis ſenioque ſoluti.*

V. 714. *Narrarent caſus* ] *Inciperent* Neap. & ſec. Medic. non invenuſte.

V. 724. *Cur Deum Dî ſint* ] Nihili hæc ſunt, nec ad rem quicquam faciunt. *Cura Dei dii ſunt* in uno Mediceo. in uno meo, *Cura deum ſunt iſti ſint.* in uno Leidenſi *Cura deum ſunt iſti. ſint iſti* Spirenſis. Caſtigatiores certe plerique *ſunt* non *ſint*. & *coluntur* non *colantur*. Noricus *Cura deum hi ſunt*. Scribe,

*Cura pii Dîs ſunt, & qui coluere coluntur.*

quod proxime ad Medicei libri ſcripturam accedit. ſic in Faſtis lib. II.

*Dî pia facta vident.*

apud Horatium libro I. Od. XVII.

*Dîs pietas mea cura eſt.*

Apollo apud Callimachum Hymno in Delum, εὐαγέων δὲ καὶ εὐαγέεσσι μέλοιμι.

V. 737. *Quem tetigiſſe timerent* ] *quam* prim. Med. & Spirenſ. Vide Notas lib. IV. v. 495.

V. 740. *Aris adoleret honores* ] *odores* vetuſtiores plerique. Virgilius tamen Æn. III.

*Junoni Argivæ juſtos adolemus honores.*

V. 749. *Cætera tantum Sylva ſub hac omnis quantum fuit herba ſub illa* ] Locus male habitus. Florent. S. Marci, Bernegger. prim. Hamburgenſis, Cant. prim. Gronovii, prim. tert. quart. Medic. Spirenſ. & alii multi, *tanto*, & *quanto*. recte. deinde *fuit herba ſub omni* in pleriſque caſtigatioribus. niſi quod in prim.

Erfurt.

Erfurt. prim. Gronov. & uno meo, *jacet herba ſub omni.* Rottendorphianus, *Silva quantum fuit herba ſub illa.* prim. Medic. *quanto fuit herba ſub arbore.* Scribe, —— *nec non & cætera tanto*

*Silva ſub hac, ſilvâ quanto jacet herba ſub omni.*

libro XIII.

—— *quanto dux milite major,*
*Tanto ego te ſupero.*

ita recte meliores codices. *jacet ſilva*, ut libro II.

—— *terræ penitus penituſque jacentes.*

Seneca Hercule Furente,

—— *Campus hanc circa jacet,*
*In quo ſuperbo digerit vultu ſedens*
*Animas recentes.*

Val. Flaccus libro I.

*Ingenti jacet ore chaos.*

& ſic de inferis ſæpe poëtæ. *cubantem Uſticam* pari modo pro depreſſa dixit Horatius libro I. Od. XVII.

v. 752. *Famuloſque jubet*] *famuliſque* cum uno meo malim.

v. 758. *Dodonia quercus*] an quia Dodonæum nemus quercu celeberrimum, propterea quercus omnes Dodoniæ ſunt dicendæ, etiam Theſſalæ? haud opinor. *de vulnere quercus* plurimi veteres. nonnulli *deciduæ.* vel *jam decida* vel *mox decida.* Ex vetuſtioribus Florent. S. Marci, Neapol. Bernegger. prim. Hamburg. prim. Vatican. ſec. tert. Medic. prim. Gronov. Noricus, & ſex alii, *Deoïda.* *Deida* prim. Palat. & prim. Moreti. *Theoïda* fragmentum Theat. & duo alii cum ſec. Palatin. Urbin. *Deodida.* alii, *Dodoyda. Dedoida*, *Dedonida*, & ſimilia. Scribe *Deoïa quercus*, ἀπὸ τῆς Δηοῦς. *Cereale nemus* paulo ante dixerat. *Deoïda* pro Proſerpina habes libro VI. v. 114. & apud Auſonium Epiſt. v. ad Theonem. Hæc ſcripſeram, cum vidi veram lectionem ſubodoratum quoque eſſe Carolum Vivianum in ſuis caſtigationibus.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 760. *Longi pallorem ducere rami* ] *ſudore madeſcere* Cantabrig. unus Mediceus, & unus Palatin. cum margine Gryphiano. nil muto. *ſudorem ducere* Barberin.

v. 762. *Diſcuſſo cortice ſanguis* ] *diſcuſſo ſanguine cortex* plerique vetuſtiores. Scribe *diſcuſſus ſanguine cortex.* atque ita quartus Mediceus. niſi malis cum uno Strozzæ *diſcuſſa cortice ſanguis.* de quo vide Notas Met. IV. v. 375. mox etiam *cruor profuſus* pro *profundi* bene prim. Baſil. prim. Gronov. & quinque aut ſex alii.

v. 763. *Obſtupuere omnes* ] Puto *Obſtupuere animi.* quia τὸ *omnibus* mox ſequitur. Statius,

*Obſtupuere animi, fecitque ſilentia terror.*

v. 775. *Adductaque funibus arbor* ] Nihil hoc loco mutandum. Lucanus libro IV.

—— *ſed tertia puppis*
*Hæſit, & ad cautes adducto fune ſecuta eſt.*

v. 777. *Nemorumque ſuoque* ] *nemoriſque* rectius alii.

v. 797. *Rigidique cacumina montis* ] *cacumine* ex plurimis antiquorum.

v. 800. *Raris vellentem dentibus herbas* ] *raras* rectius unus Bonon. *raras herbas*, quia in agro lapidoſo. Lucanus de Africa libro IX.

*Hoc tam ſegne ſolum raras tamen exerit herbas.*

*ac atris* unus Voſſ. quidam *duris.*

v. 802. *Scabri rubigine dentes* ] de dentibus jam præceſſerat. quare aſſentior pleriſque antiquis, in quibus *ſcabræ fauces.* niſi quod in uno Langermanni, *ſcabræ malæ.* libro tamen II. de Invidia,

—— *livent rubigine dentes.*
*Pectora felle virent.*

& *rubiginoſos dentes* dixit Martialis. Petronio quoque *ſcabra rubigine dentes.* habes & *ſcabros dentes* apud Suetonium & Martianum Capellam, ex quibus vulgatam lectionem in hoc Naſonis loco tuebatur noſter Grævius.

v. 807.

v. 807. *Genuumque tumebat Orbis* ] *rigebat* Arond. & duo alii. Auctor Moreti,

*Continuis rimis calcanea ſciſſa rigebant.*

quanquam nec vulgata ſcriptura inconcinna eſt. mox *immodico prodibant tubera talo*, non *tubere tali* Florent. S. Marci, & unus Bonon. bene.

v. 815. *Perque aëra vento* ] *vecta* Neap. ſec. Medic. pri. Baſil. pri. Hamburg. & pro diverſâ lectione Florent. S. Marci. Nil muto.

v. 818. *Noctis enim tempus* ] *erat tempus* Bernegg. pri. Erfurt. pri. Hamburg. & decem alii. pro *ulnis* plurimi veteres *alis*. etiam probe.

v. 820. *Peragit jejunia* ] prim. Baſil. tert. Medic. excerpta Jureti, pri. Vatic. & octo aut novem alii, *ſpargit*. quod omnino arridet. duo *ſparſit*.

v. 822. *Inque domos inopes aſſuetaque vertitur antra* ] ſcripti maxima ex parte, *aſſueta revertitur antra*. quidam etiam *arva*, quos inter pri. Medic. pri. Moreti, uterque Hamburg. Bernegger. & pri. Reg. recte. nam *lapidoſum agrum* non *antrum* Fami paulo ante aſſignarat. *domus inopes antra* familiaris Naſoni appoſitio.

v. 826. *Deluſum guttur* ] *deſuetum* S. Marci codex, & unus Medic. unuſque Bonon.

v. 834. *Pluſque cupit* ] *ſitit* pri. Gronov. venuſte.

v. 838. *Innumeraſque faces* ] *trabes* cum Florentino S. Marci, Excerptis Jureti, Moreti & uno meo.

v. 839. *Plura cupit* ] *petit* cum melioribus. alterum jam præceſſit. niſi *capit* reponis cum uno Voſſiano & altero Erfurt. Adeantur Notæ Art. Amat. III. v. 757. ſed forte paulo ante legendum,

*Pluſque capit, quo plura ſuam demittit in alvum.*

nam ita Grævianus, aliique nonnulli.

v. 844. *Inattenuata manebat* ] *manebas* ex Neap. Urbin. ſec. Medic. & tribus aliis.

v. 854. *Et vultus piſces capientibus aptos* ] imo *cultus* cum Naugerii & Calandræ codicibus & uno Mediceo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

diceo. nam *vultus* jam præceſſerat. deinde *piſcem* cum pri. & ſec. Medic. Florent. S. Marci, Neap. Bernegger. Thuan. pri. Hamburg. & ſex aliis. *captantibus* denique excerpta Jureti, ſec. Palat. & duo Medicei ex melioribus.

v. 862. *Bene cedere ſenſit* ] *ſentit* ſec. Palat. & duodecim alii. ſic & infra meliores,

*—— transformia corpora ſentit.*

v. 865. *Studioque oneratus inhaſi* ] Scribe *operatus* cum tertio Mediceo & Thuaneo. lib. VII.

*Montibus errabat, ſtudiis operata Dianæ.*

Vide Notas Epiſt. IX. v. 35. & Amor. II. Eleg. VII. v. 23.

v. 872. *Triopeida tradit* ] *vendit* pri. Gronov. & ſex alii.

v. 876. *Pabula morbo* ] *monſtro* alter Erfurtanus, quæ vox Naſoni familiaris.

v. 879. *Quid moror externis* ] *exemplis* pri. Gronov. & unus Patav. ut in Faſtis,

*Quid moror exemplis, quorum me turba fatigat?*

v. 881. *Nam modo qui nunc ſum* ] *quod nunc ſum* prim. Gronov. prim. Erfurt. & duo alii.

v. 883. *Cornua dum ſumſi* ] *dum potui* eleganter excerpta Jureti, Florent. S. Marci, Neap. ſec. Medic. & quatuor alii cum Arondeliano. ut τὸ *ſumſi* ſubintelligatur. tertius Medic. & ſec. Vatic. *dum geſſi*. apud Maronem libro XI.

*Hactenus, Acca ſoror, potui. nunc vulnus acerbum*
*Conficit.*

ubi Servius. *Abſolute, vel pugnare vel vivere, neceſſaria enim eclipſis in defectione, quæ ex arte non ſemel poſita eſt.* ubi *neceſſaria enim ellipſis* ſcribendum.

v. 884. *Gemitus ſunt verba ſecuti* ] *ſua verba* ſcribendum. quod codex Zulichemianus confirmat. unus Medic. *ſibi verba*. Adeantur Notæ ad Epiſt. XVII. v. 252.

N O-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# NICOLAI HEINSII D.F.

# NOTÆ

## IN LIBRUM IX METAMORPHOSEON.

14 Famamque laborum] *ſummamq;* Græ-vianus eleganter.

v. 16. *Cedere dixi*] *duxi* cum uno Strozzæ, vel *ducens*. Verius tamen eſt excidiſſe τὸ *ratus*, pro quo ſubrepſerit τὸ *deum* ex interlineari interpretatione. ut Naſonem ſit vero ſimile ſcripſiſſe,

*Contra ego turpe ratus mortali cedere, dixi:*

mox pro *dominum me cernis aquarum*, multi veteres *numen*. Neapol. prim. ſec. Medic. & duo alii cum Norico, *regem*, quomodo Virgilio *fluviorum rex Eridanus*. *fluentum* etiam unus Thuani. *vagantem* prim. Gronov. & Zulich. *meantem* unus Ambroſ.

v. 36. *Tactu flaveſcit arenæ*] Erudite multis tuetur hanc lectionem Johannes Fredericus Gronovius, cujus amicitiâ glorior, ut & Hermolaus ad Plinii librum XXXVIII. cap. X. Barthius tamen Adverſar. lib. LVII. cap. XVI. *jactu* reponit. quomodo alter Hamburg. Rottendorph. & tres alii. Virgil.

——— *atque hæc certamina tanta*
*Pulveris exigui jactu compoſta quieſcunt.*

Priſcianus in Periegeſi,

*Pulveris hunc jactus potis eſt exſtinguere ſolus.*

Ammianus lib. XXIII. *nec remedio ullo, quam jactu pulveris conſopitur.* Idem libro XXXI. *objectum pulveris* dixit. quare apud Plinium libro XXXV. cap. XI. τὸ

*citra pulveris jactum* non auſim mutare. Horat. lib. I. Od. xxv.

*Parcius junctas quatiunt feneſtras*
*Jactibus crebris juvenes protervi.*

ita libri veteres. niſi *Tactibus* mavis. ut apud Claudianum lib. I. in Eutrop.

——— *raro pulſatur janua tactu.*

v. 45. *Premebam*] *premebat* tres ſcripti. Forte *premebar.*

v. 54. *Protinus avertit*] *advertit* pri. Gronov. ſec. Pal. tert. Medic. prim. Baſil. aliique plurimi. Lego,

*Pronus humum advertit.*

vel *humo.* ſic & libro XI. conjeci,

*Vi multa advertit terræque inflixit Achilles.*

lib. XIII. ex veteri codice,

——— *veſtris periturum advertite regnis.*

lib. XV. ——— *monitis animos advertere.*

Val. Flaccus libro III.

*Continuo puppem petere, & conſidere tranſtris*
*Imperat Ampycides, nec viſum advertere terræ.*

ſic ſcribo. *viſum vertere* nunc legitur. lib. IV. idem,

*Jam Mariandinis advertit puppis arenis.*

*Pronus humo advertit*, quomodo noſter lib. II.

*Stravit humi pronam.*

libro VIII.

*Pronus ab arborea cecidit radice retentus.*

v. 57. *Vix tamen inſerui brachia*] *exſerui* in tribus ſcriptis. Puto *Vix tandem exſerui.* & mox *a pectore* pro *corpore* cum melioribus. niſi mavis *aſſerui.* quod impenſe placet.

v. 62. *Divertor ad artes*] *devertor* vetuſtiores. dictum alibi.

v. 71. *De centum numero*] *De comitum* multi ex vetuſtioribus pri. Baſil. & duodecim alii, *De capitum numero*, non inconcinna repetitione. Scribe, *Centeno e numero.* De numero capitum Hydræ non convenit

inter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

inter ſcriptores, centena tamen illi à pleriſque aſſignantur. Ita Diodorus Siculus lib. IV. Suidas, Simonides teſte Servio, Silius Italicus, Vibius Sequeſter, Apoſtolius in parœmiâ ὕδρας κεφαλὰς τέμνεις. Auctor Herculis OEtæi choro Act. IV.

*Si qua ſub Lernâ numeroſa peſtis*
*Sparget in centum rabiem dracones.*

ita locus ille ex optimo exemplari Mediceo reſtituendus, qui vulgo mendoſiſſimus circumfertur. Virgil. lib. VII.

*Centum angues, cinctamq; gerit ſerpentibus hydram.*

Hinc Euripidi ἑκατόγκεφαλος ὕδρα. Nonnulli novem capita. Zenobius in adagio ὕδραν τέμνεις, octo. Palæphatus, Alcæus, & Tzetzes, quinquaginta. ut & Virgilius diverſo loco,

*Quinquaginta atris immanis hiatibus hydra.*

Plura alias in uberioribus Notis.

V. 72. *Gemino hærede*] *gemina* Noricus liber & prima editio Aldina, ut ad cervicem reſpiciat.

V. 74. *domitamque reduxi* ] *revinxi* pri. Palat. & Lovan. *ſubegi* quart. Medic. cum aliis novem. quinque *reliqui.* unus *receſſi.* Arond. pro diverſâ lectione, *repreſſi.* duo mei *peremi.* quod placet. niſi quod *peruſſi* vel *præuſſi* cenſeo reponendum. Flammis enim hydræ cervix deſecta eſt domita, ne repullularet. cujus rei ignorantia librarios fefellit, ut ex *peruxi* conflarent *reduxi.*

V. 75. *Quid fore te credis*] *credas* ex Florent. S. Marci, uno Leid. & Græviano, prim. Palat. Oxon. duo alii *credes.*

V. 81. *Mutatus membra rebello* ] Puto *revellor.* ut ſupra,

*Elaborque viro longum formatus in anguem.*

Certe jam paulo ante ſe fruſtra tentaſſe avelli ſignificavit. quid quod in Spirenſi & tribus aliis *revello* exſtat, in totidem *repello?*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 83. *Depreſſaque cornua* ] *deprenſaque* Cantabrig. pri. Moret. Arond. & multi alii. bene. ſic paulo ante pro *forcipe preſſus*, duo veteres *prenſus*.

v. 95. *Totaque reſidant aquæ* ] malim *motaque* cum uno Baſil. & Gryphii margine. ut apud Virgil.

—— *motos præſtat componere fluctus.*

v. 99. *Cætera ſoſpes habet* ] *abit* eleganti Græciſmo unus ex meis Mediolani emtus. nec male *erat* in altero Regio. Noſter Pont. III. Eleg. II. ut quidem legendum,

*Cætera par concors & ſine lite fuit.*

Virgilius Æn. IX.

*Cætera parce puer bello.*

Silius libro XVII.

*Cætera parce, precor, pelago.*

Horat. lib. I. Epiſt. X.

*Multum diſſimiles, at cætera pæne gemelli.*

quæ illic vera lectio. poſtea pari modo,

*Excepto, quod non ſimul eſſes, cætera lætus.*

Ita paſſim optimi ſcriptores. *ſoſpes abit.* ut,

—— *Hector abit violatus vulnere nullo.*

& libro VIII.

*Nunc equa, nunc ales, modo bos, modo cervus abibat.*

v. 105. *Uberior ſolito* ] *Uberius* recte pro diverſa lectione Bernegger. prim. Gronov. & unus Mediceus. mox *nimbis pluvialibus* alter Hamburgenſis, & pro diverſa lectione Grævianus.

v. 112. *Pallentemque metu, fluviumque timentem* ] vetuſtiores plerique hunc verſum præponunt illi, cujus initium, *Tradidit Aonius.* Ego cum aliis multis ab alienâ manu procuſis cenſeo delendum eſſe.

v. 119. *Neſſoque paranti* ] *parante* meliores.

v. 125. *Quamvis ope fidis equina* ] *fidus* ſex ſcripti. Forte pro *fiſus*.

v. 128. *Re probat* ] multi ex vetuſtioribus *Res.*

v. 133. *Velut irritamen amoris* ] Forte *lenti irritamen*

*men amoris*, vel *vetiti*, vel *tepidi*. ſic libro XIII.

——— *ſceleris niſi præmia magnas*
*Adjeciſſet opes, animi irritamen avari.*

V. 139. *è minimo ſua per mendacia creſcit*] *è minimâ* duo veteres & prima Aldi editio. quod placet. Cæterum locus diſtinctione juvandus, qui male habebat ſe antea.

V. 143. *Mox deinde, Quid autem Flemus ait?*] puto diſtingendum, *mox*, *Deinde quid autem flemus?* Seneca Hercule OEtæo Act. III. *occupa ferrum ocyus. Cur deinde ferrum?* ita optimus Mediceus, non cum vulgatis, *Quin deme ferrum.* poſtea,

*Cur deinde latebras, aut fugam vecors petam?*

V. 145. *Quæ quoniam adveniet*] *adveniat* multi veteres. Lege *adventat* cum Berneggeriano & aliis duobus. ſic libro XII.

*Fecerat hæc notum Graias cum milite forti*
*Adventare rates.*

V. 148. *Ac ſic nihil amplius obſtem*] *ac ſi* in multis. alii, *ut ſic*, *aut ſi*, *& ſic*. & ſimilia. primus Mediceus, & Spirenſis, cum tribus aliis *an ſi.* probe.

V. 149. *Memorem eſſe ſororem*] *memor eſſe* cum Florentino S. Marci, Bernegger. uno Leid. uno Ambroſ. & excerptis Langermanni, & uno meo. Triſt. V. Eleg. III. ad Bacchum,

*Huc ades, & caſus releva pulcherrime noſtros,*
*Unum de numero me memor eſſe tuo.*

V. 152. *Omnibus illis*] *illi* ſec. Moreti. nempe *mittere.*

V. 155. *Ignaroque Lychæ*] *Lichæ* paſſim ſcribendum tam hic, quam apud auctorem Herculis OEtæi. neque aliter Hyginus Fab. XXXVI. & Servius Æneïd. VII. apud Græcos Λίχας eſt. ita Sophocles in Trachiniis ſæpe, Æſchylus in Glauco Marino apud Strabonem, Apollodorus, Tzetzes in Chiliad. alii.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

V. 158. *Induiturque humeris*] *humeros* tres antiqui. de quo dixi Triſt. IV. Eleg. X.

V. 163. *Incaluit vis illa mali*] *Invaluit* malo. ut lib. VIII. *poſtquam peſtifer ignis convaluit*. poſtea pro *diffuſa* multi ex melioribus *dilapſa*. In Ibide tamen,

*Ut cruor Herculeos abiit diffuſus in artus.*

V. 165. *Nemoroſam OEten*] *nemoroſum* Florent. S. Marci & ſeptem alii. ſic idem Florent. aliique quinque infra V. 204. *altum OEten*. Seneca Hercule Furenti,

*Titan ſummum proſpicit OEtan.*

ubi tamen *ſumma OEta* in nonnullis codicibus. *auratus OEta* Virgilio in Culice, in Ciri *gelidus OEta*. noſter tamen infra,

—— *quas ardua geſſerat OEte.*

V. 171. *Stridet*] *ſtridit* codex S. Marci, Neapol. tres alii. ἀρχαϊκῶς. ſic noſter, & alii ſæpe. Vide Notas Triſt. I. Eleg. X. Virgil. lib. IV.

—— *infixum ſtridit ſub pectore volnus.*

lib. XII. —— *ſtriduntque haſtilibus auræ.*

Georg. IV. *Ut mare ſollicitum ſtridit.*

ita iis locis codex Mediceus longe veterrimus. neque aliter ipſe Virgilius paſſim.

V. 172. *Nec modus eſt. ſorbent*] malim,

*Nec modus. exſorbent avidæ præcordia flammæ.*

Faſt. V. *Pectoraque exſorbent avidis infantia linguis.*

V. 187. *Veſtrum opus Elis habet*] *Elis eſt* unus Voſſian. Scribe,

*Veſtrum eſt Elis opus?*

ſic lib. III. —— *opus hæc victoria noſtrum eſt.*

Horatius carmine ſæculari,

*Roma ſi veſtrum eſt opus.*

V. 192. *Nec mi*] *nec non*, vel *nec tu* nonnulli veteres. *nec trux* alter Erfurt. ut lib X.

*Trux aper inſequitur.*

V. 194. *Quid quod Thracis equos*] *Quid cum* prim.

ſec.

ſec. Medic. Cantabrig. S. Marci, Neapol. Bernegger. & ſeptem alii. *Thraces* Neapol. Bernegger. & unus Voſſ. Lege *Thracas equos.* quomodo Noricus à manu prima. Statius Theb. VI. de iiſdem,

*——— ſed Thraces equi ut videre jacentem*
*Hippodamon, redit illa fames.*

Silius Italicus libro III.

*Juxta Thraces equi, peſtiſque Erymanthia, & altos*
*Æripedis ramos ſuperantia cornua cervæ.*

paulo poſt plurimi codices addunt,

*His jacet horrendum Tiberino littore monſtrum.*

vel *Cacus & horrendum.* Sed cum in ſimili prorſus noſtri hujus querela apud Senecam Hercule OEtæo & Ciceronem Tuſcul. Quæſt. nulla Caci mentio fiat, ne hic quidem eſt admittenda.

v. 197. *Moles Nemeæa* ] *peſtis* prim. Gronov. & prior Twiſdenius. ut Epiſt. Deianiræ,

*Nempe ſub his animam peſtis Nemeæa lacertis*
*Edidit.*

Auctor Herculis OEtæi,

*Utinam meo cruore ſatiaſſet ſuos*
*Nemeæa rictus peſtis!*

poſtea *malum Nemeæum* non ſemel appellavit. ſic & *peſtis Lernæa* Lucretio. ſed hoc Naſonis loco, quia *peſtis* mox ſequitur, nil auſim mutare.

v. 205. *Venabula taurus* ] *cervus* duo veteres. *tigris* Florent. S. Marci, alter Hamburg. *pardus.* deinde *reſiderit auctor* unus ex melioribus meis.

v. 208. *Sæpe trementem* ] Dignius omnino Hercule ſit, ſi reponas, *frementem.* quod animum indignantem examuſſim refert. & ſic codex, quo Carolus Sprotius me donavit. *dementem* pri. Bonon. *gementem* Cantabrig. & pri. Gronov.

v. 209. *Iraſcentemque videres Montibus* ] ſic & codices veteres. Repone nihilominus *incurſantemque.* libro XIV. de Polyphemo hæc imitatus.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Ille quidem totam fremebundus obambulat Ætnam,*
*Prætentatque manu ſilvas, & luminis orbus*
*Rupibus incurſat.*

ubi etiam legebatur perperam *gemebundus.*

v. 212. *Collegerat omnem* ] *ingens* Cantabrig. ſec. Pal. ſeptem alii.

v. 213. *Dona dediſti* ] duo veteres *tuliſti.* In Ibide,

*Quam qui dona tulit Lernæo tincta veneno,*
*Euboïcaſque ſuo ſanguine tinxit aquas.*

v. 221. *Nivibus quoque mole rotatis* ] *molle* ſcribendum, ut ad *corpus* referatur. id quod Berſmannus jam vidit.

v. 223. *Jactum per inane* ] alter Regius *actum.* ut libro XIV.

*Vidi iterum veluti tormenti viribus acta*
*Vaſta giganteo jaculantem ſaxa lacerto.*

v. 225. *In rigidos ſilices* ] *rigidas* unus Mediceus & Rottendorph. eſt enim ſilex communis generis. infra hoc ipſo libro v. 613. *rigidas ſilices* membranæ etiam agnoſcunt. ut & lib. XI. v. 225. ſic *dura ſilex* Virgilio Æn. VI. & Elegia ad Meſſallam. Vide Triſt. IV. Eleg. VI. infra hoc libro v. 303. *moturaque duras verba queror ſilices.* ita primus Moreti.

v. 226. *In Euboïco ſcopulus brevis eminet altè Gurgite* ] *alto* vetuſtiores plerique. Scribo, *in Euboïci alto Gurgite.* vel *Euboïci alti.* Euboïcum, ut Ægæum, Icarium, & ſimilia.

v. 232. *Regnaque viſuras* ] an *verſuras*?

v. 247. *Datis hoc* ] *datur hoc* Florent. S. Marci, ſec. Medic. & multi alii.

v. 253. *Nullâque domabile flammâ* ] *nullique* unus meus. Lege *nullique flammæ.* ut infra,

—— *quodcunque fuit populabile flammæ.*

ita enim vetuſtiores omnes. pro *immune necis* Florentinus S. Marci *ſimul.* an *immune ſitûs*?

v. 257. *Præmia nollet* ] imo *nolet* cum caſtigatioribus.

v. 280.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 280. *Generoſo ſemine* ] *germine* vetuſtiores magna ex parte, niſi quod Cantabrig. Arondel. & tres alii *ſanguine*. tertius etiam Medic. & quatuor alii *cui ſic*, pro *cum*.

v. 283. *Timidis parientibus* ] *tumidis* pri. Vatic. & decem aut duodecim alii. mox *decimo premeretur ſidere ſignum*, non *decimum* Florent S. Marci. pri. Pal. quart. Medic. & xv. alii.

v. 288. *Auctorem dicere tanti* ] *tecti* cum melioribus.

v. 290. *Horror habet* ] *adit* Neapol. ſec. Medic. Urbin. Forte *obit*. Vide Notas lib. I. v. 552.

v. 294. *Lucinam ad nexos partus clamore vocabam* ] Scripti vetuſtiores maxima ex parte, *Lucinam nexuſque pares*, vel *nixuſque*. quod poſterius à Turnebo in Adverſariis probatur. Florent. S. Marci, *nexuſque*. cum diverſâ lectione, *vel nixus vel noxas*. *Lucinam nexoſque pares*. pri. Medic. ſec. Palat. & duo alii. unus meus *nexoſque pares*. quod verum eſt. ut Nixos Deos intelligat puerperiis præſidentes. de quibus videatur Feſtus in *Nixi Dei*. quanquam is tres fuiſſe contendit, ut forte ſit legendum, *Lucinam Nixosque pari clamore*. nam in uno noſtro *nixuſque parens*. in Spirenſi, *Nexaſque pari*. in Mureti excerptis ac uno Baſil. *rurſus partens*. in Græviano, *nixuſque pares*, cum Gloſſa, *illos deos*. in priore Twiſdenio *nexoſque pares*. ſed emendatum *nixoſque*. addito ſcholio, *Nexi ſunt Dî, qui connectunt membra mulierum ſoluta ad partum. unde dicantur nexi. Nixuſque pares. duo ſunt fratres, Dii partus, ſicut & Lucina*. in altero Twiſdenio *Nexaſque Deas* pro diverſa lectione notatur.

v. 298. *Dextroque eſt poplite* ] *à poplite* Priſcianus, & ſex ſcripti. bene. Multi ex noſtris *è poplite*. duo *in*. verſu proximo pro *digitiſque* idem Priſcianus, & codices antiqui multi *divitis*.

v. 300. *Suſtinuit partus* ] quatuor veteres *nixus*. nam *partus* ſequitur.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 314. *Exſiliit, junctaſque manus pavefacta remiſit* ] *Exſiluit* meliores. & *patefacta* prim. Mediceus, prim. Baſil. & octo alii. Narrat fabulam Libanius in Diagematis à Leone Allatio editis, ubi Acalanthis eſt, quæ Naſoni Galanthis. Nicandro in ἑτεροιουμένοις apud Antoninum Liberalem Galinthias eſt Præti filia.

v. 317. *Prenſamque ipſis* ] *ſuis* unus ex meis & Grævianus. rectius. Putabam aliquando,

*—— prenſamque ſolo Dea ſæva capillis*
*Stravit.*

lib. 11. *—— arrepta prenſis à fronte capillis*
*Stravit humi pronam.*

pro *relevare volentem* quinque veteres *parantem*.

v. 326. *Aliena à ſanguine noſtro aliena ſanguine veſtro* meliores.

v. 334. *Eſt lacus acclivis* ] *acclivi* unus Mediceus, ut referatur ad τὸ *litteris*. unus Voſſ. & Twiſd. *acclivus*. ſic *acclivus limes* initio libri 11. pari quoque modo *declivus* & *declivis* dicebant. Vide Notas Faſt. III. v. 13.

v. 336. *Venerat hic* ] *huc* plerique. & recte.

v. 347. *Lotos in hanc Nymphe* ] *Lotis* cum Florentino S. Marci, Spirenſi, & uno Gronoviano. quomodo & Naugerius. neque aliter duo vetuſtiſſimi codices in argumento hujus fabulæ. Lotis etiam hæc Nympha in Faſtis dicitur Servio lib. 1. Georg. In hac fabula Lotos eſt.

v. 350. *Iret & oratis* ] *Iret adoratis* Florent. S. Marci, Spirenſ. & quatuor alii. Lege *Ire & adoratis*. quomodo Urbinas, Langerm. unus Voſſii cum Calandræ excerptis. *Ire & oratis* unus Medic.

v. 355. *Frondes caput omne tegebant* ] *tenebant* vetuſtiores magno numero. Adi Notas Faſtor. III. v. 219.

v. 356. *At puer Amphiſus* ] *Amphiſos* plerique vete-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

veteres. neque aliter in argumento veteri hujus fabulæ. male alii *Amphyſos*, vel *Amphryſos*. Scribe *Amphiſſos*. Ἄμφισσος Antonino Liberali bis dicitur, qui fuſe fabulam ex Nicandri ἑτεροιουμένοις narrat Metamorphoſi XXXII. mox *ſentit* pro *ſenſit* meliores.

V. 365. *tepido ligno* ] *trepido* Cantabrig. pri. Baſil. & decem alii. ut libro I.

*Sentit adhuc trepidare novo ſub cortice pectus.*

V. 368. *Cara ſoror* ] *Toto ſoror* Sixius. Forte *Loti ſoror*. pro *miſero de corpore* ſcribendum *verſo de corpore*, vel contra membranarum veterum auctoritatem. nam *miſeris* mox ſequitur. *ac dum licet* in pleriſque ſcriptis.

V. 379. *Latet hoc in ſtipite* ] *ſub ſtipite* rectius octo veteres.

V. 383. *Qui ſi qua eſt pietas* ] *Quis* Urbin. & ſex alii.

V. 385. *Et quoniam mihi fas ad vos incumbere non eſt* ] Editiones nonnullæ & ſex ſcripti, *non eſt incumbere vobis*. atque ita ſec. Palat. niſi quod in illo, *non fas eſt*. unus Medic. *vobis incumbere non eſt*. Thyſii, *Et quoniam nymphas*. τὸ *ad vos* à manu ſecunda in Urbinati, eraſa veteri lectione. *vobis occurrere non eſt*, unus Voſſian. Puto latere Græciſmum. Scribe,

*Et quoniam non eſt ad vos incumbere nobis.*

vel, *Et quoniam fato non eſt incumbere vobis.*

Adeantur quæ notavimus ſupra lib. II. v. 189.

V. 387. *Dum tangi poſſum* ] *poſſunt* vetuſtiores. oſcula videlicet. ſed alterum præſtat.

V. 390. *Sine munere veſtro contegit* ] *contegat* ex ſcriptis.

V. 392. *Deſierat ſimul ore loqui* ] *Deſierant ora* ex iiſdem.

V. 394. *Factum miſerabile* ] *mirabile* veteres majori ex parte. Lege *fatum mirabile*. & ſic unus Mediceus. ſupra dixerat,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

——— *quid ſi tibi mira ſororis*
*Fata meæ referam?*

Vide Notas lib. VIII. v. 612. poteſt & *fatum miſerabile* legi. ut lib. VI.

——— *Pygmææ fatum miſerabile matris.*

v. 402. *Poſt hunc*] Neapol. ſec. Medic. & unus Leid. *poſt hac.* alii nonnulli *poſt hæc.*

v. 404. *Bella movent*] *manent* unus Voſſ. Forte,

——— *nam jam diſcordia Thebas*
*Bella manent, dixit.*

v. 405. *Flebuntque pares in vulnera fratres*] ita Florentinus S. Marci. reliqui *deflentque*, vel *fientque in vulnere.* Scribe,

——— *ibuntque pares in vulnera fratres.*

hinc *Thebanorum par* Minucii Octavio. Statius Theb. VIII.

*Atque adeo fratres (hæc noſtris omina ſunto*
*Prima odiis) fratres alterna in vulnera læto*
*Marte ruent.*

*ire in vulnera*, ut *ire in arma*, *in bella*, *ire in fata.* nec cæſura obſtat, cujus exempla apud noſtrum non deſunt. lib. VIII.

*Et dîs cara ferar, & vertice ſidera tangam.*

lib. VII. ——— *querorque*
*In ſuperis opis eſſe nihil. at in ædibus ing. ens*
*Murmur erat.*

lib. x. *Et bicolor myrtus, & baccis cærula tinus.*

Ibidem, ——— *fugitque*
*Et color & ſanguis! animuſque relinquit euntem.*

libro XIV.

*Ire negabamus, & tecta ignota ſubire.*

ita enim vetuſtiores plerique lib. XV.

*Et locus, & laurus, &, quas habet illa pharetræ.*

Virgilius,

*Nam tibi, Thymbre, caput Evandrius abſtulit enſis.*

Florentinus tamen S. Marci, *poterunt* pro *poterit*, & *Bella movens.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

V. 412. *Phlegeius* ] imo *Phegeius* cum melioribus ex fide hiſtoriæ.

V. 413. *Petet hoc Acheloïa ſupplex* ] *hos* S. Marci, & Urbin. & tres alii. nonnulli *hæc* cum Cantabrigenſi. quidam omittunt eam vocem. pro *petet* etiam prim. Medic. Arond. prim. Hamburg. aliique complures *petit*.

V. 415. *Annos addat neve necem ſinat eſſe ultoris inultam* ] *Neve necem ſinat eſſe diu victoris inultam* Florentinus S. Marci, Urbin. ſec. Pal. alii nonnulli *genitoris* vel *ultoris*. Neapol.

*Neu genitorque necem ſinat eſſe parentis inultam.*

alii aliter. Ego verſum eſſe ſpurium contendo, nihil enim ad rem facit. Certe in primo Vaticano non comparebat. in uno meo margini adſcriptum offendi hunc ipſum verſum.

V. 416. *Privigni dona nuruſque* ] *privignæ* ex ſcriptis. Hebe privigna Jovis, quod ex Junone nata ſit: nurus, quod uxor Herculis.

V. 418. *Faticano ore* ] alii *fatidico*. Scribe *faticino*. nam quatuor codices *Vaticino*. lib. II.

*Ergo ubi faticinos concepit mente furores.*

lib. XV. ——— *ſic dicere vates*

*Faticinaſque ferunt ſortes.*

V. 422. *Caneſcere mitem Iaſiona Ceres* ] *mitis Ceres* in pleriſque veterum. recte. libro V. Arethuſa ad Cererem,

*Hanc habeo ſedem, quam tu mitiſſima ſerva.*

& lib. VI. *frugum mitiſſima mater*. ſic & *fruges mites* noſter paſſim vocat.

VV. 426. *Cui ſtudeat* ] unus Leidenſis *ſtudeant*. Puto,

*Cui ſtudeant Deus omnis habent.*

ſic lib. XII. V. 42. ex optimo codice,

——— *Penetrantque caras vox omnis ad aures.*

apud Virgilium lib. Georg. I.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

——— *atque omnis navita ponto*
*Humida vela legunt.*

ita enim in vetuſtis aliquot exemplaribus ſe teſtatur inveniſſe Pierius Valerianus. Val. Flaccus libro IV.

——— *te cuncta precantur*
*Gens hominum.*

ita enim Carrionis liber. venuſte. quod ille tamen non percepit. eodem libro,

——— *ſprevere quod omnis*
*Pollueruntque manus, quodque unguibus excidit atris,*
*Has mihi fert in luce moras.*

ſic ſcribe. nam Carrionis liber *manus*. vulgati, *ſprevere quod omnes manu.* ſic paulo ante,

——— *at manus omnis*
*Heroum denſis certatim amplexibus urgent.*

mox lege apud eundem Valerium, *ſed vos ô ſervate, precor.* pro *obſervate.* Silius libro XIII.

*Stabant innixi pilis exercitus omnis.*

libro XVII. ——— *Hannibal unus*
*Dum reſtet, non ſi muris Carthaginis ignis*
*Subdatur, cæſique cadant exercitus omnis,*
*Profectum eſt Latio.*

ita ſcribe. apud Horatium lib. I. Epiſt. XVI.

*Jactamus jampridem omnis te Roma beatum.*

In Odis,

*Iö triumphe non ſemel dicemus civitas omnis.*

& Epod. XVI.

——— *eamus omnis civitas.*

Epicedio Druſi,

*Funeris exequiis adſumus omnis eques.*

V. 429. *Tantumne aliquis ſibi poſſe videtur*] *tantum ne ſibi quis poſſe* unus Moreti. venuſte.

V. 431. *Juveneſcere*] *revireſcere* alter Hamburg. & unus Medic. lib. VII.

*Arte ſuum parili revireſcere poſſe parentem.*

ubi tamen vetuſtiores multi *juveneſcere.*

V. 440.

V. 440. *Feſſos Rhadamanthon & Æacon annos* ] ſcribendum *annis*, ut libri nonnulli veteres, & diſtinctione ſuccurrendum. Nullus ſuſtinet queri, cum Æacon & Rhadamanthon annis feſſos videat. *videant* etiam Cantabrig. & octo alii.

V. 444. *Miletum* ] *Mileton* unus meus.

V. 450. *Redeuntis eodem* ] *in orbem* duo veteres.

V. 452. *Cognita Cyanee præſtanti corpore Nympha* ] *Cognita Cyane* multi veteres. unus Baſil. *Callirhoë* pri. Palat. pro diverſa lectione *Crineo*. ſecundus, *Prociane*. *Cretei* Urbin. *Creneis* Spirenſis & optimus Thuaneus, ἀπὸ τῆς κρήνης. quod nomen Nymphæ conveniens. Ex Eidotheâ Carum Regis filia Caunum & Byblida fuiſſe Mileto natos ait Antoninus Liberalis: Parthenius in Eroticis, ex Tragaſia. Conon Diegeſi 11. apud Photium in bibliotheca Matrem non expreſſit, de patre cum aliis conſentit. Cæterum Βίβλις ne an Βύβλις ſit ſcribendum, vix liquet. Apud Liberalem enim utraque occurrit lectio, qui civitatem Cariæ Bybliden facit. Malim tamen Βύβλις quomodo Heſychius & Suidas. Apud Theocritum quoque Idyll. VII. Βύβλις ſcribitur, & fons eſt. Neque aliter ejus Scholiaſtes; qui Mileti & Ariæ filiam facit. Meminit & montis Cariæ Byblidis. Ibidem Δαῦνος pro Καῦνος perperam bis ſcribitur. Stephanus Byzantius in Βύβλος, Βύβλην non Βυβλίδα Mileti hanc filiam appellat. Eidem in Καύνῳ eſt Βίβλις. Quomodo & Parthenio in Eroticis. ex quo liquet copioſè hanc fabulam ab Ariſtocrito & Apollonio Rhodio in Καύνου κτίσει fuiſſe deſcriptam. Hinc & parœmia apud Græcos Καύνιος ἔρως, cujus Heſychius, Suidas Diogenianus, Apoſtolius, alii meminerunt. Conon apud Photium ait Byblidem à Cauno fuiſſe perditè amatam, in quo à cæteris auctoribus diſcedit. Nam quod è nuce arbore ſe ſuſpendiſſe Byblis ab illo traditur, id ipſum Ovidius quoque Remedio Amoris teſta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

teſtatum reliquit hiſce verbis,

*Byblida quid referam, vetito quæ fratris amore*
*Arſit, & eſt laqueo fortiter ulta nefas?*

Meminit ejus quoque carmine in Ibin. Hyginus Fab. CCXLIII. de morte violentâ quidem meminit, ſed genus mortis non expreſſit. *Byblis*, inquit, *Mileti filia propter amorem Cauni fratris ſeipſam interfecit.* Porro pro *præſtanti corpore nympha* in eodem Spirenſi, Florent. S. Marci, Thuan. Neap. Urbin. Bernegg. pri. Erfurt. pri. Moreti, pri. Palat. ſec. Medic. aliiſque nonnullis, *præſtantia corpora forma. præſtanti corpore nympha* prim. Vatican. & Sixianus. *formæ* unus Medic. lege *præſtanti corpora forma*, ut pro diverſa lectione Berneggerianus. vel *præſtantis formæ.* vel *præſtantia corpora formæ.* ut *præſtans animi* apud Virgil.

v. 461. *Paulatim declinat amor* ] *ſuccreſcit* Politianus ex veteri codice. & ſic primus Gronovii & tres alii. ſed male. Horatius,

——— *Lydus in aſperam*
*Declinat Pholoën.*

pro amat Pholoën. Spartianus initio vitæ Hadriani, *Imbutus impenſius Græcis ſtudiis, ingenio ejus ſic ad ea declinante, ut à nonnullis Græculus diceretur.*

v. 467. *Animo demittere* ] *dimittere* veteres plerique.

v. 471. *Quamvis jaceret* ] vetuſtiores *jacebat.*

v. 477. *Et poſſim* ] *poſſum* cum ſcriptis, ut ſuperioribus hæc reſpondeant. niſi mavis, *ut poſſim.*

v. 478. *Nocet eſſe ſororem* ] *ſorori* forte ſcribendum eſſe ad Elegiam de Nuce monui.

v. 489. *Quam bene, Caune, meo* ] *Quam bene tu noſtro* multi ex vetuſtioribus. quidam hunc verſum omittunt.

v. 492. *Hei mihi quæ male ſum* ] *At mihi* ex ſcriptis.

v. 493. *Quod obeſt id habebimus unum* ] Hæc mendoſa

doſa ſunt, aut adulterina: poteſt tamen reponi, *id habebimus una.*

V. 494. *Quid mihi ſignificant ergo* ] *Quid mihi ſignificant ægra* putabam. niſi *miſera* mavis cum primo Gronoviano. ſed *ægra* pro amante. Cicero pro Cælio,

*Medea animo ægra, amore ſævo ſaucia.*

V. 499. *Sunt ſuperis ſua jura.* ] Malim *ſint.* ut infra, *Jura ſenes norint.*

V. 502. *Peream precor ipſa* ] *precor ante* meliores.

V. 504. *Et tamen* ] iidem *Attamen.* Lege *Sed tamen.* nam *At* ſequitur.

V. 506. *Thalamos timuere ſororum* ] vetuſtum apud Cæſenates fragmentum, cujus excerpta V. Cl. Lucas Langermannus mecum communicavit, *tenuere,* & quinque præterea ex noſtris. Scribendum, *thalamos renuere.* libro XV.

*——— parſque negandum*
*Non putat auxilium; multi renuere: ſuamque*
*Non amittere opem.*

ita & illic pro *retinere* codices nonnulli. bene. cum quarto caſu etiam junxit Gratius, ubi de forma canum,

*——— tum ſortis cura ſecundæ*
*Ne renuat ſpecies, aut ne detrectet honorem.*

ſic ſcribo. cura, inquit, ſecunda eſto, ne ipſa canum deformis ſpecies rejiciat & detrectet honorem, hoc eſt ne parum liberalis & honeſta canibus ſit forma. Paulo poſt,

*Si renuit junctos, & mater adultera non eſt.*

ita & illic ſcribo: non *cunctos. junctos* honeſto vocabulo dixit, qui ad coitum admittuntur. *In venerem jungere* paulo ante dixerat. & *junge pares.* Silius libro IV.

*——— renuit tibi Daunia regna*
*Armiger ecce Jovis.*

dixi aliquid libro VII. V. 606. contra apud Val. Flac. lib. V. *An-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Annuitur thalamis Albani virgo tyranni.*

v. 509. *Nec niſi* ] Puto, *Ne, niſi qua fas eſt, ametur.*

v. 512. *Quæ fueram* ] melius nonnulli *quem fueram.*

v. 516. *Hoc placet* ] *Hæc* multi veteres. & recte. libro IV.

*Hæc placet, hanc, quoniam communis fabula non eſt,*
*Talibus orſa modis.*

*vincit* etiam caſtigatiores.

v. 522. *Damnatque tabellas* ] Forte *mandatque tabellis.*

v. 528. *Correptis ceris* ] imo *correctis* cum pri. Pal. pri. Gronov. Oxon. Arondel. prim. Erfurt. utroque Hamburg. aliiſque multis.

v. 535. *Humida lumina* ] vel *in vida* quartus Mediceus. Forte *uvida.* paulo ante *eſſe poterant index non poterat* novem codices.

v. 539. *Animi grave vulnus* ] *animo* rectius quidam.

v. 555. *Impediet* ] *impedient* unus Gronov. pro *tantum abſit*, multi ex vetuſtioribus *tantum ſit.* τὸ *tantum* abeſt à prima Vatican. *tantum ſi* pri. Moreti. nonnulli *tantum adſit* vel *aſſit.* Puto,

——— *nam quæ ſit cauſa timendi?*

v. 560. *Quantum eſt quod deſit* ] *quod deſit*, puto.

v. 562. *Neve merere meo* ] Hic verſus non uno mihi nomine ſuſpectus eſt, nec Ovidianum eſſe perſuadeor ut credam.

v. 564. *Talia nequicquam perarantem* ] *properantem* ſec. Medic. & alii duo *parantem.* ſic infra præcipitantiam ſuam deplorat, quod *Tam cito commiſit properatis verba tabellis.* & pro *ſummo margine* Florent. S. Marci, Neapol. prim. Palat. ſec. Medic. & tres alii *ſummuſque in margine verſus adhæſit.* bene. pro *crimina*

mox

mox nonnulli *carmina.* pro *tinxit* Rottendorph. & unus meus *tingit.*

v. 568. *Et paulum blandita* ] *pavidum blandita* plurimi veteres. optime. eſt enim timentium blandiri. deinde pro *feras* iidem codices *fer has.* & illud recte.

v. 577. *Quod ſi* ] *qui ſi* meliores. τὸ *qui* refer ad *pœnas dediſſes.* pro *traherent tecum* iidem *ſecum.* bene. ſic lib. II. Faſtor.

*Et ſecum lacrymas invidiamque trahit.*

v. 581. *Glaciali frigore corpus* ] *pectus* nonnulli ex caſtigatioribus.

v. 585. *Quid quæ* ] *quod quæ* prim. Vatican. ſec. Palat. duo alii. Puto *quo, quæ. quo commiſi* , cur commiſi.

v. 592. *Nunc feror in ſcopulos* ] *Auferor* plerique. recte. & pro *ſubverſaque* , *ſubmerſaque.* Amor. II. Eleg. IV.

*Auferor , ut rapidâ concita puppis aquâ.*

v. 602. *Vultus amantis* ] malo *amantes*, vel *vultum amantem.* nam *vultum* plurimi veteres. Adi Notas ad Epiſt. II. v. 93.

v. 608. *Potuiſſent omnia* ] concinne unus meus & unus Ambroſ. cum codice Berſmanni, *poterant tamen omnia.*

v. 610. *Nec legit* ] *Non legit* meliores. quod efficacius. & mox *non petiit* duo pro *nec.* malim etiam *horamque animumque vacantes*, quam *vacantem.*

v. 613. *Nec rigidos ſilices* ] duodecim præſtantiores *rigidas.* Spirenſis *rigida ſilice.* Vide quæ noto libro hoc , v. 225.

v. 617. *Facta revocare* ] *fata* in plurimis veterum.

v. 623. *Plurimus urget & urit* ] *urit & uſſit* plerique veteres, vel *uſſit & urit.* tres *urit & urget.* duo *urget & uſſit.* Puto Naſonem ſcripſiſſe ,

qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

——— *qui plurimus urit, & urat,*
*Pectora noſtra.*

Epiſtola Sapphus,

*Per, tibi qui nunquam longè diſcedat, Amorem.*

ſic *abeſt*, *abſitque*, *fertque feratque*. de quibus ad Epiſt. IV. & Triſt. I. Eleg. VI. mox malo *nil commiſiſſe nefandi*, quam *nefandum*. quod confirmat codex Spirenſis.

V. 629. *Diſcordia mentis*] Rectius legas *menti*.

V. 637. *A pectore veſtem Diripuit*] *Deripuit* ex ſcriptis. dixi lib. VI. V. 566.

V. 638. *Si quidem patriam*] *ſine qua* veteres plerique. niſi quod duo Medicei *pro qua*.

V. 649. *Concidis*] *Procidis* Oxon. bene. ſic apud Horatium,

——— *rex procidit*
*Heu pervicacis ad pedes Achillei.*

*Incidis* prim. Gronov. pro *Bybli jaces*, unus Medic. *taces*, nam mox ſequitur *Muta jacet*.

V. 651. *Sæpe illam*] *etiam* S. Marci, Neapol. ſec. Medic. Cantabrig. & ſeptem alii cum Spirenſi.

V. 652. *Ut medeatur amori*] *mederetur* multi veteres contra metrum. ſed *moderetur* bene prim. Palat. prim. Vatican. Cantabrig. tert. Medic. Oxon. prim. Hamburg. & alii complures.

V. 654. *Tenet unguibus herbas*] *terit* quatuor veteres. bene.

V. 663. *Vallibus illis*] *imis* prim. Ambroſ. duo Moreti, Arondel. alter Hamburg. & unus meus. libro VI.

*Forte lacum melioris aquæ proſpexit in imis*
*Vallibus.*

V. 667. *Iphide mutato*] *mutatâ* meliores. recte.

V. 669. *Ligdum*] poſſit & *Lygdum* legi. nam & λίγδος & λύγδος Græca ſunt. prim. Ald. *Lyctum*. & ſic in argumento. cujus nominis in Creta civitas. Spi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Spirenſis liber *Lugdun.* malim etiam cum uno meo *ignoto nomine*, quam *ignotum* neque aliter pri. Gronov. & unus Leid. pro diverſa lectione.

v. 673. *Vocibus his monuit* ] *movit* ex quinque ſcriptis. libro iv.

*—— factum mirabile moverat aures.*

ita veteres nonnulli. non *ceperat*.

v. 674. *Relevere dolore* ] *labore* Urbin. pri. Erfurt. & quatuor alii. hinc *laborantes puerperæ* apud Virgil. Georg. *primos Lucinæ experta labores.* ſic noſter & alii paſſim.

v. 675. *Et vires Fortuna negat* ] *Natura* prim. Mediceus, primus Vatican. & decem alii. quod verum eſt.

v. 677. *Edita* ] *Prodita* unus Medic.

v. 684. *Jamque ferendo vexerat illa ventrem* ] Inſignis barbariſmus. *Vinxerat* S. Marci & Urbin. cum Jureti excerptis. *Duxerat* Neapol. ſec. Medic. prim. Gronov. tres alii. duo *Geſſerat.* unus Medic. *Auxerat. Vixerat* prim. Palat. prim. Vatican. prim. Baſileenſis prim. Erfurt. Spirenſis, Arondel. & ſex alii. Scribe,

*—— jamque ferendo*
*Vix erat illa gravem maturo tempore ventrem,*

libro x. de Myrrha,

*Vixque uteri portabat onus.*

v. 686. *Pompa comitata ſacrorum* ] *ſuorum* prim. Medic. ſec. Palat. prim. Moret. aliique plurimi. probe. pompam deſcribit poſtea, Anubin, Bubaſtin, Apim, Oſirin, & Harpocraten. lib. vi.

*Concita per ſilvas turba comitante ſuarum*
*Terribilis Procne.*

*ſuarum* Bernegger. & octo. alii non pauci *ſororum*, male. paulo poſt,

*Pars ô Telethuſa mearum.*

& ipſa Telethuſa ad Iſin, *miſerere tuarum.* ita enim libri veteres.

v. 690.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 690. *Variiſque coloribus Apis*] *variuſque* meliores. hoc eſt verſicolor. ſic libro XIV.

*—— variaſque coloribus herbas.*

quomodo & ibi codices ſcripti.

v. 693. *Plenaque ſomniferis venenis*] *ſomniferi veneni* Thuan. & Junian. ſic ſæpe alibi noſter.

v. 701. *Duraſque ad ſidera tollens palmas*] *puraſque* plurimi ex antiquis. nihil verius. P. Syrus,

*Puras Deus non plenas aſpicit manus.*

Vide Notas Faſt. v. v. 435. Seneca Medea Actu v.

*Vindicta levis eſt, quam ferunt puræ manus.*

ita vetus codex.

v. 706. *Neque erat facti niſi conſcia nutrix*] *ficti* ex antiquioribus multi. Cenſeo ſcribendum *furti.* quicquid enim occulte agebatur, furtum vocabant. ſic & infra. v. 768.

*—— ſed jam conſumſerat omnem*
*Materiam furti.*

nam in aliis libris eſt, *ficti*, quod præceſſerat paulo ante, in aliis *tecti*, vel *facti*.

v. 710. *Impercepta mendacia*] *Indecepta* plurimi veteres. *Indeprenſa* Calandræ excerpta. ſec. Palat. pri. Baſil. pri. Reg. alter Hamburg. & quinque alii. quomodo apud Statium,

*—— veſtigia cunctis*
*Indeprenſa procis.*

*Imperfecta* prim. Gronov. *Intercepta* unus meus cum excerptis Jureti. Nihil muto. hinc *imperceptiora* apud Gellium lib. XIV. cap. I.

v. 719. *Hinc amor amborum*] *ambarum* recte Neapol. ſec. Medic. pri. Vatican. pri. Gronov. & ſex alii melioris notæ. mox *Conjugii* meliores, non *Conjugium.* & *expectat* optimus Thuan.

v. 722. *Quemque virum pudet eſſe, virum fore credit*] *virum putat eſſe virum* plerique veteres. *putat eſſe ſuum* pri. Vatic. Arond. multique alii. unus meus,

*Quam-*

*Quamque virum putat eſſe, virum.*
Scribe,

*Quamque virum putat eſſe, ſuum fore credit Ianthe,*
ſuum nempe virum.

v. 723. *Quo poſſe frui deſperat*] *qua* cum melioribus.

v. 728. *Perdere debuerant*] alii *Parcere debuerant*. Neutrum bene. Eſt enim verſus adulterinus.

v. 742. *Dictis artibus efficiet*] *doctis artibus* vetuſtiores plerique. recte. quanquam pro vulgata pugnat amicus noſter curis ad Gratium ſecundis. nullas Dædali artes recenſuit Naſo, præter volatum: qui hic locum non habet. mox *animum firmas* dixit, pro *obfirmas*. atque ita fortaſſis ſcribendum.

v. 746. *Quid ſis nata vides*] *vide* multi ex caſtigatioribus. ſequentia *pete & ama* confirmant. niſi mavis mox *I pete*. nam ſex ſcripti *Id pete*.

v. 748. *Spes eſt qua capiat*] Piget diverſas lectiones adſcribere, quæ ſunt plurimæ. Nimirum ſententias hîc eſt locutus aliquis carnifex. Cave enim credas hunc verſum Naſonis eſſe. ſed pro eo quod ſequitur, *Hanc tibi res adimit*, arbitror *ſpes* reponendum eſſe.

v. 750. *Cauti cura mariti*] *magiſtri* in nonnullis. Viderant nimirum eoſdem utriſque magiſtros fuiſſe. Cave quicquam mutes. unus Voſſian. *miniſtri*.

v. 752. *Potienda*] *potiunda* meliores. ut & libro x. v. 569. ἀρχαϊκῶς.

v. 755. *Nunc quoque votorum pars nulla eſt vana*] *nulla eſt pars una* plerique. Alii aliter. *nulla eſt pars tuta* quatuor. unus meus *votorum eſt pars nulla vita*. Unde legebam aliquando *pars irrita nulla*. Nunc perſuaſum habeo hunc cum ſequenti verſu eſſe tollendos. Vix enim intelligas, quid ſibi velint.

v. 756. *Quod volo vult genitor, vult ipſa ſocerq; futurus*] multi veteres,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Quodque ego, vult genitor, ſocer & vult ipſe futurus.* meliores tamen,

*Quodque ego, vult genitor, vult ipſa ſocerque futurus.* niſi quod in Neapolitano τὸ *vult* à manu erat ſecundâ, eraſâ veteri lectione. Forte,

*Quodq; ego, quod genitor, vult ipſa ſocerque ſocruſque.* vel, *ſocerque futurus.*

v. 759. *Et jam mea fiet Ianthe* ] *ut jam mea fiat* rectius tert. Medic. & quatuor alii.

v. 763. *Nec lenius altera virgo Æſtuat* ] Puto *nec ſecius*. Vide quæ notamus lib. 11. v. 809.

v. 770. *Crinalem capiti vittam* ] Scribe *capitis*, vel contra libros veteres, niſi pro *ſibique* legas *ſuoque.*

v. 776. *Sonitum comiteſque faceſque* ] *ſonitum comitantiaque æra* Thuan. primus Moret. prim. Erfurt. prim. & tert. Pal. Neap. Spirenſ. & à manu ſecunda Florent. S. Marci, cum aliis multis. Puto *crepitantiaque æra.* & ſic unus meus. niſi mavis *reſonantiaque æra* cum uno Moreti. infra *crepuitque ſonabile ſiſtrum.* ſic & Propertio lib. III. *crepitans ſiſtrum.* S. Marci codex à manu prima, & unus Bonon. *ſonitum comiteſque facetas.* Forte etiam ſcribendum,

——— *vidi Viſaque cognovi.*

ut ſupra, *Præſepia vidi Viſaque dejeci.*

v. 778. *Quod non ego punior ipſa* ] Locus mendoſus. *punior ecce* Florent. S. Marci, & unus Bonon. cum pri. Hamburg. & uno Voſſ. *Ponor in ignem* vel *igne* Thuan. Bernegger. prim. Vatic. ſec. Pal. Spir. & octo alii. *punior hoc eſt* Arondel. & Zulich. *punior hocque* Neap. & unus meus. *thalamo quod non ego ponor* prim. Medic. cum Gloſſâ, *id eſt deponor.* Divinent acutiores. mihi hoc hemiſtichium valde ſuſpectum.

v. 779. *Conſilium monitumque tuum eſt, miſerere duarum* ] tres libri *monituſque.* unus, *monituſque tuus.* Forte, *Conſilii monituſque tui eſt.* deinde *tuarum* recte ſec. Palat. & octo alii. dictum ſupra.

v. 780.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 780. *Lacrymæ ſunt verba ſecutæ*] ſcribe vel invitis membranis *ſua verba*. & vide quæ notamus ad Epiſt. XVII. v. 252.

v. 783. *Crepuitque ſonabile ſiſtrum*] *ſonatile* iiſdem codicibus invitis repono. ſic *volatilis ætas* lib. x. & *volatile ferrum* Virgilio. *telum volatile* Lucretio lib. I. & *verſatile templum* lib. v. *intactile* apud Lucretium lib. I. *rotatiles trochæi* Prudentio. & *Jupiter conflatilis* eidem paſſione Romani. & *flatile virus* Hamartig. & noſtro in Triſtib. *tinctile virus*. *ſolubile ſiſtrum* in Spirenſi. an *volubile* ?

v. 789. *Nam quæ*] Puto *jam quæ*.

v. 794. *Totum orbem*] *latum* ſcripti noſtri. mox *ſocioſque Hymenæus ad ignes* prim. Gronov. & alii quatuor, non *ſociuſque*. bene.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# NICOLAI HEINSII D.F.

# NOTÆ

## IN LIBRUM X

# METAMORPHOSEON.

7. V*Sque fuit, nulloſque* ] Numeri paulo duriores. In uno Voſſiano, & uno Leidenſi,

*Utque fuit, nullos invenit motibus ignes.*

recte, ſi quid video. Faſtorum libr. III.

*Utque erat, in duro procubuere ſolo.*

&, *Hæc quoque funeſtos, ut erat, laniata capillos.*

&, *Utque erat, immiſſis puppim ſtetit ante capillis.*

atque ita paſſim tam noſter, quam alii. ſimiliter, *ſicut erat*, frequenter occurrit.

v. 9. *Naïadum turba* ] *Mænalidum* ſec. Palat. alter Twiſdenius, & unus Baſil. Latet aliquid. apud Virgilium Dryades Eurydicen comitantur.

v. 18. *In quem decidimus* ] *recidimus* meliores magno numero. dictum alibi de hoc loco. Julius Firmicus contra gentes, *quia hæc eſt natura terræ, ut in eam recidant omnia.*

v. 22. *Terna guttura* ] *Tetra* Oxon. *Terva* prim. Baſil. & ſex alii. *Trina* duo. *Cerva* unus Medic. quod non capio.

v. 31. *Retexite fata* ] *fila* quinque veteres. quod elegantius. ſic *retexere telam* de Parcis Statius lib. III. Sylv. ad Uxorem.

v. 32. *Omnia debentur vobis* ] *debemur* optime pri. Mediceus. quo alludunt Florent. S. Marci, prim. Vati:.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Vatic. ſec. Palat. Neapol. tert. Medic. prim. Erfurt. Spirenſis, & ſex alii, in quibus *debemus*. Cenſeo etiam ſcribendum *paulumque morata*, pro *morati*. Horatius,

*Debemur morti nos noſtraque.*

paulo ante,

*In quem recidimus, quicquid mortale creamur.*

Lucanus libro VII.

*Quicquid ſigniferi comprenſum limite cæli*
*Sub Noton & Borean hominum ſumus, arma movemus.*

vide plura hujus generis Notis ad lib. v. mox non ſunt audiendi codices qui *ſedem ad imam* pro *unam* exhibent. Horat. lib. II. Od. III. *Omnes eodem cogimur.* ubi plura ad rem. Epicedio Druſi,

*Tendimus huc omnes: metam properamus ad unam:*
*Omnia ſub leges mors vocat atra ſuas.*

Virgil. Æn. II.

*Hanc ex diverſo ſedem veniemus ad unam.*

V. 50. *Rhodopeius Orpheus*] rectius *heros* prim. Palat. prim. Baſil. prim. Vatican. prim. Moret. aliique complures.

V. 53. *Acclivis trames*] puto *acclivus*. quomodo Zulichemianus. ſic noſter ſolet. vide Notas libro IX. v. 334. & Faſt. III. v. 13.

V. 55. *Nec procul abfuerant*] *abfuerunt* S. Marci.

V. 58. *Prendique & prendere certans*] omnes noſtri *captans* præter Florentinum S. Marci, Bernegger. excerpta Jureti ac Calandræ, & unum Bononienſem. ſic *captans prenſare* Auſon. Moſella v. 275. Phædrus libro v.

*Calvi momordit muſca nudatum caput;*
*Quam opprimere captans.*

Nil muto tamen. Faſtor. I.

*Quærere ut abſumant, abſumta requirere certant.*

V. 61. *Quid enim niſi ſe quereretur amatam?*] *niſi*

*ſubſequeretur amantem*, vel *amatam* multi veteres. *ſi ſubſequeretur* Florent. S. Marci, & alter Twiſdenius. *niſi ſe ſequeretur* prim. ac ſec. Medic. & ſeptem alii cum Spirenſi. Scribe,

*——— quid enim ſeſe quereretur amatam?*

*quid enim niſi ſequeretur* Noricus.

v. 63. *Revocataque rurſus eodem eſt*] *revolutaque* vetuſtiores magno numero. Virgil.

*Rurſus & in veterem fato revoluta figuram.*

apud Val. Flaccum libro III.

*——— revolutaque puppis*

*Turbine flectit iter.*

ubi *reſolutaque* nunc legitur perperam.

v. 65. *Quam tria qui timidus*] *timidas* alter Hamburg. *tumidus* Langerman. & unus Voſſ. *tumidi* prim. Reg. *timidi* Medic. chartaceus. Puto *Stygii canis*. illud *midi* in *timidi* ex *medio* repetitum eſt. *Stygius canis* paſſim poëtis Cerberus dicitur. *Stygius janitor* Silio libro III.

v. 69. *Olenus*] *Olenos* veteres majori ex parte & *confiſa figuræ tuæ*, non *figurâ tuâ*. ut apud Lucanum libro X.

*Quem formæ confiſa ſuæ Cleopatra ſine ullis,*
*Triſtis adit lacrymis.*

pro *Lethæa* unus Medic. *Letheti*. *Lethæ* pri. Strozzæ, & ſec. Medic. & Florent. S. Marci, à manu ſecunda. Neap. *Lethie*. lege *Lethêi*.

v. 73. *Portitor arguerat*] *arcuerat* tres ſcripti præter Bernegger. & Thuaneum. vere.

v. 78. *Æquoreis piſcibus*] ita & veteres. Scribe nihilominus *æthereis piſcibus*. de ſigno enim cœleſti hic agitur. paulo ante *Hæmon* pro *Hæmum* tres ſcripti. ſic & alibi non ſemel.

v. 91. *Frontibus eſculus altis*] noſtri omnes *frondibus*. quomodo etiam Scholiaſtes Statii agnoſcit Theb. VI. ſic libro XI.

*non*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

——— *non altâ fronde virentem*
*Ilice detraxit virgam.*
paulo ante *arbos* duo veteres.

v. 98. *Baccis cærula ficus* ] *pinus* Florent. S. Marci, Spirenſis, prim. Medic. & tres alii. neque aliter Scholiaſtes Statii. quod tamen ferri non poteſt, cum *pinus* poſtea ſequatur. *cinus* Langermanni codex. quod ex ſuo etiam notavit Conſtantius Fanenſis. Scribendum *tinus*, ut jam monuimus ad lib. III. Art. Amat. v. 692. ubi vide quæ noto. pro *buxus* paulo ante *buxum* idem S. Marci codex. ut Art. lib. III.

*Nec denſum foliis buxum fragileſque myricæ.*

v. 99. *Et una Pampineæ vites & amictæ vitibus ulmi* ] ita conſtanter libri veteres. Repono nihilominus *& uvâ amictæ vites.* Scholiaſtes Statii & quatuor ſcripti *amicæ.* perperam. quod Conſtantio tamen Fanenſi arridebat ex illis Plinii libro XVI. *vitiumque amicitiâ accipitur ulmus.* Vide quæ notamus ad lib. I. Faſtor. v. 153. alter Erfurtanus, *& amatæ.*

v. 115. *Parileſque ætate nitebant Auribus è geminis* ] *parilique* & *in geminis* plerique meliores. pro *ætate*, quod mendoſum eſt, unus Gronovii *ex arte*, unus. Medic. *in core* unus meus, *à mane.* multi, *parilique nitore.* Scribe cum ſec. Vatic. quarto Mediceo, & tribus aliis, *parilique ex ære.*

v. 122. *Undas* ] *undam* ſcripti plerique.

v. 123. *Tu modo texebas* ] primus & ſec. Medic. Neapol. Spirenſ. prim. Hamburg. & quatuor alii, *tendebas.* tres *ſternebas* cum fragmento Cæſenati, S. Marci veterrimo libro, & ſec. Palat. *ſibi texebas* Cantabrig. *ſpargebas* unus Leidenſ. *terrebas* unus Voſſ.

v. 124. *Huc latus & illuc* ] Scribe *latus.* à ferendo. & ſic unus Mediceus. Poſſet & *vectus.*

v. 128. *Sua corpora* ] *tergora* unus Gronov. alii *brachia* vel *pectora.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 144. *Turba volucrumque* ] *turbæ* prim. Reg. prim. Baſileenſis, ſec. Vatican. quart. Medic. & tres alii. lib. v. v. 301. monui videri ſcribendum, *turbæ volucriſque*.

v. 150. *Gigantes* ] *Gigantas* S. Marci, Bernegger. pri. Pal. pri. Medic. pri. Vatic. Cantabr. pri. Erfurt. Spirenſ. & duo alii. quomodo & alibi ſæpe.

v. 151. *Victricia fulmina* ] *carmina* octo ex melioribus. quod non intelligo quid ſibi velit.

v. 158. *Niſi quæ poſſet ſua fulmina ferre* ] *portet* vel *portat terra* aut *terris* plerique veteres. *quo portat terræ* unus. alius, *qua portet terræ*. duo *quæ portet terra. portat terra* prim. Hamburg. Arondel. *quæ poſſit ferre*. Scribe, *quæ poſſit ſua fulmina ferre*, vel,

*——— nulla tamen alite verti*
*Dignatus, niſi cui poſſent ſua fulmina ferri.*

quod malo. Silius de aquila libro XII.

*Illa hoſtem roſtro atque aſſuetis fulmina ferre*
*Unguibus inceſſens.*

Hinc *Jovis armiger* aquila dicitur Virgilio lib. v. noſtro lib. XIV. Germanico & Avieno in Aratêis. *Tonantis Armiger* Claudiano, *miniſter fulminis ales* Horatio. *flammiger ales* & *vector fulminis* Statio. Alluſit autem hoc loco noſter ad ſignum Aquilæ cœleſte fulmen unguibus tenentis.

v. 160. *Arripit Iliaden* ] *Abripit* Florent. S. Marci, Urbin. Spirenſis, & duo alii. bene. vide libro VII. v. 735.

v. 167. *Te meus ante omnes* ] *ante alios* meliores. deinde *orbis in medio* non *orbe* unus Thuan. paulo ante pro *viridi ceſpite* Boſchii liber, quo Gruterus uſus, *vivoque*. Horat. *Hic vivum mihi ceſpitem, hic Verbenas pueri ponite thuraque*. Auſonius Ephemerid. *foculum vivi ceſpitis dixit*. Calpurnius Eclog. v.

*——— tum ceſpite vivo*
*Pone focum.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Val. Flaccus libro v. v. 61.

*—— tum vivo frondens è ceſpite tellus*
*Aggeritur, cineremque Lyco commendat Iäſon.*

ſic ſcribe. perperam legebatur *frondes & ceſpite tellus.* ſic & *vivax ceſpes* Faſt. IV. v. 397.

v. 173. *Ire comes* ] *Iſſe* prior Erfurt. & alii quinque. idem Erfurt. *longâ trahit aſſuetudine flammas*, pro *longaque alit.*

v. 176. *Pinguis olivæ* ] *olivi* meliores. ut apud Statium Theb. VI.

*—— pinguique cutem fuſcatur olivo.*

Sammonicus cap. L. *ſuccos inſpergere pinguis olivi.* auctor Moreti,

*—— Palladii guttas inſtillat olivi.*

Horat. *—— olivum ſanguine viperino cautius vitat.*

v. 180. *Decidit* ] etiam hoc loco *Recidit* vetuſtiores plerique. dictum alibi.

v. 182. *Protinus imprudens actuſque cupidine luſus* ] *ludi* in multis antiquis. *actuſque cupidine juſſus* Florent. S. Marci, *artiſque cupidine luſus* prim. Gronov. ſec. Pal. ſec. & tert. Medic. Neap. Bernegger. Thuan. prim. Erfurt. prim. Hamburg. Spirenſis, aliique non pauci. ſed *artem* jam præceſſiſſe vidimus. alii aliter. *incumbens* etiam pro *imprudens* prior Erfurt. & unus Leid. *artiſque cupidine ductus* Menagianus. vide quæ notamus lib. VIII. v. 123.

v. 184. *Repercuſſo ſubjecit in aëre* ] *repercuſſum in aëra* prim. Medic. Thuan. Spir. & quatuor alii. tum lege *Et vultus, Hyacinthe, tuos.* unus Argent. *repercuſſo ab aëre.* non male.

v. 188. *Quam puer* ] *Ac puer* prim. Bononienſis. probe.

v. 190. *Riguoque papavera in horto* ] *riguove papaver* Neapol. Arondel. & ſex alii.

v. 191. *Fulvis hærentia linguis* ] *lignis* Florent. S. Marci, Thuan. Spirenſ. uterque Erfurt. aliique complures

 plures

plures. *truncis* pri. Gronov. & unus Mediceus. quod ipſi Gronovio arridebat. *ſignis* duo alii. *virgis* prim. Moreti, Arondel. prim. Reg. ſec. Palat. Neapol. ſec. Medic. Oxon. Excerpta Mureti, & præterea non pauci. quod ſequor. Statius Theb. VII. de roſis, *informes ornat ſua gloria virgas.* Ad rem Plinius lib. XXI. cap. V. de liliis, *Nec ulli florum excelſitas major, interdum cubitorum trium, languido ſemper collo, & non ſufficiente capitis oneri.* virgæ liliorum recte fulvæ dicuntur, cum infractæ fulveſcant, virides cæteroquin. Poſſet tamen & legi, *virgis hærentia longis.*

V. 194. *Sic vultus moriens jacet &* ] *vultum* unus meus. alius *vultu.* Scribe, & redde Naſoni ſuos numeros,

*Sic vultu moriente jacet. defecta vigore* &c.

niſi altius mendum putas ſubeſſe, & ſcribendum, *Sic vultus moriens flaccet.* quod proprium huic rei verbum. vel *marcet* & tum ſupra pro *Marcida* ſit reponendum *Flaccida.* Vide Nonium in *Flacceo.* pro quo *Flacceſcere* magis in uſu. ſic *ægrere, pigrere, ſenere* veteres dicebant, *dulcere, lentere.* & ſimilia. de quibus Nonius copioſe.

V. 203. *Quod quoniam fatali lege vetamur* ] *tenemur* plerique vetuſtiores. at Bernegger. excerpta Jureti, duo Leidenſ. & alii quindecim, *ſed quoniam fatali lege tenemur. teneri legibus* formula Juris. ut in illo, *patriæ teneor nec legibus ullis* apud Maronem. Neque aliter Cicero paſſim, & Livius, & cæteri ex optimis ſcriptores. etiam Lucretius lib. II.

*Sed ne forte putes animalia ſola teneri*
*Legibus his.*

*ſed tenetur* Arondel. *quod tenetur* prim. Hamburg. & duo alii.

V. 210. *Qui fuſus humo* ] *humi* meliores.

V. 213. *Purpureus color his* ] *huic* nempe flori, cum uno meo, & uno Voſſ.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 215. *Et ai ai* ] Monſtra lectionum ſunt in antiquis libris, *& ya*, *& ae*, *& ay*. *& ia*, *& aia*, *& e e*. *& eae*, *& ae ae*. pluraque hujus notæ. vulgata ſcriptura ſincera eſt. Moſchus Epicedio Bionis,

Νῦν, ὑάκινθε, λάλει τὰ σὰ γράμματα, καὶ πλέον αἶ αἶ
Λάμβανε σοῖς πετάλοισι.

pro vulgata etiam ſtat illud noſtri,

——— *cum ſe fortiſſimus Ajax*
*Addat in hunc florem, folioque legatur eodem.*

hinc Virgilio *inſcripti nomina regum flores* hyacinthi dicuntur. ubi Servius cum Probo inſigniter nugatur, cum negat Aiacis nomen hyacinthis eſſe inſcriptum, ſed *Hya*, primas Hyacinthi literas. Plinius lib. XXI. cap. XI. de hoc flore, *ita diſcurrentibus venis, ut Græcarum literarum figura Ai legatur inſcripta* hinc ἄγραπτα ὑάκινθος Theocrito dicta Idyll. X. ubi Scholiaſtes inter cætera, διὰ τοῦτο ἔχειν ἐγγεγραμμένον ἀρχὴν τοῦ ὀνόματος τοῦ Αἴαντος. Nonnus Dionyſ. lib. III.

Γράμματα δενδρήεντα φιλοκλαύτων ὑακίνθων.

& mox,

Αἴλινον αὐτοκέλευστον ἐπιγράψας ὑακίνθων.

v. 217. *Nec gemuiſſe pudet* ] *genuiſſe* vetuſtiores. ſequentia id requirunt.

v. 220. *Fœcundam Amathunta metallis* ] *metalli* malim cum uno Gronoviano. ſic infra vetus codex *gravidamque Amathunta metalli*. quomodo & apud Silium libro II.

*Mellis apes gravidæ.*

v. 221. *Annuat æque* ] imo *abnuat*. certe *abnuit* in multis veterum. quatuor cum pri. Reg. *abnuet*.

v. 225. *Lugubris ſceleris* ] Hæc mendoſa ſunt. Florent. S. Marci, *Inlugubris celeri*. Neapol. pri. Medic. & quatuor alii, *Inlugubri ſceleris*. *Inlugubris ſceleri* pri. Vatican. tert. Medic. & duo alii. at Spirenſis, *Inlugubris ſceleris*. Bernegger. ſec. Palat. prim. Erfurt. ſex



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

alii, *Illugubris celeris.* unus Medic. & Jureti excerpta, *Illugubris ſceleri. Lugubris celeris* Arondel. & Genev. *Lugubris celeri* unus Leiden. *Lugubris ſceleri* tres. alter Hamburg. *illigubris ſceleri.* Forte, *Ilicibus celebris.* ut alibi *celeberrimus ilice lucus.* vel, *In luco obſcuro.* vel *Ilice ſub veteri.* ut apud Virgil.

*—— juxtaque veterrima laurus*

*Incumbens aræ.*

Viderint acutiores.

V. 227. *Amathuſiacaſve bidentes*] *Amathuſiadeſque.* unus Leidenſis. Lege *Amathuſiadaſve.* ſic *Amathuſias renidens* in verſibus Symmachi, quos emendabo infra hoc libro ad v. 558.

V. 239. *Pro qua* ] pri. Vatic. quinque alii. *quo.* ut & à manu ſecunda Florent. S. Marci, idem à manu prima *pro quis.*

V. 243. *Per crimina agentes*] *per crimen* meliores.

V. 248. *Sculpſit* ] *Sculpit* pri. Ambroſ. ſec. Medic. & duo alii.

V. 250. *Virginis eſt vere facies* ] *veræ.*

V. 251. *Velle moveri*] *poſſe* pri. Gronov. & alii duo.

V. 252. *Ars adeo latet arte ſua* ] ita diſtingue.

V. 255. *Nec adhuc ebur eſſe fatetur* ] *nec ebur tamen* pri. Gronov. rectius.

V. 262. *Lilia perpictaſque pilas*] *Liliaque pictaſque pilas.* Cantabrig. Urbin. Thuan. prim. Erfurt. prim. & ſec. Palat. & alii multi. Nec pauciores *Liliaque & pictaſque.* proxime verum. Zulichem. *Liliaque & pictas violas. tabulas* unus Palat.

V. 269. *Feſta dies Veneris*] *Veneri* pri. Strozzæ.

V. 270. *Et blandis indutæ cornibus aurum* ] *inductæ* plerique vetuſtiores. dixi lib. VII. v. 161. Deinde *pandis cornibus* jam puer olim legendum vidi. neque aliter in ſuis ad me literis noſter Gronovius. in uno meo, & uno Baſil. & prim. Erfurt. *auratis ornatæ cornua vittis* vel *ſertis.* ſed perperam. *blandus* etiam pro

*pandus*

*pandus* perperam legitur apud Val. Flaccum libro II.

*Alcides Telamonque comes dum littora pando*
*Anfractu ſinuoſa legunt, vox attigit aures*
*Flebile ſuccedens, ceu fracta remurmurat unda.*

nam *blando anfractu* nihili eſt. male etiam illic *cum fracta remurmurat unda* vulgati.

v. 278. *Similis mea, dixit, eburnæ*] *eburneæ* Oxon. pri. Erfurt. aliique multi. rectius.

v. 284. *Subſedit*] *ſubſidit* bene unus Medic.

v. 285. *Tractataque pollice multas Vertitur in facies*] *Flectitur* plerique meliores. ſic apud Horatium, *Cereus in vitium flecti*. male plurimi veterum, *multas quæ pollice tracta*.

v. 287. *Et dubie gaudet*] *& medio* multi. Arondel. & tres alii. *timide*. placet. lib. IX.

*Nec timida gaudete fide.*

v. 291. *Grates agit*] *agat* ex caſtigatioribus.

v. 293. *Ad lumina lumen Attollens*] *ad limina* cum uno Moreti & uno Bonon. Val. Flac. lib. VII.

*Jam jactata toro, nimiumque experta cubile,*
*Ecce videt tenui candeſcere limen Eoo.*

v. 297. *Illa Paphum*] *Paphon* vetuſtiores plerique. verſu proximo opinor legendum *Editus hoc ille eſt*, non *hac*. ut Paphi filium fuiſſe deſignet Cinyran, Pygmalionis nepotem. Certe Apollodorus, quanquam de Cinyra rem longe aliter narrat, tamen Pygmalionis generum facit, cujus filiam Metharmen duxerit uxorem.

v. 308. *Coſtumque ſuum*] *ſuam* Urbin. prim. Vatican. Oxon. & ſex alii cum nonnullis editionibus. ſic *Eoaque coſtus* Lucano, *ſicca coſtus* Claudiano ex antiquis libris Nuptiis Honorii.

v. 302. *Panchaïca tellus*] *Panchaïa* meliores. bene. ſic Virgilio,

——— *thuriferis Panchaïa pinguis arenis.*

In Culice Virgiliano *Panchaïa thura* ex antiquis membranis.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 318. *Elige Myrrha virum* ] *Myrrha tibi* Neap. & ſec. Medic.

v. 325. *Coëuntque animalia nullo Cætera delicto* ] *coëunt* ex vetuſtioribus quidam. *nullo delectu* fragm. Cæſenas. optime. niſi *dilectu* malis cum Florentino S. Marci, quod verum eſt. diligere enim idem, quod ſeligere. hinc militum dilectus. *deletu* fragmentum Boxhornii. unus Palat. & unus Voſſ. *dilecto*.

v. 328. *Ex illo concipit* ] *ex illa* Neapol. prim. & tert. Medic. & tres alii.

v. 333. *Ut pietas creſcat* ] *& creſcit* plurimi veteres.

v. 339. *Nunc quia jam meus eſt* ] *tam meus*. atque ita liber Langermannianus.

v. 341. *Patriaque relinquere fines* ] Rectius codex Naugerii cum uno Bonon. *patrioſque*. ſic *patrii enſes* libro x. apud Lucanum,

*Dum patrii veniant in viſcera Cæſaris enſes.*

hoc eſt Romani enſes, non Ægyptii.

v. 342. *malus ardor amantem* ] *error* pri. Moret. excerpta Jureti & alii viginti aut plures. *ardor euntem* pri. Gronov. Puto *error euntem*. Vide Notas Triſt. I. Eleg. II. v. 99. *error* pro amore poëtis paſſim. quomodo apud Virgil.

*Ut vidi, ut perii, ut me malus abſtulit error.*

nam & furor & inſania amor poëtis dictus, & amentes amantes & maleſani. Plato in Phœdro quatuor ſpecies *μανίας θείας* ſtatuit, fatidicam Apollinis inſpirationem, Bacchi myſtica, Muſarum afflatum. *Τετάρτην δὲ Ἀφροδίτης καὶ Ἔρωτος ἐρωτικὴν μανίαν ἐφήσαμέν γ' ἀρίστην εἶναι.* Noſter Amor. I. Eleg. X.

*Cura bene pertæſum eſt, animique reſanuit error.*

& Eleg. II. ad Cupidinem,

*Blanditiæ comites tibi erunt, Errorque, Furorque,*
*Aſſidue partes turba ſecuta tuas.*

ita

ita illis locis ſcribendum. Propertius libro I. Elegia XIII.

*Quæ tibi ſit felix, quoniam novus incidit error.*

v. 355. *Memorque eſt Moris*] pri. Gronov. excerpta Jureti, & quinque alii *Juris*, recte.

v. 359. *Patriſque in vultibus*] *patriiſque* cum Arondel. & uno meo, & altero Twiſdenio.

v. 364. *Optat habere*] *Optet* plerique meliores.

v. 369. *Igne*] *igni* ſec. Pal. pri. Erfurt. Spir. quatuor alii.

v. 372. *Quid agat non invenit*] *quod agat* cum Juniano.

v. 383. *Limen ſervantis alumnæ*] libro IV. v. 421. monui videri ſcribendum, *limen alumnum.* ut & paulo poſt, *ante pedes ſupplex procumbit alumnos*, non *alumnæ.*

v. 387. *Tum denique flere vacavit*] male in aliis *vetavit*, vel *paravit*. lib. VI.

*—— nec flere vacat, ſed faſque nefaſque*
*Confuſura ruit.*

Lucanus libro II. *—— cui funera vulgi*
*Flere vacet?*

v. 397. *Habeo quod carmine ſanet*] *qua ſanet.* plerique vetuſtiores.

v. 399. *Sacris placabitur ira*] *placabilis ira* in Florent. S. Marci. Ponticis,

*—— placabilis ira Deorum eſt.*

Faſt. II. *—— ſed & his placabilis umbra eſt.*

Pont. III. Eleg. III.

*Effice ſit nobis non inplacabilis ira.*

Gratius,

*Eſt aliud, quod præſtet opis placabile numen.*

quomodo ibi ſcribendum. non *opus*. Val. Flaccus lib. IV. v. 471.

*—— namque en tibi noſtra voluntas:*
*Si non ira Deûm cœlo implacabilis urget.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ſic verſus mendoſiſſimi reſtituantur. Vide Notas Triſt. III. Eleg. V. v. 31.

v. 401. *Soſpes ab incurſu eſt* ] *Soſpes it* Florent. S. Marci, & Neap. Lege *ſoſpes & in curſu eſt.* quomodo Bernegger. Spirenſ. & à manu ſecundâ Florentinus S. Marci, ita noſter ſæpe. vulgata ſcriptura parum Latina eſt. lib. XIII.

*In curſuque meus dolor eſt.*

Pont. IV. Eleg. XI.

*Dum dolor in curſu eſt, dum petit æger opem.*

Remed. Amor.

*Dum furor in curſu eſt, currenti cede furori.*

ſic *furere in curſu*, Epiſt. OEnones, *in curſu famulæ rapuere furentem.* ita ſcribe. non *incurſu.* Faſt. IV.

*In medio curſu tempora veris erunt.*

lib. V. *Vox erat in curſu.* lib. VI. *Spes erat in curſu.*

v. 405. *Quodcunque eſt* ] *quodcunque ſit* pri. Gronov. pri. Ambroſ. & quatuor alii. bene.

v. 407. *Complectens membra lacertis* ] *colla* ſec. Palat. aliquanto rectius. at in uno Mediceo, *nata.* venuſte. Natæ enim alumnæ à nutricibus appellabantur, & illæ contra ab alumnis matres. ſic Nutrix Phædræ apud Euripidem ipſam allocuta,

—— θάρσει τέκνον, καὶ μὴ χαλεπῶς
Μετάβαλλε δέμας.

atque ita paſſim Tragici. & Nonnus initio libri IV. Dionyſ. ter quaterve. apud Statium Theb. VII. Antigone nutritorem Phorbantem *patrem* appellat. Medea ad nutricem apud Val. Flaccum,

*Quæ manus hæc, certo ceu me petat agmine, mater,*
*Advenit, haud armis, haud unquam cognita cultu?*

v. 410. *Exſiliit* ] *exſiluit* vetuſtiores.

v. 428. *Potiatur amore* ] *amato* fragmentum Cæſenas, pri. Gronov. & duodecim alii.

v. 434. *Tactuſque virorum* ] *viriles* cum melioribus.

V. 435.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 435. *TurbaCinyreis in illa Regis adeſt conjux* ] *Cencreis*, vel *Cenchreis* Florentinus S. Marci, Bernegger. Neapol. Cantabrig. Oxon. prim. & ſec. Palat. aliique complures. recte. quo alludunt nonnulli, in quibus *Cenereis*. Auctor argumentorum in Metamorphoſes, *Myrrham Cinyræ & Cenchreidis filiam* facit. Hyginus fab. LVIII. Smyrna Cinyræ *Aſſyriorum regis & Cenchreidis filia*. Apollodorus Metharmen Pygmalionis Cypriorum regis filiam ei uxorem aſſignat, ex qua Adonin pluresque liberos genuerit. pro *adeſt* malim *abeſt* cum primo Palatino & Rottendorphiano. prim. Gronov. pri. Reg. & duo alii *abit*. ſec. Pal. & Oxon. *turbam in illam abit*.

v. 443. *Non toto pectore ſentit* ] *corpore* Oxon. quart. Medic. & quatuor alii. bene. nam ſequitur proxime, *præſagaque pectora*.

v. 445. *Sed tamen & gaudet* ] *gaudent* ſec. Medic. & alius. *Flet tamen* alius Medic. Forte *Flens tamen & gaudet*. niſi mavis *Sic tamen & gaudet*.

v. 446. *Interque Triones* ] *Trionem* Florent. S. Marci. Adeantur Notæ lib. I. v. 64.

v. 450. *Primus tegis, Icare, vultus* ] *primos vultus* meliores magno numero.

v. 454. *It tamen, & tenebræ minuunt* ] Puto, *ut minuunt*.

v. 459. *Animuſque reliquit* ] *relinquit* cum melioribus. & mox *deducit* pro *deduxit*. pro *Cunctantem* ſec. Medic. *Luctantem*.

v. 464. *Devotaque pectora junxit* ] *corpora* veteres plerique.

v. 467. *Filia dixit, dixit & illa pater* ] *dicat* utroque loco cum caſtigatioribus.

v. 475. *Vaginâ diripit enſem* ] *deripit* meliores. niſi quod in tribus, *liberat*. quomodo libro VI. v. 551. locutus, & lib. II. Faſt. in fabula Lucretiæ. v. 753. *eripere ferrum Vaginâ* Virgilio lib. VI.

v. 476.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 476. *Tenebriſque & cæca munere noctis Intercepta neci eſt* ] *tenebris* prim. Vatican. prim. Gronov. Cæſen. aliique ſatis multi. *τὸ eſt* etiam tollendum cum uno Moreti. pro *vagata* alius Moreti *ululata*. *relinquit* etiam pro *reliquit* meliores. denique *radiantis Luna* pro *redeuntis* ſec. Pal. & ſex alii. nil muta. noſter Metam. XIV.

*Sex illam noctes, totidem redeuntia Solis*
*Lumina viderunt.*

Statius Theb. V.

*Septima jam rediens Phœbe mihi reſpicit ægras*
*Stare genas.*

v. 483. *Eſt tales complexa preces* ] *exorſa* Arondel. & ſex alii.

v. 495. *Præcinxerat arbor* ] *perſtrinxerat* S. Marci, tert. Medic. Oxonien. Spirenſis. Excerpta Jureti & alii octo. *conſtrinxerat* Neap. & ſec. Medic. *præſtrinxerat* Urbin. & tres alii. duo *præſtruxerat*.

v. 496. *Pectoraque obruerat* ] *obrui telis, undâ, tecto labente* dicuntur bene & eleganter. *obrui cortice* durius paulo dictum. Quare perſuadeor ut credam ſcripſiſſe noſtrum, *Pectora obſuerat*. id eſt, occluſerat, operuerat. vide quæ de hoc verbo annotavi lib. II. Faſt. 578. certe in altero Hamburgenſi, *horruerant*.

v. 502. *Nulloque tacebitur ævo* ] *nullique* alter Strozzæ.

v. 506. *Habent ſua verba dolores* ] *labores* Arondelianus.

v. 508. *Crebros dat gemitus* ] *ſpiſſos* Florentinus S. Marci, pro diverſa lectione. ſic *ſpiſſa nubes* libro V. & Amor. I. Eleg. XIII. *ſpiſſa grando* libro IX. *ſpiſſus ſanguis*, libro XI. *ſpiſſus lactis liquor*. ex Mss. libro XII. *ſpiſſus aër* & *ſpiſſum littus* libro XV. & Arte Amatoria. *ſpiſſum cælum* Valerio Flacco libro I. v. 616.

*vaſto*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

—— *vaſto pariter ruit igneus æther*
*Cum tonitru; ſpiſſoque tegit nox omnia cœlo.*

ubi vulgatum *piceo* non poteſt ferri, cum mox ſequatur, *picei fulſere poli.* Virgil.

—— *ſpiſſis noctis ſe condidit umbris.*

*ſpiſſus imber* Propert. libro III. Eleg. IV.

*Pleïadum ſpiſſo cur coit imbre chorus?*

ita enim pro *igne* opinor legendum. quod Pleïades ſint imbriferæ, ut Lucano dicuntur. Statio *aquoſæ* & *nubilæ. madidæ* Claudiano. *coire ſpiſſo imbre.* quomodo idem Val. Flaccus lib. III.

—— *ceu pectora nautis*
*Congelat hiberni vultus Iovis agricolisve,*
*Cum coit imbre minax.*

perperam ibi *umbra minax* nunc legitur. ſic & *cogi in nubem aër* dicitur. & *ſpiſſari in imbrem* Lucano lib. IV. de nubibus,

*Jamque polo preſſæ largos denſantur in imbres*
*Spiſſataque fluunt.*

conjecturam in Propertio noſtram confirmat alter locus ejuſdem Valerii Flacci libro V. v. 415. ubi de Pleïadibus ſimiliter agitur,

—— *denſæque ſequuntur*
*Pliades, & madidis rorant è crinibus imbres.*

Vulgati codices eodem illic modo peccant, quo apud Propertium, cum præferant, *rorantes crinibus ignes.*

V. 512. *Sciſſo cortice*] *fiſſo* caſtigatiores plerique. niſi quod in Florent. S. Marci, Bernegger. Cæſen. Oxon. pri. Baſil. pri. Erfurt. Spir. *fiſſà* recte. videantur quæ notamus lib. IV. v. 375.

V. 526. *Diſtrinxit arundine pectus*] *deſtrinxit* meliores.

V. 531. *Gravidamque Amathunta metallis*] *metalli* Genevenſis. dictum ſupra.

V. 536. *Nuda genu*] *Fine genu* Florent. S. Marci,

ſec.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ſec. Palat. prim. Medic. & Bernegger. cum priore Twiſdenio. *Fune genu* prim. Palat. *Inde Venus* Neap. & ſec. Medic. *Funiculo* Urbin. & à manu ſecunda, *Vſque genu.* quomodo & prim. Vatican. Arondel. prim. Gronov. prim. Baſil. prim. Moreti, uterque Hamburg. aliique plurimi. *Vuſque genu* Noricus. *Pene genu* alter Erfurt. Puto ſcribendum, *Crure tenus.* ut apud Juvenalem,

*Nam ſi docta nimis cupit & facunda videri,*
*Crure tenus medio tunicas ſuccingere debet.*

aut ſi veterrimorum codicum veſtigiis inſiſtendum, *Fine genûs* ſcribe. ita enim declinat *τὸ genu* Servius ad v. 22. lib. III. Æneïd. quam conjecturam confirmat codex Spirenſis. *fine inguinum* Salluſtius apud Philargyrum ad librum III. Georg. v. 153. *Coſtarum ſub fine* apud Nemeſianum in Cynegetico. vulgata tamen lectio ex illis Virgilianis poteſt aſſeri,

*Venatrix dederatque comam diffundere ventis,*
*Nuda genu.*

*ſummo palla genu* Venatricibus apud Val. Flaccum libro III.

v. 543. *Poſſet* ] *Poſſit* cum melioribus.

v. 550. *in aduncis dentibus* ] *& aduncis* plerique vetuſtiores. Forte *praeaduncis.* ut *praeacutæ haſtæ* libro VII. v. 131.

v. 553. *Mirabile culpæ* ] *mirabere* Thuan. prim. Vatican. prim. Medic. prim. Moreti. aliique complures.

v. 558. *Poſita cervice reclivis* ] *reclinis* plerique. niſi quod optimus S. Marci Florentinus, *renidens.* venuſte mehercules. cum Gloſſâ, *id eſt ridens.* Hinc φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη Homero. Horatio *Erycina ridens.* & *perfidum ridens Venus.* Epiſtola Paridis noſter, *Dulce Venus riſit.* Neque aliter poëtæ Græci paſſim. *Amathuſias renidens* Symmacho libro I. Epiſt. VIII. quo ordine in ultima Gaſparis Schioppii editio-

ne

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ne legitur. Sed cum verſus iſti mendoſiſſimi circumferantur, producam eos, ut legendos eſſe arbitror,

*Ubi corniger Lyæus*
*Operit ſuperna Gauri:*
*Vulcanus æſtuoſis*
*Media incoquit cavernis.*
*Tenet ima piſce multo*
*Thetis & vagæ ſorores:*
*Calet unda, friget æthra.*
*Simul innatat choreis*
*Amathuſias renidens,*
*Salis arbitra & leporis,*
*Flos ſiderum Dione.*

ſecundo verſu pro *Operit ſuperna vite*, quæ Jureti conjectura eſt, cum libri veteres haberent *ſuperam gutturi*, vel *ſuperna guttur*, Lectius *ſuperna gutti* concinnavit. nos *ſuperna Gauri*, veriſſima conjectura. qui mons eſt in hoc ipſo tractu, à vino, quod præſtantiſſimum proferebat, multum antiquis laudatus. unde Statio,

*Bacchei vineta madentia Gauri.*

Florus lib. I. cap. XVI. *Hic amicti vitibus montes, Gaurus, Falernus, Maſſicus.* ſed hoc notum. verſu quarto *media incoquit*, pro *medium coquit*. ita præcedentia, & quæ ſequuntur poſtulant. verſu ſexto, pro *Baïæ ſorores*, repoſuimus *vagæ* conſulentes metro. Alludit autem ad Lucrinum lacum piſce celeberrimum, qui ad radices Gauri. verſu nono pro *Amathuſium* repoſuimus *Amathuſias*. cum Juretus notet *Amathuſiam* ex veteri codice. Ipſe peſſime *Amatorium renidens* contra metrum. denique verſu decimo pro *vaporis* reſcripſimus *leporis*. Intelligendi autem poſteriores verſus de templo Veneris, quod ad Lacum Lucrinum colebatur. unde *Lucrina Venus* Statio lib. III. Sylv. I. & hæc de mendoſiſſimo loco.

De

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

De Gauro tamen, quod in ſecundo verſu Symmachi corrigebam, jam occupaſſe juvenilibus ad Florum notis Salmaſium Gronovius me monuit, cum hæc jam ſcripſiſſem. ſed revertamur ad Venerem ridentem. Silius libro VII.

——— *poſtrema nitenti*
*Affulſit vultu ridens Venus.*

de judicio Paridis. ſed & Cupido ridens exprimebatur. Seneca Hippolyto,

*Iſte laſcivus puer & renidens*
*Tela quam certo moderatur arcu.*

Ita ſcribendus iſte locus ex optimo codice Mediceo.

v. 559. *Mediis interſerit oſcula verbis*] *labris* Florent. S. Marci, Neapol. Bernegg. Cæſen. pri. & ſec. Medic. Urbin. Spir. & ſeptem aliis. ſimilis error apud Propertium lib. I. Eleg. XII.

*Et cupere optatis animam deponere verbis.*

pro *labris* perperam legitur. quod Paſſeratio quoque deprehenſum video. Notum illud ex Anthologia,

Τὴν ψυχὴν Ἀγάθωνα φιλῶν ἐπὶ χείλεσιν ἔσχον.

vide quæ ad Claudiani Epithalamium Palladii notamus. v. 132. in hoc tamen Naſonis loco vulgata ſcriptura non videtur mutanda.

v. 566. *Non fabula rumor ille fuit*] ita diſtingue. rumor ille non fuit fictus. ſic *fabula manes* apud Horatium.

v. 568. *Et inſtantem turbam*] ad Epiſt. Ulyſſis Sabiniani ſcribendum monui,

——— *inſtantum turbam procorum.*

v. 569. *Potienda*] *potiunda* meliores. dictum libro IX. v. 752.

v. 582. *Concipit ignes*] *ignem* iidem.

v. 584. *Invidiamque timet*] *Invidiaque* margo Gryphianæ editionis ex veteri libro, & unus meus.

Scribe

Scribe *Invidiaque timens.* pro *ſed cur*, *ſed quid* prim. Moreti, & Bernegger. in Norico, *Invidaque timet.*

v. 588. *Non ſegnius ire ſagitta* ] *non ſecius* Florentinus S. Marci, Neapol. & ſec. Medic. in tertio *ſegius.* hoc eſt *ſecius.* quomodo primus Mediceus, & Spirenſis. ac pro diverſâ lectione primus Gronovianus. diximus libro II. v. 810.

v. 590. *Curſus facit ipſe decorem* ] *decoram* multi veteres.

v. 591. *Aura refert ablata citis talaria plantis* ] *oblata* pri. Palat. pri. Vatic. ſec. tert. quart. Medic. Cantabrig. Arond. Bernegg. Urbin. pri. Reg. uterque Hamburg. pri. Erfurt. Spir. aliique plurimi. bene. tunicam talarem intelligit.

v. 596. *Similem dat & inficit umbram* ] *ſimul edit & inficit* Bernegger. & quatuor alii. *ſimul addat* Arondel. *ſimul edat* prim. & alius Medic. *ſimilem datur* unus Bonon. *ſimul & dat & inficit* prim. Moreti & ſeptem alii. *ſimilatas inficit umbras* Florentinus S. Marci omnium optimus. quod ſequor. nec abludit Spirenſis, in quo *ſimilis dat inficit.*

v. 603. *Mecum confer, ait* ] Nil juvant libri veteres. Putabam nihilominus, *Te mihi confer, ait.* paulo ante *juvenum deterritus horum* multi, non *juvenis.*

v. 611. *Formoſis, dixit, iniquus* ] *inquit* vetuſtiores. *formoſum dixit.* prim. Moret. & quatuor alii. in Neapol. eraſa vetus lectio. Latet aliquid. *fortunis iniquis* pri. Ambroſ. an *formis tam dixit iniquus?*

v. 612. *Perdere vult* ] *Pendere* Cantabrig. & unus Baſil. Vide Notas ad lib. VIII. v. 75.

v. 619. *Sors illi dura negarit* ] *fors* cum melioribus.

v. 622. *Nollet* ] *Nolet* pri. Palat. Bernegge. uterque Hamburg. Arondel. & ſex alii.

v. 626.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 626. *Voluit quia vivere mecum* ] *vovit* Urbinas. & Noricus, *quia vovit* alter Hamburg. & alter Erfurt. nil mutandum temere.

v. 631. *Ah quam* ] *At* Urbin. Spir. & unus Regius. Vide Notas ad Epiſt. XIV. v. 1.

v. 635. *Cubilia vellem* ] *poſſem* Cantabr. pri. Pal. pri. Vatic. & decem alii ex melioribus.

v. 637. *Quod facit ignorans* ] *Quid facit* plerique meliores. Cæſen. & tres alii. *Quid faciat.* Scribe,

*Quidque agat ignorans.*

v. 640. *Cythereaque comprecor* ] *Cythereïa comprecor*, iidem meliores magna ex parte.

v. 643. *Nec opis mora longa dabatur* ] *opi* malim.

v. 644. *Damaſenum* ] *Amaſenum* Boſch. & Thyſ. multi *Damaſcum* vel *Damucenum*. *Damaſeum* Arondel. Scribe *Tamaſeum*. hoc eſt Ταμασσεῖον. vide Notas lib. I. v. 579. Ταμασσὸς πόλις Κύπρου. τὸ ἐθνικὸν Ταμασσίτης ϗ Ταμασσεῖος Stephano. quare dubito an non *Tamaſiten nomine dicunt* hoc loco ſit legendum. nam prim. Vaticanus *Damaſithona*. *Tamaſeum* etiam urbem hanc vocat Plinius. apud quem codices nonnulli antiqui *Tamaſus*; ἡ Ταμασσὸς quoque Straboni lib. VI. Ταμάσσος Ptolemæo, ſed mendoſe ut puto. Ταμεσία, Polybio. Ταμασσία Conſtantino Porphyriogenetæ in Thematibus. nihil autem uſitatius in antiquis libris, quam *T* in *D* degenerare. ſic ſuperiori libro codices omnes vetuſti *Driopeïus* pro *Triopeïus*. Auctor argumentorum *Damaſum agrum* habet, ſed codex veterrimus S. Marci, illic *Amaſenum* exhibet.

v. 645. *Quam mihi priſci ſacravere ſenes* ] *quem* rectius ſex ſcripti. de agro enim Tamaſeo mentio eſt.

v. 647. *Nitet arbor* ] *viret* Excerpta Mureti & duo ex noſtris. deinde *comam* pro *comas* meliores.

v. 663.

v. 663. *Aridus à laſſo* ] *è laſſo* caſtigatiores.

v. 672. *Pars ultima* ] *pars optima* unus Moreti.

v. 675. *Liquidum juveniliter aurum* ] ita unus Patavinus ex noſtris. reliqui omnes *nitidum*, niſi quod Barberin. *fulvum*. paulo ante,

*——— nitidique cupidine pomi*
*Declinat curſus.*

libro IX.

*——— cum ſpicis nitido flaventibus auro.*

*τὸ liquidum* metuo ne ex *obliquo* profluxerit.

v. 679. *Curſu ſit tardior ipſo* ] *illo* quatuor ſcripti. *longior* etiam alter Hamburg. & alter Erfurt.

v. 684. *Contemtuque dolens* ] *Contemnique* rectius duo Medicei cum altero Hamburgenſi. alter Erfurtanus *Contemtique*.

v. 691. *Luminis exigui* ] *Liminis* in plurimis.

v. 693. *Multa ſacerdos* ] *vota* Neapol. & ſec. Medic. bene. Adi Notas lib. VIII. v. 152. apud Minucium Felicem Octavio *nulla ſimulacra nota* pro *vota* ſimiliter perperam legitur. & apud Virgilium in nonnullis exemplaribus,

*——— ubi figere dona ſolebant*
*Laurenti Divo & notas ſuſpendere veſtes.*

pro *votas*. at in Spirenſi *vitta ſacerdos*.

v. 706. *Quod non terga fugæ, ſed pugnæ pectora præbet* ] *quæ præbent* ex melioribus.

v. 715. *Totoſque ſub inguine dentes* ] *tortoſque* quinque veteres. nil muta. pro *pando roſtro* duo libri *patulo*.

v. 721. *Exanimem, inque ſuo jactantem ſanguine corpus* ] Si exanimis, quomodo jactabat corpus? Scribe vel invitis membranis *Semanimem*. de Procride moribunda lib. VII.

*Semanimem & ſparſas fœdantem ſanguine veſtes,*
*Invenio.*

v. 722.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 722. *Deſiliit, pariterque ſinum* ] *Deſiluit* & *ſinus* meliores.

v. 723. *Percuſſit pectora palmis* ] *pectus percuſſa lacertis* unus Leidenſis.

v. 724. *Et non tamen* ] *At non* Calendr. Arondel. & ſex alii. bene. vide quæ notamus initio Epiſt. Medeæ. mox pro *dixit* idem Arond. Zulich. & unus Medic. *inquit*.

v. 726. *Repetitaque mortis imago* ] *recitataque* Spirenſis. *redivivaque* ſec. Medic. Scribe *recidivaque*. de qua voce fuſius egimus ad Phœnicem Claudiani. etſi minime ignoro vulgatam ſcripturam ex aliis Naſonis noſtri locis defendi poſſe. Adi Notas Faſtor. IV. v. 45.

v. 732. *Sparſit* ] *ſpargit* cum melioribus.

v. 736. *Celant ſub cortice granum* ] *grana* pri. Gronov. frag. Boxhornii, & ſeptem alii. *in cortice* idem Gronov. *quæ cortice* prim. Moret. *ſub vertice* pri. Pal. atque alii quatuor. Forte,

*Qualem, quæ lento celantur cortice, grana*
*Punica ferre ſolent.*

vel, *celant ſe cortice*. ſcriptum fuerat *celanturtice*. mendoſe. hinc factum *celant ſub vertice*, vel *cortice*. Martial.

*Aut imitata breves Punica grana roſas.*

Ita optimus Thuaneus. nam *Punica mala* perperam nunc legitur.

v. 739. *Qui perflant omnia venti* ] Hæc ſcriptura à ſcriptis nullis confirmatur. Plerique veteres *præſtant omnia* vel *præbent omnia*. At prim. & tertius Medicei, Oxonien. prim. Hamburg. prim. Twiſd. & duo alii, *præſtant nomina*. ſeptem alii pro diverſa lectione eandem ſcripturam quoque exhibent. verè. nec abludit Arondelianus, in quo *præbent nomina*. Adonidis enim cruor in anemonem florem mutatus eſt. qui flos ἀπὸ τοῦ ἀνέμου nomen dedu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

deducit. quo alluſit noſter. vera ſcriptura hujus loci jam mihi puero olim deprehenſa ex Leidenſis bibliothecæ codice. de qua me monuerunt poſtea Deſiderius Heraldus, & Johannes Peyraredus. de ea quoque jam Lectorem monuit Ægidius Menagius magnum Galliæ ſuæ ornamentum in erudito & ingenioſo opere, quod Gallicas Origines inſcripſit. appoſite Plinius lib. XXI. cap. XXIII. de anemone, *Flos nunquam ſe aperit, niſi vento ſpirante, unde & nomen accepit.*

# NICOLAI HEINSII D.F.

# NOTÆ

## IN LIBRUM XI METAMORPHOSEON.

2. *SAxa ſequentia ducit* ] Hæc vera ſcriptura. perperam alii codices *traxit* vel *duxit*. Redde & Propertio hoc verbum libro III. Eleg. II.

*Orpheu, te duxiſſe feras, & concita dicunt*
*Flumina Threïcia detinuiſſe lyra.*

vulgati *Orpheu te tenuiſſe* vel *Orphea detinuiſſe*. inconcinne prorſus, cum idem verbi in pentametro proximo repetatur. Horatius de Orpheo lib. I. Od. XII.

*Blandus auritas fidibus canoris*
*Ducere quercus.*

& libro III. Od. II.

*Tu potes tigres domitaſque ſilvas*
*Ducere.*

v. 6. *Leves auras* ] *levem auram* meliores. & pro *En ait en hic eſt*, Bernegger. Rottendorph. & unus Mediceus cum uno Regio. *hic hic eſt*. ut in Amoribus,

*Atque ait, Hic hic eſt, quem ferus urit amor.*

Claudian. *Hic eſt, hic Stilicho.*

v. 17. *Tympanaque & plauſus* ] τὸ *&* abeſt ab Oxon. & uno Medic. Lege *Tympanaque plauſuſque*. quomodo & ex ſuis ſcriptis Gebhardus.

v. 18. *Obſtrepuere ſono* ] *ſonum* Urbin. Cæſen. pri. Moret. ſec. Pal. octo alii. *ſonos* unus Moreti & Voſſii. quod tantundem eſt. alius Medic. *ſonis*. fragm. Box-hornii

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

hornii ſoni. *Obſtupuere ſonum* octo alii. prim. Reg. & Zulichem. *Obſtruxere ſonum.*

v. 26. *Ut matutina* ] multi ex melioribus *Cum.* Scribe *Ceu.* ut bene prim. Vatican. & Calandræ excerpta.

v. 27. *Fronde virentes* ] *virenti* Cantabrig. prim. Palat. Arondel. excerpta Jureti, & decem alii. ſic paulo poſt, —— *cornuque minaci*

*Divellere boves.*

quæ vera ſcriptura eſt, non *minaces*, aut *Divulſere. Divellere* recte prim. Palat. Cantabrig. Oxon. Thuan. uterque Erfurt. & alii duodecim. Adi Notas ad Epiſt. VI. v. 104. Catullus de Bacchis,

*Pars è divulſo jactabant membra juvenco.*

ſic Canidiam & Saganam veneficas Horatius libro I. Sat. VIII. inducit,

—— *ſcalpere terram*

*Unguibus, & pullam divellere mordicus agnam.*

De ritu autem illo diſcerpendi tauros in ſacris Bacchicis plura nos congeſſimus in notis ad hunc locum uberioribus, quas publico mox committemus. apud Prudentium libro I. contra Symmachum,

*Virides chelydros ore diſcindunt bacchantes.*

v. 29. *Direptos arbore ramos* ] *dereptos* malim. vide Amor. lib. I. Eleg. V. v. 13. quæ noto.

v. 32. *Multo fructum ſudore* ] *merito ſudore* unus Gronov. non ineleganter.

v. 45. *Te rigidi ſilices* ] *rigidæ* pri. Ambroſ. & duo alii. jam monitum ad lib. IX. v. 225.

v. 47. *Tonſa comas* ] *comam* quatuor veteres cum Berneggeriano. ex vetuſtioribus multi *coma.*

v. 49. *Habuere* ] *habuiſſe* unus Moreti. Scribe,

*Naidas & Dryadas paſſoſque habuiſſe capillos.*

& refer ad τὸ *dicunt.*

v. 55. *Potiuntur littore* ] *littora* Spirenſis. adi Notas infra lib. XIII. v. 730.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 57. *Os petit* ] Hæc vera lectio. Cæterum verſus proximus ex auctoritate optimorum codicum hinc ablegandus eſt,

*Lambit & hymniferos inhiat divellere vultus.*

Joannes Gulielmus Capoferreus cenſet ex duobus verſibus conficiendum unum; hoc modo,

*Os petit, & ſacros inhiat divellere vultus.*

cum de *capillis* otioſam mentionem eſſe contendat. pro *ſparſos ſtillanti* in antiquis multis *ſparſo ſtillantes.*

v. 63. *Amplectitur ulnis* ] *alis* alter Twiſdenianus. ut *alas* pro brachiis ponat. Adi Notas lib. VIII. v. 818.

v. 70. *Quæ videre nefas* ] rectius *fecere* pri. Reg. pri. Medic. pri. Baſil. excerpta Jureti, cum ſex aliis.

v. 75. *Ac trepidans adſtringit vincula motu* ] *trepidus* Barberin. in Bernegger. *trepid.* additis poſtea manu recentiori tribus ultimis literis *ans.* ſupra libro III. v. 125. monui ſcribendum,

*Plangitur, ac trepido ſubſtringit vincula motu.*

ſic *ſubſtricta ilia* dat canibus venaticis lib. III. & lib. XI. *ſubſtricta crura* mergo.

v. 77. *Sic quæcunque ſolo* ] *ſic ut quæque* pri. Vatic. unus Patav. & unus Voſſ. lib. VII.

*His ut quæque pia eſt hortatibus, impia prima eſt.*

v. 80. *Succedere ſuras* ] *ſuccreſcere* in multis veterum, etiam bene. ut alibi,

——— *ſuccreſcit ab imo*

*Totaque paulatim lentus premit inguina cortex.*

v. 83. *Porrectaque brachia veros Eſſe putes ramos* ] plurimi ex vetuſtioribus *longos quoque brachia veros* vel *brachia tandem.* pri. Baſil. & Bernegger. *veros quoque brachia longa.* tert. Medic. *longos quoque brachia vera.* Puto *brachia vara.* vel *porrectaque brachia varos eſſe putes ramos.* Vide Notas lib. VI. v. 625.

v. 86. *Timoli* ] *Tymoli.* Græcis Τυμῶλος καὶ Τμῶλος.

v. 93. *Midam* ] meliores *Midan.* *traxere* etiam pro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

pro *duxere* Arondel. ut apud Virgil.

*Ecce trahebatur paſſis Priameïa virgo*
*Crinibus.*

v. 100. *Huic deus optanti*] *optandi* cum ſcriptis melioribus. muneris videlicet. pro *altore* Urbinas *alitore*.

v. 106. *Gaudetque malo*] *dato* Cantabrig. & prim. Reg. *datis* alter Hamburg. ut lib. VIII.

*Myrrha datis nimium gaudet.*

v. 108. *Pollicitique fidem*] *Pollicitiſque* excerpta Jureti & unus Medic. tertius, *Pollicitoque*. unus Baſil. & unus Argent. *Pollicitaque*. Lege *Pollicitamque*. quomodo poſtmodum in altero Twiſdenio exaratum offendi. lib. III. Faſt.

*Pollicitam dictis Jupiter adde fidem.*

ſic & *pacta fides* paulo poſt.

v. 109. *Alta fronde*] *fronte* quatuor. vide notata lib. x. v. 91.

v. 102. *Contigit & glebam*] Puto *ut glebam*. & mox *Aurea meſſis erant*, nempe *ariſtæ*, pro *erat*.

v. 124. *Admota dente nitebat*] *nitebant* veteres multi. nempe dapes. quod rectius. *premebat*, Florent. S. Marci, Neapol. Bernegger. ſec. Palat. prim. & tert. Medic. excerpta Jureti, aliique complures. quod Naugerius in poſtrema editione expreſſit. id eſſet ſimile illi, *lentus premit inguina cortex*, pro *tegit*. *premebant* fragment. Theat. & duo Leidenſes, *carebant* alius Leiden. *rigebant* codex Politiani & octo ex noſtris. *negabat* Arondel. & unus ex Moreti libris. *negabant*. ſec. Medic. Forte *crepabant*.

v. 129. *Quæ modo voverat*] Puto *quas*. nimirum opes.

v. 131. *Merito torquetur*] *meritus* cum pleriſque ſcriptis.

v. 135. *Factique fide data munera ſolvit*] *pactique* ſec. Medic. & pro diverſa lectione Neapolitanus.

quomodo & in Berneggeriano videbatur à manu primâ fuiſſe. in eodem Neapol. poſt τὸ *fide* eraſa erat una litera. *fidem* fuiſſe primo opinor. quomodo Moreti primus, pri. Bonon. & unus ex meis. *factaque fide* prim. Hamburg. fragmen. Theat. & duodecim alii. *fatique fide* tert. Medic. *factamque fide* pri. Gronov. Scribe,

——— *pactamque fidem data munera ſolvit.*

vel, *pactique fidem*. elegans appoſitio Epiſt. Hypſip.

*Heu ubi pacta fides? ubi connubialia jura?*

Faſtor. III.

*Heu ubi pacta fides? ubi quæ jurare ſolebas?*

Epiſt. Acont.

*Conjugium pactamque fidem, non crimina poſco.*

Phædrus lib. III. Fab. LII.

*Si pactam fuci non recuſaſſent fidem.*

Seneca Hippolyto,

——— *redde nunc pactam fidem*

*Genitor. moraris?*

Poſſet & *rata munera* legi.

v. 136. *Maneat circumlitus auro*] *maneas* ſec. Palat. Arondel. Florent. S. Marci, Neapol. aliique non pauci.

v. 138. *Perque jugum ripæ*] *vitæ* Florentinus S. Marci, & Spirenſis. In Neap. eraſa eſt vetus lectio. in primo Regio, optimo Thuan. & aliis duobus eſt *montis*. Puto *Perque jugum Tmoli.* ῥεῖ δ᾽ ὁ Πακτωλὸς ἀπὸ τοῦ Τμώλου, Straboni lib. XIII quod ipſum alii etiam Geographi confirmant. niſi pro *ripæ* mavis reponi *rupis*. ut Tmolus ſubintelligatur.

v. 148. *Montanis habitantem ſemper in antris*] *arvis* Florent. S. Marci, Thuan. Neapol. Oxon. Arondel. ſec. Palat. & alii complures. ſed fruſtra. Val. Flaccus lib. III.

*Pan nemorum bellique potens, quem lucis ad ortum*
*Antra tenent.*

v. 152.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 152. *Tmolus in aſcenſu* ] *in acceſſu* Frag. Theat. & duo alii.

v. 159. *Pendent circum cava tempora glandes* ] *bacca* ſecundus Moreti. ut baccas quernas pro glandibus poſuerit.

v. 162. *Inſonat ille* ] *intonat* pri. Medic. bene.

v. 164. *Ora retorſit* ] *reſolvit* perperam in antiquis plurimis.

v. 167. *Diſtinctamque lyram gemmis* ] *Inſtructamque lyram* Oxon. quart. Medic. & decem alii. *Diſtinctamque fidem* Bernegger. & unus Medic. *Inſtructamque fidem* Florent. S. Marci, Spirenſis, & unus Vatican. quod amplector. Vide Notas Faſtor. III. v. 318.

v. 176. *Villis albentibus* ] *ardentibus* S. Marci, & Spirenſis. in Neapol. & uno meo eraſa vetus lectio. Forte *villis horrentibus*. ut lib. II.

*Brachia ceperunt nigris horreſcere villis.*

v. 177. *Inſtabileſque illas facit* ] *imas* Florent. S. Marci, Neapol. Bernegger. prim. Ambroſ. *ime* prim. Palat. prim. Reg. & duo alii. *imo* Thuan. opt. Spirenſ. ſec. Palat. & alius. bene. conſule Notas libro v. v. 588.

v. 180. *Ille quidem celare cupit, turpique pudore* ] ſec. Palat. & prim. Baſil. *turpemque pudorem*. ut ſit appoſitio. ſed duo Moreti codices, Arondel. Oxon. prim. Bonon. Zulich. & unus Voſſ.

*Ille quidem celat. turpique onerata pudore*
*Tempora purpureis tentat velare tiaris.*

Neque aliter ſcripſerat Ovidius. auritum Midæ caput eleganter dixit *turpi onerata pudore tempora*. ſic libro IV. Faſt. 219. Cybele dicitur *caput turriſerâ onerata coronâ*, ut quidam codices.

v. 203. *Phrygiæque tyranno Ædificat muros pactus pro mœnibus aurum* ] *Phrygioque* meliores & *Ædificant pacti aurum*, vel *pacto auro*. quod poſterius am-

 plector,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

plector, ut à pango, pepigi, deducatur. quod pro paciſcor ſubinde ponitur.

v. 207. *Rector maris inquit*] *inſit* prior Twiſdenius. ut alibi.

v. 210. *Fluctibus obruit agros*] *arva* prim. Palat. prim. Vatican. prim. Gronov. Cantabrig. aliique complures. rectius. quia *agricolis* paulo ante præceſſerat.

v. 219. *Jovis eſſe nepotem contigit haud uni*] *nepoti* Florent. S. Marci, & unus Mediceus. vere & eleganter. quo & Neapolitanus alludit. in quo, *nepote*. Adi Notas ad v. 64. Epiſt. XIV.

v. 220. *Dea dixerat, undæ*] *udæ* in nonnullis.

v. 221. *Qui fortibus armis Acta patris vincet*] *fortibus actis* prim. Medic. prim. Baſileenſis, prim. Gronov. Oxonienſ. Bernegger. & quinque alii. recte. Vide Notas ad Epiſt. VIII. v. 44. recte etiam *juveni* pro *juvenis* excerpta Langermanni & prior Strozzæ.

v. 226. *Connubia fugit*] *Vitat* multi ex melioribus.

v. 227. *Inque ſua Æaciden*] *In ſuaque* iidem.

v. 233. *Nec remoretur iter*] prim. Palat. Urbin. & duo Ambroſ. *aquis*. Nec remoretur aquis veſtigia. pro *Hæmoniæ* paulo ante Zulich. *Emathiæ*. pro *ubi ſi foret*, puto ſcribendum, *qui ſi foret*.

v. 238. *Ut ſomno victa jacebas*] *vincta* Florent. S. Marci, Bernegg. pri. Med. pri. Baſil. pri. Erfurt. & ſex alii. ita paſſim poëtæ. *molli devinctus lumina ſomno* apud Catullum. *dulci devinctus lumina ſomno* apud Virgilium in Ciri. Moſchus Europa,

> Ὕπνος ὅτε γλυκίων μέλιτος βλεφάροισιν ἐφίζων,
> Λυσιμελὴς, πεδάᾳ μαλακῷ κατὰ φάεα δεσμῷ.

Lucretius libro IV.

> *Denique cum ſuavi devinxit membra ſopore*
> *Somnus.*

In

In Catalectis Pithœi,

*Nimphius æterno devinctus membra ſopore*
*Hic ſitus eſt.*

apud noſtrum lib. I. Faſt. ex antiquis codicibus, *corpora vincta ſopore.* Ammianus lib. XXV. *quos ſecuritas placido vinxerat ſomno.* ſed modus exemplorum non eſſet. Hinc ſomnus δεσμὸς Græcis dictus. ita Ariſtoteles non ſemel in libro de ſomno & vigilia. Orpheus hymno in ſomnum,

*Σώματα δεσμεύων ἐν ἀχαλκεύτοισι πέδῃσι.*

ſimile quid apud Homerum etiam videor legiſſe. pari modo *alligare artus ſomnus* Senecæ dictus Hercule Furenti,

*Sopor indomitos alliget artus.*

Valerio quoque Flacco & aliis. *mentem vincire Lyæo.* Propertius libro III. Eleg. IV. ſic & *amore vinciri,* & *amoris vinculum.* de quibus dictum Faſtor. IV. V. 224.

V. 243. *Sed modo tu volucris*] *Si modo* unus Gronov. *Nam* alter Hamburg. puto,

*Seu modo tu volucris; volucrem tamen ille tenebat,*
*Seu gravis arbor eras; hærebat in arbore Peleus.*

V. 250. *Æacide*] *Æacida* unus Voſſian. & prim. Twiſden. at pri. Erfurt. *Æacidæ.* propius vero. Dixi Epiſt. III. V. 87.

V. 252. *Cum gelido ſopita quieſcit in antro*] *rigido antro* Florent. S. Marci, unus Medic. & unus Bononienſis. *quieverit* etiam primus Gronov. & unus Baſileenſis. cum Jureti excerptis. multi alii *quieſcet.*

V. 257. *Inclinatoque petebat*] *tenebat* meliores. ut in Faſtis lib. II. *medias ſole tenente vias.* lib. IV.

——— *hac Hyades Dorida nocte tenent.*

Adi Notas lib. III. Faſtor. V. 219.

V. 259. *Conſueta cubilia fluctu*] *ponto* cum melioribus. nam *fluctus* jam præceſſerat. Florentinus tamen



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

men S. Marci, Neapol. & unus Bonon. *ſaxo.* apud Virgilium de Proteo in ſimili narratione,

—— *conſueta petens è rupibus antra.*

v. 262. *Senſit & in partes diverſas brachia tendit* ] *ſentit* præſtantiores. nonnulli *tendens.* ut libro v.

—— *in partes diverſas brachia tendens*
*Obſtitit.*

at in margine Gryphianæ editionis, *tendi.* quod placet. in partes diverſas tenduntur brachia, quando ligantur poſt tergum.

v. 267. *Jugulati crimina Phoci* ] *fratris* Arondel. Langerm. & unus Baſil.

v. 270. *Regnum regebat* ] *tenebat* cum melioribus. paulo poſt,

—— *nec inhoſpita regna tenemus.*

Faſtor. III.

*Regna tenent forteſque manu pedibuſque fugaces.*

ita paſſim noſter aliique.

v. 278. *Adeundi tecta tyranni* ] *prima* prim. ſec. Palat. prim. Vatican. Cantabr. Oxon. Calandr. Græ-vianus, & alii decem. ſequor.

v. 279. *Quis ſit* ] *qui* meliores. bene. & mox *Mentituſque* pro *Mentiturque.* prim. Moreti aliique multi. probe.

v. 285. *Monumenta potentia* ] *momenta* ſcribendum. atque ita unus Voſſii, & unus Gronovii pro diverſâ lectione. eandem vocem repoſui Pont. IV. El. XIII. *Quanta potes prabe noſtra momenta ſaluti.*

v. 287. *Tuaque hæc pro parte vocato* ] *videto* cum prim. Palat. prim. Vatican. Cantabrig. prim. Reg. Neapol. Urbin. altero Hamburg. Norico, & quatuor aliis.

v. 292. *Pennas habuiſſe putatis* ] *putetis* meliores.

v. 293. *Vir fuit, & tanta eſt animi conſtantia quantum* ] alii, *quanta eſt animi conſtantia tantum*, ſed quoquo modo legas, vix Latinus eſt verſus, quem

ſi

ſi tollis, omnia erunt plana. Præterea illos duos verſus, qui mox ſequuntur, quorum initium, *Illius virtus.* auferendos cenſeo, cum Naſoniano nitori non reſpondeant, & ſuperflui ſint. pro *pacis tuendæ* omnes noſtri uno alteroque exceptis *tenendæ.*

v. 302. *Mille procos habuit* ] *procis placuit* duo veteres. & editiones nonnullæ. ut Epiſt. Didus,

*Mille procis placui.*

v. 310. *Præreptaque gaudia* ] *præceptaque* quatuor libri veteres. Vide Notas Epiſt. XVII. v. 107.

v. 319. *Progenitore Tonante* ] *Tonanti* meliores. Forte & ſcribendum *eſſe ſatæ prodeſt*, non *ſatam*. Adi Notas in Nucem v. 107.

v. 326. *Lingua jacet* ] *tacet* ſex ſcripti cum opt. Thuan.

v. 328. *Quam miſer amplexans ego tum patrioque dolorem* ] *Quam miſero pietas* ſcripti plerique. & recte. niſi quod ſcribendum *Quem*. nam in uno Palatino, *Quem miſero ô pietas.* deinde pro *patrio*, nonnulli *patriumque.* Bernegger. & Rottendorph. pro diverſa lectione, *patruique.* quomodo prim. Medic. & quatuor alii in ipſo contextu. at Arondel. prim. Baſil. Junian. Medic. chartac. frag. Boxhorn. pri. Bonon. ſec. Vatican. *Patruo.* Nihil verius. *corde patruo*, eſt corde forti, vel duro. ſic apud Horatium, *ne ſis patruus mihi.* Vide omnino quæ notamus Amor. lib. III. Eleg. VI. v. 49. præterea cum in multis veterum ſit *miſero pietas*, vel *miſero ô pietas*, cenſeo ſcribendum, *miſera ô pietas* per parentheſin.

*Quem (miſera ô pietas!) ego tum patruoque dolorem*
*Corde tuli, fratrique pio ſolatia dixi.*

ſic apud Senecam OEdipi initio,

*Pro miſera pietas! eloqui fatum pudet.*

Hercule OEtæo,

*O miſera pietas! ſi mori matrem vetas,*
*Patri es ſceleſtus.*

& paulo poſt,

*O miſera virtus! ſummus Alcidæ dies*
*Nullum malum proſternit.*

Prudentius Hamartigen. de Abſalone,

*Auſus in auctorem generis qui ſtringere ferrum*
*(Ah pietas!) ſignis contraria ſigna paternis*
*Egit, & unius commiſit ſanguinis arma.*

pro *ſolatia* opt. Thuan. & duo alii *ſolamina.* ut ſæpe alibi noſter.

v. 332. *Preſſa cervice gerenti*] *læſa* pri. Baſil. quart. Medic. Arondel. Oxonien. & octo alii. *læva* ſec. Palat. *paſſa* Junian. nimirum *ſpicula crabronum.* ſic libro VII.

*Ora caputque novem cornicis ſæcula paſſæ.*

lib. XIII. —— *tam rarò prælia paſſus*
*Integer eſt clypeus.*

pro *repulſus* paulo ante Boxhornii fragmentum *revulſus.*

v. 338. *Effugit ergo omnes*] Hunc quoque verſum eſſe adulterinum vix dubito.

v. 341. *Suſtulit alis*] *ſuſtinet* pri. Gronov. pri. Hamburg. excerpta Jureti, & decem alii alibi,

*Suſtinuere tamen ſe perlucentibus alis.*

v. 349. *Et Peleu, Peleu*] *O Peleu* tres. unus Voſſii *En.* Arond. & quatuor alii *Heu.* placet. niſi mavis, *Et Peleu, heu Peleu.*

v. 351. *Pendet & ipſe metu trepidat Trachinius oris*] *trepidat Trachinius heros* vetuſtiores aliquanto rectius. ſed & hunc verſum cum aliis ſpuriis ex hac purpura cenſeo eſſe ablegandum.

v. 356. *Campos ſpectabat*] *campum* Neapol. tert. Medic. & quatuor alii. ut lib. I.

—— *campoque recepta*
*Liberioris aquæ.*

deinde *illuc & iſtuc* nonnulli.

v. 362. *Denſis obſeſſa ſalictis*] *raris* plurimi ex vetuſtio-

tuſtioribus. ut apud Virgil. Eclog. VII.

*En quæ vos rarâ viridis tegit arbutus umbrâ.*

videtur tamen ſcribendum *varis* vel *canis ſalictis* ut lib. V. *Cana ſalicta dabant nutritaque populus umbra Sponte ſua natas ripis declivibus umbras.*

V. 365. *Inde fragore gravi ſtrepitus*] alii *gravis* vel *gravi ſtrepitu.* excerpta Calandræ *gravis crepitans.* Lege *gravi ſtrepitans* cum Langermanniano, & nonnullis editionibus. Spirenſis *ſtrepita.*

V. 367. *Oblitus eſt ſpumis & craſſo ſanguine rictus Fulmineus*] *& ſpumis* bene meliores. *ſpiſſo* etiam *ſanguine* Oxon. ſec. Palat. & alii quatuor. de quo libro X. V. 508. denique *rictus Fulmineos* Calandr. Bernegger. pri. Gronov. & octo alii, cum editione Gryphiana. probe.

V. 371. *Diramque famem finire*] *lenire* prim. Reg. *ſentire* Cantabr. at ſec. Palat. Juret. Oxon. & multi alii *ſedare.* ut lib. XV.

*Carne feræ ſedant jejunia.*

ſic & *placare jejunia* & *famem* alibi dixit. prim. Gronov. prim. Vatican. & ſex alii *ſatiare.* Cantabr. pro diverſâ lectione *ſaturare.* ut libro X.

——— *armenti ſaturatos cæde leones.*

Statius Achill. *Uberibus ſatiaſſe famem.*

*finire* tamen *ſitim* Horatius dixit libro II. Epiſt. II.

*Si tibi nulla ſitim finiret copia lymphæ.*

V. 372. *Sternitque hoſtiliter omnes*] *omne* cum Florentino S. Marci, & uno meo.

V. 375. *Undaque prima rubet*] *rubent* cum Rottendorphiano. & ſic Naugerius in poſtrema editione expreſſit.

V. 377. *Cuncti coëamus ad arma*] *& arma* plerique veteres. ut jam alii monuerunt. Virgil. Æn. VII.

*Arma amens fremit, arma toro tectiſque requirit.*

libro XI.

*Arma manu trepidi poſcunt, fremit arma juventus.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Statius Theb. III.

*Improviſus adeſt Tydeus, & poſtibus aulæ*
*Vociferans, Arma, arma, viri.*

Theb. X.

*Nec mihi difficilis præſens vindicta, ſed arma,*
*Arma prius famuli.*

Seneca Hercule Furente,

*Arma, arma, Theſeu, flagita propere mihi*
*Subtracta reddi.*

Sidonius Panegyrico Aviti,

*—— tandem prorumpit: & arma*
*Arma fremit.*

Silius lib. XI. *—— furiata juventus*
*Arma, arma, Hannibalemque volunt.*

idem libro XII. *—— arma cruentus,*
*Hoſtis adeſt, capite arma viri.*

noſter ipſe libro XII. ex antiquis membranis,

*Certatimque omnes uno ore, Arma, arma, loquuntur.*

Plura Zinzerlingus Promulſidis Criticæ cap. L.

v. 381. *Damna ſuo* ] *ſua* vetuſtiores vel *ſui*, poſterius amplector. *Damna ſui* pro ſua damna lib. IX. *captus amore mei* pro meo.

v. 385. *Totos ornata capillos* ] *tortos* multi veteres. ſed nihil muta. nondum plene ornata. quanquam de tortis capillis probe memini, qui paſſim apud ſcriptores occurrant.

v. 386. *Dejicit* ] libri veteres magna ex parte *Disjicit.* quod applauſores ſuos invenit. vetuſtiſſimi tamen *Diſicit.* nil muto.

v. 388. *Ut ſervet in unâ* ] *conſervet* opt. Thuan. & unus Voſſian.

v. 393. *Arce locus ſummâ feſſis loca grata carinis* ] Quam inconcinnum *locus* & *loca* in uno eodemque verſu! Scribo igitur, *Arce focus ſummâ.* Pharon deſignat, ſeu turrem, ex qua nocturni ignes in uſum navium lucebant. Hanc conjecturam poſtea primus Vati-

Vaticanus confirmavit. ita tamen ut eraſa quodammodo eſſet vetus & genuina ſcriptura. in altero etiam Twiſdenio à manu prima *phocus*. an *pharus* ſcripſerat Naſo? ut apud Val. Flaccum,

*Non ita Tyrrhenus ſtupet Ioniuſque magiſter,*
*Qui portus, Tyberine, tuos, claramque ſerenâ*
*Arce Pharon præceps ſubiit.*

& Statium libro III. Sylvar. ad Uxorem,

*Theleboumque domos, trepidis ubi dulcia nautis*
*Lumina noctivaga tollit pharus æmula Lunæ.*

Juvenal. Sat. XII.

*Tandem intrat poſitas incluſa per æquora moles*
*Tyrrhenamque Pharon.*

ſed *focus* præſtat. niſi *faces* mavis. Poteſt & *foci*. nam ſec. Palat. & Urbin. *loci*. quod in ſuis Conſtantius etiam Fanenſis invenerat.

v. 396. *Ore ferum longos*] *longoſque* Oxon Arond. & ſex alii. puto,

*Ore ferum, & longos.*

v. 401. *Sed enim irrevocatus*] *revocatus* plerique vetuſtiores. & recte. aut per Thetidem revocatus, aut per Peleum ejuſque comites.

v. 412. *Hominum oblectamina*] *homini lactamina* Sixianus.

v. 414. *Faciebat Delphica Phorbas*] *faciebant* unus Voſſian. & unus Baſil. eleganter.

v. 422. *Vertit? ubi eſt*] In Neapolitano vetus lectio eraſa. *Eſt ubi nam* Florentinus S. Marci, & ſuperiori verſu *vertit* pro *dixit*. Forte,

*Quæ mea culpa tuam vertit, cariſſime mentem?*
*Eia ubi jam, quæ cura mei prius eſſe ſolebat?*

τὸ *eia* ſæpe corruptum eſſe in aliam vocem jam ſupra non ſemel monuimus.

v. 429. *Et ſæpe in tumulis*] *in titulis* prim. Medic. optime. titulos tumulorum intelligit. nihil frequentius occurrit in monumentis veterum ſepulcralibus.

libro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

libro XIII. Met. ex veteri codice,

*Prenſantem titulos, atque oſſibus oſcula dantem*
*Dulichiæ traxere manus.*

Juvenalis Satyra VI.

——— *titulo res digna ſepulchri eſt.*

Auctor Herculis OEtæi ex vetuſto libro,

*Quæ tibi ſepulcra, nate, quis tumulus ſat eſt?*
*Hic totus orbis fama erit titulus tibi.*

ſed forte ſcribendum, *vix tumulo ſat eſt Hic totus orbis.* *vis* pro *vix* erat exaratum. inde *quis* factum. ſic pro *quam vix* ſæpe in veterrimis codicibus *quamvis* offendi.

V. 433. *Tenuerunt æquora venti*] *æquora* & *venti* jam præceſſerant. Timide dico, ſed dico tamen videri ſcriptum ab Naſone, *tenuerunt cærula fratres*, vel *aëra.* ut alterum ex Gloſſa natum ſit. ſic libro I.

*His quoque non paſſim mundi fabricator habendum*
*Aëra permiſit. vix nunc obſiſtitur illis,*
*Cum ſua quiſque regant diverſo flamina tractu,*
*Quin lanient mundum. tanta eſt diſcordia fratrum.*

libro XIV.

*Aëraque & tumidum ſubitis concurſibus æquor*
*Aſtræi turbant, & eunt in prælia, fratres.*

*Æolii quoque fratres* nonnunquam dicuntur.

V. 438. *Magis hos reor eſſe timendos*] *magis hoc* pri. ſec. Palat. Neapol. Urbin. aliique plures. bene. nam *hos* jam dixerat.

V. 444. *Æolidis*] *Æolidos* duo veteres. In Epiſtolis,

*Hæc eſt Æolidos fratri ſcribentis imago.*

V. 452. *Fata remittant*] *remittent* meliores.

V. 460 *Collapſaque corpore toto eſt*] *tota eſt* Arondel. prim. Moret. prim. Gronov. prim. Baſileenſis, & ſex alii.

V. 464. *In puppe recurva*] *relicta* Florent. S. Marci, Cantabrig. prim. Medic. Spirenſis, & ſex alii. unus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

unus Medic. *redicta.* Forte *reducta.* vel *reduncâ.* ut lib. XII. —— *roſtroque redunco*

*Hamatiſque viri laniaverat unguibus ora.*

ſic *repandus* libro IV. & *reſimus* lib. XIV.

V. 469. *Spatio ſubmota* ] *ſemota* nonnulli.

V. 473. *Halcyones lacrymas, & quæ pars admonet, abſit* ] *Halcyonæ,* S. Marci veterrimus. & unus Mediceus, cum uno Voſſiano. pro *abſit* prim. Vatican. prim. & tert. Medic. Calandr. & duodecim alii, *abſtit.* mendoſe & inepte. quod cum Priſcianus in ſuo etiam codice inveniſſet, non dubitavit amplecti, & interpretari pro *abſtitit.* ridicule. quis enim veterum ſic locutus? tamen Priſciano ſubſcripſerunt Giphanius in Indice Lucretiano, Vivianus, Cioſanus, Conſtantius Fanenſis, ad Aſinariam Plauti Meurſius, & in doctiſſimo opere Grammatico Voſſius. In aliis codicibus, *obſtat, abſtat, obſtet, abſtet, obſit.* omnia fruſtra.

V. 477. *Excipit auras* ] *accipit* omnes meliores.

V. 490. *Omnique à parte* ] *è parte* vetuſtiores.

V. 492. *Ipſe pavet, nec ſe quis ſit ſtatus ipſe fatetur* ] *qui ſit ſtatus* iidem. otioſa præter hoc repetitio τȣ̃ *ipſe.* Cenſeo ſcribendum,

*Ecce pavet, nec ſe, qui ſit ſtatus, ipſe fatetur*
*Scire ratis rector, nec quid jubeatve vetetve.*

Ita enim pro *jubeatve velitve* optimus Thuan. prim. Bonon. prim. Erfurt. & alii ſeptem.

V. 494. *Tantoque potentior arte eſt* ] *totaque* multi veteres, probe. at Bernegger. ſec. Palat. pri. Hamburgenſis. aliique complures *tantaque.* Forte *cautaque arte.*

V. 499. *Ex imo vertit arenas* ] *verrit* ſec. Palat. pri. Baſil. & ſeptem alii. quod placet. Avienus Ora Maritima ex veteri libro Mediolanenſi,

*Quantus arenarum numerus verratur ab Euro.*

non *verſetur* cum vulgatis.

v. 511. *Protentaque tela* ] *prætentaque* plurimi. dictum lib. VIII. v. 341. lib. XII.

*—— Prætentaque ſuſtinet arma.*

libro III. *Cuſpide prætenta.*

v. 512. *Commiſerat unda* ] *admiſerat* eleganter optimus Thuan. prim. Moreti, prim. Bonon. Spirenſ. prim. Regius, & quatuor alii. Florentinus S. Marci, *amiſerat*. in Neapolitano eraſa vetus lectio.

v. 517. *Totum deſcendere cœlum* ] *diſcedere* duo veteres. Forte *deſidere*. Virgil. lib. II.

*Tollimur in cœlum curvato gurgite, & idem*
*Subducta ad manes imos deſidimus unda.*

ita ſcribo. nam longe vetuſtiſſimus Mediceus *deſedimus*. Vulgati *deſcendimus*.

v. 523. *Ardeſcunt ignibus* ] *candeſcunt* pri. Erfurt. quod impenſius arridet.

v. 524. *Micantia fulmina* ] multi *minantia* prim. Palat. ſec. Medic. Urbin. Bernegger. Spirenſis, duo alii *minacia*. an *micacia*? Certe amare noſtrum hujuſmodi verba ad Amores lib. II. Eleg. VI. jam monui.

v. 526. *Cum ſæpe aſſiliit* ] *aſſiluit* vetuſtiores.

v. 529. *Celſi latera ardua fluctus* ] *acres fluctus* Thuan. prim. Bonon. prim. Moreti, uterque Erfurtan. & octo alii. nec dubito ſic fuiſſe in Florentino S. Marci, & Neapolitano, in quibus eraſa erat vetus ſcriptura. quatuor ex vetuſtioribus *cæli*. an *cæci*? duo *puppis*. quinque alii, *navis*. mox *decumæ undæ* prim. Mediceus, ἀρχαϊκῶς.

v. 532. *Tentabat adhuc invadere* ] *tendebat* duo veteres. apud Virgilium libro II. Æn. *tendit divellere nodos*. & libro V. *locum tendunt ſuperare priorem*. Adeantur quæ noto ad Claudianum. ubi plura congeſſimus.

v. 533. *Trepidant haud ſegnius omnes* ] Ad librum II. v. 809. monui videri *ſecius* ſcribendum.

v. 536. *Murum tenentibus* ] *tuentibus* quatuor libri.

bri. fruſtra. agit de hoſtili milite, qui jam murum obſeſſum occupavit.

v. 537. *Animique cadunt*] *labant* unus Strozzæ.

v. 538. *Quot veniunt*] *veniant* S. Marci, Neapol. Arond. pri. Baſil. & quinque alii. pro *mortes* in multis veterum *montes*. ut apud Virgilium *præruptus aquæ mons*. & alibi,

*Curvata in montis faciem circumſtetit unda.*

Silius libro XVII. in deſcriptione tempeſtatis,

——— *ſtridorque immite rudentum*
*Sibilat, ac ſimilem monti, nigrante profundo,*
*Ductoris frangit ſuper ora trementia fluctum.*

ſed, quia jam ſupra monti undam compararat, hic nihil cenſeo mutandum.

v. 542. *Fraterque parenſque*] *fratreſque* in melioribus.

v. 546. *Patriæ oras*] malim *patrias*.

v. 552. *Spoliiſque animoſa ſuperbit Unda velut victrix, ſinuataque deſpicit undas*] *animoſa ſuperſtes*, S. Marci, Urbin. Neapol. Bernegger. Cantabrig. prim. Palat. prim. tert. quart. Medic. prim. Baſil. prim. Reg. prim. Erfurt. uterque Hamburg. aliique plurimi. *ſuperſtat* prim. Reg. Calandr. Barberin. & codices Conſtantii Fanenſis. *ſuperſtans* quatuor. recte. *ſinuatas* etiam prim. Erfurt. & alter Strozzæ cum Twiſdeniano altero. unus meus *ſinuata*. Scribe,

——— *ſpoliiſque animoſa ſuperſtans*
*Unda velut victrix, ſinuatas deſpicit undas.*

v. 554. *Pindumque revulſos ſede ſua totos*] *Pindumve* meliores. ſed non placet illud *revulſos totos*. unus meus *revulſum*. Neapol. & unus Gronovii *revolſos*. pro *totos* Twiſdenianus alter *tortos*. Forte,

*Nec levius, quam ſi quis Athon, Pindumve, vel Oſſan*
*Sede ſua motos in apertum everterit æquor.*

nam *everterit* pro *everteret* meliores.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 556. *Præcipitata cadit* ] *ruit*, bene, libri quatuor.

v. 571. *Excedere cælo* ] *Olympo* alter Regius.

v. 572. *Texit ſua nubibus ora* ] *ſua texit*. plurimi veteres. prim. Gronov. *ſubtexit*.

v. 578. *Junonis templa* ] *Junonia* puto. ut jam monui lib. I. Faſtor. v. 55.

v. 590. *Arcuato curvamine* ] *arcato* veteres multi. prim. Palat. & unus Mediceus *arquato* quod ſequor. Certe Nonius inter *arcum* & *arquum* diſtinguit, quod alter fornicem deſignet, alter iridem. unde & *arquatos* dici contendit. quæ vox occurrit apud Lucretium.

v. 591. *Sub nube latentia* ] de nube nugæ ſunt. Scribe *ſub rupe* cum primo Gronovii, quarto Mediceo, Rottendorph. Græviano, & aliis duobus. ſec. Pal. & duo alii *ſub nocte*. fruſtra. Audi Statium lib. X. Theb. ubi Somni domum deſcribit ad noſtri imitationem,

*Stat ſuper occiduæ nebuloſa cubilia noctis,*
*Æthiopaſque alios, nulli penetrabilis aſtro*
*Lucus iners, ſubterque cavis grave rupibus antrum*
*It vacuum in montem: quæ deſidis atria Somni.*

cæterum ſimilis quoque error apud Val. Flaccum lib. VIII. ſub finem operis eſt commiſſus, ut *nubes* pro *rupibus* irrepſerunt.

*Si Pagaſas vel Peliacas hinc denique rupes*
*Cerneret, & Tempe viridi ridentia luco.*

at nunc ibi non tantum *nubes* perperam legitur, ſed *viridi* quoque *lucentia fumo* etiam in ſcriptis exemplaribus. perperam. ſequenti verſu unus Gronovii *longi ſpelunca receſſus*, rectius quam vulgati *longo receſſu*.

v. 599. *Sollicitive canes* ] *ſollicitæve* duo Bononienſes & prim. Hamburgenſis. de quo libro III. Cæterum multi codices huic ſubjungunt iſtum verſum,

*Garru-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Garrula nec Procne ſtertentia pectora mulcet.*
qui prorſus obverſatur menti Naſonis noſtri. nam ſi mulcet Procne ſtertentia pectora, nihil cauſæ eſt cur hinc ablegetur.

v. 608. *Janua ne verſo* ] *quæ reddat* octo ſcripti. quod rectius.

v. 610. *At medio torus eſt ebeno ſublimis in antro*] aut *ebeni* legendum, aut *ebeno ſublimis in atra* cum primo Mediceo. pro *unicolor*, quod quid ſibi velit neſcio, S. Marci Florentinus *atque color*. Spirenſis *utve color*. Scribe *atricolor*. ſic *concolor*, *decolor*, *diſcolor*, *verſicolor*, *bicolor*, & ſimilia paſſim. ſic literas Auſonius Epiſt. VII. ad Theonem, *Cadmi filiolas atricolores* dixit. apud eundem *nocticolor ſtyx*, & *Iricolor ſpuma*. *albicolor* apud Corippum Africanum, poëtam non malum, ut illa ferebant tempora. *multicolora prata* apud Prudentium Cathemer. Hymno III. & *multicolor fucus* περὶ στεφάν. Hymno Hippolyti. & *omnicolor pictura* eidem Hymno SS. Petri & Pauli. quomodo & Lucilio *omnicolor fomentum* apud Nonium in *coluſtra*. & *animæ unicolores* Hamartig. eidem Prudentio. In Catalectis Pithœi, *multicolor Iris*, & *floricolor*. *nocticolor* etiam occurrit apud Gellium ex Nævio lib. XIX. cap. XII. & *pudoricolor Aurora*. Virgilius in dedicatione Æneïdos,

*Marmoreuſque tibi, Dea, verſicoloribus alis*
*In morem pictâ ſtabit Amor pharetrâ.*

quomodo ſcribendum. Amori alas purpureas adſcribi à poëtis quis neſcit? Scaliger *diverſicoloribus alis*. quod Latinum non eſt. nec felicius Pithœus, *aut ignicoloribus*. ſed cum nullus dubitem eam Pithœanæ editionis lectionem ex vetuſto aliquo codice depromtam eſſe, parum abeſt, quin perſuadear, ut credam reponendum eſſe *Dea*, *cygnicoloribus alis*. ſive candidis, ſive purpureis intelligas. nam & purpureæ alæ Amori à poëtis paſſim aſſignantur, & olores Ho-

ratio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ratio purpurei ſunt. Sed ad rem. *atricolor* etiam in Neapolitano videbatur ſcriptum, eraſa quidem lectione veteri, ſed reſtante interlineari gloſſa, *id eſt niger*. ſec. Palat. *inicolor*. Cogitabam aliquando *æquicolor* inſiſtens veſtigiis optimi Florentini codicis. hoc eſt æqui cum ebeno atra coloris, ebeno concolor, ut locutus Silius libro VII.

*Terrificus nigris prorumpit Maurus in armis,*
*Nigra viro membra, & furvi juga celſa trahebant*
*Cornipedes, totuſque novæ formidinis arte*
*Concolor æquabat liventia currus equorum*
*Terga.*

apud Auſonium pari modo *æquimanus* occurrit,

*Quis Myrmilloni componitur æquimanus? Thrax.*

*atricolor* tamen non damno. qua voce etiam Plinius in Naturali Hiſtoria uſum memini. ſed locus non ſuccurrit.

v. 615. *Ejectat littus arenas* ] *ejectas* cum melioribus.

v. 618. *Sacra domus* ] Puto *Atra*.

v. 624. *Qui corpora duris Feſſa miniſteriis* ] *qui corda diurnis* pri. Baſil. recte. niſi mavis cum aliis quatuor, *membra diurnis*. libro IV.

——— *ea feſſa diurnis*
*Membra miniſteriis nutrit reparatque labori.*

libro VIII.

*Prima quies aderat, qua curis feſſa diurnis*
*Pectora ſomnus habet.*

ſimiliter *currus* ſolis *diurnos* lib. IV. & *diurnos ignes* lib. VII. dixit.

v. 626. *Somnia quæ veras æquant* ] *æquent* ſec. Palat. Arondel. & alii complures. bene.

v. 627. *Herculeam Trachina jube* ] *Herculea Trachine* cum melioribus.

v. 630. *Tolerare ſoporis Vim poterat* ] Spirenſis, Florentinus S. Marci, *vaporem vi poterat*. Forte *vaporam*

*vim*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*vim.* ut *vaporus ardor* apud Prudentium. à vaporo, vaporus & vaporatus. quomodo à ſoporo, ſoporus & ſoporatus. Nec male tertius Bononienſis ex veterrimo, quod paſſim apparebat, codice deſcriptus, *vaporis vim.* Statius Theb. x. ubi Somni regiam deſcribit,

> ——— *corpore pigro*
> *Strata calent, ſupraque torum niger adſlat anhelo*
> *Ore vapor.*

ita ſcribe. non *efflat.*

v. 636. *Exprimit*] malo *Exprimat.* mox ſec. Palat. & unus meus *modumque loquendi*, non *ſonumque.*

v. 643. *Fallaciter omnia tranſit*] *feliciter* bene unus Palat. & meus chartaceus, cum uno Moreti. pro *Quæque vacant anima*, Spirenſis *animi.* ut ſecundum caſum hoc verbum regat. codex S. Marci *animo.*

v. 649. *Languore ſolutus*] *ſolutum* rectius duo veteres.

v. 653. *ſumptâque figurâ*] *formaque ſub illa* cum pri. Baſil. Arondel. pri. Moreti, & decem aliis.

v. 656. *Madidiſque gravis*] *madidiſque viri* Florent. S. Marci, Neapol. & tert. Bonon.

v. 658. *Hæc ait*] malim, *Hunc ne ait agnoſcis Ceyca?* ſic libro VI.

> *Heu quantum hæc Niobe, Niobe diſtabat ab illa!*

paulo ante pro *profuſo fletu* pri. Erfurt. Thuan. Bernegger. Cantabr. & quatuor alii, *refuſo.*

v. 662. *Falſo tibi me promittere noli*] *falſe* prim. Gronov. Lege *falſæ.* mox *navim* pro *navem* meliores.

v. 673. *Geſtumque manus*] fruſtra cum Planude quidam codices *ſceptrumque.* dixi lib. VI. v. 308.

v. 674. *Ingemit Alcyone, lacrymas movet atque lacertos*] *lacrymans* cum prim. Erfurt. altero Hamburg.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

& aliis nonnullis. Recte itaque Gronovius,

*Ingemit Alcyone lacrymans, motatque lacertos.*

ſed ut dicam quod res eſt, habeo perſuaſum, cum ſequentibus duobus hunc verſum ab aliena manu hic inculcatum eſſe. Auget ſuſpicionem, quod paulo poſt ſex ſcripti agnoſcant. *Voce ſui ſpecieque viri*, non *voce ſua.* quomodo omnino legendum, ſi hi tres verſus tollantur.

v. 681. *Percutit ora manu*] *Perculit* unus meus. de quo alibi. mox *crinem* pro *crines* nonnulli.

v. 688. *Umbra fuit*] *fugit* prim. Erfurt. Bernegger. prim. Vatican. fragmen. Theat. & viginti alii. recte.

v. 690. *Aſſuetos vultus*] puto *cultus.* ne bis idem dicat. atque ita hæc reſpondebunt ſequentibus, *Pallentem nudumque.*

v. 697. *Fuit ah fuit utile tecum*] *fuit ô* decem ſcripti. *multum fuit* Florent. S. Marci, & duo alii. *quoniam* Bernegger. at Neapol. prim. Medic. prim. Hamburg. & præterea ſex, probe,

——— *tecum fuit utile, tecum.*

v. 700. *Nunc abſens perii; jactor quoque fluctibus abſens*] *pereo* Urbin. Thuan. pri. Gronov. pri. Moret. uterque Erfurt. aliique complures. *jactor nunc* quoque recte unus meus.

v. 701. *Et ſine me te pontus habet*] Redde Naſoni ſuum acumen & ſcribe, *ſine me me pontus habet.* quomodo in Barberiniano poſtea inveni & in uno Mediceo à manu prima. nihil verius. ſuperiora confirmant. niſi mavis,

*Nec ſine me te pontus habet.*

ſed alterum præſtat. Ludunt frequenter ſcriptores in his argutiis. vide Epigramma CIII. Auſonii, cujus initium, *Vado: ſed ſine me, quia te ſine.*

v. 709. *Gemitus à corde*] *è corde* Bernegg. alii nonnulli *de corde.*

v. 712.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 712. *Dumque moratur ibi* ] Puto *Dumque, Moratus ibi eſt.* ut Halcyones ſint verba. mox *dicit* pro *dixit* meliores.

v. 714. *Dumque notata oculis reminiſcitur acta fretumque* ] *Quæ dum tota locis* S. Marci, & duo alii. *Dumque novata oculis* prim. Baſil. *Dumque notat littus* ſec. Palat. Verſus eſt adulterinus. proximo opinor legendum, *Proſpicit, en liquidâ.*

v. 717. *Poſtquam paulum appulit undæ* ] *unda* ex ſcriptis. *paulo* etiam multi veteres. bene.

v. 719. *Quis foret* ] *Quid* vel *Qui* meliores. & mox *lacrymam* pro *lacrymas.*

v. 723. *Hoc minus & minus eſt mentis. jam jamque propinquæ* ] S. Marci., Neapol. Urbin. pri. & ſec. Palat. prim. Vatican. aliique complures, *mentis ſua. jamque propinquæ.* ſeptem cum Spirenſi, *mentis ſuæ.* unus Medic. *menti ſua.* Oxon. *jam mens ſua.* Scribe minimâ mutatione,

*Hoc minus & minus eſt amens ſua.*

Adeantur quæ notavimus libro III. v. 687. Cicero tertio Tuſculanar. Quæſt. *Nec minus illud acute, quod animi affectionem lumine mentis carentem nominaverunt amentiam, eandemque dementiam.*

v. 729. *Primas æquoris undas frangit* ] jam dixerat *adjacet undis.* optime igitur præſtantiſſimus Thuanæ bibliothecæ liber, quart. Medic. prim. Bonon. pri. Moret. *iras.* ne bis eadem voce utatur. Pari modo Valerius Flaccus lib. VII. v. 584.

——— *æquora non ſic*
*In ſcopulos irata ruunt, eademque recedunt*
*Fracta retro.*

ſic ſcribe non *Facta.* Silius libro III.

*Mox remeat gurges fractoque relabitur æſtu.*

ubi *tractoque* perperam nunc legitur. *Ira maris* eidem Valerio libro I.

*Ira maris, vaſtique placent diſcrimina ponti.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Tibullus libro II. Eleg. IV.

*Stare vel inſanis cautes obnoxia ventis,*
*Naufraga quam vaſti tunderet ira maris.*

ſic codex Thuaneus. nihil uſitatius Naſoni noſtro. Ep. Leandri, *ſi cadat ira maris.* ubi male in multis *unda.* libro XII. initio,

——— *pariter maris ira receſſit.*

v. 731. *Inſilit huc* ] *huic* nonnulli. duo Leidenſes *hunc.* Puto *hanc.* vide Notas lib. VIII. v. 142.

v. 736. *Ut verò tetigit* ] Hos quoque tres verſus non eſſe Naſonianos cenſeo. medius certè,

*Dilectos artus amplexa recentibus alis,*

omnino otioſus eſt. nam quid opus *recentibus alis*, cum paulo ante *modo natis pennis* dixerit? Certe in uno Gronoviano hic ipſe, ut & tertius margini erat adſcriptus.

v. 743. *Conjugale ſolutum* ] *conjugiale* ex ſcriptis. dixi lib. v. initio.

v. 744. *Tunc via tuta maris* ] *mari eſt* malim. at S. Marci, cum duobus aliis,

*Tunc jacet unda maris.*

v. 753. *Spatioſum in guttura mergum* ] *in gutture* vel *gurgite* plerique veteres. *ſpatioſum gutture* prim. Medic. prior Twiſd. & unus Moreti. Lege *ſpatioſum guttura.* ut ſit Græciſmus.

v. 759. *Qui niſi ſenſiſſet* ] *Cui niſi ceſſiſſet* S. Marci. Forte,

*Cui niſi ceſſiſſent prima nova fata juventâ.*

hoc eſt obtigiſſent. ſic *male, bene, utiliter cedere.*

v. 763. *Fertur Alyxothoë gracili conata bicorni* ] *Alixiroë*, vetuſtiores. vel *Alixithoë.* Scribe *Alexirhoë.* cujus nominis nympha quoque à Baccho amata occurrit apud Plutarchum περὶ ποταμῶν in Pactolo, alia item in Sagari. poſſet etiam reponi, *Alirrhotie*, vel *Alexiare.* pro *gracili conata bicorni*, quod eſt nihili, tert. Med. *gratali.* unus meus *gratili.* duo alii *graciali.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*ciali.* Scribe, *Granico nata bicorni.* nam in nonnullis codicibus *gracilico nata.* Granicum fluvium eſſe Phrygiæ quis neſcit? quis ignorat fluvios bicornes dici? Appoſite Q. Smyrnæus libro III. παραλειπομένων de Atymnio, quem ab Ulyſſe, occiſum narrat,

——— ὅν ποτε νύμφη
Πηγασὶς ἠΰκομος ἀενάρῳ τέκεν Ἠμαθίωνι
Γρηνίκου ποταμοῦ παρὰ ῥόον.

v. 770. *Aſpicit Heſperien*] *Eperien* plurimi veteres. alii, *Epirien*, *Epireen*, *Epiren*, *Epirihen*, *Hyperien*, *Heperien*, *Heperihen*. *Aſpexit Perien.* Florent. S. Marci.

v. 776. *Strinxit & liquit*] *ſtringit* multi, & *linquit.*

v. 781. *Ego ſum ſceleratior illo Qui tibi*] *Ni tibi* pri. Baſil. pro diverſa lectione. Scribe,

——— *ego ſim ſceleratior illo,*
*Ni tibi morte meâ mortis ſolatia mittam.*

ſic ſupra,

——— *crudelior ipſo*
*Sit mihi mens pelago, ſi vitam ducere nitar*
*Longius.*

v. 784. *Decidit in pontum*] *Deſilit* prim. Moreti, quart. Medic. & decem alii. *Se dedit* Neap. & Urbin. bene. Lucretius libro VI.

*In fluvios partim gelidos ardentia morbo*
*Membra dabant.*

Virgilius libro XI.

*At Metabus magna propius jam urgente caterva*
*Dat ſeſe fluvio.* tres alii *Dejicit.*

v. 786. *Et optatæ*] Scribo, *ut optatæ non eſt data copia mortis, Indignatur amans. morti* etiam Florent. S. Marci, & unus Bonon. cum Spirenſi. ſuperiori verſu puto ſcribendum,

——— *invitus vivere cogi.*

lib. XIII. —— *quia rettulit Ajax*

*Eſſe Jovis pronepos.*

pro ſe eſſe pronepotem.

v. 791. *Furit Æſacus*] *Æſacon* Neapol. & ſex præterea. at pri. Pal. pri. Medic. & duo alii *Æſacos.*

v. 794. *Caput eſt à corpore longe*] *à pectore* alter Hamburg. & quatuor alii. *longo* ſec. Palat. *longum* Thyſii. Puto,

—— *caput exſtat pectore longum.*

v. 795. *Quia mergitur illo*] alii *illic*. *illi* legendum cum pri. Pal. pri. Vatic. pri. tert. quart. Medic. pri. Erfurt. aliiſque plurimis. nomen manet illi, quia mergitur.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# NICOLAI HEINSII D.F.

# NOTÆ

## IN LIBRUM XII

## METAMORPHOSEON.

I. NEſcius aſſumtis alis] Opinabar aliquando, *at ſumtis*. Adi notas noſtras libro IV. v. 562. ſed & vulgata ſcriptura ferri poteſt. ſic paulo ante,

—— *utque novas humeris aſſumpſerat alas.*

V. 2. *Inferias inanes*] *inani* Florent. S. Marci, & unus Medic. Lego *inane*. ſcil. nomen. In Amoribus,

*Deſpice gypſati nomen inane pedis.*

Art. Amat.

*Nomen amicitia eſt, nomen inane fides.*

ita paſſim ſcriptores Romani.

V. 25. *Bellaque non transfert*] Ita libri omnes. Malim nihilominus *Velaque*. ſimile mendum inſedit Statii codices Theb. V.

—— *nos Thracia viſu*
*Vela ratæ, vario tecta incurſare tumultu.*

ubi *Bella* nunc legitur. mox pro *mœnia fecerat urbis*. *urbi* decem ex melioribus. *fecerit* quoque cum uno Medic. & uno Ambroſ.

V. 35. *Ergo ubi qua decuit*] alii *licuit*. τὸ *ubi* abeſt à Zulichemiano. το *eſt* a fragmento Boxhornii. unus Leid. *lenitaque*. Exiſtimo ſcribendum,

*Ergo, qua decuit, lenitâ cæde Dianâ,*
*Ut pariter Phœbes, pariter maris ira receſſit.*

V. 42. *Penetratque cavas vox omnis ad aures*] *penetrantque*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*trantque* prim. Medic. Vide notas lib. IX. v. 426. pro *domum* mox multi veteres *locum*. ut libro I.

*Emicuit, ſummâque locum ſibi legit in arce.*

v. 46. *Ex ære ſonanti* ] *ex ore* duo Palatini. *ex aure* Florent. S. Marci, prim. Medic. Spirenſis, Bernegger. prim. Gronov. utrumque recte. Virgilius de Fama,

*Tot linguæ, totidem ora ſonant, tot ſubrigit aures.*

Val. Flaccus lib. II. de eadem,

*——— jamque advolat ultro,*
*Impatiens, jamque ora parat, jam ſuſcitat aures.*

*patent* etiam pro *patet* quart. Medic. & duo alii.

v. 53. *Atria turba tenet* ] *tenent* quinque ſcripti.

v. 56. *Vacuas aures* ] quidam *auras*. ſed nil muto. Conſule Notas lib. II. Amor. Eleg. I.

v. 61. *Seditioque recens* ] *repens* ſcribendum vel invitis libris. ſic *repens diſcordia* Virgilio,

*Quo ruitis? quove iſta repens diſcordia ſurgit?*

Livius libro primo. *Repens ex agris tumultus in urbem allatus*. noſter ſuperius initio libri quinti,

*Inque repentinos convivia verſa tumultus.*

ſæpe in hac voce peccatum. ut in illo Petronii,

*Sanguineoque repens deſcendit Jupiter imbre.*

ubi *recens* nunc legitur. libro I. Faſtor.

*Bina repens oculis obtulit ora meis.*

ubi *repente* fruſtra in plurimis veterum. ſic *repens fulminis ictus* Lucretio lib. V. *vox repens* Val. Flacco, & *vocis repens ſingultus* Statio, *cura repens* Ciceroni in Tuſculanis. *repens caſtra quatit clamor*. Silio lib. III.

v. 66. *Prohibentque aditus* ] *prohibent* libri veteres. præterea *aditu* ſcribendum, quicquid in contraria eunt antiquæ membranæ. Adi Notas Artis lib. II. v. 335.

v. 69. *Forteſque animæ, neque cognitus Hector* ] Ita libri conſtanter. nec tamen ſenſus horum poëtæ menti reſpondet. Cenſebam olim refingendum *neque inagnitus*

*tus Hector. inagnitus*, pro incognitus: etſi minus obviâ voce. Sequentia id confirmant. ſic paulo ante,

—— *neque inexpectatus in armis*
*Hoſtis adeſt.*

Certe in meo chartaceo, qui ad fidem libri vetuſtioris erat deſcriptus, *neque incognitus* legebatur. nunc omnino amplector conjecturam Chriſtiani Hugenii Zulichemii viri ad ſumma quævis nati, qui monebat nuper, reponendum ſibi videri,

—— *fortiſque animæ nece cognitus Hector.*

ut Proteſilaus ſubintelligatur. de quo paulo ante egerat. De cujus conjecturæ veritate vix dubito.

V. 70. *Achaïca dextera*] *Achaïa* ex melioribus. ſic *Troïa* paſſim pro *Troïca*. libro X. *Panchaïa tellus*, cum *Panchaïca* male legeretur. libro II. Æneidos *Achaïa caſtra*. & libro V. *manus Achaïa* in multis antiquis exemplaribus. *Achaïcus* tamen *ignis* apud Horatium.

V. 74. *Totaque Peliacæ ſternebat cuſpidis ictu Agmina*] Mediceus chartaceus ex veterrimo codice deſcriptus, *Troaque*. probe. nam Τρὼς & Τρωὸς & Τρωϊὸς & Τρωϊκὸς dicitur. Vide Notas ad Epiſt. I. V. 28. *Troïa agmina* dixerat Virgilius,

—— *cum Troïa Achilles*
*Exanimata ſequens impingeret agmina muris.*

noſter infra hoc ipſo libro,

—— *oſtendens ſternentem Troïa ferro*
*Corpora Peliden.*

Catullus de Achille,

*Troiugenum infeſto proſternet corpora ferro.*

V. 77. *Collo canentia*] *candentia* rectius legas ex decem ſcriptis. candidus enim color, non canus, in equis commendatur.

V. 79. *Vibrantia tela*] unus Voſſianus *Vulcania*. ut ad arma ejus à Vulcano fabricata alludat.

V. 80. *Dixit ſolamen habeto mortis*] *ſolatia mor-*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*tis habeto*, *Dixit* tres antiqui. aliquanto rotundius.

v. 94. *Temperat æquor*] *temperet* rectius Neap. duo Medicei, & unus Strozzæ.

v. 98. *Excipit hoc hæres*] *Excutit* plerique caſtigatiores. *Decutere* dixit Virgilius in re ſimili.

v. 101. *Diſtringere Cygnum*] *deſtringere* vetuſtiores. paulo ante etiam *indeſtrictus* reponendum.

v. 103. *Phœniceas veſtes*] *Puniceas* nonnulli. Lege tam hic quam aliis locis *Pœniceas*. nam *Pœnicus* pro *Punicus*, & *Pœnicius* pro *Punicius* dicebant. in *Phœniceus* ſecunda producitur, ut in *Phœnices*. ſic Amor. lib. III. Eleg. VII. pro *Phœnicea cera*, reponendum eſt *Pœnicea*. & *Pœniceam chlamydem* Met. XIV. apud Lucretium lib. II. *Purpura Pœniceusque color*. & lib. V. *Arbuta Pœniceo colore*. Varro de L. L. lib. IV. *Purpura à purpura maritima colore. Pœnicum, quod à Pœnis primo dicitur allatum*. ſic *Pœnicus ignis* pro *Punicus* apud Silium Italicum libro I. v. 590. ex optimo codice. Virgilio ſemper *Puniceus*. ſic *Punicei cothurni* Ecloga VII. Eclog. V. *Punicea roſeta*. Georg. III. & Æn. XII. *Puniceæ pennæ*. Æn. V. *teniæ Puniceæ*. lib. XII. *Puniceas Aurora rotas*. Horat. *color Puniceæ flore prior roſæ*.

v. 108. *Lyrneſia primum Mœnia dejeci*] *disjeci* libri veteres quinque. ut Epiſtola prima,

——— *noſtris disjecta lacertis Ilion.*

Seneca Thebaïde, ut legit optimus codex,

*Disjicite paſſim mœnia, in planum date.*

Virgilius lib. VIII.

*Ut bello egregias idem disjecerit urbes.*
*Trojamque OEchaliamque.*

& mox, *Hæc duo præterea disjectis oppida muris.*

& libro XII.

*Fulminat Æneas armis, ſummaſque minatur*
*Disjecturum arces.*

ita

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ita codex Leidenſis bibliothecæ. apud Statium tamen Theb. VI.

*——— qui Tyrias dejectum vaditis arces.*

*primus* etiam in Florentino S. Marci.

V. 116. *Lycia de plebe Menœten*] *Menœten* duo Regii. bene. ejus nominis rector navis apud Virgilium occurrit non ſemel libro V. & apud Statium alius in Thebaïde ſæpe. infra noſter, *ſanguis fuit ille Menœtæ.* ſic iidem Regii & prim. Medic.

V. 121. *Utar in hoc iſdem*] *in hunc* nonnulli ex melioribus. recte. deinde pro *fatur* Florent. S. Marci, & tres alii, *fatus.*

V. 132. *Gladioque adverſa reducto*] multi veteres *clypeoque.* quod verum eſt. de gladio paulo ante habuimus. Innuit os Cygni adverſum clypeo impacto identidem ab Achille fuiſſe pulſatum. pro *reducto*, quidam ex vetuſtioribus *retecto*, *rejecto*, *relicto*, *remoto.* Florentinus S. Marci, *recepto.* fruſtra. Vide Notas libro VI. V. 107. ſic *reducta haſta* apud Virgil. libro X. Æn.

V. 134. *Cedentemque ſequens inſtat*] *Cedentique* Florentinus S. Marci, Neapol. Spirenſis, prim. Moreti, ſeptem alii.

V. 137. *Medio lapis obſtitit arvo*] *armo* Meurſius in Criticis. nolim factum, etſi ab uno meo codice confirmetur conjectura. alius, *alvo.*

V. 139. *Terræque adfixit*] *adflixit* Neapol. prim. Medic. prim. Gronov. & decem alii. duo *adfligit.* Florentinus S. Marci, Spirenſis, prim. Moreti, & duo alii *afflexit.* ſic apud Silium libro VII. ſub finem,

*Adfigunt proni ſquallentia corpora terræ.*

idem libro,

*Namque ſuper tepido lapſantem ſanguine & agrâ*
*Lubrica nitentem nequicquam evadere plantâ*
*Impacto proſternit equo, trepideque levantem*

*Membra afflicta ſolo preſſa violentius haſtâ*
*Implicuit terræ.*

libro IX.

*Et ſuperas alte miſerum jaculata per auras*
*Tellure eliſis afflixit flebile membris.*

ita enim in veterrimo codiceErvonienſi legitur. quidam *infixit Achilles.* quo alludunt pri. Vatic. frag. Theat. & duo alii, in quibus *inſinuxit.* Virgil.

*Illum exſpirantem transfixo pectore flammas*
*Turbine corripuit, ſcopuloque infixit acuto.*

ubi Servius notat, Cornutum *inflixit* maluiſſe. pro *vertit* duo *invertit.* unus Leid. *avertit.* Puto *advertit terraque inflixit Achilles.* ut lib. IX. v. 54. quæ videantur. *infligere humo* etiam Val. Maximus dixit lib. IX. cap. 11. n. 4. Vide Nonium in *Infligere.*

v. 142. *Elidunt fauces*] Scribe *elidant.* & mox *eripiant.* etſi libris antiquis nihil annuentibus.

v. 144. *Arma relicta videt*] *relicta loco*, Langermannus.

v. 151. *Pallada mactatæ placabat ſanguine vaccæ*] *vittatæ vaccæ* fragmentum Theatin. & Barberinianus. optime. victimæ paſſim vittatæ. nihil notius. Statius Achilleide,

*Vittatâ genitrix placata juvencâ eſt.*

& apud Avienum Fabula ultima: ubi Lupus ad hædum,

*Hei mihi! vittatâ tu quoque fronte cades.*

v. 158. *Multifori delectat tibia buxi*] prim. Vatic. fragmen. Theat. Oxon. ſex alii, *delectant. multifidi* Neapol. Urbin. prim. Gronov. male. *multifora tibia buxo*, Senecæ in Agamemnone. mox, *pugnam referunt hoſtiſque ſuamque*, S. Marci, prim. Vatican. ſec. Palat. prim. tert. quart. Medic. aliique multi, non *pugnas* & *ſuaſque*.

v. 166. *Quod juvenis corpus*] *juveni* Florent. S. Marci, pri. Vatic. ſec. Palat. tert. Bonon. & Spirenſis.

v. 167.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 167. *Invictumque à vulnere* ] *ad vulnera* Urbin. Thuan. prim. & tert. Medic. pri. Hamburg. treſque alii. tres itidem *ad vulnus*. Sed *invictus à labore* dixit Cicero libro 1. Officiorum.

v. 161. *Exhauſta pericula* ] *exacta pericula* prim. Gronov. & duo alii. nil muto.

v. 168. *Hoc ipſe Æacides* ] *Hoc ipſum* tert. Medic. & quinque alii.

v. 177. *Audire voluntas* ] *voluptas* prim. Vatican. aliique ſeptem cum Arondeliano.

v. 182. *Tarda vetuſtas* ] *longa* meliores.

v. 186. *Inter belliqve domuſque acta tot* ] *belliqve domique*. Calandr. Langerman. & quatuor alii. quod & Conſtantius Fanenſis in ſuis invenerat. vere: ſic loquebantur veteres. Horatius libro II. Sat. I.

*Æditaos habeat belli ſpectata domique*
*Virtus*.

Silius libro IV.

—— *multuſque in imagine claris*
*Præfulgebat avus titulis belliqve domique.*

modus exemplorum non eſſet, ex Plauto, Terentio, Cicerone, Livio, Salluſtio, aliis promendorum. pro *primis ſub annis* paulo ante Oxonienſ. & duo alii *ſub armis*. de quo dictum libro VIII. deinde pro *hæreat ulla*, meus chartaceus *illa*, ut & alter Hamburgenſis.

v. 192. *Multorum fruſtra votis optata procorum* ] codex S. Marci, Neapol. Thuan. pri. Moret. & unus Voſſianus cum altero Hamburg. & Jureti,

*Multorumque fuit ſpes invidioſa procorum.*

qui verſus initio libri noni occurrit. ſic Propertius,

*Mæcenas noſtræ ſpes invidioſa juventæ.*

v. 200. *Eadem quoque fama ferebat* ] *eadem hoc quoque* meliores.

v. 202. *Tale pati jam poſſe nihil* ] *da poſſe*. Urbin. & unus Reg. at Florent. S. Marci, *nil poſſe*. Scribe

*nil poſſe mihi* cum ſec. Palat. prim. Gronov. quart. Medic. & aliis duodecim.

v. 216. *Matrumque nurumque caterva*] *matrum nuruumque* rectius ſec. Pal. & decem alii.

v. 217. *Præſignis facie*] *faciem* eleganter unus Mediceus. ſic lib. VI. Faſtor. ex optimo codice v. 628.

*Præſignis faciem Corniculana fuit.*

v. 219. *Nam tibi ſævorum*] *ſemivirum* Mediceus chartaceus. Putabam aliquando *ſemihominum*. ut infra,

*Hæc inter Lapithas & ſemihomines Centauros*
*Prælia.*

v. 223. *Per vim*] *per humum* unus meus.

v. 224. *Probabat aut poterat*] *probabant aut poterant* multi veteres. Arondel. *probarat*, ut & unus Patav. Lege *probarant*.

v. 229. *Violaſque*] *violeſque* ex ſcriptis. præcedentia requirunt.

v. 236. *Vaſtior ipſo*] *ipſe* meliores. & recte.

v. 239. *Madida arena Calcitrat*] *madidam arenam* Neapol. Arond. pri. Gronov. & decem alii. mox pro *germani cæde*, unus meus *germanâ*. bene. alter Thuan. *germania*. ſic *cædes marita* Epiſt. Hypermneſtræ ex antiquis libris.

v. 241. *Certatimque omnes ſimul uno ore Arma loquuntur*] Scribendum ex fide caſtigatiorum,

*Certatimque omnes uno ore Arma arma loquuntur.*

Dictum ſuperiori libro v. 378.

v. 242. *Et prima*] malim *en prima*. mox pro *fragileſque cadi* pri. Vatic. *ſcyphi*. & poſtea *nunc bello apta* pro *tum* meliores.

v. 250. *Oſſa confuſa*] Puto *contuſa*. ſic lib. v.

*Perculit, & fractis contundit in oſſibus ora.*

ita ex ſcriptis quidam, non *confudit*. libro XIV.

——— *nareſque à fronte reſimas*
*Contudit.*

certe in duobus ſcriptis *concuſſa*. alter Erfurtanus *confracta*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*fracta. diſpergere* dixit Virgil.

*Oſſaque diſpergit cerebro permiſta cruento.*

v. 252. *Exſiliere* ] meliores *Exſiluere.*

v. 253. *Medioque eſt fixa palato* ] *infixa palato eſt* ſeptem veteres. prim. Gronov. *affixa.*

v. 256. *Cumque atro miſtos ſpumantem ſanguine dentes* ] Ita & ſcripti. Mihi tamen dubium non eſt *ſputantem* debere reponi. quo verbo Plautus etiam non ſemel utitur. apud Martialem *expuere dentes.*

*Si memini, fuerant tibi quatuor Ælia dentes:*
*Expuit una duos tuſſis, & una duos.*

Virgilium imitatus eſt qui Daretem deſcribit libro v.

——— *craſſumque cruorem*
*Ore rejectantem miſtoſque in ſanguine dentes.*

apud Val. Flaccum lib. III.

——— *purpuream ſingultibus expuit auram.*

quomodo illic Aldinus codex. vulgati *expulit haſtam.* Seneca Thyeſte,

*Ferro peremptus ſpiritum inimicum expuat.*

pro *miſit* poſtea meliores *mittit.*

v 262. *Oppreſſitque duos* ] *Depreſſitque* S. Marci, Neapol. Urbin. tres Moreti, Arondel. & quinque alii. *Oppreſſit* mox ſequitur v. 284. pro *Orion* malim *Oreon* cum meo chartaceo. Ὀρεῖος. ab ὄρος. ſic infra *Orneus* & *Areus.* ὀρνεῖος καὶ ἀρεῖος. ab ὀρνὸς & ἄρης. Vide Notas lib. I. v. 579.

v. 264. *Reluctantis Lunæ* ] *reluctata* plurimi veteres. quatuor *reluctante.* Scribe *reluctanti* cum optimo S. Marci libro & utroque Caroli Strozzæ.

v. 268. *Figitur hinc duplici Gryneus in lumina ramo* ] *Grynæus lumina* plurimi veteres. ſed ſupra etiam id nomen fuerat diſſyllabum. *per lumina* ſeptem codices, totidem *ſua lumina.* nil muta. Statius Theb. IX.

*Figitur & validos ſonipes Ætolus in armos.*

pro *hinc* tamen octo *huic.* probe.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 272. *Primitium torrem* ] *Pruniceum* Mediceus chartaceus. *Prunicium* fragm. Boxhorn. alter Hamburg. *Prunitium*. à pruno. quod in ſuis etiam Conſtantius Fanenſis invenerat.

v. 279. *In tepida ſubmerſum ſibilat unda* ] *trepida unda* Urbin. prim. ſec. Palat. Cantabr. Oxon. uterque Hamburgenſis, prim. Moret. Thuan. & multi alii. verè. Apud Virgilium lib. I. Georg. ſimiliter refinge,

*Aut foliis undam trepidi deſpumat aheni.*

Nam ita vetuſtiſſimi codices. neque aliter agnoſcebat Servius, qui *trepidi* interpretatur *bullientis*, *quia quod bullit, tremere videtur*. recte. quamquam in vulgatis Servii exemplaribus *tepidi* perperam circumfertur. atque ita capienda illa Valerii Flacci libro V. v. 430.

*Ater & Eridani trepidum globus ibat in amnem.*

nec audiendi, qui *tepidum* reponunt. ſimilis aquæ trementis deſcriptio apud eundem Virgilium libro VII.

*—— undantis aheni*
*Exſultant æſtu latices, furit intus aquai*
*Fumidus atque alte ſpumis exuberat amnis.*

ita ſcribendum ex Mediceo libro. nam Pierius Valerianus in ſuis omnibus *furit intus aquæ vis* exſtare aſſeverat. Cæterum Lucretii illa noſter ex lib. VI. manifeſte imitatus eſt,

*Ut calidis candens ferrum è fornacibus olim*
*Stridit, ubi in gelidum propere demerſimus imbrem.*

v. 285. *Gaudia nec retinet* ] aut *retinens* legendum, aut pro *ſic comprecor*, *ſicque ô precor*. Thuan. tamen. pri. Bonon. pri. Baſil. & duo alii *ſic ſic precor.* & pro *fortis* pri. Ambroſ. & duo alii. *ſoſpes*. ut Pont. lib. I. Eleg. VIII.

*Cætera ſit ſoſpes cultorum turba tuorum.*

v. 290. *Corytum* ] *Corythum*. Κορυθὸς Græcis.

v. 293.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

V. 293. *Evagrus* ] unus meus *Evagros.* alius *Evandros.*

V. 309. *Ad Herculeos arcus* ] *ictus* in multis veterum.

V. 313. *Canee* ] *Cornee* S. Marci, & Urbin. unus meus *Gornee.* Scribe *Crenae* cum Thuano optimæ notæ, prim. Moreti, Oxon. & tribus aliis. à κρήνη, κρηναῖος.

V. 386. *Cunctis ſine fine jacebat Sopitus venis* ] quid ſibi vult *ſopitus cunctis venis*? Non intelligo. *cunctis curis* primus Baſileenſis. ſed nec id verum. Reliqui codices ſcripti cum vulgatis faciunt. Scribe,

—— *ductis ſine fine jacebat Sopitus vinis.*

hoc eſt ſine fine hauſtis. non aliter optimi ſcriptores loquuntur. Seneca Thyeſte,

*Satur eſt. capaci ducit argento merum.*

*ducere pocula* apud Horatium libro I. Od. XVII. & Propert. lib. II. Eleg. IX. *Ducere Liberum* eidem Horatio lib. IV. Od. XII. & *Ducere nectaris ſuccos*, lib. III. Od. III. ſic & *educere vini hirneam* Plauto Amphitr. & Apuleio libro X. Metam. *Vini poculum perducere.* hinc apud Plautum Curculione *immergere in ſe liquores ductim. ducere ubera* lib. II. Faſt. ubi perperam *ſugere* multi veteres. libro IX. Met.

—— *nec ſequitur ducentem lacteus humor.*

pro *vinis* etiam *venis* plerique codices antiqui agnoſcunt illo verſu Artis Amatoriæ,

*Et Venus in vinis ignis in igne fuit.*

*vino ſepulti*, & *ſoluti*, paſſim occurrunt apud poëtas. Gronovio noſtro *junctis vinis* ſcribendum videbatur. ut *jungi vina* dicantur, quæ hauriuntur ſine intermiſſione.

V. 322. *Cum Styge vina bibes* ] Lege *bibas.* eſt enim imprecantis. confirmat ſecundus Moreti & Mediceus chartaceus. ſic libro V. *Stygiis cane cætera*, *dixit*, *Manibus.* pro *plura locutus* S. Marci codex, pri-

pri. Moret. ſec. Palat. & novem alii, *moratus.* ſex cum Arondel. & pri. Baſil. *minatus.* utrumque præſtat vulgatæ lectioni.

v. 329. *Robora jactat*] *pulſat* plurimi veterum.

v. 330. *Coſtis immiſſa Petræi*] Puto *coſtis Petræis.* ut apud Virgilium, *cineri Sichæo*, & *Lenæus honor.* nam ingratus & Naſoni inſolens concurſus ille *Pirithoi, Petræi. Pheræi* S. Marci codex, & unus Regius.

v. 333. *Pirithoi virtute Chromin*] *cecidiſſe* prim. Gronov, & prim. Moreti cum aliis quatuor. meliores etiam ſuperiori verſu vocibus inverſis,

*Pirithoi virtute Lycum cecidiſſe ferebant.*

v. 335. *Fixus Helops jaculo eſt*] meliores tollunt τὸ *eſt.* pro *ad aurem* Cantabr. Oxon. multique alii *in aurem.*

v. 337. *Ancipiti acumine*] *ancipitis acumine montis* Thuan. Neap. Bernegger. prim. Gronov. tert. Medic. Oxon. & octo alii.

v. 342. *mittentem ſtipite querno*] *conantem* unus Voſſ. unus Baſil. & Genev. recte. Silius libro II.

*Illa volans humerum rapido tranſverberat ictu*
*Conantis Doryla.*

lib. v. —— *conantiſque ilia niſu*
*In medio ſuſpenſa fodit.*

Plenus eſt harum repetitionum noſter, ſi attendas. Cantabrig. & tres alii *nitentem* etiam non male. *minitantem* unus Baſil. Leidenſis unus *mutantem.* pro *Phareus*, S. Marci, Neapol. Urbin. probe, *Aphareus.* quo alludunt nonnulli alii, in quibus *Ipbareus.* prim. Erfurt. *Aphereus*, alter *Amphareus.* ſic lib. VIII.

—— *proleſque Aphareïa Lynceus.*

v. 343. *Cubitique ingentia fregit*] *frangit* multi, rectius. *cubitoque* etiam Florent. S. Marci, & unus Mediceus ex melioribus.

v. 350. *Jaculatoremque Lycetum*] *Lichepen* vel *Licepen* vetuſtiores pleriſque. *Lycotan* Calandræ codex. quod arridet.

v. 362.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 362. *Pectus humerumque ſiniſtrum* ] *pectuſque* ſcripti meliores. pro *Crantoris* omnes noſtri *Grantoris*.

v. 367. *Viderat, Inferias* ] *Vidit, At inferias* recte potior ſcriptorum pars. jam monui ad Epiſtolam Medeæ, niſi fallor, ipſo ſtatim initio.

v. 369. *Mentis quoque viribus* ] *mentis cum* unus meus & Neapolitanus, ſed ita ut *magnis* à manu prima videretur fuiſſe. nonnulli *magnis quoque*. ſex *junctis quoque*. totidem, *totis*. pri. Hamburg. pri. Gronov. & unus Medic. *meritis*. alii *tantis*, *cunctis*. Puto ſcriptum fuiſſe, *cum mentis*, pro *contentis viribus*. ſic contendere nervos, vires, curas. pro omnes ſimul intendere. certe unus Baſil. *intenſis viribus*. quomodo apud Val. Flaccum libro III.

*At Tydeus, En intentis quem viribus, inquit,*
*Experiar.*

apud Virgilium libro IX.

*Intorquet ſummis adnixus viribus haſtam.*

libro X.

*At Pallas magnis emittit viribus haſtam.*

Val. Flaccus libro III.

*Torſerat hic totis connixus viribus haſtam.*

Silius libro II.

——— *totiſque adnixa doloris*
*Viribus intorquet lethalem in mœnia cornum.*

&, *Ille jacit totis connixus viribus ægrum*
*In flammas corpus.*

quare & hoc loco admitto *magnis cum viribus*, dum meliora ſuggerant membranæ.

v. 370. *Perrupit* ] *perrumpit* cum melioribus.

v. 375. *Clypeoque ſonanti* ] *ſonantes* iidem.

v. 379. *Glanimque* ] *Claninque* cum Florentino S. Marci.

v. 382. *Cornua dura boum* ] inepta lectio. *curva* prim. Moret. Thuan. quart. Medic. aliique multi. rectius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

rectius omnino. At Florentinus S. Marci, & unu
Argent. *rara*. Genev. *cava*. Scribe *Cornua vara*. &
vide Notas Amor. II. Eleg. II. v. 24.

v. 387. *Affixa eſt cum fronte manus* ] Rectius, ni
fallor,

*Affixâ cum fronte manu ſit clamor.*

v. 390. *Proſiliit* ] *Proſiluit* meliores. & probe.

v. 395. *Aurea* ] *aureaque* prim. Palat. prim. Vatican. prim. Baſil. tert. Medic. Thuan. prior Erfurt. uterque Hamburg. & alii plurimi, idque recte. cum vocalis proxime ſequatur. ſic libro VI.

*—— natamque nepotemque*
*Abſentes pro ſe memori rogat ore ſalutent.*

libro IV.

*—— hominum ſimulacra ferarumque*
*In ſilicem ex ipſis viſâ converſa Meduſâ.*

libro XV. ex veſtigiis optimi codicis,

*Quæque diu latuere canam. juvat ire per ardua*
*Aſtra.*

v. 399. *Et quacunque vir eſt* ] multi *Ex qua parte.* nec pauciores, *Et qua parte.* ſed vera ſcriptura, *Et qua parte viri eſt*, cum priore Strozzæ & fragmento Boxhornii. *viri eſt*, nempe facies. deinde pro *ſub illo* ſcribe *illâ*, parte videlicet. atque ita unus Mediceus ex melioribus, & alter Regius.

v. 401. *Caſtore dignus erit* ] *erat* Neapol. Urbin. prim. Reg. Arondel. tert. Medic. pri. Baſil. & multi alii. Scribe *eat*. pro *ſunt* etiam recte prim. Vatic. *ſtant*.

v. 408. *Hic & blanditiis & amando* ] multi *& amans*. Puto,

*Hæc & blanditias adhibendo.*

lib. X. *Et modo blanditias adhibet, modo grata puellis*
*Munera fert illi.*

lib. IV. *O quoties voluit blandis accedere dictis,*
*Et molles adhibere preces!*

paulo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

paulo ante *inter Semiferos* libri meliores, non *Semiferas.*

v. 411. *Canentia lilia* ] *candentia* cum melioribus, & mox *Pagaſæa* pro *Pegaſæa.*

v. 420. *Qua collo pectora ſubſunt* ] *quam* repone cum Arondel. Zulich. Junian. & altero Thuan.

v. 429. *Qui ſæva leonum* ] *ſena* meliores magno numero. quod admittendum.

v. 430. *Connexis vellera nodis* ] *collectis* S. Marci, prim. Gronov. & quatuor alii. *conjectis* prim. Erfurt. & alii nonnulli. *loris* etiam multi veteres. unus Baſil. *contuſis loris.* an *conſutis*? pro *nodis* forte *codis*, hoc eſt, *caudis* reponendum. apud Servium ad v. 295. libri VI. in verſibus Virgilio adſcriptis,

*Serpentum extremis nodantur vincula caudis.*

ſic pro *Codice* paulo poſt Florent. S. Marci, Urbin. uterque Erfurt. aliique multi, *Caudice.* à *lauro Loretum* locus Romæ in Aventino. ab *aure*, *oricella. Claudius*, *clodius. cotes* & *cautes. ploſtrum* pro *plauſtro* & *ploſtellum* Horatio. & ſimilia. Hic ſcribendi uſus occaſionem dedit loco apud Phædrum corrumpendo ipſo operis initio,

*Duplex libelli dos eſt, quod riſum movet,*
*Et quod prudenti vitam conſilio monet.*

Ita enim Rhemenſis liber. ac Pithœi codex, *libellis os.* alii, *mos.* puto *libello los* pro *laus* exaratum fuiſſe. huc refer illud Horatianum,

*Omne tulit punctum, qui miſcuit utile dulci.*

apud Horatium libro II. Sat. IV. veterrimus codex bibliothecæ Leidenſis, *Cole ſub urbano.* ubi Scholiaſtes, *cole pro caule. ſic coda pro cauda.* ita *aure* & *ore* frequenter confunduntur in ſcriptis exemplaribus, ut jam vidimus hoc ipſo libro V. v. 46. Propertius libro I. Eleg. I.

*Vos remanete, quibus facili Deus annuit ore.*

ubi perperam *aure* legitur. Martialis lib. II. Ep. XXIV.

*quod*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

——— *quod ſi Deus ore ſereno*
*Annuerit? felix, Candide, ſolus eris.*

ſic apud eundem Propertium Eleg. III. libri primi *cotibus* pro *cautibus*. Idem denuo Eleg. XII. libri I.

*Nec mihi conſuetos amplexu nutrit amores*
*Cynthia, nec noſtro dulcis in ore ſonat.*

non *noſtra aure.* quod nunc legitur. Idem libro III. Eleg. IX.

*Dulciaque ingratos adimant convivia ſomnos.*
*Publica vicina perſtrepat ora via.*

ubi circumfertur nunc *aura* perperam.

v. 433. *Juncta Phonoleniden*] Metuo ne hæc mendoſa ſint. nam in membranis vetuſtioribus mera lectionum monſtra apparent. S. Marci, *Tecta phonolen idemque. Phololeniden* Neapol. at Bernegger. & Thuan. *Te Phenolenides. Tectum Pholoniden.* prim. Erfurt. *Thephonoleniden.* alii aliter. Viderint acutiores. Proximi quinque verſus à multis vetuſtiorum abſunt.

v. 436. *Vimine querno*] Urbin. *teſto.* pro *texto.* Vide Notas Faſt. IV. v. 435.

v. 438. *Exprimitur per denſa foramina ſuccus*] *ſpiſſus* pri. Vatic. Bernegger. Arond. prim. Hamburg. aliique plurimi. recte. Severus Ætna,

*Nunc ſpiſſus crebro præbetur vimine ſuccus.*

pro *Manat* unus Baſil. *Stillat.* Sed Lucretius in re ſimili *permanare* dixit lib. II. pro *rari cribri* paulo ante, Urbin. pri. Baſil. & alter Thuan. *vini præli.* tres alii *coli.* cujus alterum illud *vini præli* eſt gloſſema & interpretatio. ut apud Virgil. Georg.

*Colaque prælorum fumoſis deripe tectis.*

ubi Scholiaſtes Ms. *Cola, inſtrumentum quo vinum premitur.* Lucretius libro II.

*Et quamvis ſubito per colum vina videmus*
*Perfluere, at contra tardum cunctatur olivum.*

ergo & cola olivarum. ut & piſcatorium vas Auſonio Epiſt. ad Theonem,

No-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Nodoſas veſtes animantum Nerinorum,*
*Et jacula, & fondas & nomina villica lini,*
*Colaque, & inſutos terrenis vermibus hamos.*

per *Nodoſas veſtes* retia intelligit, quæ noſter *nodoſas plagas* alibi vocat. apud Plinium lib. XIV. cap. 1. male legitur, *Uva non alibi gratior collō, ut inde poſſit inveniſſe nomen duracina.* cum ſcribendum ſit *craſſior colo.* Turnebus *craſſiore callo.*

V. 439. *Armis nudare*] *ſpoliare* ſec. Palat. Juret. alter Hamburg. & alii quatuor. placet. quia *ſpoliantis* mox ſequitur. *Arma etiam ſpoliare cupit.* Statio Theb. XI. noſter ſupra de Achille,

——— *victum ſpoliare parabat.*

*parat hunc* etiam tres ſcripti.

V. 441. *Ilia demiſi*] *dimiſi* meliores. pro *Theloboaſque* repone ex ſcriptis, *Teleboas.* τηλεβοὰς. pro *ramum bifurcum* in Boxhornii fragmento *cornum.*

V. 444. *Apparet adhuc vetus inde cicatrix*] *vetus ecce* prim. Gronov. & quatuor alii.

V. 450. *OEcli*] S. Marci, *Echecli.* Neapol. *Echeli.* Urbin. *OEli.* Thuan. *Ethedi* prim. Erfurt. *Ahecli.* alter *Eocli.* alii aliter.

V. 452. *Pelethronius*] malo *Pelethronium* cum Boxhornii fragmento.

V. 454. *Inguine Neſſei manibus conjecta Cymeli*] Lege *Neſſeïs manibus.* Zulichemianus *Inguine Neſſeo.* Junianus *Inguine, Neſſe, tuo.* Cymelum in inguine vulnerabat Neſſus, non Neſſum Cymelus.

V. 460. *Helinumque*] *Helimumque* ex ſcriptis.

V. 463. *Alaſi*] *Haleſi* ex iiſdem. cujus nominis etiam Faliſcorum conditor Argivus.

V. 471. *Vacuas in auras*] *in aures* puto ſcribendum. etſi codices nil juvant. Dixi Amor. II. Eleg. 1. v. 62.

V. 472. *Commonuit*] *Commovit* multi veteres. *Comminuit* prim. Palat. Cantabrig. Bernegger. & decem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

cem alii. Epiſt. III.

*Ut taceam, lacrymis comminuêre meis.*

Pont. III. El. III.

——— *ignis & arcus*

*Ingenii vires comminuêre mei.*

*animum alicujus comminuere* Val. Maximus lib. II. cap. x. nonnulli codices *Continuit*. tres *Admonuit*. ut Epiſt. Sapphus

——— *nec te*

*Admonuit, quod tu pignus amantis habes.*

v. 474. *Quid ſis nata vide* ] *Vel quid nata vide* ex melioribus.

v. 477. *Latus eruit haſta* ] *hauriit* S. Marci. *hauſerat* pro diverſa lectione pri. Vatic.

v. 479. *Phylei*] *Pillei* Florent S. Marci. Scribe *Phyllei*. Φυλλοῦς πόλις ἐν Θετταλίᾳ. Quanquam Hyginus Fab. XIV montem in Theſſalia contendit eſſe. dixi ad Epiſt. XIII, v. 35.

v. 487. *In corpore marmoris icti* ] *ut corpore* plurimi veteres. & recte. niſi quod malo cum Arondeliano & ſeptem aliis *ceu corpore*. verſu proximo *diſſiluit* pro *diſſiliit* cum melioribus.

v. 492. *In viſcera movit* ] malim *in viſcere*. quanquam aliter ſcripti. unus tamen Vatic. & unus Baſil. *condit*. ut lib. XV.

*Heu quantum ſcelus eſt in viſcera viſcera condi.*

paulo ante *dimiſit* non *demiſit* præſtantiores.

v. 494. *Rapidi clamore bimembres* ] in multis *trepidi*. pri. Vatic. *rapidi de more*. pri. Hamburg. *rabidi de more*. quod placet.

v. 499. *Superamur* ] *ſuperemur* Langermann. & tres alii, per interrogationem.

v. 502. *Et quod fortiſſima rerum* ] *quid quod* Calandræ codex & quatuor ex noſtris. mox *Natura duplex* cum pri. Reg. & aliis tribus.

v. 510. *Inſanis dejectam viribus Auſtri*] *inſani* Neap.

Aron-

Arondel. pri. Baſ. ſec. Pal. & multi alii. *disjectam* pri. Pal. & Medic. chartaceus cum aliis duobus. *defectam* quinque ex vetuſtioribus. *direptam* pri. Baſ. Arondel. tres alii.

V. 513. *Pelion umbras*] *Pelios* S. Marci, Thuan. pri. Gronov. pri. Moret. Juret. & ſeptem alii. ſed Pelion tam apud Græcos quam Latinos eſt in uſu.

V. 514. *Immani cumulo* ] *tumulo* plurimi veterum. *cumuli arborei pondere* unus Medic.

V. 517. *Quas ducat ſpiritus auras* ] malim *qua ducat* vel *quo ducat*. ut lib. V.

——— *nec quo loqueretur habebat.*

V. 523. *Tartara detruſum* ] *retruſum* Florent. S. Marci.

V. 526. *Tunc eſt conſpecta ſupremum* ] *tunc eſt mihi viſa* unus Ambroſ. non male.

V. 528. *Clamore ſonantem* ] *clangore* meliores magno numero & recte. nam clangor ſonus eſt avium.

V. 529. *Animo eſt oculiſque* ] *oculis animoque* multi veteres. probe. tres *animis oculiſque* cum Florentino S. Marci.

V. 530. *Maxime vir quondam* ] malim *gloria gentis Maxima, vir quondam.* pri. Vatic. pri. Gronov. & tres alii, *ſed nunc avis unica.*

V. 534. *Ferro exercere dolorem* ] *ferrum exercere cruore*, unus Mediceus. *ferro cruorem* Rottendorp. ſed alterum verius. *dolorem* paulo poſt ſequitur. *Ferrum exercere dolore* Noricus.

V. 535. *Noxque removit* ] *redemit* ſex ſcripti. pri. Gron. *diremit.* quomodo paſſim hiſtorici, *nox pugnam diremit* aut *prælium* aut *certamen.* apud Virgilium *prælia voce diremit.* & noſtro *dirimatur ſanguine bellum.*

V. 541. *A ſe pater eſſe ſolebat* ] *ipſe ſolebat* meliores.

V. 543. *Obductos annis reſcindere luctus* ] Locus peſſime habitus. Cave accedas pleriſque veterum, qui τὸ *reſcindere* mutant in *reſciſcere*, *reſtringere*, *retexere*. male

le etiam S. Marci, & Neap. *reſtinguere.* Cantabr. *reſcinguere.* pro *annis* Thuan. pri. Moret. quart. Medic. Juret. & duo alii *leviter.* quod locum mihi dedit conjecturæ, ut puto, indubitatæ. nam S. Marci, *oculis*, ut & tertius Bonon. *armis* Genev. manifeſte mendoſa ſunt. Scribe,

*—— obductum leviter reſcindere vulnus.*

& vide quæ notavimus Triſt. lib. III, El. XI, v. 63. *reſcindere juſſa* lib. II Met. *reſcindere acta* lib. XIV. Decepit hic locus Giphanium Indice Lucretiano, qui videndus voce *Reſcindere. reſcindere vias noſtris ſenſibus* Lucretius lib. II. hoc eſt perfringere. ubi nihil eſt mutandum. *ævi leges reſcindere* eidem lib. IV.

v. 545. *Ille quidem majora fide quoque geſſit* ] *majora fide degeſſit* Juret. & unus meus. in Neap. & Urbin. eraſa vetus lectio. in altero *quæ geſſit* videbatur fuiſſe. in altero repoſitum *bona geſſit. cum geſſit* ſec. Palat. at optimus S. Marci Florent. quart. Medic. tertius Bonon. & Barberin. *digeſſit.* Lege,

*Ille quidem majora fide (Dî!) geſſit.*

quod eſt cum admiratione laudantis. Pari modo *Dî magni*, *Dî boni*, admirantium ſunt. Adeantur quæ notamus ad Epiſt. XVIII. v. 102.

v. 546. *Poſſe negare* ] *negari* pri. Baſ. pri. Reg. pri. Hamburg. & unus Voſſ. recte.

v. 547. *Polydamanta* ] *Pulydamanta.* Πουλυδάμας pro Πολυδάμας poëtice. ſic Homerus & alii. Silius libro XII.

*Pulydamanteis juvenis Pedianus in armis*
*Bella agitabat atrox.*

ſic & illic ſcribendum. & Epiſtola quoque OEnones Naſonianæ reponendum. ſic *curallum* in antiquis codicibus lib. IV. v. 748. κουράλλιον pro κοράλλιον vel κοράλιον. Οὔλυμπον pro Ὄλυμπον & ſimilia Homerus dixit, quæ Græcorum licentia Latinos non raro imitatores habuit. certe in Propertii codicibus nonnullis ſcriptis libro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

libro III. El. I. *Pulydamantas in armis* legitur. atque ita quoque in Perſio ſcribendum.

V. 550. *Elinque Polynque* ] Nugæ. *Pylumque* veteres plerique. *Pylonque* unus Moreti & Mediceus chartaceus. probe.

*Pylon antiqui Neleïa Neſtoris arva,*

habuimus epiſtola Penelopes. pro *flammaſque* ex melioribus nonnulli *flammamque*.

V. 553. *Neleidæ* ] S. Marci *Pelidæ*. Lege *Nelidæ*. ſic & Pelides, non Peleïdes.

V. 555. *Ferendum eſt* ] Tolle τὸ *eſt* vel invitis libris. quod odioſe mox repetitur.

V. 564. *Tendit in hanc* ] *in hunc* malo cum multis veterum.

V. 566. *Pendentemque ferit* ] *rapit* ſcripti quatuor cum Græviano. ſic *deripere volucrem cœlo volantem* videor legiſſe apud neſcio quem ex Poëtis.

V. 570. *Quæ levis hæſerat alæ* ] *quâ* ex ſcriptis pleriſque.

V. 581. *In volucrem Phaëthontida* ] Ita, veteres plerique. quidam *Cygneïda* in nonnullis eraſa vetus lectio. *Stheneleïda* editiones nonnullæ vetuſtæ cum Gryphiana, ut à cognato Phaëthontis Cycno Stheneleï filio deducatur. is nimirum jam ante in hanc volucrem mutatus, de quo noſter,

*Adſuit huic monſtro proles Stheneleïa Cygnus.*

ſed nihil horum ſatis ad rem facit. Scribendum enim opinor, *volucrem Ledeïda*. Martialis lib. I. Ep. LIV.

*Inter Ledæos ridetur corvus olores.*

V. 588. *Ecquid ubi has* ] *ut has* Juret. & tres alii.

V. 596. *Nec opinum perde ſagitta* ] *prode* Cantabrig. eleganter.

V. 597. *Animo pariter patruique ſuoque* ] *patruoque* opt. Thuan. & quatuor alii. recte. videantur notata noſtra lib. III. El. VI. Amor. v. 49.

V. 600. *Rara per ignotos* ] præſtantiſſimus Florenti-



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

nus *gnara*. quod non eſt de nihilo. ut idem ſit quod ſcita, docta, bene ac perite torta. Putabam aliquando *gnava*. ut apud Val. Flaccum

*——— mihi dextera ferro*
*Gnavet opus.*

v. 604. *Troica ferro* ] *Troïa* Calandr. & alter Hamburg. bene. dictum ad Epiſt. primam.

v. 609. *Victus es* ] *Vinceris* Bernegg. pri. Erfurt. & ſex alii. in nonnullis *Vincitur*.

v. 611. *Thermoodontiaca* ] *Thermodontiaca*. dictum alibi.

v. 615. *Achille* ] vel *Achilli* Neapolit.

v. 618. *Hæc illi menſura viro* ] *manſura* in nonnullis. pro *hæc eſt par tibi Pelide*, *Pelides* multi ex vetuſtioribus. alter Erfurt. & quart. Med. *Pars tibi Pelides*. Florent. S. Marci, *Par ſibi Pelides*. Scribe, *& hac eſt Par ſibi Pelides*. Vide Notas ad Epiſt. xx.

v. 620. *Cognoſcere poſſes* ] *poſſis* meliores. mox *proque armis* non *deque* pri. Reg. pri. Vatic. pri. Gronov. pri. Baſ. & tres alii.

v. 624. *Soli Telamone creato Laërtaque* ] *Laërteque* nonnulli. rectius. plurimi veteres *Laertiadæque*, *Lertiadæque*, *Lartiadæque* ut apud Auſonium in Epitaphiis Heroum.

*Captus pellacis Lartiadæ inſidiis.*

Sed dubito an noſter id putarit ſibi licuiſſe. Florent. S. Marci, *Leraoque* Neap. pro diverſa lectione *Et Laërta*. Scribe

*——— ſolis Telamone creatis*
*Laërtaque fuit.*

& adi Notas ad Epiſt. III. v. 29.

N I-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# NICOLAI HEINSII D.F.

# NOTÆ

## IN LIBRUM XIII METAMORPHOSEON.

4. L*ittora reſpexit* ] pri. Baſil. pri. Moret. fragm. Boxhorn. Noricus, & ſex alii, *proſpexit*. Paulo ante, pro *Surgit ad hos*, forte *ab his* ſcribendum.

v. 10. *Quam pugnare* ] *bellare* unus Leidenſis.

v. 12. *Inque acie valeo* ] *Quamque* quinque veteres. *Quantum* Neapol. quod placet.

v. 19. *Ipſe tulit pretium* ] *Iſte* ex melioribus ſcriptis. ut ſupra & infra paſſim. utebantur ea voce, quoties cum contemtu de aliquo loquerentur.

v. 20. *Quod cum* ] *Qui* in multis. *Quo* Florent. S. Marci, Bernegg. & fragm. Boxhorn. nimirum certamine.

v. 21. *Atque ego* ] *Aſt* quatuor. *Atqui* fragm. Boxhorn. infra,

*Atque ego contemtùs eſſem patientior hujus.*

niſi & illic *Atqui* reponendum. quod non puto.

v. 27. *Æacon agnovit* ] *agnoſcit* cum pleriſque. paulo ante pro *ſilentibus illic*, Juret. pri. Moret. pri. Baſ. Oxon. aliique multi, *ſilentibus umbris*.

v. 28. *A Jove* ] *Ab Jove* cum pri. Vatic. pri. Baſ. & ſec. Pal.

v. 29. *In cauſam proſit* ] *in cauſæ* vetuſtiores plerique. & deinde, *non eſt communis* pro *ſit*.

v. 33. *Inſeris* ] *inſerit* uterque Erfurt. excerpta Lan-



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

germanni, unus Voſſ. & unus meus. quod ſequentia confirmant.

v. 35. *Potiorque videbitur illis*] *ille* Oxon. tert. Medic. & viginti alii. rectius. duo *iſte*. quod ſequitur poſtea.

v. 38. *Et ſibi inutilior*] *Sed* cum uno Leidenſi. niſi mavis *At*. mox *in arma*, non *ad*, Juret. & ſex alii. Monui ad Epiſt. III. v. 136.

v. 40. *Nunc ſumat*] *num* Florent. S. Marci, per interrogationem. pro *quia nos* tres *qui nos*. bene.

v. 49. *Quæ (ſi Di ſunt) non vana precaris*] *Dî ſint* nonnulli. *Di dent* pri. Palat. Bernegg. quart. Medic. pri. Gronov. pri. Hamburg. & octo aut novem alii. præterea *preceris* pri. Pal. pri. Moret. pri. Bon. & pri. Patav. & Juret. ſcribe

*Quæ meruit; quæ Dî dent ô non vana preceris.*

nihil de meo addidi præter unam literam τὸ ô. Vide Notas ad Epiſt. VI. v. 156. niſi τὸ *Dî* geminandum cenſemus hoc modo,

——— *quæ Dî, Dî dent non vana preceris.*

quæ indignantis animi adfectum eleganter exprimunt.

v. 53. *Velaturque aliturque avibus*] *Venaturque* S. Marci liber, Thuan. Urbin. pri. Vatic. tert. Medic. aliique nonnulli. Sed Cicero lib. V. de Finibus docet ex Attio, *Philoctetam pennarum contextu corpori tegumentum feciſſe*. ipſe Philocteta apud Attium,

*Configo tardus celeres, ſtans volatiles;*
*Pro veſte pinnis membra textis contegens.*

v. 55. *Comitatur Ulyſſem*] *comitavit Ulyſſen* Florent. S. Marci. & unus Gronovii. bene. Adi Notas Triſt. I. El. VIII. v. 31. multi *comitatus*. mox pro *vellet* idem Florentinus *mallet*.

v. 72. *Legem ſibi dixerat ipſe*] *iſtam* Bernegg. pri. Erfurt. & decem alii. *ipſam* duo. forte *ſibi ipſi*.

v. 76. *Minimum eſt hoc laudis*] *hic* plerique veteres.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

res. Legebam olim, *minima eſt hoc laudis.*

V. 77. *Redeamus ad illum* ] *in illum* plerique meliores, & pro *hoſtes* mox *hoſtem.*

V. 86. *Eminus fudi* ] *Cominus* Oxon. & recte. Plus enim laudis Ajaci, quod cominus cum Hectore erat congreſſus, quam ſi eminus congreſſus fuiſſet.

V. 91. *Igneſque Jovemque* ] *ignemque* multi veteres. deinde *ubi nunc* pro *tunc* caſtigatiores.

V. 99. *Rapta cum Pallade* ] *capta* vel *caſta* multi veteres.

V. 110. *Cœlatus imagine* ] *Concretus* in Florentino S. Marci, cum gloſſa, *id eſt pictus.* atque ita unus quoque Mediceus.

V. 117. *Prælia paſſus* ] *vulnera* Bernegg. pri. Gron. & alter Hamburg. cum tribus aliis.

V. 130. *Nos te potiremur Achille* ] *poteremur* ex multis veterum. ἀρχαϊκῶς. ſic & lib. XIV. *ut poterentur eâ,* reponendum. Propert. lib. II. El. IX.

*Cum capite hoc Stygiæ jam poterentur aquæ.*

ita vetuſtus codex Neapolitanus. Auſon. Epitaph. Heroum.

*Fortis prægreſſis ut potereris equis.*

Val. Flaccus lib. VII.

*Scilicet Æoliæ pecudis poteretur ut auro.*

ſic & ibi ſcribendum.

V. 133. *Lacrymantia terſit* ] *tergit* tres antiqui. mox *ſuccedat* pro *ſuccedet* prim. Reg. Oxon. alter Hamburg. & alii quatuor. vetuſtiores magna ex parte *ſuccedit.*

V. 135. *Hebes eſſe videtur* ] *fatetur* unus Baſ. pro *facundia* pri. Gron. *ſollertia.*

V. 153. *Virtutis honor* ] *honos* cum melioribus.

V. 156. *Phthiam hæc Scyronque* ] *Phthiam Scyronve* plerique vetuſtiores. *Phthian* ſec. Moret. paulo ante pro *Eſt genitor* Oxon. non male *En genitor.* & tum etiam foret ſcribendum *en Pyrrhus.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 157. *Eſt iſto* ] *eſt iſti* pri. Erfurt. & quinque alii. Puto *eſt ipſi*. Bernegg. pri. Moreti, & plurimi alii *eſt illi*. *eſt illic* Florent. S. Marci. *iſtic eſt* pri. Reg. pri. Cantabr. pri. Vatic. & alter Hamburg. *iſti eſt* Noricus. *eſt iſtic* Neap. Thuan. in uno Mediceo *in iſto eſt*. Forte *en ipſi* vel *extincto Achilli*.

v. 158. *Non petit ille tamen, num ſi petat, auferat illa* ] *auferat arma* plurimi veteres. & *Num petit* Florent. S. Marci.

*Num petit ille tamen, num ſperat ut auferat illa?*

excerpta Calandræ, quart. Medic. & Junian.

——— *num ſperat ut auferat arma?*

quod ſequor. alii aliter.

v. 163. *Et deceperat omnes* ] non agnoſcunt τὸ *&* ſeptem veteres.

v. 169. *Evertere Troiam* ] *vertere* pri. Strozzæ & alii quinque aut ſex.

v. 177. *Utque alios* ] *alias* Florent. S. Marci, & unus Mediceus. ut ad civitates expugnatas referatur. paulo ante pro *qui vincere poſſet* Thuan. opt. *poſſes*. quod placet.

v. 183. *Expectata diu* ] *Expectanda* pri. Baſil. pro *Flamina erant* veteres plerique *ſunt*. recte.

v. 189. *Nunc equidem fateor* ] *Hanc* pri. Pal. Cantabr. pri. Vatic. pri. Baſil. & multi alii. tres *Hoc*. Puto,

*Tunc ( equidem fateor ) difficilem tenui cauſam.*

v. 195. *Etiamnunc* ] *etiamnum* S. Marci, Thuan. Oxon. pro *lintea* fragm. Cæſen. *Carbaſa*.

v. 204. *Scis hæc Menelae* ] *hoc* plerique. *ſcis ô* Cant. tert. Medic. & duo alii. probe.

v. 216. *Ecce Jovis monitu deceptus imagine ſomni* ]. Tot voces ſubſtantivæ ſine ulla adjectiva aut epitheto vix alibi in uno verſu apud noſtrum occurrant. Cenſeo ſcribendum,

*Ecce Jovis monitos deceptus imagine ſomnos.*

nihil familiarius Naſoni his Græciſmis. *Moniti ſomni*

dice-

dicebantur, in quibus Dî apparebant. nota, hæc veterum ſuperſtitio. Claudianus de Diis

—— *aut alite monſtrant,*
*aut monitos certâ dignantur imagine ſomnos.*

Auſonius Periocha Odyſſ. xv. *Telemachus à Minerva per ſomnium commonetur.* Petronius de Diis, *Et quid feciſſent admonuerunt pari ſomniorum conſenſu.* noſter ipſe de Iſide quæ Telethuſæ in ſomnis apparebat,

—— *Monuit thalamoque receſſit.*

Val. Maximus lib. I. cap. VII. *Propioribus tamen (ut ita dicam) lineis Aterii Ruſi Equitis Romani ſomnium certo eventu admonitum eſt.* ubi perperam Lipſius *admotum eſt.* Vetus inſcriptio Romæ

NEMESI. SANCTÆ. CAMPESTRI
PRO. SALUTE. DOMINORUM. N. N. AUGG.
P. ÆLIUS. P. F. ÆLIA. PACCATUS. SCUPIS
QUOD COH. DOCTOR. VOVERAT. NUNC
CAMPI DOCTOR COH. J. PR. P. V. SOMNIO
ADMONITUS. POSUIT. L. L.

Epiſtola Deianiræ;

*Me pecudum fibræ, ſimulacraque inania ſomni,*
*Ominaque arcanâ nocte petita monent.*

ubi perperam *movent* nunc legitur. Claudianus libro III. de Raptu Proſerpinæ,

*Somnia quin etiam variis infauſta figuris*
*Sæpe monent.*

uti & illi: caſtigavimus. Certe in hoc Naſonis loco pro *monitu* ſec. Med. & unus meus *monitus. monito* Arond. *monitor* unus Medic. *monitis* unus Gronovii. *nitu* fragmentum Boxhornii.

V. 218. *Suam defendere vocem* ] *ſuam cauſam* rectius Bernegg. pri. Moreti, aliique complures. Nonnulli *culpam*, minus bene.

V. 221. *Det quod vaga turba ſequatur* ] *dat* cum tribus ſcriptis, quod præcedentia requirunt.

V. 223. *Quid quod & ipſe fugit* ] *fugis* malo cum

uno Palatino, Zulich. & tribus aliis.

v. 229. *Adverſos profugâ de claſſe reduxi.*] *averſos* cum melioribus ſcriptis reponendum.

v. 232. *Audet & auſus erat*] *Audeat* pri. Pal. pri. Vatic. Cantabr. Flor. S. Marci, Urbin. pri. Erfurt. & ſex alii. *Audet ut* Bernegg. Thuan. ſec. Pal. Juret. & quindecim alii. *Audet, at auſus* Arondel. alter Hamburg. & alii decem. *Auſus at auſus* unus Ambroſ. *Audit & auſus* unus meus. alius *Auſus & auſus.* Oxon. *Auſit & auſus.* Lege *Auſit. at auſus erat.* pro *protervus* repone mox *protervis.* dictis videlicet. ita prior Erfurt. tertius Mediceus, & alii circiter viginti. pro *Telamoniades* fragmentum Cæſen. *Telamonides.*

v. 235. *Virtutem voce repoſco*] *reſundo* Juret. pri. Moret. Boxhorn. Bernegg. multique alii. Idem Bernegg. ut & Arondel. pro diverſa lectione *repono.* quomodo & prim. Baſil. & ad Horatium Theodorus Marcilius. unus Mediol. *reſirmo.* unus Voſſ. *reformo.* unus meus *rependo.* Putem *reprendo.* eleganter, ut ad fugientes ſocios reſpiciat, quomodo apud Livium: *Adeo turbati erant dextræ alæ equites pediteſque, ut quoſdam Conſul Cato manu ipſe reprenderit verteritque in hoſtem.* Lucretius lib. VI.

*——— nulla refrenet*
*Res, neque ab exitio poſſit reprehendere.*

apud Propertium,

*Quam poſſit quiſquam noſtros reprendere curſus.*

pro, ex fuga retrahere. Epiſt. Canaces,

*Continuo gemitus elapſaque verba reprendo.*

ubi multi codices etiam *rependo.* Met. XV. de Hippolyto direpto,

*Membra rapi partim, partim reprenſa relinqui.*

hoc eſt, tanquam ex fuga retracta vepribus adhærere.

v. 237. *Qui dantem terga retraxi.*] *quem dantem* meliores.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 240. *Conſidit Vlyſſe* ] *Vlixi* Florentinus S. Marci.

v. 243. *Sed tamen &* ] *Sic tamen* S. Marci, pri. Reg. alter Hamburg. Urbin. Cantabr. ſec. Palat. & alii quinque.

v. 244. *Auſum eadem quæ nos* ] *Auſum etiam* S. Marci, Urbin. Neapol. prim. Erfurt. & multi alii. unus *qui nos*. Forte *Auſum eadem nobis*. Vide Notas ad lib. I. Amor. El. IV. noſter ſupra,

*Et nunc ille eadem nobis juratus in arma.*

v. 247. *Nec quid ſpecularer* ] *nec quod* cum optimo Florent. prim. Erfurt. prim. Moret. prim. Twiſden. & uno meo.

v. 248. *Promiſſa cum laude* ] *præmiſſa* prim. Erfurt. pri. Moret. tert. quart. Medic. & multi alii. recte. mox, *Haud contentus ea* reſcribo, *laude* nimirum, non *eo*, cum Langerm. & uno Mediceo.

v. 254. *Fueritque benignior Ajax.* ] *fuerit quod dignior* unus Baſil. *fuerit quia dignior* Excerpta Calandræ. *fuerit quoque dignior* ſec. Ambroſ. *fueratque* Arondel. Puto *tuleritque ea dignior Ajax*. vel *fueritque his dignior.*

v. 257. *Cœranon Iphitidenque* ] *Iphitiden & Alaſtoraque* veteres plerique. Scribe etiam *Prytaninque* ex Homero Iliade E.

Ἐνθὰ δ᾽ Κοιρανον εἷλεν, Ἀλάστορά τε, Χρόμιόν τε
Ἀλκανδρόντ᾽ Ἅλιόν τε, Νοήμονά τε Πρύτανίν τε.

pro *Cherſidamante Chreſidamante* nonnulli. Bernegg. Thuan. ſec. Palat. Oxon. multique alii, *Pheridamante.*

v. 262. *Sunt & mihi vulnera, cives* ] *vulnera teſtes* Sixi & unus Medic. Forte *ſunt en mihi vulnera teſtes!* Vide Notas Faſt. IV. v. 885.

v. 264. *Veſtemque manu diduxit* ] *deduxit* cum melioribus ſcribendum. ut jam alibi monitum eſt. niſi mavis *deducit* cum prim. Hamburg. & quinque aliis.

v. 271. *Modo ne* ] *ſed ne* plerique veteres. *ſed nec*

quinque. quod placet. mox pro

— *atque aliquem nobis quoque reddat honorem*,

*vobis* legendum. ut vetuſtiores exhibent. Conatur enim omni arte odioſum Græcis facere Ajacem, *aut aliquem* Florent. S. Marci, Neap. & multi alii. *cedat honorem* unus meus ex melioribus.

v. 273. *Reppulit* ] *Rettulit* S. Marci, & alii duo. forte *Rettudit*.

v. 275. *Hectoreis telis* ] *Hectoreo Marti* plurimi veteres. optime.

v. 276. *Regiſque, duciſque meique* ] *meique, duciſque* multi ex vetuſtioribus. Scribe, *ducumque*. Novem enim ſortiti erant, ut ex Homero diſcimus.

v. 288. *Pro nato* ] *gnato* alter Strozzæ.

v. 289. *Cæleſtia dona* ] *Vulcania dona* Grævianus pro diverſa lectione.

v. 291. *Cœlamina novit* ] *norit* Bernegg. & octo aut decem alii. bene.

v. 294. *Diverſaſque urbes* ] *Diverſoſque orbes* pri. Bonon. ut ſtellas innuat.

v. 295. *Quæ non intelligit* ] *intelligat* quatuor. pro *munera belli* Bernegg. Juret. & alii quinque *munia*. nil mutem temere. apud Lucretium *fera mœnera militiai*. & *mœnera belli* non uno loco.

v. 299. *Vocas crimen* ] *vocat*. Cæſen. unus Regius, & unus meus. ut ad duces orationem convertat.

v. 303. *Haud timeam, ſi jam nequeam* ] *Haud timeo* meliores plerique. nonnulli etiam *ſi jam nequeo*. Forte,

*Haud timeo, ne grande queam defendere crimen.*

ut εἰρωνικῶς hæc dicantur.

v. 304. *Vlyſſis* ] *Vlyſſes* Cæſen. Puto *Vlyſſei*, vel *Vlyſſi*. ſic & infra,

— *regnum fallacis Vlyſſi.*

& lib. XIV. — *comes experientis Vlyſſi.*

— *& conjux timidis audacis Vlyſſi.*

Vide

Vide Notas ad Artem Amatoriam.

v. 308. *Palamedem* ] *Palameden* Bernegg. ſec. Pal. & uterque Erfurt. & alii decem.

v. 313. *Vulcania Lemnos* ] *tellus* duo Medicei. mox pro *crimen veſtrum* præter tertium Mediceum noſtri omnes *factum*. & recte.

v. 317. *Lenire dolores* ] *finire* multi veteres.

v. 320. *Cum ſit facit eſſe fidelem* ] *cum ſit ſatis* omnino reſcribendum cum plurimis membranis. niſi malis *cum ſit ſatis eſſe fideli*.

v. 322. *Morbiſque iraque furentem* ] *morbis* plerique caſtigatiores. *frementem* unus meus.

v. 323. *Aut aliquâ perducet callidus arte* ] *producet* pri. Moret. pri. Hamburg. pri. Erfurt. Cantabrig. Oxon. tert. Medic. pri. Gronov. & alii duodecim. *Producet è latebris ſuis*. Præterea ſcribendum *aliâ arte*. nam & eloquium ars eſt.

v. 332. *Utque tui mihi, ſic fiat* ] *ſit fiat* multi veteres. *mihi ſit, ſic ſit* unus Baſil. *mihi ſit, fiat*. Aut valde depravatus eſt hic verſus, aut adulterinus.

v. 333. *Te tamen aggrediar, mecumque reducere nitar.* ] *nec inultus ſpero relinquar* multi. nonnulli, *longe formidine pulſa*. ſex *ſollerti pectore fidus*. alii aliter. At ſec. Palat. pri. Vatic. tert. & quart. Medic. pri. Hamburg. pri. Erfurt. & ſex alii non agnoſcunt hunc verſum. In primo Palat. inter lineas erat ſcriptum *Te tamen aggrediar*, reliquis omiſſis. optime. Non enim dubito hunc & plures ab Ovidio verſus relictos imperfectos, quos ſcioli poſtea ſuppleverint, ut & apud Virgilium frequenter eſt factum. quid enim aliud ſibi vult immenſa lectionum diſcrepantia in poſteriori hemiſtichio?

v. 338. *Comparat Ajax* ] *comparet* duo. tert. Medic. prim. Hamburg. Cæſen. & quinque alii *Conferat*. ut reponantur hæc iis,

——— *& mecum confertur Ulyſſes?*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 341. *Cur hic metuit* ] *metuis* rectius plurimi veteres. & mox, *mœnia Troum* non *Troiæ* iidem. ut infra, *caſuraque mœnia Troum.*

v. 345. *Afferre per hoſtes* ] *efferre* multi. *ecferre* pri. Vatic. ſex *auferre.*

v. 351. *In illo* ] *in illis* unus Moret. lege, *pars & ſua laudis in illis.* vel *pars eſt ſua laudis & illi.*

v. 359. *Peteret moderatior* ] *peterent* Florent. S. Marci. & mox, *manus ſecundæ* idem. Forte,

*Quippe animæ fertes, tibi nec Mavorte ſecundæ.*

v. 362. *Quod eget moderamine noſtro* ] *noſtri* pri. Palat. nempe ingenii. quod placet.

v. 366. *Tantum ego te* ] *Tanto* multi veteres. Sed apud Maronem lib. XII.

*O præſtans animi juvenis, quantum ipſe feroci*
*Virtute exſuperas, tanto me impenſius æquum eſt*
*Conſulere.*

v. 371. *Proque tot annorum curis quas anxius egi.* ] Alii *quibus.* Scribe *quos egi.* videlicet tot annos. atque ita tres ſcripti. præterea in optimo Florent. *cura.*

v. 375. *Per ſpes nunc ſocias* ] *vos ſocias* unus Moreti. eleganter.

v. 379. *Si Troiæ fatis* ] Agnoſco alienam denuo manum in hoc verſu. Poſſet tamen *putatur* legi. Præcedens etiam verſus eſt ſuſpectus.

v. 383. *Tum patuit* ] *Re patuit* multi ex melioribus. libro III. ——— *Reque minas firmat.*
libro IX. ——— *ultima dicta*
*Re probat.*
Faſt. IV. ——— *tu noſtræ pignora vitæ*
*Re dabis.*
quod male mutarant lib. XIV. Met.

*Læſaque quid faciat, quid amans, quid fœmina diſces*
*Rebus, ait.*

v. 384. *Qui ferrum, igneſque* ] *ignemque* meliores. & pro *vicit* mox *vincit.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 387. *Poſcit Vlyſſes* ] *poſcet* multi veteres. *poſcat* Neapol. & tres alii.

v. 391. *Tum demum* ] *tum denique* pri. Moret. & alii quatuor. quomodo & alibi noſter locutus.

v. 401. *Vela dat* ] Perperam quidam præmittunt,

*Tranſierat tandem portu votoque potitus.*

v. 403. *Impoſitaque fero eſt* ] alii *Impoſita eſtque fero. Impoſita eſt fero* ſcribendum cum Cæſen. prim. Vatic. quart. Medic. & aliis non paucis.

v. 406. *Terruit auras* ] multi *aures*. nil muto. ſic lib. I. Faſtor.

——— *fragor æthera terruit ipſum.*

v. 410. *Tractiſque comis antiſtita Phœbi* ] alii *tractaque*. Thuan. prim. Moret. Cantabrig. Oxon. & duo alii. *tractata*. bene. Pacuvius apud Marium Victorinum,

*Agite, ite, volvite, rapite, comâ tractate per*
*Aſpera ſaxa & humum: ſcindite veſtem ocyus.*

Id ipſum ex ſuis codicibus etiam notavit ad Lucretium Giphanius. Ennius Annal. II. *tractatus per æquora campi. morſu ferarum tractari* apud Lucretium lib. III. Legebam olim *raptata comis*. ut lib. XII.

*Raptaturque comis per vim nova nupta prehenſis.*

v. 419. *Carbaſa mota* ] *tenſa* unus meus. Ep. Ariad.

*Vidi præcipiti carbaſa tenta noto.*

Val. Flaccus libro IV.

——— *placidi tendebant carbaſa venti.*

Virgil. Æn. III. *tendunt vela Noti*. & libro V.

——— *vela ſecundi*
*Intendunt Zephyri.*

v. 420. *Dant oſcula* ] *dantque* ex ſcriptis.

v. 424. *Prenſantem tumulos* ] *titulos* pro diverſa lectione Neapol. Vide notas lib. XI. v. 430.

v. 430. *Polymneſtoris* ] *Polymeſtoris* hic & infra vetuſtiores. recte. Πολυμήστωρ eſt etiam apud Euripidem



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

dem initio Hecubæ, ſecundâ ſyllabâ correptâ, atque ita ſcribe apud Propertium libro III. Eleg. XII.

—— *accepto Thracis Polymeſtoris auro.*

nam libri veteres *Polyneſtoris*. Tzetzæ quoque in Chiliadibus ter quaterve Πολυμήςωρ. ut & in Excerptis Rhetorum ab Allatio editis, & Servio lib. I. Æn. v. 666. lib. III. v. 6. & 49. ſic *Clytemeſtra* apud Auſonium pro *Clytemneſtra*, in Epitaphiis heroum,

*Vindicem adulterii cum Clytemeſtra necet.*

ita enim diſerte codex Voſſianus veterrimus. Livius Andronicus in Ægiſtho apud Nonium voce *juxtim*.

—— *in ſedes collocat ſe regias*

*Clytemeſtra juxtim. tertias natæ occupant.*

niſi Κλυταιμνήςρη pro Κλυταιμνήςρη ſit dictum.

v. 436. *Demiſit alumni* ] in aliis, *dimiſit*. ſed malo cum vetuſtiorum pleriſque *defigit*.

v. 438. *Exanimem ſcopulo* ] *è ſcopulo* cum melioribus.

v. 440. *Dum ventus mitior eſſet* ] ex iiſdem *amicior*. Triſt. lib. I. Eleg. IV.

*Si tamen hæc navis vento ferretur amico.*

v. 442. *Similiſque minanti* ] *minaci* unus Leid. & Zulich.

v. 456. *Utque ſuo vidit* ] meliores *Inque ſuo*.

v. 458. *Aut tu jugulo vel pectore telum* ] *at tu jugulo* rectius tres ſcripti cum uno Moreti.

v. 460. *Scilicet haud ulli ſervire Polyxena vellem* ] *ſervire ferrem* pro paterer, Urbin. prim. Reg. uterque Hamburg. Arondel. prim. Palat. prim. Vatican. Cantabrig. tert. Medic. aliique plurimi. bene. præterea *aut ferrem, aut placabitis* ſcribendum cum multis, non *haud ferrem ſervire*, ut Val. Flacco lib. II.

*Scis ſimile ut flammis ſimus genus. adde, cruentis*
*Quod patimur ſervire Dahis.*

ita ſcribe. perperam *patrium ſævire* circumfertur, cum *patrium ſervire* libri ſcripti agnoſcant. Paulo ante apud eundem repone,

*Atta-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Attamen hos aliis forſan ſolabere caſus*
*Tu thalamis.*

cum *hos tales* inſulſe legatur. ibidem ſcribendum,

*Non forma, non arte colûs, non laude pudoris*
*Par tibi.*

nam *fama* idem eſt quod *laus pudoris.* cæterum quod *patrium* pro *patimur* irrepſerat literis tranſpoſitis, idem error non ſemel alibi mihi deprehenſus apud eundem Valerium, ut libro IV.

*Tenditur ille ingens in humum pavor, arvaque late*
*Occupat.*

frigide hactenus legebatur *hominum pavor. Tenditur* pro extenditur. ſic noſtro Met. IV.

——— *ſerpens in longam tenditur alvum.*

apud eundem Valerium libro V. V. 463. locus eſt inſignis, ſed peſſime habitus vulgo,

*Poſt alii, quos præcipuo Titanius aulæ*
*Legit honore patres, motique ad prælia reges.*

vel *Titanias aula.* nunc *Titania tellus.* Sed finis exemplorum non eſſet. hæc interim in tranſcurſu.

V. 466. *Eſte procul* ] *Ite* S. Marci, Neap. Bernegg. & ſex alii.

V. 470. *Verba movent* ] *Vota* tres noſtri. idque in ſuo codice ex antiquis libris notarat Politianus.

V. 471. *Nunc captiva* ] *Non captiva* longe elegantius cum Neapol. Urbin. Cantabrig. prim. Palat. prim. Gronov. Arondel. & ſex aliis. *Nec captiva* fragmen. Boxhornii. Moveant vos preces meæ, non tanquam à captiva, ſed à regis filia, profectæ.

V. 487. *Ediderat* ] Scribe *Ediderας.* aliter libri.

V. 491. *Oſculaque ore tegit* ] *legit* ſec. Pal. Oxon. quart. Medic. & quinque alii. cum Naugerii codicibus. *egit*, duo. an *legere oſcula?* ut apud Virgil.

——— *extremo, ſi quis ſuper halitus errat*
*Ore legam.*

&

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

& *legere ore ſpiritum* Senecæ Hercule OEtæo. Poſſet & *terit* reſcribi. ſed vulgatum defendi poteſt, tanquam os opponat animæ fugienti. ſic lib. XII.

*——— oraque ad ora*

*Admovet; atque animæ fugienti obſiſtere tentat.*

*ore petit* Thuan. non male. duo alii *dedit*. unus regius *regit*.

V. 494. *Ultime matris*] *matri* Ambroſ. & unus Patavianus.

V. 495. *Videoque meum tua vulnera pectus*] *tuum mea vulnera vulnus* Bernegger. Polit. & octo alii. quod placet. quidam *meum tua vulnera vulnus*. alii *tuum mea vulnera pectus*, vel, *meum tua pectora vulnus*. ſed quia mox ſequitur, *Tu quoque vulnus habes*, puto ſcribendum hoc loco,

*——— videoque tuum mea funera funus.*

V. 496. *Et ne*] *En ne* Bernegg. & placet.

V. 504. *Tumulo quoque ſenſimus hoſtem*] Urbin. *tumulum*. & multi mox *cinis ipſe ſepultus* pro *ſepulti*. ſic infra,

*Inferiæque cadunt cineri cognata ſepulto*
*Corpora.*

ſed aliter Seneca hæc producit.

V. 507. *Sed finita tamen*] *Nec finita* Calandræ excerpta, Conſtantii Fanenſis codices, & ex noſtris unus Leidenſis. Malo tamen cum prim. Reg. & uno Medic. *Si finita tamen*. ut lib. X. Met.

*Si tamen hoc ſcelus eſt.*

V. 517. *Annoſa ſenectus*] *damnoſa* reponendum ex antiquis editionibus. ſic in Triſt. *forma damnoſa ſenectus*. pro *quid ferrea reſto*, ſec. Vatican. *quid ahenea*. Statius Theb. III.

*——— ſcopulos & ahena precando*
*Flectere corda paro.*

V. 518. *Quo di crudeles niſi uti*] *niſi quo* S. Marci, Neapol. Bernegg. Polit. multique alii. Multi etiam

ex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ex melioribus *Quid Dî*. ſcribendum forte cum primo Vatican. priore Twiſdenio, & duobus Medic.

*Quid dî crudeles, niſi quo nova funera cernam?*

v. 532. *Sparſos immiti ſanguine vultus* ] *inſonti ſanguine* unus meus. alius *ſtillanti*. pro *procedit* mox vetuſtiores plerique *proceſſit*. & *laniata* pro *lacerata comas* pri. Baſil. atque alii quatuor.

v. 541. *Adverſa figit terra*] *adverſa terra* S. Marci, unus Thuan. & unus meus. mox pro *ſuſtollit* Oxon. *intendit*.

v. 554. *Prædæque aſſuetus amore* ] *amori* ſcribendum. vel, quod nihilo ſit deterius, *allectus amore*.

v. 560. *Atque ita correpto captivarum agmina matrum Invocat* ] *correptum* Bernegger. à manu prima, & pro diverſâ lectione prim. Gronov. *correpta* Neapol. Arondel. & tert. Medic. pro *agmina* prim. ſec. Vatican. & ſeptem alii *agmine*. *Involat* prim. Vatican. Calandr. Thuan. & alii ſex. Scribe cum primo Moreti,

*Atque ita correptum captivarum agmine matrum*
*Involat.*

ſic *irruere* ſupra lib. XII. cum quarto caſu habuimus. Lucanus libro VI.

—— *quos Cæſaris involet artus.*

*correptum* ut in Phædra,

*Atque ita correptum lacerat injuſta nece.*

v. 562. *Expellitque genis oculos*] ita & Florent. S. Marci. *Expilatque* prim. ſec. Palat. prim. Vatican. Oxon. Cantabrig. tert. quart. Medic. uterque Erfurt. uterque Hamburg. prim. Moret. aliique plurimi. *Extraxitque* prim. Gronov. prim. Thuan. & decem alii. *Exſpoliatque* quatuor cum Bernegger. unus Reg. *Expilatque genas oculis*. Scribe,

*Exſpoliatque genas oculis.*

quomodo excerpta Jureti, & pro diverſa lectione Arondelianus. ſupra lib. XII.

armis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

—— *armis ſpoliare jacentem.*

*exſpoliare* veteres dixiſſe liquet ex Quadrigario, qui *agrum Campanum exſpoliabatur* dixit. Vide Nonium in *Spolio.*

v. 564. *Facit ira valentem* ] *nocentem* plurimi veteres. at tert. Medic. & multi alii, *potentem* recte. Adeantur Notæ Amor. II. Eleg. II.

v. 589. *Diva tamen veni, non ut delubra dieſque* ] *venio* meliores. pro *dieſque* prim. Moret. *decuſque.* prim. Erfurt. prim. Gronov. tert. Medic. & quatuor alii *boveſque.* Forte *popaſque ſacrificos.* quæ vox etiam Avieno Fab. XXXVI. reddatur,

*Mox vitulum ſacris innexum reſpicit aris,*
*Admoto & cultro cominus ire popam.*

qui locus vulgo eſt inquinatiſſimus etiam in ſcriptis, quotquot vidi, codicibus. Propertius libro IV. Eleg. III.

*Succinctique calent ad nova ſacra popæ.*

*deiſque ſacrificis* Florent. S. Marci.

v. 597. *Sic Di voluiſtis* ] *Sic vos* S. Marci, Neapol. ſec. Palat. Oxon. & decem alii ex melioribus.

v. 605. *Denſatur* ] *Denſetur* S. Marci, Neapol. prim. Palat. & tres alii. bene. de eo verbo ad Claudianum. mox pro *animum* rectius *animam* multi veteres. & *calorem* pro *colorem* ſec. Palat. Oxon. & quinque alii.

v. 611. *Ter plangor* ] *clangor* prim. Moret. ſec. Palat. quart. Medic. Oxon. & alii quindecim. rectius. pro *ſeducunt caſtra* prim. Palat. prim. Vatican. Cantabrig. prim. Baſil. & ſeptem alii, cum Arondel. *ſuccedunt aſtra.* etiam bene. pari modo *ſubire tectis* & *ſubire tecta* dicebant. ſic apud Val. Flaccum lib. II. ſcribendum,

*Non ſimiles jam ferre choros (ſemel orgia fallunt)*
*Audet, non patrios furtim ſuccedere ſaltus.*

perperam *furtis accedere* nunc circumfertur. nec melius

lius Carrionis liber *buſtis accendere.* poſtea dicturus eſt, *vox accidit aures Flebile ſuccedens.* Virgilius libro III. v. 541.

*Sed tamen iidem olim currum ſuccedere ſueti*
*Quadrupedes.*

ſic vetuſtus codex Bibliothecæ Leidenſis, apud eundem libro VII. v. 161. cum *muroque ſubibant* nunc legatur, exemplaria non pauca vetuſta *muros* agnoſcunt. Silius libro x.

——— *properemus, ut hoſtis*
*Nequicquam armatos auſit ſuccedere muros.*

tres cum primo Reg. *ſecernunt caſtra.*

v. 619. *Parentali moriturae morte rebellant* ] *periturae* tres ſcripti. *more* in plurimis. Sed ſcribe *parentali Marte.* alludit ad gladiatores in funeribus patriciis exhiberi ſolitos.

v. 623. *Non tamen* ] *Nec* meliores.

v. 626. *Eligit illam* ] *unam* Thuan. prim. Moret. Neapol. Gronov. pri. Baſil. & duo alii.

v. 628. *Sceleratáque littora* ] vetuſtiores *limina.* mox *ſociis comitatibus* Oxon. & duo alii. non *comitantibus.*

v. 633. *Rite colebatur* ] *colebantur* cum ſec. Vatic. & aliis quatuor.

v. 634. *Delubraque nota* ] *vota* cum prim. Bonon. & quatuor aliis. de quo dictum lib. VIII. v. 152. *aedem votivam* dixit Horat. lib. II. Od. XVII.

v. 637. *Caeſarumque boum* ] *Caeſorumque* meliores.

v. 638. *Poſitiſque tapetibus altis* ] *poſitique* cum Barberin. & uno meo. ut Ep. Herus,

*Ponuntur medio cur mea membra toro?*

v. 647. *Quod enim eſt mihi filius abſens Auxilium?* ] *quid enim* nonnulli. Lege cum Oxonienſ. *quid enim auxilii.*

v. 649. *Pro patre locumque & regna tenentem* ] Numeri ſatis evincunt nihil hic Naſonianum eſſe. Scribe,

be, *locos & regna tenentem.* ut apud Val. Flaccum libro v.

*Victorque domos & regna tenebit.*

exaratum erat *loquos.* hinc natus eſt error. ejus ſcripturæ veſtigia in membranis nonnullis etiamnum exſtant. Poſſet & legi, *loci jam regna tenentem*, vel *ſceptra.* ut libro VII. ſupra,

*Sceptra loci rerumque capit moderamen Erechtheus.*

nam *locum quo regna* prim. Gronov. *locumque in regna* alius. *locum & regna* duo. frag. Boxhornii, *qui parte locum qui regna tenetque.* vel, *pro parte locus me regna tenente.* multi *pro parte.* Florent. S. Marci, *quod patre locum quod regna teneret.* Bernegger. *locus quo regna tenente.* quomodo & Arondel. pro diverſa lectione, tres *tenenti.*

v. 651. *Fœmineæ ſtirpi* ] *ſorti* prim. Baſil. Arondel. & duo alii pro diverſâ lectione. bene. libro VI.

*Quattuor ille quidem juvenes, totidemque crearat*
*Fœmineæ ſortis.*

libro IX. de fœminis,

——— *oneroſior altera ſors eſt,*
*Et vires Natura negat.*

v. 559. *Argolicam gentem* ] *claſſem* meliores.

v. 661. *Et totidem natis* ] Ita & ſcripti. Puto,

*Natabuſque Andros totidem fraterna petita eſt.*

etſi aliter Priſcianus. ſed & ille *deabus* & *potita* mendoſe citat.

v. 664. *Conſortia corpora pœnæ Dedidit & timido poſſes* ] *pectora* multi ex melioribus. *Dedit & timido* Neapol. & duo alii. Scribe, *Dedit, & ut timido poſſis:* cum altero Erfurt. uno meo, & Græviano. *poſſis* etiam multi veteres. *Dedit*, à Dedo.

v. 672. *Dicere poſſum* ] *poſſim* unus Voſſii & Sixii.

v. 674. *In volucres* ] *volucrem* cum ſec. Pal. Oxon. quart. Medic. & tribus aliis.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 681. *Craterem Æneæ*] *Crateram* multi. quod arripere Giſanius in Indice Lucretiano non debuit. *Cratera* probe Neap. Urbin. & quinque alii. Ex Virgilii v. hæc & ſequentia eſt mutuatus,

*Ipſius Anchiſæ longævi hoc munus habeto*
*Cratera impreſſum ſignis: quem Thracius olim*
*Anchiſæ genitori in magno munere Ciſſeus*
*Ferre ſui dederat monumentum & pignus amoris.*

ut in Faſtor. v.

*Cratera Iliacis thuraque pone focis.*

idem Virgilius lib. IX. *Cratera antiquum* dixit.

v. 682. *Ab Aoniis oris*] *Hæmoniis* nonnulli. *Oniis* fragmen. Boxhorn. *Oonius* tert. Medic. *Adoniu* quartus. *Ioniis* S. Marci, Neapol. Urbin. Bernegger. pri. Vatican. & tres alii. alii aliter. pro *Iſmenius* unus meus *Ymeneius*. *Imeneius* in Græviano. Forte *Minyeius*. mox pro *Myleus* ſcripti propemodum omnes *Nileus*. Puto *Nileos*. nempe filius.

v. 690. *Arbor*] *arbos* Thuan. & multi alii. mox pro *lambunt ſaxa* S. Marci, Neapol. Thuan. Bernegg. Oxon. prim. Gronov. ſec. Palat. tert. Medic. aliique complures. ſic in Faſtis, *Rode caper vitem*.

v. 692. *Natas ab Orione*] Tolle τὸ *ab* cum uno Gronovii. multi *ab origine*. poſtea *dimiſſo telo* non *demiſſo* nonnulli.

v. 699. *Nominat*] malim *Nominet*.

v. 700. *Signis fulgentibus ære*] *exſtantibus* duo Baſil. & unus Moreti. ut lib. XI.

*Forte fuit juxta ſignis exſtantibus aſper*
*Antiquus crater.*

v. 706. *Cretam tenuere*] *Creten* unus Bonon. unus Voſſ. *Cretem*.

v. 707. *Ferre diu nequiere luem*] ita Florent. S. Marci. In reliquis omnibus *Jovem*. Jovem pro aëre paſſim à poëtis dici quis neſcit? hic autem argute noſter, cum Creta ſit natale ſolum Jovis. apud Virgil. lib. III.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

lib. III. Æneas de adventu ſuo in Cretam,

*Irruimus ferro, & divos ipſumque vocamus*
*In prædam partemque Jovem.*

Silius lib. II. de Mopſo Cretenſi, qui procul à patriâ occidebatur,

*Deſertum per vota Jovem non grata vocabat.*

Nihil illic Dauſqueius vidit.

v. 708. *Optant contingere portus*] ſex *aptant*. *properant* puto.

v. 711. *Ithacamque Samumque*] *Samonque* veteres plerique. ſed *Samenque* verius eſt. dixi Remed. Amor. v. 268. *Ithacanque* unus Medic.

v. 713. *Prætereunt vecti*] *Præter erant vecti* meliores magna ex parte. at Mediceus chartaceus, *Propter erant vecti.*

v. 714. *Ambraciam*] *Ambracian* pri. Vatic.

v. 718. *Impia ſubjectus fugere incendia pennis*] *Inita* S. Marci & tert. Bonon. Lege *Irrita*. ut lib. XIV.

*Irrita ſacrilega jactas incendia dextrâ.*

malo etiam *ſubvectus pennis*. quanquam aliter libri.

v. 721. *Tenetur*] *tenentur* unus Medic.

v. 724. *Tribus hæc excurrit in æquora linguis*] *pennis* S. Marci, Neapol. & tert. Bonon. prim. Bonon. *pinnis*, male. Lucan. de Brunduſio libro II.

*Hic latus anguſtum jam ſe cogentis in arctum*
*Heſperiæ tenuem producit in æquora linguam.*

Lege *trinis excurrit in æquora linguis*. τὸ *hæc* inepti gloſſatoris eſt figmentum. lib. IV. Faſt. de Sicilia,

*Luſtrarat terræ cornua trina ſuæ.*

ita & ibi ſcribendum, ut ſuo loco monebitur. Feſtus Avienus Orbis deſcriptione de Sicilia,

*Hæc autem trinis laterum procurſibus adſtat,*
*Ternaque cæruleis longe juga porrigit undis.*

v. 725. *Eſt verſa Pachynos ad Auſtros*] *obverſa* repone ex duobus Thuan. & aliis quinque. Quod verbum Naſoni familiare. ut lib. V. Faſtor.

Pelion

*Pelion Hæmoniæ mons eſt obverſus in Auſtros.*

*eſt verſa* in nonnullis. Florent. S. Marci, aliique ſeptem *everſa.*

v. 726. *Ad Arctos ſpectat* ] *& Arctos* fragmen. Moreti. Puto *at Arctos.* atque ita prim. Erfurt. pro *Boreamque* meliores *Boreanque. Arcton expertem* Oxon. & quinque alii. etiam bene.

v. 730. *Hanc ſubeunt Teucri* ] *Hac* S. Marci, Neapol. prim. Erfurt. & quidam alii. *Huc* Bernegger. Thuan. ſec. Palat. Oxon. prim. Baſil. aliique decem. *Hunc* ſeptem. quatuor *Hic.* tres *Hæc.* pro *& remis, remis* plerique. duo Mureti *remiſque.* paulo ante pro *Zanclæa potitur arena*, liber S. Marci, *Zanclæam patitur arenam.* an *potitur arenam.* ut Faſtor. II. *potiturque cupitam.* ita enim Naſonem ſcripſiſſe contendit Priſcianus. libro Metam. XI. ut Spirenſis codex,

*Et Methymnææ potiuntur littora Lesbi.*

v. 731. *Infeſtant* ] *Infeſtat* ex caſtigatioribus multi. pro *raptas carinas* unus Baſil. *ſorptas.*

v. 738. *Cui dum* ] plerique vetuſtiores, excepto Florentino S. Marci, *Quam dum.* & mox *repetens ſuſpiria*, non *referens.*

v. 741. *Potes his impune negare* ] *negari* in nonnullis.

v. 744. *Non niſi per luctus* ] Scribe *fluctus.* atque ita pro diverſâ lectione prim. Baſil.

v. 748. *Neve tui cauſam* ] Florent. S. Marci, & tert. Bononienſis,

*Neve tuæ cauſam tege, ſi ſum fida, ſorori.*

v. 749. *Crateïde natam eſt* ] *Gratheide* vetuſtiores. Lege *Crataide* Virgilius in Ciri de Scylla,

——— *ſive Cratais,*

*Sive illam monſtro genuit Perſæa biformi.*

Homerus quoque Odyſſ. M. Κράταιϊν μητέρα τῆς Σκύλλης dixit. alii Hecaten ejus matrem volunt. quam cum

cum Crataïde confundit Apollonius lib. IV. Argon. de Scylla,

—— τὴν Φτέκε ὄρκυς

Νυκτίπολος Ἑκάτη, τὴν τε κλείουσι Κραταΐιν.

Heſychio, Κράταιϊς, κύριον ὄνομα τῆς μητρὸς τῆς Σκύλλης. Plinio lib. III. cap. V. *Cratais fluvius, mater (ut dixere) Scyllæ.* quæ pene totidem verbis apud Solinum & Martianum Capellam habes, niſi quod apud hunc *pater Scyllæ* mendoſe legitur, apud illum male *Crateis.* apud Hyginum Fab. CXCIX. mendoſe etiam *Scylla Cratetis filia* dicitur, pro *Crataidis.* male etiam apud Servium ad Eclog. VI. *Cretheïdos filia* & Æn. III. v.420. *Creticis filia.* alii alia de matre Scyllæ prodiderunt.

v. 750. *Nymphâque Simethide*] Scribe *Symæthide.* ita apud Virgilium in longe vetuſtiſſimo codice lib. IX. *Symæthia circum Flumina* ſcribebatur. neque aliter legendum Faſt. IV.

*Quaque Symæthêas accipit æquor aquas.*

& hoc libro infra, *Symæthius heros.* Σύμαιθος Græcis eſt. ita Thucydides, Scylax, Strabo, Athenæus, alii. apud quosdam tamen Σύμηθος. mox *nullà cum fine* S. Marci, pro *nullo.*

v. 757. *Fuerit præſtantior* ] *præſentior* Neapol. bene. Florent. S. Marci, *præſentius.* proxime verum. libro V.

—— *tanta eſt præſentia veri.*

Epiſt. Paridis,

*O decus, ô præſens geminorum gloria fratrum.*

v. 758. *Par utrumque* ] *utrimque* prim. Bonon. & unus meus.

v. 767. *In aqua* ] *in aquam* vetuſtiores plerique.

v. 770. *Siculum in æquor* ] *Siculam ad Ætnam* decem. *Siculam ad Ætnen* S. Marci.

v. 771. *Telemus Eurymedes*] *Eurymides.* Homero, Τήλεμος Εὐρυμίδης. atque ita in Ibide noſter. ubi

pari

pari modo peccabatur. Hygino Fab. CXXV. & CXXVIII. *Telemus Eurymi filius.*

V. 780. *Mediuſque reſedit* ] *medioſque per æſtus* Florent. S. Marci, non male. *medioque reſedit* Bernegger. quart. Medic. Arondel. & multi alii. at Virgil. Georg. IV. *Conſedit ſcopulo medius. Hunc aſcendit* pro *Huc* Neapol. Urbin. & alii decem.

V. 788. *Auditaque verba notavi* ] *mente notavi* Thuan. ſec. Palat. quart. Medic. Oxon. pri. Gronov. & complures alii. Faſtor. V.

——— *ſilent aliæ, dictaque mente notant.*

V. 793. *Æſtivâ gratior umbrâ* ] *aura* Arondel. & quinque alii. ſed ſequitur,

——— *volucrique fugacior aurâ.*

V. 805. *Si poſſem demere vellem* ] *vellem tibi demere poſſem* S. Marci, prim. Gronov. aliique deni recte. quo alludunt non pauciores, in quibus *poſſe.* nonnulli, *vellem ſi demere poſſem.*

V. 823. *Poſſem tibi dicere* ] *poſſim* ex melioribus.

V. 826. *Ut vix circueant* ] *ſuſtineant* quinque ſcripti, & nonnullæ editiones. quod placet. duo *contineant.* poſſet tamen & *circuagant* legi, quo verbo Horatius eſt uſus.

V. 832. *capræque* ] *caperque* veteres plerique.

V. 835. *Vix ut dignoſcere poſſis* ] *poſſint* præceſſerat. *ut vix* quinque. Forte *& vix dignoſcere quos ſit.* de quo Græciſmo in ſcriptis Naſonianis pluribus alibi actum.

V. 838. *Exere ponto* ] *exime* S. Marci.

V. 840. *Liquidaque in imagine vidi* ] *in margine* Neapol. Arondel. pri. Hamburg. & alii complures. unus Voſſ. *è margine.*

V. 847. *Turpis ſine frondibus arbor* ] *arbos* meliores. *turpe ſine* Genev. Puto,

——— *turpe eſt ſine frondibus arbos,*
*Turpe & equus.*

notum illud ex Amoribus,

*Turpe ſenex miles, turpe ſenilis amor.*

ita paſſim terſiſſimi ſcriptores.

v. 853. *Solis tamen unicus orbis*] *Soli* Neap. Thuan. & multi alii. rectius.

v. 858. *Nereite veneror*] malim *vereor* cum prim. & ſec. Palat. Oxon. quart. Medic. utroque Erfurt. Arondel. & multis aliis. hoc eſt metuo. ſic noſter ſæpe paulo ante *cælos ſperno* pro *cælum* Cantabrigenſis.

v. 863. *Quod nollem*] unus meus *nolem*. Lege *nolim*.

v. 866. *Si ſe tibi miſceat*] imo *ſic ſe tibi miſceat*. per parentheſin. quod cum Florentino S. Marci, pri. Vatican. Cantabrig. alii multi agnoſcunt.

v. 868. *Viribus Ætnam*] ita & veteres. niſi quod unus Barberin. *ignibus*. Scribe *rupibus*. lib. XIV.

*Deſertum quondam mediis qui rupibus Ætna*
*Noſcit Achameniden.*

v. 875. *Ultima ſit faciam*] *fatiam* prim. Palat. Bernegger. & prim. Strozzæ. at Florent. S. Marci *facta*. Scribe *faxo*. quod minantis eſt paſſim apud optimos quoſque ſcriptores. Noſter ipſe libro III. Met. *Fallat eam faxo*. lib. XII. *Det mihi ſe faxo*. In Ibide, ut quidem ex veſtigiis ſcriptorum codicum cenſeo eſſe reponendum,

*Hæc tibi natali faxo Janique Kalendis*
*Non mentituro quilibet ore legat.*

Plurima ex aliis auctoribus exempla ſunt in promtu. mox *Veneri concordia* pro *Veneris* ſec. Palat. paulo ante, ut & infra, *Acin* pro *Acim* vetuſtiores. & paulo poſt *Ætne* pro *Ætna*.

v. 880. *Et fer opem Galatea precor*] *Galatea mihi* venuſte Rottendorph. mox *advertite regnis* pri. Ambroſ. pro *admittite*. dictum lib. IX. v. 54.

v. 890. *Tum moles tacta dehiſcit*] *fracta* Thuan. pri.

prim. Vatican. prim. Moret. & quindecim alii. in Arondel. & tribus præterea *jacta.* utrumque bene. ſic *jactis in altum molibus*, quod ſæpe apud ſcriptores Romanos occurrit. *jactas ſilvas* libro XII. dixit. in nonnullis *tracta*, *facta*, *tanta*, *tecta*, *cuncta*, *certa*, *acta.*

V. 894. *Flexis nova cornua cannis*] *flexa canna* Arondel. *nexis* unus Medic. alius *fexis. fletis* Cantabrig. lege *plexis cannis.* ſic *plectere coronam.*

V. 896. *Acis erat, & ſic quoque erat tamen Acis*] *Acis erat, quod ſic quoque erat.* S. Marci, & Thuan. *ſic quicquid erat* Cantabrig. Oxon. prim. Moret. aliique multi. *ſed quicquid erat*, nonnulli. *ſic & quoque erat* quart. Medic. & ſex alii. *ſed ſic quoque erat* ſeptem. quod ſequor. Locus tamen de mendo ſuſpectus.

V. 904. *Fretum ſcindens*] malo *findens* ex duobus. in Florent. S. Marci & tert. Bonon. *freto ſtridens.* unus Medic. & unus Reg. *fretum ſtridens.* an *fretum ſtringens?* ut libro XI.

*Stringebat ſummas ales miſerabilis undas.*

libro IV.

*Æquora deſtringunt ſumtis Iſmenides alis.*

V. 906. *Viſaque cupidine virginis ardet*] *hæret*, S. Marci, Neapol. Urbin. ſec. Palat. Oxon. & ſex alii ex melioribus. prim. Vatican. prim. Palat. Cantabrig. pri. Erfurt. & alii decem. *ardens.* & verſu proximo *Hac quacunque.* ſed tum, *Ut quacunque videt.* ſit ſcribendum Urbin. *Hic* cum decem aliis. pri. Reg. *His.*

V. 910. *Collectus in unum*] S. Marci, aliique ex melioribus complures, *conjectus. conjunctus* Thuan. unus meus, *collatus.* an *cuneatus.*

*Prominet in pontum cuneatus acumine longo*
*Collis*, ſupra dixerat.

V. 911. *Longa ſub arboribus*] *ſine arboribus* Oxon. & tres alii. ut libro VIII.

——— *ſterilis ſine fruge ſine arbore tellus.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 916. *Senſit* ] *Sentit* nonnulli. pro *nec ſum* meliores *non ſum*, & deinde *Sum Deus*, non *Sed.*

v. 918. *In æquore Triton* ] *æquora* cum tertio Mediceo & Rottendorph. dictum Amor. lib. I. Eleg. I. *aut Triton* quatuor libri cum editionibus nonnullis. bene. vulgo *& Triton.* & tum lege *Athamantiadeſve.*

v. 921. *Tantum excreebar* ] *jam tum* ex caſtigatioribus magno numero.

v. 922. *Ducebam ducentia retia piſces* ] *capientia retia* prim. Vatican. à manu ſecunda, & duo Moreti dubito. utroque loco pro trahere ſumitur. Martial.

*Nunc piſcem tremulâ ſalientem ducere ſetâ.*

v. 928. *Non apis inde tulit collectos ſedula flores* ] multi ex præſtantioribus *collectos ſemine flores.* ſed perperam. Vulgatam ſcripturam agnoſcit Priſcianus libro VI. Tibullus libro II. Eleg. I.

*Rure levis verno flores apis ingerit alveo,*
*Compleat ut dulci ſedula melle favos.*

v. 930. *Ego primus in illo Ceſpite conſedi* ] Puto *ego pronus.* aliter tamen libri.

v. 937. *Et motare latus* ] τὸ *motare* non placet, eſt enim idem quod *moveri.* idque præceſſerat. Certe Florent. S. Marci, Neap. tert. & quart. Medic. Oxon. prim. Moret. Arond. & duodecim alii, *mutare.* nihil verius. Virgilius libro III. de Encelado,

*Et quoties feſſum mutet latus, intremere omnem*
*Murmure Trinacriam.*

nimirum fama eſt. Ita longe optimus & vetuſtiſſimus Mediceus. quomodo etiam Donatus videtur legiſſe, etſi Servius pro vulgata ſcriptura pugnet. neque aliter agnovit Statius, apud quem *tentat Enceladus mutare latus.* pari modo etiam locutus Seneca libro de Tranquillitate animi cap. II. ſic *mutare brachia* Propertio libro II. Eleg. XV.

*Quam*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Quam multo amplexu mutamus brachia!*

cæterum à mutando latere illud quoque Maronis tractum videtur libro v. Æneid.

*Nunc huc ingentes, nunc illuc pectore curas*
*Mutabat verſans, Siculisne reſideret arvis,*
*Oblitus fatorum, Italaſne capeſſeret oras.*

v. 940. *Dubiuſque diu quæ cauſa*] τὸ *diu* non placet. *dubitoque* & *cauſamque* plurimi ex vetuſtioribus. *dubiuſque fui* Neapol. & decem alii. duo *dubitoque prius*. unus Moreti *ſimul*. Forte,

*Obſtupui, ſubitaque rei quæ cauſa requiro.*

vel, —— *dubiuſque, fugæ quæ cauſa requiro.*

v. 941. *Hæc aliquis*] caſtigatiores *hoc*.

v. 942. *Quæ tamen has, inquam*] primus Strozzæ & quinque alii,

*Quas tamen hæc, inquam.*

v. 947. *Nec potui reſtare diu*] *reſtare loco*, tert. Medic. quod placet. mox *ſub æquora* non *æquore* caſtigatiores.

v. 954. *Lapſi de partibus amnes*] *de fontibus* tres ſcripti. probe. duo *montibus*. pro *vertuntur* unus Leidenſis *verguntur*. Puto, *Motaque verguntur*. vel *Potaque*. De vergendi verbo dixi Pont. I. Eleg. IX. v. 54.

v. 956. *Hactenus acta tibi*] tollendum eſſe opinor hunc & proxime ſequentem verſum, & pro *Quæ poſtquam rediit*, reponendum, *Utque animus rediit*. vide Notas ad Epiſt. VI. v. 31. niſi fortaſſe mavis, *Mox, ubi mens rediit*. ut lib. VI.

*Mox ubi mens rediit, paſſos laniata capillos.*

ſupra τὸ *Utque* vel *ubi* ſcriptum erat *poſtquam* pro interpretatione. hinc poſtea factum, *Quæ poſtquam*, inſertis duobus verſibus valde frigidis ac jejunis. qui in pleriſque vetuſtiorum non hoc loco, ſed paulo poſt, ante verſum, *Hanc ego tum primum* leguntur. iidem codices pro *Quæ poſtquam rediit* agnoſcunt,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Quæ poſtquam redeunt*. vel *reddunt*. mendoſe, ad æquora referentes. Scribe igitur,

*Totaque vertuntur ſupra caput æquora noſtrum.*
*Utque animus rediit, alium me corpore toto,*
*Ac fueram nuper, nec eundem mente recepi.*

omiſſis duobus verſibus.

v. 960. *Hanc ego tum primum viridi ferrugine*] *viridem* plerique veteres. Lego,

*Hac viridem ferrugine barbam,*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# NICOLAI HEINSII D.F.

# NOTÆ

## IN LIBRUM XIV METAMORPHOSEON.

1. *Ætnam*] hic denuo *Ætnen* S. Marci, ut & Thuaneus optimi. *injectam* pro *ingeſtam* quoque veteres plerique. Val. Flaccus lib. II. de Typhœo,

——— *omnis anhelat*
*Trinacria, injectam feſſo dum pectore molem*
*Commovet experiens.*

& mox *bubus* pro *bobus* meliores. & *Naviſragum fretum.*

v. 7. *Tenet confinia terræ*] ita libri omnes. Scribe nihilominus *terit confinia.* noſter ipſe libro XV. de Italia & Sicilia,

——— *confinia pontus*
*Abſtulit, & media tellurem reppulit undâ.*

ſic *radere confinia* Feſtus Avienus de freto Gaditano,

*Vel celſo dimiſſa jugo confinia radit.*

v. 8. *Tyrrhena per æquora vectus*] *lapſus* prim. Palat. prim. Vatican. prim. Baſil. prim. Reg. prim. Erfurt. Arondel. Cantabrig. & multi alii. quod rectius.

v. 15. *Qui ſum mutatus*] *qui ſim* ſcribendum. ita noſter amat loqui. aliter vetuſti libri.

v. 20. *At tu ſive aliquod regnum eſt in carmine*] *aliquid* Cantabrig. ſec. Palat. & quinque alii. *aliquod regni* Florent. S. Marci, Zulich. pro diverſa lectione *aliquid regni.* Scribe,

*At tibi ſive aliquid regni eſt in carmine.*
ut, *Forſitan in teneris tantum mea regna coronis*
*Eſſe putes.*

v. 21. *Sive expugnantior herba eſt* ] *expugnatior* S. Marci, prim. Palat. Bernegger. aliique ex melioribus non pauci. Scribe *expugnacior*. dictum Amor. lib. II. Eleg. VI. v. 23.

v. 24. *Fineque nil opus eſt* ] *Fine opus eſt nullo* multi. S. Marci, & unus Bonon. *Et neque nil opus eſt.* multi etiam *Hoc mihi nil opus eſt.* duo *ſic mihi.* alii *Fine nihil opus eſt. Fineque opus nullo.* Thuan. *Sive opus eſt nullo.* Forte, *Hac ope nil opus eſt.*

v. 30. *Dignus eras: ultro poteras certeque rogari* ] *certoque* prim. Palat. Cantabrig. Urbin. & ſex alii. *certeque* fragmen. Boxhornii. *certoque rigori* prim. Palat. à manu prima. *poteras ultro* prim. Moret. *certe poteraſque* pri. Erfurt. & tres alii. *certeque potes* alter Moreti. *Dignus eras certe poteras ultroque* unus Baſil. ſcripſerat Naſo, ni fallor,

*Dignus eras, poteraſque ultro (mihi crede) rogari:*
*Et ſi ſpem dederis (mihi crede) rogaberis ultro.*

v. 32. *Ne dubites adſitque tua fiducia formæ* ] *Neu dubites* meliores. recte. *abſitque* etiam Thuan. prim. Erfurt. prim. Moret. & ſeptem alii; nonnulli *aſſitque.* Lege *Neu dubites, abſit ve.*

v. 34. *Tantum quoque gramine poſſim* ] Scribe *tantum cum gramine poſſim.* nam Sprotianus, *quantum cum.*

v. 36. *Vnoque duas ulciſcere facto* ] Putem *pacto* pactum nuptiale intelligit. Vide Notas libro VII. v. 701.

v. 43. *Pabula ſuccis* ] *gramina* plerique. nonnulli tamen *pabula.* quod non auſim mutare, etſi minime ignoro, *gramina* & *carmina* paſſim apud poëtas conjungi, quoties de rebus magicis agitur. Noſter tamen Rem. Am.

Vide-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Viderit, Hæmoniæ ſi quis mala pabula terræ*
*Et magicas artes poſſe juvare putat.*

*pabula campi* in Ibide quoque dixit. pro *gramina* Berneggerianus hoc loco *pocula* vel *pabula.* τὸ *quoque* omittitur in tertio Medic. & aliis quinque.

v. 47. *Oppoſitumque petens* ] *Oppoſitamque* duo Bonon. ſic *Ilion* in fœminino genere paſſim.

v. 48. *Ferventeſque æſtibus undas* ] *ferventes* recte plerique vetuſtiores. cujuſmodi appoſitiones paſſim apud noſtrum occurrunt. Lucan. v.

*Nymphæumque tenent nudas Aquilonibus undas.*

v. 55. *Portentificiſque venenis* ] *portentiferiſque* malo cum ſec. Palat. Oxon. & ſex aliis. ſic *monſtriferum, horriferum,* & ſimilia apud noſtrum.

v. 56. *Hic preſſos latices radice nocenti* ] *fuſis latices* S. Marci, *fuſos* tert. Bonon. & alter Hamburg. & editiones nonnullæ. *ſparſos* prim. Hamburg. & prim. Gronov. *latices preſſa* unus Baſil. pro *hic*, unus Gronov. & tres *hinc. huc* prim. Moret. & prim. Bonon. *hac* Thyſ. Puto *huic.*

v. 57. *Et obſcurum* ] *obſcura* Urbin. & duo alii.

v. 64. *Quos fugit* ] *quas* duo veteres. dictum lib. III. mox *Et partes quærens* non *corpus* tres ſcripti.

v. 66. *Statque canum rabies* ] *Stantque* prim. Gronov. Latet mendum. Forte, *Statque canum rabie.* hoc eſt inferiores partes, femora nempe, crura & pedes in canum rabiem mutantur. poſtea pro *coërcet,* Cantabrig. & unus Voſſ. *coërcent. cohæret* unus Patav. & Juret. Scribe *cohærent.* atque ita alter Hamburg. Noſter ipſe Amor. lib. I. Eleg. IV.

*Nec mihi ſilva domus: nec equo mea membra cohærent.*

v. 71. *Spoliavit Ulyſſem* ] *Ulyſſen* meliores.

v. 75. *Hunc ubi* ] *Hanc* ex melioribus.

v. 83. *Ad ſedes Erycis* ] *ſedemque* S. Marci, quatuor alii. unus *ſedeſque.*

v. 87. *Acheloïdueque* ] ſcribe *Acheloïadumque*, ne peccetur in leges metricas.

v. 89. *Inarimen* ] *Inque arimen* tert. Mediceus.

v. 95. *Nareſque à fronte remiſſas* ] *reſimas* Salmaſius ad Solinum. recte. nam pri. Baſil. & ſex alii *revulſas*. alii quatuor *retuſas*. *reſimus* ut *repandus* & *reduncus* alibi apud noſtrum. *reſimu*, ἀνάσιμος. qua voce Varro lib. II. cap. IX. R R. Columella lib. VI. cap. I. Plinius, Palladius lib. IV. cap. XI. Solinus ſunt uſi. etiam Arnobius lib. III. In altero Twiſdenio interlinearis gloſſa exſtabat *remiſſas*, id eſt *recurvas*. Unde apparet *reſimas* olim fuiſſe lectum.

v. 100. *Reliquit* ] prim. Palat. & tres alii *relinquit*.

v. 103. *Et loca fœta paluſtribus undis* ] *ulvis* prim. Gronov. Noricus, & tres alii. quomodo & Bernegger. pro diverſa lectione. & Berſmanni codex. In Ibide,

*Protinus Eumenides lavere paluſtribus ulvis.*

Ubi ſimili modo in vulgatis peccatur. libro VI. Met. *gratamque paludibus ulvam* dixit. libro VIII.

——— *juncique leves, ulvæque paluſtres.*

ſic & ibi ſcribendum videtur. non *ulvæque leves junci-que*. Virgilius quoque libro III. Georg. *ulvam paluſtrem* dixit. Cæterum τὸ & tollunt primus Palat. Græ-vianus, aliique quatuor. probe. ut littora Cumæa per appoſitionem ſibi familiarem vocet loca ſilvis paluſtribus fœta.

v. 105. *Et ut manes adeat* ] *veniat* prim. Hamburg. & ſex alii. Virgiliana locutio. *ad manes veniat* Florent. S. Marci, mox *vultus moratos* non *vultum moratum* Thuan. Oxon. ſec. Palat. Med. quart. & octo alii.

v. 115. *Divellere trunco* ] *devellere* meliores.

v. 118. *Didicit quoque jura locorum* ] *didicit quæ jura* Cantabrig. ſec. Palat. prim. Moreti, ſeptem alii.

Scribe,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Forte, —— *didicitque & jura locorum.*

v. 121. *Fallit laborem* ] in multis veterum *mollit.*

v. 124. *Meque fatebor Muneris eſſe tui* ] plurimi ex ſcriptis, etiam vetuſtioribus, *Munus habere tuum.* ſed nil muto.

v. 128. *Thuris honores* ] *honorem* Bernegger. ſec. Palat. prim. Gronov. tert. quart. Medic. recte. nam ſequitur, *thuris honore.* mox pro *Reſpicit* Bernegger. & prim. Gronov. *Increpat.*

v. 131. *Ne neſcius erres* ] *neu* ex ſcriptis.

v. 137. *Quot haberet corpora pulvis* ] *haberent.* unus Mediceus ex melioribus.

v. 139. *Excidit ut peterem* ] *Excidit, optarem.* alter Hamburgenſis, unus meus, & unus Leidenſis. placet.

v. 146. *Videre* ] *videri* unus Baſil.

v. 148. *Faciet* ] *faciat.* & mox *redigantur* pro *redigentur.* Neapol. Urbin. prim. Palat. prim. Vatican. Cantabrig. prim. Erfurt. tert. Medic. Arondel. & multi alii. bene.

v. 155. *Emerſit in urbem* ] *emergit* meliores. mox *è more* pro *ex* prim. Reg. & tres alii.

v. 160. *Mediis in rupibus Ætnæ* ] *mediis qui* prim. Erfurt & alii duodecim. *è rupibus* S. Marci, Bernegg. prim. Hamburg. tres alii.

v. 163. *Quis te* ] *qui te* S. Marci, Neapol. prim. Hamburg. tert. Medic. & Sixii. mox *veſtræ carinæ,* non *veſtra carina*, Oxon. ſec. Palat. & alii quatuor.

v. 165. *Hirſutus amictu* ] *amictus* tert. Medic. Puto *amictum.*

v. 166. *Conſerto tegmine* ] *conſuto* Thuan. & unus Moreti. *contexto* unus meus. *conjecto* alter Erfurt. *concreto* unus Moreti. *conſperto* tert. Bonon. & emend. *conſepto.* quomodo & unus Argent. *conſertus* Urbin. & prim. Bonon. nil mutandum. Virgil. de eodem Achæmenide,

*Conſertum tegumen ſpinis: at cætera Graius.*

ita veterrimus Florent. vulgati *tegmen.*

v. 169. *Hac mihi ſi potior domus eſt Ithacique carina* ] *Hac mihi ni* plurimi veteres. nonnulli etiam *Ithaci atque.* prior Twiſdenius *Ithaca atque.* unus Moreti *Ithacaque.* Scribe cum Naugerio & Gronovio,

*Hac mihi ſi potior domus eſt Ithaceque carinâ.*

ſi vel Ithace potior mihi domus eſt hac carina.

v. 170. *Æneam* ] *Ænean* vetuſtiores.

v. 172. *Et lumina ſolis Aſpicio* ] *& ſidera ſolis Reſpicio* S. Marci, Neapol. Bernegger. cum aliis nonnullis. ſic & lib. IX. *ſidus* pro Sole,

*—— cum partus adeſſet*

*Herculis, & decimum premeretur ſidere ſignum.*

*lumen* paulo poſt denuo ſequitur. iidem *poſſimne* pro *poſſumne.* Propertius libro II. Eleg. XX.

*Cum te tam multi peterent, tu me una petiſti.*

*Poſſim ego naturæ non meminiſſe tuæ?*

*ſolemque & ſidera cœli* prim. Bonon.

v. 176. *Ut tumulo* ] *Aut tumulo* ex melioribus ſcribendum. nam *ut* alia ſignificatione præceſſerat. Poterat & reponi *Quod tumulo.*

v. 181. *Monte revulſum* ] *revulſo* S. Marci, Neapol. & ſec. Strozzæ. pro *conſpexi* paulo ante *proſpexi* prim. Hamburgenſis, ſec. Palat. & quinque alii.

v. 185. *Et ne deprimeret* ] *deprimerent* unus Medic.

187. *Ab acerba morte reduxit* ] *removit* pri. Pal. pri. Vatic. Cantabr. pri. Gronov. Urbin. Arond. pri. Moret. aliique multi. *redemit* ſec. Vatic. & duo alii. an *diremit? revellit* tert. Medic. *revulſit* unus Bonon. puto, *fuga vos ab certâ morte removit* vel *redemit.* in priore quidem Hamb. *à certa morte*: libro V.

*—— cumque*

*Non tibi, ſed certæ prælatum intellige morti.*

v. 188.

v. 188. *Gemebundus obambulat* ] rectius in Sprotiano *fremebundus*. alter Hamburg. *tremebundus*. verum proxime. Vide lib. IX. v. 208. lib. XII.

*—— Achilles curru fremebundus ab alto*
*Deſilit.*

v. 189. *Pertentatque manu ſilvas* ] *Prætentatque* ex melioribus. mox etiam *prætendens* nonnulli cum S. Marci codice. Sed poſterius illud non admitto.

v. 192. *Ulyſſem* ] *Ulyſſen* & è *ſociis* non *ex* meliores.

v. 194. *Viventia dextra* ] *vivacia* pri. Gronov. & ſec. Pal. hoc eſt lente morientia. ut lib. XII.

*Vivacemque animam miſſis elidite ſilvis.*

lib. XIII. *vivacem anum* dixit. *vivacem Sibyllam* hoc ipſo libro. *vivax ſolum* lib. I. *vivax gramen* lib. VII. *vivacia ſulphura* & *vivacem cervum* lib. II. III. & VII. & *vivacia aconita* ibid.

v. 195. *Cujus mihi ſanguis inundet guttur* ] *ſanguine* pri. Ambroſ. ut apud Virgilium, *& inundant ſanguine foſſæ.*

v. 202. *Minimum tamen ipſa doloris* ] *illa malorum* multi ex antiquis. quod magis arridet.

v. 203. *Jam nunc mea viſcera rebar* ] *jam jam* caſtigatiores. pro *merſurum* Grævianus *verſurum*.

v. 207. *Cum ſuper ipſe jacens* ] *Quæ ſuper* iidem.

v. 208. *Cumque albis oſſa medullis* ] *cumque eſis* ſec. Palat. & meus chartaceus. *cumque ipſis* Cantabr. pri. Moret. & ſex alii. placet τὸ *eſis*. ut in illo,

*—— eſt mollis flamma medullas.*

Horat. Epod. V.

*Exeſa uti medulla & aridum jecur*
*Amoris eſſet poculum.*

Ita ſcribo. Nam vulgati *exerta*. Lambinus, Faërnus, Crucquius, Torrentius, *Exſucta*. ut in illo Juvenalis Sat. VIII.

*Oſſa vides Regum vacuis exſucta medullis.* Sed ibi al-

legorice locutus eſt. ſcripti fere omnes *exſecta* vel *execta*. Niſi *exeſta* dixerit Horatius, ut *comeſto patrimonio* Salluſtius, quod ex illo à Grammaticis citatur. & ſane archaïſmos hujuſmodi multos in Epodis Horatius adhibuit. *eſtrices* etiam dixit in Caſina Plautus. & *urſas hominum ambeſtrices* Ammianus Marcellinus libro XIX. *ſiccam* dixit *medullam* Propertius lib. II. El. XII. quæ *exeſta* eſt Horatio.

*Exedit labor, & miſeris feſtina ſenectus,*

Valerio Flacco lib. IV. Caſtigandus ejuſdem locus libro V.

*Sic ait. at Juno pulchrum longiſſima quando*
*Robur cura ducis, magnique edēre labores,*
*Mole nova, & roſea perfudit luce juventa.*

Ineptiſſime & contra auctoris mentem *dedēre* nunc legitur. Sed hoc doctiſſimo Gronovio jam monitum in Obſervationibus ſerus deprehendo. apud eundem Valerium libro III. v. 693.

——— *multuſque viri cunctantia corda*
*Eſt dolor.*

ubi *Fert dolor* nunc legitur. minus bene. quomodo & apud noſtrum libro I. Pont. El. I. illo verſu,

*Eſtur ut occulta vitiata teredine navis.*

multi codices *Fertur* agnoſcunt. *odiis urbem exedere* apud Maronem Æneid. V. *exedi cura, mœrore, inedia, ira, dolore*, familiare eſt optimis auctoribus. *exeſt angor* apud Lucretium. Non poſſum tamen diſſimulare in Neapolitano veterrimo legi, *obliſiſque oſſa medullis*. quod verum opinor. ſic *obliſa fauces* apud Tacitum. Prudentius Pſychomach.

*Ferratoſque toros obliſo robore mulcet.*

& mox,

*Infamem mercatus agrum de ſanguine amici*
*Numinis obliſo luiturus jugera collo.*

&, ——— *obliſo gutture frangit*
*Exſanguem ſiccamque gulam.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

in nonnullis haud dubie *colliſiſque* ſcriptum fuerat. hinc *cumque ipſis* & *cumque eſis* promanavit.

v. 211. *Ejectantemque cruentas Ore dapes* ] ita ſcripti. malim nihilominus *eructantemque*. Virgilius in hac ipſa narratione.

*——— ſaniem eructans ac fruſta cruento*
*Per ſomnum commiſta mero.*

Silius quoque libro xv. ubi hoc Polyphemi convivium deſcribit,

*Ipſe manu extentâ Laërtia pocula poſcit,*
*Permiſcetque mero ructatos ore cruores.*

Seneca Thyeſte,

*Vino gravatum fulciens lava caput*
*Eructat.*

*ructari ſublimes verſus* Horatio Arte Poëtica. Juvenalis Sat. vi.

*Et ſæpe horridior glandem ructante marito.*

Prudentius quoque Hamartig.

*Immodicæ carnis ſpurco ructamine crudos*

dixit. & Pſychomach.

*——— pervigilem ructabat marcida cœnam.*

tranſtulit ad mare Val. Flaccus lib. v.

*——— Qua rigidos eructat Boſphoros amnes.*

ut *Cocytus eructat arenam* Maroni Æneid. vi.

v. 215. *Mortemque timens* ] *mortiſque* unus Baſil. ſic Lucretio lib. vi.

*Vitaï nimium cupidi mortiſque timentes.*

apud Lucanum lib. ii. *metuens pelagi pirata.*
Statius Theb. x. *——— metuenſque mariti*
*Flet Venus.*

Idem lib. xi. *———trepidumque tubarum*
*Proſpiciebat equum.*

Plura Met. lib. i. v. 322.

v. 218. *Hanc procul aſpexi longo poſt tempore navem* ] *navim* duodecim. *Hanc tamen* pri. Vatic. & unus Medic. *Haut procul* alii nonnulli.

v. 221. *Comitum gratiſſime* ] *fidiſſime* pri. Baſil. mox pro *turba* unus Mediceus ex optimo deſcriptus *turma.*

v. 227. *Terram aſpexiſſe petitam* ] *paternam* pri. Baſil. & duo Gronoviani.

v. 229. *Prædæque cupidine victos* ] *captos* multi veteres. *ductos* ſec. Medic. & unus Voſſianus. bene. Adeantur notæ lib. VIII. v. 123.

v. 231. *Venerat undas* ] malim *venerit.*

v. 234. *Terra regnabat in illa* ] *turba* duo Gronov.

v. 240. *Saxa trabeſque Conjiciunt* ] *Continuant* alter Hamburg. & pro diverſa lectione pri. Erfurt. quod impenſe placet, hoc eſt ſine intermiſſione jactant. ſic *continuare dapes* apud Horatium libro II. Sat. VI.

——— *Succinctus curſitat hoſpes,*
*Continuatque dapes.*

apud Lucanum lib. IV.

——— *tellus hinc ardua celſos*
*Continuat colles.*

*Concutiunt* Thuan. deinde *coëunt in ſaxa* S. Marci, pri. Moret. & unus Medic.

v. 241. *Ipſumque vehebat Ulyſſem* ] *fidumque* pri. Moret. & pri. Bonon. *Ulyſſen* etiam meliores.

v. 244. *Procul hinc mihi crede videnda* ] *tibi cede* quart. Medic. tertius, *tibi credo.* pri. Gronov. & tres alii. *tibi certe* Junian. Lege

——— *Procul hinc tibi ( cerne ) videnda eſt*
*Inſula, viſa mihi:*

*tibi crede videndam* Neap. *videnda eſt* pri. Vatic. ſec. Pal. Cantabr. quart. Medic. & multi alii.

v. 250. *Ire negabamus, vel tecta ignota ſubire* ] Sic S. Marci codex. *ſed tecta* Thuan. Bernegg. tert. Med. & alii ſeptem. *nec tecta* Oxon. ſec. Pal. & alii quatuor. tres *aut tecta. ignotaque tecta* unus. alius *& tecta inimica.* reliqui *& tecta ignota.* quod mutatum nolim. Vide notas lib. IX. v. 405.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

V. 252. *Nimiique Elpenora vini* ] *nimiumque* Thyſii. nil muta. ſic *multi Damalis meri* apud Horatium libro I. Od. XXXVI. tamen idem libro II. Ode XII. *Nimium mero Hylæum* dixit.

V. 254. *Stetimuſque in limine tecti*] *primoque in limine* ſec. Pal. Oxon. pri. Moret. alii quatuor.

V. 255. *Miſtique lupis urſique* ] *miſtæque lupis urſæque* duodecim veteres.

V. 258. *Movere per atria caudas* ] *per aëra* ſcripti noſtri omnes. & recte. nam *atria* mox ſequitur.

V. 262. *Sublimi ſolio* ] *ſolenni* Neap. Thuan. prim. Vatic. ſec. Pal. tert. & quart. Medic. Juret. pri. Hamburg. Oxon. & viginti circiter alii. ſcribe *Solenni in ſolio.* ſic *ſolennes ludos Circi* noſter in Faſtis dixit. *ſolennes aras* & *pompas* Virgilius. *diem ſolennem & ſanctum* Horatius. *ſacra ſolennia* & *ſolennes cæremonias* Hiſtorici.

V. 265. *Nulla trahunt digitis* ] malim *trahant* & *ducant*.

V. 267. *Variiſque coloribus herbas* ] *variaſque* veteres plerique. jam monui lib. IX. V. 691.

V. 268. *Quod hæ faciunt* ] *faciant* Thuan. & alter Twiſdenius. deinde pro *quis uſus*, fragm. Boxhorn. alter Hamburg. & tres alii *quid uſus*.

V. 272. *Et reddidit omnia votis* ] *omina vocis*, vel *omina votis* plurimi veteres. duo ex melioribus *omnia voce.* ego nil mutandum cenſeo.

V. 276. *Accipimus pocula* ] malim *arripimus*. quod aviditatem ſitientium magis exprimit.

V. 280. *Nec jam poſſe queri* ] *loqui* cum melioribus.

V. 282. *Pando occalleſcere roſtro* ] *calleſcere* nonnulli. vel *coaleſcere*. *Calliſcere* Nonius ex Catone notavit. *callere* Sulpicius Ciceroni lib. IV. Ep. fam. V. Severus in Ætna. *Callent rure manus*.

V. 284. *Illa veſtigia feci* ] malim *figi* vel *ferri*. ut à ſuperioribus hæc dependeant.

V. 286. *Claudor in antra ſuis. ſolum caruiſſe figura* ]

Repo-

Repone cum Bernegg. Thuan. prim. Hamburg. Arondel. Oxon. prim. Gronov. Græviano, & decem aliis,

*Claudor harâ, ſolumque ſuis caruiſſe figurâ*
*Vidimus Eurylochum.*

*antra ſuis* ex gloſſa hic irrepſerant. *hara* voce etiam alibi non ſemel uſus eſt.

v. 287. *Pocula fugit* ] Puto relictum à Naſone *pocula vitat.* quia *vitaſſet* ſequitur. plenus eſt talium repetitionum noſter; aliter tamen codices antiqui.

v. 299. *Spargimur ignotæ* ] *innocuæ* ſec. Pal. quart. Med. Oxon. pri. Moret. Juret. & alii decem. rectius.

v. 305. *Brachia ſunt. flentem flentes complectimur illum* ] *amplectimur* meliores. Videtur ſcribendum,

——— *& ſubjecta lacertis*
*Brachia. tum flentem flentes amplectimur illum.*

v. 314. *Oſtendit juvenile* ] Puto huic verſui præponendum eſſe illum, qui ſequitur, *Æde ſacra poſitum.*

323. *Ab imagine* ] *ſub imagine* veteres quinque.

v. 324. *Nec adhuc ſpectaſſe tot annos Quinquennem poterat Graiam quater edere pugnam* ] Hæc mendoſiſſima ſunt. plurimi veteres *Graia pugna.* nonnulli *poteras*, *poteram*, *poterant.* pro *tot annos*, editiones nonnullæ *per annos.* quomodo Baſileenſis primus pro diverſa lectione. unus Medic. *red annos.* Quid moror? Repone meo periculo

——— *nec adhuc ſpectaſſe per annos.*
*Quinquennem poterat Graiâ quater Elide pugnam.*

*edele* vel *edile* exaratum erat perperam literis tranſpoſitis, unde *edere* factum poſtea. De ludis Olympicis agi quis non videt? itaque pluribus conjecturam hanc ut adſtruam noneſt opus.

v. 327. *Fontana petebant Numina Naïades* ] *furtiva Numina* Florentinus S. Marci. non male.

v. 329. *Quas Anienis aqua* ] *Quaſque* bene unus Bonon.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

non. pro *curſuque breviſſimus* idem Florent. & alii quatuor cum Naugerio, *curſuſque.* Puto *curſumque breviſſimus.*

v. 330. *Et opaca Farfarus undæ*] *umbra* idem Florentinus, Bernegg. pri. Hamburg. & octo alii. Servius ad lib. VII. Æn. v. 715. citat

——— *& amœna Farfarus umbra.*

quod verum puto. ſic & Horatius in Odis *amœnum Lucretilem* dixit Sabinorum montem, cujus per valles ſtagnat Farfarus: ubi villam ipſe poſſidebat. libro etiam primo Epiſt. XVI. *opacam vallem* & *amœnas latebras* vocavit, ubi plura ad rem, ex quibus liqueat umbroſum hunc tractum fuiſſe.

v. 331. *Scythicæ ſtagnum nemorale Dianæ*] *regnum nemorale* Berneggerianus. eleganter mehercules. nam & regnum vocabatur ſacerdotium Dianæ Aricinæ & Rex Sacerdos ipſe. unde apud Val. Flaccum,

——— *ſoli non mitis Aricia Regi.*

Statius in Silvis,

——— *profugis cum Regibus altum*
*Fumat Aricinæ Triviæ nemus.*

*Nemorenſem Regem* vocat Suetonius in Caligula. de Regno noſter Artis Amat. lib. I.

*Ecce ſuburbanæ templum nemorale Dianæ,*
*Portaque per gladios regna nocente manu.*

& Faſt. III. de hac ipſa re,

*Regna tenent forteſque manu pedibuſque fugaces.*

*Triviæ nemoroſa regna* Martialis, Lucanus *Scythicæ regna Dianæ* appellant.

v. 333. *Ille colit Nympham*] *Ille fovet* pri. Gronov. & duo alii. recte. ut apud Virgil.

——— *Ipſe Neæram*
*Dum fovet.*

*colunt* paulo ante præceſſerat. quare conjiciebam olim, *unâ ille calet Nymphâ. Nymphen* etiam meliores.

v. 334. *Ancipiti Jano*] *Ionio Jano* S. Marci, Neap.

Neap. Bernegger. Thuan. pri. Hamburg. pri. Vatic. tert. Medic. quatuor alii. probe omnino, nec tamen à librariis id intellectum. Nam Perrhœbum Janum faciunt Plutarchus in Quæſtionibus Romanis, & Athenæus libro XV. qui tractus mari Ionio vicinus, ut Ionium Jano in Italiam contendenti ſuperandum fuerit. *Aonio* pri. Gronov. & Junianus.

v. 337. *Rara quidem facie* ] *faciem* unus Argent.

331. *Fœmineâ modulatur carmina voce* ] *molitur* Cantabrig. quod placet. ſic *nervos citharæ moliri* Appuleius in Floridis. Forte etiam *flexanima voce.*

345. *Phœniceam fulvo chlamydem comprenſus ab auro* ] *Pœniceam.* dixi libro XII. v. 104. *contractus* S. Marci, Bernegg. Thuan. & multi alii. nec pauciores *compreſſus.* alii aliter. *contractus* placet: ut ad fibulam referatur. eamque lectionem arriſiſſe etiam Gronovio noſtro in Obſervationibus lubens agnoſco. niſi *contextus* mavis. nam *contectus* codices nonnulli. duo *complexus.* Giphanius Indice Lucretiano *contactus* ex ſcriptis. quod noſtri codices non agnoſcunt.

v. 350. *Cecidere manu quas legerat herbæ* ] *cecidere ſinu* pri. Gronov. Thuan. Junian. & pro diverſa lectione Bernegger. bene. ut in Faſtis,

*Collecti flores tunicis cecidere remiſſis.*

Sed Medea ſic inducitur apud Valerium Flaccum libro VII.

*Cingitur inde ſinus, & qua ſibi fida magis vis*
*Nulla, Promethea florem de ſanguine fibra.*
*Promit.*

& mox, —— *Titania jamque*
*Gramina Perſeaſque ſinu depromere vires*
*Cœperat.*

*onerare ſinum ſuum ſaxis* apud Petronium.

v. 357. *Et me mea carmina* ] *nec me* meliores.

v. 360. *Juſſit* ] *Eſſet* S. Marci, & Neap. Forte *Fecit*, ut ſex ſcripti.

v. 362. *Præda petit inſcius umbram* ] *gratam petit* Urbin. & unus Medic. *umbras* S. Marci, & alii nonnulli.

v. 363. *Spumantia terga reliquit* ] *fumantia* lege ex quatuor ſcriptis. *relinquit* etiam præſtantiores. ſic *equûm fumantia colla* Virgilio.

v. 365. *Verba precantia dicit* ] *verba venefica* meliores magno numero.

v. 369. *Denſatur* ] *denſetur* Neap. Thuan. Beregger. prim. Hamburg. Arondel. Cantabr. pri. Pal. pri. Vatic. tert. Medic. & alii quinque cum Norico. Adi Notas Faſt. III. v. 820.

v. 371. *Et abeſt cuſtodia regis* ] *regi* Nauger. prim. Hamburg. & quatuor alii ex noſtris. quod & in ſuis Vivianus invenerat.

v. 375. *Qui prævidet omnia, Solem* ] *pervidet* prim. Pal. S. Marci, Neap. Urbin. pri. Hamburg. & multi alii. bene. Vide Pont. lib. I. El. VII. v. 43. quæ noto. Sol de ſe lib. IV.

*Omnia qui video, per quem videt omnia tellus.*

lib. XIII. —— *quid non hæc omnia magno*
*Sol videt è cælo?*

v. 380. *Fœdera lædam* ] *rumpam* quinque veteres. ut Epiſt. Phædræ,

*Non ego nequitia ſocialia fœdera rumpam.*

v. 383. *Neque ait reddere canenti* ] *neque enim* prim. Gronov. & ſec. Moret. bene. nam *Dixit* ſequitur. poſt τὸ *Circe* paulo poſt tollendum verbum ſubſtantivum ex fide codicum.

v. 388 *Ille fugit, ſed ſe* ] *Ille fugit, ſeſe currere miratus* unus Voſſianus.

v. 396. *Nec quicquam antiquum Pico niſi nomina reſtant* ] *antiquo* Neap. Arondel. & decem alii. *antiqui* recte optimus Florentinus. & *reſtat* caſtigatiores plerique.

v. 400. *Nebulas ventis ac ſole reſolvi* ] in nonnullis eraſa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

eraſa vetus lectio. *recludi* Florent. S. Marci, Bernegg. Thuan. pri. Hamburg. pri. Moret. & quatuor alii. unus *reſcindi*, alius *remitti*.

v. 404. *Erebonque Chaonque* ] *Ereboque Chaoque* plerique veteres. & recte.

v. 405. *Longis Hecaten ululatibus orat* ] prim. Palat. prim. Vatic. Thuan. Urbin. prim. Erfurt. aliique plurimi *magnis*. lege *magicis ululatibus*.

v. 406. *Exſiliere* ] *Exſiluere* vetuſtiores. mox *arbos* pro *arbor*, quatuor libri, ut ſæpe alias.

v. 411. *Animæ volitare videntur* ] *ſilentum* Neap. Urbin. pri. Pal. pri. Vatic. pri. Erfurt. Arondel. & viginti circiter alii. optime. *ſilentes* pro *umbris*. ſic paſſim Poëtæ. ſic Æacus *jura ſilentibus reddere* dicitur Met. XIII.

v. 412. *Illa paventum* ] *paventis* Florent. S. Marci, & Bonon.

v. 416. *Preſſerat occiduus Tartheſia littora Phœbus* ] *Tarteſſia*. Græcis eſt Ταρτήσσ⊗. Sed *Trapheſia* S. Marci, Neap. Thuan. ſec. Pal. pri. Moret. pri. Hamburg. & decem alii. *Thepheſia* pri. Vatic. Oxon. & alii ſeptem. *Teſteſia* prim. Reg. Arondel. & prim. Palat. & Urbin. *Cepheſia* prim. Gronov. & octo alii. Forte *Cepheïa* cum uno Mediceo. *Cartheſia*, vel *Carcheſia* pri. Baſil. & decem alii. Scribe *Carteïa littora*. *Carteia* eadem cum Tarteſſo, ut credebant veteres. Plinius libro III. cap. I. Mela lib. II. Strabo apud Silium,

*Arganthoniacos armat Cartheia nepotes.*

Atqui Tarteſſi rex Arganthonius ille longævus fuerat, ut ex hiſtoriis notum, Poſſet & *Carpeſia littora* legi, nam in quatuor ſcriptis *Carpheſia*. Καρπησίυς Polybius *Carpetanas* vocat. *Carpeſii* etiam Hiſpaniæ populi apud Livium. Seneca Hercule Furente,

*Paſtor triformis littoris Tarteſſii.*

ubi optimus Mediceus liber *Carteſii*. an *Carpeſii*? pro *Preſſerat* pri. Gronov. pri. Moret. pri. Hamburg. S. Marci,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ci, Neapol. Urbin. Thuan. & viginti alii, *Sparſerat*. Corrigo, *Raſerat*. Adi Notas Amor. lib. III. Eleg. ult. pro vulgata tamen lectione facit Statius Theb. VII.

*Jam pronis Gradivus equis Ephyræa premebat*
*Littora.*

Seneca Troad. —— *ſumma jam Titan juga Stringit.* quo τὸ *raſerat* confirmatur. utrumque verbum à circenſibus tractum noſter Amor. lib. III. Eleg. I.

*Nunc ſtringam metas interiore rotâ.*

Val. Flaccus *urgere* dixit libro II.

*Jamque Hyperionius metas maris urget Iberi*
*Currus.*

v. 421. *Seque proripit* ] *ſeſe* legendum. quomodo à manu prima in quarto Mediceo legebatur.

v. 422. *Latos per agros* ] *Latios* quatuor ſcripti. ſic ſupra, *Latiis accedere ſilvis.* dixi Faſt. II. v. 555.

v. 431. *Luctibus extremum* ] malim *Fletibus. extremis* Florent. S. Marci. *teneras medullas* pro *tenues*, plurimi veteres. & paulo ante, *ipſo modulata dolore*, non *ipſos dolores.* Latet mendum. an *ſpiſſos dolores*?

v. 434. *Veteres dixere coloni* ] *Camœnæ* Florentinus S. Marci, tert. Bonon. pri. Moret. pri. Hamburg. & unus Baſil. quod verum puto. nam à Camœnis hæc loca antiquitus habitata.

v. 435. *Longum narrata per annum Viſaque ſunt* ] in Neap. eraſa vetus lectio, niſi quod *Multaque ſunt* reſtabat, quomodo & codex S. Marci. Bernegg. *Miraque ſunt. mutata per ævum*, idem S. Marci, & prim. Hamb. Metuo ne hæc interpolata ſint.

v. 442. *Condita marmoreo* ] *marmorea* duo veteres concinnius ad urnam referentes. pro *Caietam* prim. Baſil. & tres alii *Caietem.* hoc eſt *Caieten. Taygetin* unus Palat.

v. 447. *Nubilus umbram* ] *umbram* unus Baſil. mox *cum flava arena* non *fulva*, S. Marci Florent. tert.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

tert. Bonon. pri. Hamburg, & unus Voſſ. bene. imitatio eſt iſtorum Virgilianorum ex libro VII.

*—— fluvio Tyberinus amœno*
*Verticibus rapidis & multa flavus arena*
*In mare prorumpit.*

Silius lib. I.

*In pontum flavo deſcendit gurgite Tybris.*

Noſter in Ibide,

*Dum Tyberis flavas Thuſcus habebit aquas.*

ita enim ſcripta exemplaria. non *liquidas aquas*. *flavus Tyberis* perpetuum epitheton ejus fluvii. ita paſſim noſter aliique. reddidimus Naſoni eam vocem in Ibide. v. 138. Triſt. v. El. I.

*Quot frutices ſylvæ, quot flavas Tybris arenas.*

456. *Evandri ad mœnia fruſtra* ] *Evandri mœnia* unus Baſil. & unus Voſſ. *ad Evandri* duo. pro *mœnia* multi ex antiquis *limina*. nam *mœnia* mox ſequitur. Scribe,

*—— neque Æneas Evandria limina fruſtra*
*Venerat.*

nam τὸ *ad* mox ſequens ſubintelligitur. ſic *Evandrius enſis* apud Virgilium. de Carmente Silius, *Evandria mater Hac fuit.*

v. 457. *At Venulus fruſtra* ] *At Venulus magnam* Florent. S. Marci, & tres alii. recte, niſi quod malim, *Ut Venulus*. nam S. Marci, Urbin. Neap. aliique nonnulli *Et*. plures cum Oxon. *Sed*. Virgil libro XII.

*Ecce ſuper mœſti magna Diomedis ab urbe*
*Legati reſponſa ferunt.*

*maxima mœnia* noſter ipſe paulo poſt appellat. quare non admitto lectionem plurimorum veterum *ad arces* pro *ad urbem*. ſed & vulgatum *magni Diomedis* bene ſe habet. Virgilius libro VIII.

*Mittitur & magni Venulus Diomedis ad urbem.*

Sed & codices nonnulli vetuſti in loco paulo ant

e

ex libro Æneidos XI. adducto, *magni Diomedis ab urbe* agnoſcunt.

v. 461. *Auxilium petiit* ] *Auxiliumque petit* rectius è vetuſtioribus multi.

v. 462. *Nec ſe aut ſoceri* ] multi veteres omittunt τὸ *aut*, & pro *aut* verſu proximo *nec* agnoſcunt.

v. 464. *Armet habere ullos* ] *viros* Florent. S. Marci, ſec. Palat. prim. Baſil. Arondel. & viginti præterea alii. bene.

v. 465. *Luctus renoventur amari* ] *renovantur amaro* bene pri. Gronov. quod ipſum & alii nonnulli agnoſcunt.

v. 468. *Naritiuſque heros* ] *Naryciuſque*. hoc eſt, Locrenſis. Ajacem enim Oilei innuit.

v. 471. *Fulmina* ] *Fulgura* pri. Erfurt. alter Regius, & unus Leid. pro *imbres* prior Twiſdenius *hyemes*, id eſt, tempeſtates.

v. 476. *Patriis ſed rurſus ab agris* ] *ab Argis* multi veteres. & recte. nam Diomedes Argis imperarat. Simile mendum ſuſtulimus Faſt. v. v. 651. Sinon apud Virgilium,

*Si patrios unquam remeaſſem victor ad Argos.*

& libro XI. in oratione Diomedis, ut quidem in nonnullis membranis exaratum eſt,

——— *patriis ut redditus Argis*
*Conjugium optatum & pulchram Calydona viderem.*

Statius Hercule Surrentino,

*Ergo age ſi patrios jam liber legibus Argos*
*Incolis.*

nam vulgati *patriis oris*. Sed placet Florentini omnium optimi codicis & aliorum quorundam ſcriptura, *patriis aris* exhibentium.

v. 481. *Importunuſque Caphareus* ] *importuniſque* cum Barberiniano & Langermanniano.

v. 482. *Vellemque horum pars una fuiſſe* ] *fuiſſem* cum S. Marci, Bernegg. pri. Hamburg. aliiſque multis.

tis. *vellemque chori* unus meus ex veterrimo deſcriptus.

v. 484. *Agmon* ] nonnulli *Acmon.* quod nomen Græcum eſt. ſic *Pyracmon* in veterrimis codicibus apud Virgilium: & *Acmonides* apud noſtrum Faſt. IV. *Progne*, *Procne*, *Cygnus*, *Cycnus*. & ſimilia.

v. 486. *Patientia noſtra* ] *veſtra* plerique caſtigatiores. bene.

v. 489. *Eſt locus in voto*] *Eſt in vota locus*, Thuan. & duodecim alii. rectius. *Fors* pro *ſors* tres ſcripti.

v. 491. *Et quod facit, oderit omnes* ] *licet, ut facit, oderit omnes*, nervoſius alter Thuan. unus meus, & unus Mediceus. etiam Arondelianus, niſi quod in illo *ut facit* erat omiſſum. *quin quod facit*, vel, *qua quod facit* Bernegg. *quam quod* prior Hamburg. *vel quod* pri. Moret. & pri. Bonon. τὸ *licet* geminare neglexerat librarius. hinc natæ tot lectiones.

v. 492. *Et magno ſtat magna potentia nobis* ] *tanta potentia nobis* unus Moreti, & alter Thuan. *parvo ſtat* ex veteri libro notarat Politianus & Vivianus. quomodo pri. Moret. & decem alii ex noſtris. lege, *& parvo ſtat tanta potentia nobis.* poteſt & *magna potentia* ferri. Vide quæ de hoc loco à nobis dicta ſunt lib. V. v. 373. & de Veneris intellige potentia. malim etiam *odium tamen illius omne Spernimus.* Hoc vult, ſocios ſuos ſuperiores eſſe omni Veneris inſultu.

v. 494. *Iratam Venerem* ] *invitam* meus chartaceus ex vetuſto deſcriptus, & pro diverſa lectione Zulichemianus. placet. quia *iram* ſequitur.

v. 497. *Reſpondere volenti* ] *paranti* Urbin. Neap. & unus Med.

v. 499. *Plumis quoque colla teguntur* ] *nova colla* S. Marci, uterque Thuan. pri. Gronov. pri. Moreti, pri. Hamburg. & decem alii. quod amplector.

v. 505. *Hunc miratur Abas* ] *mirantur* ſec. Vatic, quod ſequentia confirmant.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 507. *Subvolat, & remos plauſis circumvolat alis* ] *circumſonat* diu eſt quod legendum vidi, ne bis eodem verbo uteretur. quomodo poſtea in ſec. Pal. ſcriptum offendi. alibi *ſtridentes alas* dixit.

*—— latum Nereus circumſonat orbem,*

libro I. pro *ſubvolat* multi ex vetuſtioribus *ſe volat.* ſed fruſtra. infra,

*Subvolat, & cineres plauſis everberat alis.*

v. 508. *Volucrum dubiarum* ] *ſubitarum* Thuan. Arondel. pri. Gronov. pri. Baſil. ſec. Palat. & ſedecim alii. probe. de dubiis avibus ſunt nugæ, cum in erodios ſint mutati. ut pluribus in commentario noſtro adſtruemus. Epicedio Druſi,

*O Eniden ſubitæ concinuiſtis aves.*

In Ibide,

*Quam cui ſunt ſubitæ frater & uxor aves.*

v. 515. *Et levibus guttis manantia* ] *levibus cannis* S. Marci, Neap. pri. Vatic. tert. Medic. alii tredecim, & pro diverſa lectione Bernegg. & Arondel. lege, *levibus ſtagnis manantia.* nam in exaratis libris *ſtannum* pro *ſtagnum* frequenter ſcribitur. ita noſter fere ſemper dat rivos antris. ſupra lib. XI. in deſcriptione Somni. atque ita alibi paſſim, ſi attendas. Virgil. *manantia fontibus antra* in Culice. & in Æn. *roſcida rivis Hernica ſaxa.* paulo ante *relinquit* pro *reliquit* cum pleriſque melioribus.

v. 520. *Ad numerum motis pedibus* ] Ita ſcripti. metuo tamen ne *motis manibus* à Naſone fuerit exaratum. Vide Notas Rem. Am. v. 334.

v. 521. *Improbat has paſtor* ] *Appulus has culpat* tres ſcripti. *Increpat* unus Baſil. mox pro *Addidit*, Thuan. *Addit &*. & pro *imitatus* idem cum duobus Moreti & ſex aliis *imitatur*. Scribendum fortaſſe,

*Improbus has paſtor ſaltuque imitatur agreſti,*
*Addit & obſcœnis convitia ruſtica dictis.*

nam illud *Improbat* hic prorſus frigidum eſt.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 524. *Arbor enim eſt* ] Hæc nihili ſunt. Scribe, *Arbore enim ſuccoque licet* cum Florentino S. Marci. *τὸ eſt* etiam quatuor alii omittunt cum Neap. & pri. Reg. vel repone quod malo,

*Arbore jam ſuccoque licet cognoſcere mores.*

vel, quod longius abit, *Arbore adhuc.* metuo tamen ne quid altioris mendi ſubſit.

v. 529. *Bella infauſta gerunt* ] *inſtructa gerunt* S. Marci, Urbin. pri. Hamb. & quatuor alii. quod vehementer arridet. ſex alii *infeſta.* unus, *exhauſta*, alius, *exuſta*, alius item *ingeſta.*

v. 530. *In pinea Turnus Tecta faces* ] *Teſta* S. Marci. Lege, *Texta* cum Cantabr. Juret. pri. Erfurt. pri. Baſil. prim. Gronov. & multis aliis. Triſt. lib. I. Eleg. III.

*Pinea texta ſonant: pulſi ſtridore rudentes.*

Faſt. I.

*Pinea non ſano ter pede texta ferit.*

Catullus pari modo initio Epithalamii Thetidis. in altero Thuani, *ſtupea tecta.*

v. 534. *Fumabant tranſtra* ] *Flammabant* optimus Thuan. an *flammabat*? Val. Flaccus lib. V.

*Sol propius flammabat aquas.*

aut, quia hoc inſolentius, *lambebat*, ut apud Valer. Flaccum lib. V.

*Sola virum flammis vidit lambentibus oſſa.*

Horat. lib. I. Sat. V.

*Nam vaga per veterem dilapſo flamma culinam*
*Vulcano ſummum properabat lambere tectum.*

pro *tranſtra* multi veteres, atque inter hoſce S. Marci, Neap. Thuan. quart. Medic. Oxon. pri. Hamburg. & ſex aut ſeptem alii, *igne.* Scribe,

——— *fumabant tigna carinæ.*

vel *lambebat.* quam vocem etiam reſtituimus lib. IV. Faſt. v. 233. Lucretius,

*Nec cum ſubſiliunt ignes ad tecta domorum*

Et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Et celeri flammâ deguſtant tigna trabeſque.*
ſed & tigna in navibus. Propert. lib. IV. El. VI.

*Quodque vehunt proræ Centaurica ſaxa minantes,*
*Tigna cava & pictos experiere metus.*

auctor Elegiæ in obitum Mæcenatis,

*Illum piſcoſi viderunt ſaxa Pelori*
*Ignibus hoſtilis tradere tigna ratis.*

ſic ſcribo. vulgati *reddere ligna*. ſic & *tigna* in vineis. Adi Feſtum. vetus Gloſſarium MS. *Tignum dicitur omne genus ligneæ materiæ.* hinc *tigillum*. qua voce uſi ſunt Catullus & Tibullus lib. II. El. I. tum & in Catalectis Pentadius carmine de Vere,

*Nota tigilla linit jam garrula luce chelidon:*
*Dum recolit nidos, nota tigilla linit.*

Ita ſcribendi illi verſus ex fide duum vetuſtiſſimorum codicum. *Jam motacilla canit* in vulgatis legitur. Virgilii nempe illa reſpexit,

*Garrula quam tignis nidum ſuſpendat hirundo.*

*linit*, luto conſpergit. *parvum tigillum* Phædro libro I. Fab. II. uſus & ea voce præter Tibullum Juvenalis.

v. 547. *Prærupit Phrygiæ retinacula claſſis*] malim *claſſi*. *prorupit* multi vetuſtiorum, vel *prorumpit*.

v. 548. *Medioque ſub æquore mergit*] *imoque ſub æquore* unus ex meis. Virgilius in hac narratione,

*Delphinumque modo ſubmerſis æquora roſtris*
*Ima petunt.*

noſter lib. II. Triſt.

*—— imoque ſub æquore mergit*
*Incolumem toties una procella ratem.*

tamen apud Maronem VI. Æn.

*—— quis te, Palinure, Deorum*
*Eripuit nobis, medioque ſub æquore merſit?*

v. 550. *In capitum facies*] *faciem* pri. & tert. Moreti. Juret. & alter Thuan.

v. 552. *Quodque ſinus fuerat, latus eſt*] *Quodque latus*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*tus fuerat, latus eſt*. Thuan. pri. Moret. Arondel. ſec. Palat. quart. Medic. Oxon. alii quatuordecim. recte. nam & latera navium dicuntur. niſi quod malo cum Neap. *Quodque prius fuerat, latus eſt.* quo alludunt & alii. nam quatuor *Quodque ratis.* alius *Quodque latus fuerat, ratis eſt. Quodque ſimul* pri. Gronov.

v. 555. *Ante timebant* ] *tenebant* Urbin. Bernegg.

v. 557. *Duriſque in montibus ortæ Molle fretum celebrant* ] *ſummiſque in montibus* multi veteres. quibus cave accedas. *duri montes* & *molle fretum* opponuntur. ſic infra,

*—— Poſuitque in limine duro*
*Molle latus.*

v. 564. *Lætis videre rigeſcere puppem Vultibus* ] Non placet iſta repetitio. Bernegg. pri. Gronov. & unus Baſ. *lætis videre rigeſcere puppem Cautibus.* rectius. *Cautibus* etiam pro diverſa lectione Arondel. & duo alii. pri. Baſil. & tert. Reg. *Cantibus. puppim* etiam multi. *pinum* ſec. Vat. ſed *læta videre* probe Noricus.

v. 568. *Quodque Deorum eſt inſtar habent animos* ] τὸ *eſt* plurimi non agnoſcunt. pro *quodque* ſec. Palat. & meus chartaceus *quiſque*. Puto,

*—— quique Deorum*
*Inſtar, habent animos.*

& ſic pri. Strozzæ pro diverſa lectione. Notum illud Mezentii, *Dextra mihi Deus.* Similia Capaneus apud Statium.

v. 569. *Nec jam dotalia regna* ] *nec tam* ſec. Palat. & mox *Se viciſſe.* Forte, *Quam viciſſe petunt.*

v. 571. *Deponendique pudore Bella gerunt* ] *deponendoque dolorem Bella petunt* S. Marci, & tert. Bon. *petunt* etiam duo alii. *deponendique timore bella petunt* prim. Gronov. *deponendoque pudorem* alter Erfurt. at Arondelianus *Bella volunt* pro diverſa lectione. quod arridet.

v. 574. *Quam poſtquam Barbarus enſis Abſtulit* ] *bar-*

*barbarus ignis* in potiore ſcriptorum parte. novi Barbaros dici Phrygas, & *opem Barbaricam*, ſimiliaque, de quibus Giphanius inter cæteros Indice Lucretiano in ea voce: Hic tamen ſcribendum cenſeo *Dardanus ignis*. ſic ſupra,

*—— Danaas paverunt Pergama flammas.*

& alibi,

*Cum Danaus Phrygias ureret ignis opes.*

Virgilius lib. I I. Æn.

*Vel Danaum Phrygios jaculatus puppibus ignes.*

Horat.

*Uret Achaïcus ignis Iliacas domos.*

&, *Neſcios fari pueros Achivis*
*Ureret flammis.*

Seneca Agammemnone.

*Cum Dardana tecta Dorici raperet ignes.*

atque ita paſſim optimi Scriptores. *peſtifer ignis* unus Moreti. ut lib. VIII. V. 477.

V. 575. *Tepida patuerunt tecta favilla* ] *latuerunt* cum Thuan. Cantabr. pri. Erfurt. pri. Baſ. pri. Gron. pri. Moret. aliiſque plurimis.

V. 582. *Finire coërcuit iras* ] *coëgerat* caſtigatiores magno numero. quod verum eſt.

V. 587. *Mitiſſimus opto* ] *oro* Thuan. pri. Reg. pri. Gronov. cod. Polit. & multi alii.

V. 594. *Tum pater, eſt is ait, cæleſti numine dignus*] Repone ex caſtigatioribus magno numero,

*Tum Pater, Eſt is, ait, cæleſti munere digni,*
*Quaque petis, pro quoque petis.*

*gnata* etiam Boxh.

V. 604. *Et reſperſit aquis* ] *reſpergit* rectius multi. Cenſeo tamen ſcribendum *detergit* ἀρχαϊκῶς, pro *deterget*. quomodo Poëtæ paſſim.

V. 608. *Temploque ariſque recepit* ] *reponit*.

V. 610. *Succeſſit Sylvius illi* ] *ſuccedit* S. Marci, Bernegg. pri. Vatic. tert. Medic. & alii viginti.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 612. *Clarus ſubit Alba Latino*] *ſubit ecce* veteres plerique. niſi quod pri. Gronov. & unus Leid. *inde.* pro *Clarus* multi veteres *Clarius. natus* ſec. Palat. & unus Leid. & unus Voſſii. at pri. Erfurt. *Narus.* alter Erfurt. *Daunus.* ſec. Moret. *claro ſubit ecce Latino. Alba* eſt in uno meo, Calandræ, & Politiani excerptis. *ecce Latinum* Langerm. & Urbin. *Latinus* pri. Hamburg. & S. Marci. At primus Moreti, *clarum ſubit Alba Latinum.* optime. libro IV. Faſtor. initio,

*Iſque Latine, tibi pater eſt. ſubit Alba Latinum.*

v. 613. *Epirus ex illo*] *ex illo eſt* vetuſtiores. *Epitos* etiam Bernegg. alter Erfurt. pri. Twiſd. & pri. Gronov. dixi lib. IV. Faſt. v. 43. prim. Moreti, *Egrotos.* apud Virgilium libro II. Æn. pro eo quod in vulgatis legitur codicibus,

*Addunt ſe comites Ripheus & maxumus annis*
*Iphitus.*

codex veterrimus Mediceus agnoſcit *maxumus armis Æpitus.* in aliis *Ephytus.* & libro V. *Epytides* Iuli cuſtos in veterrimis membranis, qui *Epitides* in vulgatis eſt libris. Homero Iliad. P. Κήρυξ Ἠπυτίδης.

v. 615. *Demerſus*] vetuſtiores *dimerſus.*

v. 617. *Maturior annis*] *armis* pri. Baſ. *avis* unus Voſſ. puto *avi.* Adi Notas lib. VIII. v. 619.

v. 622. *Palatinæ ſummam Proca gentis habebat*] *Palatinus ſummæ loca gentis* ſcripti omnes noſtri cum vetuſtis editionibus. niſi quod *Palatinæ loca gentis* Florentinus S. Marci & Neap. omiſſo τῷ *ſummam.* ſec. Pal. *Palatinæ ſummæ loca gentis.* Scribe,

——— *Palatini ſummam Proa collis habebat.*

in τῷ *loca* vides veſtigia *collis. gens Palatina* ineptum eſt.

v. 623. *Latinas*] *Latinos* multi veteres. utrumque bene.

v. 630. *Fiſſo modo cortice lignum*] *fiſſa* Bernegger. pri.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

pri. Palat. pri. Gronov. & decem alii ex vetuſtioribus. Dixi lib. IV. v. 375. pro *lignum* pri. Gronov. & quatuor alii *virgam*. bene.

v. 631. *Succos præſtat* ] *præbet* ex vetuſtioribus plurimi.

v. 633. *Labentibus irrigat undis* ] *latentibus* Bernegg. pri. Moret. fragm. Boxhornii, aliique nonnulli. quid ſi *lactantibus undis* ſcripſerit Ovidius? *lac* certe ſuccus in plantis herbiſque dicitur. hinc *herba lactaria* & *lactuca*, & *lac Cyrenaïcum*, lazerpitii ſuccus. *lactantem annum* noſter dixit lib. XV. hinc etiam *Lactans Deus* & *Lactucia Dea* apud Auguſtinum de Civitate Dei. Propert. lib. IV. El. II.

*Et coma lactenti ſpicea fruge tumet.*

*lactens ficus* apud noſtrum in Faſtis, & *lactentia frumenta* apud Virgilium. poteſt & *lambentibus undis* legi. Vomanus de laudibus Hortuli in Catalectis,

*Aquæ ſtrepentis vitreus lambit liquor,*
*Sulcoque ductus irrigat rivus ſata.*

Prudentius Cathemerin. Hymno V.

*Illic & gracili balſama ſurculo*
*Deſudata fluunt, raraque cinnama*
*Spirant, & folium, fonte quod abdito*
*Prælambens fluvius portat in exitum.*

ſic vetuſtiores membranæ.

v. 635. *Vim tamen agreſtum* ] *agreſtem* tert. Medic. & unus Voſſianus.

v. 639. *Silenuſque* ] *Silvanuſque* plerique vetuſtiores. recte. qui numen eſt Latinum. ut & Vertumnus. Sileno nullus hic locus, non magis quam Baccho, cui is comes adhæret ſemper indivulſus. Silvanus Deus agreſtis. Virgilius initio Georg. poſtquam Cererem, Faunos, Dryadas, Pana, Minervam, alios deos agreſtes invocavit, addit,

*Et teneram ab radice ferens Silvane cupreſſum.*

cujus ad exemplum quoque Gratius initio Cynegetici,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

tici, poſt alios deos agreſtes invocatos,

*Naides, & Latii cultor qui Faunus amœni,*
*Semper & inculto Silvanus termite gaudens.*

Sed & idem Maro Georg. II.

*Fortunatus & ille, deos qui novit agreſtes,*
*Panaque Silvanumque ſenem.*

unde apparet cur noſtro *ſuis juvenilior annis* dicatur.

v. 641. *Ut potirentur eâ*] *poterentur* meliores. dictum lib. XIII. v. 130.

v. 646. *Verſare videri*] *verſaſſe* rectius ſec. Pal. pri. Baſ. uterque Erfurt. Juret. & decem alii. & mox *Jurares* pro *Juraſſes* Arond. Boxhorn. Oxon. & alii undecim.

v. 649. *Vitiſque putator*] malim *vitiſve.*

v. 650. *Induerat ſcalas*] *Induitur ſcalas* Thyſii codex. eleganti Græciſmo. Vide Notas Triſt. IV. Eleg. I. v. 76. ſed tum pro *putares* ſit legendum *putaris.*

v. 653. *Spectatæ gaudia formæ*] *ſperatæ* prim. Baſil. ſec. Pal. alter Hamburg. & quinque alii. etiam pro diverſa lectione Neap. ut lib. III.

*Ibat ut injiceret ſperato brachia collo.*

apud Terentium tamen *formarum ſpectator.*

v. 656. *Aſſimilavit anum*] *Aſſimulavit* multi veteres.

v. 657. *Tantoque potentior, inquit*] *peritior* multi. fruſtra. quidam addunt duos verſus,

*Omnibus es Nymphis, quas continet Albula ripis.*
*Salve virginei flos intemerate pudoris.*

ſed nugæ ſunt. Vide omnino de eleganti hoc loquendi modo Obſervationum Gronovianarum lib. II. cap. XXI. & Tanaquillum Fabrum ad Phædrum. ſic libro V. Faſt. ex antiquis libris,

*At mihi pande precor tanto meliora petenti.*

v. 660. *Autumni pondere*] *autumnum in pondere* unus Bononienſis. Forte, *autumno pondere*, ut lib. III. ſub finem. pro *pandos ramos* multi *patulos*, gra-

*gravidos*, *curvos.* nil muto.

v. 661. *Speciosa nitentibus uvis* ] *ſpatioſa tumentibus uvis.* Repone ex plurimis veterum. Triſt. IV. Eleg. VI.

*Tempus ut extentis tumeat facit uva racemis,*

infra lib. XV.

——— *tumidaque in vitibus uvæ.*

Virgil. ——— *tumidis Bumaſte racemis.*

Cato in Diris,

*Dulci namque tumet nondum viticula Baccho.*

v. 666. *Si non juncta foret* ] *nuda* S. Marci, prim. Hamburg. & tert. Bonon. *nupta* Thuan. & prim. Bonon. certe aut *nupta* legendum aut *vincta* cum Neap. nam *juncta* proximo verſu præceſſerat. niſi illic *vincta* legis cum pri. Gronov. quomodo noſter Ep. V.

*Non ſic appoſitis vincitur vitibus ulmus.*

Pentadii de adventu veris, ut ſcribendum eſt,

*Vitea muſta tument vicinas vincta per ulmos.*

ubi *tumere* denuo habes. *nupta vitis*, quomodo *ulmus marita* non Poëtis tantum, ſed & Columellæ ac aliis rei ruſticæ ſcriptoribus paſſim dicta. Appoſite Plinius lib. XIV. cap. I. *Jam in Campano agro populis nubunt vites, maritaſque complexæ, atque per ramos earum procacibus brachiis, geniculato curſu ſcandentes, cacumina æquant.* Gualterus in Alexandreide libro primo,

——— *tot nuptas vitibus ulmos.*

quæ ſine dubio ad imitationem alicujus Poëtæ ex vetuſtioribus, ut alia multa, ille dixit. Vomanus de laudibus Horti in Catalectis,

*Fœcunda vitis conjuges ulmos amat.*

Horatio lib. IV. Od. V.

*Et vitem viduas ducit ad arbores.*

& Juvenali Sat. VIII.

*Stratus humi palmes viduas deſiderat ulmos.*

Catullo quoque *vidua vitis* & *marita ulmus* dicuntur in Epithalamio. *vitis maritat populos* Horatio Od. II. Epod. Columella libro V. cap. VI. *At ſi teneram ul-*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*mum maritaveris, onus nupta non ſufferet. Si vetuſtæ vitem applicueris, conjugem necabit. Ita ſuppares eſſe ætate & viribus arbores viteſque convenit. Sed arboris maritandæ cauſa ſcrobis viviradici fieri debet.* Sic iſta ex veſtigiis vetuſtiſſimi codicis S. Germani conſtituenda ſunt. in quo, *At ſi teneram ulmum maritaveris, onus nam non ſufferet, ſi vetuſtate vitem applicueris.* idem quoque recte *ſuppares* pro *ſibi pares*. paulo poſt, *Viti novellæ pampinarium dimitti* (vet. cod. *immitti*) *non oportet, niſi neceſſario loco natus eſt, ut viduum ramum maritet.*

v. 670. *Lapitheïa movit prælia*] *Semeleïa* S. Marci, quod non intelligo.

v. 671. *Conjux timidi atque audacis Ulyſſei*] *aut audacis* plerique veteres. ſed nihili hæc ſunt. nam ſi timidus, cur audax. Vere Barberin. *timidis audacis Ulyſſi.* Hoc eſt, audacis in timidos. noſter lib. x.

*—— fortiſque fugacibus eſto,*
*Inquit: in audaces non eſt audacia tuta.*

De Crocodilo Ammianus Marcellinus lib. XXII. *Audax tamen monſtrum fugacibus, ubi audaces ſenſerit timidiſſimum.* & libro XXVII. de Probo, *Erat tamen interdum timidus ad audaces, contra timidos celſior.*

v. 675. *Sed tu ſi ſapies*] *ſapias*, & mox, *velis* multi veteres. Sed nihil puto mutandum, quia tum *rejicias* & *ſeligas* etiam eſſet dicendum. Epiſt. v. v. 99. ſcribendum etiam opinor,

*Nec tibi, ſi ſapies, fidam promitte Lacænam.*

non *ſapias*.

v. 678. *Tibi delige*] *ſelige* codex S. Marci, & prim. Hamburg. alii multi *dilige.* unde *dilectum habere.*

v. 681. *Hæc loca magna colit*] *Nec loca* Bernegger. ſec. Pal. Cantabr. uterque Erfurt. Arond. & alii viginti. ex præſcripto Poëtæ,

*—— Laudato ingentia rura,*
*Exiguum colito.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ſed quia mox ſequitur, *nec uti pars magna procorum*, vix videtur id ferri poſſe. in uno meo, quem ab Ægidio Menagio viro cultiſſimi ingenii munus accepi, pro diverſâ lectione *loca ſola*. quod ex ſuis etiam Vivianus notat. Puto, *ſed loca ſola colit*. ſic Lucretio lib. VI. de fulminibus, *Cur etiam loca ſola petunt*. Cephalus apud noſtrum libro VII.

*Tu facis ut ſilvas, ut amem loca ſola.*

V. 682. *Quam modo vidit*] *Quas* S. Marci, Neap. Urbin. & unus meus. mox *devovet ignes* unus Baſil. pro *annos*.

V. 689. *Jam fœtus*] Nil libri juvant. Puto nihilominus,

*Sed neque tam fœtus deſiderat arbore demtos,*
*Nec quas hortus alit cum ſuccis mitibus herbas,*
*Nec quicquam, quam te.* vel, *Nilve aliud, quam te.*

V. 692. *Quod petit*] *Qui petit* duo veteres. rectius.

V. 694. *Idaliam*] *Idalian* prim. Palat. & duo alii. *Idalien* Oxon. pri. Moret. pri. Hamburg. & ſex alii.

V. 695. *Quoque magis caveas*] *timeas* S. Marci, Neapol. Urbin. Thuan. Juret. aliique plurimi. venuſta repetitione.

V. 697. *Facta*] malo *Fata* cum Sixiano & uno meo.

V. 700. *Perceperat oſſibus ignes*] *æſtum* vetuſtiores plerique cum S. Marci codice.

V. 704. *Per ſpes oravit alumnæ*] Puto *ſpes alumnas*. Adi notas noſtras Met. IV. v. 421. ſic *Per ſpes ſocias* libro XIII.

V. 705. *Et modo de multis alicui blanditus amicis*] *blanditus cuique miniſtris* Thuan. prim. Reg. prim. Moret. & alii decem. probe. *cuiquam blanditus* pri. Baſil. *alicui blandita miniſtris* pri. Palat. pri. Vatican. tert. Medic. Urbin. uterque Hamburg. & ſeptem alii. Calandr. & præterea quinque, *ſuadendo cuique miniſtris*.

Neapol. *alicui ſuadendo miniſtris.* in quibus omnibus veræ lectionis apparent veſtigia.

v. 710. *Triſtiſque feræ convitia fecit* ] Scribe *triſtique feræ* cum uno Baſil. hoc eſt difficili, immiti. vide Nonium in *Triſte.*

v. 715. *Sævior illa freto* ] *Surdior* prim. Gronov. alter Erfurt. & quatuor alii. optime. Epiſt. Hermiones,

*Surdior ille freto clamantem nomen Oreſtæ*
*Traxit inornatis in ſua tecta comis.*

Epiſtola Leandri,

*Nec faciam ſurdis convitia fluctibus ulla.*

Artis libro I.

*Theſea crudelem ſurdas clamabat ad undas.*

Horat. libro III. Od. VII.

——— *ſcopulis ſurdior Icarii.*

Idem Epod. XVII.

*Quid obſeratis auribus fundis preces?*
*Non ſaxa nudis ſurdiora navitis*
*Neptunus alto tundit hybernus ſalo.*

ſic *ſurdæ fores* de quibus Amor. lib. I. Eleg. VI:

——— *ô foribus ſurdior ipſe tuis.*

v. 713. *Vivum radice* ] *viva radice* prim. Baſil. Oxon. Hamburg. & complures alii. unus Bonon. *viva quod adhuc radice.* hinc *vivi radix* planta ſæpius apud Rei ruſticæ ſcriptores occurrit, Columellam imprimis. *ſaxi radices* quoque Lucretius dixit. *viva ſaxa* noſter Metam. lib. VII.

v. 718. *Neque erunt tibi tædia tandem Ulla ferendæ mei* ] *mihi tædia* nonnulli cum prim. Hamburg. nil muto. ſic Arte Amatoriâ,

*Dedecet ingenuos tædia ferre ſui.*

v. 721. *Vincis, ait* ] *Vincis enim* prim. ſec. Palat. prim. Vatican. tert. & quart. Medic. prim. Baſil. Oxon. S. Marci, Neapol. Urbin. plurimi denique ex vetuſtioribus. Putabam aliquando, *Vincis iö!*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 722. *Mei cogeris, eritque* ] *mei cogeris amoris.* Florent. S. Marci.

v. 724. *Non tamen ante mihi curam exceſſiſſe memento* ] *tui curam exceſſiſſe* Thuan. prim. Gronov. prim. Baſil. Calandr. prim. Erfurt. Arondel. & complures alii. *tibi* S. Marci, prim. Hamburg. prim. Moret. pro *exceſſiſſe*, S. Marci, *curamque egiſſe. curam exiſſe* tert. Medic. *finiſſe* unus Argent. ſec. Palat. & prim. Hamburg. fuiſſe Bernegger. Scribe,

*Non tamen ante tui curam fugiſſe memento,*

vel *ceſſiſſe.*

v. 725. *Carendum eſt* ] non habent τὸ *eſt* S. Marci, Neapol. Bernegger. Arondel. prim. Hamburg. & octo alii. bene.

v. 728. *Mortalia facta* ] *fata* Arondel. Bernegger. & præterea duodecim.

v. 731. *Facite ut narremur* ] τὸ *ut* abeſt à S. Marci, Neapol. Bernegger. prim. Gronov. & quatuor aliis. *Facite narremur ut ævo* prim. Hamburg. *facite ut memoremur* prim. ſec. Palat. prim. Moret. & tres alii. Thyſii *facite memoremur.* Lege *facite ô memoremur*, vel *narremur.*

v. 735. *Vincula ſummis* ] *ſummi* Florent. S. Marci, & Neapol. bene. ſummi vincula laquei. ſequentem verſum cum interrogationis nota lege. & deinde *verſus ad illam*, ſine τῷ *eſt.* ex fide vetuſtiorum.

v. 739. *Trepidantem & multa gementem* ] *timentem* veteres plerique. decem, *trepidantum & multa timentum. trepidantum & morte paventum* pri. Moret. & prim. Bonon. *trepidantum & morte timentum* alter Erfurt. & alii quatuor. *trepidantem & morte timentem* Langerman. *trepidantem & multa moventem* Medic. chart. *paventem* unus Baſil. *trementem* unus Leid. *tenentem* unus meus. *cuncta timentem* Thyſ. alius *trepidantis & multa gementis.* alius, *trepidi moreque timentis.*

*tis*. Hæreo in tanta diſcrepantia lectionum. Scribo nihilominus.

*Icta pedum motu trepidantum ut multa gementem*
*Viſa dediſſe ſonum eſt.*

ſequentia confirmant. *gementem* certe ex ſuo codice notarat Politianus. *multa gemens* pro multum apud Maronem,

——— *ignotis exulat oris*
*Multa gemens.*

*multa putans*, apud eundem. noſter lib. VIII.

——— *deſertæ & multa querenti.*

lib. IV. *Quo ſimul intravit, ſacroque à corpore preſſum*
*Ingemuit limen.*

Pont. III. Eleg. III.

*Et gemuit parvo mota feneſtra ſono.*

Virgil. *Nec plauſtris ceſſant vectare gementibus ornos.* & in Georgicis,

——— *tractuque gementem*
*Ferre rotam.*

V. 746. *Funera ducebat*] *ducuntur*, & mox *portantur* pro *portabat* Bernegger. Thuan. Barberin. pri. Gronov. & alii nonnulli. ſed fruſtra. Mater ducit funera, quia prima eſt in pompa funeris. eadem & funus portare dicitur, Ep. Sapph.

*Non aliter, quam ſi nati pia mater ademti*
*Portet ad exſtructos corpus inane rogos.*

V. 748. *Qua flebilis ibat Pompa*] prima editio Aldina & unus Mediceus, *quam ibat*. ſic *ire exequias*. Vide Notas Amor. II. Eleg. VI. Propertius libro III. Eleg. XV.

*Nec tamen eſt quiſquam, qui ſacros lædat amantes:*
*Scironis medias his licet ire vias.*

ita opinor legendum. vulgati,

——— *media ſic licet ire via.*

V. 753. *Vixque bene impoſitum*] *Vix bene jam poſitum*, putabam aliquando. At Cantabrig. *Vix bene compoſi-*

*poſitum*. bene. *Vix bene impoſitum* fragment. Boxhornii. *Iphin* pro *Iphim* meliores. mox *è pectore* pro *è corpore* Thuan. & Juret. pro *Diriguere* codex Langerman. *Corriguere*. inſolenti verbo. vetuſtiores *Deriguere*.

v. 758. *In corpore ſaxum*] *in pectore* Cantabrig. Oxonienſ. Arondel. prim. Moreti plurimique alii. bene.

v. 761. *Proſpicientis*] Zulich. & alter Thuan. *Vlciſcentis*. pro *ô mea Nymphe*, multi veteres *optima*. S. Marci, & alii ſex *omnia*.

v. 763. *Sic tibi nec*] *tibi nil*. S. Marci.

v. 774. *Palilibus*] plerique veteres *Parilibus*. Vide lib. IV. Faſtor. 721. mox *Tatiuſque* non *Tatius* iidem.

v. 777. *Dignam animam pœnâ congeſtis exuit armis*] *Digna* multi veteres. & recte. *Dignam animam pœnæ*. Medic. tert. & octo alii. multi etiam *eruit*. cum S. Marci, Neapol. Urbin. prim. Palat. Cantabrig. prim. Moret. at Thuan. Bernegger. Oxon. Juret. & viginti aut plures alii *edidit*. Epiſt. Deianiræ.

*Nempe ſub his animam peſtis Nemeæa lacertis*
*Edidit*.

*Reddere animam* Faſt. VI. v. 743. Met. VIII. v. 505. ſed cum in vetuſtioribus ſit *eruit*. ſuſpicor *obruit* eſſe legendum. niſi verior ſcriptura,

*Dignâ animam pœnâ congeſtis edidit armis.*

vel, *Dignæ animam pœnæ congeſtis dedidit armis.*

v. 778. *Tacitorum more luporum*] *rapidorum* Thuan. & unus Moreti. Oxon. treſque alii *rabidorum* Argent. vide Notas libro III. Artis v. 8. *corpora victa ſoporis*, non *ſopore* codex S. Marci, & tert. Bonon. unus Leid. *vincta*. & Rottendorph. de quo lib. XI. v. 239.

v. 780. *Objice firmo*] *firma* Thuan. Arondel. & alii decem. de quo ad Claudianum.

v. 781. *Recluſit*] *recludit* prim. Palat. prim. Vatican.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

can. Neap. Urbin. prim. Reg. pri. Erfurt. Boxhornii, & decem alii.

v. 788. *Flumina fontis* ] *ſemina* prim. Moret.

v. 791. *Fæcundo ſulphura fonti* ] *ſuffiſo* prim. Gronov. quod eſſet *ſuffito*. de quo Faſt. v. 675.

v. 797. *Rigidis promiſſa Sabinis* ] *permiſſa* ſec. Moreti & alii tredecim. hoc eſt tradita.

v 799. *Indueret miles* ] *Induerat* S. Marci, & prim. Erfurt. aliique nonnulli. Puto *Induitur*. ut Triſt. IV. Eleg. I. pro *quem poſtquam Romulus ultro*, *quam* codex Politiani & tres ex noſtris. duo *quæ*. quomodo vetuſtæ editiones nonnullæ. & recte. arma ſubintellige.

v. 801. *Strata eſtque ſuis* ] *ſtrataque* plerique vetuſtiores; niſi quod in nonnullis *ſtrata atque*.

v. 807. *Divumque hominumque parentem* ] *potentem* ſecundus Regius. non invenuſte.

v. 808. *Quondam fundamine magno* ] *quoniam* ex ſcriptis.

v. 809. *Et præſide pendet ab uno* ] *nec præſide* quartus Medic. recte. Faſt. II. Mars ad Jovem,

*Jupiter, inquit, habet Romana potentia vires :*
*Sanguinis officio non eget illa mei.*

v. 810. *Præmia jam promiſſa mihi* ] *ſunt premiſſa* S. Marci, & Neapol. prim. Palat. prim. Hamburg. Arondel. & tres alii *ſint*. Urbin. prim. Erfurt. & unus Medic. *nunc* Bernegger. Thuan. Oxon. pri. Gronov. & XVIII. alii. *quæ* duo Voſſiani, unus Moret. & alter Hamburg. recte. niſi mavis,

*Præmiaque promiſſa mihi.*

v. 812. *Tu mihi conſilio* ] *concilio* plerique veteres.

v. 813. *Nam memoro, memorique animo* ] *memoror* Cantabrig. & unus Baſil. ſed aut verſus eſt Ennianus, qui *memoror* pro reminiſcor, & recordor poſuerat, quomodo & apud Lucretium in tribus vetuſtiſſimis codicibus lib. II. inveni,

Cujus

*Cujus uti memori reii ſimulacra & imago*
*Ante oculos ſemper nobis verſatur.*

aut ſcripſerat Naſo, ni fallor, *Nam refero.* hoc eſt, memini. ſic noſter paſſim. Adeantur quæ notamus Epiſt. v. 113. nam Ennianum illud,

*Et meminiſtis enim, Divæ, & memorare poteſtis,*

locum hic non habet. cum pro narrare ſumtum ſit.

v. 814. *Quem tu tolles ad ſidera cœli*] *tollas in cærula cœli* S. Marci, unus Reg. prim. Hamburg. quart. Medic. & alii ſex. *tolles in cærula*, Neapol. Urbin. Bernegger. Cantabrig. prim. Vatican. prim. Palat. tert. Medic. & decem alii. ſic & ex ſcriptis exemplaribus Faſtor. II. emendandum,

*Unus erit, quem tu tolles in cærula cœli.*

Citat Varro L. L.

*Unus erit, quem tu tolles ad cærula cœli*
*Templa.*

ex incerto auctore. ſed Enniana ſunt. Lucretius libro I.

*Et ſolis flammam per cœli cœrula paſci.*

ſic & alibi ille.

v. 818. *Data ſigna*] *rata ſigna* S. Marci, quart. Medic. & ſex alii. Sed jam præceſſit. paulo ante *terruit urbem*, non *orbem* prim. Vatican. Urbin. Neapol. tert. quart. Medic. prim. Moret. prim. Erfurt. & duodecim alii. ſic de Jove Horat. lib. I. Od. II.

——— *rubente*
*Dexterâ ſacras jaculatus arces*
*Terruit urbem.*

v. 823. *Non regia Jura Quiriti*] *jam regia* S. Marci, Juret. prim. Erfurt. prim. Baſil. quatuordecim alii. *nunc regia* Urbin. Thuan. Oxon. Arondel. & viginti præterea. *tunc regia* ſex. *regalia* ſec. Palat. & quinque alii. *jam regia* placet. *Jus* enim *regium* dicebatur. *ne regia* prim. Moret.

v. 825. *Ut lata plumbea funda*] *ſic* S. Marci, *ceu* Neapol. bene.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 828. *Dignior eſt qualis* ] *Dignior, & qualis* puto cum ſec. Vatican. & uno meo.

v. 830. *Irin ad Herſiliam* ] *Herſiliem* S. Marci, Neapol. Oxon. quart. Medic. & duo alii. *Herſilien* Juret. & prim. Ambroſ. infra tamen *Herſiliam* conſtanter libri. ſed verſ. 848. *Herſilies* Oxon. præterea *tramite* pro *limite* ſec. Palat. & tres alii.

v. 832. *O & de Latio* ] *de Latia* Thuan. prim. Baſil. prim. Moret. & ſedecim alii. bene. Latia de gente. Hactenus veterrimus S. Marci, Florentinus, in quo reliqua deſiderabantur.

v. 834. *Colle Quirino* ] *Quirini* in ſcriptis pleriſque. pro vulgata tamen ſtant pri. Hamburg. & quinque alii. apud Horatium libro II. Epiſt. II.

——— *cubat hic in colle Quirini.*

vide Notas lib. IV. Faſtor. 375. pro *duce me lucum pete*, Thuan. *lucum pete velox*. pri. Moret. *ſanctum lucum pete. lucum magni pete* prim. Ambroſ. Latet aliquid nævi.

v. 843. *Quem ſi modo poſſe videre* ] *qua ſi* prim. Vatican. ſec. Palat. tert. Medic. prim. Hamburg. & decem alii. *videri* unus Moret.

v. 844. *Cœlum accepiſſe videbor* ] *aſpexiſſe fatebor* in multis veterum. *aſpectaſſe* codex Politiani, unus Medic. & unus Ambroſ. recte. vide Notas lib. IV. 679.

v. 851. *Oramque* ] *Horamque* ſcripti plerique meliores. eſt & illud nomen Nymphæ Scythicæ apud Val. Flaccum lib. VI. v. 57.

*Inſuper auratos collegerat ipſe dracones*
*Matris Horæ ſpeciem.*

ita malo, quam *ſpecimen*.

N I-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

# NICOLAI HEINSII D.F.

# NOTÆ

## IN LIBRUM XV METAMORPHOSEON.

1 QVis tantæ] malim *qui*, cum Oxon.

v. 9. *Graia quis Italicis*] *Italis* pri. Palat. Urbin. prim. Erfurt. Arondel. & alii quatuor. forte *Italiis.* quomodo unus meus ex vetuſto deſcriptus. ſic ſuperioris libri initio *Littore in Italio* ſex codices. prim. Palat. *Iliaco*. Virgil.

*—— nunc fama minores*
*Italiam dixiſſe ſuo de nomine gentem.*

Thuan. tamen & prim. Bonon. *Auſoniis in oris.*

v. 12. *Bobus*] *bubus* ex melioribus.

v. 18. *Promiſſaque vera fuerunt*] *fuere* Arondel. puto *fuiſſe*.

v. 20. *Mycilus*] *Miſſilus* nonnulli. *Mirſilus* Juret. *Micilos* Barberin. & Bernegger. alii aliter. Lege *Myſcelos*. nam *Miſcilus* unus Baſil. Μύσκελος eſt Dionyſio Halicarnaſſ. lib. 11. Suidæ, Ariſtophanis Scholiaſtæ, ac Chronici Alexandrini auctori. Straboni nunc Μύσκελος nunc Μύσκελλος. Μούσκελλος Zenobio in Adagio, Δῶρον δ' ὅτι δότης ἐπαινεῖ. Μύσκελλος Marciano Heracleotæ, & Scholiaſtæ Dionyſii Alexandrini. Μισκέλλος Stephano in Συρακούσαις. Solino *Myſcellus*.

v. 24. *I pete diverſi lapidoſas Æſaris undas*] ita hæc tranſponenda ſunt ex caſtigatioribus libris. Αἴσαρος eſt Græcis hic fluvius. Male ergo *Æſeris*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*ris* multi ex vetuſtioribus codices vel *Haſeris*.

v. 26. *Recentia mente* ] *recondita* Oxon. prim. Baſil. prim. Moret. Juret. & quatuor alii.

v. 34. *Patriumque ſimul* ] *palam* pri. Moret.

v. 38. *crimenque patens* ] *patet* meliores.

v. 39. *O cujus cœlum bis ſex fecere labores* ] *O cujus celebrem* Oxon. & unus Medic. *O tu quem celebrem* Arondel. & decem alii. *O tu quam cœlum* unus Baſil. Lege cum Mureto & Scaligero,

*O cui jus cœli bis ſex fecere labores.*

ſic *jus facere ſibi numinis videndi* in Faſtis,

*Jus tibi feciſti numen cœleſte videndi.*

τὸ *cœlum* aberat à prim. Reg. *cujus cœlum* in Bernegg. à manu erat recentiori, antiqua ſcriptura abraſa. Chriſtophorus Bulæus, teſte Alardo commentariis in Val. Flaccum, pro *fecere* reponebat *vicere*.

*O cujus cœlum bis ſex vicere labores.*

de duodecim Herculis laboribus omnia nota ſunt. unde is Nonno δυωδεκάεθλος dictus.

v. 42. *Abſolvere culpa* ] *culpæ* Thuan. & quart. Medic. eleganter. ſic *injuriarum aliquem abſolvere* auctori Rhetoricæ ad Herennium.

v. 47. *Herculeo numine* ] *munere* rectius pri. Baſil. & decem alii.

v. 51. *Sybarim* ] *Sybarin* caſtigatiores. & *Alemoniden* paulo ante. *Amphytrionidæ* prim. Palat. & unus Medic. & Bernegger.

v. 53. *Quæ ſpectant* ] *qua* prim. Hamburg.

v. 62. *Cœli regione remotus* ] *remotos Deos* cum pri. Hamburg. pri. Ambroſ. & uno Baſil. atque ita Berneggerianus pro diverſa lectione.

v. 66. *Cœtumque* ] *cœtuſque* plerique vetuſtiores.

v. 73. *Arguit imponi* ] *Arcuit* Bernegger. prim. Baſil. Juret. Barberin. Arondel. & unus Voſſ. bene. pro *vetuit*. ſic apud Senecam Troaſi,

*affligi*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

——— *afflig i Phrygas*
*Vincique volui: ruere & æquari ſolo*
*Etiam arcuiſſem.*

Pont. lib. III. Eleg. III.

*Quas lex furtivos arcet habere viros.*

V. 80. *Redolentia flore*] *florem* prim. Reg. Thuan. Bernegger. & decem alii. utrumque dicitur. vetuſtiores ſequor.

V. 83. *Carne feræ ſedant jejunia*] *ſedent* pri. Moret.

V. 86. *Armeniæ tigres*] *Armeniæque* quatuor codices cum Norico. ut libro VIII. V. 121.

*Armeniæque tigres Auſtroque agitata Charybdis.*

Horat. *Dictus ob hoc lenire tigres.*

Claudian. *Tingunt arva tigres.*

V. 86. *In viſcere viſcera condi*] *in viſcera* vetuſtiores omnes. Val. Maximus lib. VI. cap. VI. *Uxores ſuas natoſque ad uſum nefariæ dapis verterunt. quoque diutius armata juventus viſcera ſua viſceribus ſuis aleret; infelices cadaverum reliquias ſalire non dubitavit.*

V. 92. *Terra creat*] *parit* plerique vetuſtiores. ſic & Art. Am. lib. I.

*Nec tellus eadem parit omnia.*

& libro III.

*Quot nova terra parit flores.*

Lucret. ——— *quando omnibus omnia large*
*Tellus ipſa parit.*

Prudentius Hamartigenia,

*Hoc pulchrum quod terra parit, quod gloria confert*
*Lubrica.*

Cicero lib. II. de Natura Deor. *Profecto terra ipſa eadem vi continetur & arte naturæ; quippe quæ gravidata ſeminibus omnia pariat ac fundat ex ſeſe.*

V. 94. *Placare jejunia*] *pacare* meus ex veterrimo deſcriptus. ſed nihil muta.

V. 99. *Tunc & aves tutas*] *tutæ pennas* rectius Thuan. quart. Medic. pri. Moret. Juret. & ſex alii.

V. 100.

v. 100. *Et lepus impavidus* ] *intremidus* quart. Me dic. pro *arvis* vetuſtiores *agris*.

v. 104. *Quiſquis fuit ille Deorum* ] *virorum* Cantabrig. alter Hamburg. & duo alii. recte. niſi mavis *priorum*. Pont. lib. III. Eleg. II.

*Eſt locus in Scythiâ; Tauros dixere priores.*

& poſtea ex antiquis libris,

*Sacrifici genus eſt: ſic inſtituere priores.*

& hoc ipſo libro mox,

*Eſt locus Arcadiæ; Pheneon dixere priores.*

Triſt. lib. I. Eleg. IV.

*Atque hæc exemplis quondam collecta priorum.*

Faſt. III. *Et tamen ante omnes Martem coluere priores* lib. IV. —— *Tiberina priores*

*Atria dixerunt.*

paulo ante præceſſerat,

*Magna nec ingeniis eveſtigata priorum.*

v. 106. *Primoque è cæde ferarum Incaluiſſe poteſt maculatum ſanguine ferrum* ] *primaque è cæde* ex uno meo & uno Argent. Deinde pro *poteſt* prim. Reg. & unus Moreti *patet*. Bernegger. Neapol. Urbin. prim. Hamburg. prim. Baſil. & tres alii, *putes*. *putem* tres bene. *puto* unus Patav.

v. 108. *Noſtrumque petentia letum* ] *potentia* pri Hamburg. & quatuor alii. *noſtroque potentia leto* prim Moret. aut ſcribendum *noſtroque nocentia leto*, aut *noſtrique potentia lethi*. Lucanus libro VI.

*Omne potens animal lethi, genitumque nocere,*
*Et pavet Hæmonias & mortibus inſtruit artes.*

ſic *potens voti* & *mentis* pro *compos* ſæpe apud noſtrum. Columella lib. I. cap. I. ubi agit de Agricultura ejuſque ſcriptores recenſet, *Scrofam Tremellium, qui etiam eloquentem reddidit, & M. Terentium, qui expolivit, mox Virgilium, qui carminum quoque potentem fecit*. ita veterrimus codex S. Germani. non *carmine*. *muneris potens* apud Val. Flaccum lib. IV. *pennipotente* pro avibus Lucretio.

v. 112.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 112. *Hoſtia ſus meruiſſe mori* ] *necem* Probus ad Virgilium agnoſcit. ut Epiſt. Hypermneſtræ,

*Quid meruere necem patruelia regna tenendo?*

v. 114. *Vite caper morſa* ] Puto *roſa.* ut in Faſtis lib. I. *Rode caper vitem.* Nemeſianus Cynegetico de canibus,

*Obtunduntque novos adroſo robore dentes.*

vide Notas lib. XIII. v. 690. pro *mactatus dicitur* plerique vetuſtiores *mactandus ducitur.* recte. Victimæ enim duci dicebantur. aliter tamen Probus. Amor. III.

*Ducuntur niveæ populo plaudente juvencæ,*
*Quas aluit campis herba Faliſca ſuis.*

Juvenalis Satyræ XII initio,

——— *niveam Reginæ ducimus agnam.*

ſic codices vetuſti majori ex parte. vulgati *cædimus.* mox eadem Satyra,

——— *ducatur ad aras,*
*Et cadat ante Lares Gallitæ victima ſola.*

v. 115. *Inque tuendos Natum homines* ] *inque tegendos* Bernegger. prim. Baſil. alter Hamburg. unus Moreti, unuſque Palat. probe. in Catalectis Judicio coci & piſtoris,

*Pythagoras populo neſcis quæ ſuaſerit olim?*
*Si jugulatis oves, quid erit quod veſtiat? inquit.*

noſter, *Horriferum contra Borean ovis arma miniſtret.* Scholiaſtes in codice Norico, *tuendos à frigore propter lanas.* Cicero lib. I. Tuſcul. *Tum multitudo pecudum partim ad veſcendum, partim ad cultus agrorum, partim ad vehendum, partim ad veſtienda corpora.* duo veteres, *inque timendos.*

v. 120. *Sine fraude doliſque* ] *dolique innocuum* unus Leidenſis.

v. 122. *Immemor eſt demum* ] τὸ *demum* minime placet. in uno Baſil. pro diverſa lectione *divum.*

v. 126. *Tot dederat meſſes* ] *Tot dederant* cum tri-



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

bus libris ſcribendum. ut quæ ſubintelligatur. niſi mavis, *Tot tulerat meſſes.*

v. 131. *Vittis inſignis*] *præſignis* caſtigatiores omnes. recte. vox ea in deliciis noſtro. Vide Notas ad Epiſt. v. ſic & infra hoc libro.

——— *gemino præſignia tempora cornu.*

v. 137. *Scrutantur in illis*] *rimantur* unus Voſſ. *in extis* unus Moreti.

v. 146. *Inveſtigata*] *eveſtigata* Bernegger. Thuan. prim. Moret. & decem alii. placet, licet minus obvium.

v. 147. *Juvat ire per alta Aſtra*] *aſtra Alta* multi veteres. prim. Hamburg. *ſub ardua alta.* Verſus ſublimis erit & ſonorus, ſi reſcribas, *per ardua Aſtra.* ut ultima litera τῦ *ardua* elidatur ob ſequentem vocalem. Exempla vide lib. XII. v. 395. in Notis.

v. 148. *Et inerti ſede relicta*] *relictis* cum Juniano.

v. 150. *Palanteſque homines paſſim rationis egentes*] *paſſim ac rationis.* ex vetuſtioribus. alii *& rationis. Palanteſque animos* vetus codex Politiani, & unus Medic. quod placet.

v. 151. *Trepidoſque*] *ſtrepitumque* Bernegg. prim. Hamburg. & tres alii.

v. 154. *Et nomina vana timetis*] *quid nomina* multi. rectius. pro *pericula* Neapol. & unus Voſſ. *piacula.* eleganter. nam apud manes expiari crimina in ſuperis commiſſa credebant. Virgil.

*Quæ quis apud ſuperos furto lætatus inani*
*Diſtulit in ſeram commiſſa piacula mortem.*

pro *nomina vana*, uterque Hamburg. Cantabrig. Oxon. prim. Gronov. tert. Medic. & multi alii, *numina.*

v. 157. *Abſtulerit*] *Abſtulerint* pri. Ambroſ.

v. 162. *Haſit in adverſo*] *Sedit* vetus liber Politiani. eleganter. noſter Met. III.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

——— *plagamque ſedere*
*Cedendo arcebat, nec longius ire ſinebat.*

V. 164. *Agnovi clypeum Abanteis in Argis*] Pauſanias Corinthiacis ſtadia quindecim abeſſe Mycenis hoc Junonis fanum affirmat, cujus inter alia donaria etiam clypeum hunc recenſet. ἐν δεξιᾷ δὲ κλίνη τῆς Ἥρας, καὶ ἀνάθημα ἀσπὶς, ἣν Μενέλαός ποτε ἀφείλετο Εὔφορβον ἐν Ἰλίῳ. Sed & Abantis clypeus Argis celebratiſſimus. Hyginus Fab. CCLXXIII. de ludis, *Sexto quos Argis fecit Lynceus Ægypti filius Junoni Argivæ, qui appellantur* ἀσπὶς ἐν Ἄργει (ſic ſcribe) *quibus ludis qui vicit, accipit pro corona clypeum. ideo quod Abas Lyncei & Hypermneſtræ filius nunciavit parentibus Danaum periiſſe. Cui Lynceus de templo Junonis Argivæ detraxit clypeum, quod Danaus in juventa geſſerat, & Junoni ſacrificaverat, & Abanti filio muneri dedit.* Hinc capiendum adagium Græcum, Ὡς τὴν ἐν Ἄργει ἀσπίδα καθελὼν σεμνύνεται. & alterum, Ἄξιος εἶ τῆς ἐν Ἄργει ἀσπίδος. quæ parœmiographi non aſſequuntur. aliam horum proverbiorum rationem ab Hyginiana diverſam vide apud Servium ad v. 286. libro III. Æneïd. Alluſit etiam ad hunc clypeum Maro, dum oculum Polyphemi deſcribit,

*Argolici clypei aut Phœbeæ lampadis inſtar.*

Erant enim Argolici & rotundi & maximæ molis. ſed ille Abantis præ cæteris illuſtris clypeus. hinc clarum vocat Valerius Flaccus libro I.

*Canthus, in Æao volvet quem barbara cuſpis*
*Pulvere. at in terra clari decus adjacet orbis,*
*Quem genitor geſtabat Abas.*

Ita ſcribendum. perperam *at interea* in vulgatis. Virgiliana illa reſpexit,

*Ære cavo clypeum, magni geſtamen Abantis,*
*Poſtibus adverſis figo.*

ubi adeundum eſſe Servium jam monuimus.

V. 169. *Facilis cera*] *fragilis* prim. Gronov. unus

Voſſ. & unus Mediceus. bene. ut apud Juvenal. Sat. XII.

*Accipiunt fragili ſimulacra nitentia cera.*

v. 170. *Formam eandem*] *formas eaſdem* vetuſtiores.

v. 178. *Omniſque vagans*] *vaga* vel *vage* Bernegger.

v. 179. *Labuntur tempora*] *volvuntur* plurimi veteres. nil muto. noſter libro X.

*Tempora labuntur, tacitiſque ſeneſcimus annis.*

v. 182. *Urgeturque prior veniente*] ſic Thuan. Juret. prim. Hamburg. prim. Moret. reliqui plerique, *urgeturque eadem veniens.* niſi quod *eadem veniente* unus Bonon. *venienti* unus Medic. quod placet. & pro *urgetque priorem*, Neapol. *urgetque ſequentem.*

v. 186. *Emenſas in lucem tendere noctes*] Oxon. Arondel. & viginti circiter alii *emeritas.* quod primo conſpectu arridebat. ut paulo poſt,

——— *emeritis medii quoque temporis annis.*

libro III. Faſtor.

*Quominus emeritis exiret curſibus annus.*

Seneca Agamemnone,

*Stat ecce Titan dubius emerito die.*

Statius, ——— *emeriti confinia Phœbi.*

Epigramma ineditum, quod Naſoni noſtro adſcribitur in vetuſtiſſimo codice,

*Jam nitidum tumidis Phœbus jubar intulit undis,*
*Emeritam renovans Tethyos amne facem.*

Nunc tamen amplector *emerſas noctes.* quomodo Bernegger. alter Hamburg. Græv. & alii duodecim. Vide quæ Notavi Faſt. III. v. 399.

v. 188. *Nec color eſt idem cœli*] *cœlo* plerique meliores.

v. 189. *Cuncta jacent*] *tacent*] unus meus. ita paſſim auctores. hinc & *noctis ſilentia.* vulgatum tamen non damno. pro *exit* idem codex *anteit.*

v. 190.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 190. *Prævia lucis* ] *luci* prim. Moret. Arondel. & duo alii. bene.

v. 198. *Secedere* ] veteres plerique notæ melioris *ſuccedere*. recte. ſic ſupra *jubar hoc nitidum nigræ ſuccedere nocti* dixerat.

v. 202. *Herba recens* ] multi *virens*. prim. Vatican. prim. Baſil. quart Medic. prim. Hamburg. & octo alii *nitens*. ſic alibi,

*Et nitet in ſummo ſeminis herba ſolo.*

libro IV. Faſtor.

*Vere nitent terræ: vere remiſſus ager.*

& poſtea, *Pictaque diſſimili flore nitebat humus.*

Plautus Truculento Act. II. Sc. IV. ubi Dinarchus de Phroneſio amica,

——— *ver vide*

*Ut tota floret! ut olet! ut nitide nitet!*

*nitidæ fruges* apud Lucretium paſſim, eidem *viridis herbarum nitor*. *nitentia culta* Virgilio lib. II. Georg.

v. 205. *Ludit ager* ] *Ridet ager* bene unus Leidenſis & unus Voſſianus. ut apud Virgilium,

*Albaque de viridi riſerunt lilia prato.*

&, *Miſtaque ridenti colocaſia fundet acantho.*

In Catalectis Mſsis.

*Rident prata roſis: & floribus arva tumeſcunt.*

Claudian. lib. II. Raptûs, de Proſerpina flores legente,

*Ridentes calathos ſpoliis agreſtibus implet.*

In Catalectis, *vere omnia redent*. apud Rutilium in Itinerario,

——— *indigenis ridentia lilia ſaxis.*

Claudian. Conſ. Manlii,

——— *docti riſerunt floribus amnes.*

ſic γελᾶν Græci de rebus inanimatis. ut in illo Homeri Iliad. T. Γέλασσε δὲ πᾶσα περὶ χθὼν Χαλκοῦ ὑπὸ στεροπῆς. & appoſite Achilles Tatius ex veteri poëta de roſâ, τὸ πέταλον τῷ ζεφύρῳ γελᾷ. *ridere argentum in domo* dixit Horatius. *ridentia littora conchis* Virgil.

in Ciri. *tibi rident æquora*, Lucretio. Vide Notas Faſtor. IV. V. 429.

V. 208. *Quæ magis ardeat* ] *æſtuat* prim. Palat. hoc eſt, *æſtuet*.

V. 211. *Temperie medius. Sparſus quoque tempora canis* ] *ſparſis per tempora canis* Arond. Zulich. & tres alii. quod magis placet. *Temperiem medius* quoque prim. Vatican. & Neapol.

V. 217. *Speſque hominum primæ matriſque habitavimus alvo* ] multi, *matris habitavimus*. ſed *materna habitavimus alvo* verum eſt. quomodo Thuan. quart. Medic. prim. Bonon. prim. Moret. & nonnullæ editiones ex vetuſtioribus. *matura* prim. Palat. ſic Gratius de cane generoſo, *affectat maternâ regna ſub alvo*. *Speſque hominis* prim. Vatican.

V. 224. *Adjutiſque* ] *adjutis* plerique præſtantiores.

V. 226. *Emeritis medii quoque temporis annis* ] *emenſis* Thuan. unus Baſil. & unus Medic. placet. *emerſis* unus Patav. proxime verum. Mutarunt, qui arbitrati ſunt *emenſis* paſſive non poſſe dici.

V. 230. *Solidarum morte ferarum Herculis ſimiles* ] De feris à Milone occiſis nil legi. præterea *feræ ſolidæ* minus bene dicuntur. ſed *armi ferarum ſolidi* aut *terga ſolida* & *cervix* & *pedes* bene. quomodo *ſolidos equorum calces* dixit Gratius. Auget de loco depravato ſuſpicionem, quod in pleriſque antiquis libris pro *morte* legatur *more*. in primo Regio & uno Voſſ. *mole*. præterea *ſolidorum ferorum* prim. Palat. prim. Vatican. Bernegger. Thuan. Urbin. & quatuor aut quinque alii. Quid hæremus? Refinge meo periculo, *ſolidorum mole tororum*. comparat Milonis lacertos cum toris Herculis, quos ſolidos proprie & eleganter vocat. Epiſt. Deianiræ ad Herculem,

*Non puduit fortes auro cohibere lacertos,*
*Et ſolidis gemmas appoſuiſſe toris?*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Amphitruo Hercule Furente apud Senecam Act. III.

*Teneone in auras editum? an vana fruor*
*Deceptus umbra? tune es? agnoſco toros.*

ita optimus Mediceus liber verſus iſtos legit. Ipſe Hercules apud Ciceronem Tuſc. Quæſt. ex Sophoclis Trachiniis,

——— *ô ante victrices manus!*
*O pectora, ô terga, ô lacertorum tori!*

Val. Flacco,

*Conſpicuuſque toris Tirynthius.*

idem libro I. Meleagri lacertos Herculeis comparat,

*Oſtendiſque humeros fortes ſpatiumque ſuperbi*
*Pectoris Herculeis æquum, Meleagre, lacertis.*

libro II. ubi Herculem pugnaturum deſcribit,

*Ecce ducem placitæ furiis crudeſcere pugnæ*
*Surgentemque toris ſtupet, immanemque paratu*
*Æacides.*

Auctor Elegiæ in obitum Mæcenatis, *toroſum* vocat.

*Lydia te tunica juſſit laſciva fluente*
*Inter lanificas ducere penſa ſuas.*
*Clava, toroſe, tibi pariter cum pelle jacebant.*

ita verſus mendoſiſſimi ſcribendi. *Clava toroſa* inepte legebatur. *ducere penſa* Claudianus etiam dixit, & Juvenalis, quod *trahere penſa* aliis. *ducere tunicas* vix Latinum eſt. *jacebant* non *jacebat* vetus liber Petri Servii. quod elegans. Sed nimii jam ſumus in re manifeſta. pro *Milone* pri. Vatican. Grævianus, & quatuor alii *Milo*.

V. 231. *In ſpeculo*] *ſpeculum*, Urbin. pri. Palat. Cantabrig. pri. Erfurt. pri. Moret. & multi alii.

V. 236. *Lenta conſumitis morte*] ſic & ſcripti. Putabam tamen *lento morſu*. ut perſtet in metaphorâ de dentibus & edacitate temporis. *conſumere morſu*. ut libro IV.

*Et ſcelerata fero conſumite viſcera morſu.*

V. 246. *In liquidas rareſcit aquas*] *roreſcit* Thuan.

*marceſcit* unus Moreti. *roreſcentem terram ſiceeſcenti* Plinius opponit lib. XVIII. cap. XXXIII. *rareſcere* hoc ſenſu an Latine dicatur, dubito.

v. 251. *Hinc in aquas* ] *Hic* vetuſtiores. & recte.

v. 257. *Cum ſint huc* ] malim *cumque huc ſint.* & mox pro *Crediderim*, *Credideris*.etſi aliter libri. lib. XII.

*Nec tu credideris tantum cecini ſſe futura*
*Ampyciden Mopſum.*

v. 258. *Summâ tamen omnia* ] *ſumma omnia* Scaliger.

v. 261. *Verſa eſt Fortuna* ] *verſa es* rectius in codicibus Viviani.

v. 267. *Deductus in æquor* ] *devectus* malim cum uno Moreti & uno Bononienſi.

v. 270. *Et illic* ] *at illic* meliores.

v. 271. *Et antiquis tam multa tremoribus orbis* ] Hæc mendoſa ſunt. Forte ſcribendum,

——— *& aut quædam ſtimulata tremoribus ortis*
*Flumina proſiliunt.*

pro *tam multa* Sixianus *concuſſa* non male. poſſet & *convulſa.*

v. 272. *Aut exſiccata reſidunt* ] *excæcata* Bernegg. Urbin. prim. Reg. Arond. prim. Moret. Polit. prim. Palat. prim. Vatican. pri. Gronov. & alii nonnulli. bene. Pont lib. IV. Eleg. II.

*Scilicet ut limus venas excæcat in undis.*

ſic *excæcare formam* Petronius dixit. *Nunquid aliquo naturali vitio formam excæco.* Avienus deſcriptione Orbis, *denſo cæcantur ſtipite ſilvæ.* Virgil. in Culice, *timor obcæcaverat artus.* Auctor Panegyrici ad Piſonem,

*Aurea rorificis obcæcat ſidera nimbis.*

ita & *oblimare* Claudianus lib. III. Raptus,

*Luxus & humanas oblimat copia mentes.*

v. 275. *Alioque renaſcitur orbe* ] *ore* prim. Palat. prim. Vatican. Cantabrig. quart. Medic. Neapol. uterque Erfurt. Juret. & ſex aut ſeptem alii cum

priſcis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

priſcis editionibus. probe. præſertim ſi *tremoribus orbis* paulo ante retineas. apud Senecam, qui hos verſus in Naturalibus Quæſtionibus lib. III. cap. XXVI. citat, ambigua eſt lectio. nam codices quidam illic etiam *ore* agnoſcunt. poteſt procul emergere Lycus, nec tamen alio orbe.

V. 275. *Tecto modo gurgite*] *tacito* Seneca. hoc eſt tecto. Triſt. III. Eleg. x. ex antiquis codicibus,

*Cæruleos ventis latices durantibus Iſter*
*Congelat, & tacitis in mare ſerpit aquis.*

ſic paſſim ſcriptores. etiam de aliis rebus. Vide Notas ad Epiſt. IV. v. 20. pro *ingens Eraſinus* tres *ſurgens.* pro *agris* vetuſtiores plerique *arvis.* Seneca *undis.* ſed & apud illum vetuſti codices *agris* & *tecto gurgite.*

V. 278. *Alia nunc ire*] multi præſtantiores *alias* vel *alio.* male. ripa ſubintellige.

V. 279. *Amaſenus*] ſic & membranæ pleræque. niſi quod Urbin. & Bernegger. *Amaſenos.* ut & pri. Ambroſ. & tert. Gronov. atqui nullus in Sicilia *Amaſenus.* Scribe *Amenanos:* &, ne dubites, Strabonem audi, libro v. Καθάπερ περὶ τοῦ Ἀμενάνου συμβαίνειν φασὶ τοῦ διὰ Κατάνης ῥέοντος. ἐκλείπει γὰρ ἐπὶ πολλὰ ἔτη καὶ πάλιν ῥεῖ. Primus locum ſic emendandum eſſe vidit notis ad Cæſaris Commentarios Fulvius Urſinus, qui & veterem numum profert, cujus ab una parte ſcriptum ſit, ΑΜΕΝΑΝΟΣ, ab altera, ΚΑΤΑΝΑΙΩΝ. Vide quæ notamus Faſt. IV. v. 467. ubi idem nomen mendoſum exſtabat. Amaſenus Privernatium fluvius Servio & Vibio Sequeſtro. Certe in Græviano codice *Ameſenus.* in uno Moreti, *Eraſenus.*

V. 282. *Angigros*] *Anigros* ex melioribus.

V. 285. *Scythicis de montibus*] *Scythiis* Bernegger. & ſeptem alii. *Scythis* prim. Hamburgenſis. pro *ſalibus amaris* Bernegger. & Arondelianus. pro di-

verſa lectione, *ſale nunc vitiatur.* neque aliter Barberinianus.

v. 287. *Fuerant* ] *fuerunt* tert. Bonon.

v. 293. *Helicen & Buran* ] *Burin* noſtri omnes. utrumque probum eſt, niſi quod ſcriptos ſequor. Senecæ in Naturalibus Quæſtionibus etiam ter quaterve *Buris* dicta. Βȣ̃ρα eſt Græcis. Plinio etiam *Bura.* ut & Ammiano Marcellino lib. XVII.

v. 296. *Pittheam* ] *Pitthean* Urbin. prim. Vatican. pri. Reg. pri. Baſil. tert. Medic. & alii duodecim. ſic & infra v. 506. nonnulli codices.

v. 304. *Direpta bicornis Terga capri* ] *bicorni capro* Bernegger. Arondel. Neapol. & quinque alii. bene. niſi quod *derepta* etiam legendum eſſe jam monui notis ad lib. III. v. 52. in uno Moreti, *erepta.* ut apud Virgilium,

*Cui pellis latos humeros erepta juvenco*
*Bellatori operit.*

Statius lib. IV. Theb.

*Quatuor indomitis Capaneus erepta juvencis*
*Terga, ſuperque ringens injectum molis ahenæ*
*Verſat onus.*

v. 307. *Cognita nobis* ] *vobis* rectius quatuor ſcripti.

v. 315. *Crathis & hinc Sybaris* ] *& huic* bene prim. Palat. & unus Leidenſis. Neque aliter Vibius Sequeſter legit. *Crathis confinis Sybari capillos facit aurei coloris.* *ervis* pro *oris* plurimi ex vetuſtioribus. & *noſtris* pro *veſtris.* quod verum eſt.

v. 319. *Obſcœna Salmacis unda* ] *Salmacidis* debebat dixiſſe. ſed *unda* reponendum cum Bernegger. Neapol. pri. Reg. utroque Erfurt. pri. Moret. pri. Pal. pri. Vat. & ſex aliis. quomodo & magnus Scaliger in ora codicis ſui emendarat.

v. 329. *Hinc fluit* ] *Huic* ex caſtigatioribus ſcriptis.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 332. *Eſt lacus Arcadiæ, Pheneum dixere priores* ] *Phœnon* multi veteres, vel *Phenon*. tres *Pheneon*. bene Præterea *locus Arcadiæ* cum prim Gronov. tert. Medic. Urbin. & ſex aliis legendum. ſic libro III Pont.

*Eſt locus in Scythiâ: Tauros dixere priores.*

*Pheneos* quoque Catullo, Virgilio, ac Statio eſt. ut omittam Græcos. Nullum novi in Arcadia lacum *Pheneon*: oppidum ejus nominis habeo notum (unde *Phenei mœnia* apud Maronem libro VIII.) cujus in vicinia fons ex præruptis ſaxis ſtillare dicatur. ejus aquam, στυγὸς ὕδωρ dictam, certis temporibus eſſe lethiferam. Nocte tamen eſſe noxiam nemo, quod ſciam, præter Naſonem prodidit. Sed hæc fuſius in Commentario noſtro diſcutiemus. Emenda interim in tranſcurſu Lucanum libro III.

*Et Phenei qui rura colunt, quorumque labore*
*Theſſalus Æſoniam vomer proſcindit Iolcon.*

ubi *Penei rura* perperam legitur. Arcadiam intelligit. *Æſoniam* quoque *Iolcon* repoſuimus pro *Hæmonia*. ſic *Meleagream Calydona* dixit libro VI. & *Cinyræam Cypron* libro VIII. *Hæmoniam Iolcon* ſupervacuo epitheto & otioſo appellet, cum τὸ *vomer Theſſalus* ſatis deſignet de Theſſalia agi.

v. 340. *Ætna* ] *Ætne* Bernegger. Thuan. Arondel. & duo alii. ut alibi ſæpe.

v. 347. *Materiam* ] *Materiem* caſtigatiores.

v. 351. *Luteave exiguis areſcunt ſulfura fumis* ] Puto *aſſiduis fumis*, vel *irriguis*.

v. 361. *Fides rebus tamen eſt addenda probatis* ] *adhibenda* Neapol. unus Regius & unus Moreti. probe. Auſon. Ep. XII.

*Si qua fides falſis unquam eſt adhibenda poëtis.*

mox pro *fluvido calore* malim *vapore*. atque ita unus Palat.

v. 364. *I quoque delectos in actatos obrue tauros* ] Ver-

 ſus-

ſus mendoſiſſimus. Videamus diverſas lectiones. *His quoque delectos* Thuan. *In quoque dilectos* Neapol. *Hos quoque dilectos* Bernegg. *I tam delectos* Urbin. *I quoque dilectos* Cantabr. prior Hamburg. & viginti circiter alii. tres, *Dis quoque delectos.* quatuor, *Hinc quoque.* Arondel. & tres alii, *Hos quoque.* unus Sixii *Huic.* alius *Is.* quart. Medic. *Hic.* unus meus *Inque delectos. Hic quoque dejectos* unus Gronov. *I quoque dilecto* pri. Palat. veterrimus, vel, *Dis. I quoque delecto* unus Medic. *I nunc quoque delectos* unus Vatican. *I quoque delectas* Junian. *In quoque dilecto* fragment Boxhorn. unus Ciofani, *dejectos.* Grævianus *Hinc quoque dilectos.* Puto ſcribendum eſſe,

*I ſcrobe delectô mactatos obrue tauros.*

vel *delectâ.* eſt enim communis generis ſcrobs. nam in Thuaneo optimo eſt *His quoque.* Nihil equidem eveſtigare poſſum, quod propius accedat ad ſcripturam veterem. An *ſcrobe repleto?* ut apud Virgil.

—— *ſcrobibus ſuperatur terra repletis.*

v. 366. *Naſcuntur apes* ] decem antiqui *naſcentur.* & tum fortaſſis poſtea legendum ſit,

—— *quæ*

*Rura colant, operique vacent, in ſpemque laborent.*

v. 372. *Canis filis* ] *cæcis* Thuan. prim. Bonon. *albis* prim. Moret. & duo alii, *ſilvis* unus meus.

v. 379. *Quem reddidit* ] malim *quod reddidit.*

v. 386. *Cythereidaſque* ] Ne claudicet verſus, lege *Cythereïadaſque* cum Cantabr. & quart. Medic. paulo ante, pro *Et ſeroſque pedes*, bene unus Moret. *Mox ſeroſque pedes.*

v. 388. *Quis naſci poſſe putaret* ] *quis fieri* unus Moreti. concinnâ repetitione.

v. 391. *Ex aliis generis primordia ducunt* ] *ex aliis ducunt primordia rebus.* bene unus Leidenſis. neque aliter Oxon. quart. Medic. Thuan. & decem alii. niſi quod in iis, —— *rebus primordia ducunt.*

v. 394.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 394. *Et ſucco vivit amomi* ] Salmaſius ad Solinum p. 1070. *ſicco amomo.* quomodo & ego in uno Mediceo inveni. ſed nihil mutandum. nam ex ſicco amomo quid alimenti Phœnix colligeret? amomum intelligit nondum ſiccatum. ſic Lucanus lib. x.

*Advectumque recens vicinæ meſſis amomum.*

Nec felicius ibidem in carmine Lactantii de Phœnice pro, *auramque procul ſpirantis amomi*, reponit idem Salmaſius *uvamque*; atqui *aura amomi* pro ipſo amomo ponitur. *aura* pro *odore*, quem exhalat amomum. ſic *Coricii aura croci* apud Martialem. Claudianus de Phœnice, —— *& nectare dulcior aura*

*Oſtia nigrantis Nili ſeptena vaporat.*

Priſcianus in Periegeſi,

*Cinnama præterea jucundæ naribus auræ.*

*pingues ab ovilibus auræ* apud Virgil. *& odori ſulphuris aura* apud Statium. & *halantes ſulphuris auræ* Lucretio. exempla plura ſunt in promtu. Sed hoc ὡς ἐν παρόδῳ.

v. 397. *Duro nidum ſibi conſtruit ore* ] τὸ *duro* non arridet. plerique veteres *puro* pri. Gronov. & unus Baſil. & Noricus, *pando*. bene. ſic de apro libro x.

*Protinus excuſſit pando venabula roſtro.*

*panda cornua* lib. x. v. 270. ex vetuſtis codicibus, & *panda aratra* paſſim alibi.

v. 398. *Nardi lenis ariſtas* ] *lævis* prim. Palat. prim. Vatican. pri. Baſil. & Oxon. cum aliis viginti. Gloſſa interlinearis alterius Erfurtani, *id eſt redolentis*. ut *nardi halantis* forte ſit ſcribendum. quomodo apud Lucretium libro II.

*Et nardi florem, nectar qui naribus halat.*

pro *Quaſſaque cinnama* duo Medicei *Craſſaque*. unus Baſil. *Caſtaque*. alter Hamburg. *Caſſaque*. ut ξυλοκιννάμωμον intelligatur, quod maximo in pretio. cortex Cinnamomo detractus. ſic *caſſa canna*. Vide Notas Faſt. VI. v. 406.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 404. *Ponderibus nidi ramos levat arboris altæ* ] *Aptus tunc nidum ramis levat* Bernegger. Cantabrig. Arondel. & ſex alii. totidem *Eſt aptus nidum.* Verſus hic adulterinus eſt. Metuo ne & proxime præcedens & tres ſequentes huc ab aliena manu ſint inculcati, ita duodecim verſibus, totam de Phœnice hiſtoriam Naſo abſolverit.

v. 410. *Hyænam* ] *hyænem* pri. Gronov. & Junian. *hyanen* Arondel. Græcis tamen ὕαινα eſt.

v. 412. *Protinus aſſimulat, tetigit quoſcunque colores* ] *aſſimulat tactu* prim. Baſil. quart. Medic. prim. Bonon. & alii duodecim. recte. nonnulli & *aſſimilat.*

v. 415. *Coralium* ] prim. Palat. veterrimus, & Calandræ codex *curalium.* bene. prim. Vatican. *caralium.* quatuor alii *corallum.* Vide Notas libro IV. v. 748.

v. 416. *Deſinet* ] *Deſinat* malim & *tingat.* quomodo Voſſ. unus, & unus Argentinus pro diverſâ lectione, vetuſtiores tamen *Deſeret.* Virgilius libro I. magni operis.

*Si vacet annales noſtrorum audire laborum,*
*Ante diem clauſo componet veſper Olympo.*

ubi *componat* nonnulli codices. pro & *in alto æquore* Cantabrig. *in imo.* Forte,

——— *& Ibero Phœbus anhelos*
*Æquore tinget equos.*

v. 418. *Sic omnia verti* ] τὸ *omnia* proximo verſu præceſſerat. *tempora* prim. Vatican. prim. Gronov. quart. Medic. & decem alii. idque in poſtrema editione expreſſit Naugerius. ſed mutationes temporum jam fuſe ſupra percenſuit. Lege, *ſic tempore verti, gentes* nimirum. deinde pro *alias gentes* prim. ſec. Palat. prim. Vatican. prim. Gronov. quart. Medic. aliique plurimi *illas.* bene. quod reſpondet τῷ *has.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

424. *Clara fuit Sparte*] Hic verſus cum ſequenti in Vatic. margini erat adſcriptus. qui illos ſequitur, omnino eſt expungendus, cum ex hoc verſu promanarit. quid enim opus bis Spartæ meminiſſe? Certe libri veteres ex his quinque verſibus modo hunc modo illum non agnoſcunt. Ego omnes tollendos eſſe cenſeo. In eo enim artificium Poëtæ imprimis conſiſtit, ut perpetuo orationis filo mutationem rerum omnium tanquam concatenatam pertexat; nunc in eo occupatur, ut ex ruinis Troiæ Romam prodiiſſe demonſtret. Inoportuna igitur, ut quæ maxime, Spartes, Mycenarum, Athenarumque ac Thebes hic inculcatur mentio. Adde quod in poſtremis duobus verſibus bis occurrit *nomina* & *nomen*, qualia nuſquam committit noſter, niſi librariorum oſcitantium culpâ. Denique Athenas nil niſi nomen fuiſſe Pythagoræ ætate falſiſſimum eſt, quæ tum florebant unice. Sed de repetitione τ͂ *nomen* culpa amovebitur, ſi cum Bernegg. & altero Strozzæ repones,

—— *quid ſunt niſi fabula Thebæ?*

ut apud Statium Theb. x,

*Et mentita diu Thebani fabula muri.*

Lucanus lib. VII. —— *tunc omne Latinum*
*Fabula nomen erit.*

verſu denique ſecundo pro *Nec non & Cecropis*, bene unus Voſſ. *Nec non Cecropiæ.* nam primam in *Cecropis* nuſquam corripuit Naſo.

v. 435. *Dixerat Æneas*] huic verſui ille præponendus, *Priamides Helenus*, ex fide unius mei & unius Medicei.

v. 442. *Urbem etiam cerno Phrygios debere nepotes*] *& jam*, ut in Faſtis Carmenta vaticinans,

*Et jam Dardaniæ tangent hac littora puppes.*

Nec ſatis arridet τὸ *debere*. Quid ſi noſter ſcripſit?

*Urbe & jam cerno Phrygios ſe efferre nepotes,*
*Quanta nec eſt, nec erit.*

v. 459. *Quæ poſſunt* ] *quæ poſſint* prim. Reg. & unus meus.

v. 460. *Cumulemus viſcera* ] *cumulemur* eleganti Græciſmo primus Palatinus inter vetuſtiſſimos, unus Leid. & Grævianus *cumulentur*.

v. 462. *Guttura cultro* ] *ferro* vetuſtiores.

v. 467. *Quam tranſitus inde paratus* ] *qua paratus* prim. Reg. & Langerm. *quis tranſitus* prim. Vatic. prim. Gronov. & multi alii. ſec. Medic. *quid. qui paratur* pri. Hamburg. & duo alii. *quo tranſitus inde paratur* prim. Erfurt & pri. Ambroſ. recte. *paratur* alii etiam plurimi.

v. 472. *Nec volucres* ] *volucrem* ex pleriſque ſcriptis.

v. 473. *Nec formidatis cervos includite pennis* ] *illudite* pri. Palat. Cantabr. tert. Medic. Urbin. Neapol. Thuan. pri. Erfurt. uterque Hamburg. pri. Moret. aliique complures. *eludite* pri. Ambroſ. ſed fruſtra. ſic noſter Faſt. v.

*—— pro Libycis clauduntur rete leænis*
*Imbelles capreæ.*

Lucanus ſimiliter lib. VI. *feras indagine claudere*. Vide plura noſtri Vlitii Notis ad Gratii verſ. XLIX. primæ ac ſecundæ curæ. apud Senecam tamen Hippolyto ſcribe,

*Picta rubenti linea pinnâ*
*Vano ludat terrore feras.*

nam veterrimus Mediceus *cludat*. vulgati *claudat*. Cæterum *pinnis* in Naſone reponendum. ita enim Gratius ac Nemeſianus paſſim. Auſonius Ep. v.

*An • um fratre vagos dumeta per avia cervos*
*Circumdas maculis & multa indagine pinnæ?*

inde *pinnatum inſtrumentum in fune ad terrendas feras* Servio Æn. XII. & lemma in antiquo codice Gratii *De pinnatis conficiendis*. ita & apud Virgilium bis longe veterrimi duo codices, alter Mediceus, Vaticanus alter,

ter, literis uncialibus ſcripti, *Puniceæ formidine pinnæ* Georg. III. & apud Lucanum ſcripta exemplaria. pro *formidatis* plurimi codices *formidantes*. Forte, *formidandis*.

V. 476. *Alimentaque congrua* ] *mitia* omnes præter prim. Vatic. & quinque alios. quomodo noſter ſæpe alibi. nil muto tamen. Memini enim *congruum ſermonem* quoque apud Plautum occurrere.

V. 483. *Qui poſtquam ſenior* ] *Quem* Cantabrig. ſed tum poſtea pro *Deflevere Numam* refinge *Deflevere virum*, nam τὸ *Numam*, quod paulo ante præceſſerat, aut ex gloſſemate interlineari irrepſit, aut ex geminata perperam ſequenti voce *nam* conflatum eſt.

V. 488. *Dixerunt! quoties flenti Theſeïus heros Siſte modum, dixit!* ] *Dixerunt! ah quoties* Barberin. Lege, *Dixêre! ah quoties*. Deinde pro *Siſte modum*, quod Latinum vix eſt, repono, *Sit modus ô, dixit*. Certe Zulichemianus *Siſte modo*. Valerius Flaccus libro IV. v. 485.

*Teque, ait, injuſti quæ nunc premis ira Tonantis,*
*Ante precor, noſtra tandem jam parce ſenectæ.*
*Sit modus. & fore credo equidem. nam veſtra voluntas*
*Quid, juvenes, ſine pace Deûm?*

ſic ſcribendi iſti verſus. Paulo poſt apud eundem repone,

*Sic ait, & fatis jam jam cedentibus omnes*
*Impulit, & diræ commovit imagine pœnæ.*

bene etiam unus Voſſianus, *flendi*.

——— *ah quoties, flendi, Theſeïus heros,*
*Sit modus, ô, dixit.*

Art. Am. II.

*Sit modus exilio, dixit, juſtiſſime Minos.*

V. 492. *Sola tua eſt* ] *ſola tibi eſt* pri. Moret. & duo alii.

V. 494. *Fando aliquem Hippolytum veſtras ſi contigit aures* ] *veſtras quoque* prim. Palat. prim. Vatic. tert. quart.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

quart. Medic. Calandr. & viginti circiter alii. *veſtras puto* Urbin. Bernegg. Oxon. Arondel. prim. Gronov. Noricus, & alii ſex. probe. *Fando*: Virgiliana imitatione.

*Fando aliquid ſi forte tuas pervenit ad aures*
*Belida nomen Palamedis.*

quomodo ille & cæteri Epici ſæpe. Valerius Flaccus lib. v. 473.

*Si fando hic aliquam noſtro ſatus orbe ſolebat*
*Theſſaliam, ſi quos Phryxus memorare Pelaſgos.*

*Si quando* perperam nunc ibi exſtat. ex quo loco apparet, etiam in Virgilio *aliquod nomen* reponi debere; quomodo in longe vetuſtiſſimo Mediceo codice exaratum offendi. Silius libro x.

——— *ſi Porſena fando*
*Auditus tibi, ſi Cocles, ſi Lydia caſtra.*

hinc *fatu turpe.* quomodo *dictu turpe* in Priapeis Epigrammate XXXIII.

*Turpe quidem fatu, ſed ne tentigine rumpar.*
*Falce manu poſitâ fiet amica manus.*

ita enim vetus codex, qui penes me extat. Vulgati *Turpe quidem factu.* ſic apud Maronem *haud mollia fatu* libro XI. Æneid.

v. 495. *Scelerata & fraude*] τὸ *&* non agnoſcunt plurimi ex vetuſtioribus. & abeſt rectius.

v. 500. *Quod voluit finxit voluiſſe, & crimine verſo*] Verſus importune huc inculcatus à ſciolo. multi veteres,

*Quod voluit voluiſſe infelix crimine verſo.*

alii aliter. pro *temerare* pri. Gronov. pri. Baſil. & multi alii. *temeraſſe.* pro *Tentatum* pri. Vatic. tert. Medic. & tres alii *Tentavit.* Forte, *Tentato.* ut concurſum vitet quarti caſus. pro *Paſiphaeïa quondam*, Scaliger *me quondam Paſiphaëa.* male. nam *Paſiphaëa* eadem cum *Paſiphaë.* ut *Calliope*, *Calliopea. Hippodame*, *Hippodamia.* Si quid mutandum ſit, refingam,

*Me*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Me Paſiphaeïdi quondam.* vel *Paſiphaeius olim.* mox,

*Indiciine metu magis offenſane repulſa*

ex melioribus ſcribe, & *dubium eſt* ſubintellige. Videantur quæ notavi ad Epiſt. Medeæ. v. 149. Niſi τὸ *magis* obrepſit in locum τοῦ *dubium.* cujuſmodi errores alibi quoque commiſſos hic illic deprehendi. Poteſt etiam *Arcuit* pro *Arguit* reponi. ut ad Theſeum referatur:

*Arcuit, immeritumque pater projecit ab urbe.*

vel, *Arcuit, emeritumque nihil pater ejicit urbe.*

nam pri. Vatic. *immeritumque nihil.* De *emerendi* verbo hac ſignificatione alibi plura notamus. ſic *emirari* pro *mirari* apud Horat. lib. 1. Od. v. Reliqui fere codices,

*Damnavit meritumque nihil pater ejicit urbe.*

quibus cave accedas. τὸ *Arguit* poteſt etiam ferri. quod in *damnavit* mutarunt, qui parum intelligebant ad Phædram hoc debere referri, non ad Hyppolyti parentem.

v. 506. *Pittheam*] *Pitthean* pri. Pal. pri. Reg. & octo alii. ut ſupra v. 296.

v. 513. *Tum colla feroces*] *cum* ex ſcriptis pleriſque. pro *exiliis contenta ſuis* excerpta Calandræ *exilii ſui.* uſus ſecundi caſus elegans eſt in ſimilibus. quart. Mediceus & unus Leidenſis, *Exiliis intenta.* ut in Triſtibus.

*Mens intenta ſuis ne foret uſque malis.*

v. 514. *Erectiſque auribus horrent*] *arrectiſque* major ſcriptorum pars. & recte. nam *erectus* paulo ante præceſſerat. ita apud Virgil.

*Auribus arrectis nocturna ſilentia tentat.*

& alibi de equo, *arrectaſque impulit aures.* malo etiam *hærent* quam *horrent*, ne bis idem dicat. pro *metu turbantur* ſec. Vatic. & duo Medicei *terrentur.* ut Faſt. VI. in eadem narratione,

*Attoniti terrentur equi.*

Epiſt. prima,

Hic

*Hic lacer admiſſos terruit Hector equos.*

v. 520. *Quæ circumvertitur axem* ] Lege *qua* cum uno meo & Sixiano. alius meus *quo circumvolvitur* pri. ſec. Pal. Cantab. Oxon. Urbin. Berneg. pri. Reg. pri. Erfurt. aliique plurimi. Prudentius contra Symmach.

*Emicat ac volucri fervens rota volvitur axe.*

*circumflectitur* Juret.

v. 523. *Nervos in ſtirpe teneri* ] *in ſtipe* ſec. Vatic. Boxhorn. & unus meus. Puto *vepre*. Seneca Hippol.

——— *inde ſemanimem ſecant*

*Virgulta, acutis aſperi vepres rubis.*

v. 525. *Partim reprenſa relinqui* ] *deprenſa* legit Delrius ad Hippolytum Senecæ. Sed vulgata, quam & libri veteres agnoſcunt, non eſt ſollicitanda. reprendere enim eſt proprie ex fuga retrahere. Vide Notas lib. XIII. 235.

v. 526. *Exhalare animam* ] *Exhalari* cum pleriſque ſcriptis.

539. *Delo Cretaque* ] *Creteque* Thuan. & alii octo. quanquam ſextum caſum, quo Græci carent, in nominibus Graiis Latina enunciatione ſæpe Latini efferunt, ſic ab Anchiſa, ab Laërta, ab Atrida.

v. 544. *Atque aſſentior illi*, *acceptior* Thuan. Arondel. Juret. ſec. Palat. quart. Medic. & ſedecim alii. *accerſior* Bernegg. & Junian. & duo alii. vel *accerceor*. duo item *aſſcentior*. Arondel. pro diverſa lectione *accenſſior*. Grævianus *aſſenſeor*. Scribe *accenſeor*. atque ita pri. Strozzæ, unus Leid. & unus Ambroſ. eleganti & proprio verbo, quod etiam Naſoni redonavimus Met. III. v. 691. Statius Theb. IX.

*Ad cineres ſaltem ſupremaque juſta tuorum*

*Sæve veni; non his ſolum accenſere nepotem.*

ita ſcribo. vulgati *hic*. ut ab *accendere* derivetur.

v. 546. *Radicibus imis* ] malim *imi montis.*

v. 552. *Motis aſpexit in arvis* ] plurimi veteres *medius*. recte. quia *moveri* ſequitur. alioquin *mota terra*

pro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

pro arata. noſter lib. III.

*—— motæque jubet ſupponere terræ*
*Vipereos dentes.*

Pont. lib. I. El. IX.

*Experiar motâ ſpargere ſemen humo.*

Virgil. *—— primuſque per artem*
*Movit agros.*

ſic & alibi tam ille quam noſter.

v. 558. *Utque Palatinis* ] *Utve* veteres plerique.

v. 562. *Non expectatas* ] Puto *Haud expectatas.* nam *non* bis præceſſerat.

v. 563. *Cippus* ] vetuſti codices magna ex parte *Cypus* vel *Cipus*. *Genucius Cipus* eſt Valerio Maximo lib. V. cap. VI. ita enim membranæ nomen illud exhibent. ut & apud Plinium lib. XI. cap. XXXVII. exſtant apud me denarii argentei, cum hac inſcriptione, M. CIPI. M. F. unde Cipiam gentem Fulvius Urſinus, vir de literis inter primos optime meritus, conflavit, perperam ut puto, cum ejus nulla apud antiquos exſtet mentio.

v. 567. *Victor domito veniebat ab hoſte* ] *remeabat* pri. & tert. Moret. Zulich. & unus Bonon. ut apud Virgilium,

*Si patrios unquam remeaſſem victor ad Argos.*

&, *—— patriam remeabo inglorius urbem.*

Val. Flaccus lib. IV.

*Proxima regna Lyci, remeat qui victor ab oris*
*Bebriciis.*

Lucanus lib. II.

*Et Scythicis victor remeaſſet Craſſus ab oris.*

lib. III.

*Tecta petit patriæ. proh! ſi remeaſſet in urbem*
*Gallorum tantum populis Arctoque ſubacta.*

Silius lib. III. *—— laceros Tirynthius artus*
*Dum remeat, victor, lacrymis perfudit.*

ſic & alii paſſim.

v. 568.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 568. *Et eodem cornua tollens*] *brachia* Oxon. Polit. & ſex aut ſeptem alii. recte, ut puto. *cornua* hic importune ab arguto aliquo nugatore inculcata ſunt. libro XI.

*Ad calumque manus & ſplendida brachia tollens.*

ita paſſim noſter.

v. 570. *Seu latum eſt aliquid, patriæ populoque Quirini*] Scripti maxima ex parte,

*Seu latum eſt, patriæ latum populoque Quirini.*

ne dubita, quin vere. *populo Quiriti* etiam unus ex meis.

v. 577. *Quæ ſimul aſpexit*] *inſpexit* cum pri. Bon. Servius Æn. IV. *Aruſpices proprie exta conſulere dicuntur, cum inſpiciunt.* hinc *inſpicia extorum.* apud noſtrum ipſum ſupra Pythagoras,

*Protinus ereptas viventi pectore fibras*
*Inſpiciunt, menteſque deûm rimantur in illis.*

Juvenalis Sat. III.

——— *ranarum viſcera nunquam*
*Inſpexi.*

exempla plurima ſunt in promtu. *inſpicere avem* formula auguralis apud Servium ad v. 375. libri III. Æn. unde & *auſpicia* ſint dicta.

v. 583. *Tu modo rumpe moras*] *moram* Thuan.

v. 587. *Procul ô*] *procul ah* veteres plerique.

v. 591. *Ante tamen capitis nova cornua fronde Velat*] *ante tamen pacali cornua lauro Velat* pri. ſec. Palat. tert. Medic. Cantabr. Urbin. Neap. pri. Reg. pri. Erfurt. uterque Hamburg. aliique plurimi. recte. niſi quod in nonnullis *placali.* ſic *oleam pacalem* libro VI. dixit, & *pacales flammas* in Faſtis lib. I. Plinius lib. XV. cap. XXX. de lauru, *Ipſa pacifera, ut quam prætendi etiam inter armatos hoſtes quietis ſit indicium.* & mox, poſtquam docuit eâ faſces Imperatorum decorari, eamque in gremio Jovis Capitolini deponi, *Non quia perpetuo viret*, inquit, *nec quia pacifera eſt, præferenda ei utro-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*utroque oleâ, ſed quia ſpectatiſſima in monte Parnaſſo.* Ibidem docet *ſuffimentum eam eſſe cædis hoſtium & purgationem*, ex Maſurio. Statius Theb. XII.

*Paciferâ lauro crinem vittiſque decorus*
*Accubat.*

noſter lib. IV. Faſt.

*Venit Apollinea longas Concordia lauro*
*Nexa comas.*

v. 593. *Priſcoſque Deos de more* ] *è more* veteres. Scribe cum nonnullis antiquis, *priſcoque Deos è more.* Faſtis.

*Flamen ad hæc priſco more Dialis erat.*

v. 594. *Eſt ait hic unus* ] *En ait* Thuan. & quinque aut ſex alii. *ni pellitis* idem Thuan. & Cantabrig pro *niſi.*

v. 604. *Succinctis pinetis* ] *Peliacis* unus Leid. eleganter. Sed nec vulgatum damno. lib. X.

*Et ſuccincta comas hirſutaque vertice pinus.*

Zulich. non male *ſubſtrictis.* quomodo *ſubſtricta ilia* libro III. de cane, & *ſubſtricta crura* lib. XI. de mergo ave.

v. 618. *Bobus* ] *bubus* pri. Pal. pri. Vatic. Urbin. Neap. Bernegg. Arond. & ſex alii.

v. 620. *Auratis poſtibus inſculpunt* ] Urbin. à manu ſecunda *æratis.* quomodo & margo Gryphianæ editionis. neque aliter ad Val. Maximum Pighius & Colerus. ab æreis enim poſtibus *Raudnſculana* ea porta eſt dicta. apud Valerium lib. V. cap. VI. legendum, *capitis effigies ærea, qua exceſſerat, porta inſculpta eſt*, non *incluſa.* & paulo ante, *in capite ejus ſubito veluti cornua erepſerunt*, non *emerſerunt.* nam vetuſti codices plerique *erexerunt.*

v. 624. *Circumflua Tibridis alti* ] Non eſt Latinum. nam *circumflua Tibride* erat dicendum. ut apud Val. Flaccum lib. V.

*Urbs erat hic contra, gemino circumflua ponte.*

Si-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Silius lib. I.

*Inſula quos genuit Graio circumflua ponto.*

Scripſerat Naſo, ſi genius ejus mihi perſpectus eſt, *Tibridis alveo.* Certe in pri. Vatic. pri. Ambroſ. Neap. & duobus Mediceis, *undis.* ſed *alveo* verius. noſter ipſe lib. V. Faſt.

*Tibris arundiferum medio caput extulit alveo.*

Virgil. lib. VII.

—— *optato conduntur Tibridis alveo.*

& initio ejuſdem libri de eodem Tibri,

*Aſſuetæ ripis volucres & fluminis alveo*
*Æthera mulcebant cantu.*

& mox, —— *claſſes invectæ Tibridis alveo.*

ita enim ſcripti nonnulli. non *undam.* Claudianus Conſ. Olybrii.

*Eſt in Romuleo procumbens inſula Tybri,*
*Qua medius geminas interfluit alveus urbes.*

V. 625. *Sacris adjecerit urbis*] Scripti maxima ex parte *acceſſerit*, vel *arceſſerit*, vel *accerſerit.* unus *accenſerit. acciverit* prim. Bonon. unus meus *aſciverit.* Scribe, *adſciverit.* Dî indigetes vel indigenæ adſcititiis opponebantur. quomodo *nativus & adſcitus lepor* apud auctorem vitæ Pomponii Attici. appoſite Prudentius libro II. contra Symmachum.

*Cernis ut antiqui ſemper veſtigia moris*
*Greſſibus incertis varie titubaſſe probentur*
*Adſciſcendo deos majoribus incompertos?*
*Seque peregrina ſub relligione dicaſſe?*
*Nec ritus ſervaſſe ſuos? quodcunque ſacrorum eſt,*
*Exulat, externumque inimicam venit in urbem.*

Pont. IV. El. IX.

*Tu certe ſcis hoc ſuperis adſcire videſque*
*Cæſar.*

Cicero de Aruſpicum Reſponſis, *Sacra iſta majores noſtri ex Phrygia adſcita Romæ collocaverunt.* & Verrina VII. *Quarum ſacra Pop. Romanus adſcita & accepta*

*tanta*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*tanta religione tuetur.* Gratius initio Cyneget.

*Adſcitaque tuo comites ſub numine Divæ*
*Centum omnes nemorum.*

ita locus mendoſiſſimus ſcribendus. Vulgati,

*Aſcivere tuo comites ſub nomine divæ.*

vetus codex Thuan. *Adſciſuere. Sub numine*, ut Hippolytus ſupra,

*Numine ſub domina lateo.*

V. 627. *Squallebant corpora morbo* ] *tabo* Thuan. & decem alii. rectius. ut apud Virgil. de peſte,

*Corrupitque lacus, infecit pabula tabo.*
&, *In ſtabulis turpi dilapſa cadavera tabo.*

V. 630. *Mediamque tenentis* ] *tenentes* prim. Palat. prim. Vatican. tert. & quart. Medic. prim. Baſil. Thuan. Urbin. Neapol. & alii plurimi. bene. noſter ipſe, libro X. ——— *& orbe*

*In medio poſiti caruerunt præſide Delphi.*

hinc *orbis umbilicus* dicti in Priapeis. Nonnus Dionyſ. libro 11.

——— μεσόμφαλον ἄξονα βαίνων
Δέλφιος αὐδήεντα μετέρχεο τέμπεα Πυθοῦς.

V. 634. *Et locus & laurus & quas habet ipſe pharetras* ] *pharetræ* Arondel. prim. Reg. Neapol. prim. Baſil. prim. Gronov. & alii viginti. pro *ipſe* nonnulli *ille*. prim. Palat. Hamburg. alter, & unus Medic. *ipſa. illa pharetras* Cantabrig. & prim. Baſil. *ipſa pharetræ* Urbin. Scribe, *& laurus, & quas habet illa, pharetræ.* Met. I. ipſe Phœbus ad laurum,

——— *ſemper habebunt,*
*Te coma, te citharæ, te noſtræ, laure, pharetræ.*

V. 636. *Corpora movit* ] *pectora* caſtigatiores magno numero. bene.

V. 642. *Quam colat explorat* ] *e plorant* iidem.

V. 647. *Certas ita dicere ſortes* ] multi veteres *certant addicere*, aliaque lectionum diverſarum monſtra. Sed nihil eſſe mutandum jam ad Claudia-



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

num monui. Hygin. Fab. CIX. *quid ita ſortes dixiſſent.*

v. 650. *multi retinere* ] *tenuere* unus Moreti. alius pro diverſa lectione *renuere.* quomodo prim. Baſil. & unus Voſſ. bene. Vide Notas lib. IX. v. 506.

v. 651. *Non emittere* ] *amittere* Oxon. quart. Medic. Arondel. & ſeptem alii. *admittere* prim. Gronov. & duo præterea. totidem *dimittere.* prim. Baſil. & duo alii. nil muto.

v. 652. *Umbraque telluris tenebras induxerat orbi* ] Hic denuo verſus frigiditate ſua ſatis prodit auctorem à Naſonis elegantia longe diverſum.

v. 658. *Pone metum* ] *metus* plerique caſtigatiores.

v. 660. *Nota, viſum ut cognoſcere poſſis* ] *nota viſu ut cognoſcere poſſis*, rectius iidem.

v. 667. *Ad templa Perveniunt* ] *Conveniunt* bene major ſcriptorum pars. Adi Notas Faſt. II. v. 669.

v. 670. *Prænuncia ſibila movit* ] *miſit* plerique veteres. recte. libro III.

*—— longo caput extulit antro*
*Cæruleus ſerpens horrendaque ſibila miſit.*

*movit* paulo poſt ſequitur.

v. 675. *Cognovit numina caſtus* ] *caſtos crines* rectius prim. Palat. prim. Vatican. Urbin. prim. Reg. tert. Medic. prim. Erfurt. aliique multi. at duo cum Cantabrig. & Norico *cuſtos. numen Acaſtus* ſex pro diverſa lectione. in uno Baſil. *Acaſtos.* ut nomen ſacerdotis ſit. qualis ille qui Peleum luſtravit morte fraterna nocentem. ſed *caſti crines* bene ſe habent. ſic lib. II. Faſtor. *Caſta ſacerdotum tempora* dixit.

v. 677. *En Deus eſt, Deus eſt* ] alii *Et Deus eſt, Deus eſt.* Neapol. & quinque alii *En Deus, en Deus eſt.* unus *En Deus &c.* multi alii *En Deus eſt, Deus eſt.* Scribe, *Et, Deus en, Deus en.* ſic Sibylla apud Virgil. *Deus ecce Deus.* & Amphiaraus apud Stat. Theb. III.

*Deus*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

—— *Deus ecce furentibus obſtat,*
*Ecce Deus.*

mox, *linguiſque animiſque*, pri. Baſil. & tres alii. multi *linguis animiſque.* vulgo *animis linguiſque.*

v. 678. *Quiſquis adeſt* ] *ades* multi caſtigatiores. in Ibide,

*Quiſquis ades ſacris ore favete meis,*
*Quiſquis ades ſacris, lugubria dicite verba.*

deinde *infra hoc,*

*Quiſquis adeſt, viſum venerantur numen.*

non *veneratur*, prim. Palat. tert. Medic. Oxon. & novem alii. *juſſum numen* prim. Hamburgenſis & duo alii.

v. 679. *Sis pulcherrime viſus* ] *ſiſque* ȯ. tres ſcripti.

v. 685. *Tum gradibus nitidis elabitur* ] *delabitur* prim. Palat. Thuan. Urbin. Bernegger. Neapol. prim. Reg. Cantabrig. prim. Baſil. Arondel. aliique plurimi. recte.

v. 688. *Injectis floribus* ] *ingeſtis* pri. Gronov.

v. 696. *Retinacula navis* ] *navi* multi.

v. 701. *Præterque Lacinia templa Nobilitata Dea* ] *Deæ* Thuan. Polit. prim. Palat. prim. Vatican. Arondel. & ſex alii. unus *Deo.* Scribe, *Lacinia templo Nobilitata Deæ.* littora videlicet. ſupra initio libri hujus,

*Littora felici tenuiſſe Lacinia curſu*
*Fertur.*

Λακίνιον ἄκρον Ptolemæo. *templa* tamen *Lacinia* habes apud Lucanum libro 11.

*Extenditque ſuas in templa Lacinia rupes.*

apud Virgilium,

—— *attollit ſe diva Lacinia contra.*

v. 702. *Scyllæaque littora* ] Legendum *Scylacea*, vel ex illo Virgilii,

—— *attollit ſe Diva Lacinia contra*
*Cauloniſque arces, ac naviſragum Scylacêum,*

ſatis apparet. Græcis, Σκυλάκειον eſt. Σκυλάκιον oppidum. idque jam vidit in Solinianis Exercitationibus Salmaſius. qui adeatur. reddenda & forte ea vox Elegiæ in obitum Mæcenatis,

*Argo ſaxa pavens poſtquam Scylacëia legit*
*Cyaneoſque metus,*

non enim Scyllam Argo præternavigavit, niſi in reditu. apud Valerium Flaccum lib. III. v. 36.

*Teque etiam medio flaventem Rhyndace ponto,*
*Spumoſumque legunt fracta Scylaceion unda.*

ita legendum ex veſtigiis antiqui codicis, quo uſus eſt Carrion.

v. 703. *Amphryſia ſaxa*] *Amphiſia* Urbin. Arondel. & multi alii. unus Leidenſis *Amphrigia*. *Amphiſſia* Ortelius in Theſauro Geographico cum Barrio, & in Adverſariis Turnebus lib. I. cap. XXII. ut promontorium Locrorum intelligatur. ſed vix perſuadent. nam mox *Naryciamque* ſequitur. Voſſius ad Melam *Argennia*, cum in veteri ſuo codice inveniſſet *Arangia*. ut *Argennum* promontorium Siciliæ intelligat, quod à læva eſt fretum Siculum tranſeuntibus.

v. 704. *Ceraunia*] *Celennia* libri veteres majori ex parte. nonnulli, *Celemnia*, *Celempnia*, *Celenia*, *Cilenia*, *Cylennia*, *Cilemnia*. Arondel. *Celamnia*. Zulich. *Celeunia*, cum tribus aliis. Turnebus *Columnia*, ut *Columna Rhegia* intelligatur, quæ Græcis ϛηλὶς. quod nollem viro magno excidiſſet, cum nec Latini ſermonis rationem habuerit. Voſſius ad Melam, *Cocintia* à Cocinto promontorio, quem adi. nec video quid commodius reponi poſſit.

v. 705. *Romechiumque*] in multis veterum *Plemiriumque*. in aliis, *Romethiumque*, *Remethiumque*, *Remechiumque*, *Rometheumque*, *Remotiumque*, *Prothitonque*. primus Baſil. *Ramethiumque*. quare Voſſio noſtro aſſentior, *Lametumque* ſcribenti. *Plemyrium* Ortelius.

lius. Turnebus *Remigioque*, oblitus de remis paulo ante præceſſiſſe.

v. 706. *Naritiamque* ] Lege *Naryciamque*, vel quod malim, *Naryciumque*. Nam Locrorum oppidum νάρυξ vel ναρύκιον in Græcia. poteſt & *Narycioſque* legi. nam in Thyſiano codice *Naritiaſque*. in Norico *Naritiumque*. quod veræ ſcripturæ proximum.

v. 708. *Leucoſiamque* ] *Leucoriamque* veteres plerique. nonnulli *Leucoricamque*, vel *Leucoreamque*. *Leucorianque* prim. Palat. *Tecoriamque* Neapol. alter Hamburg. *Leucotoamque*. Arondel. *Leucon*[illegible] [illegible]*amque*. pri. Hamburg. *Leuconamque*. [illegible] [illegible]us *Leuthariumque*; alii, [illegible]*oriamque*, *Leuceriamque*, *Leucothoemque*, *Leuteſiamque*. *Leucoſia* certe ferri non poteſt, cum Λευκωσία ſit Græcis. Scribe *Leucaſiamque*. nam Græcis Λευκασία. ita eam Strabo appellat libro II. & Halicarnaſſenſis Dionyſius libro I. apud quos eſt inſula. Plinius quoque libro III. cap. VI. *contra Paſtanum ſinum Leucaſia eſt*. appoſite. ut jam videamus, cur eam cum Fæſto Naſo conjungat.

v. 713. *Tenetur* ] *tenentur* Urbin. prim. Baſil. & quinque alii.

v. 715. *Niveiſque frequens Sinueſſa colubris* ] Nugas eſſe de Sinueſſanis hiſce colubris opinor. Neminem certe ex antiquis ſcriptoribus evolvi, qui harum meminiſſet. de balneis Sinueſſanis multa apud auctores mentio. itaque dubium non eſt, *columbas niveas* harum loco reponi debere. atque ita prim. Bonon. & unus Mediceus. *Campanas* certe *columbas* Plinius commendat libro X. cap. XXXVII. Vide Notas libro IV. v. 48.

v. 718. *Spiſſi littoris Antium* ] Nihil verius hac lectione, quam primus Palat. Urbin. aliique non pauci agnoſcunt. eamque & Geographiæ ordo requirit, & Val. Maximi auctoritas, qui Æſculapium ait Antium adveniſſe. Cioſanus tamen mavult, *Ancur*.

quod in multis libris exſtat. cum Trachas ſeu Tarracina, & Anxur eædem ſint civitates. Plinius lib. III. cap. V. *Tarracina oppidum lingua Volſcorum Anxur dictum.* Feſtus, *Anxur vocabatur, quæ nunc Tarracina dicitur.* Livius lib. IV. *Anxur fuit, quæ nunc Tarracinæ ſunt.* Dionyſius Antiq. Rom. lib. XIV. ἐξεπολιόρκησαν οἱ Ῥωμαῖοι τὴν Οὐόλσκων πόλιν, ἣ τότε μὲν Ἄνξωρ, νῦν δ' ὀνομάζεται Ταῤῥακίνη. alii codices *Ancum, Ancon, antrum*, & ſimilia. fruſtra.

v. 723. *Æquore placato*] *pacato* pri. Moret. Neapol. & alii x[illegible]. Triſt. I. Eleg. II.

*Ut rate felici pacata per [illegible]ra labar.*

v. 729. *Huc omnes populi paſſim, matrumque patrumque*] *matrumque ſenumque* Thuan. prim. Vatican. Oxon. & ſex alii. duo *matrumque nurumque.* prim. Bonon. & unus Medic. *juvenumque ſenumque.* Rottendorph. præterea, *Huc omnis populus.* Cenſeo ab Naſone ſcriptum fuiſſe,

*Huc omnis populus paſſim, matreſque patreſque*
*Obvia turba ruunt.*

v. 730. *Troica ſervat*] *ſervant* multi veteres. recte. Veſtales intelligit.

v. 737. *Acclivia malo*] *acclinia* ex ſcriptis melioribus. *inclinia* prim. Baſil.

v. 755. *Cynipbiumque Jubam Mithridatiſque tumentem*] *Cinyphiumque.* dictum alibi. Lege præterea *Mithridatêiſque nominibus.* nam duæ primæ ejus nominis ſyllabæ ſunt breves.

v. 759. *Superi faviſtis abunde*] *caviſtis* eleganter prim. Bonon. & quart. Medic. hoc eſt, proſpexiſtis. *caruiſtis* Langerman. Simili ſignificatione apud Silium libro IX.

*Sat magnum hoc miſeræ fuerit mihi cardine vitæ*
*Solamen, caviſſe meis.*

v. 763. *Et conjurata arma moveri*] nonnulli *conjurataque* unus Ambroſ. *& jurataque.* Puto *jurataque.* Adi Notas lib. V. 150.

v. 768.

V. 768. *Solane ſemper ero injuſtis exercita curis* ] imo *juſtis curis*. neque aliter plerique veteres. ſic *juſti dolores* dicuntur. Triſt. IV. Eleg. III.

——— *incubuit juſto mens ægra dolori.*

V. 793. *Verba minantia* ] *minacia* quart. Medic. prim. Hamburg. Arondel. & duo alii. recte.

V. 797. *Umbraſque ſilentum* ] *ſilentes* prim. Erſurt. & Medic. chartaceus. *Nocturnas* etiam *canes* prim. Twiſdenius. Vide Notas lib. III. in fabul. Actæonis.

V. 803. *Tum vero Cytherea manu* ] pro *manu* plurimi ſcripti, etiam ex vetuſtioribus, *ſuum*. & proximo verſu pro *æthérea* prim. Reg. Urbin. prim. Erfurt. alter Hamburg. prim. Palat. Baſil. & decem alii, *interdum*. *hunc denſa* Cantabrig. unus Voſſ. & *illa deum*. *in tetram nubem* unus Gronov. at prim. Vatican. *ænea nube*. *aëria* quinque. *Æneaden* unus Voſſ. unus Baſil. *Æneadem*. duo alii *obſcura*. Arondel. *ætheri*. prim. Hamburg. *Pectus ſed tandem*. Opinor non uno mendo adfectos eſſe hos duos verſus. pro *utraque*, ſcripti *utrumque*, *utroque*, *utrimque*, *uterque*.

V. 806. *Et Diomedeos* ] *Qua* prim. Vatican. Urbin. & Argent.

V. 807. *Talibus hanc* ] *hinc* prim. & quart. Moreti. pro *ſola* prim. Palat. Bernegger. prim. Hamburg. Arondel. *ſolio*. pro *paras*, pri. Vatic. pri. Palat. prim. Baſil. prim. Erfurt. prim. Moret. Cantabrig. & prim. Gronov. cum aliis plurimis, *putas*. duo *putes*. totidem *potes*.

V. 811. *Concuſſum cœli* ] *concurſum* Calandr. pri. Hamburg. & multi alii. ut tonitrua intelligat. ita Lucretius frequenter.

V. 813. *Inciſa adamante* ] *incluſa* Urbin. Bernegg. prim. Hamburg. Arondel. & multi alii. pri. Baſil. *inſculpta*. *incluſa* placet. in Triſt.

*Nil adeo ſolidum eſt, adamas licet alliget illud.*

Pont. lib. IV. Eleg. XII.

——— *duro præcordia ferro*
*Eſſe, vel invicto clauſa adamante putem.*

v. 818. *Templiſque colatur*] *locetur* multi veteres.

v. 820. *Natuſque tuus*] imo *ſuus*, pro ejus natus. quod eſt in pleriſque ſcriptis. Egregie blanditur Auguſto. quod ſequentia ſatis evincunt. *tuus* nullum habet ſenſum. pro *nominis hæres* prim. Palat. pri. Baſil. Cantabrig. Oxon. Arondel. aliique complures *numinis*. *muneris hæres* Zinzerling. & unus Leidenſis. *nominis hujus* unus Medic. pro *feret unus onus*, tert. Medic. & alius ejuſdem bibliothecæ, *urbis onus*. in Faſtis,

*Una domus vires & onus ſuſceperat urbis.*

ponēt & *orbis onus*, ut ad Herculem alludat. Vide Notas Faſt. lib. 1. v. 616.

v. 824. *Emathiique iterum madefient*] *Emathiæque* prim. Palat. prim. Vatican. prim. Moret. Cantabrig. uterque Erfurt. prim. Reg. Bernegger. aliique complures. *Emathiaque* Urbin. Neapol. prim. Hamburg. Arondel. & octo præterea. Lege cum uno Argentinenſi,

*Emathiaque iterum madefacti cæde Philippi.*

Petronius, ut ſcribendum,

*Cerno equidem gemino jam ſtratos Marte Philippos.*

non *gemina morte*. *Philippi* tamen fœminino genere apud Focam Grammaticum in vita Virgilii legitur,

——— *jam cæde piorum*
*Perfuſas acies legitur viſura Philippos.*

ſed illic oppidum intelligit.

v. 829. *Quid tibi barbariem, genteſque ab utroque jacentes Oceano numerem!*] *gentes* prim. Reg. & octo alii. Cantabrig. aliique multi *barbariam*. *barbariam gentes* prim. Palat. *barbariæ gentes* Zulichem. & tres alii. Scribe,

*Quid*

*Quid tibi barbariæ gentes ab utroque jacentis*
*Oceano numerem?*

V. 836. *Similes æquaverit annos*] Interpretibus placet hæc ab Ovidio ſcripta eſſe, cum Auguſtus annum ætatis LVI nondum attigiſſet, quo extinctus eſt Divus Julius. at quis ſeniorem aut ſenem vocavit Divum Julium? hæc ætas ſenectus non eſt, ut eam Auguſto æquandam debeat precari. Piget pluribus hæc refellere. *Patrios annos* prim. Moret. & octo alii. neque aliter Bernegger. & Rottendorph. pro diverſa lectione. at Thuan. aliique quatuor, *cum patruo ſenior ſimiles.* unus Strozz. *cum patrios ſenior ſimiles.* Sed deſinamus ineptire. ſcripſerat, puto, noſter,

*Nec niſi cum ſenior Pylios æquaverit annos.*

Auguror neminem de hac reſtitutione dubitaturum, quod ut felicius ex voto ſuccedat, en ſimilem locum Pont. lib. II. Eleg. VIII. ubi Tiberium alloquitur,

*Sic pater in Pylios, Cumæos mater in annos*
*Vivant; & poſſis filius eſſe diu.*

Triſt. V. Eleg. V.

*Di precor, & Cæſar Dis acceſſure, ſed olim,*
*Æquarint Pylios cum tua fata dies.*

utitur & alibi hoc adagio. ut libro Pont. I. Eleg. IV.

*Nam mea per longos ſi quis mala digerat annos,*
*Crede mihi, Pylio Neſtore major ero.*

Martialis libro IV. in Natalem Domitiani,

*Cæſaris alma dies, & luce ſacratior illâ,*
*Conſcia Dictæum qua tulit Ida Jovem,*
*Longa, precor, Pylioque veni numeroſior ævo.*

& libro VIII.

*Terrarum domino, deoque rerum*
*Promiſit Pyliam quater ſenectam.*

V. 847. *Lucem capere*] *numen* multi veteres. at prim. Gronov. prim. Erfurt. & quinque alii *lumen.* recte.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

v. 848. *Emiſitque ſimul: ſimul evolat altius illa* ] *Luna volat altius* Polit. Urbin. prim. Vatican. quart. Medic. prim. Hamburg. decem alii. Sed nondum integer eſt locus. Scribe cum Bernegger. Thuan. & aliis nonnullis,

*Emiſitque ſinu. Lunâ volat altius illa.*

v. 849. *Limite crinem* ] *callem* Thuan.

v. 854. *Unaque in parte* ] *hac parte.* quatuor. unus Voſſ. *& in una parte.* non male.

v. 855. *Sic magnis* ] *magnus* Bernegger. Thuan. prim. Reg. uterque Erfurt. pri. Moret. aliique multi. cum pri. Vatican. Oxon. & pri. Gronov. pri. Palat. *ſic magni cecidit.* Lege *magni cedit.*

v. 860. *Terra ſub Auguſto* ] *ſub Auguſto eſt* plerique veteres. Lege *es.* ut vitetur τῦ *eſt* concurſus ingratus.

v. 868. *Et noſtro ſerior ævo* ] *tardior* prim. Vatic. tert. quart. Medic. Oxon. alii quatuor. Forte,

——— *ſit noſtro tardior ævo.*

A D-

# ADDENDA AUT MUTANDA
# NOTIS

## Ad Tomum Primum.

PAg. 5. lin. 16. *poſt* Maronis, *adde*, Tibullus libro II. Eleg. V.

*Troïa qui profugis ſacra vehis ratibus.*

ita enim vetuſtus codex Bodleianus.

Ibid. lin. 22. *poſt* Troïa vela, *adde*, apud Valerium Flaccum libro IV. perperam *Troiæ differat arma* pro *Troïa* legitur.

Ibid. poſt lin. penult. *adde*, Tros pro Æneа apud Prudentium libro primo contra Symmachum,

*Aſſiſtunt etiam priſcorum inſignia regum*
*Tros, Italus, Januſque bifrons, genitorque Quirinus.*

ſic enim vere in duobus veterrimis exemplaribus ſcriptum offendi, cum in vulgatis *Dux Italus* nunc perperam legatur.

Pag. 6. poſt lin. 26. *adde*, Tibullus libro I. El. X.

*——— nec triſtia noſſem*
*Arma, nec audiſſem corde micante tubas.*

Pag. 7. lin. 18. Horatius Epod. XIV.

*——— quod ſi nec pulchrior ignis*
*Accendit obſeſſam Ilion.*

Pag. 11. lin. 16. Prudentius libro primo contra Symmachum,

*Quin & Olybriaci generiſque & nominis hæres.*

Pag. 14. lin. 30. Valerius Flaccus libro VII.

*Flagranteſque genas vidit miſerumque pudorem.*

Pag. 18. lin. 26. Lucanus libro IV.

*Pax erat. it caſtris miles permixtus utriſque.*

Pag. 20. V. 125. *Validoque precor vibrate lacerto*] *librata* codex Lincolnienſis, rectius ut opinor. ſic

*ſumma ab aure telum librare* Virgilio. *librare curſum in aëre*, de avibus, noſtro, libro II. Amor. Eleg. VI. & *corpus in alas librare*, Metamorph. VIII. in obſcœno carmine, ex auctoritate vetuſtæ membranæ,

*Quinctia libratas docta movere nates.*

Pag. 23. lin. 4. apud Petronium. Propertius libro III. Eleg. III.

*Et Veneris dominæ volucres mea turba columbæ.*

idem *dominam Junonem* dixit lib. II. Eleg. V. Martialis libro XII. Epigr. XIIX. *dominam Dianam.*

Pag. 28. lin. ult. Columella libro XXII. *Nec fœnum ſecare, aut vincire, aut vehere; ac ne vindemiam quidem cogi per religiones Pontificum feriis licet, niſi ſi Catulo feceris.* ita veterrimus S. Germani codex.

Pag. 32. lin. ult. At vero opinor unam literam excidiſſe, & ſcriptum fuiſſe *Perlegit* pro *Perlegito*. ſic libro II. Metamorph. *Polumque Effugit Auſtralem.* cum *Effugito* reponi debere monuerim. Plura hujuſmodi errata collegimus libro primo Artis Amat. v. 225. pag. 34. lin. 26. Propertius libro III. Eleg. XV. ex ſcriptis exemplaribus.

*Et cadit in patulos Nympha Aniena lacus.*

ubi *patulos ſpecus* reponendum eſſe cenſeo. in rupem enim cavatam Anienus ruit. ita Græcis νυμφόληπτοι qui Latinis *lymphati.* idem Propertius ex antiquis membranis lib. III. Eleg. XXI.

*Potaque Pollucis Nympha ſalubris equo.*

Ibid. lin. 29. Horatius libro III. Od. III.

*Sed bellicoſis fata Quiritibus*
*Hac lege dico.*

Pag. 35. lin. 2. Propertius libro IV. El. I.

*Si modo Avernalis tremula cortina Sibyllæ,*
*Dixit Aventino rura pianda Remo.*

Tibullus libro I. Eleg. VI. de Bellonæ ſacerdote.

*Et tibi neſcio quas dixit mea Delia pœnas.*

pro vaticinata eſt. Idem lib. II. Eleg. VI.

Quic-

*Quicquid Amalthea, quicquid Marpeſſia dixit,*
*Herophile Phœbo grata quod admonuit.*

& libro III. Eleg. IV.

*Sed proles Semeles Bacchus doctaque Sorores*
*Dicere non norunt quid ferat hora ſequens.*

Silius libro XIII.

*—— hæc quoque caſtæ*
*Augurio valuit mentis, venturaque dixit*
*Regna viro.*

Ibid. lin. 9. Propertius libro IV. Eleg. I.

*Poſcis ab invita verba pigenda lyra.*

*pigitum* dixit Silius lib. VII.

*Nec pigitum parvoſque lares humiliſque ſubire*
*Limina cælicolam tecti.*

Pag. 36. lin. 27. hinc *blandum thus* opinor dici Propertio lib. IV, Eleg. VI. & Tibullo lib. III. Eleg. II. Horatius lib. III. Od. XXI.

*Immunis aram ſi tetigit manus,*
*Non ſumptuoſa blandior hoſtia*
*Mollibit averſos Penates*
*Farre pio & ſaliente mica.*

Pag. 39. lin. 7. Propertius libro primo *referes* dixit pro *recordaberis*,

*Heu referes quanto verba dolore mea!*

Pag. 40. lin. 26. ſic & *præſigne morum* in Priapeis Epigr. LI.

*Præſigne rami nec mei ferunt morum.*

ita ſcripti duo codices. cum *Præpingue* perperam nunc & inſulſe ibi circumferatur.

Pag. 43. lin. 23. libro primo Artis Amatoriæ,

*Si qua repugnarat nimium nimiumque negarat.*

ubi *comitemque negarat* fruſtra ſubſtituerunt.

Pag. 44. lin. antepenult. At Horatius libro III. Od. XXVII.

*Æquoris nigri fremitum & trementes*
*Verbere ripas,*

dixit. contra *littus fluvii* pro *ripa* paſſim apud optimos Latinitatis auctores.

Pag. 45. lin. 7. Sic apud Virgilium libro VIII.

—— *Multis viduaſſet civibus urbem.*

*vacuam urbem* dixit Valerius Flaccus libro II. quam noſter *viduam*, de Lemniis fœminis,

—— *Vacuaque in mœnibus urbes*
*Jura novant.*

*viduas domos* paulo ante idem,

*Quam, genitor, patriam, quanta modo: inquis inanes*
*Urbe domos!*

Pag. 46. lin. 10. *Curta oſſa* hoc loco à Naſone nobis relicta eſſe ſuſpicatur doctiſſimus Gronovius in Obſervationibus Eccleſiaſticis. quomodo *minuta oſſa* apud Propertium lib. II. Eleg. XIII.

*Aut mea quid poterunt oſſa minuta loqui?*

Legebam aliquando *uſta oſſa*. ut apud Tibullum libro I. Eleg. III.

*Quæ legat in mæſtos oſſa peruſta ſinus.*

Lucanus libro VI. de maga Theſſala.

*Fumantes juvenum cineres ardentiaque oſſa*
*E mediis rapit illa rogis.*

Ibid. lin. 21. *figere carmina* Valerio Flacco de Medea libro VII.

*Carmina nunc totos volvit figitque per artus*
*Æſonidæ.*

ubi perperam *ſolvit* nunc ſcriptum extat à mala manu.

—— *Iolciacis animum defigere votis*

in Ciri Virgiliana.

Pag. 48. lin. 10. quomodo *refixus Panthoïdæ clypeus* apud Horatium libro I. Od. XXVIII. & apud eundem libro I. Epiſt. XIIX.

*Sub duce, qui templis Parthorum ſigna refigit.*

Silius libro X.

—— *clypeos in bella refigite captos.*

Pag.

Pag. 49. lin. 25. Si conjectura noſtra in Naſonis hoc loco minus arridet. lege,

*Me quoque dotatas inter habere potes.*

ſic *dotatæ regnum vetus Hippodamiæ* apud Propertium libro I. Eleg. VIII. Poſſet & caſtigari,

*Hanc quoque dotales inter habere potes.*

Lemnon videlicet. ut ſupra Epiſtola Phædræ,

*Eſt tibi dotalis tellus Jovis inſula Creta.*

Ibid. lin. 28. Sed nihil neceſſe. libro IV. Metamorph.

*Hujus erat facies in qua materque paterque*
*Cognoſci poſſent.*

Pag. 50. lin. 14. Tolle illa, *apud Propertium videor legiſſe, emeruique virum*, & repone. Apud Tibullum libro I. Eleg. IX.

*Nec laſciva ſoror dicatur plura bibiſſe*
*Pocula, vel plures emeruiſſe viros.*

ubi in ſcriptis nonnullis exemplaribus *quam plures viros* extat.

Pag. 53. lin. 4. apud Maronem libro V. Æneidos,

*Jupiter omnipotens, ſi nondum exoſus ad unum*
*Troianos, ſi quid pietas antiqua labores*
*Reſpicit humanos: da flammam evadere claſſi.*

Pag. 55. lin. 4. Tibullus libro III. Eleg. III.

*At ſi pro dulci reditu quæcunque voventur,*
*Audiat averſa non meus aure Deus.*

Horatio Epod. X. *preces ad averſum Jovem fundere.*

Pag. 56. lin. 18. recte. qui error ex eliſione concurrentium vocalium profluxit. ſic apud Phædram lib. I. Fab. II. *majus ne veniat malum* pro *eveniat* nunc legitur.

Pag. 58. lin. 14. & mox v. 443. quod itidem depravarant,

*Si dederis aliquid, poteris ratione relinqui.*

ubi plura hujuſmodi videantur.

Pag. 60. lin. 18. ſic apud Tibullum libro I. El. V.

*Ure*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Vre ferum & torque.*

& Eleg. IX. *Vre meum flamma potius caput.*

Pag. 62. lin. 11. *Applicare remos vadis.* Triſt. III. Eleg. IX. *ſcopulis applicare ratem* Propertio libro I. El. XX. Donatus ad illud Terentii Andria Act. V. Sc. IV. *Applicat ſe ad Chryſidis patrem. proprie*, inquit, *de naufrago & egenti.*

Pag. 63. lin. 9. quomodo & Tyberinas habes apud Horatium libro III. Od. XII.

Ibid. lin. 28. *Miſsa mora* apud Propertium libro III. Eleg. XV. *Tybure me miſſa juſſit adeſſe mora.*

Pag. 65. lin. 10. Lucanus libro VI.

*Exprimit & planctus eliſæ cautibus undæ.*

Pag. 71. l. 23. Propertius libro II. Eleg. XXI.

*Deinde, ubi pertuleris, quos dicit Fama labores*
*Herculis, huic quod des muneris ecquid habes?*

ita locum illum ex veſtigiis veterum membranarum videri caſtigandum ad ipſum Propertium pluribus adſtruemus. Lucanus libro X.

*Hoc animi mox illa dedit.*

Et mox, *Fas mihi magnorum, Cæſar, ſecreta parentum*
*Prodere, ad hoc ævi populis ignota profanis.*

noſter Met. X. *Durat in hoc ævi.*

Mox lin. 29. & apud Juvenalem in veterrimis membranis,

*Acti, inquit, nihil eſt, niſi Pœno milite portas*
*Frangimus.*

& Sat. IX. *Legati omne capis.* non *Legatum*, codex Voſſianus.

Pag. 72. ad Epiſt. IX. v. 4. *Decolor & factis inficianda tuis*] *Diſcolor* Gronovianus, duo Voſſiani, & unus, quo vir humaniſſimus Angelus Aproſius Intimelius me donavit. *Diſcolor factis tuis.* quomodo apud Horatium libro I. Epiſtola ad Lollium,

*Vt matrona meretrici diſpar erit atque*
*Diſcolor; infido ſcurræ diſtabit amicus.*

no-

noſter Triſt. libro IV.

*Quæque ſemel toto veſtis mihi ſumitur anno,*
*Sumatur fatis diſcolor alba meis.*

*concolor error* Prudentio contra Symmachum libro II. Vulgata tamen ſcriptura poteſt tolerari. Silius libro XI. de Hannibale,

——— *patrias paulatim decolor artes*
*Exuit.*

apud Virgilium libro VIII.

*Deterior & decolor ætas.*

& apud Prudentium *decolor uſus* libro I. contra Symmachum,

——— *nec decolor uſus*
*In vitium verſa monumenta coinquinat artis.*

Pag. 73. lin. 8. *operari* in ſacris, de quo videndus Paſſeratius in Propertium lib. II. Eleg. XXXIII. v. 2.

Ibid. lin. 20. Tibullus libro III. Eleg. IV.

*At natum in curas hominum genus omina noctis*
*Farre pio placant & ſaliente ſale.*

pro *movent* malim *monent*. *ſomniis moneri* Latinum & elegans. de quo diximus nonnihil libro XIII. Met. v. 216. de ominibus nocturnis Valerius Flaccus libro VII.

——— *triſtes thalamos infauſtaque cerno*
*Omina.*

ſic ſcribendum. noſter libro IX. Met.

——— *omina ſæpe*
*Viſaque cauſatur.*

Plautus Mercatore Act. II. Scena prima,

*Miris modis Di ludos faciunt hominibus,*
*Miriſque exemplis omina inſomnis danunt.*

ut recte caſtigavit Paſſeratius ad Propertii librum IV. Eleg. IV. qui plura de nocturnis ominibus iſto loco congerit.

Pag. 74. lin. 12. ſic Orpheo in Argonauticis ῥοαὶ πολυπλανέος Μαιάνδρου.

Lin. 30. Juvenalis Satyra VII. de calceis,

*Appoſitam niveæ lunam ſubtexere alutæ.*

Pag. 75. lin. 4. Horatius libro I. Od. XVI.

——— *inſani leonis*

*Vim ſtomacho appoſuiſſe noſtro.*

Ibid. lin. 29. *Lege*, Scribo ϗ Ἰώνιας ϗ Ἰάς.

Pag. 76. lin. 4. Tibullus libro I. Eleg. IV.

*O fuge te teneræ puerorum credere turbæ.*

Pag. 77. lin. 4. vulgatam tamen ſcripturam haud damno. *iniqua penſa* habes apud Propertium libro IV. Eleg. VII.

*Et graviora rependit iniquis penſa quaſillis.*

Pag. 78. lin. 31. Pleni horum Tibullus quoque & Propertius.

Pag. 80. lin. 27. ſic *Exutus ſenium* Silio Italico libro VI. & *exuta feram* de cerva libro XIII.

Pag. 82. lin. 23. Propertius libro III. Eleg. XV.

*Peccaram ſemel, & totum ſum pulſus in annum.*

Pag. 84. lin. ult. Juvenalis Satyra VII.

——— *tunc ſeque ſuamque*

*Terpſichoren odit facunda & nuda Senectus.*

Pag. 85. lin. 26. apud Maronem Æneïdos V.

*Per ſcelus ecce etiam Troianis matribus actis*

*Exuſſit fœde puppes.*

quomodo longe vetuſtiſſimus Mediceus aliique complures. non *Pro ſcelus!*

Pag. 90. lin. 14. apud Virgilium Æneid. V. ex fide optimorum codicum,

*Quid prohibet muros jacere & dare civibus urbem?*

Silius libro XVII.

*Cur porro hæc angant? nunc nunc invadere ferro*

*Quid prohibet?*

ita ſcribe.

Pag. 91. lin. ult. Silius libro III. ex antiquis membranis,

*At puer obſeſſæ generatus in ore Sagunti.*

ibidem,

ibidem, ——— *ire per ora*

*Nomen in æternum paucis mens ignea donat.*

ubi perperam *per auras* Modius reponebat.

Pag. 92. lin. 6. *ſoli agri* Virgilio, *ſoli montes*, *ſola antra*, *ſola ſaxa*, *ſolæ ſilvæ* Propertio.

Pag. 93. lin. 21. Propertius libro II. Eleg. XXII.

*Num fugere minus Theſſala tela Phryges?*

& libro IV. Eleg. ult.

*Num minus immites habui Cornelia Parcas?*

Lin. 29. Lucanus libro IV.

*Ipſe ſub Auroræ primos excedere motus*
*Signa jubet caſtris.*

Pag. 96. lib. 1. idem Lucanus libro VIII.

*Incubuit Magno, lacrymaſque effudit in omne*
*Vulnus.*

Pag. 97. lin. 22. Propertius libro II. Eleg. XXI.

*At quantum de me Panthi tibi pagina finxit,*
*Tantum iſti Pantho ne ſit amica Venus.*

ubi *Ah quantum* fruſtra circumfertur.

Pag. 98. lin. 20. poſſet & reſingi,

*Semina ſeviſſet, totidem ſeviſſet & hoſtes.*

apud Propertium libro III. Eleg. XI. *ſerere prælia.*

*Colchis flagrantes adamantina ſub juga tauros*
*Egit, & armifera prælia ſevit humo.*

Pag. 99. lin. 2. Juvenalis Satyra prima ex caſtigatiſſimis membranis,

*Aude aliquid brevibus Gyaris & carcere dignum*
*Si vis eſſe aliquid.*

ut & Satyra XI.

——— *te conſule: dic tibi quid ſis.*

non *aliquis* & *quis*. apud Horatium,

*Virgilius tibi dixerunt Variuſque, quid eſſem.*

Lin. 31. Virgilio libro XI. *fœderis æquas Dicamus leges.* & libro XII. apud eundem, *pacis dicere leges.*

Lin. 34. *edicere legem* apud eundem Propertium libro

libro

libro II. Eleg. VIII. & *indicere* libro IV. Eleg. IX. in obſcœno carmine,

*Quam puero legem fertur dixiſſe Priapus.*

apud Horatium libro II. Eleg. II.

——— *dicta tibi eſt lex,*
*Inſequeris tamen hunc.*

Pag. 100. lin. 16. vix dubitabit de veritate hujus conjecturæ, qui Apollonium ea omnia copioſe atque eleganter narrantem conſulet Argonauticon libro tertio, ubi Medeam acerbe plorantem inducit, nec minus & Chalciopen.

Pag. 101. lin. 16. *triformis* Valerio Flacco libro VII. dicta.

Lin. 21. video Mycillo quoque id ipſum jam placuiſſe.

Lin. 34. Lucanus libro VII.

*Unde [illegible] ſomnos populo noctemque beatam?*

nec dubito apud Juvenalem Sat. IX. ſcribi oportere, *unde repente Tot rugas?* Idem Sat. XIV.

*Unde tibi frontem libertatemque parentis,*
*Cum facias pejora ſenex?*

Pag. 102. lin. 19. Amor. libro I. Eleg. VI.

*Non timeo strictas in mea fata manus.*

Pag. 103. lin. 3. vel *ubi nunc.* Tibullus libro II. Eleg. III.

*Delos ubi nunc, Phœbe tua eſt, ubi Delphica Pytho?*

Pag. 105. lin. 4. idem libro VII.

*Alituum pecudumque genus ſopor altus habebat.*

Pag. 106. lin. 12. Lucanus libro X.

*Nunc incumbe thoris & pingues exige ſomnos.*

Pag. 109. lin. 9. Hyginus fab. CIII. & CIV. tres tantum horas conceſſas auctor eſt. Servius ad librum VI. Æn. ſolum mariti conſpectum à Laodamia flagitatum. unam noctem Auſonius Cupidine crucifixo,

*Præreptas queritur per inania gaudia noctes*
*Laodamia duas vivi functique mariti.*

Pag.

Pag. 110. lin. 18. *Seſti puella* Epiſtola Leandri. ut & illic ſcribendum cenſeo.

Pag. 111. lin. 17. Horatius libro II. El. VI.

*Debita ſparges lacryma favillam*
*Vatis amici.*

lin. 28. quanquam apud Maronem libro II.

*Ergo omnis longo ſolvit ſe Teucria luctu.*

& apud Tibullum libro I. Eleg. VII.

*Bacchus & agricolæ magno confecta labore*
*Pectora triſtitiæ diſſoluënda dedit.*

ubi *lætitiæ* tamen cum Mureto & veteri codice Angeli Coloti apud Achillem Statium præſtare videtur.

Pag. 114. lin. 26. Propertius libro IV. El. III.

*Hæcne marita fides?*

Pag. 115. lin. 6. idem Statius *maritos ignes* Theb. VII. dixit, & *maritum fœdus* libro XII. Horatius ſæculari carmine *legem maritam. anates maritæ* Auſonio Epiſt. x.

Pag. 117. lin. 30. Valerius Flaccus libro I. v. 519. *Quo Minyæ meruere queri.* ita ſcribe. nam vetuſtus codex *Quod.* Prudentius Cathemer. Hymn. XII. *Quo proficit tantum nefas.* ita veterrimus liber.

Pag. 118. lin. 2. Propertius libro II. Eleg. X.

*Solus ero: quoniam non licet eſſe tuo.*

non *tuum*, quod nunc illic legitur. Lucanus libro III.

——— *nunquam tibi, Magne, per umbras*
*Perque meos manes genero non eſſe licebit.*

quomodo vetuſtiores ſcripti. Silius libro IX.

*Amiſere ictus ſpatium, nec morte peracta*
*Artatis cecidiſſe licet.*

Pag. 119. lin. 4. quomodo apud Silium libro XVI.

——— *ſatis eſt huic eſſe priori.*

Lin. 23. Silius libro VII.

*Si lucis piget, & ſupremis eſſe cupido eſt.*

Lin. 31. ſic *occupare amplexu* apud Val. Flaccum li-

libro VII.

*Occupat amplexu Venus, & furialia jungit*
*Oſcula.*

Pag. 120. lin. 3. Cicero libro I. Epiſt. XIV. ad Atticum, *Ut nihil à domeſticis vulneris factum ſit.*

Lin. 11. *laris exul aviti* apud Prudentium libro II. in Symmachum. ſic & *patrii penates* frequenter. Lucanus libro I.

*Pellimur è patriis laribus.*

Pag. 123. lin. 13. Apud Maronem quoque pro *Tyrrhenas i ſterne acies*, multi codices, etiam ex veterrimis, *inſterne*. Adi Notas Faſt. VI. v. 594.

Lin. 17. ſic apud Horatium libro III. Od. XI.

*I pedes quo te rapiunt & auræ,*
*Dum favet nox & Venus: i, ſecundo*
*Omine, & noſtro memorem ſepulchro*
*Sculpe querelam.*

Pag. 126. lin. 10. Tibullus libro III. Eleg. IV. ubi perperam *Spirabat* corrigunt,

*Stillabat Syrio myrrhea rore coma.*

nam libro II. Eleg. II. dixerat,

*Illius Aſſyria diſtillent tempora nardo.*

iſta enim caſtigari placet. Vulgati *Illius puro. Aſſyriam nardum* Horatius quoque dixit. Cæterum quod *Arabo rore* hic occurrit, non ſine exemplo eſt. *Arabos* enim pro *Arabes* Plautum quoque dixiſſe in Bacchidibus & Pænulo, Virgilium Æneid. ſeptimo, Lucilium, Cinnam, Caſſium denique in Epiſtolis obſervant grammatici. *Arabum bombycem* in Propertio habes.

Lin. 32. Juvenalis Satyra XIII.

*Nec jactare jugum vita didicere magiſtra.*

ſic & *culpa potare magiſtra* Horatio in Satyris.

Pag. 130. lin. 6. & *Arcani fides prodiga perlucidior vitro* libro I. Od. XVIII.

Lin. 12. Corippus Africanus de arbore,

ſacriſ-

——— *ſacriſque fluentis*
*Expandit ſatiata comas, & nubila ſupra eſt.*
idem de arbore proſtrata,
*Languida per latas expandit brachia terras.*

Pag. 132. lin. 29. Propertius libro II. Eleg. XIV.
*Hæc pono ante tuam tibi, Diva, Propertius ædem.*
non *tuas ædes.*

Pag. 133. lin. antepenult. Prudentius libro II. contra Symmachum,
*Sed quid ego hæc meditor?*

Pag. 136. lin. 1. Lucanus libro VII.
*Nunc tibi vera fides quæſiti, Magne, favoris*
*Contigit.*
lib. IX.
*Olim vera fides Sylla Marioque receptis*
*Libertatis obit.*

Pag. 138. lin. 28. *Da modo te.* quomodo apud Silium libro III.
*Dent modo ſe ſuperi, Tybris tibi ſerviet omnis.*

Pag. 139. lin. 31. *Dardanidum matres* Maroni Æneid. V. *Dardanides rates* Remediis Amoris v. 58. ex optimis membranis.

Pag. 144. lin. 13. Nec vulgatum tamen damnandum. Silius libro I.
*Bellaque ſumpta duci belli majoris amore.*

Lin. penult. in Arte Amatoria,
*Illic invenies quod ames, quod ludere poſſis.*
& poſtea,
*Ludite, ſed furto celetur culpa modeſto.*

Pag. 145. lin. 9. in Priapeis Epigramm. XIV.
*Commiſſo mihi non ſatis modeſtas*
*Quicunque attulerit manus agello.*

Lin. ult. Elegans uſus τῦ *quod* pro *quamvis*, noſter Artis libro I.
*Illa quod eſt virgo, quod tela Cupidinis odit,*
*Multa dedit populo vulnera, multa dabit.*

Pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Propertius libro II. Eleg. XVII.

*Tu quoque, quod pleno faſtus aſſumis amore,*
*Credule, nulla diu fœmina pondus habet.*

ſic & alibi non ſemel idem. & in Priapeis Epigr. V. ex quatuor, quos inſpexi, vetuſtis codicibus,

*Quod ſum ligneus, ut vides, Priapus,*
*Prendam te tamen.*

Pag. 148. lin. 28. v. 105 *primus de mille fuiſſes*] Johanni Georgio Grævio noſtro videbatur à manu Naſonis eſſe, *primas de mille tuliſſes.*

Pag. 151. lin. 28. Virgilius libro XI.

*Furta paro belli convexo in tramite ſilvæ,*
*Ut bivias armato obſidam milite fauces.*

Niſus apud eundem Maronem libro IX.

——— *locum inſidiis conſpeximus ipſi,*
*Qui patet in bivio portæ.*

quo loco Mediceus longe vetuſtiſſimus *vivio portæ.* ut *vivos calles* pro *bivias* apud Valerium. Prudentius libro II. contra Symmachum,

*Sola errore caret ſimplex via, neſcia flecti,*
*In deverticulum, biviis nec pluribus anceps.*

Pag. 153. lin. 30. Tibullus ipſe libro I. Eleg. VII.

*Hunc cecinere diem Parcæ fatalia nentes*
*Stamina, non ulli diſſoluënda deo.*

& libro IV. Eleg. V.

*Te naſcente novum Parcæ cecinere puellis*
*Servitium, & dederunt regna ſuperba tibi.*

Horatius Carmine ſæculari,

*Voſque veraces ceciniſſe Parcæ,*
*Quod ſemel dictum eſt.*

atque ita noſter bis Triſt. V. Eleg. III.

Pag. 155. lin. 6. *repone*, quanquam Sophocles apud Scholiaſten Apollonii Neæram appellet ex Nereidum choro unam. *Idyam* præterea vocant Apollodorus &c.

Lin. 15. ut & Dionyſius Mileſius teſte Apollonii Scho-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Scholiaſte. ut fortaſſe in Naſone reponendum ſit *Non Perſea parens.* quomodo libro VII. *Hecate Perſeis*, & *Perſeïa Hecate* Valerio Flacco ad imitationem Apollonii ſui, apud quem itidem Ἑκάτη Περσηΐς non uno loco occurrit.

Pag. 161. lin. 26. Amorum libro II. Eleg. ultima de Corinna,

*Ah quoties ſani capitis mentita dolores*
*Cunctantem tardo juſſit abire pede!*

Pag. 163. lin. 20. Lucanus libro VI.

*Prima fretum ſcindens Pagaſæo è vertice pinus.*

Pag. 165. lin. 7. Tibullus libro II. Eleg. ult.

*Deſino ne dominæ luctus renoventur acerbi.*

Val. Flaccus libro VII.

*Cætera parce queri.*

Pag. 166. lin. 22. apud Horatium libro III. Od. IX. quæ in vulgatis libris *Chloe Creſſa*, hanc vetuſta exemplaria *Threſſam* faciunt.

Pag. 168. lin. 3. hinc *tractum* neutro, & *tracta* fœminino genere vocis ſubſtantivæ, de quibus Scaliger ad librum I. Eleg. VI. Tibulli.

Lin. 32. Silius libro IX.

*Dux ſibi quiſque viam rapito, cum ſpargere primis*
*Incipiet radiis Gargana cacumina Titan.*

ita recte optimus codex. Idem libro VIII.

*Huc rapies, germana, viam tutoſque receptus.*

Lucanus libro IV.

*Paretur, rapuitque ruens in prælia miles*
*Quod fugiens timuiſſet iter.*

lib VI. *Et raptum furto ſoceri ceſſantibus armis*
*Dedignatur iter.*

Silius libro III.

*Donec iter liquidum volucri rapiente carina*
*Conſumpſit viſus Pontus, telluſque receſſit.*

ubi perperam nunc ſcribitur, *tellus pontuſque receſſit.* libro IV. *raptum per Celtas iter.* libro XII.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*—— per corpora fuſa jacentum*
*Raptum iter eſt.*

Pag. 169. lin. penult. Silius libro VII. de Paride,
*—— Phrygia cum ſedit in Ida*
*Audivitque ſacra lentus certamina formæ.*

Pag. 170. lin. 6. Propertius libro II. Eleg. XXXIII.
*Lenta bibis. media nequeunt te frangere noctes.*
& Eleg. XIV.
*Nec mihi ploranti lenta ſedere poteſt.*

Lin. 26. *torus* pro conjuge. ſic apud Propertium libro II. Eleg. VI.
*Felix Admeti conjunx & lectus Ulyſſis.*

Pag. 173. lin 3. tamen apud Maronem libro IX. habes de navibus Æneæ,
*Ne curſu quaſſata ullo, neu turbine venti*
*Vincantur.*

Lin. 30. *placita Tyberis aqua.* Artis libro III. v. 386. ubi pari modo peccatur.

Pag. 174. lin. 11. ſed editio Gryphiana anni MDXLVI, qua uſus magnus Scaliger, quæque nunc me poſſeſſorem habet,
*Qui meus eſt, ulla parte dolente tui.*
optime. τὸ *meus* ad *languorem* referatur.

Pag. 177. lin. 2. Horatius libro I. Satyr. III.
*—— nil fuit unquam*
*Sic impar ſibi.*

Pag. 179. lin. 9. *adde*, Forte, *perſiſtere.*

Lin. 28. Tibullus libro I. Eleg. II.
*Et mala ſi qua tibi dixit dementia noſtra,*
*Ignoſcas. capiti ſint precor illa meo.*
Virgilius libro VIII.
*Quid memorem infandas cædes, quid facta tyranni*
*Effera? Di capiti ipſius generique reſervent.*

Pag. 181. lin. 8. Silius libro XV.
*Immatura ſeges rapido ſucciditur enſe.*

Pag. 182. lin. penult. Propertius lib. III. El. XXIII.

*Mens*

*Mens bona, ſi qua Dea es, tua me in ſacraria condo,*
*Exciderint ſurdo tot mea vota Jovi.*

ſic ſcribo, eſt enim voventis. Vulgati *Exciderunt*, & *dono* pro *condo*.

Pag. 183. lin. 1. *tendere retia* hoc ipſum vocabit Cydippe paulo poſt,

——— *tu noſtra juſtius ira,*
*Qui mihi tendebas retia, dignus eras.*

Amor. libro I. Eleg. VIII.

*Parcius exigito pretium, dum retia tendis.*

Pag. 184. lin. 29. Artis Amatoriæ libro III. ubi de exarandis epiſtolis agitur,

*Ducere conſueſcat multas manus una figuras.*

nempe literarum.

Pag. 185. lin. 13. Apollonius libro II. ubi de Parnaſſo agit & Apolline,

Πολλὰ δὲ Κωρύκιαι νύμφαι πλείςοιο θύγατρες
Θαρσύνεσκον ἔπεσσιν, ἰήϊε κεκληγυῖαι.

ubi videndus ſcholiaſtes.

Lin. 17. Propertius libro III. Eleg. XVI.

*Tali mors pretio vel ſit emenda mihi.*

Pag. 186. lin. penult. Propertius libro III. El. VII.

*Tecta ſuperciliis ſi quando verba remittis.*

Pag. 187. lin. 27. Tibullus libro IV. ———

*Præteriitque cita Sirenum littora puppi.*

Virgil. lib. V. ——— *fertur cita gurgite claſſis.*

Pag. 188. lin. 10. *corrige*, Apud Virgilium quoque Æneïd. III. *Gyaro celſa Myconoque revinxit*, habent optimi codices. non, quod vulgatas nunc occupavit editiones, *Mycone celſa Gyaroque.* nam noſter *humilem Myconon* libro VII. Met. dixit, & *altam Gyaron* Petronius Maronem æmulatus, quæ loca paulo ante adduximus.

Lin. 28. Prudentius paſſione Romani,

*Sed ſtulta mundi ſummus elegit pater,*
*Ut ſtultus eſſet ſeculi, prudens Dei.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*prudens rerum animus* Horatio libro IV. Od. IX. Silius libro VI.

*Imprudens tantæ peſtis gradiebar.*

Pag. 189. lin. 9. apud Juvenalem *obducta frons*, Sat. IX.

*Scire velim, quare toties mihi, Nævole, triſtis*
*Occurras, fronte obducta, ceu Marſya victus.*

quod ex illo Horatii expreſſit Epod. XIII.

*——— Dumque virent genua,*
*Et decet, obducta ſolvatur fronte ſenectus.*

Lin. 22. *ſubducere*. Propertius libro II. Eleg. X.

*Nunc volo ſubducto gravior procedere vultu.*

*ſubducere ſupercilia* ſimili modo Seneca initio librorum de Beneficiis, & Epiſt. XLVIII. & *ſubductum ſupercilium* in Priapeis, Turpilio quoque & Varroni apud Nonium in *ſubducere*: quibus forte opponatur *frons deducta* pro demiſſa. atque ita vulgata in Naſone ſcriptura non ſit ſollicitanda.

Pag. 190. lin. 11. & quod magis ad rem, *duci dolis* apud Plautum Captivis Act. IV. ſc. I.

Pag. 191. lin. 13. niſi quod *munuſcula parca* malim, quam *parva*.

Pag. 196. lin. 28. Lucanus libro primo,

*——— non Corus in illum*
*Jus habet & Zephyrus.*

libro VII.

*Non mihi res agitur: ſed vos ut libera ſitis*
*Turba, precor. gentes ut jus habeatis in omnes.*

Lin. ult. ibidem,

*Et tibi dant Stygiæ jus in ſua fila ſorores.*

Pag. 197. lin. 23. Terentius,

*Hoc verum erit. ſine Cerere & Baccho friget Venus.*

Pag. 198. lin. 15. Tibullus libro II. Eleg. I. de Amore,

*Ah miſeri, quos hic graviter Deus urget.*

Pag. 199. lin. 3. & Prudentius libro II. contra Sym-

Symmachum v. 559. *trahitur manibus regum fortuna retortis* Horatio.

Pag. 206. dele totam obſervationem de *unco catenæ* à lin. 12. uſque lin. 30.

Pag. 210. lin. 2. *miratrix turba* Juvenali Sat. IV. & *ſalutatrix turba* Sat. V.

Lin. 7. *repone*, V. 46. *Nec nimium rigidas intonuiſſe minas*] *manus* Neapolitanus & Junianus. ſed nil mutandum, niſi placet refingi,

*Nec minimum, rigidas intonuiſſe minas.*

*nec minimum*, ſubintellige, *fuerat*. Silius libro V.

*Intonuere minæ, violentaque lumina flammis*
*Exarſere novis.*

Pag. 214. lin. 24. Virgilius Æneïdos primo,

*Hoc equidem occaſum Troiæ triſteſque ruinas*
*Solabar, fatis contraria fata rependens.*

Propertius libro IV. Eleg. IV.

*Sin minus; at raptæ ne ſint impune Sabinæ,*
*Me rape, & alterna lege repende vices.*

Pag. 218. lin. 12. Propertius libro II. Eleg. XV.

*Interdum tunica duxit operta moram.*

Lucanus libro IV.

*Veſtibus iratos laxis operire leones.*

Pag. 219. lin. ult. Noſter libro V. Metam. V. 546. de Aſcalapho in noctuam mutato,

*Ille ſibi ablatus ravis amicitur in alis.*

ita enim videtur oportere ſcribi, cum in vetuſtis codicibus pro vulgato *fulvis*, legatur *flavis*, vel etiam *fulvis*. Adeantur quæ de hac voce obſervamus ad librum II. Artis. V. 659.

Pag. 220. lin. 11. apud Maronem quoque Æneïd. IV. & IX.

*Tithoni croceum linquens Aurora cubile.*

& libro XI.

*Oceanum interea ſurgens Aurora reliquit.*

Pag. 222. lin. 15. Tibullus libro primo Eleg. prima,



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Nec tamen interdum pudeat tenuiſſe bidentem.*

& Eleg. ult. *Pace bidens vomerque nitent.*
ita enim malo quam *vigent*, ex Naſonis noſtri loco paulo ante producto. Idem Tibullus libro II. Eleg. III.

*Verſarem valido pingue bidente ſolum.*

Juvenalis Sat. III.

*Vive bidentis amans & culti villicus horti.*

ubi per bidentem agricultura deſignatur.

Pag. 223. lin. 23. Apollo apud Tibullum libro III. Eleg. IV.

*Me quondam Admeti niveas paviſſe juvencas*
*Non eſt in vanum fabula ficta jocum.*

Idem Tibullus libro II. Eleg. III.

*Fabula nunc ille eſt. ſed cui ſua cara puella eſt,*
*Fabula ſit mavult quam ſine amore Deus.*

Pag. 224. lin. 10. Tibullus libro II. Eleg. II.

*Et manibus canas fingere velle comas.*

Propertius libro III. Eleg. X.

*Et nitidas preſſo pollice finge comas.*

In Catalectis Petronianis,

*Fingere ſe ſemper, non eſt confidere amori.*

Pag. 225. lin. 6. Tibullus libro I. Eleg. X.

*Non arces, non vallus erat.*

ubi *acies* Guyetus legit.

Pag. 226. lin. 19. & libro III. Epigr. LXIII.

*Bellus homo eſt, flexos qui digerit ordine crines.*

Juvenalis Sat. VI.

——— *taurea punit*
*Continuo flexi crimen facinuſque capilli.*

Lin. 21. *plectiles ſyllogiſmos* Prudentius dixit Apotheoſeos præfatione.

Pag. 227. lin. 4. quomodo & apud Propertium libro III. Eleg. XXIII.

*Quæ mihi non patrii poterant avertere amici,*
*Eluere aut vaſto Theſſala ſaga mari.*

Pag.

Pag. 229. lin. 3. ſic apud Propertium libro II. Eleg. XXIV.

*Noli nobilibus, noli te offerre beatis,*
*Vix venit extremo, qui legat oſſa, die.*

quomodo locus ille caſtigandus. invidioſum illud plane, *noli te offerre*, & plus eſt, quam ſi dicat, noli tui copiam nobilibus & divitibus facere. Vulgati nullo ſenſu, *noli conſerre.* idem Propertius proxime ſequenti Elegia, poſtquàm Cambyſæ & Crœſi meminiſſet,

*Nam mea cum recitat, dicit ſe odiſſe beatos.*

Pag. 233. lin. 12. Notum illud Propertii libro II. Eleg. XXVIII.

*Jupiter adfectæ tandem miſerere puellæ.*

Vide quæ noto Triſt. libro III. Eleg. III. v. 14.

Pag. 235. lin. 14. Poſſet & *lauta peculia* legi pro *alta*, quod valde arridet.

Pag. 236. lin. 26. apud Propertium quoque libro II. Eleg. XXXII. perperam legitur,

*Qui quærit Tatios veteres, duroſque Sabinos.*

pro *duraſque Sabinas.* agit enim de puellarum moribus illa Elegia. & mox ſubjungit ipſe,

*Quod ſeu tu Graias, ſeu ſis imitata Sabinas.*

ſic noſter ſupra libro I. Eleg. VIII. *incultas Tatio regnante Sabinas* dixit, & Medicamine faciei. Amor. libro III. Eleg. VIII. *tetricas Sabinas.*

Pag. 240. lin. 2. Quanquam Prudentius Paſſione Eulaliæ,

*Ipſa elementa jubente deo*
*Exequias tibi virgo ferunt.*

Lin. 5. *ire in exequias* Corippo Africano,

——— *ibo paternas*
*Triſtis in exequias.*

Silius libro XV. ——— *ite ſuperbæ*
*Exequias animæ, & cinerem donate ſupremi*
*Muneris officio.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Lin. 9. hinc *pandere velorum alas* Maroni.

Lin. 27. atque ita in Priapeis quoque reponendum,

*Huc huc, quiſquis es, in Dei ſalacis*
*Deverti grave ne puta ſacellum.*

*Deverticulum* in veterrimis Prudentii codicibus libro II. contra Symmachum.

Pag. 241. lin. 5. *librare volatum* Silius libro XV.

*Aurata puerum rapiebat ad æthera penna*
*Per nubes aquila intexto librata volatu.*

ſic ſcribe cum optimis membranis.

Lin. 31. dele iſta, *tagax apud veterem poëtam, qui nunc non ſuccurrit.* & repone, *tagacem manum* Lucilius apud Feſtum. *viros mortis ſpernaces* Silius Italicus libro VIII.

Pag. 242. lin. 26. ſic *auctorem lucis* gallum gallinaceum vocat Propertius libro IV. Eleg. III. pro *lucis nuncio.* qui locus notandus,

*Tum queror in toto non ſidere pallia lecto,*
*Lucis & auctores non dare carmen aves.*

Pag. 244. lin. 2. Medicamine faciei,

*Lenta jube ſcabra frangat aſella mola.*

Phædrus libro I. Fab. XV.

Lin. penult. Tibullus libro I. Eleg. VII.

*Ipſa Venus magico religatum brachia nodo*
*Perdocuit multis non ſine verberibus.*

Pag. 248. lin. 17. ubi perperam *peragrabantur* eſt in libris editis.

Pag. 249. lin. 14. Virgilius Æneidos V.

——— *nunc illas promite vires,*
*Nunc animos, quibus in Gætulis Syrtibus uſi,*
*Ionioque mari, Maleæque ſequacibus undis.*

Pag. 252. lin. 20. Quintilianus libro I. cap. III. *Gaudemus ſi quid dixerint licentius, verba ne Alexandrinis quidem permittenda deliciis oſculo ac riſu excipimus.* Statius libro V, Sylvar. ult.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Non ego mercatus Pharia de puppe loquaces*
*Delicias, doctumve ſui convitia Nili*
*Infantem.*

Pag. 253. lin. 15. Propertius libro II. El. XXVIII. ad Jovem,

*Ante tuoſque pedes illa ipſa adoperta ſedebit.*

ubi *operata* codex Neapolitanus ſatis vetuſtus, quo ſum uſus, ut hic apud Naſonem. quanquam nec alterum damno. Tibullus libro IV. ſub finem,

*Sed Veneris ſanctæ conſidam vinctus ad aram.*

huc ſpectat ſymbolum Pythagoricum, *προσκυνήσαντα ἐπικαθῆσθαι.*

Pag. 254. lin. 2. poſſet & ſcribi, *trahit Ilithya laborem. labor* enim pro puerperio paſſim occurrit apud poëtas. Propertius libro IV. Eleg. I.

*——— cum traheret Cynaræ Lucina dolores.*

Pag. 257. lin. 9. Propertius libro III. Eleg. XVI.

*Dummodo purpureo ſpument mihi dolia muſto.*

Tibullus libro I. Eleg. I.

*——— tecum*
*Dummodo ſim, quæſo ſegnis inerſque vocet.*

Lin. 15. Virgilius libro III. Æneid. de Charybdi,

*——— imo barathri ter gurgite vaſtos*
*Sorbet in abruptum fluctus.*

& noſter Metamorph. VII.

*——— ratibuſque inimica Charybdis*
*Nunc ſorbere fretum, nunc reddere.*

Tibullus Panegyrico Meſſallæ,

*Nec Scyllæ ſævo conterruit impetus æſtu,*
*Cum canibus raptas inter freta ſorberet undas,*
*Non violenta ſuo conſumpſit in ore Charybdis.*

ſic ſcribendus locus mendoſiſſimus. *ſorberet* ἀρχαϊκῶς pro *ſerperet.* quomodo nullo ſenſu legebatur. idque Guyeto quoque in mentem venerat. Silius libro XV.

*Et qui correptas ſorbentem vorticis hauſtu,*

*Atque iterum è ſundo jaculantem ad ſidera puppim*
*Tauromenitana cernunt de ſede Charybdin.*

Pag. 259. lin. 1. atque ita veteres enunciaſſe teſtatur in Arte Grammatica Probus.

Lin. 10. Propertius libro II. Eleg. XVIII.

*Frangitur in tacito fœmina ſæpe viro.*

Eleg. XXVIII.

*Frangitur & Juno, ſi qua puella perit.*

Lin. 23. hinc *Æolium carmen* & *Æolia lyra* pro lyrico carmine non ſemel apud Horatium. apud Propertium quoque libro II. Eleg. III.

*Et quantum Æolio tentat cum carmina plectro*
*Par Aganippeæ ludere docta lyræ.*

ubi *Mytileneæ lyræ* aliquando reponebam. Claudianus,

*Quod Mytilenæo modulatur pectine Sappho.*

Pag. 261. lin. 11. In Priapeis,

*Licet querare, nec tibi tener puer*
*Patebit ullus.*

Lin. 14. Sed nil mutandum Triſt. II.

*Verbaque det ſtulto callida nupta viro.*

Pag. 264. lin. 18. Tamen apud Horatium Arte Poëtica,

*Et docuit magnumque loqui nitique cothurno.*

Catull. *Innixa arguta conſtitit in ſolea.* Propert.

*Proſilit in laxa nixa pedem ſolea.*

Pag. 265. lin. 7. In Catalectis Petronianis,

*Et modo nocturno pulſans mea limina ſigno*
*Intrepidos tenebris ponere docta pedes.*

Lin. 32. Horatius libro I. Epiſt. XVI.

*Si quis bella tibi terra pugnata marique*
*Dicat, & his verbis vacuas permulceat aures.*

Pag. 266. lin. 3. Propertius libro II. Eleg. I.

*Hei mihi, quod noſtro eſt parvus in ore ſonus!*

Pag. 268. lin. 25. Tibullus libro IV. Eleg. XIII.

*Per tibi ſancta tuæ Junonis numina juro.*

ſic ſcribe ex vetuſto codice.

Pag.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Pag. 271. lin. 22. Tibullus libro I. Eleg. II.

*Te Jovis imperio fulmina miſſa petant.*

Pag. 273. lin. 29. & *uvidum Tybur* libro IV. Od. II.

Pag. 277. lin. 18. *Pomifera arva Tyburis* dixit.

*Quoſque ſub Herculeis taciturno flumine muris*
*Pomifera arva tenent Anienicolæ Catilli.*

non *Anienicolæque*, ut perperam nunc illic exſtat.

Pag. 279. lin. 19 Tibullus libro I. Eleg. VIII.

*Et tua jam fletu lumina feſſa tument.*

Catullus, ——— *nam meæ puellæ*
*Flendo turgiduli rubent ocelli.*

Pag. 283. lin. 27. Silius libro XV.

——— *paſtos per proſpera bella*
*Sanguine ductores Italo.*

Lin. 33. Prudentius Cathemerin. Hymno III.

*Tu mihi, Chriſte, columba potens,*
*Sanguine paſta cui cedit avis.*

& paſſione Eulaliæ,

*Dux bonus, arbiter egregius*
*Sanguine paſcitur innocuo.*

& paſſione Fructuoſi,

*Inde ad carceream viros catenam*
*Paſtus ſanguine carnifex trahebat.*

Pag. 288. lin. 4. & apud Maronem,

——— *cunctantique natantia lumina ſolvit.*

Pag. 289. lin. 8. Juvenalis Satyræ ſextæ initio,

*Silveſtrem montana torum cum ſterneret uxor*
*Frondibus & culmo, vicinarumque ferarum*
*Pellibus.*

Pag. 291. lin. 17. Propertius libro IV. Eleg. I.

*Averſis Chariſin cantas. averſus Apollo.*

quomodo locum illum caſtigandum eſſe alibi pluribus monemus.

Pag. 293. lin. 17. Emenda Tibullum lib. I. El. VIII.

——— *nunc diſplicet illi*
*Quæcunque appoſita eſt janua dura ſera.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

ubi pari modo peccabatur. *ponere ſeram* pro *apponere* dixit Juvenalis Sat. VI. *Pone ſeram: cohibe.* idem Sat. IX.

——— *candelam apponere valvis.*

Lin. 20. pari modo *admovere ſeram* Propertius libro IV. Eleg. IX.

*Interdicta viris metuenda lege piatur,*
*Quæ ſeſe admota vindicat ara ſera.*

inconcinne nunc legitur, *Quæ ſe ſubmota vindicat ara caſa.* erat enim occluſum fanum.

Pag. 294. lin. 22. quanquam non ignoro apud Propertium libro IV. Eleg. II. *hæc ſpatiis ultima creta meis,* pro *meta,* in vetuſtis exemplaribus legi.

Lin. 29. & *metam ſtringere.* quomodo & Silius Italicus initio libri V. & libro VIII.

Pag. 295. lin. 11. *vomere terras radere* Silio Italico libro VIII.

Lin. 22. & *Aquilo radit terras* eidem libro II. Sat. VI.

Pag. 300. lin. 19. Horatius libro I. Epiſt. VI.

*Improviſa ſimul ſpecies exterret utrumque.*

Lin. 28. in argumentis vetuſtis Æneïdos Maronianæ, quæ in priſcis membranis Naſonis nomen nequicquam præferunt, & ſatis mendoſa exſtant, libro II.

*Inde fugam & diræ enarrat præcepta Celænus.*

ita optimus codex. Vulgati,

*Inde fugam, atque iterum enarrat præcepta Celæno.*

Pag. 302. lin. 21. Juvenalis Sat. VIII.

*Obvius aſſiduo Syrophœnix udus amomo*
*Currit, Idumææ Syrophœnix incola portæ.*

ubi malim *unctus amomo* cum Voſſiano codice.

Pag. 308. lin. 2. Silius libro V.

*Nec minus Herminium primis obtruncat in armis.*

Pag. 311. lin. 7. & *denſæ prætexunt littora claſſes* Lucano libro X.

Pag.

Pag. 313. lin. 3. apud Livium libro IV. Decad. primæ, *Finem ergo non fieri nec futuram* in optimis membranis legi teſtatur Pierius Valerianus.

Pag. 317. lin. 25. ſic *interprimere* apud Minucium Felicem in Octavio me memini legiſſe. Horat. Epod. XVI.

*Inominata perprimat cubilia.*

Lin. 32. Ammianus libro XX. *Utque ſe nulli culpa obnoxium monſtraret, Julianum, ut perduellem, multis criminibus appetebat.*

Pag. 323. lin. 13. apud Tibullum tamen libro I. Eleg. VIII.

*Quid fuco ſplendente genas ornare? quid ungues*
*Artificis docta ſubſecuiſſe manu?*

& libro II. Eleg. I. de Amore,

*Hei mihi, quam doctas nunc habet ille manus!*

Pag. 334. lin. 31. Quomodo Probus quoque in Catholico ſcribendum monet.

Pag. 343. lin. 6. apud Lucanum tamen libro I.

*Enſiferi nimium fulget latus Orionis.*

Pag. 346. lin. 24. τὸ *adamatus* cave mutes in *laudatus*. Confirmant hujus loci reſtitutionem illa apud Horatium Epod. XV.

*Sis pecore & multa dives tellure licebit,*
*Formaque vincas Nerea.*

Pag. 350. lin. 9. *Gætulas* quoque *leænas* idem Horatius libro III. Od. XX. *Gætulum elephantem* Lucanus libro VI.

Pag. 351. lin. penult. Propertius libro IV. Elegia V.

*Horruit algenti tegula curta foco.*

Pag. 352. dele lin. 24. de *Sidonio amictu* obſervationem.

Pag. 363. lin. 21. Horatius Epod. V.

*Sed dubius unde rumperet ſilentium.*



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Pag. 366. lin. 3. & libro I. Epiſt. XIII.

——— *Aſinaque paternum*
*Cognomen vertas in riſum, & fabula fias.*

Pag. 369. lin. 8. Prudentius Periſtephan. Paſſione Laurentii,

*Qui templa claudat vectibus,*
*Valvas eburnas obſtruat,*
*Nefaſta damnet limina,*
*Obdens ahenos peſſulos.*

ſic vetuſtiſſimus codex Puteanorum fratrum, non *neſanda limina.*

Lin. 17. *nullique malo latus obdere apertum* Horatio libro I. Sat. III.

Pag. 372. l. penult. Aut ſi cui paulo durior verſus videtur, ut eſt revera, is licet reponat me non obnitente,

*Si ſtraba, ſit Veneri ſimilis, ſi flava, Minervæ.*

quomodo Naſonem nobis reliquiſſe propemodum perſuadeor ut credam.

Pag. 376. lin. 18. *lege*, nobiſcum.

Pag. 392. lin. 13. Prudentius Pſychomachia,

*Concurrunt alacres caſtris ex omnibus omnes.*

Lucilius apud Lactantium libro V. Divin. Inſtitut.

——— *ut ſi hoſtes ſint omnibus omnes.*

Pag. 395. lin. 30. *Chryſolithus nativo interlitus auro* Prudentio Pſychomachia.

Pag. 398. lin. 2. Juvenalis Satyra II.

*Ille ſupercilium madida fuligine tactum*
*Obliqua producit acu.*

Pag. 413. lin. 16. In veterrimis quoque Horatii membranis, quæ exſtant in publica Academiæ Leidenſis bibliotheca, pari modo verbum illud paſſim exaratum occurrit.

Pag. 417. lin. ult. Scribe *Lemniaſi &* una addita litera ſcripturæ omnium optimi codicis Regii.

Pag. 422. lin. 28. Virgilius libro VI.

*Occu-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

*Occupat Æneas aditum corpuſque recenti*
*Spargit aqua.*

Pag. 425. lin. 1. vulgatum *Scilicet expectas* bene ſe habet. Triſt. III.

*Scilicet expectas, ut in alta Palatia miſſum*
*Scandere te jubeam Cæſareamque domum.*

Juvenalis Satyra VI.

*Scilicet expectas, ut tradat mater honeſtos,*
*Atque alios mores, quam quos habet.*

Pag. 426. lin. 2. Juvenalis Satyra VII.

——— *conſtat leviori bellua ſumptu,*
*Nimirum, & capiunt plus inteſtina poëtæ.*

Pag. 440. lin. 35. poſſet & *vimina querna* legi. nam *Curva vimina* non placent. ſic apud Maronem,

——— *querno texuntur vimine crates.*

Pag. 449. v. 293. *Optimus ille fuit vindex* ] ita & ſcripti. Opinor tamen à Naſonis manu eſſe, *Optimus ille ſui vindex.* optimus aſſertor ſuæ libertatis.

Pag. 459. lin. 21. Silius libro V.

——— *ſtipula crepitabat inani*
*Ignis iners, caſſamque dabat ſine robore flammam.*

Pag. 462. lin. 31. & libro I. Epiſt. II.

*Cur ita crediderim, niſi quid te diſtinet, audi.*

ſic utroque loco meliores codices.

Pag. 480 v. 2. Forte,

*Et quo ſint vobis ora linenda modo.*

nam in ſcriptis nonnullis *ora tenenda.*

Pag. 485. lin. 31. Scribe cum Scaligero *uncia ſecta.*

Pag. 514. l. penult. Virgilius libro IX.

*Et ſtatuam ante aras aurata fronte juvencum*
*Candentem.*

Pag. 521. lin. 3. *diſſors* igitur, quod *diſpar ſortis* Silio Italico. apud quem libro V.

——— *nec diſpar ſortis Iſalces*
*Umbonem incerto deterſit futilis ictu.*

Pag.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Pag. 522. lin. 14. Lucanus libro VII.

*Et quæcunque fugax Sertorius impulit arma.*

Pag. 533. lin. 3. OEnone igitur Cebrenis filia. hinc Naïs illa Lucano dicitur, *quo vertice Naïs luſerit OEnone.* In Naſonis epiſtola *fluminis* ſeſe *magni filiam* ipſa teſtatur eſſe, diſſimulato tamen parentis nomine,

*Edita de magno flumine Nympha fui.*

## TOMO II.

Pag. 177. lin. 2 & 3 deleantur.

Pag. 364. lin. 9. poſſet & legi, idque probabiliori fortaſſe conjectura,

*Hac mihi ſi potior domus eſt Ithacæa carinâ.*

## TOMO III.

Pag. 5. lin. 4. *Junonius anguis* apud Silium libro VI.

Pag. 54. lin. 13. ut alibi,

*Eſt Deus in nobis. agitante caleſcimus illo.*

Pag. 81. lin. 13. Mezentius apud Maronem,

——— *aſt de me divûm pater atque hominum rex*
*Viderit.*

Pag. 133. lin. 13. ut Metam. libro IV. *ſummo quæ pendet aranea ligno.* & libr. VIII.

Pag. 167. lin. penult. & ult. dele iſta, *Scribe, quiſquam de plebe tegebat*, & quæ ſequuntur, quorum loco reponendum. Lege,

*Nec latus Oceano, quamvis grandæva tegebat*
*Tethys.*

ea enim Oceani uxor. *tegere latus*, ut apud Horatium libro II. Sat. V.

*Utne tegam ſpurco Damæ latus?*

Pag. 290. lin. 3. *laceri corpus regni* apud Claudianum. Lucanus libro VII. v. 406.

*nullo-*

*—— nulloque frequentem*
*Cive ſuo Romam, ſed mundi fæce repletam*
*Cladis eo dedimus, ne tanto in corpore bellum*
*Jam poſſit civile geri.*

ita præſtantiſſimi duo codices, quos evolvi, alter Sixianus, Thuanæ alter Bibliothecæ. In vulgatis libris aut nullo aut inconcinno ſenſu, *tanto in tempore*.

Pag. 327. lin. 18. commodo ſenſu. niſi quod cauſam haud video, cur *petenda* pro *roganda* velit reponi.

Pag. 418. lin. 27. Cæterum cum de prænomine Meliſſi ſcriptoribus parum conveniat, & Scholiaſtes Horatii *Cneum*, Suetonius *Caïum* appellet, opinor verum Meliſſi nomen fuiſſe *Caïum Cilnium Meliſſum*. fuit enim Meliſſus Mæcenatis libertus, cui *Caïo* prænomen, cum ex *Cilniorum* gente eſſet. Libertos autem prænomen ac nomen familiæ à Patronis mutuatos eſſe notius eſt, quam ut multis hoc loco à me adſtrui debeat.

*F I N I S.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Index Auctorum qui in hisce notis corriguntur.


Servius. 7. 73. 232. Donatus. 235. 301. 318. 328. 352.

Quinctilianus. 8.
Apollodorus. 8. 187.
Silius Italicus. 10. 37. 61. 62. 86. 130. 146. 170. 246. 305. 312. 314. 442. 443. 445. 449.

Valerius Flaccus. 12. 18. 22. 23. 28. 50. 55. 63. 71. 90. 94. 112. 114. 116. 117. 120. 144. 153. 157. 162. 176. 190. 209. 234. 246. 260. 263. 267. 269. 273. 300. 305. 317. 318. 333. 342. 343. 346. 366. 390. 403. 417. 418. 428. 438. 441. 445.

Virgilius. 12. 14. 15. 25. 31. 49. 54. 58. 78. 99. 115. 143. 146. 148. 173. 185. 188. 195. 203. 204. 209. 212. 258. 246. 267. 279. 298. 307. 313. 318. 347. 356. 364. 377. 384. 417. 418. 424. 442. 461.

Martialis. 13. 47. 90. 150. 163. 172. 280.

Lucanus. 13. 22. 82. 86. 94. 132. 149. 193. 411. 417. 465.

Seneca. 16. 33. 63. 66. 68. 100. 132. 139. 151. 205. 235. 254. 276. 296. 312. 374. 407. 416.

Horatius. 20. 56. 123. 161. 163. 206. 234. 236. 323. 365. 462.

Columella. 20. 50.
Elegia in obitum Mecoenatis. 21.
Germanicus Caesar. 22. 104.
Propertius. 24. 42. 48. 69. 105. 114. 148. 162. 173. 220. 273. 276. 282. 323. 324. 333. 342. 392. 436. 440. 445. 447. 455. 457. 458. 459. 460.

Prudentius. 24. 51. 58. 63. 78. 104. 109. 123. 136. 197. 205. 208. 385. 435. 456. 462.

Tibullus. 24. 37. 78. 306. 435. 445. 446. 457. 458. 459.

Ausonius. 25. 96. 118. 149. 200. 342.
Lucretius. 34. 62. 82. 84. 93. 97. 166. 169. 328.

Catalecta veterum poëtarum. 38. 125. 381.

Phaedrus. 45. 323.
Claudianus. 47. 223.

Cornelius Nepos. 50.
Statius. 55. 92. 129. 157. 189. 303. 309. 377. 420.



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Ennius. 58.
Plautus. 62. 442.
Manilius. 76.
codex Iustiniani. 76.
Suidas. 77.
Antoninus Liberalis. 77.
Ælianus. 77.
Plutarchus. 78.
Diomedes. 86.
Nemesianus. 91.
Avienus. 92. 297. 346.
Iuvenalis. 93. 139. 166. 402. 440. 443. 444.
Pausanias. 111.
Iulius Firmicus. 122.
Paulinus. 126.
Apuleius. 129.
Gratius. 142. 143. 196. 211. 249. 269. 425.
Petronius. 145. 310. 432.
Scholiastes Euripidis. 187.
Hyginus. 187. 352. 403.
Plinius. 239.
Scholiastes Theocriti. 247.
Scholiastes Statii. 262.
Symmachus. 275.
Minutius Felix. 279.
Valerius Maximus. 335.
Solinus. 352.
Martianus Capella. 352.
Columella. 338. 400. 436.
Lactantius. 413.
Valerius Maximus. 423.
Priapeia. 418. 437. 448. 456.
Argumenta Æneidos Virgil. 460.
Livius. 462.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 2